Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2025-04-08

§ 114

Årsbokslut och årsredovisning Uppsala kommunkoncern 2024

KSN-2024-03135

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** godkänna årsredovisning för 2024

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

2. **att** anmäla fördjupad uppföljning av kommunfullmäktiges fokusmål, uppdrag och indikatorer samt nationella nyckeltal för agenda 2030 till kommunfullmäktige enligt bilaga 2,
3. **att** anmäla fördjupad redovisning av verksamhet i förvaltningsform och bolagsform till kommunfullmäktige enligt bilaga 3,
4. **att** anmäla redovisning av den interna kontrollen till kommunfullmäktige enligt bilaga 4,
5. **att** anmäla Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2024 till kommunfullmäktige enligt bilaga 5,
6. **att** anmäla de största investeringsprojekten till kommunfullmäktige enligt bilaga 6,
7. **att** anmäla pågående exploatering enligt bilaga 7,
8. **att** anmäla rapportering av kommunkoncernens synpunktshantering till kommunfullmäktige enligt bilaga 8, samt
9. **att** anmäla verksamheternas åtgärder kopplade till uppdrag 1 till kommunfullmäktige enligt bilaga 9.

Sammanfattning

Verksamhetsåret 2024 presenteras i bifogad årsredovisning. Uppsala kommunkoncern förverkligar kommunfullmäktiges intentioner inom ramen för de ekonomiska förutsättningarna. Koncernen uppfyller kommunfullmäktiges långsiktiga finansiella mål och bedöms ha en god ekonomisk hushållning. Koncernen strävar efter att skapa ännu mer värde per insatt krona för att ge goda förutsättningar för kommunens invånare, företag och organisationer.

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2025-04-08

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag 1 april 2025 § 96
- Tjänsteskrivelse daterad 18 mars 2025
- Bilaga 1 Årsbokslut och årsredovisning 2024
- Bilaga 2 Uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag och indikatorer, samt nationella nyckeltal för Agenda 2030
- Bilaga 3 Verksamhet i förvaltningsform och bolagsform
- Bilaga 4 Redovisning av intern kontroll 2024
- Bilaga 5 Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2024
- Bilaga 6 Större investeringsprojekt 2024
- Bilaga 7 Pågående exploatering 2024
- Bilaga 8 Rapportering av kommunkoncernens synpunktshantering
- Bilaga 9 Verksamheternas åtgärder kopplade till uppdrag 1

Beslutsgång

Ordföranden finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Särskilda yttranden

Therez Almerfors (M) lämnar följande särskilda yttrande:
Uppsala ska vara en trygg och attraktiv kommun att leva, bo och verka i. Det ska alltid löna sig att jobba och fler ska ha ett jobb att gå till. Det ekonomiska läget med ränte- och kostnadsutvecklingar ställde höga krav på god ekonomisk hushållning och ansvar för Uppsalabornas skattepengar. I vårt förslag till mål och budget gjorde vi nödvändiga prioriteringar för ett tryggare, grönare, friare Uppsala.
Moderaterna la fram en budget med ett resultat om 1,8 procent och satsar mer på skolan samtidigt som vi föreslog sänkt skatten så att det alltid lönar sig mer att jobba. Alla som varje dag går till jobbet borde få behålla mer av sina egna intjänade pengar. Det är bättre att de som jobbar blir fler, än att de som redan jobbar betalar mer. Det är så vi skapar välfärd. Uppsalabornas plånböcker ska inte vara Socialdemokraternas bankomat med fria uttag.
Vårt förslag till Mål och budget för 2024 syftade till att återställa tryggheten i Uppsala, intensifiera det brottsförebyggandet arbetet, prioritera skolan och skapa möjligheter för trivsamma boendemiljöer, en landsbygd som utvecklas och möjliggör det goda livet. Kommunen ska inte vara överallt, men stark där den behövs som mest. Alla Uppsalabor ska känna sig trygga i sin kontakt med välfärden och valfriheten ska värnas inom såväl skolan som omsorgen. Med ett moderatlett styre hade vi fått en kommun som bättre skapar förutsättningar för ett tryggare, grönare och friare Uppsala.

Ehsan Nasari (C) lämnar följande särskilda yttrande:

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2025-04-08

Centerpartiet noterar i årsredovisningen för Uppsala kommun 2024 en fortsatt negativ trend med en allt högre upplåningsgrad och, trots den relativt höga kommunalskatten, ett vikande ekonomiskt resultat. Under året har dessutom flera stora avvikelser uppstått. Skandalen inom hemtjänsten avslöjade stora brister i kvalitet och styrning inom kommunens vård- och omsorgsverksamhet som haft katastrofala konsekvenser för flera brukare. Dessutom har Uppsala stadsteater redovisat ett stort underskott på 36 miljoner kronor utanför sin budgetram, på grund av allvarligt bristande ekonomistyrning. Detta är bara några av de brister i kommunens styrning som visar på behovet av en mer professionell organisation som fokuserar på kärnverksamheten i enlighet med Centerpartiets budget.
I vår budget för 2024 lyfte vi i Centerpartiet att kommunens verksamhet behöver effektiviseras bland annat genom fler satsningar på digitalisering. Vi menar att det är avgörande att kommunen framgent fokuserar tydligt på kärnverksamheterna och minska resurser till onödig administration och projekt som inte faller inom ordinarie verksamhet.
Sammanfattningsvis anser Centerpartiet att flera av de föreslagna åtgärderna och prioriteringarna i vårt budgetförslag hade kunnat förebygga flera av de underskott och ekonomiska problem som redovisades i kommunstyrelsens årsredovisning för 2024. Vi anser att det behövs ett starkare fokus på kvaliteten i välfärden, mer proaktiva sociala insatser, en ökad takt i effektivisering och digitalisering samt en kraftig minskad administration.

Maria Rosander (SD) lämnar följande särskilda yttrande:
De kanske mest anmärkningsvärda händelserna under året är de fasansfulla övergreppen inom hemtjänsten och de uppkomna underskotten om 36 miljoner hos Uppsala stadsteater AB. Styret missköter kommunkoncernen till den grad att verksamheter havererar. När missförhållanden sedan uppmärksammas tar man inte ansvar, agerar försent och utan tillräckliga strukturförändringar. I de granskningsrapporter som gjorts av båda fallen är det tydligt att den politiska ledningen inte levt upp till fastställda förväntningar och därmed varit en bidragande orsak till att missförhållandena uppstått och fått fortgå. Man lägger sedan locket på och vi har fortfarande inte fått ta del av någon externa eller oberoende utredning för att genomlysa problematiken. Inga politiker har behövt avgå trots uppmaningar från oppositionen. Sverigedemokraterna är tydliga, Uppsala behöver en ny ledning.

Jonas Segersam (KD) lämnar följande särskilda yttrande:
Vi hade en egen mål och budget för kommunen 2024, och med den hade prioriteringarna sett helt annorlunda ut. Framförallt hade den kostnadsdrivande spårvägsplaneringen och investeringen inte kommit till stånd, utan i stället hade medlen prioriterats till kommunens kärnverksamhet, vård och omsorg, utbildning och god service till medborgarna. Vi behöver sänka skatteuttaget och säkerställa kommunens ekonomi för framtiden, i stället som denna årsredovisning speglar hur ekonomin urholkas.

Jennie Claesson (L) lämnar följande särskilda yttrande:

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2025-04-08

Liberalerna la fram ett eget förslag till mål- och budget som sätter skolan, tryggheten och friheten främst. Vi tror på ett Uppsala där varje barn får lyckas i skolan, där fler vuxna går från bidrag till arbete och där alla ges möjligheten att forma sitt liv – oavsett bakgrund. Tyvärr visar årsredovisningen för 2024 att många viktiga uppdrag inte har genomförts och att flera centrala mål inte nåtts. Det hade kunnat se annorlunda ut.
Med Liberalernas politik hade fler barn fått det stöd de behöver i tid, fler elever kunnat utvecklas i en trygg skolmiljö och fler Uppsalabor fått möjlighet att stå på egna ben. Vi vill att kommunen ska vara en partner till företagare, en motor för integration och en garant för hög kvalitet i välfärden – oavsett om den bedrivs i offentlig eller privat regi.
Vår väg framåt är tydlig: alla barn ska lyckas i skolan, starkare sociala insatser, förbättrad äldreomsorg och ett företagsklimat i framkant. Med rätt prioriteringar kan Uppsala bli Sveriges bästa kommun att växa upp, åldras och drömma stort i.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2025-04-01

§ 96

Årsbokslut och årsredovisning Uppsala kommunkoncern 2024

KSN-2024-03135

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** godkänna årsredovisning för 2024

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta för egen del

2. **att** anmäla fördjupad uppföljning av kommunfullmäktiges fokusmål, uppdrag och indikatorer samt nationella nyckeltal för agenda 2030 till kommunfullmäktige enligt bilaga 2,
3. **att** anmäla fördjupad redovisning av verksamhet i förvaltningsform och bolagsform till kommunfullmäktige enligt bilaga 3,
4. **att** anmäla redovisning av den interna kontrollen till kommunfullmäktige enligt bilaga 4,
5. **att** anmäla Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2023 till kommunfullmäktige enligt bilaga 5,
6. **att** anmäla de största investeringsprojekten till kommunfullmäktige enligt bilaga 6,
7. **att anmäla** pågående exploatering enligt bilaga 7,
8. **att** anmäla rapportering av kommunkoncernens synpunktshantering till kommunfullmäktige enligt bilaga 8, samt
9. **att** anmäla verksamheternas åtgärder kopplade till uppdrag 1 till kommunfullmäktige enligt bilaga 9.

Sammanfattning

Verksamhetsåret 2024 presenteras i bifogad årsredovisning. Uppsala kommunkoncern förverkligar kommunfullmäktiges intentioner inom ramen för de ekonomiska förutsättningarna. Koncernen uppfyller kommunfullmäktiges långsiktiga finansiella mål och bedöms ha en god ekonomisk hushållning. Koncernen strävar efter att skapa ännu mer värde per insatt krona för att ge goda förutsättningar för kommunens invånare, företag och organisationer.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2025-04-01

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 18 mars 2025
- Bilaga 1 Årsbokslut och årsredovisning 2024
- Bilaga 2 Uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag och indikatorer, samt nationella nyckeltal för Agenda 2030
- Bilaga 3 Verksamhet i förvaltningsform och bolagsform
- Bilaga 4 Redovisning av intern kontroll 2024
- Bilaga 5 Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2024
- Bilaga 6 Större investeringsprojekt 2024
- Bilaga 7 Pågående exploatering 2024
- Bilaga 8 Rapportering av kommunkoncernens synpunktshantering
- Bilaga 9 Verksamheternas åtgärder kopplade till uppdrag 1

Beslutsgång

Ordföranden finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag.

Uppsala kommun

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till Kommunstyrelsen

Datum:
2025-03-18

Diarienummer:
KSN-2024-03135

Handläggare:
Maria Ahrgren och Eva-Lena Laier

Årsbokslut och årsredovisning 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** godkänna årsredovisning för 2024

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

2. **att** anmäla fördjupad uppföljning av kommunfullmäktiges fokusmål, uppdrag och indikatorer samt nationella nyckeltal för agenda 2030 till kommunfullmäktige enligt bilaga 2,
3. **att** anmäla fördjupad redovisning av verksamhet i förvaltningsform och bolagsform till kommunfullmäktige enligt bilaga 3,
4. **att** anmäla redovisning av den interna kontrollen till kommunfullmäktige enligt bilaga 4,
5. **att** anmäla Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2023 till kommunfullmäktige enligt bilaga 5,
6. **att** anmäla de största investeringsprojekten till kommunfullmäktige enligt bilaga 6,
7. **att anmäla** pågående exploatering enligt bilaga 7,
8. **att** anmäla rapportering av kommunkoncernens synpunktshantering till kommunfullmäktige enligt bilaga 8, samt
9. **att** anmäla verksamheternas åtgärder kopplade till uppdrag 1 till kommunfullmäktige enligt bilaga 9.

Ärendet

Verksamhetsåret 2024 presenteras i bifogad årsredovisning. Uppsala kommunkoncern förverkligar kommunfullmäktiges intentioner inom ramen för de ekonomiska förutsättningarna. Koncernen uppfyller kommunfullmäktiges långsiktiga finansiella mål och bedöms ha en god ekonomisk hushållning. Koncernen strävar efter att skapa ännu mer värde per insatt krona för att ge goda förutsättningar för kommunens invånare, företag och organisationer.

Beredning

Ärendet är berett av kommunledningskontoret och baseras på nämnders och bolagsstyrelsers inrapporterade underlag.

Föredragning

Årets resultat

Det ekonomiska resultatet för Uppsala kommunkoncern 2024 uppgick till 384 (406) miljoner kronor. Justerat för jämförelsestörande poster uppgick kommunkoncernens resultat till 409 (857) miljoner kronor vilket är 448 miljoner kronor miljoner kronor lägre än motsvarande resultat 2023.

Kommunkoncernens externa upplåning uppgick vid utgången av 2024 uppgick till 18 380 (17 780) miljoner kronor, en ökning med 600 miljoner kronor sedan ingången av året. Nettoskulden, den externa upplåningen med avdrag för banktillgodohavanden, uppgick vid utgången av 2024 till 17 596 miljoner kronor, en ökning med 804 miljoner kronor sedan ingången av året.

Årets resultat efter skatt för de kommunala bolagen uppgick till 169 (192) miljoner kronor efter skatt. Rensat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 224 (239) miljoner kronor efter skatt för de kommunala bolagen. Resultatet efter finansiella poster och före skatt uppgick till 166 (225) miljoner kronor.

Alla bolag utom Uppsala vatten och avfall AB och Uppsala stadsteater AB redovisade ett resultat som var i nivå med eller högre än kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav. Uppsala vatten och avfall AB redovisade ett resultat som var drygt 1 miljon kronor under resultatkravet. Uppsala stadsteater AB redovisade ett resultat som var 36 miljoner kronor under resultatkravet.

Årets resultat för kommunen i förvaltningsform blev 194 (222) miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet för kommun i förvaltningsform till 165 (589) miljoner kronor.

Årets balanskravsresultat uppgår till 95 miljoner kronor, och därmed uppfyller Uppsala kommun det lagstadgade resultatmålet för ekonomi i balans. Uppsala har 739 miljoner kronor reserverade i en resultatutjämningsreserv (RUR) avsett att täcka negativa resultat som uppstår till följd av en svag intäktsutveckling i en lågkonjunktur. RUR har avvecklats och från och med 2024 ersatts med en resultatreserv (RER) men redan avsatta medel i RUR får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel fram till utgången av 2033. Av årets resultat görs dock inte någon reservering till RER då balanskravsresultatet inte når upp till 1,0 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Med undantag av kommunstyrelsen och socialnämnden som redovisade nämnderna positiva resultat eller ekonomi i balans för verksamhetsåret 2024. Tillsammans redovisade nämnderna ett överskott om 109 miljoner kronor.

Intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning uppgick till 16 084 miljoner kronor och blev 596 miljoner kronor högre än 2023, 230 miljoner kronor i högre skatteintäkter och 366 miljoner kronor i högre generella statsbidrag och utjämning. Skatteintäkterna blev 115 miljoner kronor lägre än budget, vilket i huvudsak beror på en försämrad skatteunderlagsutveckling till följd av lågkonjunkturen. Generella statsbidrag och utjämning blev 68 miljoner kronor högre än budget.

Under året har arbeten för Uppsala spårväg och undergångar under järnvägen i centrala Uppsala inleddes. Strategiska markförvärv har också genomfördes för att möjliggöra en ny planskild järnvägspassage vid Vimpelgatan, kopplat till kommande utbyggnad av järnvägen till fyra spår. Under 2024 flyttade verksamhet in i den nyuppförda Rosendalsskolan och i ett multihus med idrotts- och kulturytor. Ett mobilitetshus uppfördes med planerat färdigställande under 2025. Även nya Gottsundaskolan och Jällaskolans nya idrottshall invigdes, och arbete med en ny simidrottsanläggning gick in i produktionsfas.

Biogasanläggningen har fått ett nytt miljötillstånd under året. Utbyggnaden är beräknad att stå klar 2027 och då kommer anläggningen producera cirka 60 GWh årligen, vilket motsvarar 6,1 miljoner liter diesel per år. Under 2024 har en prövning pågått för nytt miljötillstånd för avloppsreningsverket Kungsängsverket och tillstånd beviljades i slutet av februari 2025.

Även om inflationstakten har successivt minskat sedan 2022 är den allmänna prisnivån betydligt högre jämfört med åren innan. Fortsatt höga bygg- och materialkostnader samt ett relativt högre ränteläge innebär därför utmaningar i att nå tillräcklig lönsamhet vid nyproduktion och vid renovering av befintligt fastighetsbestånd.

Framöver räknar befolkningsprognoserna med en minskning av barn i förskoleåldrarna samt en förbättrad försörjningskvot då befolkningen i arbetsför ålder väntas öka i en snabbare takt än de demografiska behoven. Detta skulle innebära gynnsammare kommunalekonomiska förutsättningar framöver om kommunen klarar av att anpassa verksamheten till ett minskat antal barn och fler äldre.

Sedan juli 2024 har flyktingar från Ukraina kunnat folkbokföra sig i kommunen vilket innebär att får rätten att ansöka om försörjningsstöd. Detta kan resultera i ökande kostnader för ekonomiskt bistånd.

Utsikterna om den ekonomiska tillväxten präglas av stora osäkerheter. Konflikter i den globala handeln, fortsatt krig i Europa och en fördjupning av konflikten i Mellanöstern utgör risker som skulle kunna försvaga den globala ekonomin och förhindra den svenska konjunkturåterhämtningen. För en sammanställning av respektive nämnd och bolags redovisning se bilaga Verksamhet i förvaltningsform och bolagsform, bilaga 3.

Årsredovisning för Uppsala kommun och kommunkoncern framgår av handlingen. Där återfinns redovisningen av verksamhetens effektivitet och ändamålsenlighet.

I årsredovisning för Uppsala Stadshus AB framgår att ägardirektiv till aktiebolag och produktionsstyrelser uppnås i allt väsentligt, bilaga 5.

Årets investeringar

Årets investeringar i kommunkoncernen uppgick till 3 894 (3 514) miljoner kronor, 1 141 (1 042) miljoner kronor för kommunen i förvaltningsform och 2 753 (2 522) miljoner kronor för de kommunala bolagen. De sammantagna investeringsutgifterna 2024 uppgick till 74 procent av kommunfullmäktiges investeringsram. Investeringarna finansierades till tre fjärdedelar av kassaflödet från den löpande verksamheten med 2 949 (2 518) miljoner kronor.

Finansiella mål

Inom ramen för riktlinjerna för god ekonomisk hushållning samt hantering av resultatreserv och resultatutjämningsreserv fastställde kommunfullmäktige det långsiktiga resultatmålet för kommunen i förvaltningsform till 2,0 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning, resultatet för kommunkoncernen till 2,0 procent

av verksamhetens intäkter inklusive skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt soliditeten stabilt omkring 27 procent eller ökande över tid.

Årets resultat för verksamhet i förvaltningsform motsvarar 1,2 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Årets resultat för kommunen i förvaltningsform är högre än budgeterat resultat men når inte upp till det långsiktiga resultatmålet om 2,0 procent. Sett över tid uppnår emellertid resultatet för kommunkoncernen till 4,0 procent för tioårsperioden 2015–2024.

Årets resultat för kommunkoncernen uppgick till 1,7 procent av verksamhetens intäkter inklusive intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning, vilket är något lägre än det långsiktiga finansiella målet om 2,0 procent. Sett över tid uppnår dock resultatet för kommunkoncernen till 3,8 procent för tioårsperioden 2015–2024.

Soliditeten inklusive pensionsåtaganden uppgick till 29 (30) procent vid utgången av 2024. De senaste årens starka resultat har stärkt det egna kapitalet och därmed soliditeten. Därtill har ett nytt regelverk för redovisning av kommunens placeringar i pensionsstiftelsen stärkt soliditeten med 2 procentenheter från och med 2023.

Uppdrag och direktiv

Mål och budget 2024–2026 har sammanlagt fyra fokusmål och 35 uppdrag. Till fokusmål 1 finns ett gemensamt nämnd-/bolagsmål. Utöver uppdragen från Mål och budget 2024–2026 finns det tre kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget och 40 tillkommande uppdrag som kommunfullmäktige lämnat till nämnder och bolagsstyrelser vid sidan av Mål och budget.

För varje fokusmål finns målområden som uppdrag och/eller indikatorer från Mål och budget är kopplade till. För varje målområde görs en bedömning av måluppfyllnaden utifrån vad som gjorts inom området och utfallet av indikatorerna. Bedömningen av fokusmålen baseras bedömningarna av målområdena och på nämndernas och bolagens bedömning av måluppfyllnad. Tre av fokusmålen har bedömts vara i hög grad uppfyllda vid årets slut. De är:

- Fokusmål 1. Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden
- Fokusmål 2. Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb
- Fokusmål 4. Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Ett fokusmål bedöms vara delvis uppfyllda vid årets slut. Det är:

- Fokusmål 3. Uppsala ska leda klimatomställningen

Uppsala kommun har två nämnder som är gemensamma med andra kommuner. De är räddningsnämnden och överförmyndarnämnden. Uppsala är värdkommun för dessa nämnder, men de styrs gemensamt av de kommuner som samarbetar. De gemensamma nämnderna knyter an till de mål och uppdrag i Mål och budget som stämmer överens med vad samarbetskommunerna kommit överens om.

Den samlade bedömningen av nämndernas och bolagsstyrelsernas arbete är att de kommer att uppnå övervägande delar av det som de planerat för en önskvärd utveckling inom fokusmålen.

Uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag, indikatorer och nationella nyckeltal för Agenda 2030 finns i bilaga 2.

Samtliga nämnders verksamhetsberättelser är anmälda till kommunstyrelsen avseende årsbokslutet 2024 och finns i akten.

I bilaga 3 Verksamhet i förvaltningsform och bolagsform finns redovisning för respektive nämnd och bolag.

Intern kontroll

Syftet med intern kontroll är att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och resurseffektivt sätt, att information om verksamheten och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande och att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, avtal, styrande dokument med mera. Arbetet med intern kontroll inom kommunen utgår från reglemente för intern kontroll och riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och internkontroll. En reviderad riktlinje beslutades av kommunstyrelsen i mars 2023. En reviderad version av reglementet för intern kontroll beslutades av kommunfullmäktige i februari 2022.

I kommunen har respektive nämnd och bolagsstyrelse ansvar för den interna kontrollen inom sina ansvarsområden. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll i kommunen och har tillsammans med Uppsala stadshus AB och Uppsala kommun exploatering AB ett samordnande ansvar för den interna kontrollen ett samordnande ansvar för den interna kontrollen. Kommunstyrelsen ska enligt uppsiktsplikten bidra med stöd till och utvärdering av den interna kontrollens funktionalitet och ändamålsenlighet och rapportera detta till kommunfullmäktige. Nämndernas och bolagsstyrelsernas internkontrollplaner beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalysen. Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att följa upp kontrollmomenten i internkontrollplanen enligt beskriven frekvens och metod. Nämnder och bolagsstyrelser redovisar årligen resultatet av sin uppföljning till kommunstyrelsen.

Kommunkoncernens synpunktshantering

Majoriteten av nämnderna och bolagen har ändamålsenlig hantering av inkomna synpunkter från invånare, även om viss variation förekommer. Visst utvecklingsbehov finns fortsatt kopplat till systemstöd och rutiner.

I svaren på frågorna i årsuppföljningen framkommer även att de som redan anslutit sig till systemstödet för synpunktshantering är nöjda med systemet och upplever det stödjande.

Flera av nämnderna och bolagen kan se övergripande mönster gällande inkomna synpunkter där de i flera fall leder till förbättringsinsatser. Det är dock ovanligt att det leder till några större utvecklingsarbeten.

Nämnders och bolags arbete med synpunktshantering bedöms ha förbättrats genom införandet av systemstödet, DF Respons. För att fortsätta den goda trenden kommer översynen av Riktlinjen för hantering av synpunkter, fel, avvikelser och servicemätningar slutföras. I översynen ska även frågan om det behövs en riktlinje som enbart fokuserar på synpunktshantering utredas. Detta för att förstärka inriktningen att arbeta verksamhetsutvecklande med inkomna synpunkter och även lyfta arbetet till en mer övergripande systemnivå.

Fortsatt uppföljning av systemstödet DF Respons kommer genomföras då fler verksamheter inom nämnder och bolag fortsätter att ansluta sig. Möjligheter till att skapa en helhetsbild för koncernövergripande statistik om synpunkter från DF Respons kommer utredas. Detta för att möjliggöra övergripande analyser och kunna skapa synergieffekter i olika verksamheters utvecklingsarbete.

Resultatet från den nya indikatorn om synpunktshantering kommer att analyseras, tolkas och vid behov rendera i åtgärder. Indikatorn i sig kommer även att följas upp så att det kan säkerställas att den mäter det som avses samt att resultatet av den skapar nytta.

Samverkansgrupp

Den centrala samverkansgruppen har getts information om bokslut 2024 den 23 april 2025.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 18 mars 2025
- Bilaga 1 Årsbokslut och årsredovisning 2024
- Bilaga 2 Uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag och indikatorer, samt nationella nyckeltal för Agenda 2030
- Bilaga 3 Verksamhet i förvaltningsform och bolagsform
- Bilaga 4 Redovisning av intern kontroll 2024
- Bilaga 5 Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2024
- Bilaga 6 Större investeringsprojekt 2024
- Bilaga 7 Pågående exploatering 2024
- Bilaga 8 Rapportering av kommunkoncernens synpunktshantering
- Bilaga 9 Verksamheternas åtgärder kopplade till uppdrag 1

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och
biträdande stadsdirektör

Uppsala kommun

Kommunledningskontoret
Rapport

Handläggare:
Maria Ahrgren, Eva-Lena Laier

Datum:
2025-03-27

Diarienummer:
KSN-2024-03135

Årsredovisning 2024
Uppsala kommunkoncern

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande har ordet 6

Förvaltningsberättelse 8

Översikt av verksamhetens utveckling 8

Den kommunala koncernen 9

Privata utförare och egenregi 10

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning 13

Befolkning 13

Arbetsmarknad 15

Inkomster 15

En seg konjunkturåterhämtning 16

Kommunens ekonomi återhämtar sig 2025 17

Finanspolicy, finansiella riktlinjer samt finansiella risker och osäkerheter 18

Pensionsförpliktelsen 20

Näringsliv 21

Byggande - bostäder, verksamhetslokaler och infrastruktur 22

Klimatpåverkan 24

Händelser av väsentlig betydelse 25

Förändringar i verksamheter 25

Väsentliga avtal 25

Större investeringar 26

Betydande rättstvister 26

Året som gått – ett axplock av stort som smått 27

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten 28

Det kommunala styret 28

Program och fokusmål pekar ut riktningen 29

Utveckling av styrningen 30

Intern kontroll 31

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning 31

Sammanfattning 31

Uppföljning av finansiella mål 32

Kommunkoncernens ekonomiska ställning 34

Investeringar och deras finansiering 39

Likviditet och kassaflöde 40

Exploateringsverksamheten 40

Soliditet 40

Balanskravsresultat 41

Resultatutjämningsreserv 42

Resultatreserv 42

Väsentliga personalförhållanden 43
Jämställt och hållbart arbetsliv 43
Kompetensförsörjning 46
Systematiskt arbetsmiljöarbete 48
Lönebildning 49
Förväntad utveckling 50
Avtagande folkökning och förändrad befolkningsstruktur 50
Miljö- och klimatförändringar 50
Globalisering, teknikutveckling och konkurrens 51
Ojämlikhet, levnadsförhållanden och folkhälsa 51
Samhällsklimat, hot och demokratins förutsättningar 52
Nya krav på beredskap och beslutsfattande 52
Uppsalas tillväxt, investeringar och finansiering 52
Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer 53
Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag 53
Målsättning för verksamheten 53
Samtliga uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser 54
Uppdrag som ingår i Mål och budget 2024 - 2026 55
Kvarvarande uppdrag från tidigare år 55
Tillkommande uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige vid sidan av Mål och budget 55
Bedömning av måluppfyllnad, indikatorer och status för uppdrag 56
Fokusmål 1. Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden 57
Fokusmål 2. Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb 71
Fokusmål 3. Uppsala ska leda klimatomställningen 84
Fokusmål 4. Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor 96
Driftredovisning 108
Kommunen i förvaltningsform 108
Driftsredovisning per nämnd 108
Driftredovisning per verksamhet 110
De kommunala bolagen 111
Investeringsredovisning 111
Resultaträkning 114
Balansräkning 115
Kassaflödesanalys 116
Noter 117
Not 1 Redovisningsprinciper 117
Lagstiftning och normgivning 117
Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper 117

Koncernen består av följande kommunala koncernföretag samt underkoncerner 118
Obeskattade reserver 119
Leasing 119
Bidrag till statlig infrastruktur 120
Säkringsredovisning 120
Redovisningsmodell 120
Ändring av redovisningsprinciper 121
Värderings- och omräkningsprinciper 122
Verksamhetens intäkter och kostnader 122
Avskrivningar 124
Skatteintäkter 125
Statsbidrag 125
Finansiella intäkter och kostnader 125
Extraordinära och jämförelsestörande poster 125
Anläggningstillgångar 125
Omsättningstillgångar 126
Kortfristiga placeringar 127
Avsättningar och ansvarsförbindelser 127
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser 127
Andra avsättningar 128
Skulder 128
Kassaflödesanalys 129
Principer för drift- och investeringsredovisning 129
Not 2 Uppskattningar och bedömningar 131
Avsättningar 131
Jämförelsestörande poster 131
Not 3 Verksamhetens intäkter 132
Not 4 Verksamhetens kostnader 132
Not 5 Av- och nedskrivningar 133
Not 6 Skatteintäkter 133
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning 133
Not 8 Finansiella intäkter 134
Not 9 Finansiella kostnader 134
Not 10 Jämförelsestörande poster 135
Not 11 Immateriella anläggningstillgångar 136
Not 12 Mark, byggnader och anläggningar 136
Not 13 Maskiner och inventarier 137
Not 14 Finansiella anläggningstillgångar 137
Not 15 Förråd, lager och exploateringsfastigheter 138
Not 16 Kortfristiga fordringar 138

Not 17 Kortfristiga placeringar (övervärde pensionsstiftelse) 138
Not 18 Kassa och bank 139
Not 19 Eget kapital....139
Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser 139
Not 21 Andra avsättningar 140
Not 22 Långfristiga skulder 141
Not 23 Kortfristiga skulder 142
Not 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter....142
Not 25 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna 143
Not 26 Övriga ansvarsförbindelser....144
Kapitaltäckningsgaranti 144
Borgen för Kommuninvest i Sverige AB 144
Not 27 Leasingavtal 145
Not 28 Justering för ej likviditetspåverkande poster 145
Not 29 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten 145
Not 30 Poster som redovisas i annan sektion 146
Not 31 Upplysning om upprättade särredovisningar 146
Not 32 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision 146
Not 33 Koncerninterna förhållanden....147
Not 33 Koncerninterna förhållanden, fortsättning....148

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Vi arbetar hårt för att göra Uppsala till en kommun som är ännu trevligare att bo i. Under året har vi därför, tillsammans med Uppsala City, arrangerat en julmarknad. Ett arrangemang som blev väldigt framgångsrikt och en fortsättning kommer att följa kommande år. En annan succé är Uppsala Summer Zone som tog emot över 100 000 besökare i alla åldrar. Över 90 000 personer tog del av stadsteaterns utbud med egna produktioner, gästspel och andra aktiviteter. Uppsala konstmuseum lockade 113 548 besökare, vilket är långt fler än innan pandemin. Under året flyttade verksamhet in i den nyuppförda Rosendalsskolan och i Rosendals multihus med idrotts- och kulturytor. Den nya Gottsundaskolan invigdes och har fått pris för Årets Bygge.

För att göra staden mer trivsam och tillgänglig har Tullgarnsbron öppnats. Biltrafiken styrs numera till Tullgarnsbron och Islandsbron har prioriterats för gång, cykel och kollektivtrafik samt för blåljusfordon. Samtidigt har potthål, sprickor och andra vägskador lagats på närmare 2300 platser i kommunen och många gator fått helt ny beläggning.

Även detta år har präglats av kriser. Oron i världen med bland annat Rysslands anfallskrig mot Ukraina, klimatförändringarna och den ökande våldsupptrappningen i kriminella gäng har påverkat oss alla, så också Uppsala kommun.

I grunden är kommunens ekonomi fortsatt stark, trots utmaningarna från en utdragen lågkonjunktur. I likhet med övriga sektorer drabbades kommunsektorn av den höga inflationen, de höga räntenivåerna och den allt svagare konjunkturen de senaste åren. Höga prisnivåer i verksamheterna, ökade pensionskostnader och högre räntor har pressat oss.

Även byggandet i Uppsala har påverkats av världsläget. Byggaktörer är avvaktande med att genomföra markaffärer och starta nya projekt. Samtidigt ser både kommunen och byggaktörer ett långsiktigt behov av att planera inför en konjunkturuppgång. Efterfrågan på bostäder och verksamhetslokaler i Uppsala är fortsatt stor.

Befolkningen ökade med 2 687 personer under året. Vid årets slut uppgick antalet invånare till 248 016 personer. Det var 1 885 fler personer som flyttade till kommunen än som flyttade härifrån. Något som visar att Uppsala har en fortsatt stark attraktionskraft och att många med mig tycker att Uppsala är en fantastisk kommun att växa upp i, bo i och flytta till.

Lågkonjunkturen innebar även att arbetslösheten steg i Uppsala. År 2024 uppgick arbetslösheten i åldersgruppen 16–65 år till 4,8 procent jämfört med 4,3 procent föregående år. Därför är det extra viktigt att se till att fler jobb skapas och jag är stolt över att cirka 25 000 företag vill vara verksamma i Uppsala och jag hoppas att fler väljer att etablera sig och växa här.

Kommunen har bidragit till att hålla hjulen i gång genom att våga hålla i investeringstakten, något som är extra viktigt under en lågkonjunktur för att pressa ner arbetslösheten. Realiseringen av fyrspårsavtalet har kommit i gång ordentligt detta år och genomförandet av spårvägsprojektet har startat. Den fördjupade översiktsplanen för de sydöstra stadsdelarna har vunnit laga kraft under året och planprocesserna är i gång. Det gäller inte bara för spårväg och infrastruktur utan även för bebyggelse.

Uppsala International Hub har stöttat 900 internationella talanger och ökat deltagandet i Ung företagsamhet. Uppsala kommun har fått priset Ignite Hero of the

Year 2024 av Ignite Sweden för sitt framgångsrika arbete med att hitta innovativa lösningar tillsammans med startupföretag.

I början av september framkom uppgifter om allvarliga händelser inom äldreomsorgen. Detta medförde stor påverkan på såväl brukare och dess anhöriga som medarbetargrupper inom vård- och omsorg. Detta ledde till politiska beslut om åtgärder för ökad trygghet och säkerhet inom vård- och omsorg. Bland annat fattades beslut om förstärkta bakgrundskontroller vid rekrytering. Utdrag från belastningsregistret begärs nu in för alla nyrekryteringar inom vård- och omsorgsförvaltningen. Andra pågående förbättringsåtgärder inkluderar bland annat att medarbetare får utbildning i välfärdsbrott i syfte att kunna identifiera, förebygga och hantera brottsliga händelser inom kommunens verksamheter.

Under 2024 har stora insatser gjorts för att stimulera utvecklingen av klimatsmart byggande och att bygga klimatpositiva stadsdelar. Bland annat stärker kommunen förmågan att beräkna och prognosticera klimatutsläpp från samhällsbyggnadsprocessens tidiga skeden till färdiga projekt och ett stärkt livscykelperspektiv i byggprojektens klimatanalyser för att minska klimatpåverkan från byggmaterial, markarbeten och byggarbetet.

Jag vill sluta med att rikta ett varmt tack till alla medarbetare, uppsalabor, föreningsaktiva och företagare för era insatser under 2024. Det har delvis varit ett tufft år men Uppsala har klarat det bra. Jag är stolt över att vara uppsalabo och över det arbete vår gemensamma medlemsorganisation – Uppsala kommun – har uträttat. Jag ser fram emot att arbeta vidare tillsammans kommande år.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Översikt av verksamhetens utveckling

Uppsalas fem år i jämförelse påvisar stabil tillväxt och god ekonomistyrning. Genom goda årliga resultat stärktes kommunens förmåga att möta såväl aktuella som framtida utmaningar. En utmaning är den ökande befolkningen som bland annat innebär stora investeringsbehov i kommunal infrastruktur, något som avspeglas i ökade anläggningstillgångar. De senaste årens höga inflation och högre räntenivåer svarar för merparten av ökningen i verksamhetens nettokostnader och i de finansiella kostnaderna. Detta och mer beskrivs och analyseras vidare i den följande förvaltningsberättelsen.

Tabell 1. Fem år i sammandrag

	2024	2023	2022	2021	2020
Allmänt					
Antal invånare 31 december	248 016	245 329	242 140	237 596	233 839
Utdebitering per 100 kronor	32,85	32,85	32,85	32,85	32,85
varav kommunens[1]	21,14	21,14	21,14	21,14	21,14
Skattekraft i procent av rikets (taxeringsår)	99	101	101	101	101
Kommunens verksamhet					
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	16 084	15 488	14 702	13 884	13 208
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr)	16 020	15 331	14 072	12 828	12 314
dito, skattefinansierad verksamhet (mnkr)	16 020	15 331	14 072	12 828	12 314
Verksamhetens nettokostnader i procent av skatteintäkter	99,6	99,0	95,7	92,4	93,2
Finansiella intäkter och kostnader, netto (mnkr)	129	65	70	94	85
Resultat före extraordinära poster (mnkr)	194	222	701	1 150	979
Årets resultat (mnkr)	194	222	701	1 150	979
Årets resultat exkl. jämförelsestörande (mnkr)	165	589	780	659	612
Nettoinvesteringar (mnkr)	1 300	962	1 402	647	668
Låneskuld, koncernextern räntebärande (mnkr)	18 180	17 180	17 100	16 820	15 750
Låneskuld per invånare (kronor)	73 302	70 028	70 620	70 792	67 354
Anläggningstillgångar per invånare (kronor)	116 943	107 306	109 600	106 551	102 276
Soliditet (procent)	34	36	36	36	36
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (procent)	27	28	27	26	24
Kassalikviditet (procent)	131	121	113	116	132
Kommunkoncernens verksamhet					
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr)	15 319	14 742	13 678	12 483	11 968
Finansiella intäkter och kostnader, netto (mnkr)	-382	-340	-241	-105	349
Årets resultat (mnkr)	384	406	800	1 296	1 589
Investeringar i anläggningstillgångar (mnkr)	3 894	3 514	3 365	2 671	3 291
Anläggningstillgångar (mnkr)	39 330	36 892	34 720	33 819	32 704
Räntebärande lång- och kortfristiga skulder (mnkr)	18 380	17 780	17 700	17 620	17 350
Låneskuld per invånare (kronor)	74 108	72 474	73 098	74 159	74 196
Soliditet (procent)	36	37	36	36	35
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (procent)	29	30	27	27	25

1) Skattesatsen fastställs varje år av kommunfullmäktige. Den anges som antalet utdebiterade kronor och ören per 100 kronor beskattningsbar förvärvsinkomst.

Den kommunala koncernen

Kommunkoncernen är samlingsnamnet för kommunens nämnder och bolagsstyrelser som tillsammans bildar en helhet. Uppsala kommunkoncern innefattar kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, kommunens nämnder samt de två kommunägda moderbolagen Uppsala stadshus AB och Uppsala kommun exploatering AB med tillhörande dotterbolag.

Två av kommunens nämnder är gemensamma med andra kommuner i Uppsala län. Räddningsnämnden är gemensam för Tierp, Uppsala och Östhammar, medan överförmyndarnämnden är gemensam för alla kommuner i länet.

Uppsala kommunkoncerns organisation

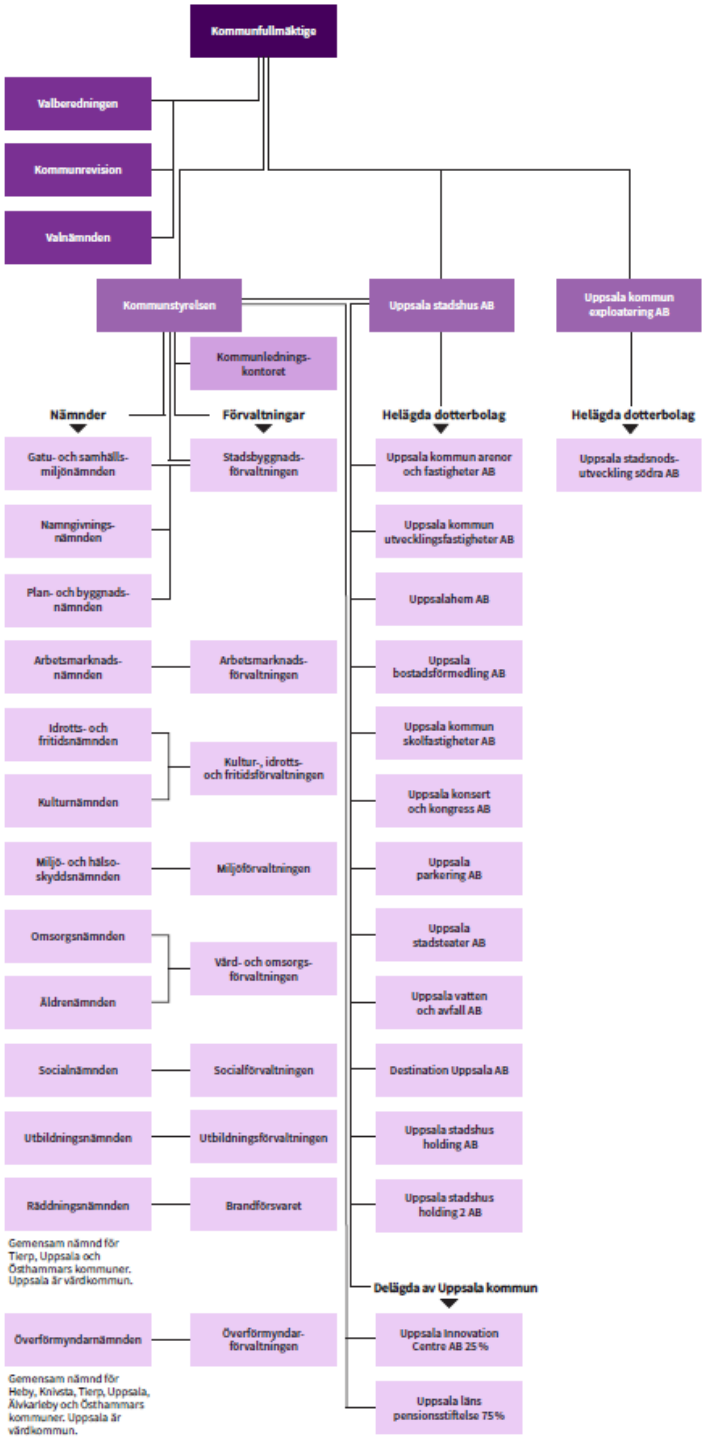

Figur 1. Organisationsschema Uppsala kommunkoncern

Privata utförare och egenregi

Delar av den kommunalt finansierade verksamheten tillhandahålls av privata utförare, exempelvis företag, stiftelser och ideella organisationer. Kommunen är huvudman och ansvarig för att följa upp och kontrollera den kommunala verksamheten oberoende vem som tillhandahåller den. De privata utförarna ska bedriva sin verksamhet i enlighet med avtal som reglerar kvalitet, volym och pris samt former för uppföljning och utvärdering. Möjligheten för kommunen att styra över hur fördelningen mellan privata utförare och egenregi ser ut varierar utifrån lagstiftning inom olika områden. Av samma anledning varierar möjligheten för kommunen att kontrollera eller påverka hur de privata utförarna genomför sitt uppdrag.

Vid årets slut pågick utredning inför revidering av Riktlinje för kontroll och uppföljning av privata utförare, med anledning av ändring i kommunallagen och med syfte att förtydliga att kontroll och uppföljning av privata utförare och egen regi ska vara likvärdig.

I samband med årsbokslutet 2024 har samtliga nämnder som nyttjar privata utförare rapporterat hur de har följt upp dem. De flesta har beskrivit hur identifierade avvikelser har hanterats. Flera nämnder har också beskrivit hur de har följt upp egen regi i förhållande till privata utförare. Kommunstyrelsen bedömer att arbetet med att kontrollera och följa upp kommunalt finansierad verksamhet behöver fortsätta att utvecklas, särskilt vad gäller att följa upp privata utförare och egen regi på ett likvärdigt sätt.

År 2024 svarade privata utförare för 33 procent av den kommunalt finansierade verksamheten.

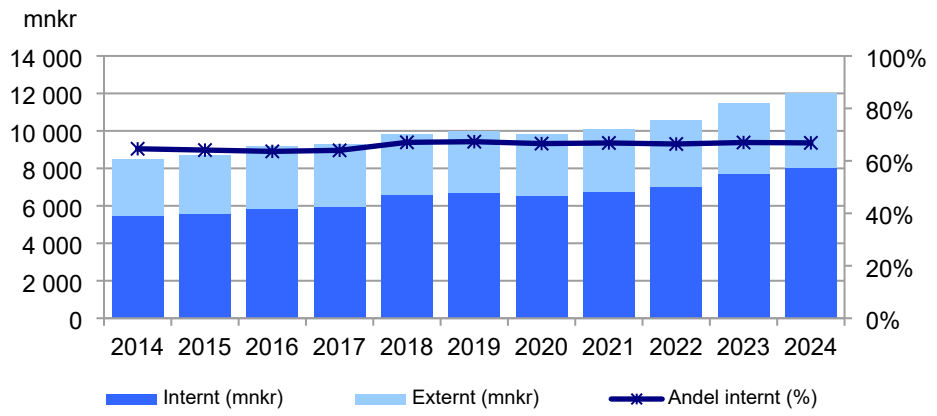

Figur 2. Fördelning av den kommunalt finansierade verksamheten som utförs i egen regi (internt mnkr) och av privata utförare (externt mnkr). Källa: kommunens ekonomisystem.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, namngivningsnämnden, plan- och byggnadsnämnden, räddningsnämnden, valnämnden och överförmyndarnämnden har ingen verksamhet som utförs av privata utförare och berörs därför inte av dessa krav på uppföljning.

Utbildningsnämnden berörs inte av kraven på uppföljning av privata utförare. Fristående skolor och förskolor är verksamheter med egna huvudmän och omfattas inte av begreppet privata utförare. Nämnden har inte heller några andra privata utförare. Nämnden har ansvar för att utöva tillsyn av fristående förskolor och fristående pedagogisk omsorg i kommunen. Tillsyn av andra skolformer hanteras av Skolinspektionen.

Arbetsmarknadsnämnden hade under året privata utförare inom arbetsträning, validerad praktik och feriejobb. Vid årets slut har samtliga avtal utom feriejobbinsatsen Rookie startups avslutats. Systematisk uppföljning har gjorts i enlighet med Riktlinje för kontroll och uppföljning av privata utförare. Det inkluderar bland annat stickprovsuppföljningar av leverantörens dokumentation, utökad kontroll av leverantörsfakturor och kvalitetsuppföljning via synpunkts- och avvikelserapportering. Eventuella brister eller kontraktsbrott lyfts till leverantören.

En majoritet av vuxenutbildningens elever läser på skolor som drivs på entreprenad av externa utbildningsanordnare. Uppföljning av avtal och uppdrag genomförs årligen genom uppföljningsmöten, kvalitetsrapportering, synpunktshantering och tillsynsbesök. Oanmälda besök genomförs kontinuerligt. Uppföljning visar bland annat på utmaningen att fylla vissa yrkesutbildningar, elevers bristande kunskaper i matematik och svenska, samt ökat behov av stöd för att elever ska klara sina studier.

Omsorgsnämnden har i slutet av 2024 avtal med 65 externa leverantörer som totalt omfattar 127 olika verksamheter. Egen regi följer upp sina verksamheteter genom egenkontroll i linjeorganisationen, avseende avvikelser, synpunkter, lex Sarah och lex Maria. Under året har följande uppföljningar genomförts i både egen regi och privata utförare: en kvalitetsrapportering som syftade till att fånga hur avvikelser och synpunkter används i kvalitetsarbetet, en fokusuppföljning angående goda relationer och sex och samlevnad och 15 planerade avtals- och uppdragsspecifika uppföljningar. Utöver detta har fem tremånadersuppföljningar och en händelsestyrd uppföljning gjorts inom extern regi. Dessutom har verksamhet inom egen regi initierat till systemledning att genomföra två uppdragsuppföljningar. Vid samtliga planerade uppföljningar har delar av utförarnas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete granskats. Uppföljningsarbetet är under ständig utveckling. Olika boendeformer för vuxna är fortsatt ett prioriterat område för uppföljning under år 2025. Detta då en stor andel ännu inte har följts upp. Analys av årets uppföljningar visar att samverkan mellan legitimerad personal och boendepersonal är ett område som behöver fokuseras på vid kommande uppföljningar.

Vid årets slut omfattade äldrenämndens ansvarsområde 92 verksamheter, fördelade på vård- och omsorgsboenden, hemtjänst, hemsjukvård, öppna förebyggande insatser och dagverksamheter. Inom hemtjänst och hemsjukvårdsområdet bedrivs cirka 70 procent av den kommunala egenregin och cirka 30 procent är fördelat mellan fyra privata utförare. Inom området vård- och omsorgsboende bedrivs ca 52,5 procent av tillgängliga platser av den kommunala egenregin och de övriga 47,5 procent är fördelat mellan sju privata utförare. Äldrenämnden har följt upp såväl privata utförare som egen regi genom planerade föranmälda och planerade oanmälda uppföljningar, samt händelsestyrda uppföljningar. Uppföljningarna syftar till att säkerställa att avtalsvillkor och fastställda uppdrag efterlevs. De är även ett verktyg för att kontrollera kvalitet, identifiera förbättringsområden och utveckla äldreomsorgen. Samtliga verksamheter som uppvisat brister har upprättat en åtgärdsredovisning och genomfört insatser för att åtgärda dem. Resultatet av genomförda uppföljningar ligger även till grund för plan för särskilda uppföljningar nästkommande år. För 2025 kommer fokus bland annat att vara trygghet och säkerhet för brukarna.

Äldrenämnden fick under våren kännedom om allvarliga händelser inom hemtjänsten i egen regi. Dessa händelser anmäldes och utreddes enligt lex Sarah, och åtgärdsplan upprättades enligt rutin. I samband med att arbetet med åtgärdsplanen intensifierades, uppdagades ytterligare händelser både inom egen regi och hos privata utförare. Med anledning av detta har flera lex Sarah-anmälningar om allvarliga missförhållanden gjorts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), både från egen och

privatregi. Särskild utredning avseende händelserna i egen regi har med anledning av detta gjorts i Rapport gällande allvarliga händelser inom hemtjänsten, ALN-2024-00726.

Gatu- och samhällsmiljönämnden genomför löpande avstämningar med privata utförare för att följa upp pågående arbeten. Uppföljningar görs inom ramen för respektive investeringsprojekt och för driftupphandlingar så som vinterväghållning och samhällsbetalda persontransporter. Eftersom nämnden ofta arbetsleder privata utförare har nämnden god insyn i hur leverantören lever upp till vad som avtalats. Under 2024 har nämnden utökat kontrollen av drivmedel för upphandlade anläggnings- och grävmaskiner. Avvikelser har hanterats i enlighet med respektive kontrakt. Kommunstyrelsens upphandlingsverksamhet stödjer nämnden vid uppföljning av ekologiska hållbarhetskrav i ramavtal. Det finns en systematik i arbetet och inför varje verksamhetsår tas det fram en uppföljningsplan för efterföljande år som genomförs och följs upp.

Socialnämnden har köpt vårdinsatser för 337 miljoner kronor under 2024. Nämnden har följt en beslutad plan för kontroll och uppföljning av privata utförare 2024. Sett till helheten bedöms att nämndens leverantörer efterlever de avtal de ingått och att det finns utrymme för en god dialog. Uppföljningen består av löpande uppföljning, händelsestyrd uppföljning samt särskild planerad uppföljning. Sammantaget framgår av den särskilda uppföljningen att den absoluta merparten av leverantörerna uppvisar hög kvalitet genom efterlevnaden av avtalen. I de fåtalet fall som brister uppmärksammats knutet till ramavtalsvillkoren har leverantörerna efter återföring åtgärdat dessa utan dröjsmål. Utöver uppföljningsplanen har socialnämnden vidareutvecklat sina rutinmässiga kontroller i samband med köp av vårdplatser. Ett exempel på detta är hur nämnden alltid kontrollerar leverantörer för anmärkningar som leverantören kan ha fått vid tillsyn.

En del i socialnämndens interna kontrollprocesser handlar om att följa upp genomförda köp av vård. Här blir både leverantörerna och förvaltningen föremål för granskning eftersom endera parten kan bryta mot avtalet eller på andra sätt hantera kostnader på ett bristfälligt sätt. För att göra metodiken i egenkontrollen så effektiv som möjligt har nämnden provat tre olika upplägg i sin granskning av vårdkostnader. På så vis har nämnden dragit lärdomar i fråga om styrkor och svagheter i metoderna, men också utifrån vad granskningarna visade. Tillsammans med kartläggning av vårdköpsprocessen bäddar detta för ytterligare kvalitetshöjning avseende nämndens uppföljning av privata utförare. Denna kvalitetshöjning stärker även förmågan att motverka välfärdsbrott.

Kommunstyrelsen upphandlar privata utförare inom städservice och skogsförvaltning. Lokalvård i kommunens lokaler utförs i egen regi till 85-90 procent och 10-15 procent köps in från externa leverantörer eller utförs av verksamheternas egen städpersonal. Kommunstyrelsen genomför kvalitetskontroller löpande både av städ i egen regi och av städ i extern regi. Resultatet av kvalitetskontrollerna sammanställs och där det finns upprepade avvikelser i kvaliteten sker uppföljning genom möten mellan leverantör och köpare. Under 2024 genomfördes 544 kvalitetskontroller internt. Resultatet av kontrollerna visar på 30 fall av mindre brister i kvaliteten på städningen, vilket är en förbättring från året innan. Vid kvalitetskontroll av städtjänster blev fyra av åtta kontrollerade privata utförare ej godkända. Avstämningsmöten med de icke godkända utförarna hålls minst två gånger per år. Driften och skötseln av skogen utförs till största delen i egen regi genom gatu- och samhällsmiljönämnden. Privata utförare tas in för större avverkningar och gallringar, vilket omfattar cirka 10–20 procent av verksamhetens totala kostnad. Större skogsvårdsåtgärder planeras och följs upp av

kommunen oavsett om utföraren är intern eller extern. Ett så kallat traktdirektiv skrivs för det aktuella området med tillhörande kartor och instruktioner. När uppdraget är slutfört görs ett platsbesök.

Idrotts- och fritidsnämnden har avtal med föreningar för tillsyn, skötsel och spårning av kommunens elljusspår, skötsel av IP-skogen (utlåning av idrotts- och fritidsutrustning) samt städ och tillsyn i vissa idrottshallar. Nämnden anser att avtalssamverkan med föreningarna fungerar bra.

Kulturnämnden har avtal med en privat utförare för driften av gästspelscenen Parksnäckan i Stadsträdgården, inklusive sommarprogram. Årlig uppföljning sker I enlighet med Uppsala kommuns riktlinjer för kontroll och uppföljning av privata utförare.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Befolkning

Uppsala kommuns befolkning ökade under 2024 med 2 687 personer. Vid årets slut uppgick antalet invånare till 248 016 personer. Det var 1 885 fler personer som flyttade till kommunen än som flyttade härifrån. Antalet födslar översteg antalet som avled och födelsenettot landade på 819 personer. Jämfört med 2023 minskade flyttnettot med knappt 350 personer, främst på grund av att inflyttningen från övriga län har minskat. Födelsenettot minskade med knappt 60. Skatteverket har under 2024 bedrivit omfattande registervård med resultat att de avregistrerat uppskattningsvis minst 800 personer som tidigare varit folkbokförda i Uppsala kommun, motsvarande antalet som avregistrerades under 2023. Enligt ett riksdagsbeslut den 2 oktober 2024 ska personer från Ukraina folkbokföras från 1 november 2024. Europeiska unionens råd hade då redan enats om att förlänga massflyktsdirektivet till den 4 mars 2026. Rådets besked medförde att Skatteverket från 17 juni 2024 började folkbokföra de som befunnit sig här med tillfälligt skydd i minst två år och planerar att fortsätta bo i Sverige minst ett år. Under 2024 invandrade 669 personer födda i Ukraina till Uppsala kommun.

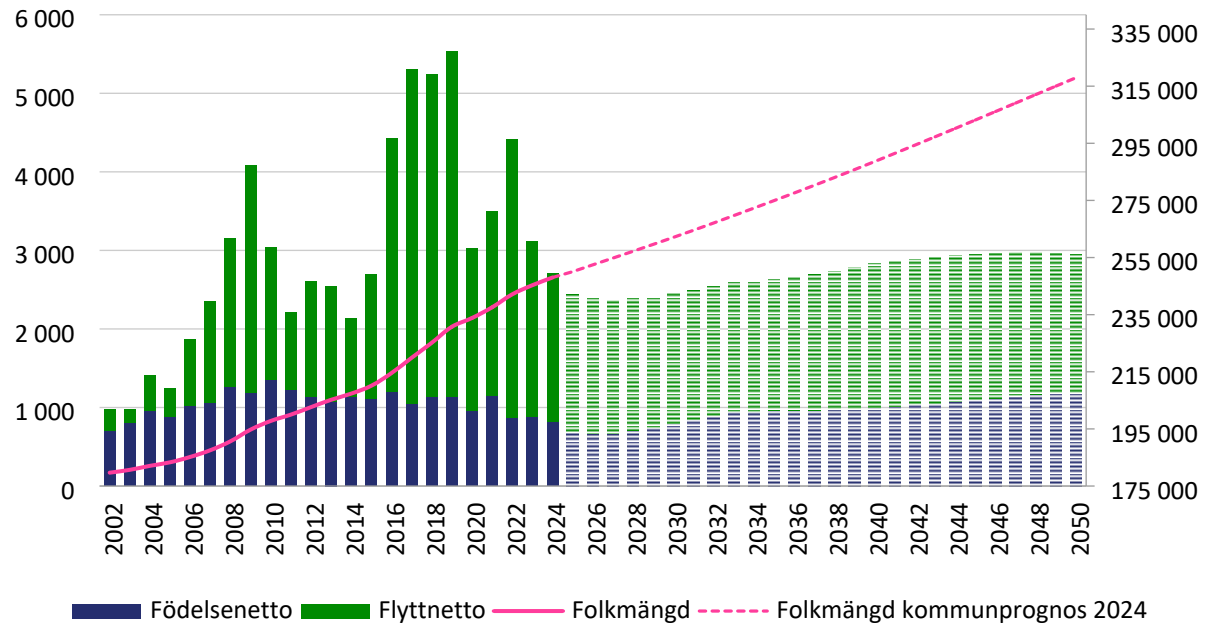

Figur 3. Befolkningsökning 2004–2050, Uppsala kommun. Befolkningsökning (staplar) på vänster axel och folkmängd (linje) på höger axel.
Källa: Kommunprognos 2024, Uppsala kommun. Figuren är uppdaterad med utfall för 2024. Prognosen för 2025 och framåt är inte uppdaterad.

I den senaste befolkningsprognosen från 2024 beräknas kommunens befolkning uppgå till cirka 262 000 invånare år 2030. Det innebär en årlig genomsnittlig ökning på cirka 2 400 personer. År 2050 bedöms kommunens befolkning uppgå till 318 000 invånare. Denna prognos beaktar inte 2024 års utfall, som var högre än prognostiserat, vilket till betydande del kan härledas ökad invandring från Ukraina.

Enligt kommunprognosen 2024 förväntas antalet personer 80 år och äldre öka i en högre takt än befolkningen i arbetsför ålder (20–65 år), medan ökningstakten för personer 0–19 år väntas bli lägre. Sammantaget innebär den förväntade befolkningsutvecklingen att efterfrågan på kommunala verksamheter som äldreomsorg bedöms öka medan förskola, skola bedöms minska på kort sikt. Detta sätter i sin tur press på kommunens ekonomi och finansieringen av välfärden.

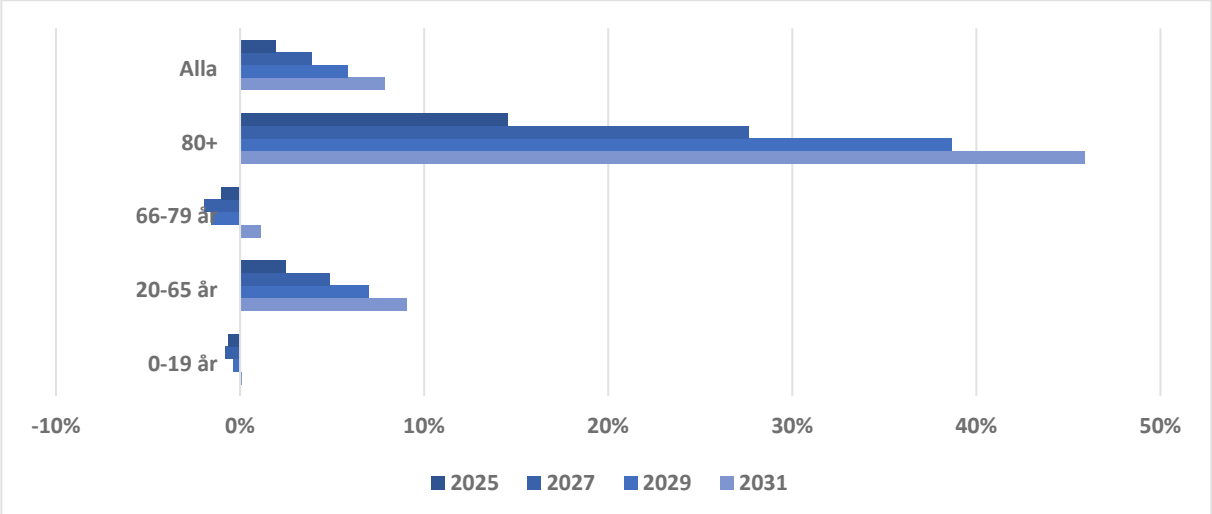

Figur 4. Förändring över tid i olika åldersgrupper i Uppsala kommun. Jämförelseåret är 2023.
Källa: Kommunprognos 2024, Uppsala kommun.

Arbetsmarknad

Under år 2023 utvecklades sysselsättningen svagare i Uppsala kommun och för kommunens befolkning jämfört med föregående år. Antalet sysselsatta med arbetsställe i kommunen ökade med 956 personer och antalet sysselsatta personer med bostad i kommunen med 1 874 personer. Vid utgången av år 2023 uppgick antalet personer med arbetsställe i kommunen till 118 471 personer, medan antalet sysselsatta personer med bostad i kommunen vid samma tidpunkt uppgick till 124 775 personer.

År 2024 uppgick arbetslösheten i åldersgruppen 16–65 år till 4,8 procent (preliminär statistik) jämfört med 4,3 procent föregående år, en ökning med 0,5 procentenheter. Motsvarande siffra för riket som helhet var 5,4 procent (preliminär statistik) jämfört med 4,9 procent år 2023. Ökningen i procentenheter var alltså lika stor i Uppsala som i riket och Uppsala ligger fortsatt under riksgenomsnittet (nivåer enligt Statistiska centralbyråns BAS – Befolkningens arbetsmarknadsstatus).

Arbetspendlingen till och från kommunen är stor. Under 2023 pendlade 24 665 personer till Uppsala från andra kommuner (-532 personer), medan 30 769 Uppsalabor pendlade till arbetsplatser utanför kommunen (+ 389 personer). Män pendlar i högre grad än kvinnor ut från Uppsala. Andelen utpendlande män minskade svagt under 2023 (29,0 procent, + 0,1 procentenheter) medan andelen utpendlande kvinnor (20,6 procent) var oförändrad. Andelen inpendlande män och kvinnor minskade under 2023 (22,4, -0,6 procentenheter respektive 19,4 procent, -0,6 procentenhet).

Uppsala kommun har ett stort positivt pendlingsnetto gentemot det egna länet. Pendlingsnettot mot Uppsala län uppgick år 2023 till 7 472 personer, en minskning med 106 personer under året och de senaste årens positiva trend bröts därmed. Pendlingsnettot från Uppsala kommun till Stockholms län är ännu större och har över tid ökat betydligt snabbare. Det negativa pendlingsnettot mot Stockholms län samma år uppgick till 13 920 personer, till följd av en ökning om 515 personer under året.

Inkomster

Sverige tillhör fortfarande de länder i världen som har en relativt jämn inkomstfördelning, men inkomstskillnaderna har ökat sedan 1980-talet. Även om ekonomin som helhet vuxit under perioden, så har tillväxten främst tagit sig uttryck i stigande inkomster hos den rikare delen av befolkningen. De delar av befolkningen som tjänar minst har upplevt en svagare utveckling.

Andelen personer i Uppsala kommun som bor i hushåll med låg ekonomisk standard (under 60 procent av den nationella medianinkomsten) har ökat marginellt de senaste åren för att 2023 vara oförändrad jämfört med föregående år. Skillnaden mellan utrikes födda och födda i Sverige är dock stor, särskilt mellan barn. Det är mer än tre gånger så vanligt att någon 0–19 år som är född utomlands bor i ett hushåll med låg ekonomisk standard jämfört med någon 0–19 år som är född i Sverige. Skillnaden i åldersgruppen 0–19 år ökade åren 2015–2020 men har sedan dess varit avtagande, medan skillnaden i åldersgruppen 20– år har varit mer stabil. Samtidigt utgjordes folkökningen i kommunen under perioden till övervägande del av utrikes födda personer.

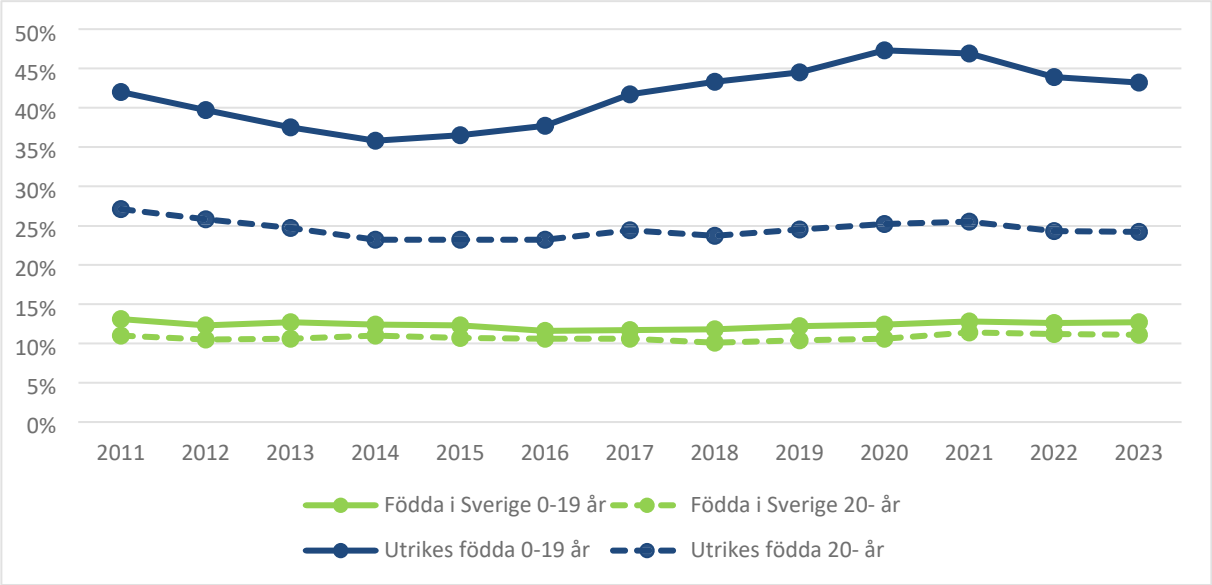

Figur 5. Andel personer i hushåll med låg ekonomisk standard. Med låg ekonomisk standard menas en disponibel inkomst per konsumtionsenhet som är lägre än 60 procent av medianinkomsten.
Källa: Statistiska centralbyrån.

En seg konjunkturåterhämtning

Den svenska ekonomin är fortsatt stark och motståndskraftig, trots utmaningarna från en utdragen lågkonjunktur och strukturella förändringar i den globala ekonomin.[1] Den reala BNP-tillväxten beräknas ha återhämtat sig till 0,6 procent 2024, efter att ha fallit något under 2023. Under senare delen av 2024 visade sig både antalet arbetade timmar och hushållens konsumtion ha utvecklats svagare än vad som tidigare bedömts, vilket också indikerar en svagare ingång in i 2025. Höga priser och höga räntor har fått hushållen att strama åt konsumtionen men framöver förväntas hushållen öka sin konsumtion framför allt till följd av ökande reala inkomster.

För Sveriges viktigaste handelspartners, inte minst Tyskland, blir BNP-utvecklingen fortsatt relativt svag under 2025. Framöver väntas dock en stigande BNP-tillväxt bland Sveriges viktigaste handelspartners bidra till att exporten tilltar något under de kommande åren.[2] Eftersom företagen har övervintrat en del arbetskraft under lågkonjunkturen, det vill säga att de har valt att ha kvar mer personal än vad produktionen på kort sikt har behövt, väntas emellertid uppgången i sysselsättningen dröja. Ännu vid slutet av 2025 väntas därför resursutnyttjandet i ekonomin vara betydligt lägre än normalt och arbetslösheten kvar på en hög nivå.

Först 2026 beräknas både arbetade timmar och antalet sysselsatta ta fart och arbetsproduktiviteten ökar då i mer normal takt. År 2026 förväntas sysselsättningen öka, främst till följd av fler jobb inom tjänstesektorn, och arbetslösheten då sjunka till 8,2 procent.[3] Under 2027 och 2028 antas en trendmässig BNP-tillväxt och en arbetslöshet på 7,7 procent. [4]

[1] IMF-delegationen, februari 2025
[2] SKR, MakroNytt 1/2025
[3] Konjunkturinstitutet (KI), konjunkturläget december 2024
[4] SKR, MakroNytt 1/2025

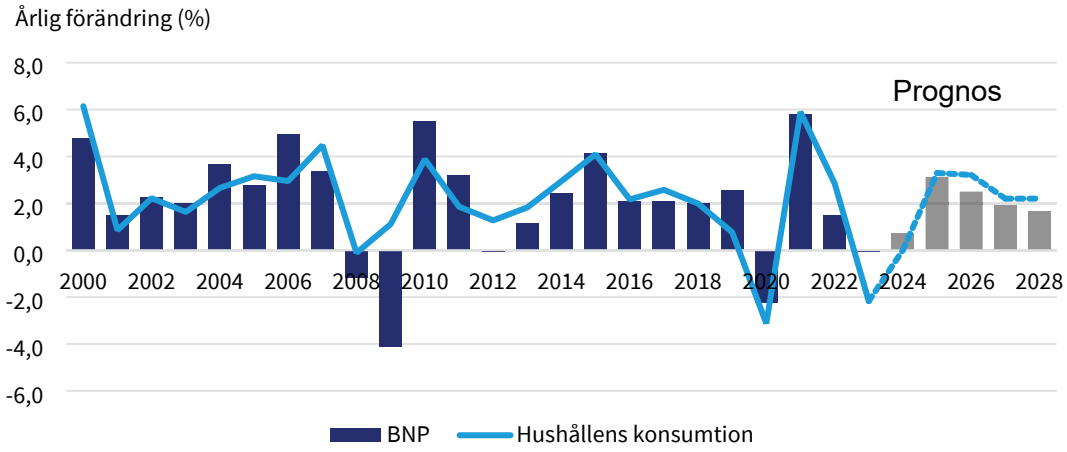

Tabell 2. Tillväxt i BNP och hushållens konsumtion. Källa SKR februari 2025

Kommunens ekonomi återhämtar sig 2025

I likhet med övriga sektorer drabbades kommunsektorn av den höga inflationen, de höga räntenivåerna och den allt svagare konjunkturen de senaste åren. Höga prisnivåer i verksamheterna, ökade pensionskostnader och högre räntor pressade kommunernas ekonomiska förutsättningar. Åren 2023 och 2024 minskade det reala skatteunderlaget i riket med 1,8 respektive 0,5 procent.

En konjunkturuppgång 2025 beräknas dock ge relativt hög BNP-tillväxt, ett ökat antal arbetade timmar och uppväxling av skatteunderlagstillväxten. Därtill kommer pensionsinkomsterna att öka starkt tack vare en stor höjning av inkomstbasbeloppet för 2025. En återhämtning av skatteunderlagstillväxten i kombination med lägre pensionskostnader resulterar i en stor ökning på 5,6 procent av det reala skatteunderlaget.

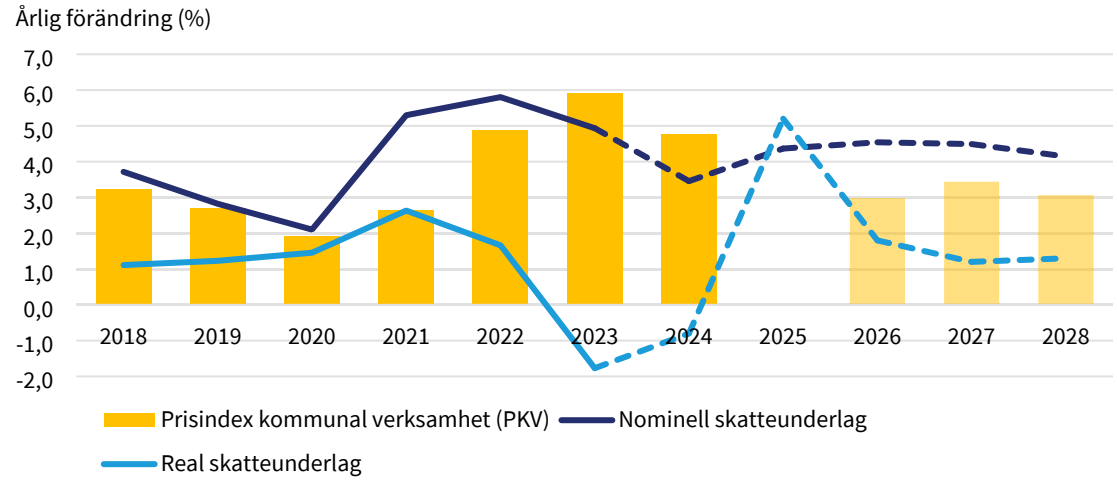

Tabell 3. Utveckling av skatteunderlag, pris- och löneökningar. Källa: SKR februari 2025.

År 2026 beräknas antalet arbetade timmar och antalet sysselsatta att öka kraftigt främst till följd av demografiska trender samt ökade incitament att arbeta. Under femårsperioden 2024–2028 beräknas skatteunderlaget att öka med i genomsnitt 4,3 procent per år nominellt och med 1,8 procent i reala termer. Dessa tillväxttakter är i linje med de historiska genomsnitten. Då köpkraften de senaste åren har försvagats varaktigt, beräknas nivån på det reala skatteunderlaget bli lägre än vad den skulle ha blivit om den följt den historiska utvecklingstrenden.

Enligt den senaste befolkningsprognosen från statistiska centralbyrån från april 2024 blir den totala behovsökningen i kommunsektorn under kommande år den lägsta sedan 2000. Prognosen räknar med en kontinuerlig minskning av barn i förskoleåldrarna till år 2030. Detta medför en förbättrad försörjningskvot då befolkningen i arbetsför ålder väntas öka i en snabbare takt än de demografiska behoven i kommunerna.

Prognoserna om den ekonomiska tillväxten präglas av stora osäkerheter och riskerna är på nedåtsidan. Konflikter i den globala handeln som kan leda till nya inflationsimpulser skulle kunna försvaga den globala ekonomin och förhindra att konsumtion och investeringar återhämtar sig så snabbt som förväntat. Detta kan ytterligare förstärkas av geopolitiska risker såsom fortsatt krig i Europa och en fördjupning av konflikten i Mellanöstern som kan störa energileveranser och den globala handeln. Återhämtningen i den svenska ekonomin är också beroende av tillväxtutsikterna hos Sveriges viktigaste handelspartners varför den svaga ekonomiska utvecklingen i euroområdet utgör en riskfaktor.

Finanspolicy, finansiella riktlinjer samt finansiella risker och osäkerheter

Kommunfullmäktige har fastställt en finanspolicy för Uppsala kommunkoncern. Finanspolicyn utgör det övergripande ramverket och anger inriktningen för finansverksamheten. Till policyn finns finansiella riktlinjer som närmare reglerar ansvarsfördelning, identifierar finansiella risker och anger hur de ska hanteras. Uppsala kommuns internbank samordnar den finansiella hanteringen inom koncernen.

Med utgångspunkt i fastställda riktlinjer hanterar internbanken de risker som är förknippade med finansverksamheten och som mäts via olika nyckeltal. Riskerna är huvudsakligen motpartsrisk, ränterisk, finansieringsrisk samt likviditetsrisk som löpande följs upp och rapporteras till kommunstyrelsen.

Med motpartsrisk menas risken för att drabbas av förluster främst på grund av att en motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser. Riskerna hanteras genom att ställa krav på motparternas kreditvärdighet och att affärerna fördelas mellan godkända motparter.

Med ränterisk menas risken att förändringar i marknadsräntan påverkar kommunkoncernens räntekostnader negativt. Risken hanteras med hjälp av räntederivat och fasträntelån. Ränterisken uttrycks som genomsnittlig räntebindningstid för den externa skuldportföljen och ska vara mellan 1,5 – 4 år. Räntebindningstiden uppgick per 31 december till 2,6 år.

Med finansieringsrisk menas risken att finansiering inte kan erhållas, eller att den endast kan erhållas till väsentligt högre kostnad. Högst 40 procent av skuldportföljen får förfalla inom 12 månader och den genomsnittliga kapitalbindningstiden ska vara minst 2 år. Kapitalbindningstiden uppgick per 31 december till 2,7 år. Finansieringsrisken begränsas också genom att låneförfallen sprids över tid. Andelen förfall inom ett år uppgick per 31 december till 18 procent.

Med likviditetsrisk menas risken att inte ha tillgång till likvida medel för att sköta framtida betalningar. Kommunkoncernen har extra betalningsberedskap i form av kontokrediter och lånelöften om totalt 5 400 miljoner kronor.

Kreditvärdighet

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor’s betygsätter varje år kommunens kreditvärdighet, så kallad rating. Ratingen ska återspegla kommunkoncernens förmåga att infria sina betalningsåtaganden och finansiella

skyldigheter på både kort och lång sikt. Uppsala kommuns långfristiga rating är den näst högsta, AA+, på en skala där AAA är högst. För investerare innebär denna rating att det är förknippat med mycket låg risk att låna ut pengar till Uppsala kommun.

Upplåning och utveckling av låneskulden

Den externa upplåningen hanteras genom olika upplåningsformer och långivare. Det sker både genom egna marknadsprogram där certifikat och obligationer emitteras och genom separata avtal med olika banker. Kommunens obligationsprogram omfattar obligationer som är kopplade till kommunens hållbarhetsmål, så kallade hållbarhetslänkade obligationer. Även lån från Investeringsbanker räknas som hållbar finansiering då beviljade krediter kravställs mot olika hållbarhetskriterier som följs upp och återrapporteras till långivaren.

Kommunkoncernens externa upplåning, bruttoskulden, uppgick per 31 december till 18 380 (17 780) miljoner kronor, en ökning med 600 miljoner kronor jämfört med årets ingång.[5]

Fördelningen av kommunkoncernens externa låneskuld anges i tabellen nedan.

Tabell 4. Fördelning av kommunkoncernens externa lån, bruttoskuld och nettoskuld, belopp i miljoner kronor

Extern upplåning	2024-12-31	2023-12-31	Utveckling i år
Obligationslån	11 200	8 000	3 200
Certifikatslån	700	1 050	-350
Lån Kommuninvest	5 480	7 630	-2 150
Lån Investeringsbanker	1 000	1 100	-100
Summa bruttoskuld*	**18 380**	**17 780**	**600**
Banktillgodohavanden	784	988	-204
Nettoskuld	**17 596**	**16 792**	**804**

* Varav hållbara lån 3 400 miljoner kronor

Nettoskulden, den externa upplåningen med avdrag för banktillgodohavanden, uppgick per 31 december till 17 596 miljoner kronor, en ökning med 804 miljoner kronor sedan årsskiftet. Ökningen beror på att några av bolagen i kommunkoncernen har en hög investeringstakt vilket medför ett negativt kassaflöde och behov av extern finansiering.

Diagrammet nedan visar kommunkoncernens externa skuldutveckling och skuldökningstakt sedan 2015. Låneskuldens ökning mellan 2015 och 2019 förklaras av att genomförda investeringar till stor del har lånefinansierats. Efter 2019 har verksamheternas eget kassaflöde stärkts och kommunkoncernens låneskuld har därför varit i stort sett oförändrad. Indikatorn låneskuld per invånare har under året ökat från 72 474 kronor till 74 108 kronor.

[5] Värden inom parentes avser föregående år

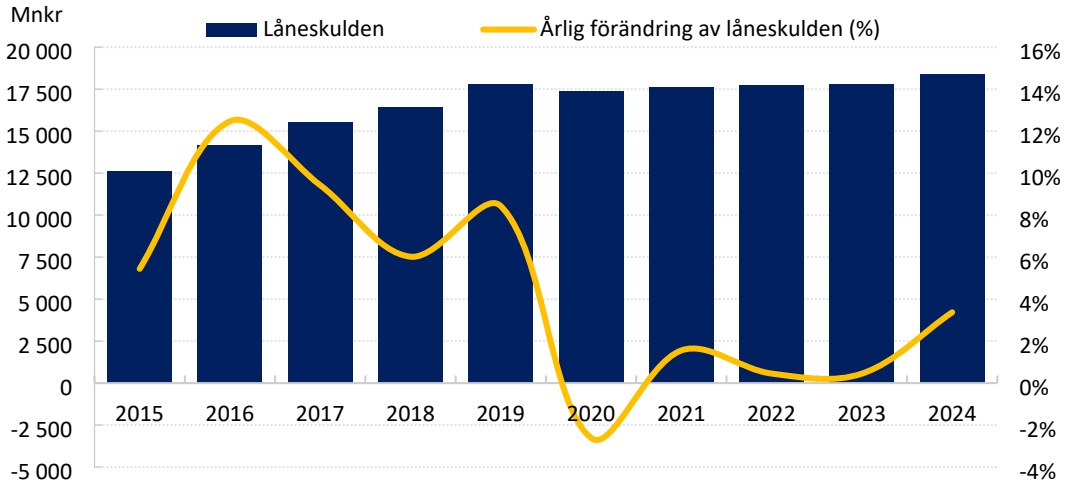

Figur 6 Låneskuld och årlig förändring låneskuld, Uppsala kommunkoncern

Genomsnittsränta

Genomsnittsräntan för kommunkoncernens externa upplåning har ökat från 1,9 procent vid inledningen av året till 2,1 procent per 31 december 2024. Genomsnittsräntan kommer successivt stiga i takt med förväntad skuldökning samt att såväl nyupplåning som refinansieringar av befintliga lån sker till högre nivåer än genomsnittsräntan i skuldportföljen.

Pensionsförpliktelsen

Det totala pensionsåtagandet ökade med drygt 12 procent 2024. Den största orsaken till ökningen är en väsentligt högre inflation som höjer uppräkningen av skulden.

Tabell 5. Pensionsförpliktelsen

Belopp i miljoner kronor	2024	2023	2022	2021	2020
Avsättningar för pensioner	2 398	1 857	1 520	1 412	1 246
Upplupen pensionskostnad, individuell del	297	303	319	309	289
Pensionsförpliktelse som ansvarsförbindelse	2 813	2 756	2 802	3 652	3 701
Totalt pensionsåtagande	**5 509**	**4 916**	**4 641**	**5 372**	**5 236**
Pensionsförpliktelse för pensionsstiftelsens destinatärer	688	676	587	233	267
Placerade pensionsmedel, marknadsvärde	892	810	735	786	674

Åtagandet för pensionsutbetalningar intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med kommunal praxis, den så kallade blandmodellen. Detta innebär att kostnaden redovisas först när utbetalning görs. Årets utbetalning för denna historiska pensionsskuld blev 272 (246) miljoner kronor. I normalfallet förväntas ansvarsförbindelsen minska tack vare att pensionsutbetalningarna överstiger inflationsuppräkningen, men 2024 ökade ansvarsförbindelsen på grund av det exceptionellt höga prisbasbeloppet. Tack vare sjunkande inflation förväntas ansvarsförbindelsen falla tillbaka till 2023 års nivå 2025 och sedan successivt minska tills den är helt slutligt betald omkring år 2059. De årliga utbetalningarna förväntas minska i takt med att skulden minskar.

Avsättningen till Uppsala läns pensionsstiftelse har gjorts i två omgångar, för att kommunen ska kunna minska framtida likviditetsbelastningar genom att erhålla gottgörelse från stiftelsen när pensionsbetalningar görs. Det totala marknadsvärdet på pensionsstiftelsen uppgick vid årets slut till 1 167 miljoner kronor, varav Tierps och Hebys andelar uppgick till 16 respektive 7 procent. Marknadsvärdet på Uppsalas andel

av stiftelsen uppgick till 892 (810)miljoner kronor, motsvarande 77 procent. Marknadsvärdet på kommunens andel av stiftelsen uppgick vid slutet av 2024 till 892 (810) miljoner kronor. Detta täcker med bred marginal pensionsåtagandet för de som omfattas av stiftelsens åtagande, det vill säga pensionärer födda till och med oktober 1945 (så kallade destinatärer). Uppsala kommun följer den nya rekommendationen om redovisning av kommunens andel i pensionsstiftelse.

Näringsliv

Företagssektorn i Uppsala omfattar i dagsläget cirka 25 000 företag, som tillsammans står för 60 procent av totalt 118 500 arbetstillfällen i kommunen.

Uppsalas näringsliv består av tre ömsesidigt beroende delar. En del är vardagliga verksamheter såsom detaljhandel, välfärdstjänster, besöksnäring, logistik, bygg, fastigheter, energi, vatten och avfall. En annan del är affärstjänster såsom företagstjänster, företagsservice, IT, finans- och försäkring, media, partihandel. Den tredje delen är exportindustri såsom life science och övrig industri.

De vardagliga verksamheterna utgör basen i Uppsalas näringsliv, drivs av befolkningstillväxten och får vardagen att fungera för boende, besökare och verksamheter. De svarar för merparten av jobbtillväxten, men drabbades hårdast av pandemin och därefter av hushållens försämrade ekonomi. Exportindustri och affärstjänster har blivit viktigare för näringslivets tillväxt på senare år och svarar för omkring hälften av näringslivets omsättning och anställda.

Nystartade företag och konkurser
Det startas omkring 1 600 företag per år i Uppsala kommun, med små variationer över tid. 64 procent av tillväxten har skett inom privat sektor, med små- och medelstora företag som drivande. År 2023 (senast tillgänglig statistik) tillkom 430 nya aktiebolag, som sysselsatte 216 individer och omsatte 331 miljoner kronor. Nyföretagandet låg på 10,1 företag per 1000 invånare, under riksgenomsnittet. En stark efterfrågan på arbetskraft har sannolikt bidragit till färre nystartade företag.

Konkurserna och antal berörda av konkurser har under 2024 legat på en högre nivå än tidigare under 2000-talet. En effekt både av den lågkonjunktur som varit samt av kvarvarande problem som uppstått på grund av pandemin då tidigare skatteuppskov förfaller till betalning. De långsiktiga tillväxtförutsättningarna är dock goda i Uppsala, men brist på kompetens riskerar bli ett hinder i utvecklingen då konkurrensen om arbetskraften ökar i takt med att befolkningen åldras och efterfrågan är hög även i andra delar av regionen och landet.

Uppsala – ett innovativt och attraktivt kunskapssamhälle som driver tillväxt
Under perioden 2024–2027 fokuserar kommunens handlingsplan för Näringslivsprogrammet på attraktionskraft, kompetensförsörjning, innovations- och tillväxtkraft, företagsservice, markberedskap och infrastruktur samt upphandling. Tillväxtfrämjande insatser har gjorts inom fyra fokusbranscher, life science, digital utveckling, grön utveckling och besöksnäring för att stärka dessa som branschkluster.

Uppsala har stärkt sina fokusbranscher och marknadsfört sig internationellt med särskilt fokus på life science. Uppsala International Hub har stöttat 900 internationella talanger och ökat deltagandet i Ung företagsamhet. Uppsala kommun har fått priset Ignite Hero of the Year 2024 av Ignite Sweden för sitt framgångsrika arbete med att hitta innovativa lösningar tillsammans med startupföretag. Via projektet Stärkt

teknikkluster med UIC, utvecklades Uppsala Innovation Day och en ny mötesplats, Innovation stable, öppnades för nystartade innovativa bolag.

Preliminära data visar att Uppsala fått högt betyg inom myndighetsservice med en NKI-ökning (Nöjd Kund Index) från 75 till 77. Snittet i Sverige är 75.

Genom etableringsnätverket har etableringsfunktionen stöttat internationella etableringsförfrågningar. Samarbetet med Uppsala Innovation Centre har stöttat scale-up bolags etableringsförfrågningar.

Den digitala upphandlingsplanen har fått positiv återkoppling och likaså återupptagna branschråd inom bygg och anläggning.

Antalet kommersiella gästnätter ligger kvar på en hög nivå. Både 2023 och 2022 var rekordår i antal övernattningar. Gästnätter från utländska besökare har ökat med 25 procent, gästnätter för svenska besökare har minskat med 7 procent.

Byggande - bostäder, verksamhetslokaler och infrastruktur

Det osäkra världsläget och dess påverkan på ekonomin för både företag och hushåll, i kombination med tidigare hög inflation och höga räntor, har fortsatt att prägla byggandet i Uppsala under 2024. Byggaktörer är avvaktande med att genomföra markaffärer och starta nya projekt, samtidigt som hushållens möjligheter att köpa eller hyra bostäder och företagens investeringsutrymme i verksamhetsmark är begränsade. Samtidigt ser både kommunen och byggaktörer ett långsiktigt behov av att planera inför en konjunkturuppgång. Efterfrågan på bostäder och verksamhetslokaler i Uppsala är fortsatt stor.

I och med lågkonjunkturen har byggandet stannat av i hela landet men har stabiliserat sig under 2024 på samma nivå som 2023. Det märks även i Uppsala där både antalet nya bygglovsärenden och beslutade bygglovsärenden är i linje med 2023. Under året har bygglov givits för 1 224 nya bostäder och 2 104 slutbesked har lämnats. Antalet nya ärenden i Uppsala är som sagt i linje med 2023 men har minskat med 20 procent jämfört med 2022 och med 30 procent jämfört med 2021.

Under 2023 påverkades bygglovsverksamheten av den vikande byggkonjunkturen kraftigt och under 2024 har också detaljplaneverksamheten påverkats av konjunkturen. Efterfrågan och takten i planläggningen har minskat. Stora beslut som är viktiga för Uppsala kommun är ärenden som antagande av kvarteret Ubbo, antagande av flera detaljplaner för kapacitetsstark kollektivtrafik, Västra Librobäck, granskning för Flustret och Gymnastiken samt samråd för Norra Sunnersta.

Under 2024 antogs 34 detaljplaner vilket kan jämföras med 14 för 2023 och 18 för 2022. Den kraftigt ökande andelen antaganden/godkännanden under 2024 kan delvis förklaras med att den större mängd upphävanden av tomtindelningar kopplat till kapacitetsstark kollektivtrafik och järnvägsplan för fyra spår har gjorts under året. Det har också skett en effektivisering genom en satsning på snabbare handläggning av enklare planer. 523 282 kvadratmeter yta avsett för verksamhetslokaler har beslutats inom detaljplan under året vilket är en ökning med 70 406 kvadratmeter sedan 2023. Den kraftiga ökningen beror på detaljplanen för Västra Librobäck som möjliggör för 47 hektar verksamhetsmark. Planreserven uppgår för närvarande till 12 600 bostäder[6].

[6] Siffrorna över planreserven för 2023 och 2024 är inte jämförbara med tidigare år med anledning av systembyte.

Trots de oroliga tiderna är det positivt att många aktörer uttrycker att de vill fortsätta utveckla fastigheter i Uppsalaområdet på sikt. Under året har en markanvisningstävling genomförts i Gottsunda med god respons och stort intresse från byggaktörerna. Markanvisningstävling för centrumbyggnad på Rosendals torg publicerades i slutet av året. I Östra Sala backe har ett optionsavtal tecknats för byggnation på två kvarter intill Årsta torg. I Rosendal har mark anvisats för bostadsrätter eller äganderätter med lågt klimatavtryck. Mark har också anvisats för bostadsrätter invid Gottsunda centrum och för kooperativa hyresrätter i centrala Ulleråker. Av dessa markanvisningar ligger 300 bostadsrätter inom de delar av Gottsunda som byggs ut som en följd av fyrspårsavtalet.

Realiseringen av fyrspårsavtalet har kommit igång på bredd detta år och genomförandet av spårvägsprojektet har startat. Den fördjupade översiktsplanen för de sydöstra stadsdelarna har vunnit laga kraft under året och planprocesserna är igång. Det gäller inte bara för spårväg och infrastruktur utan även för bebyggelse. Samråd påbörjades innan årets slut för Norra Sunnersta med ett mindre torg/centrum och möjlighet till upp till 700 bostäder i blandad form. Genom en överenskommelse med Trafikverket kommer arbetet med Vimpelgatan att genomföras med en bro i stället för som tidigare avtalat genom en tunnel. Det innebär avsevärd kostnads- och riskminskning.

Gällande spårvägen har de två första detaljplanerna blivit antagna och ansökan om vattendom för Ultunabron har lämnats in till Mark- och miljödomstolen. Spårvägens sträckning och teknikval förbi Ångströms och SLU (Sveriges lantbruksuniversitet) har anpassats för att minimera påverkan på deras känsliga forsknings-, produktions- och djurverksamheter. Den stora spårvägsentreprenaden upphandlades enligt plan men har också överklagats. Första spadtaget skedde i augusti i samband med att den första entreprenaden gällande ledningsomläggningar startade. Ytterligare två entreprenader för förarbeten och ledningsomläggningar handlades upp under året.

Arbetet med kommunstyrelsens bostadssatsning på landsbygderna löper på. Ett flertal detaljplaner är under framtagande, bland annat har en detaljplan för bostäder i Bälinge fått laga kraft. Under året har kommunen deltagit på olika möten och dialoger med ortsbor, föreningar, näringsliv och myndigheter. Arbete fortsätter med att fånga upp och föreslå lösningar på plan-och projektgemensamma utmaningar. En strategi för att överbrygga hinder för bostadsbyggande på landsbygderna har tagits fram, åtgärderna i strategin har påbörjats under 2024.

Det långsiktiga och viktiga arbetet med att tillhandahålla mark för näringslivet har under 2024 resulterat i beslut om Programdirektiv verksamhetsmark för näringslivet. Programdirektivets övergripande syfte är att säkerställa att tillräckliga mängder tillgänglig verksamhetsmark finns i planreserven, så att det räcker för både den mer organiska tillväxten av verksamheter och för större etableringar med kunskapsintensiv och hållbarhetsinriktad exportindustri. Programmet syftar även till att på ett samlat och systematiskt sätt möjliggöra utveckling av hållbara verksamhetsområden.

De etableringsförfrågningar som inkommit under 2024 har visat att det finns fortsatt brist på byggbar mark för näringslivet. Samverkan sker även med privata fastighetsägare för att söka möjligheter till utveckling av lämpliga verksamhetsområden.

Klimatpåverkan

Utsläppen av växthusgaser har minskat i Uppsala kommun sedan 1990, men legat i princip stilla under 2010-talet. 2020 sjönk utsläppen betydligt till cirka 841 tusen ton, jämfört med 1380 tusen ton år 1990, för att sedan öka igen 2021 och 2022. Sammantaget går utvecklingen i fel riktning, trots den stora utsläppsminskning som skedde mellan 2019 och 2020. Om utsläppen från långväga resande räknas bort har dock de kommungeografiska utsläppen i övriga kategorier sammantaget minskat med cirka 11 procent mellan 2021 och 2022.

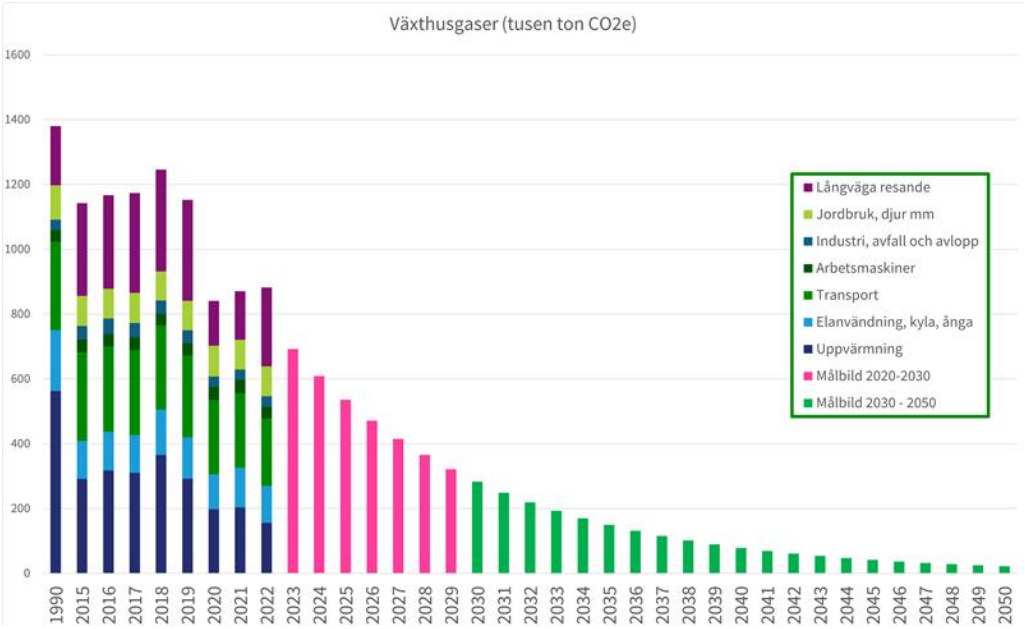

Figur 7. Utsläpp av växthusgaser i det geografiska området Uppsala kommun (tusen ton koldioxidekvivalenter). Olika källor som kombineras av Uppsala kommun.

Fullständig statistik för växthusgasutsläppen 2023 och 2024 finns ännu inte tillgänglig. Kvalitetssäkrade data för 2023 kommer att kunna presenteras hösten 2025. Data för år 2024 presenteras under hösten 2026.

Den stora nedgången mellan 2019 och 2020 beror delvis på Vattenfalls utfasning av torv, kol och olja ur fjärrvärmeproduktionen, vilket följer trenden med minskade utsläpp relaterade till värme- och elanvändning. Drygt hälften av nedgången mellan 2019 och senare förklaras dock av en uppskattad minskning i långväga flygande på grund av pandemin.

Under 2022 har utsläppen minskat i flera av de större utsläppsområdena undantaget utsläppen från långväga resande. Att Vattenfall tagit den nya fjärrvärmeanläggningen Carpe Futurum i bruk under 2022 har lett till en betydande minskning i utsläppen från Uppsala kommuns fjärrvärme, som står för uppvärmningen av drygt 90 procent av bostäderna i Uppsala. Utsläppen från transporter och elanvändning under 2022 har minskat något jämfört med 2021. Utsläpp från långväga resande har ökat påtagligt under 2022 och domineras av utsläpp från flygresor, men inkluderar även väg- och båttrafik. Trots ökningen av utsläppen från det långväga resandet är utsläppen fortsatt lägre än innan pandemiåren. Tidiga uppgifter avseende 2023 ger en indikation om fortsatt minskade utsläpp från uppvärmning och elanvändning och en marginell fortsatt ökning av utsläppen från de långväga resorna. För att bidra till målet om klimatneutralitet till 2030 arbetar kommunen med att identifiera viktiga åtgärder kopplade till flera utsläppsområden inom ramen för kommunens klimatbudget.

Under 2024 har stora insatser gjorts för att stimulera utvecklingen av klimatsmart byggande och att bygga klimatpositiva stadsdelar. Bland annat stärker koncernen förmågan att beräkna och prognosticera klimatutsläpp från samhällsbyggnadsprocessens tidiga skeden till färdiga projekt och ett stärkt livscykelperspektiv i byggprojektens klimatanalyser för att minska klimatpåverkan från byggmaterial, markarbeten och byggarbetet. För att nå högt ställda målsättningar på klimatneutralt byggande genomförs insatser för att öka mängden återbrukat material från demonterade byggnader, elektrifiera arbetsplatser inom anläggningsentreprenader och skapa mobilitetslösningar som möjliggör hållbart resande för framtidens invånare.

Klimatpåverkan från byggmaterial, produkter och livsmedel som används i Uppsala men som produceras någon annanstans syns inte i grafen, men är en stor utmaning nu och framöver. Detsamma gäller utsläpp från markanvändning. Uppsalas planerade expansion kommer att ge upphov till betydande utsläpp av växthusgaser. Byggprocessen, val och framställning av byggmaterialet samt skapandet av förutsättningar för hållbara levnadssätt kommer att ha stor betydelse.

Händelser av väsentlig betydelse

Förändringar i verksamheter

Den förändrade befolkningsprognosen har föranlett stora omprioriteringar i planeringen av utbyggnad av verksamhetslokaler för pedagogisk verksamhet respektive vård- och omsorgsverksamhet. Under 2024 har flera planerade förskole- och grundskoleprojekt pausats eller avslutats för att undvika tomma platser på sikt. Detta har påverkat resultatet negativt för 2024 med projektkostnader om totalt 36 miljoner kronor.

De minskade behoven av lokaler för pedagogisk verksamhet, innebär även att vissa projekt för omställning och renovering inväntar tydligare underlag innan projekt startas. Under året har bland annat Eriksbergsskolan tomställts och verksamheten flyttat till nya lokaler i Rosendal.

Omsorgsnämnden övertog i slutet av året elva gruppbostäder från extern regi till egen regi. Beslut om att frångå LOV för särskilt boende inom äldreomsorgen innebär att behoven av vård- och omsorgsboenden på sikt behöver lösas genom kommunens försorg.

Sedan den 1 juli 2024 har regelverket kring massflyktsdirektivet genomgått flera förändringar; bland annat förlängning av massflyktsdirektivet, nya folkbokföringsregler samt ändringar i schablonersättningen. Ändringarna innebar att flyktingar från Ukraina som bor i Uppsala kommun kan folkbokföra sig i kommunen. Kommunen fick därmed ett betydligt högre antal anvisade flyktingar från Migrationsverket än förväntat och därmed en betydligt högre schablonersättning än beräknat. Schablonersättningarna ska täcka specifika mottagningsinsatser under etableringsperioden för kommunmottagna flyktingar.

Väsentliga avtal

Uppsalahem AB tecknade under året avtal om att förvärva två fastighetsbolag. Förvärvet innefattar totalt 290 lägenheter i områdena Rosendal och Salabacke. Förvärvet genomfördes den 31 januari 2025.

Under året beslutade kommunfullmäktige att Uppsala kommun skulle överta hela medfinansieringsåtagandet från Knivsta kommun gentemot Trafikverket för kommande trafikplats vid E4 vid Mora stenar. Tillsammans med justeringar av tidigare års avtal innebar det kostnader om 117 miljoner kronor för 2024.

En avsättning om 50 miljoner kronor har gjorts under 2024 för kommande sanering av perfluorerade ämnen (PFAS) av övningsfältet vid Viktoria brandstation.

Större investeringar

Kommunkoncernens investeringsverksamhet är omfattande framför allt kopplat till fastigheter för kommunal verksamhet, bostäder samt teknisk infrastruktur såsom VA, avfallshantering, vägar, cykelvägar och allmän plats. Investeringarna uppgick till totalt 3,9 miljarder kronor 2024 och omfattade såväl underhåll och förnyelse av befintliga tillgångar som nyproduktion för att möta behoven i en växande stad. Under året har investeringar drygt 3 miljarder kronor slutförts och tagits i bruk. Per den sista december 2024 var 5,6 miljarder kronor upparbetade i pågående projekt.

Under året har arbeten för Uppsala spårväg inletts. Det innebär ett nytt kollektivtrafikslag som kommer att ha kapacitet att klara ökande resandevolymer under en längre tid. Projektet påverkade och kommer att påverka såväl drifts- som investeringsvolymerna under flera år framåt.

Bland årets större infrastrukturinvesteringar märks Tullgarnsbron som invigdes och arbetet med undergångar under järnvägen i centrala Uppsala som inleddes. Strategiska markförvärv genomfördes för att möjliggöra en ny planskild järnvägspassage vid Vimpelgatan, kopplat till kommande utbyggnad av järnvägen till fyra spår.

Rosendalsområdet är för närvarande kommunens största nybyggnadsområde. Under 2024 flyttade verksamhet in i den nyuppförda Rosendalsskolan och i ett multihus med idrotts- och kulturytor. Ett mobilitetshus uppfördes med planerat färdigställande under 2025.

Även nya Gottsundaskolan och Jällaskolans nya idrottshall invigdes, och arbete med en ny simidrottsanläggning gick in i produktionsfas. Inom Uppsalahem skedde inflyttning i 274 lägenheter efter renovering eller nyproduktion och vid årsskiftet var 348 lägenheter under nyproduktion och 121 lägenheter under renovering.

Mer information om årets investeringar finns i årsredovisningens avsnittet Investeringsredovisning samt i bilagan Större investeringsprojekt 2024.

Betydande rättstvister

Uppsala vatten och avfall AB lämnade i juni 2019 in en skadeståndsansökan mot Försvarsmakten till mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Skadeståndsansökan avsåg förekomsten av perfluorerade ämnen (PFAS) i Uppsalaåsen. Försvarsmakten har i dom 9 april förklarats ansvarig för PFAS-föroreningarna i Uppsalas grundvatten. Högsta domstolen ska besluta om prövningstillstånd ska meddelas eller inte. Försvarsmakten lämnade in överklagan i juli 2024. Om prövningstillstånd inte meddelas ska hovrättens dom vinna laga kraft, vilket innebär att Försvarsmakten ska ersätta Uppsala vatten med omkring 40 miljoner kronor. Högsta domstolen har ännu inte meddelat om prövningstillstånd beviljas.

Under 2024 har en prövning pågått för nytt miljötillstånd för avloppsreningsverket

Kungsängsverket. I samband med det gav Regeringen uppdrag till Vattenmyndigheten att se över statusklassificeringarna och miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsterna. Vattenmyndigheten meddelade under året att den för Kungsängsverket ansökta verksamheten inte innebar ett äventyrande av miljökvalitetsnormen. Planering för nytt tillstånd har därefter skett inom den ordinarie tillståndsprocessen. Tillstånd beviljades i slutet av februari 2025, vilket innebär att bolaget kan gå vidare med befintlig planering för reinvestering och utveckling av Kungsängsverket som omfattar investeringar om 2,3 miljarder kronor fram till år 2035.

Året som gått – ett axplock av stort som smått

- I juni genomfördes val till Europaparlamentet och en lokal folkomröstning om var bostäder ska placeras i Uppsala kommun.
- Uppsala kommun prisades av Ignite Sweden för sitt framgångsrika samarbete med startup-företag.
- Tillsammans med Uppsala city arrangerade och utvecklade kommunen en julmarknad i Uppsala City.
- Färre Uppsalabor uppbär ekonomiskt bistånd.
- Potthål, sprickor och andra vägskador lagades på närmare 2300 platser i kommunen.
- Tullgarnsbron öppnades och trafikregleringar har genomförts vid Islandsbron. Biltrafiken styrs numera till Tullgarnsbron och Islandsbron har fått bättre framkomlighet för gång, cykel och kollektivtrafik.
- Uppsala Summer Zone tog emot över 100 000 besökare i alla åldrar. Här erbjöds också familjer på Ronald McDonalds hus en egen dag att få aktivera sig och ha kul.
- Kostnadsfria lovaktiviteter inom kulturområdet har anordnats för barn och unga året runt.
- Livsmedelskollen på Uppsala.se har återupprättats. På Livsmedelskollen kan konsumenter se resultat från kommunens kontroller av restauranger, butiker och andra livsmedelsverksamheter. Tjänsten lanserades i oktober och hade 22 000 besök första dagen.
- Supportgruppen startade sin öppna verksamhet för personer över 18 år med psykisk ohälsa och som behöver enklare stöd i vardagen med exempelvis tidsbokning hos myndigheter och hjälp att fylla i blanketter.
- Flera nya metoder för tidiga dialoger har prövats, bland annat i Sävja och Norra Sunnersta.
- Resultaten i både matematik och svenska har höjts i de lägre årskurserna. Gymnasieskolan kan också påvisa en tydligt positiv utveckling vad gäller kunskapsresultat.
- Extra resurser tilldelades i budget för rekrytering av gode män vilket medförde att fler nya gode män än det ursprungliga målet kunde rekryteras.
- Multihuset och allaktivitetsytan i Rosendal har tagits i bruk.
- Över 90 000 personer tog del av stadsteaterns utbud med egna produktioner, gästspel och andra aktiviteter.
- På Hovgårdens avfallsanläggning har en anläggning för PFAS-rening av grundvatten installerats och tagits i drift.
- Två större nyproduktionsprojekt om bostäder har inletts. De är projektet Fältläkaren med 276 studentbostäder i Kåbo och 73 studentbostäder samt en förskola i projektet Spexaren på Rackarberget.
- En guideutbildning för fler certifierade Uppsalaguider har genomförts vilket kan tillgängliggöra guidningar på flera språk.

- Evenemang och konserter har genomförts med bland annat kurdiska, persiska, syriska, finska och afghanska artister för att i högre grad tilltala de minoriteter som finns i Uppsalaområdet.
- För att öka tryggheten för äldre har bland annat informationssatsningar om bedrägerier mot äldre genomförts på kommunens träffpunkter.
- En ny funktion, som innebär att skolor och förskolor via en digital kanal kan skapa och följa en felanmälan, utvecklades och implementerades.
- Under 2024 har Uppsala bostadsförmedling etablerat samarbete med fyra nya hyresvärdar. Totalt 48 olika hyresvärdar lämnade bostäder till förmedling vilket är sju fler än året innan.
- Uppsala parkering har infört digitala betalningsmetoder för alla betalprocesser.
- Under året har namn på fyra gång- och cykelvägar antagits. Dessa är Bandstolsbanan och Fyrisvallsbanan i Uppsala samt Bruksbanan och Malmkörarbanan i Vattholma.
- En större brand i centrala Uppsala i ungdomens hus bröt ut 4 oktober. Räddningsinsatsen genomfördes snabbt och effektivt så att det blev förhållandevis små skador givet den utvecklade branden.
- I april 2024 trädde lagen om placering av barn i skyddat boende i kraft. Lagen innebär bland annat att biståndsbeslut ska fattas för varje medföljande barn.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Det kommunala styret

Den högsta demokratiska församlingen i Uppsala är kommunfullmäktige. De förtroendevalda i kommunfullmäktige är valda av kommunens invånare i allmänna val. Kommunfullmäktige beslutar om hur mycket av kommuninvånarnas pengar i form av exempelvis avgifter och kommunalskatt som ska gå till kommunens verksamheter och hur kommunen bör utvecklas. Kommunfullmäktige beslutar också om vilka kommunala nämnder och bolag som ska finnas och vilka förtroendevalda som ska sitta i nämnder och bolagsstyrelser.

Sedan valet i september 2022 leds Uppsala av ett politiskt styre som leder i minoritet. Styret består av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

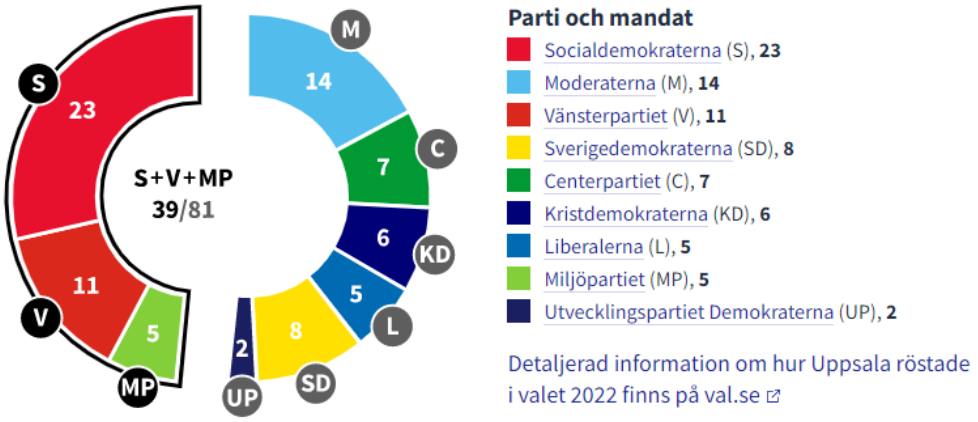

Figur 8. Mandatfördelning i Uppsala kommunfullmäktige 2022–2026.

Program och fokusmål pekar ut riktningen

I Uppsala kommun används mål- och resultatstyrning. Mål- och resultatstyrning syftar till att fokusera på vilken service eller tjänster medborgarna får för sina skattepengar och vilken kvalitet det är på servicen och tjänsterna. I stora delar av kommunens verksamhet kombineras mål- och resultatstyrningen med regelstyrning, det vill säga lagar och förordningar inom olika verksamhetsområden.

Grunden i Uppsalas mål- och resultatstyrning är Mål och budget. Mål och budget är kommunens övergripande styrdokument som beslutas av kommunfullmäktige i november, gäller för tre år och revideras årligen. Inom de ekonomiska ramar som ges, lagstiftningen, reglementen för nämnder och bolagsordning för bolagen, anger kommunfullmäktige mål, uppdrag och indikatorer samt ägardirektiv till bolagen. De globala hållbarhetsmålen i FN:s agenda 2030 är integrerade i kommunfullmäktiges fyra fokusmål. Verksamhet och budget följs upp per mars/april, per augusti och per helår och analyseras för att se om utvecklingen går i önskvärd riktning.

I Uppsala beslutar kommunfullmäktige även om program inom flera olika områden. De innehåller den politiska viljeinriktningen inom området.

Nämnderna och bolagen ansvarar för att driva en effektiv verksamhet inom sina respektive uppdrag. De omsätter den politiska styrningen i praktisk handling och beskriver den planerade utvecklingen i sina verksamhets- och affärsplaner. Nämnder och bolag ska även planera sin kompetensförsörjning i samband med verksamhetsplaneringen. Kommunens styrmodell nedan visar styrningens flöde.

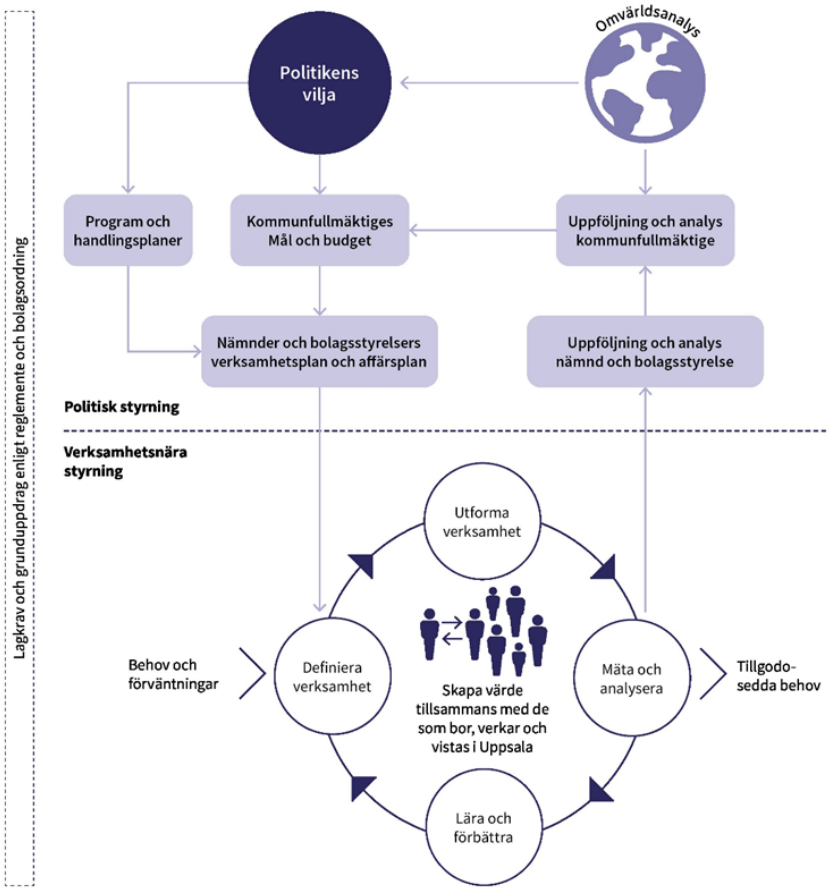

Figur 9 Uppsala kommuns styrmodell.

Utveckling av styrningen

Två nya kommunala bolag har tillkommit under året. Kommunfullmäktige fattade den 22 maj 2023 § 88 beslut om att godkänna bolagsordningar för två nya kommunala bolag, Uppsala kommun exploatering AB och Uppsala stadsnodsutveckling södra AB. Genom Uppsala stadsnodsutveckling södra AB ska kommunen utveckla kommersiella fastigheter och bostäder kring stationsläget i den nya stadsnoden i södra Uppsala. Uppsala stadsnodsutveckling södra AB ägs av Uppsala kommun exploatering AB som är moderbolaget i den nya bolagskoncernen. Ingen verksamhet har ännu startat upp i de två bolagen per 31 december 2024.

Under 2024 gick stadsdirektören, tillika Uppsala stadshus AB:s verkställande direktör, Joachim Danielsson, i pension. Han var direktör fram till den 30 juni 2024. Ingela Hagström var tillförordad stadsdirektör och Ola Hägglund var tillförordnad direktör för Uppsala stadshus AB fram till den 11 november 2024 då Birgitta Pettersson tillträdde som stadsdirektör och verkställande direktör för Uppsala stadshus AB.

Under året har kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutat om ett antal aktiverande och normerande styrdokument. Kommunfullmäktige fattat beslut om Idrottspolitiskt program som syftar till att utveckla och tydliggöra Uppsala kommunkoncerns arbete med idrott utifrån samhällsbyggnad, folkhälsa, jämställdhet, jämlikhet, inkludering och tillgänglighet.

Kommunfullmäktige har också fattat beslut om ett Näringslivsprogram. Programmet sätter ramarna för och prioriterar inom kommunens arbete med näringslivsutveckling. Det lägger också grunden för kommunens samverkan med externa parter genom att skapa en målbild för vad det innebär att ha ett hållbart och jämställt näringsliv med ett gott företagsklimat.

Kommunfullmäktige har även fattat beslut om Ledningsplan inför och vid allvarlig störning som beskriver kommunens gemensamma förhållningssätt och arbetssätt vid allvarliga verksamhets- och samhällsstörningar, liksom hur det geografiska områdesansvaret med samordning med externa aktörer ska bedrivas.

I december fattade kommunfullmäktige beslut om Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor. Det dokumentet utgör Tierp, Uppsala och Östhammars kommuners handlingsprogram enligt 3 kap 3§ och 8 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet har tre syften: att styra verksamheten enligt lagstiftningen, att informera allmänheten och att utgöra underlag för statens tillsyn av verksamheten. Programmets innehåll och struktur styrs i detalj genom myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd.

Utöver ovanstående har kommunfullmäktige fattat beslut om Biblioteksplan 2025-2029 och om Policy för kommunikation vars syfte är att införa ett enhetligt arbetssätt för kommunikationsområdet som leder till att de som bor, verkar och vistas i Uppsala kommun är välinformerade och kan vara delaktiga i att utforma samhället.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om Handlingsplan för Gränby, Kvarngärdet och Löten 2024-2030, Handlingsplan för vattenprogram i Uppsala kommun, Handlingsplan för näringslivsprogram 2024 – 2027, Handlingsplan till idrottspolitiskt program, Handlingsplan för trafikbuller och Handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Kommunstyrelsen har även fattat beslut om Riktlinje för Uppsalas träd, Riktlinje för bidrag till skadeförebyggande arbete, Riktlinje för Uppsala kommuns kvalitetspris, Riktlinje för naturhänsyn och ekologisk kompensation vid förändrad markanvändning,

Riktlinje för god ekonomisk hushållning samt hantering av resultatreserv och resultatutjämningsreserv, Riktlinje för stöd- och skyddsinsatser för förtroendevalda, Riktlinje för Uppsala kommuns donationsstiftelser, Riktlinje för planering för höjd beredskap, Riktlinje för uppvaktning för utförd elitidrottsprestation, samt Riktlinje för dialog med de som bor och verkar i Uppsala kommun som ersätter Riktlinje för medborgardialog.

Utöver det har kommunstyrelsen fattat beslut om Kriterier för stadsdels- och bygderåd.

Kommunstyrelsen har också fattat beslut om att upphäva Centrala riktlinjer gällande alkohol och droger fastställda av kommunstyrelsens arbetsgivarutskott 21 mars 2001.

Intern kontroll

Syftet med intern kontroll är att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och resurseffektivt sätt, att information om verksamheten och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande och att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, avtal, styrande dokument med mera. Arbetet med intern kontroll inom kommunen utgår från reglemente för intern kontroll och riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och internkontroll. En reviderad riktlinje beslutades av kommunstyrelsen i mars 2023. En reviderad version av reglementet för intern kontroll beslutades av kommunfullmäktige i februari 2022.

I kommunen har respektive nämnd och bolagsstyrelse ansvar för den interna kontrollen inom sina ansvarsområden. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll i kommunen och har tillsammans med Uppsala stadshus AB och Uppsala kommun exploatering AB ett samordnande ansvar för den interna kontrollen. Kommunstyrelsen ska enligt uppsiktsplikten bidra med stöd till och utvärdering av den interna kontrollens funktionalitet och ändamålsenlighet och rapportera detta till kommunfullmäktige. Nämndernas och bolagsstyrelsernas internkontrollplaner beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalysen. Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att följa upp kontrollmomenten i internkontrollplanen enligt beskriven frekvens och metod. Nämnder och bolagsstyrelser redovisar årligen resultatet av sin uppföljning till kommunstyrelsen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Uppsala kommunkoncern förverkligar kommunfullmäktiges intentioner inom ramen för de ekonomiska förutsättningarna. Koncernen uppfyller kommunfullmäktiges långsiktiga finansiella mål och bedöms ha en god ekonomisk hushållning. Koncernen strävar efter att skapa ännu mer värde per insatt krona för att ge goda förutsättningar för kommunens invånare, företag och organisationer.

Sammanfattning

Det ekonomiska resultatet för Uppsala kommunkoncern 2024 uppgick till 384 (406) miljoner kronor. Justerat för jämförelsestörande poster uppgick kommunkoncernens resultat till 409 (857) miljoner kronor vilket är 448 miljoner kronor lägre än motsvarande resultat 2023. Rensat för jämförelsestörande poster blev verksamhetens intäkter 217 miljoner kronor eller 3,8 procent högre och verksamhetens kostnader 1 052 miljoner kronor motsvarande 5,7 procent högre än 2023.

Årets investeringar i kommunkoncernen uppgick till 3 894 (3 514) miljoner kronor, 1 141 (1 042) miljoner kronor för kommunen i förvaltningsform och 2 753 (2 522) miljoner kronor för de kommunala bolagen. De sammantagna investeringsutgifterna 2024 blev 1 388 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges investeringsram enligt Mål och budget vilket innebär en upparbetningsgrad om 74 procent. Kommunkoncernens investeringar finansierades till tre fjärdedelar av kassaflödet från den löpande verksamheten på 2 949 (2 518) miljoner kronor.

Soliditeten inklusive pensionsåtaganden uppgick till 29 (30) procent vid utgången av 2024.

Årets resultat efter skatt för de kommunala bolagen uppgick till 169 (192) miljoner kronor efter skatt. Rensat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 224 (239) miljoner kronor efter skatt. Resultatet efter finansiella poster och före skatt uppgick till 166 (225) miljoner kronor.

Årets resultat för kommunen i förvaltningsform blev 194 (222) miljoner kronor. Årets resultat motsvarar 1,2 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. I resultatet ingick ett antal positiva och negativa jämförelsestörande poster som tillsammans påverkat resultatet positivt med 29 miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 165 (589) miljoner kronor, vilket motsvarar 1,0 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Med undantag av kommunstyrelsen och socialnämnden som redovisade underskott om 112 respektive 24 miljoner kronor redovisade nämnderna positiva resultat eller ekonomi i balans för verksamhetsåret 2024. Tillsammans redovisade nämnderna ett överskott om 109 miljoner kronor.

Årets resultat för finansförvaltningen uppgick till 85 (672) miljoner kronor och blev 70 miljoner kronor lägre än det budgeterade resultatet om 155 miljoner kronor. Den negativa budgetavvikelsen förklaras huvudsakligen av att intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning blev lägre än beräknat i kommunfullmäktiges budget. Den negativa utvecklingen beror dels på att beskattningsutfallet för inkomståret 2023 blev lägre än beräknats vilket medför en korrigering i bokslut 2024, dels på högre kostnads- och LSS-utjämningsavgift än beräknat i budget.

Verksamhetens externa intäkter för verksamhet i förvaltningsform blev 9,3 procent högre än budget. Efter exkludering av jämförelsestörande poster blev intäkterna 4,2 procent högre än budget främst för att taxor, avgifter och hyror samt riktade statsbidrag blev högre än budgeterat.

Verksamhetens kostnader för verksamhet i förvaltningsform blev 2,0 procent högre än budget. Justerat för jämförelsestörande poster blev kostnadsökningen 1,0 procent högre än budgeterat och förklaras i huvudsak av att pensionskostnader, fastighets- och lokalkostnader samt utlämnade bidrag blev högre än budgeterat.

Verksamhetens nettokostnader blev knappt 0,9 procent högre än budget. Justerat för jämförelsestörande poster blev budgetavvikelsen 0,4 procent. Verksamhetens nettokostnader understeg budget framför allt för äldreomsorg, ekonomiskt bistånd, kultur- och fritidsverksamhet, förskoleverksamhet, skolverksamhet 6-15 år, kommunal vuxenutbildning och flyktingmottagande. Budgeterade nettokostnader överskreds däremot inom barn- och ungdomsvård, infrastruktur och gemensam verksamhet.

Uppföljning av finansiella mål

Kommunfullmäktige antog 2024 riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt hantering av resultatreserv och resultatutjämningsreserv. Över tid ska resultaten ligga

på överskottsnivåer som säkrar kassaflöden för tillräcklig självfinansiering av reinvesteringar och del av nyinvesteringar för att begränsa behov av nyupplåning. Resultaten ska vara på en nivå som värdesäkrar kommunkoncernens samlade tillgångar.

Kommunfullmäktige fastställde det långsiktiga resultatmålet för kommunen i förvaltningsform till 2,0 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning samt resultatet för kommunkoncernen till 2,0 procent av verksamhetens intäkter inklusive skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Soliditeten ska vara stabil omkring 27 procent eller ökande över tid för att stärka kommunkoncernens betalningsförmåga på lång sikt.

Tabell 6. Finansiella mål

		Utfall 2024	Målsättning	Utfall 2023
1.1	Ekonomiskt resultat som andel av skatter, generella statsbidrag och utjämning (%)	1,2	2,0	1,4
1.2	Ekonomiskt resultat för kommunkoncernen som andel av verksamhetens intäkter inklusive skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	1,7	2,0	1,9
1.3	Soliditet kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden (%)	29	27	30

Årets resultat för verksamhet i förvaltningsform uppgår till 194 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,2 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Årets resultat för kommunen i förvaltningsform överstiger budgeterat resultat men når inte upp till det långsiktiga resultatmålet om 2,0 procent.

Årets resultat för kommunkoncernen uppgick till 1,7 procent av verksamhetens intäkter inklusive skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, vilket är något lägre än det långsiktiga målet om 2,0 procent av intäkterna inklusive skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Kommunkoncernens soliditet inklusive pensionsåtagande uppgick vid årets slut till 29 procent, vilket är högre än målet om 27 procent men lägre än utfallet 2023.

För verksamhetsåret 2024 uppnådde nämnderna ekonomi i balans med undantag av kommunstyrelsen och socialnämnden som redovisade underskott. Underskottet om 112 miljoner kronor inom kommunstyrelsen förklaras huvudsakligen av lägre intäkter från markförsäljning, högre kostnader för omförhandlat avtal om medfinansiering av trafikplatsen vid Mora Stenar samt en avsättning för saneringskostnader för övningsfältet vid Viktoria brandstation. Socialnämndens underskott om 24 miljoner kronor finns inom barn- och ungdomsvården och beror på ett ökat vårdbehov. Vidtagna åtgärder väntas påverka kostnadsnivån positivt och skapa bättre förutsättsättningar framöver.

Alla bolag utom Uppsala vatten och avfall AB och Uppsala stadsteater AB redovisade ett resultat som var i nivå med eller högre än kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav. Uppsala vatten och avfall AB redovisade ett resultat som var drygt 1 miljon kronor under resultatkravet. Bolaget har under året mottagit mer avfall vid Hovgårdens avfallsanläggning än vad som har sorterats och körts ut. Därmed har inte avdrag kunnat göras fullt ut för avfallsskatten under 2024. Avfallet kommer i stället att sorteras och köras ut under 2025 och avdrag för avfallsskatten kommer då att kunna genomföras. Uppsala stadsteater AB redovisade ett resultat som var 36 miljoner kronor under resultatkravet. Bolaget har haft ett flertal framgångsrika produktioner under året med högre biljettintäkter än förväntat. Däremot har bolaget haft ökade kostnader för

bland annat hyror och betydligt högre produktionskostnader än vad intäkterna har kunnat täcka.

Över de senaste tio åren, 2015–2024, uppgick resultatet för kommunen i förvaltningsform i genomsnitt till 4,0 procent av intäkter skatter, generella statsbidrag och utjämning. För kommunkoncernen uppgick motsvarande resultat till 3,8 procent av verksamhetens intäkter inklusive intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Över tid bedöms de finansiella målen vara uppfyllda.

Kommunkoncernens ekonomiska ställning

Årets resultat

Det ekonomiska resultatet för kommunkoncernen för verksamhetsåret 2024 blev 384 (406) miljoner kronor. I årets resultat ingår jämförelsestörande poster som påverkat resultatet positivt med 258 miljoner kronor och negativt med 284 miljoner kronor, netto negativt med 26 miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster uppgick kommunkoncernens resultat till 409 (857) miljoner kronor.

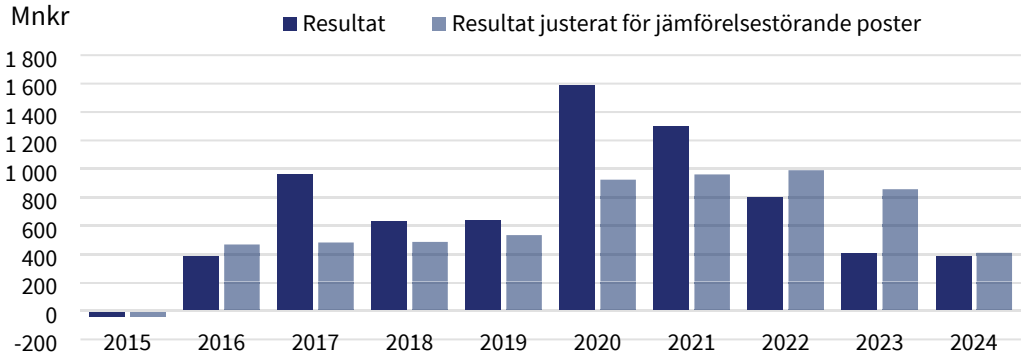

Figur 10. Kommunkoncernens resultat.

Kommunkoncernens resultat rensat för jämförelsestörande poster blev 448 miljoner kronor lägre än motsvarande resultat 2023. Verksamhetens intäkter blev 217 miljoner kronor eller 3,8 procent högre än 2023. Ökningen förklaras framför allt av att intäkterna från taxor, avgifter, hyror och arrenden ökade med 186 miljoner kronor eller 5,5 procent och intäkterna från statsbidrag och kostnadsersättningar ökade med 91 miljoner kronor eller 7,6 procent jämfört med 2023.

Verksamhetens kostnader blev 1 052 miljoner kronor motsvarande 5,7 procent högre än 2023 när den rensas för jämförelsestörande poster. Förändringen i verksamhetens kostnader förklaras framför allt av en ökning av personalkostnader inklusive pensionskostnader med 676 miljoner kronor eller 6,9 procent, inköp av material och varor med 145 miljoner kronor eller 15,2 procent samt lokal- och markhyror som tillsammans med övriga lokalkostnader ökade med 110 miljoner kronor eller 7,4 procent.

De kommunala bolagen bidrar till kommunkoncernens intäkter och kostnader med sina koncernexterna poster. Jämfört med föregående år är det på intäktssidan framför allt högre hyresintäkter som en effekt av den årliga hyresjusteringen i allmännyttiga bostäder och indexreglerade lokalhyror, samt högre taxor och avgifter för vatten och avfall som bidrar till ökningen. På kostnadssidan är det framför allt ökade fastighetskostnader i form av förbrukningskostnader för el och värme, ökade personalkostnader som framför allt beror på ökade pensionskostnader (men även viss

ökning av medelantalet anställda) och ökade avskrivningskostnader som en effekt av genomförda investeringar som bidrar till ökning av kostnaderna jämfört med föregående år.

Jämfört med 2023 ökade skatteintäkterna med 230 miljoner kronor eller 1,7 procent och generella statsbidrag och utjämning med 366 miljoner kronor eller 18,5 procent. Rensat för jämförelsestörande poster blev de finansiella intäkterna 4 miljoner kronor högre och de finansiella kostnaderna 129 miljoner kronor högre. Justerat för jämförelsestörande poster blev finansnettot negativt om 493 miljoner kronor, vilket är en försämring med 125 miljoner kronor jämfört med 2023.

Resultat för de kommunala bolagen

Årets resultat efter skatt för de kommunala bolagen uppgick till 169 (192) miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 224 (239) miljoner kronor efter skatt för de kommunala bolagen. Resultatet efter finansiella poster och före skatt uppgick till 166 (225) miljoner kronor.

Det allmännyttiga bostadsbolaget Uppsalahem redovisade ett resultat om 230 (228) miljoner kronor. Övriga fastighetsägande bolag, Uppsala kommun skolfastigheter AB, Uppsala kommun arenor och fastigheter AB samt Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB, som i till största delen äger och förvaltar fastigheter för kommunal verksamhet, redovisade ett sammantaget resultat om 100 (99) miljoner kronor. Resultatet för de fastighetsägande bolagen påverkades bland annat av hög indexuppräkning av hyresintäkterna, ökande räntekostnader och ökade fastighetskostnader såsom snöröjning, värme och el. Resultatet för Uppsala kommun arenor och fastigheter AB påverkades därutöver av en stängning av del av Fyrishov för reparationer av 50-meters bassängen.

De konkurrensutsatta delarna av Uppsala vatten och avfall AB redovisade ett resultat om 8 (8) miljoner kronor. Resultatet påverkades av fördröjd utkörning av volymer från avfallsanläggningen Hovgården vilket medförde lägre avdrag för avfallsskatt under året. Inom biogas ökade försäljningsvolymerna. För de taxefinansierade monopolverksamheterna inom Uppsala vatten och avfall AB uppgick det redovisade resultatet till noll då uppkomna överskott regleras mot posterna förutbetalda avgifter i balansräkningen, i enlighet med gällande lagstiftning. Verksamheten genererade ökade intäkter genom den taxehöjning som genomfördes från januari 2024. Kostnaderna ökade för räntor och avskrivningar, både kopplat till höjda räntenivåer och ökade investeringar. Konsultkostnaderna minskade medan kostnader för egen personal och pensioner ökade.

Resultatet för Uppsala parkering AB uppgick till 30 (35) miljoner kronor. Bolaget har haft en fortsatt god beläggning på avgiftsbelagda parkeringsplatser och ett utvidgat geografiskt område som avgiftsregleras. Resultatet påverkades även av högre hyres- och fastighetskostnader samt ökade räntekostnader.

Bolagen inom området kultur och destination, Destination Uppsala AB, Uppsala konsert och kongress AB samt Uppsala stadsteater AB, redovisade ett resultat om -156 (-115) miljoner kronor. Biljettförsäljningen har varit god och beläggningen hög. Resultatet påverkades av höjda lokalhyror. För stadsteatern ökade produktions- och personalkostnaderna vilket inte kunde rymmas i den ökade biljettförsäljningen. Uppsala bostadsförmedling AB redovisade ett resultat om 3 (2) miljoner kronor. Fler personer i bostadskön påverkade resultatet positivt.

Se vidare bilagan Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform, med redogörelse för samtliga bolag i stadshuskoncernen.

Resultat för Uppsala kommun i förvaltningsform

Årets resultat för kommunen i förvaltningsform blev 194 (222) miljoner kronor. Resultatet uppgick till 1,2 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Budgeterat resultat var 155 miljoner kronor motsvarande 1,0 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

I årets resultat ingår jämförelsestörande poster som netto påverkat resultatet positivt med 29 miljoner kronor. Jämförelsestörande poster som påverkade resultatet positivt är 76 miljoner kronor nettorealisationsvinster från försäljning av exploateringsfastigheter, 44 miljoner kronor i exploateringsersättningar samt 70 miljoner kronor i orealiserade vinster från kommunens andel i pensionsstiftelsen och 26 miljoner kronor i realisationsvinster från försäljning av finansiella anläggningstillgångar. Jämförelsestörande poster med negativa effekter på resultatet är medfinansiering av statlig infrastruktur med 117 miljoner kronor samt utrangering och nedskrivning av anläggningstillgångar med sammanlagt 68 miljoner kronor.

Se bilagan Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform för detaljerad redogörelse om nämndernas resultat.

Utveckling av intäkter och kostnader

Lågkonjunkturen fördjupades under andra kvartalet 2024 och samtidigt minskade inflationen och räntorna i snabbare takt än förväntat. Skatteunderlagstillväxten bromsade då antalet arbetade timmar i ekonomin minskade vilket resulterade i en svag ökning i lönesumman. Skatteunderlaget gynnades dock av en ovanligt stor ökning av pensionsinkomster till följd av en relativt stor ökning av prisbasbeloppet för andra året i rad.

Tabell 7. Årets resultat och skatter, generella statsbidrag och utjämning

Årets resultat	2024	2023	2022	2021	2020
Resultat, mnkr	194	222	701	1 150	979
Resultat som andel av skatter, generella statsbidrag och utjämning (%)	1,2%	1,4%	4,8%	8,3%	7,4%
Resultat exkl. jämförelsestörande poster, mnkr	165	589	780	659	612
Resultat exkl. jämförelsestörande poster som andel av skatter, generella statsbidrag och utjämning (%)	1,0%	3,8%	5,3%	4,7%	4,6%

Skatteintäkterna uppgick till 13 740 miljoner kronor, vilket är 115 miljoner kronor lägre än beräknat i budget men 230 miljoner kronor eller 1,7 procent högre än 2023. Detta är den lägsta årliga ökningen sedan pandemiåret 2020 då skatteintäkterna ökade med 1,1 procent. De senaste tre åren ökade skatteintäkterna med i genomsnitt 6,8 procent. Årets svaga ökning beror framför allt på den rådande lågkonjunkturen som medfört en minskning i antalet arbetade timmar.

Intäkterna från generella statsbidrag och utjämning inklusive de verksamhetsdestinerade generella statsbidragen blev 2 344 miljoner kronor, vilket är 68 miljoner kronor högre än budgeterat. Jämfört med 2023 ökade dessa intäkter med 366 miljoner kronor motsvarande 18,5 procent. Förändringen beror huvudsakligen på högre inkomstutjämningsbidrag och generella statsbidrag.

Intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning uppgick till 16 084 miljoner kronor, en ökning med 3,8 procent jämfört med 2023.

Tabell 8. Utveckling av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt nettokostnader

Årlig förändring (%)	2024	2023	2022	2021	2020
Skatter, generella statsbidrag och utjämning	3,8	5,3	5,9	5,1	6,7
Verksamhetens nettokostnader	4,5	9,0	9,6	4,2	1,7
Nettokostnader justerade för jämförelsestörande poster	6,7	6,9	5,1	5,0	4,7

Årets finansnetto var positivt och uppgick till 129 miljoner kronor och blev 222 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Årets finansiella intäkter för verksamheten i förvaltningsform uppgick till 711 miljoner kronor, att jämföra med 672 miljoner kronor i budget. Jämfört med budget påverkades intäkterna positivt av 70 miljoner kronor i orealiserade vinster från Uppsala kommuns andelar i pensionsstiftelsen, 48 miljoner kronor i ränteintäkter från bolagens utnyttjande av koncernkontot och 12 miljoner kronor i återbäring från Kommuninvest. Därtill påverkades de finansiella intäkterna negativt med 81 miljoner kronor i lägre intäkter från utlåning till bolagen samt med 25 miljoner kronor i orealiserad budgeterad utdelning från Uppsala stadshus AB.

De finansiella kostnaderna uppgick till 581 miljoner kronor vilket är 183 miljoner kronor lägre än budget. Denna positiva budgetavvikelse förklaras av 74 miljoner kronor i lägre räntekostnader för lån och av 70 miljoner kronor i orealiserad kostnad från budgeterat aktieägartillskott samt 37 miljoner kronor som budgeterades som finansiell kostnad men bokfördes i enlighet med nya regler som pensionskostnad. Att räntekostnaden blev lägre än budgeterat förklaras framför allt av att de kommunala bolagen under 2024 i större utsträckning utnyttjade koncernkontot istället för externa lån. Räntenettot, skillnaden mellan inlånings- och utlåningsräntan, blev positivt om 82 miljoner kronor.

Intäkter och kostnader för verksamhet i förvaltningsform

År 2024 uppgick verksamhetensintäkter till 3 150 miljoner kronor och översteg budget med 268 miljoner kronor motsvarande 9,3 procent. Budgetavvikelsen förklaras framför allt av högre riktade statsbidrag och kostnadsersättningar samt högre bostadshyror, huvudsakligen från inhyrda bostäder. Jämfört med 2023 ökade de externa intäkterna med 60 miljoner kronor eller 1,9 procent. Väsentliga intäktsökningar redovisades för taxor och avgifter med 6,4 procent och för riktade statsbidrag och kostnadsersättningar med 6,0 procent.

Riktade statsbidrag och migrationsersättningar

Årets samlade intäkter från riktade statsbidrag och kostnadsersättningar uppgick till 829 miljoner kronor, 68 miljoner kronor högre än föregående år. Drygt hälften av de riktade statsbidragen tillkom förskola och skola och ytterligare 8,5 procent till vuxenutbildning i ett flertal olika statsbidrag. Sammanlagt fick förskola och skola drygt 400 miljoner kronor i riktade statsbidrag och migrationsersättningar. Äldreomsorg är den näst största mottagaren av riktade statsbidrag och i år fick verksamheten totalt 96 miljoner kronor i riktade statsbidrag. Dessutom tilldelades de pedagogiska verksamheterna och äldreomsorgen 81 respektive 11 miljoner kronor i verksamhetsdestinerade generella statsbidrag.

Övriga nämnder tilldelades totalt 330 miljoner kronor i riktade statsbidrag och kostnadsersättningar.

Tabell 9. Riktade statsbidrag och migrationsersättningar

Belopp i miljoner kronor	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Riktade statsbidrag	725	659	645	613	645
Boendeersättningar och återsökning	38	56	63	60	93
Schablonersättning	65	45	50	63	103
Summa statsbidrag	**827**	**759**	**758**	**736**	**841**

Med anledning av ändringarna i regelverket för mottagandet av flyktingar enligt massflyktsdirektivet har kommunen fått ett betydligt högre antal anvisade flyktingar från Migrationsverket än förväntat och därmed en betydligt högre schablonersättning än beräknat.

Taxor, avgifter, hyror och försäljning

Årets intäkter från taxor, avgifter, hyror och försäljning uppgick till 1 653 miljoner kronor, vilket är 144 miljoner kronor högre än vad nämnderna har budgeterat och 21 miljoner kronor eller 1,3 procent högre än 2023. Dessa intäktsposter svarade tillsammans för 52,5 procent av verksamhetens intäkter och 8,3 procent av kommunens samlade intäkter.

Taxor och avgifter är intäkter som betalas in av kommuninvånare och företag för de tjänster och den service som de fått av kommunen. Exempel på taxor och avgifter är barnomsorgsavgifter, hemtjänstavgifter, förrättnings- och granskningsavgifter. Dessa intäkter utgör en femtedel av verksamhetens intäkter och år 2024 uppgick de till 652 miljoner kronor, en ökning med 6,4 procent jämfört med 2023. Ökningen förklaras delvis av volymökning i verksamheterna men även av en hög indexuppräkning till följd av den höga inflationen.

Förskole- och skolbarnomsorgsavgifter samt äldreomsorgsavgifter uppgick under 2024 till drygt 263 respektive 210 miljoner kronor. Jämfört med 2023 ökade dessa intäkter med 4,4 respektive 9,9 procent. Brukaravgifterna för äldreomsorg höjdes i genomsnitt med 9,1 procent, i enlighet med höjningen av prisbasbeloppet. Föräldraavgifterna för förskola och fritidshem höjdes med drygt 5,7 procent jämfört med 2023. Föräldraavgifterna i förskolan och fritidshem finansierade 16,9 procent av kostnaden för verksamheten. Motsvarande andel 2023 var 14,4 procent. Inom äldreomsorgen finansierade brukaravgifterna 9,7 procent, en ökning med 0,8 procentenheter jämfört med 2023.

Nettokostnaderna blev något högre än budget

Vikande inflation till trots fortsatte höga prisnivåer och ökade pensionskostnader att pressa kommunens ekonomi under 2024.

Verksamhetens samlade kostnader uppgick till 18 723 miljoner kronor, 184 miljoner kronor eller 1,0 procent högre än nämndernas samlade budget för 2024. Verksamhetens nettokostnader för 2024 uppgick till 16 020 miljoner kronor, vilket i stort sett är i nivå med nämndernas budgeterade nettokostnader. Jämfört med 2023 blev verksamhetens nettokostnader 688 miljoner kronor eller 4,5 procent högre. När jämförelsestörande poster exkluderas blir nettokostnadsutvecklingen 6,7 procent. Kostnadsposter med större ökning jämfört med 2023 är pensionskostnader och lokal- och fastighetskostnader som påverkades negativt av den höga inflationen 2023.

Pensionskostnader

För 2024 uppgick de totala pensionskostnaderna, inklusive uppräkningen av pensionsavsättningarna, till 1 269 miljoner kronor, vilket var 239 miljoner kronor eller 23,2 procent högre än 2023. Den ökade kostnaden beror huvudsakligen på den höga inflationsuppräkningen av den förmånsbestämda pensionen. Även kostnaden för avgiftsbestämd pension ökade något, delvis för att även denna påverkas av inflationen i viss mån. Tack vare en vikande inflation förväntas pensionskostnaden sjunka till drygt 900 miljoner kronor 2025.

Investeringar och deras finansiering

Kommunens investeringsbehov drivs i huvudsak av tre faktorer. Att befintliga anläggningar som tjänar kommunens invånare slits och behöver stärkas eller ersättas, att nya önskemål och behov uppstår samt att kommunen växer och investeringar krävs för att möta tillväxten.

Årets investeringar i kommunkoncernen uppgick till uppgick till 3 894 (3 514) miljoner kronor, 1 141 (1 042) miljoner kronor för kommunen i förvaltningsform, 2 753 (2 522) miljoner kronor för kommunala bolagen. De sammantagna investeringsutgifterna 2024 blev 1 388 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges investeringsram enligt Mål och budget vilket innebär en upparbetningsgrad om 74 procent. Kommunkoncernens investeringar finansierades till tre fjärdedelar av kassaflödet från den löpande verksamheten på 2 949 (2 518) miljoner kronor.[7]

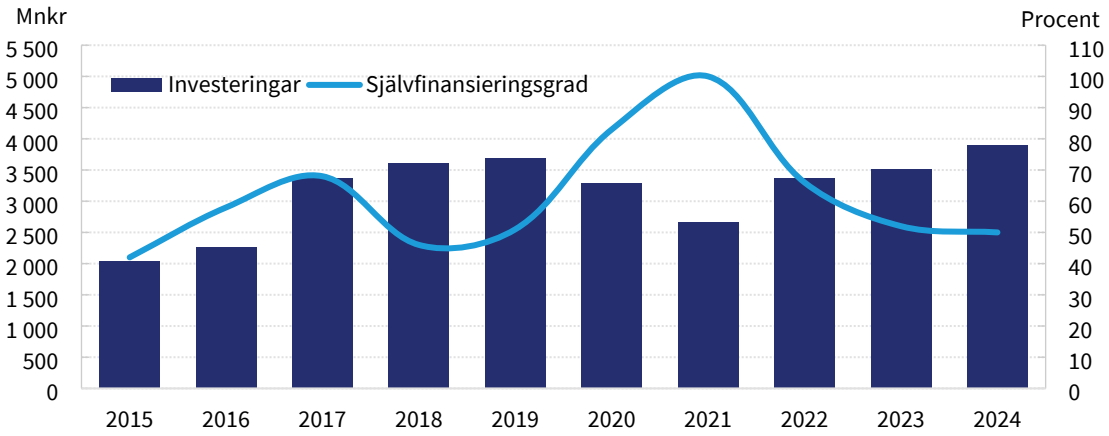

Figur 11. Investeringar och självfinansieringsgrad, Uppsala kommunkoncern

Investeringar kräver kapital, eget eller lånat. I diagrammet ovan framgår den egna finansieringsförmågan genom den redovisningsmässiga självfinansieringsgraden, det vill säga den andel av en investering som finansieras genom egna medel från den löpande verksamheten, från resultatet före avskrivningar. För 2024 uppgick självfinansieringsgraden till 50 (52) procent. Den lägre självfinansieringsgraden berodde framför allt på höga investeringar samt på att resultatet inte var lika högt som under tidigare år. För en hållbar tillväxt är det nödvändigt att uppnå en högre självfinansieringsgrad över tid då räntekostnader i annat fall riskerar att tränga ut annan verksamhet.

[7] Kassaflödet från den löpande verksamheten 2023 är justerat med anledning av nya regelverk för kassaflödesanalys (RKR R13, november 2024).

Likviditet och kassaflöde

Kommunkoncernens likviditet är fortsatt god, men har under året minskat genom att den använts för att finansiera investeringar. Banktillgodohavandena uppgick den 31 december till 784 (988) miljoner kronor[8]. Här bör beaktas att årets resultat belastades med kostnader om 117 (504) miljoner kronor för åtagande i medfinansiering av statlig infrastruktur samt ökade pensionsavsättningar om 541 (337) miljoner kronor. Dessa kostnadsposter har inte påverkat likviditeten under 2024 och 2023 men kommer att påverka kassaflödet de år då utbetalning ska ske.

Kommunkoncernens sammantagna investeringsverksamhet påverkade kassaflödet med utbetalningar på 3 854 (3 609) miljoner kronor. Rensat för årets försäljningar var utflödet från investeringsverksamheten 3 894 (3 514) miljoner kronor. Årets investeringar har till stor del finansierats genom det löpande kassaflödet.

Exploateringsverksamheten

En del av kassaflödet hänförs till kommunens exploateringsverksamhet. Till följd av låga markförsäljningsintäkter samtidigt som många projekt befinner sig i framtunga planerings- och utbyggnadsskeden, var de sammantagna kassaflödena från exploateringsverksamheten negativa både 2023 och 2024 med 281 respektive 415 miljoner kronor.

Exploateringsverksamheten ska över tid bära sina egna kostnader och utöver det lämna ett kassaflödesmässigt bidrag till finansiering av koncernens investeringar kopplade till utbyggnadsområdena, exempelvis nya skolor och idrottshallar. Under de senaste tre åren har det fortsatt höga kostnadsläget och räntenivåerna påverkat marknadsläget. Byggaktörer är fortsatt återhållsamma med att genomföra markaffärer och starta byggprojekt. Hushållens möjligheter att köpa eller hyra nya bostäder och företags möjligheter att investera i ny verksamhetsmark är begränsade. Intäkterna från markförsäljning har därför varit avsevärt lägre under de senaste tre åren jämfört med 2021 samtidigt som utbyggnadskostnaderna varit fortsatt höga.

Soliditet

Soliditet visar kommunkoncernens betalningsförmågan på lång sikt genom att visa hur stor del av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital. I måttet beaktas även pensionsåtaganden som ligger utanför kommunkoncernens balansräkning, i syfte att visa kommunkoncernens handlingsutrymme på lång sikt.

[8] 2023 år värde justerat till följd av ny redovisningsprincip samt konsolidering av Uppsala läns pensionsstiftelse.

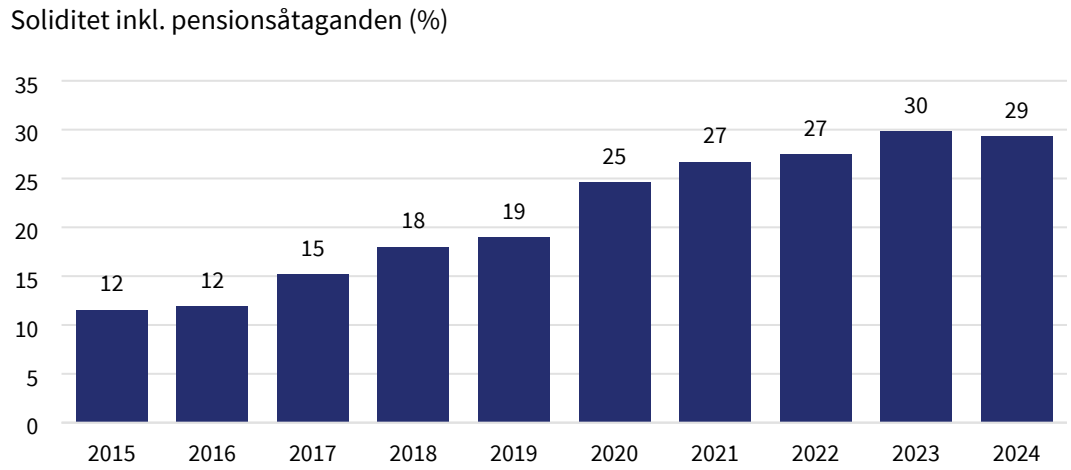

Figur 12. Soliditet, inklusive pensionsåtagande i procent, Uppsala kommunkoncern

De senaste årens starka resultat har medfört att det egna kapitalet och därmed soliditeten stärkts över tid. Soliditeten, inklusive pensionsåtaganden uppgick den 31 december 2024 till 29 (30) procent.[9] Till följd av nytt regelverk för redovisning av pensionsstiftelser, marknadsvärderas kommunens placeringar i pensionsstiftelsen vilket har stärkt soliditeten med drygt 2 procentenheter.

En huvudsaklig förklaring till den begränsade försämringen av soliditeten (0,5 procentenheter), trots höga investeringsnivåer, är att stora delar av årets investeringar kunde genomföras med egna likvida medel.

Kommunkoncernens balansomslutning uppgick per 31 december till 42 494 (40 684) miljoner kronor, vilket var en ökning med 4,4 procent sedan förra årsskiftet.[10] Den växande balansräkningen är huvudsakligen en följd av genomförda och pågående investeringar i den kommunala infrastrukturen kopplat till Uppsalas tillväxt och utbyggnad. De materiella anläggningstillgångarna utgör 89 procent av balansomslutningen, varav merparten återfinns i de kommunala bolagen.

Balanskravsresultat

Kommunallagen ställer krav på att en kommun har en god ekonomisk hushållning. En lagstadgad del i detta är att intäkter och kostnader är i balans. Balanskravet innebär att kommuner och regioner inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet vid årets slut ändå blir negativt måste det kompenseras och kommunen ska redovisa en plan för återställande av eget kapital inom en period av tre år i de fall inte underskottet kan motiveras med synnerliga skäl. En så kallad balanskravsutredning genomförs varje år för att fastställa om balanskravet är uppfyllt. Balanskravet gäller kommunen som juridisk enhet och inte den kommunala koncernen och är ett minimikrav för att säkerställa god ekonomisk hushållning.

Vid beräkning av ett balanskravsresultat ska redovisat resultat rensas för de poster som inte är en del i den ordinarie verksamheten såsom realisationsvinster på anläggningstillgångar och eventuella orealiserade förluster från värdepapper.

---

[9] Soliditeten för 2023 är justerad med anledning av nytt regelverk för redovisning av kommunens pensionsstiftelse (RKR R20)

[10] Balansomslutningen för 2023 är justerad på grund av förändrad redovisningsprincip för kommunens andel av pensionsstiftelsen. Justeringen innebär att balansomslutningen ökade med 154 miljoner kronor.

Tabell 10. Balanskravsutredning.

Belopp i miljoner kronor	2024	2023	2022	2021	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	**194**	**222**	**701**	**1 150**	**979**
Realisationsvinster	-29	-63	-3	-27	-14
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-	-
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-70	-	-	-	-
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**95**	**159**	**698**	**1 123**	**966**
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv*	-	-4	-75	-	-660
Återföring av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-	-	-
Reservering av medel till resultatreserv	-	-	-	-	-
Återföring av medel från resultatreserv	-	-	-	-	-
Synnerliga skäl					
Balanskravsresultat	**95**	**155**	**623**	**1 123**	**306**
Balanskravsunderskott från tidigare år	0	0	0	0	0
Balanskravsresultat att återställa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Efter justering för realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar uppgick 2024 års balanskravsresultatet till 95 miljoner kronor och därmed uppfyller Uppsala kommun det lagstadgade resultatmålet för ekonomi i balans.

Resultatutjämningsreserv

Av tidigare års redovisade resultat har 735 miljoner kronor reserverats i en resultatutjämningsreserv (RUR) avsedd att täcka negativa resultat som uppstår till följd av en svag intäktsutveckling i en lågkonjunktur. Från och med 2024 års bokslut får ingen ny avsättning göras till resultatutjämningsreserven. RUR avvecklas men redan avsatta medel till RUR får nyttjas fram till utgången av 2033. Medel från RUR får användas i enlighet med nuvarande regelverk, det vill säga för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Tabell 11. Resultatutjämningsreserv.

Belopp i miljoner kronor	2024	2023	2022	2021	2020
Ingående balans RUR	739	735	660	660	-
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	4	75	-	660
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-	-	-
Utgående balans RUR	**739**	**739**	**735**	**660**	**660**

Resultatreserv

Från och med 2024 införs en möjlighet att reservera medel till en resultatreserv (RER) i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning. Reservering av medel till resultatreserv kan tidigast göras i bokslut och årsredovisning för 2024.

Uppsala kommun gör ingen avsättning till resultatreserv 2024.

Väsentliga personalförhållanden

Under 2024 har kommunstyrelsen fortsatt att stödja samtliga nämnder i kompetens- och verksamhetsutveckling inom arbetsgivarområdet. Kommunens arbete med kompetensförsörjning, arbetsmiljö och ledarskap utvecklas löpande i förhållande till mål och uppdrag. Målsättningen är att säkra kompetensförsörjningen, vara en attraktiv arbetsplats samt nå ökad jämställdhet, likabehandling och inkludering. Fortsatt stöd för utveckling av ledarskap, medarbetarskap, kultur och ett hållbart arbetsliv är avgörande faktorer för att medarbetarnas kompetens ska kunna utvecklas på rätt sätt i förhållande till förändringstryck i samhälle och omvärld.

Jämställt och hållbart arbetsliv

Uppsala kommun har generellt en positiv utveckling när det gäller att erbjuda ett jämställt och hållbart arbetsliv. Det har inte skett några omfattande förändringar i kommunens totala personalstruktur jämfört med 2023. I slutet av 2024 var 13 790 personer tillsvidareanställda i Uppsala kommun (70,5 procent kvinnor och 29,5 procent män).

Det finns fortfarande strukturella skillnader mellan män och kvinnor. Kvinnor är starkt överrepresenterade inom administration, vård och omsorg, socialt arbete samt inom skol- och barnomsorgsarbete. Inom teknikarbete råder en något jämnare könsfördelning. Teknikarbete är det enda verksamhetsområdet där män är överrepresenterade.

Fördelningen av kvinnor och män i chefsleden speglar i stort sett fördelningen i verksamheten. Andelen kvinnor på mellanchefsnivå svarar dock något sämre mot fördelningen mellan män och kvinnor sett till den totala fördelningen mellan könen bland tillsvidareanställda. I traditionellt kvinnodominerade yrken tenderar chefstätheten att vara lägre, vilket även gäller för Uppsala kommun.

Uttag av fyllnadstid och övertidsersättning har minskat jämfört med föregående år. Uttag av övertidsersättning ligger dock fortfarande något högre jämfört med 2020. Detta bedöms vara en konsekvens av en fortsatt hög korttidssjukfrånvaro och hög arbetsbelastning inom vissa verksamheter under delar av året.

Det har inte skett några omfattande förändringar i stadshuskoncernens personalstruktur jämfört med 2023. Antal medarbetare i de kommunala bolagen var 1 276 personer under 2024, vilket är i stort sett samma nivå som föregående år (1 214 personer). Andelen kvinnliga anställda i bolagen (45,1 procent) är något lägre än andelen anställda män (55,9 procent).

Allmän personalstatistik	2020	2021	2022	2023	2024
Antal tillsvidareanställda medarbetare	12 955	13 217	13 603	13 691	13 790
Tillsvidareanställningar omräknat till heltider	12 615	12 890	13 282	13 372	13 484
Visstidsanställningar omräknat till heltider	1 238	1 328	1 163	927	1 064
Timavlönades arbetade timmar omräknat till heltider	1 399	1 322	1 512	1 732	1 416
Övertidsuttag omräknat till heltider	46	79	69	58	54
Fyllnadstidsuttag omräknat till heltider	40	64	55	37	36
Genomsnittlig ålder för tillsvidareanställda	45,5	45,4	45,3	45,6	45,8
Andel kvinnor tillsvidareanställda Uppsala kommun (%)	72,4	72,1	71,4	70,9	70,5
Andel män tillsvidareanställda Uppsala kommun (%)	27,6	27,9	28,6	29,1	29,5
Genomsnittligt antal anställda inom stadshuskoncernen	1 010	1 158	1 166	1 214	1 276
Andel kvinnor stadshuskoncernen (%)	45,5	42,6	44,1	43,4	45,1
Andel män stadshuskoncernen (%)	54,5	57,4	55,9	56,6	54,9

Tabell 12. Allmän personalstatistik.

Sedan januari 2019 har alla tillsvidareanställda medarbetare i Uppsala kommun en heltidsanställning och alla nya medarbetare som får en tillsvidareanställning anställs på heltid. Detta gör att heltid som norm säkerställs framöver. Samtliga tillsvidareanställda har dock rätt att gå ner i tjänstgöringsgrad. Denna möjlighet infördes i syfte att öka jämställdheten inom kommunen, främja hållbara anställningar samt skapa förutsättningar för kompetensförsörjning i framtiden.

Heltid och deltid	2020	2021	2022	2023	2024
Andel deltidsanställda av tillsvidareanställda medarbetare (%)	5,08	4,75	4,29	4,26	4,05
Andel deltidsanställda kvinnor av tillsvidareanställda medarbetare (%)	3,52	3,19	2,73	2,68	2,57
Andel deltidsanställda män av tillsvidareanställda medarbetare (%)	9,14	8,75	8,16	8,07	7,57

Tabell 13. Andel heltids och deltidsanställda.

Tillsvidareanställda medarbetare som fortfarande har en deltidsanställning ingår i de personalgrupper som undantagits från heltid som norm. Det handlar om personliga assistenter, skolläkare samt medarbetare som uppbär livränta, har partiell sjukersättning eller partiell tjänstepension.

Per den 31 december 2024 var den totala sjukfrånvaron i kommunen 7,1 procent. Detta är lägre jämfört med samma tidpunkt föregående år (8,3 procent), men fortfarande högre jämfört med innan pandemin (6,4 procent för 2019). Jämfört med föregående år har sjukfrånvaron minskat för både kvinnor och män. Kvinnor har dock fortsatt högre sjukfrånvaro än män och särskilt vad gäller långtidssjukfrånvaro. Detta är en ihållande trend över tid.

Jämfört med föregående år har sjukfrånvaron minskat i samtliga åldersgrupper redovisade i tabellen nedan. Sjukfrånvaron för åldersgrupperna under 30 år och 30–49 år är relativt jämnt fördelad (5,8 respektive 6,4 procent). Sjukfrånvaron inom åldersgruppen 49 år och äldre är högre och ligger på 8,6 procent.

Andelen medarbetare som har haft sex frånvarotillfällen eller fler på grund av sjukdom under de senaste 12 månaderna ligger på 13 procent per den 31 december 2024. Detta är något lägre än föregående år samma tid (14 procent) och motsvarar nu samma nivå som innan pandemin (13 procent för 2019). En förklaring till den fortsatt positiva utvecklingen är att frånvaron nu stabiliserats på mer normala nivåer efter pandemin. Detta är en utveckling som har noterats inom de flesta av nämnderna. En större andel

kvinnor (16 procent) har haft upprepad korttidssjukfrånvaro jämfört med män (13 procent).

Nämnder som bedriver verksamhet med nära vardaglig kontakt med kommuninvånare, brukare, förskolebarn och elever har en långvarig trend med högre sjukfrånvaro jämfört med övriga nämnder som har en mer stabil trend med lägre sjukfrånvaro. Sammanfattningsvis bedömer dock samtliga nämnder att verksamheten har kunnat bedrivas på en godtagbar nivå under året. Kommunens sjuktal visar att kvinnodominerade arbetsplatser procentuellt sett har högre sjukfrånvaro än mansdominerade arbetsplatser.

Per den 31 december 2024 var den totala sjukfrånvaron inom stadshuskoncernen 4,5 procent. Detta är en marginell minskning jämfört med samma tid föregående år (4,6 procent). Jämfört med föregående år har sjukfrånvaron ökat för kvinnor men minskat för män.

Sjukfrånvaro	2020	2021	2022	2023	2024
Total sjukfrånvarotid (%)	7,7	8,7	8,3	8,1	7,1
Långtidssjukfrånvaro (>59 dagar) av total sjukfrånvarotid (%)	45,8	40,0	42,4	44,1	52,7
Sjukfrånvaro kvinnor (%)	8,5	9,4	9,1	8,8	7,8
Sjukfrånvaro män (%)	5,6	7,1	6,5	6,4	5,5
Sjukfrånvaro åldersgrupp <30 år (%)	7	8,5	7,6	7,2	5,8
Sjukfrånvaro åldersgrupp 30–49 år (%)	7,2	8,3	7,9	7,4	6,4
Sjukfrånvaro åldersgrupp >49 år (%)	8,5	9,3	9,2	9,3	8,6
Total sjukfrånvarotid, stadshuskoncernen (%)	4,5	4,2	5,4	4,6	4,5
Sjukfrånvaro kvinnor, stadshuskoncernen (%)	4,5	4,3	5,3	4,2	4,9
Sjukfrånvaro män, stadshuskoncernen (%)	4,5	4,2	5,5	4,9	4,3

Tabell 14. Sjukfrånvaro.

Arbetet med korttidssjukfrånvaro skiljer sig åt mellan nämnderna utifrån verksamheternas behov och förutsättningar. Inom samtliga nämnder finns dock en medvetenhet och arbetet med att fånga upp tidiga signaler på ohälsa fortsätter. Flera nämnder och bolag arbetar systematiskt för att minska korttidssjukfrånvaron, bland annat genom tidiga omtankessamtal. Under 2024 har chefer fått möjlighet att lära sig metoden och många har under året genomfört omtankesamtal med sina medarbetare. En ny vägledning med tillhörande stödmaterial har tagits fram som stöd till cheferna i arbetet.

Under 2024 har den grundläggande rehabiliteringsutbildningen för chefer genomförts vid ett antal tillfällen inom nämnder med utvalda och prioriterade verksamheter. Utbildningen ger chefer ökad kunskap om att förebygga upprepad korttidssjukfrånvaro samt arbetslivsinriktad rehabilitering vid långtidssjukfrånvaro. Utbildningen syftar till att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling i rehabiliteringsärenden. Genom utbildningen får chefer verktyg, stöd och förutsättningar att arbeta med sjukskrivna medarbetare. Under 2025 fortsätter arbetet med att digitalisera, förtydliga och förenkla för chefer inom både förebyggande arbete och rehabilitering.

Av de drygt 16 600 medarbetare som tilldelats friskvårdsbidrag under 2024 har 15 000 medarbetare använt bidraget i någon omfattning. Aktiveringsgraden, det vill säga antal anställda som nyttjat friskvårdsbidraget i relation till antal anställda med tillgång till friskvårdsbidrag ligger på 80,7 procent. Detta är en minskning jämfört med förra årets

84,1 procent. Nyttjat saldo av friskvårdsbidraget i relation till totalt tilldelat belopp ligger på 84,7 procent, vilket är en ökning jämfört med föregående år (67,5 procent).

En arbetsplats som erbjuder flexibla arbetssätt och arbetstider är en konkurrensfördel för den attraktiva arbetsgivare som Uppsala kommun strävar efter att vara. Genom nuvarande arbetstidsavtal skapas förutsättningar för ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv, både utifrån individuella preferenser och verksamhetens behov. Det fortsatta utvecklingsarbetet handlar om att se arbetstidsavtalen i ett bredare förändringsperspektiv gällande hur vi arbetar mot resultat, snarare än att mäta hur mycket tid som läggs på arbete. Arbetet med att i större utsträckning möjliggöra flexibel arbetstid även inom schemalagda verksamheter fortgår.

Uppsala kommuns arbete som syftar till att öka kunskapen om mångfald och inkludering på arbetsplatsen och vid rekrytering fortgår. Ökad kunskap och förståelse inom området förväntas leda till färre incidenter och händelser kopplat till diskriminering och är en del av kommunens arbete med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen. Aktiva åtgärder innebär ett förebyggande och främjande arbete, med syfte att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

Kompetensförsörjning

Uppsala kommun har en enhetlig metodik för kompetensförsörjningsplanering som samtliga nämnder tillämpar inom ordinarie verksamhetsplanering. Genom att använda ett gemensamt och strukturerat arbetssätt kan kommunen som arbetsgivare samordna prioriterade behov och höja förmågan till en träffsäker kompetensförsörjning. Detta i syfte att säkerställa kompetens på kort och lång sikt.

Uppsala kommun har generellt sett balans vad gäller tillgången på kompetens. Brist på kompetens är dock kännbart i vissa verksamheter. Nämndernas kompetensanalyser visar att det finns utmaningar att rekrytera och behålla medarbetare med relevant utbildning, rätt kompetens och erfarenhet inom vissa verksamhetsområden. Samtidigt innebär den demografiska utvecklingen att färre människor i yrkesarbetande åldrar ska försörja allt fler som inte arbetar. För de kommunala verksamheterna innebär detta att efterfrågan av medarbetare kommer öka, samtidigt som tillgången på kompetens att rekrytera inte kommer motsvara behoven. Kompetensförsörjande insatser framåt behöver därför fokusera mer på att ställa om befintlig kompetens i verksamheterna.

Tillgång till medarbetare med rätt kunskap och kompetens som utvecklas i takt med verksamhetens behov är en grundförutsättning för att Uppsala kommun ska kunna möta ett förändrat servicebehov och säkra välfärden. Digitalisering och nya arbetssätt erbjuder möjligheter att arbeta mer resurseffektivt och höja kvaliteten i olika verksamheter. Med ökat förändringstryck och digitalisering förändras dock arbetsuppgifter och kompetenskrav.

Samtliga nämnder har identifierat att det finns behov av att stärka den digitala kompetensen bland medarbetarna för att bättre nyttja möjligheter med ny och digital teknik. Digitalisering och att utnyttja ny teknik och dess möjligheter kräver tid och resurser. Utvecklingen går snabbt och det finns en otydlighet gällande vilken digital kompetens som krävs i förhållande till roll och uppdrag. I och med att AI gör sitt intåg behöver vi ta fram en strategi för hur vi kan utveckla och förändra vår verksamhet utifrån de möjligheter som AI medför.

Fortsatt stöd för att knyta ihop arbetet med kompetensförsörjning- och ersättarplanering med den mer övergripande verksamhetsplaneringen är avgörande

för att verksamheterna ska kunna driva verksamhetsutveckling som frigör kompetens, tid och resurser.

Fokus på det kontinuerliga lärandet är en betydande del av kommunens arbete med kompetensutveckling. Som ett komplement till kompetensförsörjningsprocessen har Uppsala kommun lanserat en vägledning för lärande och kompetensutveckling som ska bidra till samsyn och vara ett stöd i arbetet. Vägledningen beskriver hur kommunen som arbetsgivare ska arbeta med lärande i olika former. Lärportalen är etablerad och bidrar till att öka organisationens förmåga till flexibilitet och effektivitet i arbetet med lärande och kompetensutveckling. I dagsläget har chefer och medarbetare tillgång till drygt 300 olika kurser, där e-utbildning och utbildningar med blandat lärande utgör en stor del.

Under året har kommunen genomfört ett antal utvecklingsinsatser med hjälp av medel från Omställningsfonden. Sammanfattningsvis syftar insatserna till att utveckla medarbetarna för att tillgodose verksamhetens efterfrågan av specifik kompetens. Bland annat har kommunstyrelsen genomfört flera insatser för att stärka kompetensen inom IT-säkerhet. Kommunstyrelsen har också genomfört riktade insatser för att stärka och säkra kompetens inom rörlig media för kommunikatörer. Gatu- och samhällsmiljönämnden har utbildat medarbetare till att bli certifierade provtagare för förorenade massor och socialnämnden har satsat på att höja medarbetarnas kompetens och förmåga att utreda barn och unga med normbrytande beteenden. För att förenkla för nämnderna, skapa bättre framförhållning och säkerställa att tilldelade medel nyttjas har kommunen etablerat ett nytt arbetssätt för ansökningar och fördelning av medel.

Chefsförsörjning är fortfarande en utmaning och inom vissa områden är ledare och chefer ett bristyrke. Rekrytering av chefer behöver säkerställas utifrån de förutsättningar och förändringar som ledarförsörjning påverkas av, både inom kommunen och i omvärlden. Rekrytering kommer dock inte lösa hela ersättningsbehovet. Arbetet med chefers förutsättningar samt att fortsätta stärka ledarskapet är därför prioriterade områden de närmaste åren för att säkerställa en långsiktig chefsförsörjning.

Nämnderna arbetar aktivt med chefers förutsättningar utifrån verksamheternas behov i syfte att säkerställa ett hållbart, utvecklande och attraktivt uppdrag för chefer på samtliga ledningsnivåer. Arbetet fortgår i en positiv riktning och har synliggjort förändrade behov när det gäller ledarutveckling och framtida ledarförsörjning, till exempel genom mer verksamhetsanpassad chefsrekrytering och introduktion. Kommunstyrelsen utgår från verksamheternas behov och erbjuder ett flertal utvecklingsinsatser för chefer utifrån där de befinner sig i sitt ledarskap.

Uppsala kommuns program för framtida ledare (Ledarlabbet) bidrar till arbetet med långsiktig ledarförsörjning. Uppsala kommuns program för den som ska leda utan att vara formell chef (Nyfiken på ledarskap) etablerades under 2023 och är från och med 2024 en del av utbudet inom ledarutveckling i Uppsala kommunkoncern. Programmet Ny som chef är sedan hösten 2023 en strategisk del av chefsförsörjningen för den som är helt ny i sin roll som chef i Uppsala kommun. Programmet är ett komplement till övrig ledarutbildning och ger nya chefer möjlighet att reflektera kring sitt ledarskap och utvecklas i sin nya roll.

Förändringar i lagen om anställningsskydd (LAS) har påverkat verksamheternas förutsättningar för rekrytering och bemanning i grunden. Arbetet med att skapa förutsättningar för en robust bemanning i verksamheterna fortgår och inkluderar

aktiviteter som syftar till att åstadkomma bättre arbetstidsreglering samt hållbara och mer stabila bemanningslösningar.

Nämnderna bedriver arbetet utifrån sina specifika förutsättningar. Utmaningarna är störst inom personalintensiva verksamheter som i dagsläget har många visstidsanställda medarbetare. Samtidigt ska förändringarna i LAS omhändertas på ett kommungemensamt sätt. Fokus ligger fortsatt på att omhänderta den styrning som lagstiftaren ger samt arbeta för större flexibilitet i verksamheterna. Arbetet med att stödja chefer att samordna omställningen har fortsatt under året och anpassas till verksamheternas olika behov.

Stödet till chefer i rekrytering utvecklas kontinuerligt i syfte att möta det framtida behovet av rekrytering och bemanning. Uppsala kommun har under året gjort ett omfattande arbete med att utveckla, förtydliga och förstärka rekryterings- och anställningsprocessen i syfte att säkerställa kvalitet, likabehandling och rättssäkerhet i alla rekryteringar.

Det finns ett uppdaterat rekryteringsstöd för chefer i form av en uppdaterad e-utbildning och beskrivning av rekryteringsprocessen. Via supportportalen kan chefer få stöd och hjälp i frågor som rör kontroller vid anställning.

Under 2024 har Uppsala kommun publicerat drygt 1 470 rekryteringsannonser. Antalet ansökningar har uppgått till drygt 80 280, vilket ger ett snitt på cirka 55 ansökningar per annons. Jämfört med föregående år har det varit fler sökanden per annons.

I dagsläget är drygt 13 procent av kommunens medarbetare 60 år eller äldre. Under perioden 2025 till 2027 förväntas i genomsnitt 250 avgångar per år, förutsatt att dessa lämnar arbetet vid 65 års ålder. Detta motsvarar 5 procent. Högst andel pensionsavgångar fram till 2027 finns inom administration och teknikarbete. Under perioden 2025 till 2027 beräknas sju procent av cheferna som var anställda den 31 december 2024 gå i pension.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Processerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklas och förbättras kontinuerligt. Systematik och väl fungerande rutiner bidrar till att kommunen som arbetsgivare kan säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö med hållbara arbetssätt. Medarbetarnas hälsa och välmående följs upp på flera sätt, bland annat genom medarbetarundersökningen samt genom den löpande dialogen mellan chef och medarbetare om mål, uppdrag, utveckling och arbetssituation.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs kontinuerligt upp i kommunens system för styrning och ledning, vilket ger chefer möjlighet att planera för olika aktiviteter och insatser. Att skyddsombud har möjlighet att följa och ta del av det pågående arbetet underlättar dialog och samarbete. Resultatet för 2024 visar att nämndernas systematiska arbetsmiljöarbete är tillfredsställande. Fokus för fortsatt arbete handlar därför i huvudsak om att bibehålla befintlig nivå.

Antal rapporterade tillbud och arbetsskador bland medarbetare på kommunövergripande nivå ligger på 4 158 och har minskat jämfört med föregående år (4 414). Bedömningen är att antal rapporterade händelser nu ligger på en rimlig nivå. Minskningen jämfört med föregående år bedöms bero på att de senaste årens arbete med att öka kunskapen om rutinen för hantering av tillbud och skador har ökat medvetenheten om vilka händelser som ska rapporteras. Under 2024 har digitala utbildningar i kommunens gemensamma system för rapportering av personincidenter

(KIA) lanserats. Utbildningarna syftar till att öka kunskapen och bidra till att systemet används på ett systematiskt sätt.

Hot och våld är fortsatt den mest rapporterade skadeorsaken. För medarbetare så står hot och våld för cirka 30 procent av rapporterade incidenter. Under 2024 har möjligheterna att upptäcka, följa upp och förebygga de största riskerna för otillåten påverkan inom kommunens verksamheter förbättrats. Bland annat har det kommungemensamma ledningssystemet uppdaterats och rutinen för hantering av hot och våld har kompletterats med information om otillåten påverkan. I systemet för att anmäla tillbud och arbetsskador (KIA) är det nu möjligt att markera ärenden som otillåten påverkan.

Medarbetarundersökningen är en del i det systematiska och förebyggande arbetsmiljöarbetet samt ett underlag för verksamhetsutveckling. Undersökningen genomförs årligen och resultatet ger en indikation på hur kommunen fungerar som arbetsgivare när det handlar om motivation, ledarskap, styrning och arbetssituation. Inför årets undersökning reviderades tre frågeställningar samtidigt som urvalet av svaranden breddades till att inkludera fler medarbetare. Syftet var att skapa en mer tidsenlig undersökning med frågor anpassade till kommunens utveckling.

Årets resultat visar övergripande på en fortsatt stabil trend och på att kommunens medarbetare generellt upplever att de har en god organisatorisk och social arbetsmiljö. Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) ingår i undersökningen och totalindex ligger nu på 80. Det är en ökning jämfört med förra årets totalindex på 79. Jämförvärdet för de nio kommuner som ingår i resultatnätverket R9 ligger också på 80 för 2024.

Lönebildning

Uppsala kommun är en av Uppsala kommun är en av kommunerna i resultatnätverket R9 som har haft minst skillnad i medianlön mellan kvinnor och män. R9-kommunernas medianlöner för 2024 är inte framtagna ännu, men redovisas i kommande delårsbokslut. Arbetet med att nå jämställda löner fortgår.

Under 2024 har en första lönekartläggning baserad på Uppsala kommuns nya arbetsvärdering genomförts. En arbetsvärdering innebär att organisationens olika arbeten värderas utifrån kraven i arbetsuppgifterna. Allt för att säkerställa att lönerna speglar arbetsinsatsen och de kompetenser som krävs för att utföra arbetet. Den genomförda lönekartläggningen gäller 2023 års löner och syftade till att identifiera övergripande orsaker till löneskillnader mellan olika grupper, vilka faktorer som bedöms spela en avgörande roll samt om en omvärdering av specifika uppdrag/arbetsroller kan vara aktuell. Arbetet fortsätter 2025.

En utmaning i årets löneöversyn var att flera löneavtal skulle omförhandlas, något som innebar olika tidplaner för olika avtalsområden. Förhandlingarna resulterade i nya avtalslösningar, där vissa kollektivavtalsområden garanterade utfall för hela kollektivet medan andra inkluderade både individgaranti och garanterat utfall. Årets löneöversyn blev långdragen på grund av konflikter kopplat till den centrala avtalsrörelsen. Parterna kom dock slutligen överens om nya centrala avtal innan varslen om strejk trädde i kraft. Löneöversynen avslutades i oktober.

Förväntad utveckling

Kommunkoncernens verksamheter och ekonomi påverkas av skeenden i omvärlden. Klimatförändringarna och hoten mot den biologiska mångfalden, det pågående kriget i Ukraina, geopolitisk maktkamp och ett generellt försämrat säkerhetspolitiskt läge samt den nätverksbaserade kriminalitetens genomgripande och våldsamma påverkan på samhället är alla kriser som Sverige och Uppsala befinner sig i. Det pågår en teknikdriven samhällsomvandling som påverkar vad och hur vi producerar och konsumerar. Relativt sett är ändå Uppsala kommuns utgångsläge gott, med en växande och välutbildad befolkning, kunskapsintensiva branscher och ett gynnsamt geografiskt läge i den arbetsmarknadsregion (Stockholm-Uppsala) som dominerar befolknings- och sysselsättningsutvecklingen i Sverige.

Avtagande folkökning och förändrad befolkningsstruktur

Efter flera år med hög folkökning har takten avtagit de senaste åren. Vilken påverkan som en lägre folkökningstakt kan få för Sveriges långsiktiga utveckling är svåröverblickbart men i närtid är det tydligt att barnafödandet har minskat och invandringsöverskottet är lägre jämfört med början på 2020-talet. Uppsala län är det enda län i Sverige där folkmängden beräknas öka i alla kommuner i länet till 2040, enligt SCB. I Uppsala kommun förväntas befolkningen öka till nära 320 000 personer fram till år 2050. Antalsmässigt förväntas alla åldersgrupper öka, men som andel av befolkningen förväntas andelen barn och unga minska och andelen 80 år och uppåt öka.

Försörjningskvoten, det vill säga hur många barn, unga och äldre som det finns i relation till befolkningen i arbetsför ålder, är lägre i Uppsala än i riket och kommer så förbli under de närmaste åren. Men ändå innebär brist på arbetskraft med rätt kompetens och konkurrens om arbetskraft ett hårt tryck på både kommunala bolag och förvaltningar.

Befolkningsutvecklingen i Uppsala gör att efterfrågan på kommunala tjänster ökar och ställer krav på anpassning av den kommunala verksamheten inom vård, skola och omsorg men också den byggda miljön och infrastrukturen, inklusive bostäder, vatten, avlopp och elförsörjning. I flera fall behövs svåra avvägningar mellan ökande behov på kort sikt och lägre behov på lång sikt göras.

Miljö- och klimatförändringar

Klimatförändringar, ohållbar resursanvändning och användning av kemikalier med mera utsätter ekosystemen för högt tryck och har negativa hälsoeffekter på människor, djur och natur. En övergång till en mer resurseffektiv och kretsloppsbaserad ekonomi är en nödvändighet. Fokus på klimatomställning och hållbara lösningar kan skapa tillväxt och innovation men kräver stora investeringar och skapar stora kompetensbehov. En förutsättning för den gröna industrialiseringen och klimatomställningen är en kraftigt ökad elektrifiering vilket skapar stora utmaningarna vad gäller tillgänglig el och rimliga elpriser.

För att få till beteendeförändringar och förändrade produktions- och konsumtionsmönster behövs förändrade incitament och omfattande regleringar. Allt fler intressekonflikter och krav på rättvisa och kompensation behöver hanteras när klimatomställningen går in i det som kallas ett genomförandeskede. Som samhällsutvecklare, myndighet och verksamhetsutövare har Uppsala kommun stora

möjligheter att ställa om till hållbara och cirkulära arbetssätt och att underlätta omställningen hos invånare och näringsliv.

Globalisering, teknikutveckling och konkurrens

Globalisering och frihandel har gett världen ökad ekonomisk tillväxt och handel, migration och förbättrade kommunikationer har integrerat världens länder och möjliggjort utbyten och möten mellan människor. Samtidigt har globaliseringen också inneburit en hårdare konkurrens om kompetens, investeringar och etableringar och haft en negativ inverkan på miljön genom ökat resursutnyttjande och ökade transporter. På senare tid har det blivit tydligt att stormaktskonkurrensen mellan USA, Kina och Ryssland hårdnar och det säkerhetspolitiska läget har försämrats. Många mellanstatliga samarbeten, internationella avtal och globala institutioner har försvagats. OECD pekar på att ökade handelsspänningar och protektionistiska tendenser riskerar att begränsa den ekonomiska tillväxten. Den ökande geopolitiska maktkampen gör det svårare att hantera gränsöverskridande hot som klimatförändringar, pandemier, attacker mot strategisk infrastruktur och organiserad brottslighet.

Digitaliseringen är vår tids starkaste teknologiska drivkraft. Digitalisering, inklusive uppkoppling, automatisering, och (generativ) artificiell intelligens, påverkar vad och hur vi producerar och konsumerar och hur vi lever våra liv. Teknikutvecklingen kommer att påverka sysselsättning och utbildningsbehov. Strukturomvandlingen ställer krav på utbildningssektorn och arbetsgivare att utbilda och vidareutbilda för morgondagens arbetsmarknad.

En förutsättning för digitalisering och då inte minst artificiell intelligens (AI) är att data delas i stor utsträckning. Såväl offentlig som privat sektor strävar efter att underlätta datadelning och öka mängden data som kan användas. Utvecklingen ställer också nya krav på hur ansvarsskyldighet, öppenhet och säkerhet kan garanteras. Den tekniska sårbarheten ökar genom risk för driftstörningar, förlust av information, dataintrång och andra virtuella angrepp. Det finns en risk att digitalisering medför en bristande tillgänglighet för vissa grupper, och det offentliga har en viktig uppgift i att säkerställa att inte enbart vissa individer eller grupper har tillgång till samhällets tjänster.

Strukturomvandlingen kommer på längre sikt sannolikt få stor påverkan på människors val av livsmiljö och konsumtionsmönster liksom verksamheters behov av lokaler, kompetens och infrastruktur och därmed även deras lokalisering. Den ökade tillgången på digitala tjänster kan till viss grad komma att ersätta fysiska och platsbundna tjänster. Att fler arbetar hemifrån kan bredda underlaget för privat och offentlig service på mindre orter.

Ojämlikhet, levnadsförhållanden och folkhälsa

Arbetslösheten i Sverige har ökat till följd av lågkonjunkturen. Vissa invånare, särskilt utrikes födda kvinnor med kort utbildning och personer med funktionsnedsättning, har det svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Samtidigt kvarstår bristen på utbildad arbetskraft inom flera sektorer.

Psykisk ohälsa är ett allvarligt folkhälsoproblem som orsakar stort lidande för enskilda och innebär stora kostnader för samhället. Psykisk ohälsa är den främsta orsaken till längre sjukfrånvaro i Sverige, och också den vanligaste orsaken till att personer står utanför arbetsmarknaden. Det är skillnad på mäns och kvinnors arbetsvillkor och livsmöjligheter.

Det dödliga våldet har ökat i Sverige, främst relaterat till olika konflikter inom kriminella miljöer. Den kommande nya socialtjänstlagen förväntas innehålla bestämmelser som sätter ökat fokus på barn- och ungdomsvård. Den nya socialtjänstlagen kommer även att innebära ett generellt större fokus på förebyggande arbete. Flera insatser undantas från individuell behovsprövning och socialtjänsten ska vara lättillgänglig.

Uppsala har, likt andra städer i Sverige, en tydlig socioekonomisk boendesegregation. Det råder en tydlig obalans mellan hushållens ekonomiska förutsättningar och kostnadsbilden i bostadsutbudet. Skolsegregationen förstärker den etniska och socioekonomiska boendesegregationen och försvårar skolans likvärdighetsuppdrag. Allt för många unga saknar behörighet till gymnasieskolans nationella program eller fullföljer inte sin gymnasieutbildning.

Samhällsklimat, hot och demokratins förutsättningar

Mer än två tredjedelar av världens befolkning lever idag i auktoritära stater. Därtill ökar polariseringen inom länder. Den snabba spridningen av nyheter och desinformation och människors tillgång till alternativa nyhetskällor än traditionell journalistik bidrar till upplevelsen av att konfliktlinjerna blivit fler och allvarligare i samhället. En försvagad demokrati är något som många i Sverige uppger sig oroade över, samtidigt som det stora flertalet är mycket eller ganska nöjda med hur demokratin i Sverige fungerar idag.

Dagens försvårade säkerhetspolitiska läge sammanfaller med att olika aktörer önskar exploatera sårbarheter i det öppna svenska samhället och att det sker påverkanskampanjer och sprids desinformation mot Sverige. Terrorhotnivån i Sverige bedöms som fortsatt hög av Säkerhetspolisen. Den nätverksbaserade brottsligheten, arbetslivskriminalitet och otillåten påverkan från nätverksbaserad brottslighet genom hot och utpressning, korruption och infiltration är en risk för medarbetare inom offentlig förvaltning, politiska organ och det privata näringslivet.

Nya krav på beredskap och beslutsfattande

Kriget i Ukraina, klimatförändringarna och den ökade graden av organisering och brutalitet i den nätverksbaserade brottsligheten är alla kriser som, utöver deras primära skeenden, ger upphov till händelseförlopp som hakar i varandra och har konsekvenser på många samhällsområden såväl som på systemnivå. Att förstå och hantera risker och kriser som påverkar system och sektorer utanför det ursprungliga området är en utmaning för samhället generellt och inte minst för beslutsfattare och samhällsbärande institutioner. Samtidigt är många av de utmaningar som samhället står inför snarare symptom på djupgående förändringar i de ekonomiska och samhälleliga strukturerna. Sådana processer kräver en bredare ansats än endast krishantering. Att tänka och agera långsiktigt och strategiskt för att försöka påverka framtiden kan kräva att tillsammans utforska olika möjliga framtida förändringar och de möjligheter och utmaningar som de medför.

Uppsalas tillväxt, investeringar och finansiering

Uppsala kommun växer och står inför en fortsatt befolkningstillväxt även om ökningstakten beräknas minska. Efterfrågan på bostäder och skolor bromsas i närtid på grund av minskat barnafödande samt lägre befolkningstillväxt. Ökande andel äldre leder till ökat behov av bostäder som är äldreanpassade. Behovet av reinvesteringar

och underhåll i den befintliga infrastrukturen är fortsatt stor, framför allt vad gäller infrastrukturen för VA- och avfallsanläggningar och ledningsnät. Utöver detta har investering i ett nytt kollektivtrafiksystem i form av spårväg påbörjats. Flera större utbyggnadsprojekt pågår. Investeringsbehoven kopplade till klimatomställning och klimatanpassning kan förväntas öka. Kommunkoncernens investeringar förväntas därmed vara stora de kommande åren, vilka till stor del behöver lånefinansieras.

Fortsatt höga bygg- och materialkostnader samt ett högre ränteläge jämfört med tidigare år leder till utmaningar i att nå tillräcklig lönsamhet vid nyproduktion och renovering av befintligt fastighetsbestånd.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Den svenska ekonomin har under 2024 befunnit sig i en lågkonjunktur och även om inflationstakten har minskat är den allmänna prisnivån betydligt högre jämfört med tidigare år. Kronan har försvagats både mot dollarn och euron vilket ökat koncernens kostnader och riskerar att fördyra pågående och kommande investeringar.

Befolkningsprognoserna räknar med en minskning av barn i förskoleåldrarna och en förbättrad försörjningskvot då befolkningen i arbetsför ålder väntas öka i en snabbare takt än de demografiska behoven. Framöver räknar kommunen därför med gynnsammare kommunalekonomiska förutsättningar. Samtidigt ställer de demografiska förändringarna krav på anpassning till ett ökat antal äldre och till ett minskat antal barn. Detta utgör en utmaning då historiskt sett har det varit svårt för kommunerna att ställa om verksamheten nedåt vid vikande antal barn.

Sedan juli 2024 har flyktingar från Ukraina kunnat folkbokföra sig i kommunen i enlighet med ändringarna i regelverket för massflyktsdirektivet vilket också innebär att de kan ansöka om försörjningsstöd. Detta kan medföra ökande kostnader för ekonomiskt bistånd framöver om en del av dessa flyktingar behöver stöd för att klara sin försörjning och sitt bostadsbehov.

Trots ett kontinuerligt förebyggande arbete fortsätter barn och ungdomsvården att präglas av ökande orosanmälningar och ett ökande behov av placeringar utanför hemmen.

Den avstannade marknaden för försäljning av bostads- och verksamhetsmark i kombination med generellt höga utbyggnadskostnader gör att det även kommande år kommer att bli svårt för exploateringsverksamheten att bära sina egna kostnader. Nyanläggningarna fortsätter i pågående exploateringsprojekt vilket ytterligare försvårar möjligheten till kassaflödesmässiga överskott. Många av de stora projekten kopplade till sydöstra stadsdelarna är i initieringsskede vilket innebär att de enbart genererar kostnader och inte några intäkter. Arbetet enligt tidigare beslut om åtgärder för ekonomi i balans fortskrider.

Kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag

Målsättning för verksamheten

Mål och budget 2024–2026 har sammanlagt fyra fokusmål och 35 uppdrag. Till fokusmål 1 finns ett gemensamt nämnd-/bolagsmål. Det följs upp vid årsbokslut men ingår inte i statistiken som redovisas nedan. Utöver uppdragen från Mål och budget 2024–2026 finns det tre kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget och 40

tillkommande uppdrag som kommunfullmäktige lämnat till nämnder och bolagsstyrelser vid sidan av Mål och budget.

Rapporteringen av arbetet med kommunfullmäktiges uppdrag sammanfattas i de diagram som följer. Diagrammen visar uppdragen enligt följande:

- Samtliga uppdrag till nämnder och styrelser kopplade till fokusmålen
- Uppdrag som ingår i Mål och budget 2024–2026
- Kvarvarande uppdrag från tidigare år
- Tillkommande uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige vid sidan av Mål och budget.

I bedömningen av status för uppdragen används följande färger:

Blått	Uppdraget är färdigt
Grönt	Arbetet med uppdraget pågår eller väntar enligt plan
Gult	Arbetet med uppdraget är försenat, det vill säga inte påbörjat enligt plan eller löper inte enligt plan
Rosa	Uppdraget genomförs inte

Tabell 15. Alternativ för statusbedömning av uppdrag.

Samtliga uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser

Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt 78 uppdrag till bolag och nämnder. Det handlar om uppdrag i Mål och budget 2024 - 2026, kvarvarande uppdrag från tidigare års Mål och budget samt tillkommande uppdrag som lämnats vid sidan av Mål och budget. Av dessa uppdrag är 14 färdiga, 50 uppdrag pågår enligt plan, tolv uppdrag går inte enligt plan och två uppdrag är stoppade. Följande diagram ger en överblick över uppdragens status och visar hur uppdragen fördelas mellan fokusmål.

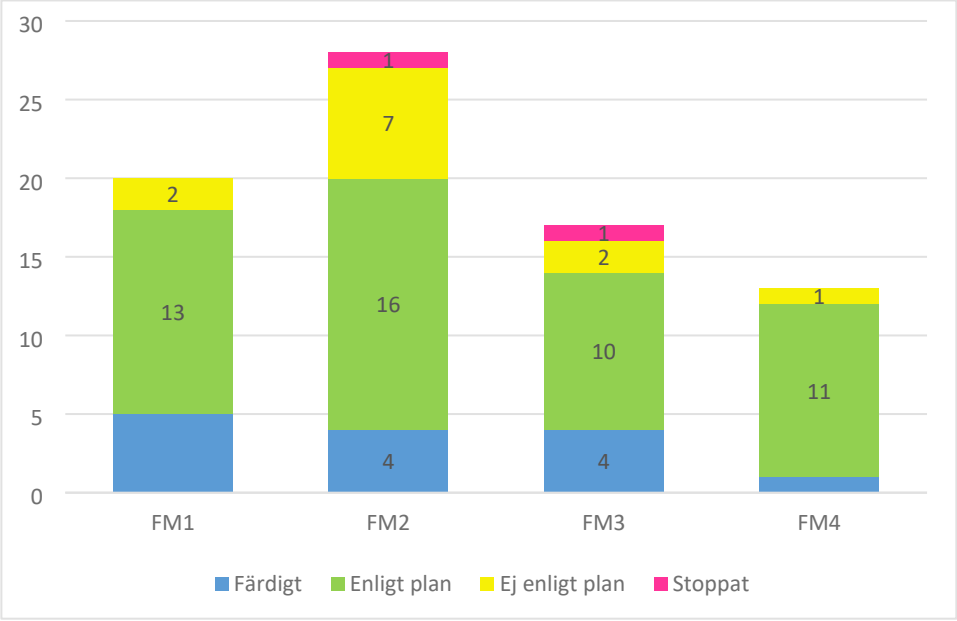

Figur 13 Diagram över status för det totala antalet uppdrag fördelade på fokusmål.

Uppdrag som ingår i Mål och budget 2024 - 2026

Kommunfullmäktige har lämnat sammanlagt 35 uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser i Mål och budget 2024 - 2026. Av dessa är fyra färdiga, 30 pågår enligt plan och ett går inte enligt plan.

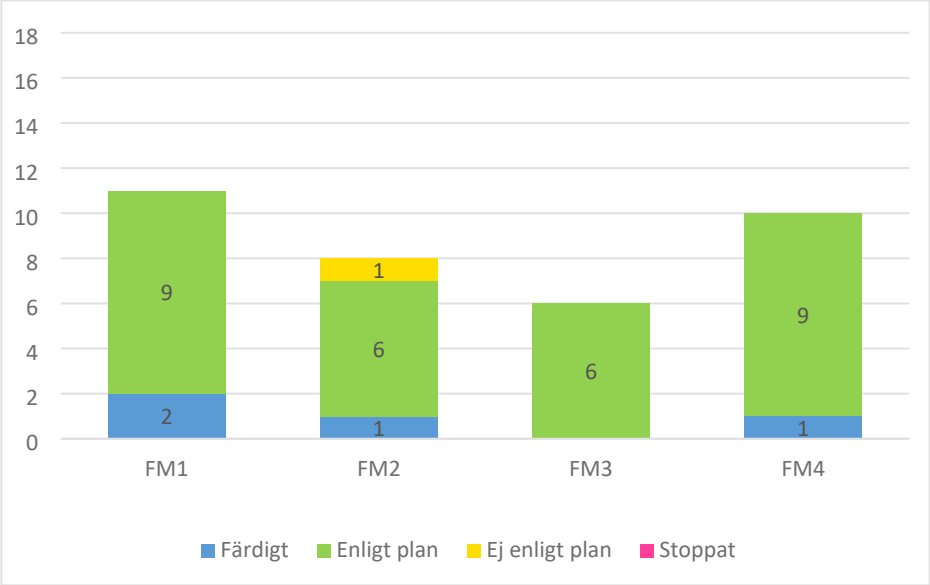

Figur 14. Diagram över status för uppdragen i Mål och budget 2024–2026 fördelade på fokusmål.

Kvarvarande uppdrag från tidigare år

Av de tre uppdrag som är aktuella från tidigare Mål och budget går inget enligt plan.

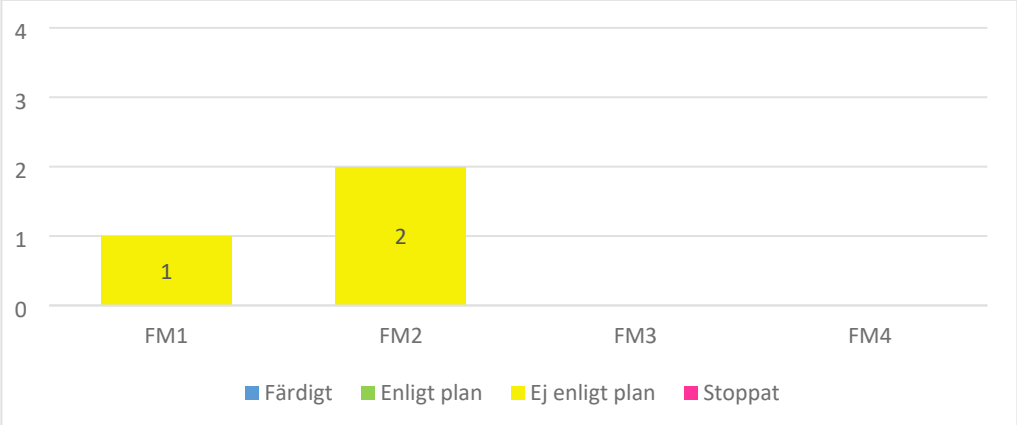

Figur 15. Diagram över status för kvarvarande uppdrag från tidigare år.

Tillkommande uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige vid sidan av Mål och budget

Av de 40 uppdrag som fullmäktige beslutat om vid sidan av Mål och budget är tio färdiga, 20 pågår enligt plan, åtta går inte enligt plan och två är stoppade.

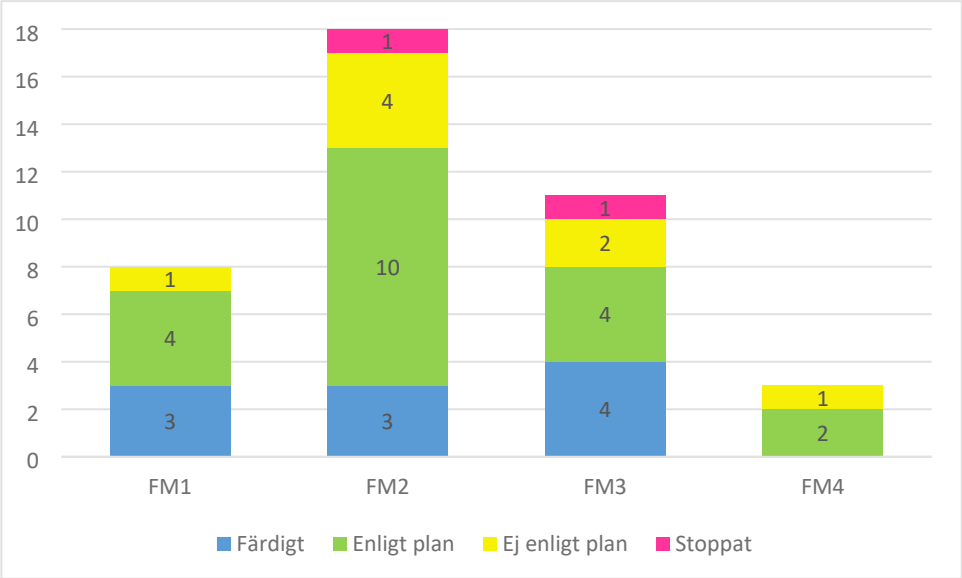

Figur 16. Diagram över status för tillkommande uppdrag.

Bedömning av måluppfyllnad, indikatorer och status för uppdrag

Nedan redovisas en redogörelse för varje fokusmål. För varje fokusmål finns en bedömning av varje målområde inom fokusmålet, med status för uppdrag och bedömning av indikatorer som finns i Mål och budget 2024–2026.

För bedömningen av måluppfyllnad används något av följande:

Bedömning	Vad bedömningen avser
Helt uppfyllt	Kommunens verksamhet har lett till de resultat som önskas inom målet/målområdet vid årets slut.
I hög grad uppfyllt	Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målet/målområdet vid årets slut.
Delvis uppfyllt	Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målet/målområdet vid årets slut.

Tabell 16. Bedömningsgrader av måluppfyllnad.

I bilagan Uppföljning av uppdrag, indikatorer och Agenda 2030 redovisas uppdragen i Mål och budget 2024–2026, tillkommande uppdrag och kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget med status, slutår, beskrivning och rapportering. I bedömningen av status för uppdragen används något av följande texter i färg:

- Uppdraget är färdigt
- Uppdraget pågår/väntar enligt plan
- Uppdraget är försenat/ inte påbörjat
- Uppdraget genomförs inte

För indikatorerna är det senaste utfall som kommenteras och bedöms som uppnått eller inte uppnått. Om utfall för 2024 inte finns tillgängligt vid upprättandet av årsbokslutet 2024 är det därför utfall 2023 (eller tidigare utfall) som kommentaren och bedömningen avser. För bedömning av måluppfyllelse av indikatorer används något av nedanstående texter och färger. I bilagan Uppföljning av uppdrag, indikatorer och Agenda 2030 finns indikatorerna fördelade på kön och med uppgift om källa.

- Mål uppfyllt.
- Mål inte uppfyllt.
- Måluppfyllelse inte bedömd

Fokusmål 1. Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Uppsala kommunkoncern har en välskött ekonomi och fortsätter att utveckla en effektiv förvaltning för att klara kommunens välfärdsuppdrag. Kommunen ska ge de som bor, verkar och besöker Uppsala välfärdstjänster och service av god kvalitet.

Genom en hållbar ekonomisk utveckling skapas förutsättningar för en stark välfärd. En hållbar ekonomi innebär att kostnaderna inte överstiger intäkterna och att kostnaderna inte överförs på kommande generationer. Den förutsätter även ett framtidsperspektiv som skapar utrymme för kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar idag som skapar nytta över lång tid framåt. Kommunens resurser ska fördelas jämställt. Ansvarsfull resursanvändning innebär bland annat att kontinuerligt ta tillvara möjligheterna till både effektiviseringar och omprioriteringar.

Alla barn ska nå skolans kunskapskrav och klara gymnasieexamen. För att lyckas med det ska eleverna få rätt stöd och stimulans i en trygg miljö under hela skoltiden, från förskola till gymnasium. Oavsett ålder ska alla få möjlighet till livslångt lärande, personlig utveckling och god livskvalitet.

Stöd, vård och omsorg ska ha god kvalitet och utformas utifrån individens behov och förutsättningar. Kvaliteten och tryggheten inom äldreomsorgen och inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning ska stå i fokus, både i egen och i upphandlad verksamhet. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun.

Kommunen ska kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet i alla kontakter med invånare, företag, organisationer och besökare. Verksamhetens kvalitet utvecklas kontinuerligt utifrån nyskapande, innovationer, omvärldsbevakning och ständiga förbättringar. Erfarenheter och förslag från invånare, brukare och medarbetare om kommunens utveckling är en resurs som ska tas till vara.

För att stärka demokratin verkar kommunen för ett ökat och mer jämlikt valdeltagande och stärker underrepresenterade gruppers förutsättningar till deltagande och inflytande.

För att engagera, motivera och utveckla medarbetare ska Uppsala kommunkoncern vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuda en hållbar arbetsmiljö och goda utvecklingsmöjligheter. Det kräver ett strukturerat och systematiskt arbete med kompetensplanering. Kommunkoncernen ska ta hand om den kompetens som redan finns i verksamheten och säkerställa en stabil grundbemanning. För att kunna erbjuda service av god kvalitet behövs fler som arbetar heltid, lägre sjuktal, fler som får förutsättningar att förlänga arbetslivet och en träffsäker nyrekrytering.

Fokusmålet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målet vid årets slut. Bedömningen grundar sig på målområdesbedömningarna nedan, de målbedömningar som kommunens nämnder och bolag har gjort och på att de finansiella målen över tid bedöms vara uppfyllda. Fem av kommunfullmäktiges 20 uppdrag inom fokusmålet är klara. 13 uppdrag pågår enligt plan. Av de uppdrag som pågår beräknas åtta uppdrag bli färdiga 2025 och fem uppdrag 2026. Två uppdrag är försenade till 2025. Till fokusmålet hör ett kommungemensamt nämnd-/bolagsmål som pågår enligt plan och beräknas pågå fram till 2026.

Resultatet för kommunen i förvaltningsform uppgick till 1,2 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning, vilket är högre än det budgeterade resultatet om

1,0 procent, men lägre men lägre än det långsiktiga finansiella målet om 2,0 procent. Resultatet för kommunkoncernen uppgick till 1,7 procent av verksamhetens intäkter inklusive intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning, vilket är också lägre än det långsiktiga finansiella målet om 2,0 procent. Soliditeten inklusive pensionsåtagandet uppgick vid utgången av 2024 till 29 procent, vilket är högre än det långsiktiga finansiella målet om 27 procent.

Resultaten nådde inte till de långsiktiga finansiella målen då de påverkades negativt dels av engångsposter kopplade till utbyggnad av staden dels av försämrad skatteunderlagstillväxt till följd av lågkonjunkturen. Över de senaste tio åren, 2015–2024, uppgick resultatet för kommunen i förvaltningsform i genomsnitt till 4,0 procent av intäkter skatter, generella statsbidrag och utjämning. För kommunkoncernen uppgick motsvarande resultat till 3,8 procent av verksamhetens intäkter inklusive intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Kommunen arbetar med att utveckla en effektiv förvaltning, med att stärka likvärdigheten i skolorna, att stöd, vård och omsorg ska ha god kvalitet och att kontinuerligt utveckla kvaliteten i verksamheten.

Målområde: Tydlig ekonomistyrning

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på det arbete som skett med effektiviseringar, centrala stabs- och stödfunktioner, att en beräknings- och hyresmodell tagits fram, att åtgärder beslutats för att säkerställa en ekonomi i balans inom exploateringsverksamheten och att investeringsberedning har utgått från riktlinjen för koncerngemensam beredning och prioritering av investeringar.

Sammanfattning av målområdet:

Uppsala kommun arbetar med effektiviseringar och att säkerställa en resurseffektiv verksamhet. Genomlysningar genomförs av administrativa stödprocesser för att identifiera hur de kan utvecklas, förenklas, effektiviseras och organiseras för att frigöra tid. Inom kommunkoncernen pågår arbete med automatisering, digitalisering, e-tjänster, appar och robotisering. Bland annat har nybyggnadskartornas innehåll reviderats för att optimera processen inom bygglovshanteringen, digitala system finns för boknings- och bidragshantering och skolor och förskolor kan nu via en digital kanal skapa en felanmälan när det gäller fastigheten och följa sitt ärende.

Kommunen arbetar med bland annat centrala stabs- och stödfunktioner för att bidra till att minska den administrativa belastningen för koncernens bolag och förvaltningar. Kommunstyrelsen har undersökt vilka nyckeltal/indikatorer som kan ge relevant information över effektiviteten i administrationen och som går att följa över tid genom in- och omvärldsspaning. Bedömningen är att effektivitet på bästa sätt mäts i respektive verksamhet i ordinarie verksamhetsplanering och -uppföljning, med budgetdisciplin och helhetssyn som grund. Att fortsättningsvis följa effektiviteten i respektive avdelning/stab blir en viktig parameter i verksamhetsutvecklingen.

En beräknings- och hyresmodell har tagits fram i syfte att kunna beräkna hur mycket samnyttjade av lokaler ger i besparingar ur ett hållbarhetsperspektiv, både ekonomiskt och ekologiskt. Övergripande ramavtal har tecknats mellan kommunstyrelsen och Uppsala kommun skolfastigheter AB, Uppsala kommun arenor och fastigheter AB samt Uppsalahem AB avseende verksamhetslokaler. Ramavtalen styr fastighetsprojekten mot en fastställd hyresnivå tidigt i beställningsprocessen. Detta innebär att såväl

beställare som producerande bolag får tydliga förutsättningar att förhålla sig till under projektets genomförande.

Under perioden har kommunstyrelsen arbetat fram och fattat beslut om ett antal åtgärder för att säkerställa en ekonomi i balans över tid inom exploateringsverksamheten. Bland annat har ett antal nyckeltal tagits fram för att ge stöd i analys och prioritering av projekt och finansiella mål för exploateringsverksamheten.

Under 2024 har investeringsberedningen inför Mål och budget 2025–2027 utgått från Riktlinje för koncerngemensam beredning och prioritering av investeringar. Fokus har varit på att anpassa lokalförsörjningsplaneringen och på att ge underlag för prioritering av investeringar till förändrade demografiska behov och finansiella förutsättningar. Syftet med utvecklingsarbetet är att stärka kommunkoncernens styrning av investeringar och kostnadsutveckling, kopplat till kommunkoncernens finansiella mål och med säkerställande av att de politiska prioriteringarna får genomslag i genomförande. För indikatorer inom tydlig ekonomistyrning se finansiella målen se avsnittet Uppföljning av finansiella mål under rubriken God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.

Tabell 17. Status för uppdrag inom tydlig ekonomistyrning

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.	2025	Pågår
10: Öka samnyttjandet av kommunens lokaler och anläggningar och tillgängliggöra lokaler för andra verksamheter när de inte nyttjas.	2025	Pågår

Målområde: En likvärdig skola med goda kunskapsresultat

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på att frånvaron minskar, fler tar gymnasieexamen, resultaten i förskoleklass har förbättrats och resultaten i nationella prov för årskurs 3 har förbättrats. Det återstår arbete för att nå målen med att öka andelen med behörighet till yrkesprogram, andelen som når betygskriterierna i alla ämnen och simkunnigheten i lågstadiet.

Sammanfattning av målområdet:

Kraftsamlingen för ökad skolnärvaro fortsätter och i grundskolan genomförs riktade insatser för att stärka stödet till elever i de lägre årskurserna. Distansundervisning som särskilt stöd startade höstterminen 2024.

Uppsalas kommunala grundskolor fick i linje med riket i stort ett något lägre resultat i de betygsättande årskurserna och presterade som riket både i årskurs 6 och 9. I de lägre åldrarna förbättrades dock resultaten i de nationella proven i årskurs 3 i både svenska och matematik.

Arbete med tidiga insatser fortsätter och fokuserar framförallt på att stärka rektors styrning och ledning, att utveckla stödet som ges till eleven genom att fler specialpedagoger anställs i tidigare åldrar och på att utveckla undervisningspraktiken i svenska, svenska som andra språk och matematik.

Läsåret 2023/24 visar för kommunal förskola fortsatt förbättrade resultat vid kartläggning i förskoleklass. Det gäller både språk och matematik.

Den kommunala gymnasieskolans resultat är bra och flera resultat har blivit lite bättre sedan föregående läsår. Andelen avgångselever med examen och studiebevis har fortsatt att öka.

Samarbeten med skolor och fritidsklubbar har förstärkts genom nya rutiner och en förbättrad budgetmodell. Uppsala kulturskola har utökat sitt avgiftsfria kulturutbud till fler områden.

Tabell 18. Status för uppdrag inom en likvärdig skola med goda kunskapsresultat.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
7. Fortsätta att stärka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten i förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem, fritidsklubb och gymnasieskola.	2026	Pågår

Tabell 19. Måluppfyllelse för indikatorer inom En likvärdig skola med goda kunskapsresultat.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram ska öka	Andelen elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 86,6 (87,4) Mål inte uppfyllt. För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i bland annat matematik. Andelen godkända elever i matematik har minskat de senaste fem åren. Uppsala kommun ligger något högre än genomsnittet för R9-kommunerna för indikatorn.
Andelen elever som uppnått betygskriterierna ska öka	Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	Utfall 2024: 70,9 (71,7) Mål inte uppfyllt. Resultatet 2024 sjönk i hela riket, så även i Uppsala. Grundskolorna kommer att fortsätta prioritera bland annat utveckling av undervisningen framför allt i svenska/svenska som andraspråk och matematik.
Andelen gymnasieelever med examen inom tre år ska öka	Gymnasieelever med examen inom tre år, kommunala skolor, andel (%)	Utfall 2024: 76,7 (72,2) Mål uppfyllt. Gymnasieskolorna arbetar strategiskt med kontinuerlig uppföljning av varje elevs kunskapsutveckling och resultaten visar en positiv utveckling.
Andelen simkunniga elever i lågstadiet ska öka	Simkunnighet bland elever i lågstadiet, andel (%)*	Utfall 2024: 84 (84) Mål inte uppfyllt. Måttet avser skolornas bedömning av simkunnighet i årskurs 5. Elever som inte har uppnått simkunnighet i årskurs 5 ges extra simundervisning inför betygsättning i ämnet Idrott och hälsa i årskurs 6 där simkunnighet är ett kunskapskrav. Det saknas officiell statistik för denna indikator.

*Utfallet redovisas simkunnighet bland elever i årskurs 5, kommunala skolor, då uppgifter saknas om simkunnighet bland elever i lågstadiet. Nationella målet för simkunnighet mäts först i årskurs 6.

Målområde: Vård och omsorg med god kvalitet

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på att målen om stärkt personalkontinuitet inom hemtjänsten, lägre andel inhyrd personal, färre fallskador och en ökad andel brukare inom daglig verksamhet LSS som får bestämma om saker som är viktiga har uppnåtts under året.

Däremot nås inte målen om att andelen brukare med positiv helhetsbild av hemtjänst respektive särskilt boende inom äldreomsorg ska öka. Uppdraget om att öka kompetensen hos medarbetare inom LSS är färdigt och de två resterande uppdragen går enligt plan.

Sammanfattning av målområdet:

Arbete har genomförts för att stärka kompetens, kompetensförsörjning och säkerställa ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg. En positiv utveckling kan ses gällande behovet av inhyrd legitimerad personal, där behovet minskat jämfört med föregående år. Fortsatta utbildningsinsatser görs för att få fler stödpedagoger i verksamheten, samt fokus på att säkerställa språkkunskaper i svenska bland äldrenämndens medarbetare.

Utbildning inom stödpedagogik erbjuds inom ramen för gymnasieskolans vård-och omsorgsprogram. Yrkeshögskoleutbildningar inom stödpedagogik erbjuds av olika utbildningsanordnare som distansutbildning bland annat i Stockholmsregionen.

På gymnasial nivå tillhandahåller komvux kurser inom vård och omsorg och barn och fritid. Ett nära samarbete mellan vuxenutbildningen och vård- och omsorgsförvaltningen möjliggör utbildning och stöd när och om det efterfrågas av vård- och omsorgsförvaltningen.

Förutom det bredare uppdraget att fördjupa samverkan och utveckla förebyggande och hälsofrämjande vård har bland annat ett samverkansarbete kring barn och unga inletts under 2024. Samverkansprocesser kring samsjuklighet med missbruk/beroende har också utvecklats och implementerats.

Under året har förskolor och skolor fått information och utbildning om SPIS (samordnad planering av insatser och stöd) och SIP (samordnad individuell plan) som metoder och hur det praktiskt går till. Majoriteten av gymnasieskolorna, dess rektorer och elevhälsa, har givits mer information och praktiska exempel gällande SPIS och SIP och skillnaden däremellan. Målet är att möta upp elevernas behov tidigare.

I slutet av 2023 färdigställdes en modell för hälsoekonomiska analyser. Den omarbetas nu för att bli mer användarvänlig.

Kommunen arbetar för att främja folkhälsa och minska ensamheten genom att möjliggöra idrott och en aktiv fritid för alla åldrar. Arbetet med att främja social och digital inkludering har intensifierats genom IT-handledning, kulturaktiviteter och dialoger med civilsamhället.

I början av september framkom uppgifter om allvarliga händelser inom äldreomsorgen. Detta medförde stor påverkan på såväl brukare och dess anhöriga/närstående som medarbetargrupper inom vård- och omsorg. Detta ledde till politiska beslut om åtgärder för ökad trygghet och säkerhet inom vård- och omsorg. Ett viktigt fokusområde har varit att tidigt upptäcka varningssignaler som kan indikera brister i omsorgen. Det är avgörande att inte bara identifiera sådana signaler, utan också reagera snabbt och effektivt för att förhindra att problemen fortgår eller förvärras. Under hösten har äldrenämnden genomfört kvalitetsuppföljningar hos samtliga brukare inom hemtjänsten. Nämnden har också genomfört en intern utredning i syfte att undersöka hur händelsen hanterats. Under våren 2025 kommer kommunrevisionen genomföra en oberoende utredning.

Under hösten 2024 fattade kommunstyrelsen beslut om förstärkt rekryteringsstöd och förstärkta bakgrundskontroller vid rekrytering i syfte att öka trygghet och säkerhet,

främst inom vård- och omsorgsverksamheten. Utdrag från belastningsregistret begärs nu in för alla nyrekryteringar inom vård- och omsorgsförvaltningen. Under hösten har ett omfattande arbete med att utveckla, förtydliga och förstärka rekryterings- och anställningsprocessen genomförts. Detta i syfte att säkerställa kvaliteten i alla rekryteringar. Under våren 2025 kommer kommunledningskontoret bygga upp en säkerhets- och kvalitetshöjande stödfunktion för rekrytering, till en början för vård- och omsorgsförvaltningen. Målet är fullgod service till vård- och omsorgsförvaltningen per halvårsskifte 2025.

Andra pågående förbättringsåtgärder inkluderar bland annat att medarbetare får utbildning i välfärdsbrott i syfte att kunna identifiera, förebygga och hantera brottsliga händelser inom kommunens verksamheter. För att öka kontinuitet och trygghet för brukare intensifieras arbetet för att fler medarbetare ska vara tillsvidareanställda, säkerställa tillräckliga språkkunskaper och införandet av trygghetsskapande teknik. Under de senast åren har åtgärder vidtagits för att varje chef ska ha ansvar för max 30 medarbetare. Inom de flesta verksamheter har riktmärket uppnåtts och planeras i närtid vara i mål för samtliga verksamheter. Detta skapar förutsättningar för att chefer får den tid och de resurser de behöver för att vara tillgängliga, stödjande och närvarande i sitt ledarskap.

Tabell 20. Status för uppdragen inom vård och omsorg med hög kvalitet.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
5: Öka kompetensen hos medarbetare inom LSS genom att utreda och genomföra en pilotsatsning med utbildning inom stödpedagogik.	2024	Färdigt
8: Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.	2026	Pågår
9: Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering samt stärka grundbemanningen inom äldreomsorgen.	2026	Pågår

Tabell 21 Indikatorer inom vård och omsorg med god kvalitet.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen brukare med positiv helhetsbild av hemtjänst inom äldreomsorg ska öka	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Utfall 2024: 81 (82) Mål inte uppfyllt. Brukarbedömningen inom hemtjänsten är fortsatt stabil. Uppsala kommun ligger på en jämförbar nivå med liknande kommuner. Jämfört med rikssnittet ligger Uppsala kommun något lägre.
Andelen brukare med positiv helhetsbild av särskilt boende inom äldreomsorg ska öka	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Utfall 2024: 73 (74) Mål inte uppfyllt. Indikatorvärdet för Uppsala kommun ligger omkring 5 procentenheter lägre än det för kommunerna i R9-nätverket. En bredare analys behövs av vilka delfrågor och inom vilka enheter där nöjdheten är särskilt låg.
Andelen brukare inom daglig verksamhet LSS som får bestämma om saker som är viktiga ska öka	Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 78 (75) Mål uppfyllt. Utfallet för 2024 är något bättre än 2023, men i linje med värdet för 2022.
Antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar ska minska	Antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar, medelvärde	Utfall 2024: 16 (17) Mål uppfyllt. Personalkontinuiteten inom hemtjänsten uppvisar en positiv trend sedan 2022, och Uppsala kommun uppvisar nu ett något bättre värde än genomsnittet för R9-

		kommunerna. Bemanningen inom äldreomsorgen kommer att följas närmare under 2025.
Antalet fallskador bland personer 65+ ska minska	Fallskador bland personer 65+, 3-årsmedelvärde, antal/100 000 invånare (A2030)	Utfall 2023: 2 784 (2022: 2 873) Mål uppfyllt. Antalet fallskador uppvisar en nedåtgående trend och Uppsala kommun ligger under medelvärdet för jämförbara kommuner. Kommunen har under flera år genomfört flera fallförebyggande insatser gentemot äldre.
Andelen inhyrd personal ska minska inom vård och omsorg	Andel (%) inhyrd personal av legitimerad grundbemanning (årsarbetare inom ÄLN och OSN)	Utfall 2024: 18 (31) Mål uppfyllt. En positiv utveckling då behovet av inhyrd legitimerad personal har minskat betydligt jämfört med föregående år. Inom omsorgsnämnden är nu alla vakanta tjänster tillsatta av legitimerad personal. Den positiva utvecklingen är resultatet av ett långsiktigt arbete i denna fråga i samverkan med andra kommunala nämnder och Region Uppsala. Minskningen av andelen inhyrd personal har medfört en betydligt lägre merkostnad.

Målområde: Förmåga till innovation och verksamhetsutveckling

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på att målet om att öka antalet robotiserade processer och e-tjänster har uppnåtts och att andelen medarbetare som uppmuntras till att ta initiativ till förbättring av verksamheten ligger kvar på samma nivå som föregående år. Nya värden tas inte längre fram för indikatorn och Medborgare med positiv uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet. När det gäller den för året nya indikatorn om att öka antalet nya innovationsinitiativ tillsammans med externa parter så har kommunkoncernen har rapporterat 114 initiativ, varav cirka 20 procent tydligt är innovativa. En modell för innovationsbudget är framtagen och fler digitaliseringsinitiativ har tagits fram och är i bruk.

Sammanfattning av målområdet:

En 3D-baskarta har tagits fram. Baskartan är ett kartutdrag som bland annat visar fastighetsindelning, byggnader, vägar och träd inom kommunens tätorter. Den kommer bland annat att användas av spårvägsprojektet för att visualisera de depåer som ska byggas. Flera projektmål för 3D-baskartan har uppnåtts inklusive att säkerställa datakvalitet, driftrutiner och att testa dess användning i faktiska projekt. En digital plattform för översikts- och områdesplanering är också på plats. Den möjliggör att geografisk information kan ärvas, återanvändas och vidareutvecklas genom samhällsbyggnadsprocessen.

Arbete har pågått med att ta fram en modell för en utveckling- och innovationsbudget. Den betonar vikten av ekonomiska resurser som en av flera faktorer för att skapa en framgångsrik och innovativ verksamhet. Modellen förstärks genom stöd från Innovationslabbet (en kreativ mötesplats för hela Uppsala) och innovationsledare, vilket bidrar till att skapa förutsättningar för att driva innovation inom kommunkoncernen.

Ett nytt avtal för att kommunkoncernen ska kunna avropa stöd inom verksamhetsutveckling (processledning, projektledning och innovationsledning) har tagits fram.

En översyn av riktlinje för informationssäkerhet är genomförd och en riktlinje för informationssäkerhet, dataskydd och cybersäkerhet beslutades av kommunfullmäktige i maj 2024. Projektet för systematisk informationsförvaltning har gjort framsteg genom att etablera strukturer för hur information ska lagras och återanvändas. Detta arbete är en del av kommunens övergripande kvalitetsledningsstöd (KLS), som har implementerats av flera verksamheter under 2024. Även arbetet med att ansluta till den nationella plattformen för säker digital kommunikation pågår och införandet utgår ifrån verksamheternas behov.

Tabell 22. Status för uppdragen inom förmåga till innovation och verksamhetsutveckling.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
2: Införa en modell för en utvecklings- och innovationsbudget som möjliggör helt nya arbetssätt för att effektivisera framtidens välfärd.	2024	Färdigt
3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.	2025	Pågår

Tabell 23 Indikatorer inom Förmåga till innovation och verksamhetsutveckling.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen medborgare med positiv uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet ska öka	Medborgare med positiv uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet, andel (%)	Utfall 2024: Saknas (Saknas) Måluppfyllelse inte bedömd då nya värden inte längre tas fram. När det gäller medborgare med positiv uppfattning om bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen ligger Uppsala på 83 procent 2023 vilket är en högre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna (Koladaid: N00640).
Antalet nya innovationsinitiativ tillsammans med externa parter ska öka	Antal nya innovationsinitiativ tillsammans med externa parter	Utfall 2024: 23 (saknas) Måluppfyllelse inte bedömd då mätningen påbörjades 2024. Kommunkoncernen har rapporterat 114 initiativ, varav cirka 20 procent tydligt är innovativa. Resterande är mer i linje med utvecklingsinitiativ, inte nya, eller saknar beskrivning. Innovationsinitiativen involverar främst offentliga aktörer från lokala, regionala, nationella eller internationella organisationer, men även samverkan med näringslivet. De större nämnderna uppger att det är svårt att ge en fullständig bild, då de inte har överblick över samtliga initiativ.
Andelen medarbetare som uppmuntras till att ta initiativ till förbättring av verksamheten ska öka	Min närmaste chef uppmuntrar mig till att ta initiativ till förbättring av verksamheten, andelen positiva (%)	Utfall 2024: 78 (78) Mål inte uppfyllt. Andelen ligger på samma nivå som föregående år och ingen förändring har skett varken för kvinnor eller män. Andelen positiva har dock ökat något sedan 2022. Kommunen arbetar aktivt med resultat i medarbetarenkäten där det finns behov av förbättring.
Antalet robotiserade processer ska öka	Antal robotiserade processer	Utfall 2024: 23 (21) Mål uppfyllt. Antalet robotiserade processer har ökat något under 2024 och det finns möjlighet till en större ökning framöver.
Antalet e-tjänster på kommunens e-tjänsteplattform ska öka	Antal e-tjänster på kommunens e-tjänsteplattform	Utfall 2024: 27 (26) Mål uppfyllt. Antalet e-tjänster har ökat något under 2024 och det finns möjlighet till en större ökning framöver.

Målområde: Demokrati och delaktighet

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Flera insatser har gjorts för att

stärka delaktighet och demokrati men målen för valdeltagande i valet till Europaparlamentet och i valdistrikt med lägst valdeltagande har inte uppnåtts även om valdeltagandet var högre i Uppsala än snittet i riket. Målen har inte uppnåtts för andel kvinnor bland förtroendevalda och som är ordförande i nämnder eller bolagsstyrelsen. Målet nåddes inte 2023 för andelen medborgare med en positiv uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande i kommunens beslut och verksamheter och målet för andelen medborgare med positiv uppfattning om att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen nåddes inte heller 2023. Inga nya värden finns för dessa två indikatorer 2024. När det gäller antalet ledamöter som lämnar kommunfullmäktige under mandatperioden så bedöms måluppfyllnaden först efter mandatperiodens slut.

Sammanfattning av målområdet:

Inom arbetsmarknadsnämndens samhällsorientering (kurs för att lära sig om Sverige för nyanlända) handlar en del av utbildningen om "att påverka i Sverige" med innehåll som exempelvis: demokrati, demokratiska värderingar och system, grundlagar samt politik och valsystemet. Medborgardialoger genomförs med syfte att bredda deltagande till grupper i samhället som tidigare har haft en låg grad av medverkan vid kommunens offentliga dialoger.

Inför valet i juni säkerställde kommunen att det fanns goda möjligheter att förtidsrösta samt att lokalerna för förtidsröstning hade anpassade öppettider för att tillgodose behovet i olika områden. Alla röstmottagare som är flerspråkiga hade under valet en skylt som berättade vilket annat språk de talade och de jobbade i de vallokaler och lokaler för förtidsröstning där många röstande hade behov av stöd på sitt hemspråk. Ambulerande röstmottagare tog emot röster från väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte kunde rösta på något röstmottagningsställe.

I samband med EU-valet i juni genomfördes en folkomröstning om var bostäder ska planeras i kommunen.

Uppbyggnad av en robust och stabil verksamhet för att genomföra val i Uppsala kommun har ytterligare utvecklats genom valen i juni men kommer att behöva utvecklas och förtydligas ytterligare inför valen 2026.

Kommunstyrelsen har antagit en ny riktlinje för dialog med de som bor och verkar i Uppsala kommun. Utöver den nya riktlinjen har en vägledning för dialogarbetet tagits fram och ett kommuninternt nätverk för dialogansvariga initierats för att främja kunskapsutbyte och samordning. Kommunens webbsida har också uppdaterats för att underlätta för invånare, företagare och föreningar att engagera sig och ta del av dialogresultat.

Tabell 24. Uppdrag inom demokrati och delaktighet.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
11: Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.	2026	Pågår

Tabell 25 Indikatorer inom Demokrati och delaktighet.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen medborgare med positiv uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande i	Medborgare med positiv uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande över kommunens	Utfall 2023: 18,9 (2021: 21,3) Mål inte uppfyllt. Indikatorn kommer från SCB:s medborgarundersökning som genomförs vartannat år.

kommunens beslut och verksamheter ska öka	beslut och verksamheter, andel (%)	Därför finns inget utfall för 2024. Uppsala kommun ligger lägre än genomsnittet för R9-kommunerna, främst är det andelen män med positiv uppfattning om insyn och inflytande som minskat från den senaste mätningen.
Andelen medborgare med positiv uppfattning om möjligheterna att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen ska öka	Medborgare med positiv uppfattning om möjligheterna som kommunens invånare har att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen (t.ex. medborgardialoger, samråd), andelen (%)	Utfall 2023: 30,1 (2021: 35) Mål inte uppfyllt. Indikatorn kommer från SCB:s medborgarundersökning som genomförs vartannat år. Därför finns inget utfall för 2024. Trots detta uppmäts en minskning från 2021 till 2023, som inte motsvaras vare sig i jämförbara kommuner i R9-nätverket eller i riket i stort.
Valdeltagande europaparlamentsvalen ska öka	Valdeltagande i senaste europaparlamentsvalet, andel (%)	Utfall 2024: 61,7 (2019: 63,2) Mål inte uppfyllt. Valdeltagande i riket minskade 1,9 procent medan Uppsala kommun minskade enbart 1,5 procent. En förklaring till det lägre valdeltagandet kan vara att valdagen låg under långhelg i juni då många hade andra åtaganden. Valnämnden jobbade proaktivt för att öka andelen förtidsröstande vilket kan ha bidragit till att Uppsala kommun hade en mindre minskning än riket i övrigt. Uppsala kommun ligger fortsatt högre än genomsnittet för R9-kommunerna.
Valdeltagande i valdistrikt med lägst valdeltagande i europaparlamentsvalen ska öka	Valdeltagande i senaste europaparlamentsvalet, valdistrikt med lägsta valdeltagande, andel (%)	Utfall 2024: 23,9 (2019: 24,4) Mål inte uppfyllt. Valdeltagande generellt i riket och i Uppsala kommun har minskat. Uppsala kommun ligger något högre än genomsnittet för R9-kommunerna när det gäller valdeltagande i valdistrikt med lägst valdeltagande.
50 procent av förtroendevalda ska vara kvinnor	Andel (%) kvinnor bland förtroendevalda	Utfall 2024: 43 (47) Mål inte uppfyllt. Andelen kvinnor bland förtroendevalda har återgått till 2020-2022 års nivå. Uppdragen hos de förtroendevalda skiljer sig även åt i innehåll och antal.
50 procent av ordförande i nämnder och bolagsstyrelser ska vara kvinnor	Andel (%) kvinnor som är ordförande i nämnder och bolagsstyrelser	Utfall 2024: 41 (45) Mål inte uppfyllt. Det är speciellt inom de kommunala bolagsstyrelserna som det är fler män än kvinnor som är ordförande.
Antalet ledamöter som lämnar kommunfullmäktige under mandatperioden ska minska	Ledamöter som lämnat kommunfullmäktige under mandatperioden, antal	Utfall 2024: 6 (totalt 13 vid förra mandatperioden) Måluppfyllelse går inte att bedöma innan mandatperiodens slut. Det finns fortfarande möjligheten att färre lämnar kommunfullmäktige än under förra mandatperioden.

Målområde: Attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på att Uppsala kommun generellt har en positiv utveckling när det gäller att erbjuda ett jämställt och hållbart arbetsliv. Ledningssystemet för arbetsgivar-, arbetsmiljö- och kompetensförsörjningsområdet i Uppsala kommun är väl etablerat och utvecklas löpande i förhållande till mål, uppdrag och målsättningen att vara en attraktiv arbetsplats. Kommunstyrelsen fortsätter att stödja samtliga nämnder i kompetens- och verksamhetsutveckling inom arbetsgivarområdet i syfte att stärka verksamheternas kapacitet att möta förändringstryck i samhälle och omvärld.

Bedömningen baseras också på att målen har uppnåtts avseende att antalet månadsanställda mellan 66 och 75 år har ökat, att andelen medarbetare som har många frånvarotillfällen minskat och att index för hållbart medarbetarengagemang ökat. Målen har däremot inte uppnåtts för bibehållanden av nivån för personalomsättning för extern avgång för tillsvidareanställda medarbetare och inte heller för tillsvidareanställda chefer. Några av indikatorerna har värden från 2023 som senaste utfall. Bland dem syns en positiv utveckling för ökad andel av tillsvidareanställda månadsavlönade, andelen heltidsarbetande månadsavlönade, att andelen visstidsanställda månadsavlönade och sjukfrånvaron har minskat. Målen nåddes inte för andelen heltidsanställda månadsavlönade, andelen visstidsanställda timavlönade eller för andelen arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade. Målet nåddes inte heller för kvinnors medianlön som andel av mäns medianlön.

Sammanfattning av målområdet:

Kommunens arbete med kompetensförsörjning, arbetsmiljö och ledarskap utvecklas löpande i förhållande till mål och uppdrag. Hälsofrämjande arbetssätt och goda utvecklingsmöjligheter är grundförutsättningar för att engagera, motivera och utveckla medarbetare. Det pågående arbetet för att säkra en hållbar, hälsofrämjande och flexibel arbetsmiljö för medarbetare och chefer fortsätter. Målsättningen är att säkra kompetensförsörjningen på kort och lång sikt samt nå ökad jämställdhet, likabehandling och inkludering. En viktig faktor för att klara utmaningarna med kompetensförsörjningen är att driva verksamhetsutveckling som frigör kompetens, tid och resurser.

En vägledning för lärande och kompetensutveckling har tagits fram och lanserats under 2024. Vägledningen beskriver hur Uppsala kommun som arbetsgivare ska arbeta med lärande. Målsättningen är att skapa bättre förutsättningar för kontinuerligt lärande och snabbare omställning av kompetens.

En digital och hybrid arbetsplats är en konkurrensfördel för den attraktiva arbetsplats och arbetsgivare som Uppsala kommun strävar efter att vara. Utifrån möjligheten till ett mer flexibelt arbetsliv i en utvecklad digital miljö fortsätter arbetet med att möjliggöra arbetssätt och arbetstider som skapar förutsättningar för en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö, både utifrån individuella preferenser och verksamhetens behov. I syfte att skapa delaktighet, engagemang och förutsättningar för ett hållbart arbetsliv utvecklas den regelbundna dialogen mellan chef och medarbetare kontinuerligt. Dialogen berör ämnen som medarbetarens uppdrag, arbetssituation och utveckling men också verksamhetens gemensamma mål och resultat.

Arbetet med att skapa förutsättningar för en robust bemanning i verksamheterna fortgår och inkluderar aktiviteter som syftar till att åstadkomma bättre arbetstidsreglering, identifiera åtgärder som leder till hållbara och mer stabila bemanningslösningar, utveckla befintlig kompetens samt möjliggöra för fler att arbeta längre med bibehållen arbetstillfredsställelse. Olika arbetstidsmodeller prövas för att säkerställa en bemanning och schemaläggning som möter verksamhetens behov av både flexibilitet och kontinuitet. Målet är att minska antal visstidsanställda och inhyrda medarbetare. Utifrån detta kan kommunen som arbetsgivare behöva se över vad det systematiska arbetsmiljöarbetet kommer att innebära framåt.

Arbetet med chefers förutsättningar fortgår i en positiv riktning. Nämnderna arbetar aktivt med chefers förutsättningar utifrån verksamheternas behov i syfte att säkerställa ett hållbart, utvecklande och attraktivt uppdrag för chefer på samtliga ledningsnivåer. Arbetet med att engagera, utveckla och behålla chefer samt fortsätta att stärka ledarskapet är ett prioriterat arbete de närmaste åren för att säkerställa en långsiktig

chefsförsörjning. Kommunstyrelsen erbjuder ett flertal utvecklingsinsatser för chefer utifrån där de befinner sig i sitt ledarskap.

Uppsala kommuns arbete som syftar till att öka kunskapen om mångfald och inkludering på arbetsplatsen och vid rekrytering fortgår. Att öka kunskapen är en förutsättning för att kunna arbeta förebyggande och främjande i syfte att motverka diskriminering på arbetsplatsen. Ökad kunskap och förståelse inom området förväntas leda till färre incidenter och händelser kopplat till diskriminering och är en del av kommunens arbete med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen. Aktiva åtgärder innebär ett förebyggande och främjande arbete, med syfte att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Genom en utbildning kan chefer stärka sin kunskap och få verktyg att leda inkluderande. Under 2025 ska en utbildning för medarbetare tas fram.

Tabell 26. Status uppdragen inom attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.	2026	Pågår
6: Säkerställa tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda med behov av det inom förskola, vård och omsorg.	2025	Pågår

Tabell 27 Indikatorer inom attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen tillsvidareanställda månadsavlönade ska öka	Tillsvidareanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 80 (2022: 78) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Trenden är stabil och rör sig i önskad riktning.
Andelen heltidsanställda månadsavlönade ska öka	Heltidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 95 (2022: 95) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Det har skett en stor ökning senaste tio åren men har nu stabiliserat sig runt 95 procent. Uppsala kommun ligger på en högre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna.
Andelen heltidsarbetande månadsavlönade ska öka	Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 74 (2022: 72) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Trenden är stabil och rör sig i önskad riktning. Det är speciellt andelen kvinnor som är heltidsarbetande månadsavlönade som ökar.
Andelen visstidsanställda timavlönade ska minska	Visstidsanställda timavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 15 (2022: 13) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Efter två år med minskad andel visstidsanställda timavlönade så ökade andelen 2023. Uppsala ligger på en högre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna. Detta bör uppmärksammas i arbetet med robust grundbemanning.
Andelen arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade ska minska	Arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 8 (2022: 7) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Den negativa trendriktningen kan antas bero på att nämnderna fortfarande arbetar med förändring av bemanningsstrategier utifrån flera arbetsgivarpolitiska beslut (heltid som norm och robust grundbemanning).

Andelen visstidsanställda månadsavlönade ska minska	Visstidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 6 (2022: 7) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Trenden är stabil och rör sig i önskad riktning. Uppsala kommun ligger på samma nivå som genomsnittet för R9-kommunerna.
Andelen medarbetare som har många frånvarotillfällen ska minska	Medarbetare som har många (6 eller fler) frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna, andel (%)	Utfall 2024: 13 (14) Mål uppfyllt. Den positiva utvecklingen bedöms vara en effekt av att sjukfrånvaron stabiliserats efter pandemin.
Index för hållbart medarbetarengagemang ska öka	Medarbetarengagemang (HME), totalt kommunen (totalindex skala 0–100)	Utfall 2024: 80 (79) Mål uppfyllt. Utfallet visar på en stabil positiv trend. 2024 är det högsta värdet på totalindex sedan 2018.
Nivån för personalomsättning för extern avgång ska bibehållas för tillsvidareanställda medarbetare	Personalomsättning extern avgång kommunen, andel (%), tillsvidareanställda medarbetare	Utfall 2024: 6,1 (7,3) Mål inte uppfyllt. Minskningen är ett trendbrott, vilket inte nödvändigtvis är negativt. Fler mätningar behövs för att avgöra huruvida förändringen är långsiktig.
Nivån för personalomsättning för extern avgång ska bibehållas för tillsvidareanställda chefer	Personalomsättning extern avgång kommunen, andel (%), tillsvidareanställda chefer	Utfall 2024: 7,2 (8,6) Mål inte uppfyllt. Eftersom chefer i vissa verksamheter är en bristkompetens är minskningen av omsättningen positiv, trots att utfallet är ett trendbrott i förhållande till önskad riktning på utfallet. Fler mätningar behövs för att kontrollera om det är fråga om en långsiktig trendförändring. Uppmärksamhet bör riktas mot att män har högre omsättning än kvinnor.
Sjukfrånvaron ska minska	Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	Utfall 2023: 8,1 (2022: 8,3) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer senare under tertial 1 2025. Uppsala kommun uppvisar en positiv trend sedan 2021, men kommunen har högre sjukfrånvaro än genomsnittet för R9-kommunerna.
Antalet månadsanställda mellan 66 och 75 år ska öka	Månadsanställda inkl. timavlönade i intervallet 66 till 75 år, antal	Utfall 2024: 759 (742) Mål uppfyllt. Antalet månadsanställda mellan 66 och 75 år har ökat något. Det är klart fler kvinnor än män som är månadsanställda i intervallet 66 till 75 år.
Kvinnors medianlön som andel av mäns medianlön ska vara 100 procent	Kvinnors medianlön som andel av mäns medianlön, kommunalt anställda, andel (%)	Utfall 2023: 102,8 (2022: 102,7) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Indikatorn bör bevakas för att säkerställa att kön inte påverkar lönesättning till vare sig kvinnors eller mäns fördel.
Målsättning saknas	Anställda kvinnor, andel (%)	Utfall 2023: 71 (2022: 71) Måluppfyllelse inte bedömd då målsättning saknas. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Uppsala kommun har en något jämnare könsfördelning än genomsnittet för R9-kommunerna. Att uppnå en jämnare könsfördelning är ett långsiktigt strävansmål.
Målsättning saknas	Andel (%) kvinnor av samtliga chefer	Utfall 2024: 69 (71) Måluppfyllelse inte bedömd då målsättning saknas. Könsfördelningen bland chefer speglar fördelningen av tillsvidareanställda medarbetare.

Målsättning saknas	Andel (%) kvinnor av chefer som leder chefer	Utfall 2024: 64 (61) Måluppfyllelse inte bedömd då målsättning saknas. Andelen kvinnor som leder chefer har ökat och närmar sig den generella könsfördelningen i organisationen.
Målsättning saknas	Andel (%) kvinnor av chefer som leder medarbetare	Utfall 2024: 70 (73) Måluppfyllelse inte bedömd då målsättning saknas. Minskning från föregående år men andelen motsvarar den generella könsfördelningen i organisationen.

Fokusmål 2. Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

När Uppsala växer och fler arbetar har vi råd att investera i välfärden. Arbete är det som bygger Uppsalas gemensamma välstånd och ger individer ekonomisk frihet och möjlighet att utvecklas. Fyrspår och spårväg ger förutsättningar för ett starkt näringsliv och en växande arbetsmarknad i hela kommunen.

Uppsala ska vara ett nav för företagande och jobb. Företag väljer Uppsala som ett attraktivt alternativ för expansionsinvesteringar, nyetableringar och företagande. De konkreta åtgärderna för ett bättre näringslivsklimat ska förverkligas. Samarbeten med Uppsalas två universitet och de två universitetssjukhusen gör Uppsala till en stark kunskapsstad. I samverkan med bland andra universiteten utvecklas de kunskapsintensiva och exportinriktade branscherna. Att nå klimatmålen är en gemensam utmaning men utgör även en betydande möjlighet för näringslivet.

Vårt mål är att alla som kan arbeta ska arbeta. Utbildning och aktiva arbetsmarknadsinsatser spelar en viktig roll för att komma till rätta med såväl arbetslöshet som brist på arbetskraft. Utbildningar och arbetsmarknadsinsatser ska utvecklas i samverkan med näringslivet och Arbetsförmedlingen.

I Uppsala ska stad och land utvecklas tillsammans. Den hållbara stads- och landsbygdsutvecklingen säkerställer likvärdig tillgång till boende, arbete, kommunikationer, samhällsservice och offentliga platser. Uppsala ska vara fysiskt och socialt sammanhållet. Spårvägen binder ihop Uppsalas större bostadsområden med större arbetsplatser, ger en kortare restid och en attraktiv stadsbild. I staden ska genomfartstrafiken minska. Samhällsbyggandet ska ske med bevarad och helst ökad kvalitet. Befintliga bostadsområden ska renoveras och förtätas varsamt och med respekt för boende och befintliga miljöer.

Invånare och besökare ges möjlighet till meningsfull fritid och rekreation. Kulturell infrastruktur och det offentliga rummet bidrar till en nära, trygg och inspirerande miljö. Uppsalas stadskärna ska utvecklas i mänsklig skala för ökad trivsel för boende och besökare. För att öka attraktiviteten ska Uppsala utvecklas som idrotts- och kulturkommun. Ett starkt civilsamhälle skapar mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhället.

I en globaliserad värld sammanlänkas det lokala med den globala utvecklingen. Det blir därför allt viktigare att som kommun förstå och analysera omvärlden, dess skeenden och konsekvenser. Kommunens roll i ett regionalt sammanhang handlar om att stärka kontakter med omkringliggande kommuner, näringsliv, akademi, statliga myndigheter och Region Uppsala för att hitta smarta och effektiva lösningar på gemensamma utmaningar. Det är även centralt att Uppsala kommun samverkar och samarbetar internationellt, med särskilt fokus på samarbeten inom Uppsalas närområde och inom EU.

Fokusmålet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målet vid årets slut. Bedömningen grundar sig på målområdesbedömningarna nedan och de målbedömningar som kommunens nämnder och bolag har gjort. Fyra av 28 uppdrag inom fokusmålet är färdiga, 14 pågår enligt plan, två väntar enligt plan, sju är försenade och ett är stoppat. Det är ett tillkommande uppdrag att uppdra till kommunstyrelsen att i nära dialog med berörda bolag och nämnder utreda förutsättningarna för ett

centralt placerat familjebad/äventyrsbad avseende genomförbarhet och finansieringsalternativ som är stoppat efter att ny information framkommit att Fyrishov och det befintliga familjebadet är i bättre tekniskt skick än tidigare uppskattningar.

Av de pågående och väntande uppdragen beräknas sju bli färdiga 2025, sex beräknas bli färdiga 2026, ett 2028 och två beräknas bli färdiga 2029. Ett kvarvarande uppdrag är försenat från 2025 till 2026 och ett beräknas bli färdigt 2025 i enlighet med senast satta tidplan, men är ändå bedömt som försenat på grund av att slutdatum flyttats flera gånger under åren. Fyra tillkommande uppdrag är försenade, två från 2024 till 2025, ett från 2025 till 2026 och ett från 2024 utan nytt slutdatum.

Kommunen fortsätter att förbättra förutsättningarna för företagen och öka andelen invånare som är självförsörjande. Uppsala har stärkt sin position som en internationell aktör ytterligare och invånarnas involvering i frågor som påverkar samhället har utökats.

Målområde: Starkt näringsliv och god företagsservice

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på de insatser kommunen arbetat med under året och det goda resultatet för nöjd-kund-index. Företagsklimatet har förbättrats. För de flesta av målområdets indikatorer saknas utfall för 2024. Enligt senast tillgängliga resultat är sysselsättningstillväxten över tid över målvärdet, medan antal nya jobb ligger under målvärdet och omsättningstillväxten över tid sjönk från 2022 till 2023 och ligger under målvärdet enligt senaste utfallet. Bruttoregionprodukten är svårbedömd, men en återhämtning efter pandemin syns. Även om flera indikatorer ligger under målvärdet vid senaste utfallet så ses överlag positiva siffror. Konjunkturen har drabbat Uppsalas företag men kommunen bedömer att de insatser som kommunen arbetat med ändå har lett till goda resultat och underlättat för företagen i rådande ekonomiskt läge.

Sammanfattning av målområdet:

SKR (Sveriges kommuner och regioner) mäter kommunernas service i myndighetsärenden löpande. Preliminära siffror för 2024 visar att Uppsala kommun kontinuerligt förbättrat sin Nöjd-Kund-Index (NKI) för myndighetsservice till företag, vilket utgör en stadigt positiv trend. Denna förbättring återspeglar kommunens förmåga att leverera service till företag och att det kontinuerliga arbetet med att förbättra verksamheterna ger resultat.

En undersökning av Svenskt näringsliv kring hur företagen upplever tillgången till medarbetare med relevant kompetens visar en liten förbättring och Uppsala ligger fortsatt över rikssnittet.

Kommunen har under året fattat beslut om ett nytt näringslivsprogram med tillhörande handlingsplan. Programmet sätter ramar och prioriteringar för kommunens arbete med näringslivsutveckling. Det lägger också grunden för kommunens samverkan med externa parter genom att skapa en målbild för vad det innebär att ha ett hållbart och jämställt näringsliv med ett gott företagsklimat.

Ett programdirektiv för verksamhetsmark för näringslivet är framtaget med syftet att långsiktigt säkerställa näringslivets behov av verksamhetsmark på ett resurseffektivt sätt. Åtgärder är framtagna utifrån resultatet från den byggaktörsenkät som genomfördes under 2022. Åtgärderna förväntas på sikt leda till ett större utbud av

verksamhetsmark för olika aktörer inom näringslivet och i förlängningen en mer balanserad exploateringsportfölj.

För att få fler företag att utvecklas och etablera sig i Uppsala arbetar kommunen med ett etableringsnätverk med stora fastighetsägare inom den kommersiella sektorn. Detta nätverk underlättar för kommunen att förmedla etableringsförfrågningar och höjer kunskapsnivån inom både kommunen och näringslivet. Genom detta nätverk får företagare bättre service och ökad tillgång till marknadsinformation, vilket bidrar till en starkare ekonomisk utveckling i Uppsala.

Infrastruktur, pendlingsmöjligheter och transportalternativ påverkar företagen i Uppsala. I augusti togs det första spadtaget för Uppsalas nya spårväg. Spårvägen är en del av realiseringen av fyrspårsavtalet. Det omfattar inte bara spårväg utan också ny bebyggelse, nya stationer för fjärr- och regionaltåg och annan infrastruktur. Planprocesserna är igång och de två första detaljplanerna för spårvägen har antagits under året.

Attraktiv allmän plats bidrar till ett välmående näringsliv genom att det skapar liv och rörelse som ger affärsmöjligheter. Både investeringar och driftverksamhet påverkar attraktivitet och trygghet för en plats och skapar förutsättningar för ett välmående näringsliv. Kommunen har en etablerad investeringsprocess där näringslivsperspektivet är inkluderat.

Uppsala Konsert och Kongress (UKK) har inlett ett samarbete med Ung Företagsamhet. UKK renodlar sin roll som kommunalt bolag inom hela verksamheten i förhållande till det privata näringslivet och föreningslivet, för att undvika osund konkurrens och istället agera möjlighetsskapande gentemot näringsliv och föreningsliv.

Kommunen har arbetat tillsammans med Uppsala Citysamverkan i samband med de arbeten som planeras i stadskärnan. Samarbetet syftar till att bibehålla en attraktiv stadskärna för föreningar, företag och näringsliv.

Tabell 28. Status uppdragen inom starkt näringsliv och god företagsservice.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
12: Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.	2026	Pågår

Tabell 29 Indikatorer inom starkt näringsliv och god företagsservice.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Företagsklimatet ska förbättras	Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI (A2030)	Utfall 2023: 75 (2022: 75) Utifrån preliminärt utfall på 77 per november 2024 så är målet uppfyllt. Preliminära resultat visar störst förbättring inom områdena rättssäkerhet, information och bemötande. Slutligt utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025.
	Företagsklimat enl. Svenskt Näringslivs enkätdel, ranking	Utfall 2024: 252 (257) Mål uppfyllt. Uppsala kommun uppvisar en positiv trend sedan 2022, men ligger samtidigt på en lägre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna.
Bruttoregion-produkten ska öka	Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare (A2030)	Utfall 2022: 651,8 (2021: 563,1) Måluppfyllelse inte bedömd på grund av lång eftersläpningen av utfall. Utfall för 2023 kommer under tertial 1 2026. Uppsala kommun har under de senaste 10 åren legat konstant högre än genomsnittet för R9-kommunerna. En

		tillbakagång kan skönjas år 2020 till följd av pandemin, men återhämtningen därefter har varit stark.
Minst 2 000 nya jobb per år	Antal nya jobb per år	Utfall 2023: 982 (2022: 3312) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer till årsuppföljningen 2025. Resultatet för 2023 visar på en avmattad tillväxt jämfört den starka återhämtningen efter pandemin. I snitt har det skapats 1 987 nya jobb per år mellan 2010 och 2023, vilket är i nivå med det långsiktiga målet. Såväl den månadsvisa trenden som 12 månaders glidande medelvärde låg i september 2024 strax under 1 000 jobb per år, det vill säga under målet.
Sysselsättnings-tillväxt över tid för aktiebolag ska vara minst 2,5 procent	Sysselsättningstillväxt över tid - aktiebolag (%)	Utfall 2023: 3,6 (2022: 4,6) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer till årsuppföljningen 2025. Antalet anställda i aktiebolagen hade trots lågkonjunktur en stabil tillväxt under 2023 på ungefär samma nivå som de två föregående åren. Ökningstakten var högre inom exportindustri (4,0) och affärstjänster (4,6) än inom vardagliga verksamheter (2,8).
Omsättningstillväxt över tid för aktiebolag ska vara minst 6 procent	Omsättningstillväxt över tid - aktiebolag (%)	Utfall 2023: 0,2 (2022: 12,6) Mål inte uppfyllt. Resultatet är klart lägre 2023 än målsättningen över tid. Utfall för 2024 kommer till årsuppföljningen 2025. Efter två år med stark inflationsdriven omsättningstillväxt ökade omsättningen bland aktiebolagen med endast 0,2 procent år 2023 som har präglats av lågkonjunktur. Ökningstakten var lägre inom exportindustri (-2,4) och affärstjänster (-3,2) än inom vardagliga verksamheter (4,0).

Målområde: Fler i arbete

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på att arbetslösheten och andel biståndstagare fortsätter minska, andelen deltagare som avslutar kommunens arbetsmarknadsverksamhet på grund av arbete eller studier har ökat och andelen invånare med eftergymnasial utbildning har ökat. Bedömningen baseras även på de insatser som pågår för att ytterligare öka sysselsättningsgraden och matcha kompetensbehov inom näringsliv och offentlig verksamhet med utbildningsutbudet.

Målet för sysselsättningsgrad bland unga vuxna 16-24 år saknar utfall för 2024 men bedöms som uppfyllt baserat på senast tillgängliga utfall Målet för sysselsättning två år efter avslutad gymnasieutbildning saknar också utfall för 2024 och bedöms som inte uppfyllt baserat på senast tillgängliga utfall. Vad gäller antal elever i komvux som läser yrkesinriktningar är måluppfyllelse inte bedömd då nyckeltalet har slutat följas i offentlig statistik. 2023 var det i Uppsala fler elever per invånare som läste yrkespaket på komvux än snittet för kommunerna i R9.

Sammanfattning av målområdet:

För att minska andelen biståndsmottagare arbetar kommunen både individanpassat och förebyggande. Den långsiktiga trenden har sedan 2020 varit att färre Uppsalabor har behov av ekonomiskt bistånd, både i absoluta tal och som andel av befolkningen. En viktig grupp som minskar är personer med långvarigt bistånd. Exempel på förebyggande arbete är uppsökande och utåtriktade aktiviteter inom ramen för projekten Kvinna-Hälsa-Arbete och det nu avslutade Familjefokus Bäcklösa liksom arbetet med ungdomssamtal för att stötta och motivera ungdomar i familjer med

ekonomiskt bistånd att hitta egna vägar till arbete och studier. Kommunen använder även arbetsmarknadsanställningar i kombination med information samt språkutvecklande och coachande insatser för att ge individer viktig arbetslivserfarenhet och verktyg inför den reguljära arbetsmarknaden.

Kommunen verkar inom flera områden och samverkansforum för att erbjuda möjliga ingångar till arbete och sysselsättning. Kommunen arbetar för att skapa anställningar för unga, nyanlända med språkintroduktion, skyddad anställning, arbetsplatspraktik, samverkan med skolan för erbjudande om praktikplatser. Kommunen erbjuder även praktik och feriearbete inom den egna verksamheten.

Enligt kommunens näringslivsprogram är tillgång till kompetent arbetskraft en av de viktigaste förutsättningarna för ett innovativt och växande näringsliv. Det finns stora behov av arbetskraft i Uppsalas näringsliv med särskilt yrkeskunnande som inte kräver universitetsutbildning. Kommunen har en etablerad samverkan med näringslivet för att anpassa utbildningsutbudet, bland annat via vuxenutbildningens branschråd. Kommunen har exempelvis i samarbete med gruvbranschen och Hedemora kommun tagit fram en utbildning till bergarbetare för att tillgodose samhällets behov av mineraler och bergmaterial.

I tre av fyra företagsdialoger diskuteras kompetensbrist och på dialogforumet ”Uppsala möts” var temat kompetensförsörjning. Det framgår att företagen efterfrågar mer information om yrkesutbildningar och skolsystemet. En pilot har genomförts där information om yrkesutbildningar förmedlades för företag inom exportnäring. Resultatet visar att information och löpande kontakt behövs.

Insatser för att locka fler till yrkesutbildningar omfattar bland annat satsningen ”Testa komvux” där individer under två veckors tid genom vägledning, information och studiebesök får prova på nämndens utbildningar. Jobbfestivalen Drömarbetsstaden lockade under 2024 ett 50-tal privata och offentliga arbetsgivare och cirka 3 000 besökare. På Drömarbetsstaden får arbetsgivare chansen att träffa potentiella framtida medarbetare och arbetssökande får möjlighet att träffa kommunen, företag och andra arbetsgivare på ett och samma ställe och få coachning i bland annat CV-skrivande.

Arbetet med att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar har hög prioritet. En handlingsplan håller på att tas fram och samarbetet har utökats både med närliggande kommuner och branschföreträdare. Det finns också en utvecklad kommunikation med de fristående verksamheter som är etablerade i kommunen. Kommunerna Uppsala, Heby, Knivsta, Tierp och Östhammar har skrivit på ett samverkansavtal för planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial utbildning. Under året har förberedelser gjorts inför införandet av ”fritt sök” till yrkesutbildningar i länet i enlighet med det nya regelverk som trädde i kraft i januari 2025.

Tabell 30. Status uppdragen inom fler Uppsalabor i arbete.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
13: Öka andelen Uppsalabor som är självförsörjande.	2026	Pågår
14: Utveckla arbetet för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar.	2026	Pågår

Tabell 31 Indikatorer inom fler Uppsalabor i arbete.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen deltagare som avslutar från kommunens	Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksa	Utfall 2024: 29 (23) Mål uppfyllt.

arbetsmarknadsverksamhet på grund av arbete eller studier ska öka	mhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	Andelen inskrivna som avslutas till arbete eller studier har endast visat mindre förändringar under 2022–2024 utifrån egen verksamhetsstatistik. Andelen som börjat arbeta eller studera är högre bland män än bland kvinnor. Utifrån omorganisation och förändrat arbetssätt så är jämförelse mellan 2022-2024 inte relevant.
Andelen invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning ska öka	Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 59,9 (2022: 59,4) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Uppsala kommun ligger mer än 10 procentenheter över genomsnittet för R9-kommunerna, och uppvisar en stadig positiv trend under det senaste decenniet. Skillnaden mellan könen är fortsatt stor, där kvinnor ligger över 10 procentenheter högre än män.
Andelen vuxna biståndsmottagare ska minska	Vuxna biståndsmottagare, andel (%) av befolkningen (genomsnitt per månad)	Utfall 2024: 1,3 (1,3) Mål inte uppfyllt. Andelen biståndsmottagare av befolkningen per månad har minskat marginellt från föregående år. Andelen kvinnor gentemot män har ökat vilket är en utveckling som har pågått under längre tid. Det är fler kvinnor i långvarigt bistånd, fler som är sjukskrivna och fler som blir återaktualiserade.
Andelen vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska	Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 1,2 (2022: 1,4) Mål uppfyllt. Verksamhetsstatistik visar även att andelen vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat 2024 jämfört med 2023. Andelen biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd har sjunkit i större andel än totalen, vilket är positivt och en effekt av det klientnära arbetet. Uppsala kommun placerar sig trots detta bland de 25 procent av Sveriges kommuner med lägst resultat, Uppsala har därmed en relativt stor andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd.
Andelen arbetslösa ska minska	Arbetslöshet 18-65 år, årsmedelvärde, andel (%)	Utfall 2024: 4,3 (4,8) Mål uppfyllt. Många av de nyanlända som kom till Uppsala i samband med det stora flyktingmottagandet kommer nu ut på arbetsmarknaden och lämnar arbetslösheten. Trenden gäller både utrikesfödda kvinnor och män. Arbetslöshetssiffrorna är betydligt lägre för inrikes födda män och kvinnor och ligger på en mer konstant nivå. Andelen arbetslösa är något högre bland män än bland kvinnor.
	Långtidsarbetslöshet 25-65 år, årsmedelvärde, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 3,1 (3,2) Mål uppfyllt. Många av de nyanlända som kom till Uppsala i samband med det stora flyktingmottagandet lämnar arbetslösheten. Långtidsarbetslösheten är lägre för inrikes födda män och kvinnor, men skillnaden mellan könen är mindre. Arbetslösheten är på lägre nivå i Uppsala jämfört med genomsnittet för R9-kommunerna.
Andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar ska minska	Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%) (A2030)	Utfall 2022: 3,9 (2021: 4,2) Mål uppfyllt. Utfall för 2023 kommer under tertial 2 2025. Arbetsmarknadsnämnden arbetar aktivt för att minska andelen unga som varken arbetar eller studerar genom att erbjuda individuellt anpassade stödinsatser och coachning. Inom ramen för projekt Insatser i samverkan för unga (ISA) utvecklas metoder för att arbeta uppsökande mot målgruppen och erbjuda stöd för att stärka ungas kompetens och öka deras chanser att komma in på

		arbetsmarknaden. Från september 2023 till och med december 2024 har projekt ISA träffat och erbjudit stöd till 232 unga, varav 41 procent kommit ut i arbete eller studier.
Andelen ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar efter slutförd gymnasieutbildning ska öka	Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)	Utfall 2022: 83,8 (2021: 84,8) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2023 kommer under tertial 2 2025. Motsvarande resultat för R9-kommunerna är 84,9 procent. Utifrån både ett nationellt och ett kommunalt uppdrag pågår arbete för att öka andelen elever som väljer yrkesprogram i gymnasieskola för att bättre matcha arbetsmarknaden i regionen.
Andelen gymnasieelever på yrkesprogram ska öka	Gymnasieelever på yrkesprogram i kommunal gymnasieskola (%)	Utfall 2023: 18,4 (2022: 18,8) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 1 2025. Utifrån både ett nationellt och ett kommunalt uppdrag pågår arbete för att öka andelen elever som väljer yrkesprogram i gymnasieskola för att bättre matcha arbetsmarknaden i regionen.
Antal elever i komvux som läser yrkesinriktningar ska öka	Antal elever i komvux som läser yrkesinriktningar per 100 000 invånare	Utfall 2022: 471 (2021: 478) Måluppfyllelse inte bedömd då nyckeltalet har slutat följas i offentlig statistik. Skolverket kommer troligen publicera annan data på området och förslag på alternativ indikator kommer följas av arbetsmarknadsnämnden. 2023 var det fler elever per invånare som läste yrkespaket i huvudmannens skolenheter än i genomsnittet för kommunerna i R9.

Målområde: Hållbar stads- och landsbygdsutveckling

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Andelen kvadratmeter i beviljade bygglov för byggnader med trästomme har inte ökat, vare sig i flerbostadshus eller verksamhetslokaler, andelen medborgare med positiv bedömning av gång- och cykelvägar har inte ökat, andelen medborgare med positiv bedömning av gator och vägar har inte ökat och andelen invånare i kollektivtrafiknära läge har inte ökat. För indikatorn ”2 000 lägenheter i flerbostadshus och småhus ska färdigställas” finns inte utfall för 2024 men målet bedöms som uppfyllt 2023. Ett av målområdets två uppdrag är färdigt och det andra pågår. I övrigt arbetar kommunen brett för att minska miljöpåverkan och för att tillgodose kommuninvånarnas behov.

Sammanfattning av målområdet:

Uppsala kommun har arbetat för att den fysiska planeringen och samhällsbyggandet ska utgå från de behov som finns hos både nuvarande och framtida generationer. Förståelsen för att invånare, näringsliv, akademi och civilsamhälle har kunskap om hur behoven i samhället ser ut och att deras engagemang bidrar till en levande demokrati har ökat.

För att minska klimatpåverkan av bygg- och anläggningsprojekt återbrukas material i så hög utsträckning som möjligt och allt fler projekt återanvänder stenmaterial vid ombyggnation. Återbruk kommer att vara en förutsättning vid ombyggnationen av Kungsängstorg och Fyristorg. Genom ett innovationsprojekt där kantsten återanvänts i större omfattning än tidigare minskar klimatutsläppen och kostnaderna. Ytterligare ett exempel på återbrukat material inom samhällsbyggnaden är i Hospitalträdgården där schaktmassor har använts till att göra pulkabackar.

Under året har arbetet med Rosendals klimatpositiva stadsdel gått framåt och markanvisningsavtal har tecknats där preliminära klimatkalkyler och projektförslag

ingår. Uppsala har som första kommun i landet lanserat ett ramverk för klimatkrav vid markanvisningar. Ramverket har mottagits positivt av branschen och fått stort genomslag i media. En storskalig demontering av två byggnader i Ulleråker har påbörjats under året. Demonteringen är delvis finansierad från EU-projektet NetZeroCities. Ett kommunövergripande pilotprojekt för en återbrukshubb har startat. Även ett projekt för visualisering av växthusgasutsläpp i byggprojekt har startats upp med extern finansiering från Viable cities. Inom Rosendalsprojektet har både en markanvisning för en centrumbyggnad och en arkitekttävling för Rosendals torg lanserats med stort återbruksfokus.

Kommunstyrelsen och Uppsala vatten och avfall AB har gjort en översyn av VA-verksamhetens (vatten och avlopp) kostnadsstruktur och VA-taxans utveckling över tid. Syftet var att säkerställa en effektiv och långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning. Resultatet av översynen har sammanställts i en rapport och kommer att användas i det framtida arbetet med vatten- och avloppsförsörjningen.

Avgiften för att ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen har setts över. Översynen visar att den taxekonstruktion som Uppsala kommuns bruknings- och anläggningsavgifter grundar sig i är av branschstandard. Taxekonstruktionen bedöms som aktuell och adekvat. Även om investeringsnivåerna och kostnaderna i VA-verksamheten ökar är avgifterna i Uppsala kommun låga nationellt sett och är fortfarande lägre än i jämförbara kommuner.

Uppsala vatten och avfall AB har inlett arbetet med ett program för Vatten 2050:s investeringar, som samtliga ska färdigställas till senast år 2035. Programmet kommer att omfatta såväl nya brunnsområden för mer grundvattenupptag, ett nytt vattenverk invid befintligt vattenverk i Gränby, en förstärkt reservvattenförsörjning samt några nya råvattenledningar mellan vattentäkter och vattenverk.

Ett reviderat landsbygdsprogram med handlingsplan har tagits fram under 2024 för beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige tidigt 2025. Arbetet med revideringen har involverat hela kommunkoncernen, föreningar, allmänhet, näringsliv och politiska företrädare. Landsbygdsprogrammet och handlingsplanen fokuserar särskilt på att stärka utvecklingsområdena och förbättra samarbetet med regionen. Detta för att säkerställa att programmet är väl anpassat till lokala behov och möjligheter samt att det stödjer en effektiv genomförandeprocess av planerade åtgärder och aktiviteter.

I ett förslag till revidering av plan för innerstaden finns förslag på hur gator i innerstaden kan utvecklas för att bland annat ge mer plats för gående och cyklister. Inom ramen för arbetet med planen sker dialog med många berörda intressenter. Resultatet kommer att utgöra en viktig del i den strategiska planeringen för stadens framtida utveckling och trafiklösningar.

Steg har tagits med att tillgängliggöra och informera om utvecklingsplanen för Uppsala central. Informationsvepor installerades i centralpassagen under våren. En informationsinsats genomfördes under två dagar i maj vid Uppsala central tillsammans med Region Uppsala och Trafikverket för att möta och informera allmänheten om den kommande utvecklingen. Detta arbete har bidragit till att öka invånarnas och resenärernas delaktighet i utvecklingen av Uppsala centralstation och främjat samverkan mellan olika aktörer. Genom informationsinsatsen har kommunen skapat en tydlig inriktning för fortsatt arbete med utvecklingen av området.

Det osäkra världsläget och dess påverkan på ekonomin för både företag och hushåll, i kombination med tidigare hög inflation och höga räntor, har fortsatt att påverka

byggandet i Uppsala under 2024. För att underlätta genomförandet av projekt har möjligheten till senarelagd köpeskilling införts. Planläggning eller plangenomförande pågår i samtliga prioriterade tätorter och det finns en ständig planberedskap på minst 400 byggrätter.

De senaste fem åren har antalet färdigställda bostäder i genomsnitt uppgått till drygt 2 000 bostäder per år. Antalet påbörjade bostäder ökade något under 2024 till knappt 1 300 bostäder, jämfört med 1 100 påbörjade bostäder 2023. Under 2024 har bygglov givits för 1 224 nya bostäder och 2 104 slutbesked har lämnats. Antalet nya ärenden har minskat med cirka 20 procent sedan 2022 och 30 procent sedan 2021 jämfört med 2023 och 2024. Det fortsatt osäkra marknadsläget i kombination med att hushållen får mindre kvar i plånboken förväntas även fortsatt leda till en lägre byggtakt.

Kommunen har under året fokuserat på att integrera kulturell hållbarhet i den långsiktiga samhällsplaneringen. Målet är att säkerställa att kulturens roll får ett starkt genomslag i kommunens utveckling. Bland annat har kommunstyrelsen tillsammans med kulturnämnden kartlagt kulturpotentialen både i staden och på landsbygden.

Kartläggning av kulturpotentialen har gett ökad kunskap om hur tätorternas kulturella utbud och hur förutsättningarna för dess utveckling ser ut. Insikterna ligger till grund för att utveckla en mer levande och inkluderande kulturmiljö. Materialet utgör ett planeringsunderlag för den fysiska planeringen som exempelvis översiktsplanearbetet. Genom samarbete med både föreningslivet och näringslivet främjar kommunen tillgången till aktiva och hälsosamma aktiviteter samt möjligheter till arbete. Genom att erbjuda dialog, bidrag och stöd till föreningslivet ökas engagemanget för ett hållbart utbud av idrotts- och fritidsaktiviteter.

Tabell 32. Status för uppdragen inom hållbar stads- och landsbygdsutveckling.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
18: Göra en översyn av VA-verksamhetens kostnadsstruktur och VA-taxans utveckling över tid för att säkerställa en effektiv och hållbar vatten- och avloppsförsörjning.	2024	Färdigt
19: Utreda ett nytt resursverk (vattenreningsverk) och andra alternativ för framtidens VA-lösning i Uppsala utifrån ekonomiska och miljömässiga hållbarhetsaspekter.	2025	Pågår

Tabell 33 Indikatorer inom hållbar stads- och landsbygdsutveckling.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
2 000 lägenheter i flerbostadshus och småhus ska färdigställas	Antal färdigställda lägenheter i flerbostadshus och småhus	Utfall 2023: 3 228 (2022: 2 088) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Kommunen har aktivt arbetat med att planera nya byggprojekt för att möta bostadsbehovet. Enligt statistik från plan- och byggnadsnämnden är antalet färdigställda bostäder 2024 lite lägre än under 2023 på grund av lågkonjunkturen.
Andelen kvadratmeter i beviljade bygglov för byggnader med trästomme ska öka	Andel (%) kvadratmeter i beviljade bygglov för byggnader med trästomme, flerbostadshus	Utfall 2024: 1 (10) Mål inte uppfyllt. Andelen som byggs i trä varierar mycket mellan åren eftersom det rör sig om få ärenden totalt.
	Andel (%) kvadratmeter i beviljade bygglov för byggnader med trästomme, verksamhetslokaler	Utfall 2024: 0 (2) Mål inte uppfyllt. Det totala antalet ärenden är väldigt litet, vilket gör att variationen mellan åren blir stor.

Andelen medborgare med positiv bedömning av gång- och cykelvägar ska öka	Medborgare med positiv bedömning av skötsel och snöröjning av gång- och cykelvägar, andel (%)	Utfall 2023: 80 (2021: 80) Mål inte uppfyllt. Undersökningen genomförs vartannat år och därför finns inget utfall för 2024. De som bor i annan tätort är mer negativt inställda än de som bor i centrala Uppsala eller utanför tätort. Bedömningen av snöröjningen har försämrats mest mellan mätningarna, framförallt bland kvinnor.
Andelen medborgare med positiv bedömning av gator och vägar ska öka	Medborgare med positiv bedömning av skötsel och snöröjning av gator och vägar, andel (%)	Utfall 2023: 68 (2021: 72) Mål inte uppfyllt. Undersökningen genomförs vartannat år och därför finns inget utfall för 2024. Bedömningen av både skötsel och snöröjning har minskat mellan de två senaste mätningarna, framförallt bland män. De som bor i annan tätort är mer negativt inställda än de som bor i centrala Uppsala eller utanför tätort.
Andelen invånare i kollektivtrafiknära läge ska öka	Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%) (A2030)	Utfall 2022: 89,4 (2021: 89,4) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Utfallet har legat omkring samma nivå under de senaste 10 åren, högre än både genomsnittet för R9-kommunerna och riket som helhet. Ansvaret för att fler personer bor i kollektivtrafiknära lägen delas mellan kommunen och regionen. Kommunen har en viktig roll i bebyggelseplanering och lokalisering av bostäder och regionen ska se till att kollektivtrafiken fungerar effektivt och är tillgänglig för invånarna.

Målområde: Attraktiv stad och landsbygd

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på det arbete som utförts för att utöka medborgarinflytandet. Andelen medborgare med en positiv helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva har inte ökat enligt det senaste utfallet, och indikatorns mål är därmed inte uppnått. Med beaktande av att index ändå är att anse som högt samt att sänkningen inte kan anses vara statistiskt signifikant så påverkar inte indikatorns måluppfyllnad målbedömningen negativt.

Sammanfattning av målområdet:

Kommunen har under året arbetat för att utöka medborgarinflytande i utvecklingen av stads- och landsbygdsmiljö. Under året har det skett en utveckling av metoder och arbetssätt för att skapa ökad delaktighet. Exempelvis har dialoger genomförts med olika målgrupper, som barn, unga och äldre, för att säkerställa att deras röster hörs. Samarbeten med aktörer som Barnombudet och Senioruniversitetet har också bidragit till att förstärka detta arbete. I november 2023 antog kommunstyrelsen kriterier för att utse stadsdels- och bygderåd. Under första delen av 2024 öppnade kommunstyrelsen möjligheten för föreningar att ansöka om att bli stadsdels- eller bygderåd och i december antogs de första tio stadsdels- och bygderåden. Rådens roll är att fungera som en dialogpart för kommunen i lokala utvecklingsfrågor, föra fram lokala utvecklingsmöjligheter och involvera allmänheten och företagare i hur området ska kunna utvecklas på ett hållbart sätt.

Pilotprojekt för medborgarbudget för landsbygden påbörjades 2017. Under 2024 har dessa utvärderats. Erfarenheterna från pilotprojektet och en omvärldsanalys har också

resulterat i ett utkast till vägledning för arbetet med medborgarbudget. Piloter för medborgarbudget i staden är planerade för 2025.

Implementeringen fortsätter av en vägledning som handlar om utveckling av metoder och arbetssätt för dialog i tidiga skeden av samhällsbyggandet. Ett dialogverktyg har tagits fram. Det ger stöd till när dialoger ska genomföras i processen, vilka frågor som bör diskuteras, vilka grupper som ska involveras, samt vilka verktyg som är mest lämplig metod för respektive målgrupp.

En utvecklingsplan för området längs Fyrisån vid Fyrishov har beslutats. Planen är en del i att skapa en grönare stad och visar hur området runt Fyrishov kan göras mer tillgängligt för allmänheten. I medborgardialogen som genomfördes 2023 framkom att Uppsalaborna vill att stråket längs Fyrisån ska göras tillgängligt för alla och att en ny park utvecklas för möten, aktiviteter och vila. Kommunstyrelsen har beslutat om att ta fram en ny detaljplan som möjliggör förändringarna i Fyrishovsområdet.

Närheten till fiberanslutet bredband utanför tätort, tillgången till bredband (100Mbit) och yttäckning för mobilt bredband fortsätter att öka år för år.

Kommunen har under året arbetat med insatser för att öka utbudet av trygga och engagerande miljöer för ungdomar. En grupp som arbetet fokuserat på detta år är motorintresserade ungdomar, som ofta saknar dedikerade samlingsplatser. Arbetet har lett till initiering av aktiviteter som både möter ungdomarnas behov och bidrar till en ökad gemenskap.

En ny riktlinje för firande av elitdrottsprestationer har antagits av kommunstyrelsen och första uppvaktning och firande genomfördes den 1 februari 2025.

Sommartorgen och sommargatorna (Vaksalatorg, Fyristorg och Östra Ågatan) ökar attraktiviteten på platserna och lockar folk till sig och skapar på så sätt trygghet, så även julmarknaden som arrangerades i Uppsala City. Under året har ombyggnaden av Gränbyparken färdigställts samt parken i Lindbacken som båda är mycket uppskattade av de boende.

Tio nya toalettbyggnader har tagits i drift under 2024. För att säkra utbyggnaden av fler offentliga toaletter har en handlingsplan för åren 2025–2028 tagits fram. Under året startades dricksvattenfontänen på Stora torget och det har även installerats en dricksvattenfontän i Anna Petrus park.

Tabell 34. Status uppdragen inom attraktiv stad och landsbygd.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
16: Utveckla arbetet med medborgarbudget i staden och landsbygderna för att stärka invånarnas delaktighet i utvecklingen av sitt närområde.	2025	Pågår
17: Dialogen med invånare, näringsliv och organisationer ska påbörjas redan i tidiga skeden av samhällsbyggandet på landsbygder, i tätorter och i staden.	2026	Pågår

Tabell 35 Indikator inom attraktiv stad och landsbygd.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen medborgare med en positiv helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva ska öka	Medborgare med en positiv helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på, andel (%)	Utfall 2023: 93 (94) Mål inte uppfyllt. Indikatorn kommer från SCB:s medborgarundersökning som genomförs vartannat år. Därför finns inget utfall för 2024. Uppsala kommun ligger högre än genomsnittet för jämförbara kommuner, trots en svag minskning från föregående mätning. Andelen med positiv

	helhetsbedömning har minskat mer bland kvinnor än bland män. De som bor utanför tätort är mer nöjda än andra.

Målområde: Regional, nationell och internationell samverkan

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på det arbete kommunen har gjort för att skapa och stärka samarbeten såväl regionalt som nationellt och internationellt i en stor del av kommunens verksamheter, samt det kommunen gjort för att underlätta för familjer från andra länder att bosätta sig i Uppsala, även för kortare perioder av studier eller arbete. Genom att ingå i nätverk, samarbeten och kunskapsutbyten har kommunen skapat goda förutsättningar för att nationellt och internationellt samarbete ska utvecklas och fördjupas ytterligare.

Sammanfattning av målområdet:

Uppsala kommun arbetar för att utforma en stödfunktion som ska hjälpa kommunens verksamheter hitta möjligheter till EU-finansiering av utvecklingsprojekt och utvecklingssatsningar. Metodstöd och arbetsformer har tagits fram under 2024 och testas under 2025.

Kommunen delar med sig av sin kunskap och sina erfarenheter med aktörer regionalt, i Europa och internationellt, och tar även del av andra länders forskning och metoder för att utveckla Uppsala. Exempelvis har kommunen inlett ett samarbete för att utvärdera ny teknik från USA som ska rena PFAS (per- och polyfluorerade alkylsubstanser) ur dricksvatten och delat med sig till Kanada av sina erfarenheter med att rena avloppsvatten från läkemedel på Kungsängsverket. Ytterligare ett exempel är att kommunen erbjuder Uppsala universitet och näringslivet testbäddar för forskningsprojekt så att de kan forska i verklig miljö.

Under året har steg tagits med att ingå vänortsavtal med Lviv i Ukraina. Samtal om framtida samarbetsområden pågår med representanter från Lviv. Ett framtida samarbete är inte begränsat till vänortsavtal utan andra former kan bli aktuella.

Även om Uppsala inte blev utvald som europeisk kulturhuvudstad 2029, har ansökningsprocessen gett värdefulla resultat i sig. Processen har mobiliserat lokala kulturaktörer och näringslivet samt fördjupat samarbetet med internationella partners. Regelbundna möten har hållits med både privata och offentliga aktörer inom kultursektorn i Uppsala. Dialogen med andra europeiska städer och kulturorganisationer har intensifierats, vilket stärker Uppsalas nätverk och internationella profil.

Parallellt med detta har Uppsala kommun ansökt om medlemskap i EIT Culture and Creative Cities & Regions Network, vilket är ett strategiskt viktigt steg för att integrera Uppsala i ett större europeiskt sammanhang och främja innovation samt stärka stadens kulturella och kreativa näringar.

Ett aktivt arbete med bland annat deltagande i nationella och internationella branschsammankomster pågår för att stärka Uppsalas roll på den internationella marknaden vad gäller såväl konsert- och konferensverksamhet som för att exponera och positionera sig och Uppsala som evenemangsstad. Under 2024 var Uppsala referenskommun när Sport of England tog fram underlag till ett grönare och mer aktivt England. Uppsala har även varit värd för nordiskt expertråd inom idrotts- och fritidsanläggningar och är från 2024 medlemmar IAKS, internationell sammanslutning

för sport och fritidsanläggningar. Medlemskapet innebär att kommunen kan ta del av och sprida erfarenhet och kunskap inom området.

Tabell 36. Status för uppdrag inom regional, nationell och internationell samverkan.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
15: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.	2026	Pågår

Fokusmål 3. Uppsala ska leda klimatomställningen

Det är nu klimatmålen ska nås. Uppsala ska vara världsledande i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för effekterna av ett förändrat klimat. Kommunen tar ansvar och motverkar klimatförändringarna genom omställning till klimatneutralt Uppsala 2030, klimatanpassat Uppsala senast 2040 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Effekterna av klimatförändringarna i världen blir allt tydligare. Uppsala har i dag en klimatpåverkan som är flera gånger större än vad som är hållbart ur ett globalt perspektiv och mer behöver göras för att nå klimatmålen. Utsläppen ska minska med 10–14 procent per år i kommunen för att ligga i linje med Parisavtalet. Kommunen ska aktivera en koldioxidbudget för den egna verksamheten, och för kommunen som geografiskt område, i syfte att löpande kunna följa upp och vidta åtgärder som minskar kommunens påverkan. Samtidigt ska kommunen arbeta strukturerat och fokuserat tillsammans med andra aktörer som behöver bidra till att ställa om Uppsala till ett robust samhälle som är anpassat till de klimatförändringar som sker i dag och som inte kan förhindras i framtiden.

Klimatomställningen ställer krav på kraftfulla insatser inom bland annat transporter, byggande, energi och livsmedel. Stora satsningar ska göras på en energiförsörjning som bidrar till ett klimatpositivt samhälle, på att ställa klimatkrav vid upphandling och inköp, fortsatt utbyggnad av solenergi, kretsloppslösningar, att bygga spårväg, utfasning av fossila plaster, ekologiskt hållbart jordbruk och att säkra ett hållbart och klimatanpassat byggande. Kommunen ska fullfölja arbetet med att montera solceller på alla kommunala fastigheter där så är möjligt senast 2025.

Mer ska göras för att skydda värdefull natur, skydda grund- och dricksvatten, säkerställa ekosystem och gynnsam bevarandestatus för hotade arter samt för att bevara, utveckla och stärka ekologiska samband i landskapet. Livsmiljöer för olika arter ska utvecklas och nyskapas i syfte att stärka den biologiska mångfalden i stadsmiljö och på landsbygd. Fler naturreservat ska bildas och kompensatoriska naturvårdsåtgärder utföras vid markexploateringar.

Kommunen ska skapa förutsättningar för alla invånares, verksamheters och företags möjlighet att ställa om till det nya, attraktiva, klimatomställda livet. Återvinning och återbruk ska öka liksom cirkulära materialflöden som binder ihop landsbygd och stad. Gång- och cykelvägar ska byggas ut liksom fler laddstationer för elfordon. Stadsmiljö och livskvalitet ska förbättras för att värna verksamheter och boende i city, bland annat genom att genomfartstrafiken minskar i syfte att nå en bättre luftkvalitet, ökad tillgänglighet och lägre klimatutsläpp. En stor utmaning för att nå utsläppsmålen är att minska klimatpåverkan av konsumtion och långväga resande.

Det behövs samhällsförändringar som kräver nya sätt att leda och arbeta för att möta klimatutmaningarna. Därför är innovation centralt i klimatarbetet. Miljö- och klimatdriven verksamhets- och affärsutveckling genomförs via breda samarbeten, bland annat inom Uppsala klimatprotokoll.

Fokusmålet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målet/målområdet vid årets slut. Bedömningen grundar sig på målområdesbedömningarna nedan och de målbedömningar som kommunens nämnder och bolag har gjort. Fyra av kommunfullmäktiges 17 uppdrag inom fokusmålet är färdiga. Tio uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade. Ett uppdrag kommer inte att kunna genomföras. Av de uppdrag som pågår beräknas fyra uppdrag bli klara under 2025 och sex färdiga 2026. Två uppdrag är försenade. Det ena var beräknat att bli klart 2024 och beräknas nu bli klart 2025. Det andra var beräknat att bli klart 2026 men beräknas nu bli klart 2029. Ett uppdrag kunde inte genomföras. Det är ett tillkommande uppdrag om att bilda naturreservat av Gamla Uppsala åskullar som överklagades av Försvarsmakten.

Trots att arbetet inom kommunfullmäktiges uppdrag pågår enligt plan bedöms målet endast nås delvis. Utsläppen av koldioxid minskar inte i den takt som krävs för att Uppsala ska vara klimatneutralt 2030. Under de senaste åren har arbetet för att nå klimatmålen förstärkts. Kommunen arbetar både med att minska klimatpåverkan inom sina egna verksamheter och tillsammans med andra för att nå en samhällseffekt.

Målområde: Stärkt kapacitet för klimatomställning

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på det arbete som skett för att stärka kommunens kapacitet för klimatomställning kopplat till förtydligad styrning, insatser för att minska utsläpp från transporter och byggnation samt positiv utveckling i två av fyra indikatorer. Utsläppen av växthusgaser på kommungeografisk nivå minskar inte takt med det mål som satts upp, men visar positiv utveckling i flera utsläppsområden. Utsläppen av växthusgaser per invånare och per kilo inköpt livsmedel minskar jämfört med föregående år. Målet om att öka en positiv uppfattning avseende kommunens klimat- och miljöarbete uppnås inte för 2023, vilket är det senaste tillgängliga värdet för indikatorn.

Sammanfattning av målområdet:

Senaste tillgängliga data visar att utsläppen under 2021 och 2022 har ökat marginellt jämfört med den kraftiga minskning som följde under pandemiåret 2020. Därmed bedöms målet om en årlig utsläppsminskning om 10–14 procent inte nås. Ökningen av utsläpp har framför allt skett kopplat till långväga resande. Samtidigt har utsläppen från övriga områden och särskilt utsläppen från uppvärmning minskat påtagligt, motsvarande en minskning om cirka 11 procent då de långväga resorna räknats bort.

För att påskynda och stärka kommunens kapacitet att leda klimatomställningen pågår ett arbete för att aktivera en klimatbudget för Uppsala kommuns egen verksamhet och för kommunen som geografiskt område. Under 2024 har koncernen genomfört ett arbete med att identifiera viktiga åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser i linje med målet om klimatneutralitet 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050. Arbetet med att utveckla klimatbudgens styrmodell fortsätter och testas i processen för Mål och budget 2026. Arbetet drivs som en del av Uppsala kommuns projekt som pilotkommun inom EU:s mission för 100 klimatneutrala och smarta städer.

Den största källan till utsläpp i Uppsala som geografiskt område är transporter och trafik och kommunen vidtar insatser för att begränsa utsläppen från de egna transporterna och fordonen. För att bidra till utvecklingen av mobilitetslösningar har en storymap för interna och externa användare lanserats, mobilitetsmallen. Den externa riktar sig till exploatörer, byggaktörer och konsulter som arbetar med

mobilitetslösningar för att öka det hållbara resandet. Kommunen har också genomfört trafikregleringar för att minska genomfartstrafiken och öka framkomligheten i centrala staden inför öppnandet av Tullgarnsbron. Regleringarna har haft effekt och bidragit till ökad framkomlighet för gång, cykel och kollektivtrafik samtidigt som biltrafiken bedöms ha minskat. Samtidigt görs kommunikativa insatser för att främja resor med cykel och förstärkningar i cykelbanenätet för att bidra till att fler väljer att cykla.

För att begränsa klimatpåverkan från bygg- och anläggningsprojekt fortsätter utvecklingen av klimatkalkyler, klimatkrav och återbrukat material som viktiga delar i Uppsalas utbyggnad. Erfarenheter från satsningen på en klimatpositiv stadsdel i Rosendal tillvaratas och bidrar till att ytterligare stärka klimatsmart byggande framåt. Under slutet av 2024 startade en koncerngemensam satsning på cirkulärt byggande med finansiering genom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Satsningen inkluderar utveckling av en fysisk testbädd där byggmaterial från demonterade byggnader lagras och vidareförmedlas till nya byggprojekt, nya affärsmodeller för cirkulärt byggande och förutsättningarna för cirkulärt byggande hos den lokala byggsektorns aktörer. Att öka mängden återbrukat material i byggarbeten är en viktig insats för att långsiktigt minska byggsektorns klimatbelastning.

För att Uppsala ska kunna bli klimatpositivt behöver motsvarande mängd koldioxid som släpps ut år 2030 också bindas in i skog, mark eller byggmaterial. För att öka kolbindningen anlägger kommunen våtmarker och fosfordammar.

Tabell 37. Status uppdrag inom stärkt kapacitet för klimatomställning.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
20: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.	2026	Pågår

Tabell 38 Indikatorer inom stärkt kapacitet för klimatomställning.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen medborgare med positiv helhetsuppfattning om kommunens klimat och miljöarbete ska öka	Medborgare med positiv uppfattning om kommunens arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan i egna verksamheter, andel (%)	Utfall 2023: 67,2 (2021: 69,8) Mål inte uppfyllt. Medborgarundersökningen genomförs vartannat år, därför finns inget utfall för 2024. Uppsala ligger för 2023 under genomsnittet för riket. Det speciellt kvinnornas uppfattning som har försämrats betydligt. Fler män har en positiv uppfattning 2023 än 2021. Indikatorns utfall beror på en rad olika faktorer, vilket gör det svårt att dra slutsatser.
Utsläppen av växthusgas ska minska med 10-14 procent per år	Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, CO2ekvivalenter, absoluta tal	Utfall 2022: 882 (2021: 871) Mål inte uppfyllt. Statistiken har en eftersläpning på 20 månader. Förflyttningar görs i rätt riktning inom de flesta områden. Ökningen av utsläpp har framför allt skett kopplat till långväga resande som baseras på schabloniserad uppskattning av resvanor.
Utsläppen av växthusgaser per invånare ska minska	Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, ton CO2ekvivalenter per invånare	Utfall 2022: 3,6 (2021: 3,7) Mål uppfyllt. Mål för indikatorn uppfyllt men minskning av växthusgaser är inte i den takt som krävs för att Uppsala ska vara klimatneutralt 2030. Statistiken har en eftersläpning på 20 månader.
Klimatpåverkan av inköpta livsmedel ska senast 2030 uppgå till 1,25	Klimatpåverkan av inköpta livsmedel, CO2ekvivalenter per kilo inköpt livsmedel	Utfall 2024: 1,53 (1,55) Måluppfyllelse inte bedömd då målet gäller 2030. Klimatpåverkan från inköpta livsmedel har minskat marginellt från föregående år. Måltidsservice som är den

CO2ekvivalenter per kilo	verksamhet som köper in majoriteten av kommunens livsmedel arbetar aktivt med att minimera klimatpåverkan från den mat de serverar. Detta genom att bland annat minska andelen kött och använda klimatguidade menyer där gästerna blir informerade om rätternas olika klimatavtryck.

Målområde: Klimatanpassning

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på genomfört arbete för att stärka det systematiska klimatanpassningsarbetet samt utfallet i indikatorerna för nämnderna och bolagsstyrelsernas systematiska riskarbete. Målsättningen för nämnderna och bolagsstyrelsernas systematiska arbete med att identifiera och agera på klimatrelaterade risker uppnås inte för 2024.

Sammanfattning av målområdet:

Kommunen arbetar vidare med att stärka det långsiktiga och systematiska arbetet för att säkerställa att Uppsala ska vara anpassat till de klimatförändringar som redan sker och de som inte kan undvikas i framtiden i linje med målsättningen om ett klimatanpassat Uppsala senast 2040.

En översyn av styrningen inom klimatanpassningsområdet har genomförts och ett arbete med att utveckla och komplettera befintlig styrning och uppföljning av klimatanpassningsfrågan har påbörjats utifrån identifierade behov. För att tydliggöra styrningen och konkretisera viktiga steg i arbetet för ett klimatanpassat Uppsala har nya etappmål för klimatanpassningsarbetet tagits fram kopplat till revideringen av kommunens miljö- och klimatprogram.

Det systematiska arbetet för att identifiera och omhänderta klimatrelaterade risker i ordinarie processer för riskanalys har stärkts med utgångspunkt i karteringar och underlag avseende Uppsalas klimatrisker. Berörda nämnders och bolagsstyrelsers arbete med att systematiskt identifiera och agera på klimatrelaterade risker inom ramen för sin verksamhets- och affärsplanering följs löpande. Vid kontroll 2024 bedömdes majoriteten både ha identifierat risker och genomfört arbete för att bemöta riskerna. Fortsatt utvecklingsarbete för att stärka det riskorienterade åtgärdsarbetet kommer genomföras framgent.

Under första delen av 2024 har ny styrning kopplad till träd i stadsmiljön tagits fram i syfte att bland annat öka krontäckningen i Uppsala. En ökad krontäckning och fler träd bidrar både till att stärka motståndskraften mot skyfall och minskar risker för överhettning, samtidigt som det genererar fler positiva värden för både människor och biologisk mångfald.

Insatser för att skydda Uppsala från konsekvenser av skyfall och översvämningar vidtas. Bland annat görs insatser kopplade till anläggningar och parker för att kunna fördröja stora regnmängder och minska sannolikheten för skador på omkringliggande fastigheter eller påverkan på samhällsfunktioner. För att minska konsekvenserna av extremväder på kommunens verksamheter och människorna som vistas i dem pågår systematiskt arbete med att planera för att minska risken för skador på kommunkoncernens fastigheter och för att kunna upprätthålla verksamhet även under till exempelvis värmeböljor.

Tabell 39. Status för uppdrag inom klimatanpassning.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
21: Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.	2026	Pågår

Tabell 40 Indikatorer inom klimatanpassning.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Alla nämnder och bolagsstyrelser ska inom ramen för sin verksamhetsplanering ha identifierat risker kopplade till klimatförändringar	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser* som inom ramen för sin verksamhetsplanering identifierat risker kopplade till klimatförändringar	Utfall 2024: 82 (saknas) Mål inte uppfyllt. De flesta men inte alla nämnder och bolagsstyrelser uppfyller målsättningen. Indikatorn är ny för 2024 och därför finns det inga värden att jämföra med. Indikatorn räknas ut genom frågor i internkontrollplanen. Resultatet är från internkontrollmomentet i april 2024.
Alla nämnder och bolagsstyrelser ska genomföra arbete för att möta identifierade risker kopplade till klimatförändringar	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser* som genomför arbete för att möta identifierade risker kopplade till klimatförändringar	Utfall 2024: 79 (saknas) Mål inte uppfyllt. En majoritet av kommunens nämnder och bolag genomför arbete för att möta identifierade risker kopplade till klimatförändringar. Ett fåtal verksamheter har gjort det i liten utsträckning eller inte påbörjat arbete än. Indikatorn är ny för 2024, därför finns inga värden att jämföra med.

*Berörda (KS, AMN, GSN, IFN, KTN, MHN, OSN, PBN, RÄN, SCN, UBN, ÄLN, Uppsala arenor och fastigheter, Skolfastigheter, Uppsala parkering, Uppsala vatten och avfall samt Uppsalahem)

Målområde: En hållbar mobilitet

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamheter har till övervägande lett till de resultat som önskas inom målområdet. Bedömningen baseras på att antalet laddpunkter ökar, att en vätgastankstation och laddstation är på plats, samt att flera åtgärder genomförs för transportomställning, för att öka elektrifieringen och främja cyklandet. Alla fordon i kommunens fordonsflotta går att tanka med förnybara bränslen. Målen har nåtts för gång och kollektivtrafik som huvudsakliga färdmedel vilket är positivt då målet är satt till att uppnås 2030, men förändring behövs för att nå målen 2030 för cykel och privat motorfordon. När det gäller antal elbilar per publika laddplatser är målet inte uppnått då antalet är lika som för 2023. Målen att 100 procent av bränslet i kommunala fordon ska vara förnybart nåddes inte 2023 och inte heller minskade den genomsnittliga körsträckan med personbil.

Sammanfattning av målområdet:

För utveckla infrastrukturen för el-laddning och andra hållbara drivmedel samarbetar kommunen med flera aktörer. En arbetsgrupp samordnar insatserna för att främja laddinfrastruktur för både lätta och tunga fordon. Målet är att snabbt kunna möta nya behov och möjligheter för att säkerställa att Uppsala har en hållbar och effektiv transportinfrastruktur framåt.

Insatser görs för transportomställning i hela Uppsala. Under året har en massbalansutredning för att minimera antalet transporter till och från stadsutvecklingsprojektet i sydöstra stadsdelarna genomförts. Detta innebär färre lastbilar på vägarna och därmed lägre utsläpp.

Antalet offentligt tillgängliga laddpunkter för el-laddning ökar i Uppsala och uppgick 2024 till 561 vilket är 87 punkter fler än 2023 enligt statistik från Nobil och Statistiska centralbyrån. De byggs både av privata aktörer, där kommunen bidrar till utvecklingen genom att ge stöd i markfrågor och av det kommunala parkeringsbolaget.

Rutiner för detaljplanering har tagits fram för att möta nya lagkrav som rör laddning av elfordon. Kraven innebär både att nya bostadshus och andra byggnadstyper med fler än tio parkeringsplatser ska ha eller vara förberedda för laddpunkter. Kraven ska också beaktas vid större renoveringar av parkeringsplatser.

Under året har en vätgastankstation och laddstation som byggts av Uppsala vatten och avfall AB och Vattenfall AB färdigställts, även om driftsättningen är försenad. Kommunen har samtidigt gjort ekonomiska beräkningar för lokal produktion av vätgas som ett viktigt steg i ledet för att skapa förutsättningar för att främja fossilfria transporter.

Elektrifieringsfrågan i ett vidare perspektiv utvecklas inom samverkansprojektet Uppsalaeffekten. Syftet är att sätta effektfrågan i fokus och driva på Svenska Kraftnäts kapacitetsförstärkning av eleffekt till Uppsala. Privata el-fordon och elektrifiering av kollektivtrafiken och andra tunga transporter förväntas öka vilket medför ett behov av förstärkt el-effekt.

För att bidra till utvecklingen av mobilitetslösningar har mobilitetsmallen utvecklats. Det är ett digitalt kartverktyg och riktar sig till exploatörer, byggaktörer och konsulter som arbetar med mobilitetslösningar för att öka det hållbara resandet.

Uppsala parkering AB verkar för digitala lösningar för att minska söktrafiken i innerstaden, ett exempel är att se över möjligheten att skala upp det digitala p-ledningssystem som idag finns i Centralgaraget.

Kommunen fortsätter att främja ett fungerande dörr-till-dörr-perspektiv för resande och transporter med fokus på att stärka möjligheterna till hållbart resande på landsbygden. Målsättningen är att påskynda utbyggnaden av pendlarparkeringar samt skapa säkra gång- och cykelvägar till och från hållplatser.

Kommunen genomför också satsningar för att främja andelen resor som sker med cykel, både genom aktiva utåtriktade informationskampanjer och investeringar i cykelvägar och cykelparkering. Under 2024 placerade sig Uppsala kommun på tredje plats i Cykelfrämjandets granskning av kommunernas cykelfrämjande åtgärder, Kommunvelometern.

Uppsalahem arbetar med att skapa förutsättningar för hyresgästers hållbara mobilitet. Det sker genom att implementera fler fordonspooler, utöka tillgången till paketboxar och höja kvaliteten på cykelparkeringar.

Inför öppnandet av Tullgarnsbron genomfördes insatser för att minska genomfartstrafiken och öka framkomligheten i centrala staden. Islandsbron har prioriterats för gång, cykel och kollektivtrafik. Mätningar visar att regleringarna har effekt på trafiken i området.

Tabell 41. Status för uppdrag inom en hållbar mobilitet.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
22: Snabba på utbyggnaden av infrastruktur för el-laddning och andra hållbara drivmedel.	2026	Pågår

Tabell 42 Indikatorer inom hållbar mobilitet.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
15 procent har gång som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala år 2030	Gång som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	Utfall 2024: 18 (10) Mål uppfyllt. Fler hade gång som huvudsakligt färdmedel under pandemin. 2024 skedde dock en stor ökning och det högsta värdet på många år.
50 procent har cykel som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala år 2030	Cykel som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	Utfall 2024: 25 (25) Mål inte uppfyllt. Det är inga större förändringar av andelen som har cykel som huvudsakligt färdmedel utan det ligger på en relativt stabilt över tid.
16 procent har kollektivtrafik som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala år 2030	Kollektivtrafik som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	Utfall 2024: 16 (21) Mål uppfyllt. Det har skett en ökning av resor med kollektivtrafik efter pandemin.
19 procent har privat motorfordon som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala år 2030	Privat motorfordon som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	Utfall 2024: 41 (43) Mål inte uppfyllt. Andelen som privat motorfordon som huvudsakligt färdmedel har minskat de tre sista åren men inte i den takt som krävs för att uppnå målet.
100 procent av bränslet i kommunala fordon ska vara förnybart	Andel (%) förnybart bränsle i kommunala fordon	Utfall 2023: 88 (2022: 89) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Andelen förnybart bränsle som nämnderna använder ligger i de allra flesta fall över 90 procent. Flera nämnder rapporterar att andelen har minskat under 2024 och att bristen på laddinfrastruktur är en utmaning. Delar av fordonsflottan består av bilar som drivs av etanol och HVO100. Bränslet för etanolbilar är E85 vilket har en inblandning av 10–15 procent bensin och HVO100 bilarna kan tankas med diesel när HVO100 inte är tillgängligt eller är för dyrt. På grund av bränslemix, tillgänglighet och eventuella feltankningar har kommunens fordonsflotta tankats med bränslen som innehåller fossila drivmedel.
100 procent av fordonen i kommunens verksamhet ska vara fossiloberoende	Andel (%) fossiloberoende fordon i kommunens verksamheter	Utfall 2024: 100 (100) Mål uppfyllt. Alla fordon i fordonsflottan går att tanka med förnybara bränslen och drygt 60 procent av fordonsflottan består av bilar som drivs av etanol och HVO100.
Antalet elbilar per publika laddplatser ska minska	Antal elbilar per publika laddplatser	Utfall 2024: 22 (22) Mål inte uppfyllt. Trots att inte målet är uppfyllt så är positivt att antalet laddplatser ökar i samma takt som antalet elbilar.
Den genomsnittliga körsträckan med	Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/invånare (A2030)	Utfall 2023: 491,7 (2022: 485,5) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Uppsala har betydligt lägre än genomsnittet för R9-kommunerna och

personbil ska minska	värdet har minskat med omkring 50 mil per invånare under de senaste 10 åren. Värdet har inte heller återgått till samma nivå som innan pandemin.

Målområde: Hållbar och mer effektiv energianvändning

Målområdet bedöms vara helt uppfyllt. Kommunens verksamhet har lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. För indikatorerna finns inga nya värden för 2023 men tidigare utfall visar på en positiv utveckling. Om takten upprätthålls kommer Uppsala att nå fullmäktiges mål om 100 megawatt installerad solel redan innan målåret 2030.

Sammanfattning av målområdet:

Inom kommunen görs flera satsningar på förnybar energiproduktion och hållbar omställning. Fokus ligger på energieffektivisering, användning av hållbara material och minimering av resursanvändning vid om- och nybyggnation som också bidrar till långsiktig energieffektivisering.

Kommunen arbetar för att stödja omställningen till hållbar energiförsörjning och flera insatser pågår. Bland annat har kommunen tillsammans med forskare från Uppsala universitet och stiftelsen STUNS (Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle) utvecklat en digital modell som kan analysera och utvärdera olika energisystem i kommunen. Genom att använda denna modell kan kommunen planera och optimera energisystemen mer effektivt. Det kan leda till bättre energianvändning och lägre utsläpp.

Kommunen arbetar med att installera solceller i det egna fastighetsbeståndet och med att underlätta installation för invånare och företag. Det bidrar till ökad produktion av förnybar el. Egenproducerad el i kombination med satsning på batterilagring bidrar också till att minska belastningen på elnätet när delar av energibehoven kan täckas med egen el. 2023 hade sammantaget nästan 77 megawatts effekt installerats i Uppsala som geografiskt område, vilket är den näst högsta nivån bland svenska kommuner.

Så gott som alla kommunens egna personbilar och lätta lastbilar kan drivas fossilfritt. För att säkerställa fortsatt omställning har en ny vägledning tagits fram som ska ge stöd i inköp av nya fordon och vilka drivmedelstyper som ska prioriteras i kommunens fordonsflotta.

Kommunen har energirådgivare som ger råd och informerar om energisparande åtgärder.

Tabell 43 Indikatorer inom hållbar och effektiv energianvändning.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Installerad effekt från solenergi kommungeografiskt ska uppgå till 100 MW år 2030	Solenergi – installerad effekt (MW), kommungeografisk	Utfall 2023: 76,9 (2022: 52,1) Måluppfyllelse inte bedömd då målet gäller 2030. Slutmålet är ännu inte uppfyllt men en stor ökning har skett från 2022 till 2023. Om installationstakten upprätthålls kommer målet om 100 MW att nås redan innan 2030. Utfall för 2024 kommer I slutet på tertial 1 2025.
Installerad effekt från solenergi kommunorganisatorisk ska öka	Solenergi – installerad effekt (MW), kommunorganisatorisk	Utfall 2023: 2,6 (2022: 2,2) Mål uppfyllt. Utfall 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Utvecklingen går framåt och bidrar till det övergripande målet om 100 MW installerad effekt

		solenergi kommungeografiskt 2030. Kommunen genomför en rad olika insatser för att bidra till att uppnå målet.
Energianvändning kommunorganisatoriskt ska minska	Energianvändning per yta, kommunorganisatoriskt, kWh/m2	Utfall 2023: 131 (2022: 141) Mål uppfyllt. Utfall 2024 kommer under tertial 2 2025. Energianvändningen per kvadratmeter har stadigt minskat de senaste tre åren. Detta bedöms bero på energieffektiviseringsåtgärder hos kommunens fastighetsägande bolag.
Slutanvändningen av energi inom det geografiska området ska minska	Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/invånare (A2030)	Utfall 2022: 17 (2021: 19) Mål uppfyllt. Utfall 2023 kommer i slutet på tertial 1 2025. Uppsala har en positiv trend sedan många år tillbaka och ligger på en klart lägre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna.

Målområde: Ren luft och giftfri miljö

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen grundar sig på att mätningar på Kungsgatan inte överskrider normvärdet 60 mikrogram per kubikmeter som dygnsmedelvärde för kvävedioxid, att antalet tillfällen som partiklar PM10 överskrider normvärde har minskat i centrala staden och att arbetet med uppdraget går enligt plan.

Sammanfattning av målområdet:

Arbete pågår för att förbättra vattenmiljöer och skydda grundvattnet, för giftfria och slutna kretslopp, för ett hållbart samhällsbyggande samt för att minska växthusgasutsläpp och luftföroreningar. Detta görs genom att bedriva tillsyn och prövning enligt miljöbalken bland annat gällande miljöfarliga verksamheter, förorenade områden, PFAS (per- och polyfluorerade alkylsubstanser), fluorerade växthusgaser, luftkvalitet, strandskydd, naturreservat samt enskilda avlopp och genom att arbeta med trafikreglering.

En utredning av effekter av miljözoner i centrala Uppsala färdigställdes under 2024. Den innehåller en analys av påverkan på trafikflöden och luftkvalitet för miljözon klass 2 och klass 3.

Östra Sveriges Luftvårdsförbund har genomfört en mätning av luftkvaliteten på Vaksalaskolans skolgård för att undersöka hur luften är där barnen tillbringar sin skoltid. Resultaten visar att luften på skolgården är betydligt renare än på andra platser i staden där det är mycket trafik. För de luftföroreningar som mätts, uppnås miljökvalitetsnormerna för luftkvalitet med god marginal, liksom de flesta av de riktvärden som Världshälsoorganisationen (WHO) har fastställt. Det enda undantaget är att antalet dygnsmedelvärden av kvävedioxid över 25 µg/m^3 bedöms bli något fler än vad WHO rekommenderar.

Insatserna för att förbättra luftkvaliteten har gett resultat och mätningar och EU-organet Europeiska miljöbyråns senaste rankning visar att Uppsala, tillsammans med Umeå, har renast luft i Europa i förhållande till de gränsvärden som WHO satt upp för hälsovådliga partiklar. De trafikregleringar som införts i centrala Uppsala bedöms ha minskat trafiken vilket bidrar till förbättrad luftkvalitet och minskade utsläpp av farliga partiklar.

För att fortsätta och stärka arbetet med att säkerställa rent vatten har en ny handlingsplan till Vattenprogram för Uppsala kommun tagits fram. Handlingsplanen pekar ut konkreta åtgärder för att nå vattenprogrammets mål om levande sjöar och vattendrag, rent grundvatten, god hushållning med vattenresurser och hållbar dagvattenhantering. Strategier och åtgärder för att minska utsläpp av fosfor till Fyrisån har undersökts och sammanställts i en rapport som kommer ligga till grund för fortsatt åtgärdsarbete som förbättrar vattenkvaliteten i ån framöver.

Kommunen erbjuder odlingsbar mark till småskaliga aktörer. När nya parker planeras avsätts ytor för odling, och i Hospitalsträdgården anläggs både en skogsträdgård och en stadsodling för kommersiell odling av grönsaker och blommor. I programförslaget för Norra Stadsparken föreslås ett utvidgat koloniområde. Sedan flera år tillbaka erbjuder Uppsalahem möjlighet till egna odlingar i många kvarter.

Kommunen har genom projekten ÄT Uppsala Län och Uppsala Matråd stärkt samarbetet med näringslivet och universitet för att öka kunskapen om lokal livsmedelsproduktion. Under 2024 bildades Uppsala Matråd, en ideell förening som samlar och samordnar olika aktörer inom den lokala småskaliga livsmedelssektorn.

Kommunen har även genomfört en omfattande omvärldsbevakning för att studera hur andra kommuner arbetar med stads- och byodling samt för att utveckla cirkulära och hållbara affärsmodeller. Dessutom undersöks innovativa tekniska lösningar, såsom möjligheten att etablera en biokolsanläggning, för att ytterligare minska miljöpåverkan.

Tabell 44. Status för uppdrag inom Ren luft och giftfri miljö.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
23: Främja möjligheterna till stads- och byodling samt utreda förutsättningarna för en lokalt förankrad livsmedelsförsörjning som bidrar till cirkulära flöden och stärker Uppsalas krisberedskap.	2026	Pågår

Tabell 45 Indikatorer inom ren luft och giftfri miljö.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Antalet tillfällen som partiklar för kvävedioxid överskrider normvärde ska minska i centrala staden	Antal tillfällen som mätningar överskrider normvärde för partiklar kvävedioxid (avser mätpunkt i centrala staden)	Utfall 2024: 0 (0) Mål uppfyllt. För det andra året i rad överskrider inte mätningar på Kungsgatan normvärdet 60 mikrogram per kubikmeter som dygnsmedelvärde för kvävedioxid. Minskningen av antal överskridanden sedan 2022 kan förklaras med minskad trafik på Kungsgatan och att bussflottan nu uppfyller Euroklass 6.
Antal tillfällen som partiklar PM10 överskrider normvärde ska minska i centrala staden	Antal tillfällen som mätningar överskrider normvärde för partiklar PM10 (avser mätpunkt i centrala staden)	Utfall 2024: 6 (11) Mål uppfyllt. Minskningen beror troligtvis på väderförhållanden eftersom trafikflödet varit densamma på Kungsgatan under 2023 och 2024. Antal tillfällen som dygnsnormen för partiklar överskrids hålls nere med fortsatt dubbdäcksförbud och gatudriftens dammbindning.
100 procent av livsmedel i kommunens verksamhet ska vara ekologiska år 2030	Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 48 (51) Mål inte uppfyllt. Andelen inköpt ekologisk mat har minskat kontinuerligt sedan 2022 och målet för 2030 bedöms inte vara inom räckhåll. Enligt måltidsservice, som står för ungefär 80 procent av livsmedelsinköpen, beror den nedåtgående trenden på ökade livsmedelskostnader. För att kunna hålla budget har de ekologiska inköpen begränsats.

Målområde: Skydd av natur och ekosystem och säkrad vattenförsörjning

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamheter har till övervägande lett till de resultat som önskas inom målområdet. Bedömningen grundar sig på att målet att öka andelen skyddad natur har uppnåtts. Målet för att öka andelen ekologiskt brukad åkermark har inte uppnåtts. Det är dock en indikator som kommunen inte har så hög rådighet över. De omfattande insatser som genomförts och påbörjats för att skydda och restaurera naturområden, främja biologisk mångfald och säkra en god vattenkvalitet bidrar till en ökad livskvalitet för invånarna.

Sammanfattning av målområdet:
En riktlinje för naturhänsyn och ekologisk kompensation vid förändrad markanvändning har beslutats. Den syftar till att minska förluster av biologisk mångfald och bevara viktiga naturvärden. Riktlinjen visar hur man ska ta hänsyn till naturen och räkna ut behovet av ersättning för miljöpåverkan när markanvändningen ändras.

Under året har arbetet med att integrera grön infrastruktur i stadsplaneringen fortsatt. En målbild och indikatorer håller på att fastställas för att mäta invånarnas tillgång till parker och grönområden. Samtidigt utvecklas grönstrukturplaneringen för att bevara viktiga områden för klimatanpassning, biologisk mångfald och rekreation. Detta stödjer kommunens hållbarhetsmål. Det senaste målvärdet för indikatorn skyddad natur visar på en positiv utveckling.

Parallellt med detta har arbetet påbörjats med en grön- och blåstrukturplan, som kommer att vägleda framtida stadsplanering och säkerställa bevarandet och utvecklingen av ekosystemtjänster och biologisk mångfald. En grön- och blåstrukturplan är ett strategiskt dokument som används i stadsplaneringen för att bevara och utveckla grönområden (grönstruktur) och vattenområden (blåstruktur).

Under året har kommunen arbetat för att förstärka grönstrukturen i områden med begränsad tillgång till parker och natur. Gränbyparken har färdigställts och parker i stadens östra delar har utvecklats. Arbetet fortsätter med att vidareutveckla välbesökta friluftsområden och tillsammans med Region Uppsala öka möjligheten att resa hållbart till dessa områden.

Kommunen har inventerat och kartlagt stadsträden för att förbättra översikten och öka krontäckningen. Resultaten finns nu i digitala kartlager. Dessutom har kommunen tagit fram åtgärder och en skötselplan för att bevara cinnoberbaggen, vilket möjliggör fortsatt stadsbyggande utan att hota artens överlevnad.

Arbete pågår med att öka ängsytor genom att omvandla kortgräs till långgräs där biologisk mångfald kan öka. Under 2024 har minst tre hektar omvandlats från kortgräs till ängs- och slåtterytor för att öka biologisk mångfald.

Tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) undersöks möjligheten att anlägga fosfordammar på kommunala jordbruksytor genom projektet "Det stora fosforklivet”. Under året har arbetet fokuserat på strategier för att minska fosfortillförseln till Fyrisån. Inom arbetet för att skydda grundvatten har en känslighetsanalys tagits fram för de delar av Uppsalas tillrinningsområden som ligger i Knivsta kommun.

Tabell 46. Status för uppdrag inom skydd av natur och ekosystem och säkrad vattenförsörjning.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
24: Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.	2026	Pågår
25: Utveckla arbetet för att säkerställa god tillgång till natur och parker i staden och tätorter.	2026	Pågår

Tabell 47 Indikatorer inom skydd av natur och ekosystem och säkrad vattenförsörjning.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen skyddad natur ska öka	Skyddad natur (land), andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 4,0 (2022: 3,9) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Med skyddad natur avses område inom nationalpark, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområde. Uppsala kommun ligger på en lägre nivå än jämförbara kommuner i R9-nätverket.
Andelen ekologiskt brukad åkermark ska öka	Ekologiskt brukad åkermark, andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 19,3 (2022: 21,6) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 kommer under tertial 2 2025. Med ekologiskt odlad åkermark avses arealer jordbruksmark som brukas med ekologiska produktionsmetoder och som uppfyller kraven om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter. Kommunen har begränsad möjlighet att påverka böndernas jordbruksmetoder, och det kan vara rätt metod men certifieringen är för dyr.

Fokusmål 4. Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

I Uppsala kommun är trygghet en rättighet för alla och ingen ska begränsas av otrygghet eller oro att utsättas för brott. Uppsala ska vara en trygg kommun att verka och leva i. Uppsala är en öppen, jämställd och solidarisk kommun som berikas av mångfald och tar ansvar för integrationen.

Uppsala kommuns arbete med trygghet, säkerhet och att förebygga brott är till för att skydda människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet, egendom, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Uppsala ska inte ha någon utsatt stadsdel. Ett starkt områdesarbete förebygger och förhindrar social oro. Insatser för att bekämpa kriminaliteten kombineras med förebyggande åtgärder som ger resultat. Kommunen ska fortsätta att utveckla samarbetet med polisen för ökad trygghet.

Kommunens verksamhet har jämlikhet, mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet och rättvisa som utgångspunkt. Kommunen stärker förutsättningarna för alla människor i alla delar av samhället. Alla ska känna sig välkomna och inkluderade i kommunens verksamheter och kunna lita på att få det stöd de behöver av samhället. All utveckling ska ske med särskild hänsyn till människor och områden som har sämst socioekonomiska förutsättningar. De som står längst utanför idag ska prioriteras.

Välfärd och god folkhälsa ska bygga ett hållbart Uppsala. Kultur, idrott och fritid utgör en starkt bidragande faktor för trygghet, folkhälsa och livskvalitet.

En lyckad integration leder till att fler arbetar. Alla barn ska kunna se sina föräldrar gå till jobbet. Livsvillkoren ska vara lika goda oavsett var i kommunen man växer upp och lever. Kompensatoriska insatser krävs för att uppnå det. Klyftorna mellan människor och områden ska minska och där är jämställdhetsarbetet särskilt viktigt. Kommunen ska satsa på att säkerställa att fler som idag står långt från arbetsmarknaden kommer in i arbete.

I Uppsala ska barn och unga ha en god och trygg uppväxt som präglas av framtidstro och samhörighet. Att investera i barns utveckling är en av de viktigaste vägarna till social hållbarhet och minskade skillnader i hälsa och utbildning. Barnets bästa ska alltid sättas i främsta rummet. Barnperspektivet ska genomsyra stadsplaneringen.

Boendesegregationen måste brytas. Kommunen kommer svara mot de utmaningar som finns på bostadsmarknaden. Behoven av bostäder med lägre boendekostnad är stora och kommunen behöver stärka arbetet för att säkra boendevillkoren.

Kommunen ska ha en god krisberedskap för att kunna hantera olika sorters samhällsstörningar och förmågan till civilt försvar ska stärkas.

Fokusmålet bedöms i hög grad uppfyllt vid årets slut. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målet vid årets slut. målområdesbedömningarna nedan och de målbedömningar som kommunens nämnder och bolag har gjort. Inom fokusmålet finns tio uppdrag varav ett uppdrag är avslutat och övriga nio uppdrag pågår enligt plan och beräknas bli klara 2026. Av tre tillkommande uppdragen är två pågående enligt plan och avslutas 2026. Ett uppdrag som skulle ha varit klart 2024 är inte påbörjat än.

Flera initiativ pågår för att Uppsala ska bli tryggare och skapa jämlika villkor, exempelvis trygghetsskapande åtgärder såsom användande av smarta kameror och

sensorer samt kommunala ordningsvakter. Kommunen har tillsammans med polisen arbetat för att motverka välfärdsbrott och som ett resultat av detta har bland annat återkravsbeloppen för personlig assistans fördubblats.

Insatser pågår för att skapa jämlika livsvillkor inom kommunen och i samarbete med andra aktörer. För att underlätta för kvinnor i socioekonomiskt utsatta områden att påbörja studier eller arbete genomförs särskilda informationsinsatser om förskolan. Som en del av detta erbjuds alla barn över ett år en förskoleplats. Uppsala kommun har haft stort fokus på att skapa en meningsfull fritid för barn och unga genom att erbjuda kostnadsfria aktiviteter och sommarjobb för de som bor i socialt utsatta områden.

Målområde: Trygg och säker kommun

Målområdet bedöms delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområde vid årets slut. Bedömningen grundar sig på att målen för indikatorerna andelen unga som känner sig trygga i sitt bostadsområde och antalet grova brott mot kvinnofridskränkning har uppnåtts under året. Däremot uppnås inte målen för indikatorerna andelen invånare som avstår från att gå ut ensam och andelen anmälda bedrägeribrott genom social manipulation. Indikatorerna andelen elever som känner sig trygga i skolan, och antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinna inomhus i nära parrelation med offret per 100 000 invånare då utfall saknas för 2024. Indikatorn felaktigt utbetalda ersättningar (välfärdsbrott) kan inte bedömas då det saknas jämförelse med 2023. I bedömning ingår även arbetet med tre uppdragen varav två pågår och ett slutförts under året. Vissa positiva effekter kan ses av det arbete som utförts inom uppdragen såsom inrättandet av en tipsfunktion för allmänheten och arbetet mot välfärdsbrott, där bland annat antalet återkrav för ekonomiskt bistånd ökat.

Sammanfattning av målområdet:

Under 2024 har Uppsala kommun genomfört flera insatser för att stärka tryggheten och förebygga kriminalitet. En breddad lägesbild har tagits fram enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lägesbildsarbetet i samverkan med polisen har möjliggjort proaktiv hantering av otrygga platser. Smarta kameror och sensorer samt införandet kommunala ordningsvakter som har visat sig ha en positiv effekt på invånarnas trygghet.

Uppsala kommun har fått bidrag från Brottsförebyggande rådet för att genomföra åtgärder som riktar sig till barn och unga i syfte att motverka den pågående våldsvågen. Medel har också fördelats inom kommunen till skadeförebyggande arbete från återbäring av försäkringspremier.

Kommunens arbete mot välfärdsbrott har stärkts genom ökad tillsyn och samverkan med polisen. En tipsfunktion har inrättats, och visselblåsarfunktionen har utökats. Antalet återkravsärenden för ekonomiskt bistånd har ökat från 155 till 327 på två år, och återkravsbeloppet för personlig assistans har mer än fördubblats till 5,1 miljoner kronor under samma period. Ökningen beror främst på en högre upptäcktsgrad.

Under året har kommunen samarbetat med andra myndigheter, som polisen, Skatteverket och länsstyrelsen, för att bättre upptäcka och bekämpa illegal verksamhet. Tillsyner tillsammans med polisen av avfalls- och livsmedelstransporter har lett till ökad efterlevnad av tillstånd och kontrollen av upphandlade byggföretag har skärpts.

Kommunen har även förstärkt arbetet mot våldsbejakande extremism genom utbildningar och beslut om att ta fram en ny vägledning. De uppdaterade hot- och våldsrutinerna ökar medarbetares beredskap kring otillåten påverkan. Uppsala är också referenskommun i BRÅ:s arbete med att ta fram ett metodstöd mot detta.

För att förebygga ungdomskriminalitet har samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och civilsamhälle stärkts. En avhopparverksamhet har utvecklats och Jobbcoach junior i Gottsunda hjälper ungdomar att stanna i skolan. Kommunen och Region Uppsala driver även Insatser i samverkan för unga i Region Uppsala ISA 2.0 för att stödja unga kvinnor i riskzonen. Fritidsverksamheten har förstärkts med fler mötesplatser och aktiviteter och arbete har påbörjats för att tillgängliggöra fritidsaktiviteter under brottsaktiv tid. Med brottsaktiv tid menas tid utanför skoltid. Detta har lett till att tio ungdomar i riskzonen för kriminalitet har lotsats till meningsfulla fritidsaktiviteter.

För att öka tryggheten för äldre har bland annat informationssatsningar om bedrägerier mot äldre genomförts på kommunens träffpunkter. Under året har renhållningsarbetare bidragit till en tryggare stadsmiljö genom tidiga insatser på morgonen.

För att skydda våldsutsatta har en utredning om stadigvarande boende avslutats och vidare åtgärder pågår genom bland annat genom ramavtal och samverkan. En utvärdering av dessa åtgärder kommer att genomföras under 2025.

Trafiksäkerhetsinsatser som trygghetsvandringar och utbildningar har genomförts. Ett pilotprojekt med bilfria zoner vid sju skolor och en idrottsanläggning pågår. En riktlinje för hämtning och lämning vid förskolor, skolor och fritidsverksamhet är under framtagande.

Tabell 48. Status för uppdrag inom trygg och säker kommun.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
26: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.	2026	Pågår
29: Utreda möjligheterna att erbjuda kvinnor i skyddat boende en trygg bostadssituation.	2024	Färdigt
34: Förbättra trafiksäkerheten för barn och unga vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet.	2026	Pågår

Tabell 49 Indikatorer inom trygg och säker kommun.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen invånare som avstår från att gå ut ensam ska minska	Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 32 (2022: 26) Mål inte uppfyllt. En möjlig orsak till denna utveckling är den våldsvåg som drabbade Uppsala under hösten 2023. Kommunen har viss möjlighet att påverka invånarnas trygghet i Uppsala genom brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Våldsvågen har kommunen begränsade möjligheter att motverka.
Andelen unga som känner sig trygga i sitt bostadsområde ska öka	Andel som alltid känner sig trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet	Utfall 2023: 90 (2021: 87) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 saknas då undersökningen genomförs vartannat år. De senaste resultaten visar en svag positiv utveckling, men skillnaden mellan könen är fortsatt stor.
Andelen elever som känner sig trygga i skolan ska öka	Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel (%) som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del"	Utfall 2023: 82,2 (saknas) Måluppfyllelse inte bedömd då uppföljningen endast har gjorts en gång.

	i Skolinspektionens elevenkät (A2030)	Pojkarna ligger omkring 10 procent högre än flickorna och det finns skillnader mellan skolor. Utbildningsnämnden lägger stor vikt på ökad studiero och trygghet. Socialnämnden har sedan 2023 socialarbetare i både grund- och gymnasieskolor.
Antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning ska minska	Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning i kommunen, antal/100 000 invånare	Utfall 2023: 11 (2022: 12) Mål uppfyllt. Utfall 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Det finns en osäkerhet i indikatorn eftersom inte alla som utsätts för våld anmäler detta till polisen. Det är inte heller så att alla som utsätts för våld väljer att ta stöd hos kommunen. Under 2022 och 2023 noteras en minskning i både antalet vuxna i skyddat boende genom socialtjänsten och det totala antalet vårddygn i skyddat boende. Under 2024 har vårdbehovet varierat, sammantaget är det något fler i skyddat boende i jämförelse med 2023, men färre än 2022. Den nya lagen om barn i skyddat boende (LSB) kan i viss utsträckning påverka storleken på målgruppen för skyddat boende.
Antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinna inomhus i nära parrelation med offret per 100 000 invånare ska minska	Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära parrelation med offret i kommunen, antal/100 000 invånare (A2030)	Utfall 2024: Saknas Måluppfyllelse inte bedömd. Nyckeltalet har tagits bort från den offentliga statistiken och följs inte längre. Dock har anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus bekant med offret, minskat per 100 000 invånare från 134,2 år 2022 till 132,1 år 2023 (Koladaid N07549). Socialnämnden erbjuder stöd till våldsutsatta, se kommentar till indikatorn ovan.
Antalet anmälda bedrägeribrott genom social manipulation ska minska	Anmälda bedrägeribrott genom social manipulation antal/100 000 invånare	Utfall 2023: 349 (2022: 93) Mål inte uppfyllt. Utfall 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Ökning 2023 speglar nationella siffror. Bedrägeribrott genom social manipulation är relativt riskfri brottskategori för förövarna med förhållandevis höga, och stigande, brottsvinster. De kriminella aktörerna har i högre grad anpassat sin förmåga och blivit skickligare på att genomföra brottsligheten. Detta kan ha att göra med att brottsligheten sker med en högre organiseringsgrad, digitaliseringen fortsätter öka i omfattning och sårbarheterna i samhällsbärande digitala system har ökat.
Felaktigt utbetalda ersättningar (välfärdsbrott) ska minska	Felaktigt utbetalda ersättningar, mätt i antal felaktiga utbetalningar och felaktigt utbetalt, belopp minskar (välfärdsbrott)	Utfall 2024: 15,5 mkr Måluppfyllelse inte bedömd då uppgifter för 2023 saknas. Utfallet för 2024 utgår från preliminär rapportering om återkrav från upphandling (kommunledningskontoret), vård- och omsorgsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen.

Målområde: Jämlika livsvillkor och folkhälsa

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Denna bedömning grundar sig på resultaten från de många verksamheter som bedrivits under året riktade mot jämlika livsvillkor och folkhälsa. En effekt av detta arbete är bedömningen ”grönt ljus” som organisationen Suicide Zero givit Uppsala kommun för sitt suicidpreventiva arbete. Uppnådda mål i indikatorer stödjer denna bedömning. Andelen barn i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat, en större andel ungdomar uppger att de aldrig använt narkotika och medellivslängden för män och kvinnor ökar. Även det vräkningsfrämjande arbetet uppnår målet vilket visar att det är framgångsrikt.

Däremot nås inte målen om att öka tilliten mellan invånare, att den självskattade hälsan ska öka samt att ohälsotalet inte minskat. Samtidigt är statusen för självskattad hälsa och ohälsotalet bättre än genomsnittet både jämfört med liknande kommuner och riket som helhet.

Sammanfattning av målområdet:

Civilsamhället bidrar till folkhälsan genom att erbjuda fysisk aktivitet men också genom möten mellan olika människor som delar intressen vilket motverkar ofrivillig ensamhet och bygger tillit mellan människor. Dessa aktiviteter och möten kan underlättas av kommunen genom samnyttjande av lokaler. Uppsala kommun genomför en kartläggning av kommunala lokaler för att identifiera möjligheter för samutnyttjande och tillgänglighet för föreningar och andra verksamheter. I samband med kartläggningen har flera tidigare outnyttjade lokaler tillgängliggjorts för föreningsverksamhet. En årlig rutin för översyn av lokaler har tagits fram under 2024.

Barn och unga är också en prioriterad målgrupp i kommunens folkhälsoarbete, där teaterföreställningar och föreläsningar har genomförts i grundskolan och gymnasiet för att öka elevers kunskap om psykisk hälsa. Uppsökande arbete riktat mot barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som syftar till att inkludera dem i föreningslivet och andra fritidsaktiviteter har genomförts.

Alla barn i årskurs 9 erbjuds sommarjobb. Ungdomar i Gottsunda och Gränby har erbjudits feriejobb genom uppsökande verksamhet. I dessa områden har 30 barn i årskurs 8, som har särskilt stort behov av feriejobb redan fått en tjänst i årskurs 8. Barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd får extra information om feriejobb och under höstlovet har 48 barn fått möjlighet att arbeta.

Genom initiativ som El Sistema har Uppsala kulturskola fortsatt att erbjuda barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden möjligheter att kostnadsfritt lära sig spela instrument. Musikverksamheten har engagerat 498 deltagare och genomfört familjeträffar och dagläger som bidragit till att skapa samhörighet och inkludering för både barn och deras föräldrar.

Uppsala Summer Zone, en strukturerad sommarverksamhet, har bidragit till att synliggöra föreningslivet och erbjuda meningsfulla och kostnadsfria aktiviteter. Antalet besökare ökade med nästan 60 000 besök jämfört med föregående år, vilket visar på framgången i att engagera både barn och deras vårdnadshavare.

För vuxna fortsätter arbetet mot hemlöshet med uppsökande stöd och hjälp enligt modellen 'Bostad först'. Bibliotek och kulturhus fungerar som öppna mötesplatser för att stärka social sammanhållning.

För att förbättra hälsan hos personer över 65 år pågår flera initiativ. Ett viktigt fokus är att motverka ofrivillig ensamhet. Under året har kommunen samarbetat med hemvården, vårdcentraler och andra aktörer för att nå ut till äldre som kan vara ensamma eller har känslan av socialt utanförskap. Genom uppsökande arbete och information om träffpunkter har äldre erbjudits möjlighet att delta i aktiviteter och träffa andra.

Att Uppsala kommun har utvecklat det suicidpreventiva arbetet syns i Suicide Zeros årliga kommunbarometer där Uppsala kommun 2024 för första gången fick grönt ljus. Det innebär att kommunen bedöms utföra goda insatser för att förebygga självmord. Jämfört med tidigare år har fler suicidpreventiva insatser riktats direkt till kommuninvånare under 2024. Ett exempel är att cirka 3000 elever på högstadiet och

gymnasiet tagit del av föreläsningar om psykisk hälsa och den skam och utsatthet som personer med psykisk ohälsa kan uppleva. Tidigare år har fokus främst varit att kompetensutveckla och ge stöd till medarbetare i form av utbildning och framtagande av rutiner. Ett resultat av detta kan vara att verksamheterna nu har ökad kunskap och systematiska arbetssätt som gör att de känner sig mer trygga i att kunna ta upp och bemöta svåra samtal i arbetet.

Tabell 50. Status för uppdrag inom jämlika livsvillkor och folkhälsa.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
31: Kartlägga och utreda hur kommunen tillhandahåller och finansierar lokaler för olika delar av föreningslivet.	2026	Pågår
32: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.	2026	Pågår

Tabell 51. Indikatorer inom jämlika livsvillkor och folkhälsa.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Antalet verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn ska minska	Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 invånare (A2030)	Utfall 2024: 6,5 (9,4) Mål uppfyllt. Socialnämndens vräkningsförebyggande arbete är etablerat och prioriterat. Förutom att bistå de Uppsalabor som på eget initiativ tar kontakt med socialtjänsten angående sin boendesituation så erbjuder nämnden sitt stöd till alla hushåll när hyresvärden överväger att vräka en hyresgäst. Uppsala ligger på en betydligt lägre nivå än genomsnittet för R9-kommunerna.
Andelen invånare som saknar tillit till andra ska minska	Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, andel (%) (A2030)	Utfall 2024: 26,8 (2022: 25,2) Mål inte uppfyllt. Det finns fler faktorer som kan bidra till att tilliten till andra minskar. En faktor är exempelvis en ökning av brottslighet, särskilt bedrägerier och andra typer av social manipulation, som kan leda till att människor blir mer misstänksamma och mindre benägna att lita på andra. Andelen har ökat mer bland kvinnor än män sedan den senaste mätningen.
Andelen barn i befolkning som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd ska minska	Barn i befolkning som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd, andel (%)	Utfall 2023: 5,1 (2022: 6,2) Mål uppfyllt. Andelen barn i hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat både i antal och i andel. Barnfamiljer är en prioriterad målgrupp för arbetsmarknadsnämnden.
Andelen ungdomar som aldrig använt narkotika ska öka	Ungdomar som aldrig använt narkotika, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet, andel (%)	Utfall 2023: 89 (2021: 88) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 saknas då undersökningen genomförs vartannat år. Socialnämnden arbetar fortsatt för att förebygga droganvändning i skolan och i barn- och ungdomars närhet. En samordnare/behandlare anställd vid Ungdomscentrum samarbetar tillsammans med skolor och elevhälsa. Rollen omfattar att bistå med information och direkt stöd, men också att fungera som en brygga mellan skola och socialtjänst.
Andelen invånare med bra självskattat hälsotillstånd ska öka	Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (A2030)	Utfall 2024: 74,3 (2022: 75,1) Mål inte uppfyllt. Sedan 2020 är minskningen störst bland kvinnor. Uppsala ligger högre genomsnittet för R9-kommunerna, riket och tillhör de 25 procent av kommunerna med högst resultat sedan över 15 år tillbaka.

Ohälsotalet ska minska	Ohälsotal, antal dagar bland invånare 16-64 år	Utfall 2024: 18,0 (17,6) Mål inte uppfyllt. Ohälsotalet bland kvinnor har ökat under de senaste tre åren, medan trenden bland män varit stabil eller minskande. Sammantaget ligger Uppsala kommun på en lägre nivå än både genomsnittet för R9-kommunerna och rikssnittet.
Medellivslängden ska öka	Medellivslängd kvinnor, år (A2030)	Utfall 2023: 85,7 (2022: 85,5) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Medellivslängden hos kvinnor har ökat över tid. Många faktorer påverkar medlivslängden exempelvis förbättrad sjukvård, arbetsförhållanden och ekonomiska förhållanden.
	Medellivslängd män, år (A2030)	Utfall 2023: 82,5 (2022: 82,2) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Medellivslängden hos män har ökat över tid. Många faktorer påverkar medlivslängden exempelvis förbättrad sjukvård, arbetsförhållanden och ekonomiska förhållanden.

Målområde: Snabb och jämställd integration

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baseras på de många insatser som bedrivits under året riktade mot en snabb och jämställd integration. Uppnådda mål i indikatorer bidrar till denna bedömning. Andelen barn som är inskrivna i förskolan har ökat och andelen utrikesfödda långtidsarbetslösa har minskat.

Det saknas utfall kring andelen sfi-elever som klarar kursen inom ramtid. Däremot finns nationell statistik som visar att andelen lärare med sfi-lärarlegitimation ökat.

Sammanfattning av målområdet:

Uppsala kommun arbetar för att främja snabb och jämställd integration genom olika insatser. Förskoleplatser erbjuds till barn över ett år, vilket ger föräldrar, särskilt kvinnor, möjlighet att snabbare komma in i studier och på arbetsmarknaden. Språk- och yrkesutbildningar, som sfi bas (svenska för invandrare), stärker integrationen för utrikesfödda med kort utbildningsbakgrund. Samarbeten med Region Uppsala och andra utbildningsanordnare har resulterat i fler möjligheter för arbetsplatsförlagt lärande (APL) med fokus på språkstöd. Andelen lärare i sfi med lärarlegitimation har ökat från 52 procent 2019 till nästan 80 procent år 2023.

Kommunen arbetar för ett jämställt arbetsmarknadsinträde där kvinnor och män har lika möjligheter och krav. Syftet med insatserna är att de ska leda till egenförsörjning. Under året har olika typer av uppsökande insatser genomförts för att informera utrikes födda kvinnor om vikten av att ha en egen ekonomisk självständighet och trygghet.

De som var nyanlända åren efter 2015 har nu börjat etablera sig på arbetsmarknaden vilket återspeglas i minskningen av andelen långtidsarbetslösa som är utrikesfödda. Under 2024 genomfördes en uppföljande nationell undersökning bland ukrainare som fått skydd i Sverige. Enligt rapporten uppgav 66 procent av de tillfrågade ukrainarna som är i arbetsför ålder att de hade ett arbete vilket är en ökning med 8 procentenheter

jämfört med undersökningen från 2023. Detta trots att arbetslösheten ökade i Sverige under 2024.

Tabell 52. Status för uppdrag inom snabb och jämställd integration.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
27: Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen och inom uppdrag	2026	Pågår
30: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.	2026	Pågår

Tabell 53 Indikatorer inom snabb och jämställd integration.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen barn inskrivna i förskola ska öka	Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 84,2 (2022: 82,7) Mål uppfyllt. Utfall för 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Indikatorn visar en positiv utveckling över tid. Det pågår ett prioriterat uppsökande arbete för att motivera fler vårdnadshavare att skriva in sitt barn i förskolan, bland annat för att gynna barnens språkutveckling.
Andelen sfi-elever inom studieväg 1 och 2 som klarar kursen ska öka	Andel (%) sfi-elever inom studieväg 1 och 2 som klarar kursen inom ramtid	Utfall 2024: Saknas Måluppfyllelse inte bedömd. I samband med att arbetsmarknadsnämnden under 2024 bytte elevadministrativt system misslyckades delvis migrering av data. Detta innebär att det inte är möjligt att sammanställa tillförlitlig information gällande ramtid för elever inom sfi. Vuxenutbildningen arbetar med att återställa data och integrera den i det nya elevadministrativa systemet. Prognos för när statistik kan tas fram saknas idag.
Andelen utrikesfödda långtidsarbetslösa ska minska	Andel (%) långtidsarbetslösa (minst 12 månader) av arbetskraften, utrikesfödda, årsmedelvärde	Utfall 2024: 5,8 (6,8) Mål uppfyllt. Många av de nyanlända som kom till Uppsala i samband med det stora flyktingmottagandet kommer nu ut på arbetsmarknaden och lämnar arbetslösheten. Andelen kvinnor bland utrikesfödda i långtidsarbetslöshet är högre än andelen män, men glappet mellan könen har minskat sedan 2023.

Målområde: En bra start i livet

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområdet vid årets slut. Bedömningen baserar sig på arbetet inom uppdraget och utfallet på indikatorn. Indikatorn andelen ungdomar som uppger att det mår bra, mycket bra eller mycket bra årskurs 7, 9 och årskurs 2 i gymnasiet uppnådde inte målet och saknar utfall för 2024. Vissa positiva effekter kan redan ses, till exempel att narkotikasök med hund på skolor inte hittade något och att antalet kostnadsfria fritidsaktiviteter har ökat.

Sammanfattning av målområdet:

Under 2024 har Uppsala kommun genomfört flera åtgärder för att förebygga droganvändning bland barn och unga – en viktig del i arbetet för att ge dem en trygg och bra start i livet. Webbportalen *Unga och droger* har uppdaterats och utökats till att omfatta hela ANDTS-området (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel), vilket ger vuxna som arbetar med barn och unga bättre stöd i det förebyggande arbetet.

Kommunen har också genomfört sju narkotikahundsök i skolor utan att några fynd gjorts. Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) samt effektiva samordningsteamet (EST) är viktiga inslag i det trygghetsskapande arbetet. Genom EST har rapportörer utbildats inom olika yrken, såsom ordningsvakter och lokalvårdare med flera, för att uppmärksamma och rapportera konkreta händelser. En breddad lägesbild har tagits fram, vilket understryker vikten av ett socialt helhetsperspektiv för att minska droganvändningen.

Kommunen arbetar även strategiskt för att stärka insatserna i områden med särskilda utmaningar. Detta sker bland annat genom handlingsplanerna för Gottsundaområdet (2021–2030) samt Gränby, Kvarngärdet och Löten (2024–2030). Under året har arbetet med riktade informationsinsatser kring ”Förskola för alla” fortsatt, och skolorna har fått förstärkta personalgrupper. I uppföljningen av åtgärderna inom skolan visar det att insatserna har stärkt professionen, ökat kompetensen och bidragit till förbättrad inlärning och trygghet för eleverna.

Fritidsutbudet inom dessa områden har också utvecklats med fler kostnadsfria aktiviteter, särskilt för flickor, för att skapa en mer meningsfull fritid. Genom dessa samordnade insatser arbetar kommunen för en trygg och utvecklande uppväxt för barn och unga i Uppsala.

Tabell 54. Status för uppdrag kopplade till en bra start i livet.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
33: Insatser mot droger i skolan och barn och ungas nära miljö ska stärkas.	2026	Pågår

Tabell 55. Indikator inom en bra start i livet.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra ska öka	Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet, andel (%)	Utfall 2023: 69 (2021: 70) Mål inte uppfyllt. Utfall för 2024 saknas då undersökningen genomförs vartannat år. Skillnaden mellan flickor och pojkar har ökat från med fem procentenheter sedan föregående mätning år 2021. Andelen som uppger att de mår bra eller mycket bra har minskat bland flickor och ökat bland pojkar.

Målområde: Bostäder för alla

Målområdet bedöms vara i hög grad uppfyllt. Bedömningen grundar sig dels på att utfallet på indikatorerna och arbetet med uppdraget. Indikatorerna trångboddhet ska minska i hyresbostäder och andelen hyresrätter har uppnått de uppsatta målvärdena. För indikatorn antal bostäder per 1000 invånare för sociala ändamål saknas målsättning för 2024 vilket innebär att den inte kan bedömas. Det pågår flera initiativ som syftar till att uppfylla målområdet. Vissa positiva effekter kan redan ses, till exempel minskad trångboddhet och fler byggstarter.

Sammanfattning av målområdet:

Under 2024 har kommunen fortsatt sitt arbete med att skapa förutsättningar för ett bostadsutbud som är tillgängligt för alla. En viktig insats har varit revideringen av bostadsförsörjningsprogrammet *Bostad för alla*, som syftar till att anpassa bostadsutbudet efter hushållens varierande behov och att skapa en bättre mix av bostäder i olika områden

Genom riktade markanvisningar, exempelvis inom Ulleråkersprojektet, säkerställer kommunen att nyproduktion bidrar till en ökad variation av bostadsformer. För att underlätta byggstarter har möjligheten att skjuta upp markbetalningar införts, vilket stödjer byggaktörer i en tid av ekonomisk osäkerhet. En tredjedel av hyresrätter och studentbostäder som byggts 2021–2024 hade 25 procent lägre hyra tack vare statligt stöd, men detta stöd har nu upphört. Dessa bostäder är mycket eftertraktade. Trots avskaffandet av det statliga investeringsstödet har en viss ökning av byggstarter kunnat noteras under året.

För att fler invånare ska få tillgång till prisrimliga bostäder arbetar kommunen med att se över tillträdeskraven till hyresrätter, vilket kan minska trångboddhet och förbättra boendekvaliteten. Trångboddheten har minskat något de senaste åren, även om orsakerna inte är helt tydliga. En möjlig förklaring är att det byggts många nya bostäder, vilket har gett fler möjligheten att flytta till en mer lämplig bostad. Trångboddhet är fortfarande vanligare bland hushåll med barn än hushåll utan barn.

Kommunens arbete med *Bostad för alla* fortsätter och handlar om att främja en långsiktig och socialt hållbar bostadsförsörjning, där fler människor, oavsett inkomst eller livssituation, kan hitta en bostad som motsvarar deras behov.

Tabell 56. Status för uppdrag kopplade till bostäder för alla.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
28: Skapa förutsättningar för fler prisrimliga bostäder med låg boendekostnad.	2026	Pågår

Tabell 57. Indikatorer inom bostäder för alla.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Trångboddhet i flerbostadshus ska minska	Trångboddhet i flerbostadshus enligt norm 2, andel (%) (A2030)	Utfall 2023: 13,9 (2022: 14,2) Mål uppfyllt. Utfall 2024 kommer i slutet på tertial 1 2025. Det finns ingen tydlig förklaring till minskningen av andelen trångbodda hushåll. Det kan bero på att det under de senaste åren har byggts många bostäder i Uppsala och att personer har kunnat flytta till en mer lämplig bostad. Hushåll med barn är generellt mer trångbodda än hushåll utan barn. Andelen trångbodda hushåll med barn har långsamt ökat de senaste åren.
Andelen hyresrätter ska öka	Hyresrätter i bostadsbeståndet, andel (%)	Utfall 2023: 38,3 (2022: 38,1) Mål uppfyllt. Andelen ökade något 2023 jämfört med 2022 men är fortfarande långt under R9-kommunerna. Här finns politisk styrning för alla att minst 30 procent av nyproduktionen ska utgöra hyresrätter, vilket kan innebära att andelen hyresrätter i beståndet kan minska från dagens 38 procent. I det nya bostadsförsörjningsprogrammet som är på väg att beslutas har detta andelsmål därför justerats. De senaste fem åren har andelen hyresrätter i snitt utgjort drygt 40 procent av de bostäder som byggts i Uppsala.
Målsättning saknas	Antal bostäder per 1 000 invånare för sociala ändamål (särskilda ekonomiska/sociala skäl samt enligt bosättningslagen per sista dec.)	Utfall 2024: 2,8 (2,5) Måluppfyllelse inte bedömd då målsättning saknas. För 2024 inkluderar siffran nyanlända från Ukraina som tecknat egna kontrakt (det vill säga anvisats via bosättningslagen och folkbokfört sig). Med samtliga hushåll från Ukraina är utfallet för 2024 3,3. Trots god samverkan med andra nämnder och Uppsalahem kan socialnämnden konstatera att det finns fler individer i deras målgrupper än lämpliga bostäder att erbjuda dem. Enligt arbetsmarknadsnämnden så finns en variation i bostäderna

	som uppfyller deras behov. Det är dock utmanande att hitta anpassade bostäder för personer med särskilda behov och att boendekostnaderna är relativt höga. Uppsalahem AB uppger att kommunen har tecknat avtal med dem på alla lägenheter som de har erbjudit. Riktvärdet för 2024 uppnåddes inte riktigt.

Målområde: Krisberedskap och civilt försvar

Målområdet bedöms vara delvis uppfyllt. Kommunens verksamhet har delvis lett till de resultat som önskas inom målområde vid årets slut. Denna bedömning grundar sig på resultaten från indikatorerna och det uppdrag som pågår inom målområdet. Samtliga fyra indikatorerna saknar utfall för 2024 på grund av att den undersökning som skulle genomföras blev framflyttad till 2025. Vissa positiva effekter kan redan ses, införandet av verktyget blåljuskollen och att en modell för socialt krisstöd har implementerats.

Sammanfattning av målområdet:

Under 2024 har Uppsala kommun stärkt sin krisberedskap och förmåga att hantera samhällsstörningar. Kommunen har antagit en ny riktlinje för planering vid höjd beredskap och arbetet har fortsatt med att ta fram kontinuitetsplaner för att säkerställa att verksamheten kan fortsätta att fungera vid störningar. Uppdaterade driftstoppsrutiner för IT-avbrott håller på att tas fram för att minimera störningar.

Kommunen har även satsat på kunskapshöjande insatser genom utbildningar och övningar, samt deltagit i Myndigheten för skydd och beredskaps (MSB) beredskapsvecka för att öka allmänhetens medvetenhet om krisberedskap. Samverkan har under året fördjupats med Civilförsvarsförbundet genom en ny frivillig resursgrupp (FRG). Kommunen har infört ett verktyg som underlättar för blåljuspersonal att snabbt få information om markförhållanden vid akuta insatser.

Kommunen har utvecklat och implementerat en modell under året för socialt krisstöd till allmänheten vid en särskild händelse. Modellen tydliggör den interna ansvarsfördelningen och säkerställer att tillräckliga resurser finns tillgängliga. Krisstödet aktiveras när en händelse inträffar som bedöms medföra större stödbehov hos allmänheten.

Uppsala kommun har deltagit i en regional totalförsvarsövning och förbereder sig för en kommande kärnkraftsövning 2025–2026. Arbetet med att inventera skyddsrum pågår. Under 2024 har kommunens beredskapslager av mat stärkts. Enligt regeringens direktiv ska samhällsviktig verksamhet kontinuitetsplanera för tre månaders störningar. Uppsala Vatten och Avfall AB intensifierar sitt arbete med civil beredskap och planerar att stärka robustheten under de kommande åren.

Genom dessa åtgärder har Uppsala kommun fortsatt att utveckla sin beredskap och motståndskraft för att kunna hantera kriser och säkerställa att samhällsviktiga funktioner kan upprätthållas även i svåra situationer.

Tabell 58. Status för uppdrag kopplade till krisberedskap och civilt försvar.

Uppdrag	Beräknat slutår	Status
35: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.	2026	Pågår

Tabell 59. Indikatorer inom krisberedskap och civilt försvar.

Målsättning	Indikator	Måluppfyllelse
Andelen nämnder och bolagsstyrelser som utifrån sin risk- och sårbarhetsanalys (RSA) har identifierat åtgärdsbehov och arbetar aktivt med dessa ska öka	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser som har, utifrån sin risk- och sårbarhetsanalys (RSA), identifierat åtgärdsbehov och arbetar aktivt med dessa	Utfall 2024: Uppgifter saknas Måluppfyllelse inte bedömd då utfall saknas. Undersökningen är framflyttad till 2025 och har inte genomförts tidigare.
Andelen nämnder och bolagsstyrelser som har en kontinuitetshantering inom sina samhällsviktiga verksamheter ska öka	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser som har en kontinuitetshantering inom sina samhällsviktiga verksamheter (avser ledning, avdelning, enhet)	Utfall 2024: Uppgifter saknas Måluppfyllelse inte bedömd då utfall saknas. Undersökningen är framflyttad till 2025 och har inte genomförts tidigare.
Andelen nämnder och bolagsstyrelser som har en aktuell plan för höjd beredskap ska öka	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser som har en aktuell plan för höjd beredskap (Avser krigsorganisation, bemanning, ledningsplan för höjd beredskap samt en beskrivning av den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap)	Utfall 2024: Uppgifter saknas då Måluppfyllelse inte bedömd då utfall saknas. Undersökningen är framflyttad till 2025 och har inte genomförts tidigare.
Andelen nämnder och bolagsstyrelser samhällsviktiga verksamheter har övat sin krisledningsorganisation inför och vid allvarlig störning och kris ska öka	Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser samhällsviktiga verksamheter har övat sin krisledningsorganisation inför och vid allvarlig störning och kris	Utfall 2024: Uppgifter saknas Måluppfyllelse inte bedömd då utfall saknas. Undersökningen är framflyttad till 2025 och har inte genomförts tidigare.

Driftredovisning

Kommunen i förvaltningsform

Driftsredovisning per nämnd

Tabell 60. Driftredovisning per nämnd. Belopp i miljoner kronor.

Nämnd	Intäkter exkl. kommunbidrag		Kostnader		Nettokostnad		Kommunbidrag/ budgetram		Resultat	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Kommunfullmäktige	-	0	-14	-14	-14	-14	16	16	2	1
Valnämnden	7	0	-19	-2	-12	-2	12	2	1	0
Kommunrevisionen	0	0	-6	-7	-6	-7	8	8	2	1
Kommunstyrelsen	2 907	2 755	-3 935	-3 964	-1 028	-1 209	917	661	-112	-548
- varav kommunledningskontoret					-539	-408	500	482	-39	74
- varav stadsbyggnadsförvaltningen					-489	-801	417	179	-72	-622
Arbetsmarknadsnämnden	284	250	-1 095	-1 044	-811	-794	880	861	68	67
Gatu- och samhällsmiljönämnden	200	234	-924	-847	-724	-613	723	565	-1	-48
Idrotts- och fritidsnämnden	73	68	-504	-464	-431	-396	436	398	5	2
Kulturnämnden	53	54	-540	-503	-486	-449	490	449	4	0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	62	54	-93	-87	-31	-32	31	32	0	0
Namngivningsnämnden	-	-	-2	-2	-2	-2	2	2	0	0
Omsorgsnämnden	290	282	-2 362	-2 245	-2 072	-1 964	2 076	1 984	4	20
Plan- och byggnadsnämnden	84	92	-170	-184	-85	-92	87	87	2	-6
Räddningsnämnden	84	83	-292	-278	-209	-195	210	196	2	1
Socialnämnden	108	107	-1 082	-1 022	-974	-915	950	912	-24	-3
Utbildningsnämnden	1 061	1 015	-7 357	-7 062	-6 296	-6 047	6 374	6 090	78	43
Äldrenämnden	715	729	-3 012	-2 943	-2 297	-2 214	2 374	2 231	77	17
Överförmyndarnämnden	15	15	-39	-37	-23	-22	23	22	0	0
Summa nämnder	**5 944**	**5 738**	**-21 445**	**-20 705**	**-15 501**	**-14 967**	**15 610**	**14 516**	**109**	**-451**
Justeras: Nämndernas poster som ej är hänförbara till verksamhetens externa intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	-2 803	-2 656	5 969	5 585						
Finansförvaltningen: Verksamhetens externa intäkter och kostnader	10	9	-3 247	-2 905						
Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	**3 150**	**3 091**	**-18 723**	**-18 025**						

Kommunens verksamhet i förvaltningsform redovisade ett samlat överskott om 194 (222) miljoner kronor. Nämnderna exklusive finansförvaltningen redovisade ett överskott om 109 miljoner kronor 2024 jämfört med ett underskott 451 miljoner kronor för 2023. Kommunstyrelsens resultat 2024 var ett underskott om 112 miljoner kronor att jämföra med ett underskott om 548 miljoner kronor 2023. Övriga nämnder

redovisade 2024 ett samlat överskott om 221 miljoner kronor att jämföra med 94 miljoner kronor 2023.

Här följer en analys över de nämnder som har större avvikelser mot budget. Analys av samtliga nämnder finns i bilagan Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform.

Kommunstyrelsens underskott om 112 miljoner kronor härleds till flera större avvikelser till stor del av engångskaraktär. På grund av ändrad demografisk utveckling, stoppades flera projekt för byggnation av skolor och förskolor, varvid upparbetade projektkostnader om 36 miljoner kronor kostnadsfördes. En avsättning om 50 miljoner kronor gjordes för kommande kostnader för sanering av PFAS vid övningsfältet vid Viktoria brandstation. Nedskrivning av mark som avsatts som naturreservat och allmän plats, gjordes med 35 miljoner kronor. Liksom 2023 kostnadsfördes åtaganden om medfinansiering av statlig infrastruktur. Avtalet om medfinansiering av trafikplatsen vid Mora Stenar omförhandlades och Uppsala kommun övertog hela ansvaret från Knivsta kommun. Kostnaderna för bidrag till statlig infrastruktur uppgick till 116 miljoner kronor.

De högre kostnaderna balanseras till del av 156 miljoner kronor lägre kostnader än budgeterat för ledningsflyttsarbeten inom spårvägsprojektet där delar av planerat arbetet förskjutits till kommande år.

Inom kommunstyrelsens exploateringsverksamhet uppgick markförsäljningen till 99 miljoner kronor vilket var 80 miljoner kronor lägre än budgeterat. Merparten av markförsäljningen avsåg försäljning av verksamhetsmark i Östra Fyrislund.

Arbetsmarknadsnämnden redovisade ett överskott om 68 miljoner kronor. Överskottet förklaras av högre statsbidrag om totalt 46 miljoner kronor högre än budgeterat för vuxenutbildning och migrationsersättningar samt 20 miljoner kronor lägre kostnader än budgeterat för försörjningsstöd. Antal hushåll med utbetalat försörjningsstöd ligger i nivå med 2023, men andelen vuxna biståndsmottagare av befolkningen har fortsatt att minska. Utvecklingen har stöttats av en satsning på arbetsmarknadsanställningar för att få fler i sysselsättning.

Socialnämndens negativa budgetavvikelse om 24 miljoner kronor härleds till barn- och ungdomsvården. Ett högt inflöde av ärenden, varav många med komplexa vårdbehov, innebar längre vårdtider och behov av stora vårdinsatser. Vårdbehovet förväntas kvarstå på en hög nivå kommande år varför nämnden fått en utökad budget inför 2025. Tillsammans med genomförda insatser för att minska vårdinsatserna utanför eget hem till förmån för hemmaplanslösningar, förväntas nämnden kunna nå en ekonomi i balans 2025.

Utbildningsnämnden redovisade ett överskott om 78 miljoner kronor. Den främsta förklaringen till överskottet var färre barn och elever än budgeterat i förskola och grundskola. Anpassning av bemanning till lägre volymer inom förskolan genomfördes enligt plan. Två nya grundskolor togs i bruk, Gottsundaskolan och Rosendals skola. Inom gymnasieskolan koncentrerades flera verksamheter till nya lokaler på Polacksbacken.

Äldrenämnden redovisade ett överskott om 77 miljoner kronor. Överskottet berodde framför allt på högre avgiftsintäkter från brukare och lägre volymer än budgeterat inom både ordinärt boende (hemtjänst) och särskilt boende. Nämndens arbete med att minska andelen inhyrd legitimerad personal har fått effekt och sammantaget minskat kostnaderna med 15 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Mindre överskott redovisades för gatu- och samhällsmiljönämnden, idrotts- och fritidsnämnden, kulturnämnden och omsorgsnämnden. Inom gatu- och samhällsmiljönämnden vidtogs åtgärder för att balansera ökade kostnader för vinterväghållning och färdtjänst. Föreningslivet höga nyttjande av lokaler bidrog till idrotts- och fritidsnämndens överskott. Inom kulturnämnden innebar svårigheter att bemanna vid vakanser att personalkostnaderna blev lägre än budgeterat. Överskottet för omsorgsnämnden berodde främst på högre avgifter från brukare och lägre volymer inom boenden, socialpsykiatri.

Resterande nämnder; miljö- och hälsoskyddsnämnden, namngivningsnämnden, plan- och byggnadsnämnden, räddningsnämnden, överförmyndarnämnden, valnämnden samt kommunfullmäktige och kommunrevisionen redovisade i stort sett en ekonomi i balans för verksamhetsåret 2024.

Driftredovisning per verksamhet

Tabell 61. Driftredovisning per verksamhet. Belopp i miljoner kronor.

Verksamhet	Nettokostnad		Kommunbidrag		Resultat	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Politisk verksamhet	-128	-120	137	118	9	-2
Infrastruktur, skydd mm	-1 630	-1 777	1 542	1 150	-88	-626
Kultur och fritid	-870	-807	887	812	17	5
Pedagogisk verksamhet						
Förskola och pedagogisk omsorg	-1 657	-1 627	1 679	1 628	23	1
Fritidshem	-254	-245	289	279	35	33
Öppen fritidsverksamhet	-48	-39	41	36	-7	-3
Förskoleklass	-188	-188	199	192	11	5
Grundskola	-2 829	-2 690	2 824	2 683	-5	-8
Anpassad grundskola	-193	-176	198	184	5	8
Gymnasieskola	-1 107	-1 053	1 115	1 053	8	0
Anpassad gymnasieskola	-66	-64	66	68	0	4
Kommunal vuxenutbildning	-172	-173	191	195	19	21
Äldreomsorg	-2 388	-2 311	2 486	2 342	98	31
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	-1 968	-1 841	1 992	1 902	24	62
Färdtjänst	-125	-130	77	63	-48	-67
Individ- och familjeomsorg						
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	-224	-208	234	218	10	10
Barn- och ungdomsvård	-717	-687	685	666	-32	-21
Ekonomiskt bistånd	-410	-405	446	441	36	36
Familjerätt och familjerådgivning	-23	-20	24	21	1	1
Flyktingmottagande	17	13	5	5	21	18
Arbetsmarknadsåtgärder	-228	-210	230	214	2	4
Affärsverksamhet	4	-8	2	2	6	-6
Kommunledning o gemensam verksamhet	-298	-200	260	245	-38	45
Summa verksamheter	**-15 501**	**-14 967**	**15 610**	**14 516**	**109**	**-451**

Nämnderna exklusive finansförvaltningen redovisade ett överskott om 109 miljoner kronor 2024 jämfört med ett underskott 451 miljoner kronor för 2023. Högre nettokostnader än budgeterat återfanns inom infrastruktur, skydd m.m., färdtjänst

samt inom barn och ungdomsvård. Sammantaget var nettokostnaderna för de pedagogiska verksamheterna 89 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Från och med 2024 redovisas transportkostnader inom daglig verksamhet som färdtjänst i stället för LSS, vilket innebär en avvikelse mot kommunfullmäktiges budget. Justering sker i budget från 2025. Nettokostnaden för övrig färdtjänst var 4 miljoner kronor högre än budgeterat.

Övriga verksamheter hade lägre nettokostnad än budgeterat eller i nivå med budget.

I bilagan Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform återfinns analys per verksamhet uppdelat per nämnd.

De kommunala bolagen

Tabell 62. Resultat före finansiella poster, resultatkrav kommunala bolag. Belopp i miljoner kronor.

	Resultatkrav enl MoB 2024	Utfall* 2024	Avvikelse
Destination Uppsala AB	-	0	*0*
Uppsalahem AB	320	443	*123*
Uppsala bostadsförmedling AB	1	2	*2*
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	45	46	*1*
Uppsala kommun skolfastigheter AB	168	285	*117*
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	14	22	*8*
Uppsala konsert och kongress AB	-42	-38	*4*
Uppsala parkering AB	33	37	*3*
Uppsala stadsteater AB	-82	-118	*-36*
Uppsala vatten och avfall AB**	10	8	*-1*

* Resultat justerat för jämförelsestörande poster i syfte att nå jämförbarhet med resultatkravet

** Resultatkravet avser den konkurrensutsatta verksamheten

Kommunfullmäktige beslutar inte om någon samlad budget för kommunkoncernen. I de finansiella ägardirektiven fastställer kommunfullmäktige resultatkrav för bolagens resultat före finansiella poster. Alla bolag utom två redovisade ett resultat som var i nivå med eller högre än kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav. Uppsala vatten och avfall AB har under året mottagit mer avfall vid Hovgårdens avfallsanläggning än vad som har sorterats och körts ut. Därmed har inte avdrag kunnat göras fullt ut för avfallsskatt under 2024. Avfallet kommer i stället att sorteras och köras ut under 2025 och avdrag för avfallsskatten kommer då att kunna genomföras. Uppsala stadsteater AB har haft ett flertal framgångsrika produktioner under året med högre biljettintäkter än förväntat. Bolaget har dock haft ökade kostnader för bland annat hyror och betydligt högre produktionskostnader än vad intäkterna har kunnat täcka.

Analys av respektive bolags ekonomi finns i bilagan Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform.

Investeringsredovisning

Investeringarna 2024 var högre än föregående år. Kommunkoncernens investeringar uppgick till 3 894 (3 514) miljoner kronor, 1 141 (1 042) miljoner kronor för kommunen i förvaltningsform, 2 753 (2 522) miljoner kronor för kommunala bolagen. De

sammantagna investeringsutgifterna 2024 blev 1 388 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges investeringsram enligt Mål och budget vilket innebär en upparbetningsgrad om 74 procent.

Tabell 63. Investeringar nämnder och bolag, Uppsala kommunkoncern. Belopp i miljoner kronor.

	Investerings-ram Mål och budget 2024	Investerat 2024	Investerat 2023
Kommunfullmäktige			
Valnämnden	-	0,1	-
Kommunrevisionen			
Kommunstyrelsen	1 102	648	520
Arbetsmarknadsnämnden	3	1	-
Gatu- och samhällsmiljönämnden	431	356	417
Idrotts- och fritidsnämnden	19	19	12
Kulturnämnden	40	28	25
Miljö- och hälsoskyddsnämnden			
Namngivningsnämnden			
Omsorgsnämnden	4	2	2
Plan- och byggnadsnämnden	0,4	0,2	-
Räddningsnämnden	17	17	16
Socialnämnden	1	0,2	-
Utbildningsnämnden	75	50	42
Äldrenämnden	21	21	7
Överförmyndarnämnden			
Totalt Uppsala kommun nämnder	**1 713**	**1 141**	**1 042**
Destination Uppsala AB			
Uppsalahem AB	950	840	476
Uppsala bostadsförmedling AB	0,2	0,5	2
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	535	344	233
Uppsala kommun skolfastigheter AB	1 163	893	1 148
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	28	10	12
Uppsala konsert och kongress AB	4	4	2
Uppsala parkering AB	136	122	65
Uppsala stadsteater AB	8	8	3
Uppsala vatten och avfall AB	745	533	580
Totalt Uppsala kommun, dotterbolag	**3 569**	**2 753**	**2 522**
Eliminering interna poster			-50
Totalt Uppsala kommunkoncern	**5 282**	**3 894**	**3 514**

En stor del av kommunens investeringar avser strategiska markförvärv samt utbyggnad och reinvestering av kommunal infrastruktur på allmän plats. Under 2024 genomförde kommunstyrelsen strategiska markförvärv om 226 (219) miljoner kronor. Förvärven avsåg i huvudsak fastigheter i Boländerna inför kommande utbyggnad av en järnvägspassage. Utbyggnad av infrastruktur inom kommunstyrelsens exploateringsverksamhet uppgick till 269 (239) miljoner kronor med största investeringsvolymer inom Ulleråker och Rosendal. Gatu- och samhällsmiljönämnden investerade totalt 356 (417) miljoner kronor i cykelvägar, utveckling av allmän plats och parker samt reinvesteringar. Av årets investeringsvolym inom gatu- och samhällsmiljönämnden utgjordes omkring en tredjedel av arbeten med planskilda

korsningar med järnvägen vid S:t Olofsgatan och S:t Persgatan i samarbete med Trafikverket. Under året invigdes Tullgarnsbron över Fyrisån. Övriga nämnder investerade i inventarier, brandskydd, fordon och annan utrustning till verksamheten. Därutöver investerade kulturnämnden i offentlig konst.

Upparbetningsgraden i förhållande till kommunfullmäktiges ram uppgick till 67 procent, där det främst var de strategiska markförvärven och investeringar i infrastruktur inom gatu- och samhällsmiljönämnden som inte nyttjade hela investeringsutrymmet. Erhållen finansiering inom investeringsverksamheten uppgick till 104 miljoner kronor vilket var 5 miljoner kronor högre än budgeterat. Finansieringen återfanns inom kommunstyrelsen och avsåg exploateringsersättning och statligt investeringsstöd.

De kommunala bolagen investerade såväl i renovering och underhåll av befintligt bestånd av bostäder, lokaler och anläggningar som i nyproduktion utifrån tillväxt och lokalförsörjningsplanering för kommunens verksamheter. Investeringar kopplade till renovering och underhåll utgjorde omkring en tredjedel av bolagens totala investeringsvolym. Bland de kommunala bolagens större investeringar märktes Uppsalahem AB med 840 (476) miljoner kronor för nyproduktion och förnyelse av sitt bostadsbestånd. Bolaget hade flera större nyproduktionsprojekt i produktionsfas och en stor del av planerade renoverings- och underhållsprojekt kunde genomföras enligt plan. Uppsala kommun skolfastigheter AB investerade 893 (1 148) miljoner kronor för utveckling och förvaltning av förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Två nya grundskolor invigdes under året. Uppsala vatten och avfall AB:s arbete med att bygga ut ledningsnätet och öka kapaciteten i va-anläggningar har medfört reinvesteringar och nyinvesteringar med 533 (580) miljoner kronor med största volymen i reinvestering och utbyggnad av Kungsängsverket. Uppsala kommun arenor och fastigheter AB investerade 344 (233) miljoner kronor med största volymen i en ny simanläggning i Gränby där produktionen startade under året.

Upparbetningsgraden i förhållande till kommunfullmäktiges ram uppgick till 77 procent. Vissa projekt i tidiga skeden avseende pedagogiska lokaler, pausades under året av beställaren Uppsala kommun på grund av förändrad befolkningsprognos och lägre behov. Försenade upphandlingar, avtalsfrågor kopplade till entreprenörer samt anpassningar till andra projekt var ytterligare förklaringar till lägre nyttjande av investeringsutrymmet inom flera av bolagen.

Vid utgången av 2024 uppgick saldot för pågående investeringar i kommunkoncernen till totalt 5 243 (4 950) miljoner kronor. Detta avser upparbetade investeringar som ännu inte slutförts med ett genomförande över flera år. De största investeringsprojekten presenteras i bilagan Större investeringsprojekt 2024.

Resultaträkning

Tabell 64. Resultaträkning. Belopp i miljoner kronor.

Resultaträkning	Not	Kommunkoncernen Utfall 202401-202412	Kommunkoncernen Utfall 202301-202312	Kommunen Budget 2024	Kommunen Utfall 202401-202412	Kommunen Utfall 202301-202312
Verksamhetens intäkter	3, 10	6 038	5 833	2 883	3 150	3 091
Verksamhetens kostnader	4, 10	-19 791	-19 143	-18 363	-18 723	-18 025
Avskrivningar	5, 10	-1 566	-1 431	-403	-447	-397
Verksamhetens nettokostnader		**-15 319**	**-14 742**	**-15 884**	**-16 020**	**-15 331**
Skatteintäkter	6	13 740	13 510	13 855	13 740	13 510
Generella statsbidrag och utjämning	7	2 344	1 978	2 276	2 344	1 978
Verksamhetens resultat		**766**	**747**	**248**	**65**	**157**
Finansiella intäkter	8, 10	166	79	672	711	530
Finansiella kostnader	9, 10	-548	-420	-765	-581	-465
Resultat efter finansiella poster		**384**	**406**	**155**	**194**	**222**
Årets resultat		**384**	**406**	**155**	**194**	**222**

Balansräkning

Tabell 65. Balansräkning. Belopp i miljoner kronor.

Balansräkning	Not	Kommunkoncernen Utfall 20241231	Kommunkoncernen Utfall 20231231	Kommunen Utfall 20241231	Kommunen Utfall 20231231
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	11	15	31	-	11
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	32 158	30 719	8 107	7 543
Maskiner och inventarier	13	5 596	4 804	808	716
Summa materiella anläggningstillgångar		**37 754**	**35 524**	**8 915**	**8 259**
Finansiella anläggningstillgångar	14	1 560	1 488	20 089	18 055
Summa anläggningstillgångar		**39 330**	**37 043**	**29 004**	**26 325**
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	15	608	598	607	597
Kortfristiga fordringar	16	1 772	2 056	7 244	7 682
Kortfristiga placeringar	17	-	-	204	134
Kassa och bank	18	784	988	773	968
Summa omsättningstillgångar		**3 164**	**3 641**	**8 828**	**9 382**
Summa tillgångar		**42 494**	**40 684**	**37 832**	**35 707**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	19				
Eget kapital vid årets början		14 875	14 478	12 790	12 564
- varav resultatutjämningsreserv		739	735	739	735
Årets resultat		384	406	194	222
Eget kapital vid årets slut		**15 259**	**14 884**	**12 984**	**12 790**
- varav resultatutjämningsreserv		739	739	739	739
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	2 403	1 862	2 398	1 857
Andra avsättningar	21	1 537	1 444	774	650
Summa avsättningar		**3 940**	**3 306**	**3 173**	**2 507**
Skulder					
Långfristiga skulder	22	16 291	14 090	15 528	13 127
Kortfristiga skulder	23	7 004	8 405	6 147	7 283
Summa skulder		**23 296**	**22 495**	**21 675**	**20 410**
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		**42 494**	**40 684**	**37 832**	**35 707**
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	24	202	202	-	-
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder eller avsättningar	25	2 814	2 765	2 813	2 765
Övriga ansvarsförbindelser	26	367	374	561	965

Kassaflödesanalys

Tabell 66. Kassaflödesanalys. Belopp i miljoner kronor.

Kassaflödesanalys	Not	Kommunkoncernen Utfall 202401-202412	Kommunkoncernen Utfall 202301-202312	Kommunen Utfall 202401-202412	Kommunen Utfall 202301-202312
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		**384**	**406**	**194**	**222**
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet					
- justering för ej likviditetspåverkande poster	28	2 239	2 308	1 069	1 237
- övriga likviditetspåverkande poster	29	-53	-46	-53	-46
- poster som redovisas i annan sektion	30	-45	-13	-29	-63
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**2 524**	**2 656**	**1 182**	**1 350**
Förändring i rörelsekapital					
- ökning (-) /minskning (+) av förråd och varulager		-1	5	-1	4
- ökning (-) /minskning (+) av exploateringsfastigheter		14	-23	14	-23
- omklassificering från anläggningstillgång till exploateringsfastighet		-22	-	-22	-
- ökning (-) /minskning (+) av kortfristiga fordringar		283	-31	438	-806
- ökning (+) /minskning (-) av kortfristiga skulder		151	-88	214	-806
Förändring i rörelsekapital		**424**	**-138**	**642**	**-1 630**
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		**2 949**	**2 518**	**1 824**	**-280**
Investeringsverksamheten					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-), kassaflöde från årets verksamhet		0	-2	-	-2
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-), kassaflöde från årets verksamhet		-3 894	-3 512	-1 141	-1 040
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)		90	56	4	61
Omklassificering från anläggningstillgång till exploateringsfastighet		22	-	22	-
Investering i kommunkoncernföretag (-)		-	-	-70	-70
Utlämnade lån (-)		-	-	-4 705	-3 100
Amortering och omklassificering av utlämnade lån (+)		-	-	2 758	3 358
Övrig investering i finansiella tillgångar (-)		-101	-170	-19	-41
Övrig försäljning av finansiella tillgångar (+)		28	20	28	20
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		**-3 854**	**-3 609**	**-3 122**	**-814**
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån (+)		7 800	6 750	7 800	6 350
Amortering av låneskulder (-)		-7 200	-6 670	-6 800	-6 270
Erhållna offentliga investeringsbidrag och exploateringsersättningar (+)		110	109	104	80
Ökning (+) /minskning (-) av övriga långfristiga skulder		6	-7	0	-
Ökning (+) /minskning (-) av periodiserade anläggningsavgifter		-14	-16	-	-
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		**703**	**167**	**1 104**	**160**
Bidrag till infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till infrastruktur (-)		-1	-21	-1	-21
Årets kassaflöde		**-204**	**-945**	**-195**	**-955**
Kassa och bank vid årets början		988	1 934	968	1 924
Kassa och bank vid årets slut		**784**	**988**	**773**	**968**

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Lagstiftning och normgivning

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Uppsala kommun följer god redovisningssed och tillämpar de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning (RKR) givit ut med undantag från redovisning av RKR R5 Finansiell leasing där Uppsala kommun redovisar samtliga hyresavtal som operationella per 20241231 samt RKR R12 vid byte av redovisningsprinciper där omräkning av jämförelsetal endast sker i balansräkningen.

Därutöver följer kommunen de regelverk och normgivning som gäller för övriga sektorer i samhället och som innefattas i begreppet god redovisningssed. Detta innebär bland annat att:

- intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillfalla kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta
- tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges
- periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Enligt LKBR ska årsredovisningen innehålla sammanställda räkenskaper för den kommunala koncernen. Den kommunala koncernen utgörs av kommunen tillsammans med de kommunala koncernbolagen, antingen ägda direkt av kommunen eller dotterbolag till bolag ägda av kommunen. Syftet är att ge en samlad bild av kommunens och de kommunala koncernbolagens verksamhet och ekonomiska ställning.

När det gäller redovisningsprinciper lyder bolagen under annan lagstiftning och andra rekommendationer än vad kommunen gör. Bolagens årsredovisningar är upprättade enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 om årsredovisning och koncernredovisning (K3). Skillnader i redovisningsprinciper mellan bolagen och kommunen kan därför förekomma.

I de sammanställa räkenskaperna ska kommunens redovisningsprinciper vara vägledande. Effekter av väsentlig betydelse beroende på skillnader i redovisningsprinciper justeras så att de följer de kommunala redovisningsprinciperna. Undantag för detta är redovisning av pensionsåtaganden där kommunen redovisar pensionskostnader enligt den så kallade blandmodellen.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning. Syftet är att ge en sammanfattande bild av kommunens totala

ekonomiska ställning och åtaganden. Den omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett vilken form den bedrivs i. Väsentligt inflytande anses enligt LKBR föreligga vid ett innehav av minst 20 procent av rösterna i en juridisk persons beslutande organ. Dock kan under vissa omständigheter företag undantas, till exempel då ett företags omsättning och balansomslutning är lägre än 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Koncernen består av följande kommunala koncernföretag samt underkoncerner

Tabell 67. Specifikation över ägda andelar i kommunkoncernföretag. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation över ägda andelar i kommunkoncernföretag	Antal	Bokfört värde	Ägarandel 2024 (%)	Ägarandel 2023 (%)
Uppsala stadshus AB	370 000	2 880	100	100
Uppsala kommun exploatering AB	1 000	0,1	100	-
Svenska Kommun Försäkrings AB	15 936	16	19,7	19,7
Kommuninvest		224	2,1	2,1

Tabell 68. Specifikation över bolag ägda av Uppsala stadshus AB. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation över bolag ägda av Uppsala stadshus AB	Antal	Bokfört värde	Ägarandel 2024 (%)	Ägarandel 2023 (%)
Destination Uppsala AB	2 000	0	100	100
Uppsala bostadsförmedling AB	1 000	7	100	100
Uppsalahem AB	1 668	4 721	100	100
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	2 000	10	100	100
Uppsala kommun skolfastigheter AB	10 000	731	100	100
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	5 650	809	100	100
Uppsala konsert och kongress AB	1 550	48	100	100
Uppsala parkering AB	50	22	100	100
Uppsala stadshus holding AB	500	0	100	100
Uppsala stadshus holding 2 AB	25 000	0	100	100
Uppsala stadsteater AB	20 560	80	100	100
Uppsala vatten och avfall AB	5 000	189	100	100

Tabell 69. Specifikation över bolag ägda av Uppsala kommun exploatering AB. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation över bolag ägda av Uppsala kommun exploatering AB	Antal	Bokfört värde	Ägarandel 2024 (%)	Ägarandel 2023 (%)
Uppsala stadsnodsutveckling södra AB	1 000	0,1	100	-

I enlighet med RKR 20 Redovisning av kommunala pensionsstiftelser (förvaltningstillgångar) konsolideras Uppsala kommuns ägarandel i Uppsala läns pensionsstiftelse in i de sammanställda räkenskaperna från och med delårsbokslutet per augusti år 2024. Kommunala pensionsstiftelser är enligt definitionen i 2 kap. 5 § LKBR ett kommunalt koncernföretag och ska konsolideras in i de sammanställda räkenskaperna. Ägarandelen varierar över tid och uppgår i bokslut 2024 till 76,47 (75,14) procent. Ägarandelen varierar med insatt kapital. Tillämpningen av rekommendationen innebär att anskaffningsvärdet för andelen i stiftelsen kostnadsförs samtidigt som kommunens pensionsskuld till destinatärerna tas bort från ansvarsförpliktelsen. I den mån marknadsvärdet på andelen i stiftelsen överstiger pensionsskulden till destinatärerna bokas mellanskillnaden, så kallad ”överfondering”

som en kortfristig placering i kommunens balansräkning. Eventuella förändringar av detta värde redovisas som en finansiell intäkt eller kostnad.

Uppsala kommun äger 25 procent av Uppsala Innovation Centre AB. Från och med delårsbokslutet per augusti 2024 konsolideras bolaget inte in i den sammanställda redovisningen med hänvisning till att kommunen inte har ett bestämmande inflytande.

Vad gäller de befintliga elimineringar som upprättats tidigare perioder tillfrågas bolagen i samband med delårs- och helårsbokslut i vad mån de underliggande tillgångar som elimineringarna bygger på finns kvar. I det fall försäljningar/utrangeringar skett och inneburit att en väsentlig del av den underliggande tillgången inte längre finns kvar sker justering av elimineringen.

Obeskattade reserver

Dotterföretagens obeskattade reserver har i balansräkningen betraktats dels som eget kapital (79,4 procent), dels som latent skatt (20,6 procent). I resultaträkningen har dotterföretagens bokslutsdispositioner exklusive latent skatt återförts och ingår i posten Förändring av eget kapital.

Leasing

Uppsala kommun redovisar samtliga hyresavtal som operationella per 20241231. Detta är ett avsteg från RKR R5 Leasing, där leasingavtal ska klassificeras som ett finansiellt leasingavtal i de fall avtalet innebär att framtida servicepotential eller ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivare till leasetagare utifrån avtalets ekonomiska innebörd. Avtalets civilrättsliga form är härvid inte relevant.

Inom Uppsala kommun har en översyn och klassificering av kommunens externa leasingavtal inletts. Arbetet är mycket omfattande då varje enskilt avtal behöver analyseras och bedömas, klassificeras och värderas. Det är av stor vikt att översynen kan genomföras noggrant och förväntas därför fortgå under större delen av kommande år. Tills dess översynen är genomförd och klassificeringen av de externa avtalen är noggrant utredd kommer hittills gällande princip om att redovisa samtliga leasingavtal som operationella att kvarstå. Detta för att klassificeringen ska bli så fullständig och korrekt som möjligt samt att justering av tidigare års tillämpade redovisningsprincip ska kunna ske vid en tidpunkt.

Utredningen har hittills visat att det finns externa leasingavtal som borde klassificeras som finansiell leasing. Dock återstår ett mycket omfattande arbete med översyn av samtliga externa leasingavtal varvid de monetära konsekvenserna i kommunens resultat- och balansräkning ännu inte kan kvantifieras utan ett alltför betydande osäkerhetsintervall. Effekterna av nu tillämpad redovisningsprincip innebär för balansräkningen att anläggningstillgångarna liksom även långfristiga skulder borde vara betydligt högre. Även kortfristiga skulder borde vara högre för att spegla den del av skulden som ska amorteras inom det närmsta året. Effekterna i resultaträkningen är att verksamhetens kostnader för hyra av fastigheter och lokaler skulle minska medan avskrivningar och räntekostnader skulle öka.

Anpassning till RKR R5 kommer innebära att de finansiella leasingtillgångarna ska redovisas, värderas och skrivas av enligt samma princip som gäller för andra tillgångar av samma slag från och med den tidpunkt då tillgången kan tas i bruk. Om det inte

med rimlig grad av säkerhet kan fastställas att äganderätten övergår till leasetagaren vid slutet av leasingperioden, ska objektet skrivas av helt under leasingperioden, eller nyttjandeperioden om denna är kortare. Summan av en periods avskrivningar och räntekostnader kommer därför endast undantagsvis uppgå till samma belopp som periodens leasingbetalningar. Det är inte heller troligt att tillgången och skulden efter leasingperiodens början kommer uppgå till samma belopp.

Uppsala kommun hyr in övervägande del av fastigheter och lokaler från sina helägda dotterbolag. Uppsala kommun driver även en internbank som i allt väsentligt står för hela utlåningen till dotterbolagen. Detta medför att Uppsala kommuns sammanställda räkenskaper, efter eliminering av koncerninterna poster, speglar såväl tillgångar som skulder och eget kapital på ett rättvisande sätt i fråga om koncerninterna leasingavtal liksom de eventuella externa leasingavtal som koncernbolagen har. I resultaträkningen elimineras även koncerninterna hyresintäkter och hyreskostnader samt den ränta som löper på utlåningen varvid resultatet för den sammanställda kommunkoncernen anses vara rättvisande.

Bidrag till statlig infrastruktur

Enligt LKBR kan bidrag till statlig infrastruktur, under förutsättning att de faller inom ramen för lagen om vissa kommunala befogenheter (2009:47), antingen redovisas som en kostnad i resultaträkningen i samband med att beslut fattas eller redovisas i balansräkningen under posten Bidrag till statlig infrastruktur. Kommunen avgör vid beslutstillfället på vilket sätt bidraget ska redovisas. Om bidraget redovisas i balansräkningen får det lösas upp under högst 25 år. I Uppsala kommun har kommunfullmäktige historiskt sett alltid valt att redovisa dessa bidrag som kostnad i resultaträkningen.

Säkringsredovisning

För att hantera ränterisker används räntederivat för att förlänga eller förkorta räntebindningen på enskilda lån eller på delar av skuldportföljen. Dessa instrument används för att uppfylla den finanspolicy kommunfullmäktige fastställt gällande räntebindning. Marknadsvärdet visar värdet som skulle betalas/erhållas om avtalen skulle upphöra på bokslutsdagen. Instrumenten är klassade som säkringsinstrument och har därför ingen påverkan på Uppsala kommuns resultat, så länge som säkringsförhållandena anses vara effektiva. I enlighet med RKR R8 Derivat och säkerhetsredovisning har Uppsala kommun per balansdagen gjort en bedömning om säkringsförhållandet fortfarande anses vara effektivt. Kommunen gör genom en kvalitativ metod en bedömning att säkringsförhållandena fortsatt anses vara effektiva.

Redovisningsmodell

I Uppsala kommuns redovisningsmodell ingår:

- resultaträkning som visar periodens intäkter och kostnader samt förändring av eget kapital
- balansräkning som visar den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen
- kassaflödesanalys som visar hur verksamheten har finansierats
- driftredovisning som visar årets utfall mot budget samt föregående år, fördelat per nämnd och verksamhet

- Investeringsredovisning som visar årets investeringar i jämförelse mot beslutad investeringsbudget fördelat per nämnd. För större investeringsprojekt som pågår under flera år redovisas beslutad total projektram, budget och utfall för innevarande räkenskapsår samt total upparbetad investering för projektet. Vidare framgår hur mycket av det totalt upparbetade som har aktiverats och hur mycket som är pågående vid räkenskapsårets utgång.

Ändring av redovisningsprinciper

Fram till 2023 redovisades anskaffningsvärdet för andelarna i pensionsstiftelsen som finansiell anläggningstillgång och pensionsåtagandet som en ansvarsförbindelse. Regeländringar har inneburit att marknadsvärdet fortsättningsvis ska avspeglas i redovisningen. Från 2024 har byte av redovisningsprincip genomförts avseende kommunens pensionsstiftelse för att följa RKR R20 Redovisning av kommunala pensionsstiftelser. Den tydliggör att en kommunal pensionsstiftelse enligt definitionen i 2 kap. 5 § LKBR är ett kommunalt koncernföretag och ska konsolideras i de sammanställda räkenskaperna i enlighet med 12 kap. 2 §.

Uppsala kommuns andelar i Uppsala läns pensionsstiftelse (samägd med Tierps kommun och Heby kommun) konsolideras med Uppsala kommunkoncern från och med räkenskapsåret 2024.

Enligt RKR R20 ska överfondering i pensionsstiftelse redovisas som kortfristig placering i kommunens räkenskaper. Överfonderingen beräknas som mellanskillnaden mellan pensionsstiftelsens aktuella marknadsvärde och den pensionsskuld som säkras av pensionsstiftelsen.

Redovisningsmässiga effekter på jämförelsetal för 20231231 i kommunkoncernens balansräkning:

- värdepapper och andelar ökar med 151 miljoner kronor vilket motsvarar en orealiserad värdeökning av kommunkoncernens värde på placeringarna till följd av marknadsvärdering
- eget kapital ökar med 153 miljoner kronor till följd av den förändrade redovisningen av pensionsstiftelsen.

Redovisningsmässiga effekter på jämförelsetal för 20231231 i kommunens balansräkning:

- värdepapper och andelar minskar med 657 miljoner kronor vilket motsvarar kommunens anskaffningsvärde för andelarna i pensionsstiftelsen
- en kortfristig placering tillkommer med 134 miljoner kronor vilken motsvarar effekten av överfondering i pensionsstiftelsen och eget kapital justeras med 523 miljoner kronor.

Jämförelsetalen i resultaträkningen för 2023 har inte räknats om i enlighet med RKR R12. De redovisningsmässiga effekterna på årets resultat 2023:

- årets resultat skulle ha varit 13 miljoner kronor lägre medan finansiella kostnader hade varit högre i kommunen, samt
- årets resultat liksom även finansiella intäkter i kommunkoncernen skulle ha varit 77 miljoner kronor högre.

Vidare tydliggörs pensionsstiftelsens åtagande för pensionskollektivet genom att ansvarsförbindelsen i Uppsala kommun juridisk person minskas motsvarande värdet

på den pensionsskuld som täcks av stiftelsens åtagande. Ansvarsförbindelsens jämförelsetal per 20231231 har således minskats med 840 miljoner kronor. Dessa justeringar medför sammantagna att jämförelsetal för soliditet per 20231231 har förändrats jämfört med de som anges i årsredovisningen för 2023. Den omräknade soliditeten inklusive ansvarsförbindelse vilka anges som jämförelsetal har för kommunen ökat med 1,3 procentenheter till 28,1 procent och för kommunkoncernen ökat med 2,4 procentenheter till 29,8 procent per 20231231.

Värderings- och omräkningsprinciper

Vid konsolidering elimineras interna poster mellan kommunens förvaltningar för att visa en korrekt ekonomisk ställning och omslutning i kommunens resultat och balansräkning. I de sammanställda räkenskaperna elimineras på motsvarande sätt interna poster inom kommunkoncernen.

De sammanställda räkenskaperna har i överensstämmelse med RKR R16 Sammanställda räkenskaper upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i det förvärvade företaget vid förvärvstidpunkten eliminerats. I redovisningen ingår sålunda endast kapital som intjänats efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att i den sammanställda redovisningen ingår så stor del av dotterföretagets eller intresseföretagets resultat- och balansräkning som svarar mot kommunens ägarandel.

Vid avvikelse i redovisningsprinciper mellan kommunen och de kommunala bolagen är kommunens redovisningsprinciper rådande för de sammanställda räkenskaperna. Klassificering av skulder och tillgångar styrs av kommunens redovisningsprinciper.

I sammanställda räkenskaper har konsolideringen skett av boksluten för de civilrättsliga underkoncernerna. Uppskrivning av koncernföretagens materiella anläggningstillgångar återförs före konsolidering. I balansräkningen uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

I samband med de ekonomiska uppföljningarna under året rapporterar bolagen och kommunen vilka koncerninterna försäljningar av tillgångar som skett/kommer att ske och i vad mån de ger upphov till realisationsresultat. I de fall realisationsresultaten ger upphov till elimineringar som har årlig påverkan på resultaträkningen som utgör mer än 0,10 procent av kommunkoncernens omsättning och/eller om elimineringen initialt (vid startåret – år 0) motsvarar mer än 0,10 procent av kommunkoncernens balansomslutning upprättas eliminering.

För poster i balansräkningen som avser tillgångar, avsättningar och skulder i utländsk valuta har dessa omräknats till svenska kronor enligt balansdagens kurs om kursdifferensen är väsentlig. Balansdagens kurs har hämtats på Nordeas webbplats och utgör ett medelvärde av olika bankers köp- och säljkurser.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader redovisas i den period då vara levererats, tjänst utförts eller händelse inträffat. Väsentliga belopp periodiseras (större än ett halvt prisbasbelopp).

Verksamhetens intäkter

Uppsala kommun redovisar i enlighet med RKR R2 Intäkter, inkomster som intäkt först när samtliga av följande förutsättningar är uppfyllda:

- inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla kommunen
- de eventuella utgifter som uppkommit eller som förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, och
- villkoren för den ekonomiska uppgörelsen i allt väsentligt har fullgjorts.

Intäkter som är hänförliga till aktuellt räkenskapsår tas med i bokslutet, oavsett tidpunkten för betalningen, med det belopp som kommunen erhållit eller kommer att erhålla.

I enlighet med rekommendationen intäktsredovisas i förekommande fall inkomster enligt de undantag som rekommendationen föreskriver. Det innebär att eventuell utdelning från kommunens bolag redovisas först när beslut om utdelning fattats på bolagsstämman. Vidare redovisas intäkter knutna till uppdrag som innebär ett obestämt antal aktiviteter under en överenskommen tidsperiod. Inkomsterna intäktsförs i dessa fall linjärt över den överenskomna tidsperioden. Om en aktivitet är dominerande, ska intäkten redovisas när denna aktivitet har utförts. Inkomster som inte uppfyller kriterierna för intäkt periodiseras och redovisas som skuld i balansräkningen. Inkomster som uppfyller intäktskriterierna, men där inbetalning ännu ej skett, redovisas en fordran i balansräkningen.

Exploateringsersättningar från privata exploatörer redovisas som intäkt det räkenskapsår som investeringen som bidraget avser är färdigställd. Intäkter för försäljning av mark inom kommunala exploateringsprojekt bokförs den månad som slutöverlåtelse (tillträde) sker, i samband med att slutlikvid erläggs. Avgifter och offentliga bidrag som kan hänföras till specifik investering intäktsförs på ett sätt som återspeglar nyttjandet av investeringen.

Verksamhetens kostnader

Löner och ersättningar till personal

Arbetad övertid och ej uttagen kompensation för jour och beredskap skuldbokförs. Intjänad ej uttagen semester skuldbokförs, liksom intjänad ferielön respektive uppehållslön för lärare och övriga uppehållsanställda. Semesterlöneskulden beräknas individuellt för samtliga personalkategorier. Sociala avgifter har tidigare redovisats utifrån kommande års nivå. Beräkningen av sociala avgifter har i årsredovisning 2024 anpassats med hänsyn till RKR:s information från september 2024 vilket innebär en ändring i uppskattningar och bedömningar i enlighet med RKR R12 Byte av redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt rättelser av fel. I bokslutet per 2024-12-31 har innevarande års procentsats på 43,75 procent använts i stället för 2025 års procent på 41,20 procent vilket skulle ha inneburit ca 11 miljoner kronor lägre kostnad för sociala avgifter.

Pensionskostnader

Kostnader för pensioner redovisas enligt blandmodellen. Det innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas som pensionskostnad det år pensionen utbetalas och för pensioner intjänade efter år 1998 redovisas pensionskostnaden det år pensionen tjänas in. Under året intjänad avgiftsbestämd ålderspension redovisas som kortfristig

skuld, till den del den inte utbetalats. Avgiften betalas i sin helhet ut till placeringsinstitut utifrån den anställdes individuella val.

2013 bildades en pensionsstiftelse i kommunen för före detta anställda födda tidigare än 1936, vilket senare har utvidgats till personer födda t o m oktober 1945. Gottgörelse från pensionsstiftelsen redovisas som reducering av utbetalda pensioner. Betalningar till pensionsstiftelsen bokförs som pensionskostnader.

Kommunens dotterbolag tryggar sina pensionsförpliktelser genom försäkringslösning.

Avskrivningar

Uppsala kommun skriver av immateriella och materiella anläggningstillgångar linjärt över den beräknade nyttjandeperioden baserat på anskaffningsvärde exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Avskrivningar beräknas och bokförs från och med månaden efter anskaffning eller att tillgången tagits i bruk.

Tabell 70. Avskrivningstider tillgångar i kommunkoncern och kommun.

Avskrivningstider tillgångar i kommunkoncern och kommun	Livslängd i antal år
Immateriella tillgångar	3 - 5 år
Verksamhetsfastigheter	10 - 50 år
Publika fastigheter	10 - 50 år
Fastigheter för annan verksamhet	10 - 50 år
Fastigheter för affärsverksamhet	10 - 50 år
Övriga fastigheter	10 - 50 år
Mark	ingen avskrivning
Maskiner och inventarier	5 - 10 år
Byggnads- och markinventarier	5 - 15 år
Fordon	5 år
Specialfordon	10 - 20 år
Datorer (undantagsvis)	3 - 5 år
Markinventarier och ledningsnät	10 - 70 år

I kommunen tillämpas komponentavskrivning för byggnader och tekniska anläggningstillgångar. Komponentavskrivning tillämpas också i de bolag och kommunalförbund som har anläggningstillgångar med identifierbara komponenter som uppgår till betydande belopp och eller som har betydande skillnader i nyttjandeperioder. Eftersom respektive bolag gör sina egna komponentindelningar finns inget enhetligt regelverk. Fastighetsrelaterade komponenter är indelade i komponenter med följande avskrivningstider:

Tabell 71. Avskrivningstider fastighetsrelaterade komponenter i kommunkoncern och kommun.

Avskrivningstider fastighetsrelaterade komponenter i kommunkoncern och kommun	Livslängd i antal år
Stomme	5 - 100 år
Takbeläggning	20 - 50 år
Fasad	5 - 100 år
Installationer	10 - 50 år
Elinstallationer	25 år
VVS-installationer	10 - 20 år
Inre ytskikt	5 - 60 år
Markinventarier	5 - 20 år

Markanläggning	7 - 50 år
Markanläggning inklusive ledningsnät	10 - 70 år
Lokalanpassningar	20 år
Hyresgästanpassning i lokaler	enligt avtalstid

Skatteintäkter

Kommunens skatteintäkter redovisas det år som de skatteskyldigas inkomst tas upp till beskattning. Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med RKR R2.

Statsbidrag

EU- och statsbidrag redovisas i enlighet med det aktuella bidragets villkor och restriktioner. De kan vara generella, riktade eller erhållas i form av kostnadsersättningar. När det gäller generella statsbidrag finns olika tidpunkter för intäktsredovisningen. Detta innebär att de:

- där det saknas villkor eller restriktioner intäktsredovisas dessa när det är sannolikt att ekonomiska fördelar förenliga med transaktionen tillfaller kommunen
- där det av restriktionerna framgår en specifik redovisningsperiod
- där bidraget avser två eller flera redovisningsperioder men det inte framgår hur mycket av bidraget som avser respektive period, intäktsredovisas jämnt fördelat över den angivna perioden.

Riktade statsbidrag som är prestationsbaserade periodiseras till den period där prestationerna har utförts. Icke prestationsbaserade statsbidrag bokförs i den period som bidraget avser.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter, ränteintäkter, räntekostnader och övriga lånekostnader redovisas enligt huvudmetoden och ingår i årets resultat.

Extraordinära och jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. I enlighet med RKR R11 Extraordinära och jämförelsestörande poster lämnas upplysningar om resultateffekter av händelser eller transaktioner som är jämförelsestörande i not 10 till berörda resultatposter i resultaträkningen. Inga intäkter eller kostnader har redovisats som extraordinära under 2024 eller 2023.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav klassificeras som anläggningstillgång. Anläggningstillgångarna redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärde med avdrag för gjorda avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Anläggningstillgångarna delas upp i immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar.

Immateriella anläggningstillgångar redovisas i enlighet med RKR R3 Immateriella anläggningstillgångar. Dessa har under 2024 slutligt skrivits av. Utrangeringar sker för de immateriella anläggningstillgångar som inte längre nyttjas.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i enlighet med RKR R4 Materiella anläggningstillgångar och omfattar tillgångar med en nyttjandeperiod som överstiger tre år samt ett anskaffningsvärde exklusive mervärdesskatt som uppgår till minst ett halvt basbelopp. Ett kriterium är inventeringsbarhet/spårbarhet. Vägd genomsnittlig avskrivningstid i antal år per anläggningsgrupp redovisas i noter till balansräkningen.

Som anskaffningsvärde redovisas kostnader för inköp eller tillverkning av tillgången. Löner för personal som arbetar med att utveckla eller iordningställa anläggningstillgångar tas med i anskaffningsvärdet med motsvarande löneutgift inklusive PO-pålägg för nedlagd arbetstid enligt upprättad tidredovisning. Onormala utgifter eller utgifter som uppenbart hade kunnat undvikas liksom räntekostnader och andra finansiella kostnader ska inte ingå i anskaffningsvärdet. Sådana utgifter redovisas i stället som kostnader i resultaträkningen. Materiella anläggningstillgångar som består av flera olika komponenter, där det finns väsentliga skillnader i hur tillgångens värde eller servicepotential successivt förbrukas, delas in i dessa komponenter.

Avskrivningar utgår ifrån tillgångarnas respektive enskilda komponenters bedömda nyttjandeperiod och speglar tillgångens/komponentens förbrukning och görs linjärt för samtliga tillgångar som är föremål för värdeminskning. Mark och konst skrivs inte av. Nedskrivningar hanteras i enlighet med RKR R6 Nedskrivningar. Nedskrivningsbehov bedöms för större anläggningstillgångar genom årlig prövning av anläggningstillgångarnas balansgillhet och bedömda nyttjandeperioder. Förekommer indikationer på att tillgångens värde understiger redovisat värde samt att värdenedgången förväntas vara bestående sker nedskrivning eller justering av kvarvarande nyttjandeperioder.

Pågående anläggningar aktiveras som anläggningstillgång när de är färdiga att tas i bruk, varvid avskrivning enligt plan påbörjas.

Erhållna investeringsbidrag från offentlig aktör redovisas som långfristig skuld och intäktsförs i takt med avskrivning på underliggande investering. Exploateringsersättningar erhållna i förskott redovisas som förutbetald intäkt bland långfristiga skulder fram till dess att samtliga åtaganden är uppfyllda.

Omsättningstillgångar

Lagertillgångar som normalt sett förväntas överstiga ett gränsvärde om 2 miljoner kronor per den 31 augusti eller 31 december betraktas och redovisas som varulager om inte skäl finns som tydligt motiverar undantag. Lagertillgångar som understiger 2 miljoner kronor får redovisas som varulager så länge det kan ske i enlighet med gällande rutin. Fastställd rutin reglerar bland annat krav på bokföring, värdering och inventering. Värdering av varulager sker enligt principen först-in-först-ut och inventering ska ske efter behov, minst årligen.

Bland ovan nämnda undantag finns förbrukningsvaror som inte lagerredovisas utan periodiseras i takt med förbrukning märks exempelvis vissa baslivsmedel inom måltidsservice, förbrukningsvaror inom verkstad och snickeri samt sand och salt inom gatuunderhåll. I kommunen finns även beredskapslager avseende exempelvis bränsle och livsmedel för krissituationer. Omfattningen beskrivs inte av sekretesskäl och beredskapsvaror kostnadsförs löpande i enlighet med RKR:s rekommendation. Rutiner

och strategier finns för att omsätta beredskapslagret i verksamheten för att minimera ekonomisk risk vid inkurans.

Exploateringstillgångar som är under bearbetning för försäljning eller är färdiga att avyttras redovisas som omsättningstillgångar. Principen som tillämpas är att när en detaljplan är fastställd och projektering av tomter har påbörjats betraktas marken som under bearbetning för försäljning och omklassificeras från anläggningstillgång till omsättningstillgång. Beräkning av anskaffningsvärde och värdering görs i enlighet med BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3), kapitel 13. Anskaffningsvärdet för tomter beräknas per exploateringsetapp och fördelas schablonmässigt på respektive tomt, med yta som fördelningsnyckel.

Övriga omsättningstillgångar samt kundfordringar tas upp till det belopp som väntas inflyta och värderas som det lägsta av anskaffningsvärdet eller verkligt värde. Kundfordringar redovisas till det belopp som beräknas inflyta. Kundfordringar äldre än sex månader har bedömts som osäkra fordringar och reserverats. För övriga osäkra fordringar görs en individuell bedömning.

Kortfristiga placeringar

Kommunen redovisar pensioner i överensstämmelse med RKR R10 Pensioner. Kommunens andelar i pensionsstiftelsen redovisas enligt RKR R20. Avsättningar och ansvarsförbindelser redovisas enligt aktuell RIPS (Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld). Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen reduceras med de pensioner som täcks av medel avsatta i Uppsala Läns Pensionsstiftelse. Överfondering i stiftelsen redovisas som en kortfristig finansiell tillgång i kommunen i enlighet med RKR R20 och kommunens andel av pensionsstiftelsens tillgångar konsolideras i kommunkoncernen.

Uppsala kommuns kortfristiga placering är hänförlig till pensionsstiftelsen. Den motsvaras av överfonderingen/nettovärdet av kommunens andel av värdet på pensionsstiftelsen (stiftelsens tillgångar minus skulder samt värdet av de säkrade pensionsförpliktelserna) och redovisas som kortfristig placeringstillgång i balansräkningen. Ökning eller minskning av denna post redovisas som finansiell intäkt respektive kostnad i resultaträkningen.

Avsättningar och ansvarsförbindelser

Avsättningar redovisas enligt RKR R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser för befintliga legala förpliktelser där det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att uppstå och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. I de fall effekten av tidpunkten för förväntad utbetalning är materiell nuvärdesberäknas det framtida kassaflödet med en diskonteringsränta som motsvarar kommunens genomsnittsränta. För diskontering som avser bidrag till statlig infrastruktur eller andra exploateringsrelaterade avsättningar används KPIF (Riksbankens målvariabel för penningpolitiken).

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Uppsala kommuns pensionsåtagande redovisas i överensstämmelse med god redovisningssed enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att:

- Pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

- Garanti- och visstidspensioner samt pensionsförmåner intjänade från och med år 1998 redovisas i balansräkningen som avsättning för pensioner och liknande förpliktelser.
- Större delen av pensionsförmåner intjänade från och med år 2000 får personalen placera individuellt. Beloppet redovisas som kortfristig skuld tills utbetalning sker. När det gäller förmedling enligt KAP-KL (Kollektiv Avtalad Pension) sker utbetalning en gång per år vilket inträffar i slutet av mars, året efter intjänandet. För AKAP-KR (Avgiftsbestämd Kollektiv Avtalad Pension) sker utbetalning kvartalsvis där kvartal 1 och 2 betalas under innevarande år medan kvartal 3 och 4 faktureras i mars respektive juni under efterföljande år.

AKAP-KR är från och med den 1 januari 2023 det nya gällande tjänstepensionsavtalet för arbetstagare inom kommuner och regioner. Det finns ingen förmånsbestämd ålderspension i det nya avtalet. Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är värderade enligt RIPS 21 i enlighet mer RKR R10. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ska varje år fastställa vilka beräkningsgrunder som ska gälla vid värderingen. Rätt till visstidspension och avgångsersättning för förtroendevalda i enlighet med Pensionsbestämmelser för förtroendevalda samt omställningsstöd i enlighet med OPF-KL (Omställningsstöd och pension för förtroendevalda) redovisas som en ansvarsförbindelse eftersom det inte bedöms som sannolikt att dessa kommer att leda till några utbetalningar. När det bedöms som troligt att utbetalning kommer att ske, redovisas posterna som avsättning.

Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt K3.

Andra avsättningar

Kommunkoncernen redovisar en avsättning för uppskjuten skatteskuld hänförlig till den verksamhet som bedrivs i den kommunägda bolagskoncernen.

Bland andra avsättningar redovisas avsättningar för medfinansiering av statlig infrastruktur samt avsättning för framtida avveckling av avfallsanläggning. Nuvärdesberäkningen baseras på uppräkning av avtalad skuld med entreprenadindex för tid från avtalets tecknande till motpartens avrop av finansiering. Avsättningen indexjusteras när uppdaterad kunskap om verklig kostnadsutveckling och avropstakt uppstår.

Skulder

Finansiella skulder delas in i kortfristiga respektive långfristiga skulder. Kortfristiga skulder förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen eller förväntas bli betald inom det normala förloppet av kommunens verksamhetscykel. Alla övriga skulder klassificeras som långfristiga. Den del av Uppsala kommuns långfristiga lån som förfaller till betalning under nästkommande år redovisas som kortfristiga. Räntebindningstid och förfallostruktur avseende upplåning framgår av not 22 Långfristiga skulder.

Skuldförvaltning och säkringsredovisning

Finansverksamheten inom den kommunala koncernen regleras i finanspolicyn, beslutat av kommunfullmäktige samt finansiella riktlinjer, beslutad av

kommunstyrelsen. Finansverksamheten bedrivs inom Uppsala kommuns internbank, som finansierar den koncerngemensamma skuldportföljen för kommunen och dess majoritetsägda bolag med externa krediter. De externa krediterna redovisas till nominellt värde.

De lån som tas upp av internbanken och som förfaller till betalning under det kommande året beräknas refinansieras i sin helhet mot bakgrund av det investeringsbehov som kommunkoncernen står inför. Av reglerna för finansverksamheten framgår att ränterisk, det vill säga risken att negativa resultateffekter orsakat av kraftiga ränterörelser, ska begränsas genom spridning av ränteförfall på olika löptider.

Utlåning till helägda bolag sker genom Internbanken. Dessa bolag erbjuds lån till marknadsmässiga villkor. Utlåning till externa parter sker i enlighet med av kommunstyrelsens beslutade villkor.

Investeringsbidrag och exploateringsersättningar

Investeringsbidrag från offentlig aktör redovisas som förutbetald intäkt bland långfristiga skulder. Intäkten periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod för att matcha avskrivningarna. I de fall exploateringsersättningar erhålls i förskott redovisas ersättningen inledningsvis som långfristig skuld. Ersättningen intäktsförs i takt med att investeringarna tas i bruk.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod vilket innebär att resultatet justeras för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar, upplupna eller förutbetalda poster som avser tidigare eller kommande perioder samt för eventuella intäkter och kostnader som är hänförliga till investerings- eller finansieringsverksamhetens kassaflöden. Nettot av in- och utbetalningar i den löpande verksamheten beräknas och redovisas genom att resultatet justeras för:

- icke-kassaflödespåverkande poster och alla övriga poster vars kassaflödeseffekt hänförs till investerings- eller finansieringsverksamheten, samt
- periodens förändringar av varulager, kundfordringar och leverantörsskulder samt förändringar av andra rörelsefordringar och rörelseskulder.

Likvida medel i kassaflödesanalysen består av kassa- och banktillgodohavanden.

Principer för drift- och investeringsredovisning

Uppsala kommun redovisar drift- och investeringsredovisning i enlighet med 10 kap. 1-2 §§ LKBR samt RKR R14 Drift- och investeringsredovisning i årsredovisningen.

Kommunfullmäktige fastställer investeringsramar, mål, uppdrag, taxor och avgifter samt fördelar tillgängliga gemensamma intäkter så som skatteintäkter och generella statsbidrag mellan nämnderna i ett årligt återkommande mål och budgetbeslut. Tilldelad gemensam intäkt redovisas i varje nämnd som ett internt kommunbidrag som tillsammans med nämndens egna intäkter (försäljning, taxor, avgifter mm) bildar en bruttoomslutning. Varje nämnd ansvarar för ekonomi i balans, vilket normalt sett motsvaras av ett nollresultat där nämndens samlade kostnader inte får överstiga de samlade intäkterna inklusive kommunbidraget.

Administrativa staber är gemensamt organiserade inom kommunledningskontoret för samtliga nämnder. Som konsekvens fördelas kostnader för kommunikation, HR, Ekonomi, fastighet, upphandling och IT till varje nämnd utifrån överenskommelser som utgår från beräknad förbrukning.

Räntekostnader samt sociala avgifter och pensionskostnader hanteras och redovisas också centralt, inom den så kallade finansförvaltningen. Varje nämnd debiteras kapitalkostnader för avskrivning och ränta enligt fastställda procentuella avgifter på anläggningstillgångar (internränta) respektive löner och arvoden (personalomkostnadspålägg, dvs. PO-pålägg) och motsvarande intäkter tillskrivs finansförvaltningen.

Kommunens drift- och investeringsbudget bygger på interna PO-pålägg på 43,75 (43,75) procent och en internränta om 2,25 (1,50) procent.

Sambandet mellan drift- och investeringsredovisning och årsredovisningens övriga delar framgår översiktligt nedan. Driftredovisningen summeras i resultaträkningsposten verksamhetens nettokostnad, utifrån vad som har beskrivits ovan om redovisningsprinciper för drifts- och investeringsredovisningen. Investeringsredovisningen summeras i kassaflödesanalysens poster investering i immateriella och materiella anläggningstillgångar.

Figur 17. Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar.

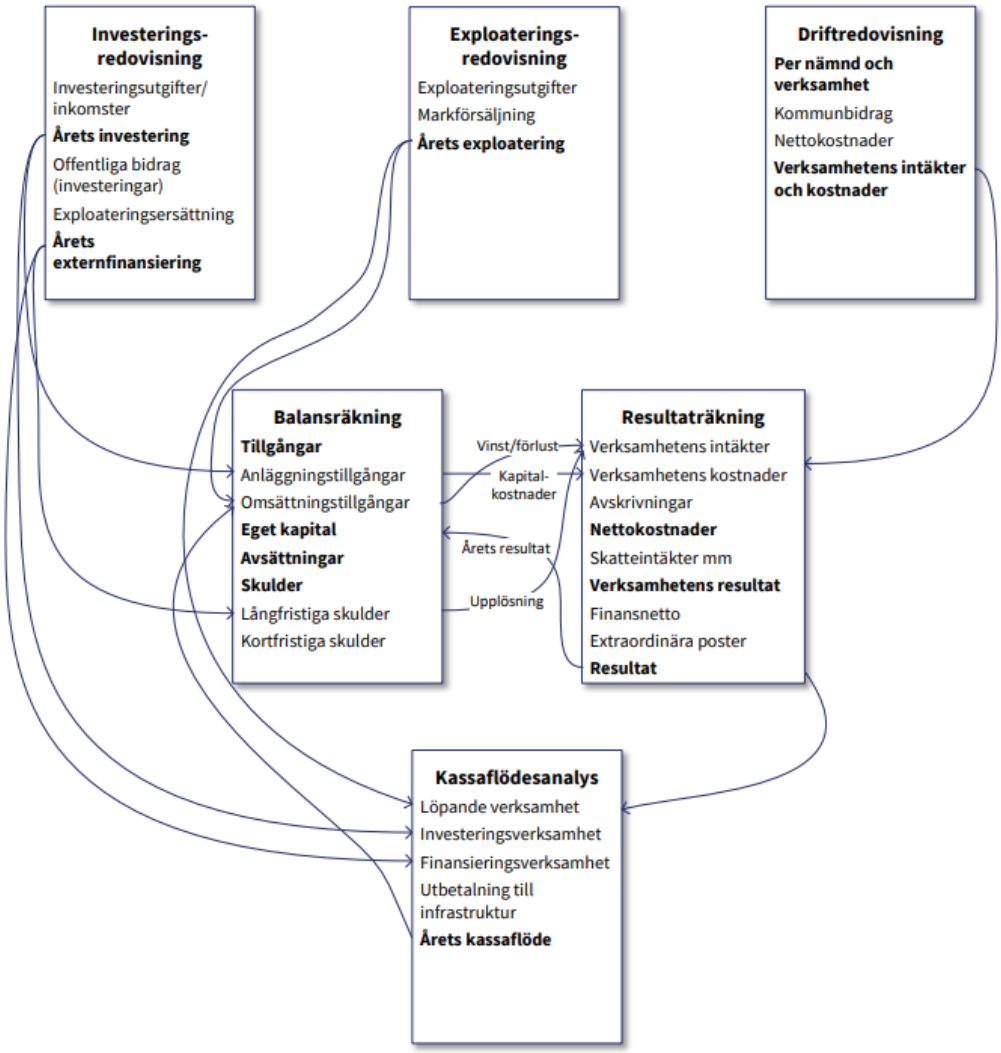

Respektive nämnd eller dotterbolag ansvarar för ekonomi i balans under verksamhetsåret. Nämnderna och dotterbolagen rapporterar månatligen ekonomisk uppföljning till kommunstyrelsen och ansvarar även för att vid behov upprätta, rapportera och följa en åtgärdsplan som visar nämndens/bolagets plan för att uppnå ekonomi i balans.

I mars (nämnder) och i april (dotterbolag) upprättas ett delårsbokslut som behandlas av fullmäktige respektive Uppsala stadshus AB:s styrelse. Per sista augusti upprättas delårsrapport och sista december en årsredovisning, båda i enlighet med kommunallagens 11 kapitel. Det innebär att ingående delar konsolideras och att verksamhetens mål och effekter avrapporteras i enlighet med gällande lag, normering och internt beslutade styrdokument samt behandlas av fullmäktige.

Årsredovisningen sammanfattar resultatet och tar ställning till måluppfyllelse inklusive god ekonomisk hushållning för Uppsala kommunkoncern. I bilaga till årsredovisningen sker fördjupad uppföljning av uppdrag, indikatorer och Agenda 2030. I bilaga till årsredovisningen fördjupas analys och beskrivning av det finansiella resultatet jämfört med plan i varje nämnd och dotterbolag. Ytterligare bilagor finns och avlämnas med fördjupningar inom områden som exempelvis jämställdhet och intern kontroll med mera.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Avsättningar

I fråga om avsättningar för pensioner används KPA Pensions beräkningar enligt vilken RIPS17 tillämpas.

Vid medfinansiering av statlig infrastruktur till Trafikverket används ett entreprenadindex för att räkna upp det ursprungliga kontraktsvärdet till innevarande år. Belopp från bokslutsdagen nuvärdesberäknas med KPIF till förväntat utbetalningstillfälle.

Jämförelsestörande poster

Uppsala kommun gör bedömningen att vissa transaktioner som på grund av hög volatilitet och som i de flesta fall även uppgår till väsentliga belopp alltid redovisas som jämförelsestörande poster i årsredovisningen. Dessa är:

- nedskrivningar
- utrangeringar
- realisationsvinster och realisationsförluster vid försäljning av anläggningstillgångar
- medfinansiering av statlig infrastruktur
- försäljningsintäkter från exploateringsverksamheten, exploateringsavgifter och kostnad för sålda exploateringsfastigheter
- ändringar i uppskattningar och bedömningar, samt
- rättelser av fel i tidigare års räkenskaper.

Not 3 Verksamhetens intäkter

Tabell 72. Not 3 Verksamhetens intäkter. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Försäljningsintäkter[1]	429	407	84	91
Taxor och avgifter[1]	1 464	1 388	652	613
Hyror och arrenden[1]	2 124	2 014	368	361
Bidrag och kostnadsersättningar från staten[2]	1 291	1 200	1 266	1 184
Bidrag och gåvor från privata aktörer	2	-	0	-
Offentliga bidrag (investeringar)	14	12	9	12
EU-bidrag	20	11	20	11
Övriga bidrag	66	84	46	58
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	355	351	424	408
Intäkter från exploateringsverksamhet	153	149	154	149
Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar	15	33	3	45
Övriga verksamhetsintäkter	106	185	124	158
Verksamhetens intäkter	**6 038**	**5 833**	**3 150**	**3 091**

1) Från och med 2024 redovisas intäkterna i andra kontogrupperingar än tidigare år. Vissa av kommunkoncernens jämförelsetal för 2023 har schablonfördelats utifrån utfallet 2024.

2) Se not 21 för specifikation av skuld statlig medfinansiering per projekt.

Not 4 Verksamhetens kostnader

Tabell 73. Not 4 Verksamhetens kostnader. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Personalkostnader exklusive pensionskostnader [1)]	-9 041	-8 455	-8 249	-7 868
Pensionskostnader [1)]	-1 397	-1 306	-1 276	-1 037
Lämnade bidrag	-842	-1 247	-873	-1 247
Köp av verksamhet	-3 844	-3 786	-3 977	-3 786
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader [1)]	-1 055	-983	-2 274	-2 042
Bränsle, energi och vatten [1)]	-548	-511	-114	-109
Inköp av material och varor [1)]	-1 098	-953	-614	-593
Inköp av tjänster [1)]	-1 601	-1 491	-1 100	-999
Inhyrd personal som ersätter egen personal [1)]	-122	-113	-100	-175
Realisationsförluster och utrangeringar	-29	-76	-26	-36
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	-23	-11	-23	-11
Bolagsskatt	0	-33	-	-
Övriga verksamhetskostnader	-192	-178	-98	-123
Verksamhetens kostnader	**-19 791**	**-19 143**	**-18 723**	**-18 025**

1) Från och med 2024 redovisas kostnaderna i andra kontogrupperingar än tidigare år. Vissa av kommunkoncernens jämförelsetal för 2023 har schablonfördelats utifrån utfallet 2024.

Not 5 Av- och nedskrivningar

Tabell 74. Not 5 Av- och nedskrivningar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Avskrivning immateriella tillgångar	-9	-9	-4	-5
Avskrivning byggnader och anläggningar	-1 115	-1 048	-288	-279
Avskrivning maskiner och inventarier	-350	-331	-112	-111
Nedskrivning/återföring mark, byggnader och anläggningar	-92	-43	-43	-2
Summa av- och nedskrivningar	**-1 566**	**-1 431**	**-447**	**-397**

Not 6 Skatteintäkter

Tabell 75. Not 6 Skatteintäkter. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Preliminär kommunalskatt	13 756	13 258	13 756	13 258
Preliminär slutavräkning innevarande år	46	190	46	190
Slutavräkningsdifferens föregående år	-62	62	-62	62
Summa skatteintäkter	**13 740**	**13 510**	**13 740**	**13 510**
Slutavräkning föregående år (kr/invånare)	-255	260	-255	260
Preliminär avräkning innevarande år (kr/invånare)	186	787	186	787

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning

Tabell 76. Not 7 Generella statsbidrag och utjämning. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Inkomstutjämningsbidrag	2 186	1 887	2 186	1 887
Regleringsbidrag	751	565	751	565
Kommunal fastighetsavgift	417	400	417	400
Övriga bidrag i utjämningssystemet	-	14	-	14
Övriga generella statsbidrag	99	133	99	133
Summa erhållna statsbidrag och utjämningsbidrag	**3 452**	**3 000**	**3 452**	**3 000**
Kostnadsutjämningsavgift	-1 038	-968	-1 038	-968
Utjämningsavgift LSS	-70	-54	-70	-54
Summa utjämningsavgifter	**-1 108**	**-1 022**	**-1 108**	**-1 022**
Summa generella stadsbidrag och utjämning	**2 344**	**1 978**	**2 344**	**1 978**

Not 8 Finansiella intäkter

Tabell 77. Not 8 Finansiella intäkter. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	27	27	26	18
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	87	-	-	-
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	-	-	70	-
Ränteintäkter	50	51	612	505
Borgensavgifter	2	-	2	3
Övriga finansiella intäkter	1	2	1	4
Summa finansiella intäkter	**166**	**79**	**711**	**530**

Not 9 Finansiella kostnader

Tabell 78. Not 9 Finansiella kostnader. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Räntekostnader	-394	-300	-427	-345
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättning	-154	-120	-154	-120
Övriga finansiella kostnader	0	0	0	0
Summa finansiella kostnader	**-548**	**-420**	**-581**	**-465**
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med	183	164	139	123

Not 10 Jämförelsestörande poster

Tabell 79. Not 10 Jämförelsestörande poster. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Verksamhetens intäkter enligt resultaträkningen	**6 038**	**5 833**	**3 150**	**3 091**
Försäljning av exploateringsfastigheter	-99	-78	-99	-78
Övriga ersättningar från exploateringsverksamhet	-44	-46	-44	-46
Realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar	-3	-33	-3	-45
Verksamhetens intäkter efter justering för jämförelsestörande poster	**5 893**	**5 676**	**3 005**	**2 922**
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	**-19 791**	**-19 143**	**-18 723**	**-18 025**
Lämnade bidrag till Statlig infrastruktur	117	504	117	504
Anskaffningskostnad såld exploateringsfastighet	23	11	23	11
Realisationsförluster från försäljning av anläggningstillgångar	-1	38	1	0
Utrangeringar	44	38	25	36
Nedskrivningar av pågående exploateringsprojekt	5	-	5	-
Verksamhetens kostnader efter justering för jämförelsestörande poster	**-19 604**	**-18 551**	**-18 553**	**-17 474**
Avskrivningar enligt resultaträkningen	-1 566	-1 431	-447	-397
Nedskrivning av anläggningstillgångar	95	43	43	2
Avskrivningar efter justering för jämförelsestörande poster	**-1 471**	**-1 388**	**-404**	**-395**
Skatteintäkter enligt resultaträkningen	**13 740**	**13 510**	**13 740**	**13 510**
Generella statsbidrag och utjämning enligt resultaträkningen	**2 344**	**1 978**	**2 344**	**1 978**
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	**166**	**79**	**711**	**530**
Vinst vid avyttring av finansiella anläggningstillgångar	-41	-28	-26	-18
Orealiserade vinster i finansiella omsättningstillgångar	-70	-	-70	-
Finansiella intäkter efter justering för jämförelsestörande poster	**55**	**52**	**615**	**512**
Finansiella kostnader enligt resultaträkningen	**-548**	**-420**	**-581**	**-465**
Årets resultat enligt resultaträkningen	**384**	**406**	**194**	**222**
Summa jämförelsestörande poster	26	451	-29	367
Årets resultat justerat för jämförelsestörande poster	**409**	**857**	**165**	**589**

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

Tabell 80. Not 11 Immateriella anläggningstillgångar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Förvärvade immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	**128**	**150**	**91**	**112**
Inköp	0	2	-	2
Försäljningar/utrangeringar	-17	-23	-17	-23
Överföringar	0	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	**111**	**128**	**73**	**91**
- varav pågående investeringar	-	3	-	3
Ingående ack avskrivningar	**-96**	**-87**	**-79**	**-89**
Försäljningar/utrangeringar	10	-	10	15
Årets avskrivningar	-9	-9	-4	-5
Utgående ack avskrivningar	**-94**	**-96**	**-73**	**-79**
Ingående och utgående ack nedskrivningar	**-1**	**-1**	**-**	**-**
Utgående redovisat värde	**15**	**31**	**-**	**11**
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	**5**	**5**	**5**	**5**

Not 12 Mark, byggnader och anläggningar

Tabell 81. Not 12 Mark, byggnader och anläggningar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Ingående anskaffningsvärde	**47 257**	**44 781**	**10 011**	**9 185**
Inköp	3 081	2 739	935	914
Försäljningar/utrangeringar	-161	-110	-71	-87
Överföringar	-355	-153	-22	-1
Utgående anskaffningsvärde	**49 823**	**47 257**	**10 852**	**10 011**
- varav pågående investeringar	4 395	4 086	985	897
Ingående ack avskrivningar	**-15 321**	**-14 355**	**-2 027**	**-1 795**
Försäljningar/utrangeringar	81	84	53	47
Överföringar	-	-	-	0
Årets avskrivningar	-1 115	-1 049	-288	-279
Utgående ack avskrivningar	**-16 355**	**-15 321**	**-2 262**	**-2 027**
Ingående ack nedskrivningar	**-1 218**	**-1 177**	**-441**	**-440**
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-	1
Överföringar	-	1	-	-
Årets nedskrivningar/återföringar	-92	-42	-43	-2
Utgående ack nedskrivningar	**-1 310**	**-1 218**	**-484**	**-441**
Utgående redovisat värde	**32 158**	**30 719**	**8 107**	**7 543**
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	**35**	**34**	**24**	**23**

Not 13 Maskiner och inventarier

Tabell 82. Not 13 Maskiner och inventarier. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Ingående anskaffningsvärde	**7 016**	**6 175**	**1 337**	**1 257**
Inköp	813	773	206	126
Försäljningar/utrangeringar	-62	-86	-48	-47
Överföringar	334	153	-	1
Utgående anskaffningsvärde	**8 100**	**7 016**	**1 495**	**1 337**
- varav pågående investeringar	1 246	865	143	72
Ingående ack avskrivningar	**-2 211**	**-1 918**	**-621**	**-553**
Försäljningar/utrangeringar	57	39	46	43
Överföringar	-	-1	-	0
Årets avskrivningar	-350	-331	-112	-111
Utgående ack avskrivningar	**-2 504**	**-2 211**	**-687**	**-621**
Ingående och utgående ack nedskrivningar	**0**	**0**	**0**	**0**
Utgående redovisat värde	**5 596**	**4 804**	**808**	**716**
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	**20**	**19**	**7**	**7**

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar

Tabell 83. Not 14 Finansiella anläggningstillgångar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Aktier och andelar kommunkoncernföretag mm				
Uppsala stadshus AB	-	-	2 880	2 810
Uppsala kommun exploatering AB	-	-	0	-
Svenska Kommun Försäkrings AB	16	16	16	16
Kommuninvest	224	205	224	205
Övriga aktier och andelar	0	9	0	0
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag mm	**240**	**230**	**3 121**	**3 032**
Långfristig utlåning				
Uppsalahem AB	-	-	5 050	4 550
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	-	-	2 508	2 458
Uppsala kommun skolfastigheter AB	-	-	6 400	5 500
Uppsala parkering AB	-	-	180	80
Uppsala vatten och avfall AB	-	-	2 600	2 200
Övrig långfristig utlåning	34	37	34	37
Summa långfristig utlåning	**34**	**37**	**16 771**	**14 825**
Fordringar investeringsmoms	**156**	**166**	**-**	**-**
Andra långfristiga värdepappersinnehav	**886**	**808**	**-**	**-**
Övriga långfristiga fordringar	**69**	**70**	**22**	**22**
Bostadsrätter	**175**	**177**	**175**	**177**
Summa finansiella anläggningstillgångar	**1 560**	**1 488**	**20 089**	**18 055**

Not 15 Förråd, lager och exploateringsfastigheter

Tabell 84. Not 15 Förråd, lager och exploateringsfastigheter. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Hjälpmedelsförråd	7	8	7	8
IT-lager	5	3	5	3
Övriga lager	1	1	-	-
Exploateringsfastigheter[1]	594	586	594	586
Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter	**608**	**598**	**607**	**597**

1) Specifikation över pågående exploateringsprojekt, se separat bilaga till årsredovisningen.

Not 16 Kortfristiga fordringar

Tabell 85. Not 16 Kortfristiga fordringar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Kortfristig del av långfristiga lån	-	-	3 458	4 408
Kundfordringar	340	347	196	201
Kommunalskattefordringar	175	530	175	530
Koncernkonto	-	-	2 026	1 362
Övriga kortfristiga fordringar	793	590	142	130
Upplupna generella statsbidrag	-	-	-	0
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	64	64	64	64
Fordran kommunal fastighetsavgift	-	-	285	254
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	400	525	897	732
Summa kortfristiga fordringar	**1 772**	**2 056**	**7 244**	**7 682**

Not 17 Kortfristiga placeringar (övervärde pensionsstiftelse)

Tabell 86. Not 17 Kortfristiga placeringar (övervärde pensionsstiftelse). Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Marknadsvärde - andel i pensionsstiftelse	-	-	892	810
Pensionsskuld	-	-	-688	-676
Summa kortfristiga placeringar	**-**	**-**	**204**	**134**

Not 18 Kassa och bank

Tabell 87. Not 18 Kassa och bank. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Kassa	1	1	1	1
Bank och plusgiro	783	986	772	967
Summa kassa och bank	**784**	**988**	**773**	**968**

Not 19 Eget kapital

Tabell 88. Not 19 Eget kapital. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Ingående eget kapital[1]	**14 884**	**14 307**	**12 790**	**12 564**
Justering av eget kapital	-9	171	-	4
Årets resultat	384	406	194	222
Utgående eget kapital	**15 259**	**14 884**	**12 984**	**12 790**
-varav resultatutjämningsreserv	739	739	739	739

1) Ingående eget kapital 2023 har justerats med 523 miljoner kronor på grund av ändrade redovisningsprinciper avseende pensionsstiftelser.

Tabell 89. Specifikation över justering av eget kapital. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation över justering av eget kapital	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Korrigering av felaktig semesterskuld föräldralediga	-	4	-	4
Justering av elimineringar i kommunkoncernen	-	14	-	-
Effekt av konsolidering av pensionsstiftelse	-2	153	-	-
Effekt av att inte konsolidera Uppsala Innovation Centre AB	-7	-	-	-
Övrigt	0	-	-	-
Summa justering av eget kapital	**-9**	**171**	**-**	**4**

Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Tabell 90. Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Ingående avsättning till pensioner inklusive löneskatt	1 862	1 524	1 857	1 520
Nyintjänad pension	335	201	335	201
Årets utbetalningar	-53	-46	-53	-46
Ränte- och basbeloppsuppräkning	154	120	154	120
Övrigt	-1	-4	-1	-4
Förändring löneskatt	106	66	106	66
Summa avsatt till pensioner inklusive löneskatt	**2 403**	**1 862**	**2 398**	**1 857**

Not 21 Andra avsättningar

Tabell 91. Not 21 Andra avsättningar. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Avsatt för återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	37	37	-	-
Förändring av nuvärdet	1	1	-	-
Utgående avsättning	**38**	**37**	**-**	**-**
Avsatt för bidrag till infrastruktur				
Redovisat värde vid årets början	607	154	607	154
Nya avsättningar	98	357	98	357
Ianspråktagna avsättningar	-2	-21	-2	-21
Förändring av nuvärdet	16	118	16	118
Utgående avsättning	**718**	**607**	**718**	**607**
Avsatt för uppskjuten skatteskuld				
Redovisat värde vid årets början	696	647	-	-
Nya avsättningar	2	98	-	-
Ianspråktagna avsättningar	-10	-50	-	-
Utgående avsättning	**688**	**696**	-	-
Avsatt för lantmäteriförrättning				
Redovisat värde vid årets början	29	29	29	29
Ianspråktagna avsättningar	-29	-	-29	-
Utgående avsättning	**-**	**29**	**-**	**29**
Avsatt för sanering markföroreningar				
Redovisat värde vid årets början	9	9	9	9
Nya avsättningar	50	-	50	-
Ianspråktagna avsättningar	-7	-	-7	-
Utgående avsättning	**52**	**9**	**52**	**9**
Övriga avsättningar				
Redovisat värde vid årets början	66	78	5	4
Nya avsättningar	7	0	-	0
Ianspråktagna avsättningar	-32	-12	0	-
Utgående avsättning	**41**	**66**	**4**	**5**
Summa andra avsättningar	**1 537**	**1 444**	**774**	**650**

Tabell 92. Specifikation av avtal för avsättning till infrastruktur. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation av avtal för avsättning till infrastruktur	Motpart	Genom-förande-period	Ingående avsättning 2024	Periodens förändring	Tillägg, nuvärdes-beräkning [1]	Utgående avsätt-ning 20241231
Avfart E4 Mora stenar	Trafikverket	2023-2028	124	93	16	232
Trafikplats Gunsta	Trafikverket	2022-2024	-	5	-	5
Trafikplats Fullerö etapp 1	Trafikverket	2022-2024	9	-1	-	8
Trafikplats Fullerö etapp 1	Trafikverket	2025-2028	45	-	-	45
Järnvägsplan Uppsala-Bergsbrunna	Trafikverket	2028-2032	430	-1	-	428
Summa			**607**	**95**	**16**	**718**

Not 22 Långfristiga skulder

Tabell 93. Not 22 Långfristiga skulder. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut[1]	15 130	12 980	15 130	12 780
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	492	506	-	-
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	220	174	220	174
Skuld för exploateringsersättningar	179	173	179	173
Investeringsfond VA och investeringsfond avfall	146	140	-	-
Parkeringsfriköp	124	117	-	-
Övriga långfristiga skulder	0	-	0	-
Summa långfristiga skulder	**16 291**	**14 090**	**15 528**	**13 127**
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	19,7	18,9	18,0	18,5
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning[1]				
Genomsnittlig ränta (%)	2,1	1,9	2,2	2,3
Genomsnittlig ränta exklusive derivat (%)	2,5	3,1	2,5	3,2
Genomsnittlig räntebindningstid (år)	2,6	2,5	2,5	2,3
Genomsnittlig räntebindningstid exklusive derivat (år)	0,7	0,9	0,7	0,9
Genomsnittlig kapitalbindningstid (år)	2,7	2,5	2,8	2,5
Kapitalförfall andel av lån				
Lån som förfaller 0-1 år (%)	17,7	27,0	16,8	25,6
Lån som förfaller 1-2 år (%)	18,0	14,3	18,2	13,7
Lån som förfaller 2-3 år (%)	19,2	18,6	19,4	19,2
Lån som förfaller 3-4 år (%)	18,0	19,9	18,2	20,5
Lån som förfaller 4-5 år (%)	22,3	16,9	22,6	17,5
Lån som förfaller efter 5 år (%)	4,9	3,4	5,0	3,5
Säkringsinstrument				
Nominellt belopp ränteswappar	11 900	9 410	10 400	7 650
Marknadsvärde ränteswappar[2]	13	76	-29	15

1) En beviljad ej utnyttjad kontokredit om 2 400 miljoner kronor finns i kommunkoncernen fördelad med 2 200 miljoner kronor på kommunen och 200 miljoner på Uppsalahem AB.
2) Marknadsvärde ränteswappar har tidigare redovisats inklusive ränta, angivna värden i noten är exklusive upplupen ränta.

Tabell 94. Specifikation över lång- och kortfristig upplåning. Belopp i miljoner kronor.

Specifikation över lång- och kortfristig upplåning	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Lån och skulder från kreditinstitut				
Certifikatslån	700	1 050	700	1 050
Obligationslån	11 200	8 000	11 200	8 000
Kommuninvest	5 480	7 630	5 280	7 030
Investeringsbanker	1 000	1 100	1 000	1 100
Summa upplåning[1]	**18 380**	**17 780**	**18 180**	**17 180**
avgår kortfristig del	3 250	4 800	3 050	4 400
Summa långfristig upplåning	**15 130**	**12 980**	**15 130**	**12 780**

1) Samtliga kortfristiga lån förväntas förlängas vid förfall, sedan årsskiftet till och med 20250228 har 800 miljoner kronor förlängts.

Not 23 Kortfristiga skulder

Tabell 95. Not 23 Kortfristiga skulder. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	3 250	4 800	3 050	4 400
Leverantörsskulder	1 102	1 037	925	680
Personalens skatter, avgifter och avdrag	334	323	292	281
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)	685	633	637	588
Upplupna pensionskostnader	325	328	297	303
Övriga kortfristiga skulder	279	233	160	206
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	162	137	161	137
Upplupna räntekostnader	175	163	175	163
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	692	752	451	526
Summa kortfristiga skulder	**7 004**	**8 405**	**6 147**	**7 283**

Not 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter

Tabell 96. Not 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Fastighetsinteckningar	200	200	-	-
Övriga ställda säkerheter	2	1	-	-
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	**202**	**202**	**-**	**-**

Not 25 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

Tabell 97. Not 25 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt	**3 595**	**3 532**	**3 595**	**3 532**
Årets utbetalningar	-216	-195	-216	-195
Ränte- och basbeloppsuppräkning	238	239	238	239
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-	-	-
Övrig post	26	7	26	7
Förändring av löneskatt	12	12	12	12
Summa ansvarsförbindelser för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt brutto [1]	**3 656**	**3 595**	**3 656**	**3 595**
Ansvarsförbindelse för anställda födda t o m oktober 1945 [1]	-855	-840	-855	-840
Summa ansvarsförbindelser för pensioner intjänade före 1998 inklusive löneskatt netto [1]	**2 801**	**2 756**	**2 801**	**2 756**
Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar				
Visstidspension eller liknande	13	9	13	9
Övriga pensionsförpliktelser	1	1	-	-
Summa övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar	**14**	**10**	**13**	**9**
Summa pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	**2 814**	**2 765**	**2 813**	**2 765**
Övriga upplysningar avseende pensioner				
Aktualiseringsgrad	98%	98%	98%	98%
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	2	2	4	2

1) Kommunen har avsatt medel i en pensionsstiftelse, Uppsala Läns Pensionsstiftelse, som en pant för ansvarsförbindelsen avseende anställda födda till och med oktober 1945. Enligt RKR R20 om kommunala pensionsstiftelser ska ansvarsförbindelsen från och med 2024 minskas till den del ansvarsförbindelsen täcks av pensionsstiftelsens tillgångar. Som en följd av de nya reglerna redovisas nu ansvarsförbindelsen ovan både brutto och netto efter att de delar som täcks av stiftelsen dragits av. Även jämförelsesiffrorna per 20231231 har korrigerats i enlighet med de nya reglerna.

Not 26 Övriga ansvarsförbindelser

Tabell 98. Not 26 Övriga ansvarsförbindelser. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Borgensåtagande kommunala bolag				
Uppsala kommun skolfastigheter AB	-	-	200	600
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	-	-	3	3
Övriga borgensförbindelser				
Borgen mot externa företag och föreningar	44	49	44	49
Borgen mot IFU Arena AB	265	270	265	270
Övriga förpliktelser				
Avtalat avgångsvederlag för förvaltningschefer	49	42	49	42
Avtalat avgångsvederlag för bolagens styrelse och ledning	5	4	-	-
Övriga ansvarsförbindelser	2	5	-	-
Garantiförbindelser	3	3	-	-
Summa övriga ansvarsförbindelser	**367**	**374**	**561**	**965**

Kapitaltäckningsgaranti

Uppsala kommun förbinder sig genom en kapitaltäckningsgaranti till Uppsala stadshus AB att täcka eventuella framtida förluster i bolaget. Uppsala stadshus AB har i sin tur lämnat kapitaltäckningsgaranti till samtliga dotterbolag utom Uppsala stadshus holding AB och Uppsala stadshus holding 2 AB.

Borgen för Kommuninvest i Sverige AB

Uppsala kommun har i ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner som per 20241231 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Uppsala kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 20241231 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 096 miljoner kronor och totala tillgångar till 603 917 miljoner kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 6 768 miljoner kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 6 684 miljoner kronor.

Not 27 Leasingavtal

Tabell 99. Not 27 Leasingavtal. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år				
Minimileasavgifter				
Med förfall inom 1 år	615	595	1 761	1 638
Med förfall inom 1-5 år	1 587	1 663	3 678	3 794
Med förfall senare än 5 år	809	1 102	2 244	2 667
Summa minimileasavgifter	**3 011**	**3 360**	**7 684**	**8 099**

Not 28 Justering för ej likviditetspåverkande poster

Tabell 100. Not 28 Justering för ej likviditetspåverkande poster. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Avskrivningar	1 474	1 388	404	395
Nedskrivningar	92	43	43	2
Utrangeringar	44	38	25	36
Gjorda avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	594	383	594	383
Gjorda andra avsättningar	157	456	148	357
Återförda andra avsättningar	-79	-62	-38	0
Förändring nuvärde andra avsättningar	17	118	16	118
Intäktsförda investeringsbidrag och exploateringsersättningar	-52	-58	-52	-58
Orealiserad vinst(-)/förlust(+), finansiella tillgångar	-	-	-70	-
Korrigering av poster som bokförts direkt mot eget kapital	-	4	-	4
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-7	-3	-	-
Summa ej likviditetspåverkande poster	**2 239**	**2 308**	**1 069**	**1 237**

Not 29 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten

Tabell 101. Not 29 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Utbetalning av avsättningar för pensioner	-53	-46	-53	-46
Summa övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	**-53**	**-46**	**-53**	**-46**

Not 30 Poster som redovisas i annan sektion

Tabell 102. Not 30 Poster som redovisas i en annan sektion. Belopp i miljoner kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312	Utfall 202401-202412	Utfall 202301-202312
Realisationsvinst(-)/förlust(+) vid försäljning av anläggningstillgångar	-45	-13	-29	-63
Summa poster som redovisas i annan sektion	**-45**	**-13**	**-29**	**-63**

Not 31 Upplysning om upprättade särredovisningar

I Uppsala kommunkoncern ingår allmännyttig bostadsverksamhet samt vatten och avfallshantering. Dessa verksamheter omfattas av särlagstiftning i form av Lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag respektive Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Lagstiftningen ställer särskilda krav som också ger effekter på redovisningen.

Verksamheterna bedrivs i två från varandra skilda aktiebolag vars fullständiga årsredovisningar återfinns på respektive hemsida, Uppsalahem AB och Uppsala Vatten och Avfall AB. Där finns fullständig information om verksamheternas förutsättningar och redovisningsprinciper genom bland annat årsredovisningar.

Flera av Uppsala kommuns verksamheter är taxefinansierade. Det gäller exempelvis bygglov, tillsyn kring brandskydd, viss tillståndsverksamhet samt tillsynsverksamhet inom miljö-, alkohol, tobak och livsmedelsförsäljning som alla ingår i kommunen i förvaltningsform. Tillämpade taxor motsvarande självkostnad beräknas, beslutas av nämnd och fastställs slutligen av kommunfullmäktige i det årliga mål- och budgetbeslutet.

Not 32 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Tabell 103. Not 32 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision. Belopp i tusentals kronor.

	Kommunkoncernen		Kommunen	
	Utfall 20241231	Utfall 20231231	Utfall 20241231	Utfall 20231231
Kostnader för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	-1 000	-1 095	-1 000	-1 095
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	-2 198	-2 640	-	-
Total kostnad för räkenskapsrevision	**-3 198**	**-3 735**	**-1 000**	**-1 095**
Kostnader för övrig revision				
Sakkunnigt biträde	-3 983	-4 139	-3 205	-3 609
Förtroendevalda revisorer	-1 724	-2 144	-1 724	-2 144
Lekmannarevision	-832	-640	-79	-77
Auktoriserade revisorer	-112	-78	-	-
Total kostnad för övrig revision	**-6 651**	**-7 001**	**-5 008**	**-5 830**
Total kostnad för revision	**-9 849**	**-10 736**	**-6 008**	**-6 925**

Not 33 Koncerninterna förhållanden

Tabell 104. Not 33 Koncerninterna förhållanden. Belopp i miljoner kronor.

	Ägd andel	Aktieägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
	%	Givare (-)	Mottagare (+)	Givare (-)	Mottagare (+)	Givare (-)	Mottagare (+)
Uppsala kommun		-70	-	-	-	-	-
Uppsala stadshus AB	100%	-	70	-	-	-	-
Uppsala kommun exploatering AB	100%	-	-	-	-	-	-
Delsumma		**-70**	**70**	**-**	**-**	**-**	**-**
Uppsala stadshus AB		-63	-	-227	148	-	16
Destination Uppsala	100%	-	-	0	-	-	-
Uppsalahem AB	100%	-	63	-80	-	-6	-
Uppsala bostadsförmedling AB	100%	-	-	-3	-	-	-
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	100%	-	-	-	25	-	-
Uppsala kommun skolfastigheter	100%	-	-	-	46	-	-
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	100%	-	-	-24		-	-
Uppsala konsert och kongress AB	100%	-	-	-	38	-	-
Uppsala parkering AB	100%	-	-	-33	-	-	-
Uppsala stadshus holding AB	100%	-	-	-	0	-	-
Uppsala stadshus holding 2 AB	100%	-	-	-	0	-10	-
Uppsala stadsteater AB	100%	-	-	-	118	-	-
Uppsala vatten och avfall AB	100%	-	-	-8	-	-	-
Delsumma		**-63**	**63**	**-375**	**375**	**-16**	**16**
Summa		**-133**	**133**	**-375**	**375**	**-16**	**16**
Uppsala kommun exploatering AB		-	-	-	-	-	-
Uppsala stadsnodsutveckling södra AB	100%	-	-	-	-	-	-
Delsumma		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Not 33 Koncerninterna förhållanden, fortsättning

Tabell 105 Koncerninterna förhållanden, fortsättning. Belopp i miljoner kronor.

	Ägd andel	Försäljning kommunen mot koncernföretag		Försäljning mellan koncernföretag		Lån		Räntor och borgensavgifter		Borgen	
	%	Intäkt (+)	Kostnad (-)	Intäkt (+)[1]	Kostnad (-)[1]	Givare (-)	Mottagare (+)	Intäkt (+)	Kostnad (-)	Givare (-)	Mottagare (+)
Uppsala kommun		160	1 627	-	-	-20 180	-	565	-4	-203	-
Uppsala stadshus AB	100%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala kommun exploatering AB	100%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delsumma		**160**	**-1 627**	**-**	**-**	**-20 180**	**-**	**565**	**-4**	**-203**	**-**
Uppsala stadshus AB		0	-13	-13	-	-	-		-35	-	-
Destination Uppsala	100%	32	-4	0	0	-	-	1	-	-	-
Uppsalahem AB	100%	53	-8	0	91	-	6 450	0	-210	-	-
Uppsala bostadsförmedling AB	100%	0	-2	0	0	-	-	0	0	-	-
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	100%	414	-23	-52	19	-	3 250	-	-64	-	200
Uppsala kommun skolfastigheter	100%	1 036	-23	-2	20	-	7 100	1	-160	-	3
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	100%	28	-1	-7	13	-	200	0	-8	-	-
Uppsala konsert och kongress AB	100%	2	-2	0	19	-	-	-	-1	-	-
Uppsala parkering AB	100%	1	-31	-2	11	-	180	-	-7	-	-
Uppsala stadshus holding AB	100%	-	0	-	-	-	-	1	-	-	-
Uppsala stadshus holding 2 AB	100%	-	0	-	-	-	-	0	-	-	-
Uppsala stadsteater AB	100%	1	-4	0	3	-	-	-	-2	-	-
Uppsala vatten och avfall AB	100%	59	-49	-105	5	-	3 000	-	-79	-	-
Delsumma		**1 627**	**-160**	**-182**	**182**	**-**	**20 180**	**4**	**-565**	**-**	**203**
Summa		**1 787**	**-1 787**	**-182**	**182**	**-20 180**	**20 180**	**569**	**-569**	**-203**	**203**
Uppsala kommun exploatering AB		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala stadsnodsutveckling södra AB	100%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delsumma		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

1) Inkluderar i vissa fall balanserade intäkter och kostnader med ej väsentliga belopp.

Kommunledningskontoret
Redovisande dokument

Datum:
2025-03-13

Diarienummer:
KSN-2024-03135

Handläggare:
Maria Ahrgren, Eva-Lena Laier

Bilaga Uppföljning av uppdrag, indikatorer och nationella nyckeltal för Agenda 2030

Postadress: Uppsala kommun, 753 75 Uppsala
Telefon: 018-727 00 00 (Kontaktcenter)
www.uppsala.se

Innehåll

Uppföljning av uppdrag per fokusmål 3
Fokusmål 1 Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden....4
Fokusmål 2 Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb....23
Fokusmål 3 Uppsala ska leda klimatomställningen 40
Fokusmål 4 Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor....53
Kommunfullmäktiges indikatorer och uppföljning av Agenda 2030 64
Fokusmål 1 Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden 64
Fokusmål 2 Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb....68
Fokusmål 3 Uppsala ska leda klimatomställningen 70
Fokusmål 4 Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor....71
Uppföljning av nationella nyckeltal för Agenda 2030....74

Uppföljning av uppdrag per fokusmål

Mål och budget 2024–2026 har sammanlagt fyra fokusmål och 35 uppdrag. Till fokusmål 1 finns ett gemensamt nämnd-/bolagsmål. Utöver uppdragen från Mål och budget 2024–2026 finns det tre kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget och 40 tillkommande uppdrag som kommunfullmäktige lämnat till nämnder och bolagsstyrelser vid sidan av Mål och budget. I bedömningen av status för uppdragen används följande symboler och text i färg:

Uppdraget är färdigt

Uppdraget pågår/väntar enligt plan

Uppdraget är försenat/ inte påbörjat

Uppdraget genomförs inte

Fokusmål 1 Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Fem av kommunfullmäktiges 20 uppdrag inom fokusmålet är klara. 13 uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade. Till fokusmålet hör ett kommungemensamt nämnd-/bolagsmål som pågår enligt plan.

Uppdrag 1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
För att klara av välfärdsuppdraget behöver alla nämnder och bolagsstyrelser säkerställa en resurseffektiv verksamhet. Kommunkoncernens styrning och ledning ska bygga på tillit utan detaljstyrning. Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi. Genom en samordnad organisation tillhandahåller kommunledningskontoret verksamhetsnära stöd till nämnderna och bolagen inom bland annat ekonomi, HR, kommunikation, IT och fastighet. De kommungemensamma kostnaderna för dessa processer fördelas inom kommunkoncernen. Genom att effektivisera stödprocesserna såväl inom respektive förvaltning och bolag som inom de gemensamma stödfunktionerna ska resurser frigöras till kommunens kärnverksamheter.

Rapportering:
Effektivitet handlar om att verksamheten ska nå uppsatta mål och samtidigt hushålla väl med kommunkoncernens medel. För offentlig sektor är effektivitet att samhällsnyttan för invånare ska maximeras. Effektivitet innebär att verksamhet utförs till en minskad kostnad med oförändrad kvalitet, eller att volymen och/eller kvaliteten ökar till samma kostnad.

Kommunens verksamheter arbetar medvetet för att säkerställa en resurseffektiv verksamhet. Åtgärder är ständigt pågående då verksamheterna löpande anpassas, effektiviseras och utvecklas utifrån givna förutsättningar och budgetramar med kärnverksamheten i fokus.

Uppdrag 1 har stort fäste i organisationen och i vägval beaktas den administrativa konsekvensen utifrån det faktum att administrationen ska minska, men utan bekostnad på ordning och reda eller att leva upp till de regler och krav som föreligger. En utförligare rapportering av nämndernas och bolagsstyrelsernas åtgärder finns i bilagan Verksamheternas åtgärder kopplade till uppdrag 1.

Merparten av verksamheterna, såväl nämnder som bolag, har prioriterat utvecklingsarbete kopplat till digitalisering och AI-stöd och de möjligheter det ger. Förutsättningar för detta har skapats bland annat genom koncerngemensam samordning kring IT-miljö och IT-säkerhet, e-arkiv, e-signering, upphandling och ett gemensamt kontaktcenter samt genom översyn av rutiner och bemanning i verksamheterna. Fler integrationer mellan verksamhetssystem och administrativa system har minskat den manuella hanteringen. Effekter som syns är exempelvis frigjord tid för kvalificerad handläggning, förbättrad kvalitet i verksamheten och bättre möjligheter för kommuninvånare och andra att komma i kontakt med verksamheten. Digitaliseringen har även möjliggjort kommunikation via digital brevlåda i stället för pappersutskick. Även avveckling av IT-system som inte längre är aktuella, är en viktig åtgärd för att minska administration och kostnader.

Inom verksamheter där kärnverksamheten till stor del innebär myndighetsutövning (beslut och tillsyn), har bland annat flera e-tjänster för ansökan/anmälan införts eller uppdaterats, användning av geografisk information har förbättrats/ökat, automatisering/robotisering av inhämtande och kontroll av uppgifter har fortsatt. Vidare har utvecklingen av webbtjänster för kommunikation med exempelvis vårdnadshavare fortsatt liksom digitalisering av synpunktshantering. Inom fastighetsbolagen har system för fastighetsövervakning införts vilket minskar skaderisker och optimerar energiåtgång.

Parallellt med utveckling kopplat till digitalisering och automatisering har åtgärder vidtagits eller är pågående för att ytterligare utveckla organisationen, arbetssätt och rutiner. Några exempel är fusion inom Uppsalahem, bemanningsoptimering, konceptförskolor, förtydligade uppföljningsrutiner, samnyttjande av personal och resurser mellan förvaltningar och bolag inom koncernen. Ökad samverkan och renodling av vissa tjänster bidrar till enhetligt och effektivt där synergier uppnås. Fler rutiner säkras genom användning av AI-baserat stöd för medarbetare att hitta rätt rutin samt genom införandet av ett kvalitetsledningsstöd vilket innebär en gemensam hantering av styrdokument med tydlig besluts- och versionshantering. Åtgärderna förväntas utöver ökad effektivitet även öka tydligheten och minska sårbarheter samt dubbelarbeten.

Kommunledningskontor ansvarar för ett brett område med allt från städ- och måltidsservice till den samlade stabs- och stödverksamheten, hållbarhetsfrågor, näringslivsfrågor, trygghet och säkerhet, de övergripande lednings-, styrnings- och utvecklingsprocesserna samt för att stötta kommunfullmäktige och kommunstyrelsen med flera. Genom en samordnad organisation tillhandahåller kommunledningskontoret även verksamhetsnära stöd till nämnderna och bolagen inom bland annat ekonomi, HR, kommunikation, IT, upphandling och fastighet. De kommungemensamma kostnaderna för dessa processer fördelas inom kommunkoncernen. Under 2024 har det verksamhetsnära stödet anpassats till efterfrågan enligt överenskommen modell. Därutöver har resurser på omkring 10 miljoner kronor frigjorts för nämnderna genom lägre uppräkning av kommungemensamma kostnader jämfört med den generella uppräkningen av nämndernas ramar. Vidare har inte de senaste årens prisökningarna för livsmedel och andra insatsvaror slagit igenom fullt ut i priset för gemensam service till verksamheterna vilket också frigjort resurser hos nyttjande nämnder och bolag. Smartare arbetssätt, digitalisering och ökad avtalstrohet inom upphandlings-/avtalsområdet har också bidragit till minskad tidsåtgång och kortare handläggningstider i vissa administrativa rutiner samt lägre verksamhetskostnader för upphandlade varor och tjänster. På sikt förväntas detta även medverka till lägre kommungemensamma kostnader för exempelvis arkiv, IT-system och tomhyror vilket ytterligare frigör resurser till fördel för kärnverksamheten/brukarna.

Den ökade digitaliseringen och omställningar kopplat till hållbarhet ökar kraven på kommunövergripande stöd till kärnverksamheten i form av bland annat utvecklingsstöd och underhåll av digitala lösningar. Det är viktigt framåt att prioritera verksamhetsutvecklingskapacitet för att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling av effektiva processer och arbetssätt. Åtgärder som innebär minskade gemensamma resurser riskerar att påverka genomförandekraften av verksamhetsutveckling.

Effekterna av åtgärderna inom kommunledningskontoret och övriga förvaltningar och bolag, mäts bland annat genom ekonomisk uppföljning, mätningar av kund- och medarbetarnöjdhet, tillgänglighetsmätningar och mätning av antal ärenden som kommer in via digitala kanaler.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att minska den administrativa belastningen och skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet.

Uppdrag 2: Införa en modell för en utvecklings- och innovationsbudget som möjliggör helt nya arbetssätt för att effektivisera framtidens välfärd.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Innovationskraft, ständiga förbättringar, nya arbetssätt och förmåga att nyttja nya tekniska lösningar är avgörande för möjligheten att lösa välfärden och kommande samhällsutmaningar. För att skapa ett smart och hållbart Uppsala behöver innovationskraften öka i hela organisationen och idéer från medarbetare förädlas och testas. För att möjliggöra för verksamheten att testa helt nya arbetssätt krävs resurser för utveckling och implementering. En utvecklings- och innovationsbudget ska tas fram tillsammans med nämnder och bolag där centrala resurser avsätts för att medfinansiera utveckling av helt nya arbetssätt som bidrar till framtidens välfärd. Kommunkoncernens verksamhetsplanering och uppföljning ska utvecklas som ett verktyg att följa verksamheternas förbättringsarbete och utvecklingsinitiativ och möjliggöra för politiska prioriteringar.

Rapportering:
Arbetet med uppdraget att ta fram modell för en utveckling- och innovationsbudget har baserats på ISO-standarden (International Organization for Standardization) för innovationsledning. Standarden betonar vikten av ekonomiska resurser som en av flera faktorer för att skapa en framgångsrik och innovativ organisation.

Modellen stärker den befintliga mål- och budgetprocessen med innovationsfrämjande åtgärder. Den inkluderar en årlig central avsättning av en mindre summa pengar som används för att testa och främja nya idéer genom en insats som kallas "Idécheck." Modellen förstärks ytterligare genom stöd från Innovationslabbet och innovationsledare, vilket bidrar till att skapa förutsättningar för att driva innovation inom organisationen.

En kartläggning av interna behov samt omvärldsbevakning visar att det inte heller framöver bör avsättas en större central summa pengar för innovationsinitiativ. En sådan insats bedöms inte främja utvecklingen av helt nya arbetssätt och inte heller ta hänsyn till de varierande förutsättningarna mellan organisationens olika verksamheter.

Som ett komplement till modellen undersöks just nu hur centralt stöd kan utformas till förvaltningar och bolag för att stötta dem i att söka extern finansiering som kan stärka innovationstakten ytterligare. Modellen är tvådelad för att stötta verksamheter att öka sin innovationsförmåga, och organisationsövergripande förstärka strukturen som driver och överblickar utveckling och innovation i kommunkoncernen. De två delarna samverkar och bidrar till organisatoriskt lärande, synliggörande av innovation i Uppsala samt omfamnar riktning/mål och behov av utveckling.

Uppdrag 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Den digitala teknikens roll för kommunens ekonomi och samhällets välstånd har vuxit snabbt under de senaste årtiondena. För att möta krav och förväntningar behöver kommunen öka takten i digitaliseringen för att kunna erbjuda en enklare vardag för invånare, en öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten. Behovet av nya digitala verktyg så som e-tjänster, artificiell intelligens (AI) och digitala lärplattformar är stort och med stöd av datadrivet beslutsfattande ska kommunen få ännu bättre beslutsunderlag. Kommunens verksamheter behöver synliggöra de digitala tjänsterna och säkerställa digital inkludering så att de som inte kan eller vill använda digitala lösningar och tjänster inte lämnas utanför. Digitala lösningar behöver alltid prövas mot ökade risker för dataintrång, cyberangrepp och informationsläckage.

Rapportering:
För ökad takt i digitaliseringsarbetet används i dag Innovationslabbet som en sammanhållen fysisk plats för samordning och stöd i förändringsledning. Inom labbet har en idécheck tagits fram för att stödja verksamheter i att komma i gång och testa nya arbetssätt. Utifrån ett nytt koncept för systematiskt lärande och erfarenhetsåterföring kan verksamheterna dela sina innovativa erfarenheter på kommunens externa webb.

En 3D-baskarta har tagits fram. Den kommer bland annat att användas av spårvägsprojektet för att visualisera de depåer som ska byggas. En digital plattform för översikts- och områdesplanering är på plats och gör att geografisk information kan ärvas, återanvändas och vidareutvecklas genom samhällsbyggnadsprocessen.

Under våren genomfördes en datainsamling med hjälp av flygfotografering och laserskanning. Insamlingen har gett aktuella och exakta data som gör att beslut kan baseras på rätt underlag, vilket förbättrar planeringsprecision och effektivitet. Informationen används för att hålla primärkartan aktuell och stöder till exempel brandförsvaret, bygglovshanteringen och tillsynen.

Analyser av kartdata kopplat till medborgares tillgång till gröna ytor gör att åtgärder kan genomföras som leder till att medborgare får en jämlikare tillgång till grönytor.

Den tekniska handboken har uppdaterats med typritningar för gatusektioner. Detta underlättar planering och användning av marken i samhällsbyggnadsprocessens olika skeden. Typritningar fungerar som en standard för hur breda gator ska vara. Det minskar risken för kostsamma ombyggnationer eftersom ytor är säkrade redan i planeringsskedet.

Ett system för att digitalisera processerna för grävtillstånd, trafikanordningsplaner och markupplåtelser har införts. De som söker grävtillstånd kommer att se andras grävinitiativ vilket underlättar samordning av grävarbeten. Det finns tidiga indikationer på att arbetet leder till ökad intern effektivitet och ökad kundnöjdhet eftersom kommunens arbete blir mer transparant, vilket också bekräftats efter positiv återkoppling från externa aktörer som sökt tillstånd under hösten.

Tjänsten Livsmedelskollen är återupprättad på uppsala.se. Där visas resultat från miljöförvaltningens kontroller av restauranger, butiker och andra livsmedelverksamheter i Uppsala kommun. En digital checklista har tagits fram som ska effektivisera inspektioner av hygieniska verksamheter.

Skolor och förskolor kan nu via en digital kanal skapa en felanmälan när det gäller fastigheten och följa sitt ärende.

Inom idrott- och fritid sker all hantering av bidragsansökningar, utbetalningar och fakturering digitalt. Arbetet med nyckelfria anläggningar fortlöper likväl som att nämnden kontinuerligt arbetar med att förenkla kommunikation och uppdatering av GIS-kartor.

Under året har upphandlingen av ett nytt IT-system för kulturnämndens bidragshantering slutförts. Under hösten har ansökningarna hanterats i det nya systemet, som nu är fullt driftsatt och överlämnat till den ordinarie driftsorganisationen för fortsatt förvaltning.

Tidigare arbete inom uppdraget omfattar bland annat en automatiserad e-tjänst för studiekontroll av kommunens studentbostäder och ett digitalt parkeringsdetekteringssystem i Centralgaraget. Att betala sin parkering med APP har nu blivit normen och det är det dominerande betalsättet för korttidsparkering. Ett tillstånds-och köhanteringssystem implementerades hösten 2023.

Digitaliseringen av detaljplanerna fortsätter och förbättrades under 2024. Genom mer kostnadseffektiva och resursbesparande arbetsmetoder möjliggörs en snabbare och mer exakt tillgång till planinformation. Digitaliseringen kommer öka transparensen och tillgängligheten, vilket underlättar för både privatpersoner och företag att utveckla platser. Digitaliseringen utgör en del i att nå en obruten digital samhällsbyggnadsprocess.

För att hjälpa medborgare och företagare inför kommande bygglovsansökningar har informerande och guidande texter utvecklats. Dessa texter har integrerats i e-tjänster och på hemsidan för att öka tillgängligheten och tydligheten. En annan förbättring är införandet av automatiska funktioner i ärendehanteringssystemet NOVA. NOVA hanterar övriga ärenden inom plan och byggnadsnämndens verksamhet förutom bygglov. Bland annat skickas påminnelsemejl ut automatiskt i god tid innan giltighetstiden för ett beslut löper ut. Detta minskar risken för att medborgare och företagare missar viktiga förnyelser och bidrar till en smidigare hantering.

Det går numera att boka möte med en utbildnings- och jobbcoach digitalt och den externa webben har utvecklats för att förenkla ansökningen till vuxenutbildning.

Arbete pågår med utveckling av organisation och modell för systematisk informationsförvaltning, samt upphandling av verktyg för informationsstyrning. Upphandlingen inkluderar även digitalt stöd för ritverktyg för processkartläggning.

Arbete fortsätter inför digitala nationella prov med bland annat ett bedömningsstöd för årskurs 6. Prov inom gymnasieskolan genomfördes under december med Skolverket närvarande för att dokumentera eventuella brister i upplägget.

Arbetet fortsätter också med att löpande utveckla digitala tjänster för målgruppen besökare till kommunen. Ett par exempel är en chat-bot för vanliga frågor och vidareutveckling av digitala tjänster på de webbplatser kommunen driver för destinationen och för stora publika evenemang.

Inom kommunen har arbetet fortsatt med att utveckla digitala verktyg och plattformar som stödjer en mer effektiv samhällsplanering, som skapar förutsättningar för att nyttja geografisk information genom hela samhällsbyggnadsprocessen.

Arbeten har genomförts med att koppla information om samhällsbyggnadsprojekt i ärende- och projektledningssystem till geografiska informationssystem (GIS). Till exempel har en kartläggning genomförts av tillgängliga databaser och system för att

kunna identifiera obrutna dataflöden och förbättra kvaliteten på kommunens datamängder.

Sedan tidigare finns en träddatabas i GIS (geografiskt informationssystem). Arbete har påbörjats med att införa ett kartlager för invasiva arter. Det kommer framöver gå att följa hur de invasiva arterna breder ut sig och var insatser ska prioriteras.

Inom vård och omsorg implementeras och vidareutvecklas digitala lösningar för att öka effektiviteten och förbättra kvaliteten för såväl medarbetare som för brukare. Det handlar exempelvis om läkemedelsautomater, e-signering, närvarosensorer, e-ansökan och robothandläggning.

En digital omställning pågår inom VA-branschen med en övergång till fjärravlästa vattenmätare. Med digitala vattenmätare kan kunderna följa sin förbrukning, vilket i sig kan uppmuntra till vattenbesparande åtgärder. Genom att komplettera fjärravlästa vattenmätare med olika typer av sensorer kan dessa underlätta drift- och underhållsplanering. Upphandlingen för digitala, fjärravlästa vattenmätare genomfördes under 2024. De nya mätarna ger bättre koll på var och när vatten används. Som en följd blir det även lättare att upptäcka läckor.

Arbetet med utveckling av en plattform för IoT (Internet of Things) har pausats i väntan på nytt inriktningsbeslut med anledning av nya direktiv samt reviderade budgetramar.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 2. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.

Uppdrag 4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.

Berörda: alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Kommunen ska ha en robust grundbemanning med kompetenta medarbetare och en hälsofrämjande arbetsmiljö. Behovet av korta visstidsanställningar och inhyrd personal ska minska under planperioden. Det ska uppnås genom ett systematiskt kompetensförsörjningsarbete med särskilt fokus på kompetensutveckling och kontinuerligt lärande och genom en god arbetsmiljö med hälsofrämjande arbetssätt. Anställningsformen ska i undantagsfall vara tidsbegränsad. Utbildningar som utformas utifrån arbetsmarknadens behov ska säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen inom kommunal sektor och i det privata näringslivet. Den upprepade korttidssjukfrånvaron ska minska och möjligheterna med ökad flexibilitet i arbetslivet tas tillvara. Kommunens utökade friskvårdsbidrag bidrar till en bättre hälsa. Målsättningen är att skapa ett hållbart arbetsliv med lägre sjuktal, fler som arbetar heltid och fler som klarar av ett helt arbetsliv.

Rapportering:
Samtliga nämnder arbetar i enlighet med den kommungemensamma metodiken för kompetensförsörjningsplanering som en del av ordinarie verksamhetsplanering. Genom att höja förmågan till en metodiskt och träffsäker kompetensförsörjning kan kommunen som arbetsgivare samordna prioriterade behov samt säkerställa kompetens på kort och lång sikt. I nämnder som har utmaningar att rekrytera och behålla medarbetare med relevant utbildning, rätt kompetens och erfarenhet sker riktade satsningar och aktiviteter för att säkerställa att medarbetarnas kompetens används och utvecklas på rätt sätt.

Som ett komplement till kompetensförsörjningsprocessen har Uppsala kommun lanserat en vägledning för lärande och kompetensutveckling som ska vara ett stöd och bidra till samsyn i kommunens arbete. Vägledningen beskriver varför det är viktigt att ha ett kontinuerligt lärande och hur kommunen som arbetsgivare kan arbeta med lärande i olika former för ett mer effektfullt och mätbart lärande. Målsättningen är att skapa bättre förutsättningar för verksamheterna att behålla, utveckla, växla och ställa om kompetens.

Arbetet med att i större utsträckning möjliggöra flexibel arbetstid även inom schemalagda verksamheter fortgår genom att förhandlingar om ett kommungemensamt lokalt arbetstidsavtal har inletts. Arbetet fortsätter under våren 2025. En digital och hybrid arbetsplats är en konkurrensfördel för den attraktiva arbetsplats och arbetsgivare som Uppsala kommun strävar efter att vara. Flexibla arbetssätt, arbetstider och arbetsplatser skapar förutsättningar för en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö, både utifrån individuella preferenser och verksamhetens behov.

Arbetet med att skapa förutsättningar för en robust bemanning i verksamheterna fortgår och inkluderar aktiviteter som syftar till att åstadkomma bättre arbetstidsreglering samt hållbara och mer stabila bemanningslösningar. Verksamheterna bedriver arbetet utifrån sina specifika förutsättningar. Utmaningarna är störst inom personalintensiva verksamheter som i dagsläget har många visstidsanställda medarbetare. Fokus ligger på att omhänderta den styrning som lagstiftaren ger samt arbeta för möjlighet till flexibilitet i verksamheterna. Olika arbetstidsmodeller prövas för att säkerställa en bemanning och schemaläggning som möter verksamhetens behov och samtidigt ökar kontinuitet och arbetstillfredsställelse. Modeller som prövas är till exempel införande av resurspass där det inte funnits tidigare samt bättre samplanering mellan olika verksamheter. Arbetet med att stödja chefer att samordna omställningen pågår.

Trycket på chefsförsörjning är fortsatt högt och inom vissa områden är chefer/ledare ett bristyrke. Nämnderna arbetar aktivt med chefers förutsättningar utifrån verksamheternas behov i syfte att säkerställa ett hållbart, utvecklande och attraktivt uppdrag för chefer på samtliga ledningsnivåer. Arbetet med att engagera, utveckla och behålla chefer samt fortsätta att stärka ledarskapet är ett prioriterat arbete de närmaste åren för att säkerställa en långsiktig chefsförsörjning. Kommunstyrelsen erbjuder ett flertal utvecklingsinsatser för chefer utifrån där de befinner sig i sitt ledarskap. Under året har ett nytt ramavtal för ledarutveckling blivit klart. Syftet är att komplettera kommunens interna stöd för ledarutveckling och möta verksamheternas olika behov och förutsättningar.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 3. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.

Uppdrag 5: Öka kompetensen hos medarbetare inom LSS genom att utreda och genomföra en pilotsatsning med utbildning inom stödpedagogik.

Berörda: OSN, AMN och UBN | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Kommunen ska i samarbete med akademin och andra utbildningsinstitutioner verka för utveckling av yrkeshögskoleutbildning och utbildning av stödpedagoger med inriktning mot LSS och socialpsykiatri. Kommunen genomför även en omfattande och långsiktig vidareutbildning av samtliga medarbetare som jobbar inom LSS.

Målsättningen är att alla medarbetare har minst undersköterskeutbildning med stödpedagogisk inriktning eller en stöd/socialpedagogisk yrkeshögskoleutbildning.

Rapportering:
Fortsatta utbildningsinsatser har genomförts för att få fler stödpedagoger i verksamheten. Stödpedagogerna har ett större ansvar för social dokumentation, samt har drivit utvecklingsarbeten och vägleder kollegor i kvalitetsarbeten, förhållningssätt och bemötande inom verksamheten. 14 medarbetare har påbörjat en stödpedagogisk utbildning och är färdigutbildade höstterminen 2025. Hittills har totalt 22 medarbetare utbildats. Per sista december fanns 20 stödpedagoger i verksamheten.

På gymnasial nivå tillhandahåller komvux kurser inom vård och omsorg- och barn och fritid. Ett nära samarbete mellan vuxenutbildningen och vård- och omsorgsförvaltningen möjliggör utbildning och stöd när och om det efterfrågas av vård- och omsorgsförvaltningen. Under hösten har det förts diskussioner om att erbjuda en start riktad mot personal inom LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) med början hösten 2025.

Utbildning inom stödpedagogik erbjuds inom ramen för gymnasieskolans vård-och omsorgsprogram. Yrkeshögskoleutbildningar inom stödpedagogik erbjuds av olika utbildningsanordnare som distansutbildning bland annat i Stockholmsregionen.

Uppdrag 6: Säkerställa tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda med behov av det inom förskola, vård och omsorg.

Berörda: OSN, ÄLN, AMN och UBN | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Personer som får stöd ska vara trygga i att förstå och kunna prata svenska med kommunens medarbetare. Genom att säkerställa tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda med behov av det inom vård och omsorg förbättras brukarbemötandet och patientsäkerheten ökar. Goda språkkunskaper hos personalen är en förutsättning för hög kvalitet i förskolan, att barnens språkutveckling fungerar bra och för en bättre och tryggare övergång till förskoleklass. Systematik ska implementeras för att säkerställa tillräckliga språkkunskaper i svenska språket bland medarbetare inom förskola, vård och omsorg. Det kan till exempel handla om språkundervisning och språkmentorer.

Rapportering:
Arbetet med att säkerställa tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda har fortsatt och utvecklats genom olika initiativ. En samordning av språkombud och språksamordnare pågår, med fokus på att implementera språkutvecklande arbetssätt i alla verksamheter. Språkombudsroller har etablerats i stor utsträckning och det hålls regelbundet möten för erfarenhetsutbyte. Deras uppdrag är att utveckla yrkesspråket hos anställda, studerande och praktikanter samt öka kunskapen och medvetenheten kring kulturella olikheter på arbetsplatserna. Om förslagen i utredningen "Ett språkkrav för språkutveckling", SOU 2024:78" träder i kraft kommer det att innebära ytterligare stöd för fortsatt samverkan mellan vård och omsorg och vuxenutbildningen för att förbättra kunskaper i svenska språket för anställda inom äldreomsorgen.

Medarbetare har erbjudits språkutvecklande utbildningar, fortbildning och nätverksträffar. Digitala verktyg och språkkurser har använts även för att stötta språkinlärning. Ett pilotprojekt för språktester och kartläggning av yrkessvenska har genomförts, med syfte att identifiera och möta individuella behov. Sammanlagt har

dessa insatser bidragit till höjd språklig kompetens, förbättrad kommunikation i verksamheterna, samt en mer inkluderande arbetsmiljö.

En digital tjänst för E-lärande har implementerats som erbjuder kurser i grundläggande svenska i tre nivåer och en kurs i yrkessvenska för arbete i förskola. Kursen i yrkessvenska utgår från vardagliga situationer på förskolan och kan bidra till att utveckla språkkompetens. Kontinuerliga uppföljningar sker med de rektorer som har deltagare, med syfte att stödja i processen och förbättra arbetssättet.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 4. Säkerställa tillräckliga kunskaper i det svenska språket för anställda med behov av det inom förskola, vård och omsorg.

Uppdrag 7: Fortsätta att stärka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten i förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem, fritidsklubb och gymnasieskola.

Berörda: UBN och KTN | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Skolan ska vara likvärdig och alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet, enligt skollagen. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. En viktig förutsättning för det är en ökad andel behöriga lärare samt en ökad andel behöriga förskollärare i förskolan. För att stärka likvärdigheten och för att alla elever ska få en utbildning av hög kvalitet riktas resurser utifrån lokala förutsättningar och identifierade behov. Likvärdigheten ska stärkas både inom och mellan skolor samt inom och mellan fritidshem och fritidsklubbar.

Rapportering:
Elevfrånvaron har fortsatt att sjunka i grund- och gymnasieskola. En utvärdering av närvarokoordinatorernas uppdrag är genomförd och den presenterades i nämnden i maj 2024. Utifrån den beslutade utbildningsnämnden att omfördela resurserna till att ligga närmare verksamheterna. Denna omorganisation träder i kraft i början av januari 2025 och innebär att samordningsansvaret förstärks och kopplas till skolplikt. Resurser för att arbeta med problematisk skolfrånvaro för gymnasielever kopplas till det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar i åldern 16-19 år som varken arbetar eller studerar. För den kommunala grundskolan kommer ett team med närvarokoordinatorer att kopplas till grundskolans ledning.

Inom förskolan har bland annat en åtgärdskedja tagits fram. Den beskriver aktiviteter och ansvarsfördelning gällande uppföljning av barns närvaro, uppmärksammande av problematisk frånvaro samt vidtagande av åtgärder vid problematisk frånvaro. Inom grundskolan har processer säkerställts så att grundskolans centrala frånvarorutiner regelbundet revideras, ses över och är kända för personal ute på skolorna. Inom gymnasiet fortsätter ett aktivt arbete med att utveckla det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet, där närvaroarbetet är en viktig del.

Distansundervisning som särskilt stöd startade höstterminen 2024 och gäller årskurs 7 till 9. Antalet elever har succesivt ökat från 8 elever i augusti 2024 till cirka 30 elever i januari 2025.

Det syns en positiv utveckling av resultaten i de nationella proven i årskurs 3. Arbete med tidiga insatser fortsätter och fokuserar framförallt på att stärka rektors styrning och ledning, att utveckla stödet som ges till eleven genom att fler specialpedagoger anställs i tidigare åldrar och på att utveckla undervisningspraktiken i svenska, svenska som andra språk och matematik.

För elever från introduktionsprogram (IM) som går över till nationella program så ligger utmaningen i hur väl eleverna tas om hand i de nationella programmen. Det behövs insatser kring extra anpassningar, särskilt stöd och närvaroarbete. Även arbete med främjande och förebyggande elevhälsoarbete samt den proaktiva elevuppföljningen är verktyg som ska bidra till att fånga upp och stödja elevgruppen på ett tidigt stadium.

Under 2024 har en modell utarbetats för att lättare och säkrare kunna följa upp IM-elevernas måluppfyllelse utifrån elevernas egna individuella mål. Modellen kommer att kunna visa var eleverna tar vägen efter gymnasieskolan och om de har uppnått sina individuella mål.

Varje år hålls fyra möten mellan elevråd/elevkårer och tjänstepersoner vid utbildningsförvaltningen för att stärka ungdomars delaktighet. Vid vartannat möte deltar även utbildningsnämndens kontaktpolitiker. Utöver befintliga möten planeras att hålla ytterligare möten med elevråd/elevkårer för att diskutera aktuella kommunala frågor.

Under 2024 har en skolbibliotekssamordnare anställts. Under hösten 2024 har en kartläggning gjorts hur skolorna organiserar sina skolbibliotek utifrån nuvarande lagstiftning. Detta kommer utgöra en grund för arbetet med att implementera de nya lagkraven kring bemanning i skolbibliotek som kommer att gälla från 1 juli 2025

Arbetet för att stärka samverkan mellan grundskola och fritidsklubbar har fortsatt under hösten. Samnyttjande av lokaler lyfts i samband med ombyggnationer och genom dialog mellan förvaltningar, vilket främjar en effektiv resursanvändning. Dialogen med SSPF junior (skola, socialtjänst, polis och fritid) fortsätter inom olika områden.

En ny modell för fritidsklubbar och morgonomsorg användes i höstens budgetarbete och kommer att förfinas ytterligare under 2025. En pågående utredning syftar till att säkerställa likvärdiga förutsättningar för barn som både behöver morgonomsorg och vill delta i fritidsklubbsverksamheten på eftermiddagarna.

Kulturhusen, biblioteken och Uppsala kulturskola har genomfört flera insatser under året för att främja barn och ungas delaktighet och inflytande genom olika program och aktiviteter. Det sker bland annat genom avgiftsfria aktiviteter och lovkurser, samt genom att sprida verksamheten till fler skolor på landsbygden.

Kultur och natur i skolan har lanserat ett basutbud för att öka möjligheterna att erbjuda en likvärdig skola där alla elever ska ha tillgång till kulturupplevelser. Det har gjort att möjligheten att erbjuda ett likvärdigt kulturutbud för alla elever i Uppsala ökat markant. Under året har antalet friskolor som medverkar i ansökan till Skapande skola ökat från en till 18. Detta innebär att i stort sett alla elever i Uppsala ges möjlighet att ta del av aktiviteter inom Skapande skola.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 5. Fortsätta att stärka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten i förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem, fritidsklubb och gymnasieskola.

Uppdrag 8: Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Berörda: OSN, ÄLN, KTN, IFN, SCN, UBN, AMN och PBN | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Uppsala kommun arbetar tillsammans med Region Uppsala och övriga kommuner i länet för att uppnå målbilden Effektiv och nära vård 2030. Förebyggande och hälsofrämjande insatser behövs för att stärka eller bibehålla alla människors fysiska, psykiska och sociala hälsa och välmående. Samverkan ska framförallt stärkas i arbetet med förebyggande och hälsofrämjande insatser riktat till äldre, personer med funktionsnedsättning, barn och unga med komplexa behov samt personer som är sjukskrivna och som saknar sjukpenninggrundande inkomst och uppbär ekonomiskt stöd. Ökat fokus på tidiga insatser för äldre ska stärka den enskildes livskvalitet och egenmakt samtidig som det leder till minskat behov av mer vård- och omsorgstunga insatser. Det är en förutsättning för att kommunen ska klara ekonomin och kompetensförsörjningen.

Rapportering:
Utvecklingen av samverkan med berörda nämnder och Region Uppsala pågår inom flera områden och med olika målgrupper. För samverkan med Region Uppsala pågår arbetet inom ramen för forum inom HSVO-organisationen (Hälsa, Stöd, Vård och Omsorg). En samverkansplan finns framtagen med aktiviteter vilka följs upp via HSVO.

Seminarier och nätverksträffar har organiserats för att lyfta frågor kring den nya socialtjänstlagen, med särskilt fokus på de utökade möjligheterna att arbeta med tidiga och förebyggande insatser. Kartläggningar av databehov och indikatorer har genomförts, vilket belyst vikten av tillförlitliga data och automatiserad hantering. Arbetet med att utveckla relevanta indikatorer fortsätter under ordinarie verksamhet.

Ett samverkansarbete mellan vård- och omsorgsförvaltningen, socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, habiliteringen och barn- och ungdomspsykiatrin kring barn och unga har inletts under 2024. Samverkansprocesser kring samsjuklighet med missbruk/beroende har utvecklats och implementerats. Arbetet för att förstärka samverkan ytterligare fortgår.

Under året har förskolor och skolor fått information och utbildning om SPIS (samordnad planering av insatser och stöd) och SIP (samordnad individuell plan) som metod och hur det praktiskt går till. Majoriteten av gymnasieskolorna, dess rektorer och elevhälsa, har givits mer information och praktiska exempel gällande SPIS och SIP och skillnaden däremellan. Målet är att möta upp elevernas behov tidigare.

Under 2024 har 17 ärenden aktualiserats inom SPIS i kommunen. Majoriteten av ärendena gäller barn och unga. Under hösten 24 genomfördes en workshop, Lärande samverkan, med deltagare både från olika förvaltningar i kommunen och i Region Uppsala. Syftet var bland annat att få kännedom om olika former av samverkan som finns att tillgå. Exempel på detta var SIP, SPIS andra nätverksmöten och orosanmälan. Workshopen fick god respons av deltagarna och kommer därför att arrangeras även hösten 25.

Invånare som har en funktionsnedsättning kan få hjälp att anpassa sina bostäder för att få ett mer självständigt liv. De som behöver bostadsanpassning skiljer sig åt i bland annat ålder och funktionsnedsättning. Det ställer krav på myndighetsutövningen att kunna bedöma helt olika typer av behov i olika bostadsmiljöer på ett rättssäkert sätt.

Antalet nyinkomna ärenden gällande bostadsanpassning har gått från drygt 1 600 ärenden till 1 700 ärenden under de tre senaste åren. Antal personer har fått hjälp av till ett mer självständigt liv i sitt eget boende tack vare bostadsanpassningsbidraget har gått från 1 400 till 1450 under de tre senaste åren.

I slutet av 2023 färdigställdes en modell (HEDDA) för hälsoekonomiska analyser. Den omarbetas nu för att bli mer användarvänlig.

Under senhösten 2024 påbörjades ett arbete med att analysera de hälsoekonomiska effekterna av köbildning och långa väntetider i handläggningen av bostadsanpassningsbidragsansökningar. Syftet är att identifiera vilka konsekvenser dessa väntetider har för medborgarnas hälsa, näringslivets funktion, trygghet, medarbetarnas arbetsmiljö och de kostnader som uppstår inom olika kommunala och regionala förvaltningar.

Bakgrunden till denna utredning är den köbildning som uppstod under 2024, där handläggningen av ansökningar försenades och väntetiderna översteg två månader, vilket aldrig tidigare hänt i Uppsala kommuns historia. Detta berodde på en längre period av underdimensionerad bemanning på enheten för bostadsanpassningsbidrag. Under hösten kunde en vakans återbesättas, vilket har möjliggjort ett intensifierat arbete med att minska kön.

Den pågående hälsoekonomiska analysen syftar till att kartlägga vilka effekter köbildningen har haft och potentiellt kan få för invånarna och andra delar av samhället. Med tanke på den växande äldre befolkningen och det ökade behovet av bostadsanpassningar framöver är detta arbete av stor betydelse. Resultaten av analysen kommer att presenteras under 2025 och förväntas ge värdefulla ekonomiska insikter för att säkerställa fortsatt rättssäker handläggning, en effektivare och mer hållbar handläggningsprocess framöver.

Kommunen arbetar för att främja folkhälsa genom att möjliggöra idrott och en aktiv fritid för alla åldrar. Detta görs genom att tillhandahålla anläggningar, stödja föreningsutveckling och ge föreningsbidrag samt genom att vara värd för prestationscentrum för Parasport friidrott. Genom samarbete med organisationer som RF-SISU Uppland, KFUM Uppsala, Fyrisgården och Uppsala parasport förbättras psykisk hälsa, kunskap om idrott för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) eller andra funktionsnedsättningar. Kommunen bidrar också till att minska ensamhet bland äldre genom att stödja idrotten i Uppsala med bidrag för målgruppen 60+.

Kulturnämnden har fortsatt att arbeta med förebyggande och hälsofrämjande insatser, med särskilt fokus på att möta behoven hos unga och invånare i behov av särskilt stöd. Genom samarbeten och ett brett spektrum av insatser har steg tagits för att skapa tillgängliga och meningsfulla fritidsaktiviteter för alla invånare, inklusive de med komplexa behov.

För att öka tillgängligheten till meningsfull fritid har särskilda insatser gjorts för att nå ut till målgrupper som idag saknar dessa möjligheter. Ett arbete för att synliggöra avgiftsfria aktiviteter, särskilt under lovperioder har genomförts. Genom lotsningsprocesser har ungdomar i riskzonen för kriminalitet erbjudits stöd till fritidsaktiviteter. Uppsala Kulturskola har nått över 1 300 deltagare genom avgiftsfria aktiviteter och verksamheten Kulturis, som särskilt riktas mot barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden och på landsbygden. Biblioteksverksamheten har fokuserat på att inkludera LSS-målgruppen och andra grupper i sina aktiviteter. Ett samarbete har etablerats mellan det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) och Allis, där kostnadsfri träning erbjuds för målgruppen.

Generationsöverskridande aktiviteter har genomförts och tryggare mötesplatser skapats genom projekt som Återfika i Gottsunda. Antalet besökare på Uppsala Summer Zone där olika aktiviteter erbjuds ökade även detta år.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 7. Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Uppdrag 9: Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering samt stärka grundbemanningen inom äldreomsorgen.

Berörda: ÄLN, OSN, KTN och IFN | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Välbefinnande och hälsa är två viktiga faktorer som påverkar människors livskvalitet. Försämrad syn, hörsel eller rörlighet kan medföra minskad möjlighet till sociala aktiviteter och annat som tidigare skapat mening i livet. Den snabba digitala utvecklingen har medfört ett utanförskap för många äldre och sociala gemenskaper går förlorade. Ofrivillig ensamhet ökar risken för isolering, nedsatt hälsa, demenssjukdomar och psykisk ohälsa, något som förekommer hos många äldre. Det är därför viktigt att äldreomsorgen genom en högre grundbemanning och personalkontinuitet skapar ökade möjligheter till samvaro, gemenskap och erbjuder stöd som bidrar till en meningsfull vardag. Uppsala ska motverka ofrivillig ensamhet hos äldre genom en bred satsning för att fler äldre ska få ta del av den digitala utvecklingen.

Rapportering:
Flera initiativ har genomförts och pågår. Personalkontinuiteten inom äldreomsorgen har förbättrats. Inom hemtjänsten har arbetet med att förbättra måltider för äldre varit en prioriterad åtgärd. Insatser för att skapa näringsriktiga och goda matlådor har stöttats av en måltidsutvecklare.

Under året har fokus varit att förbättra medarbetarnas digitala mognad och främja digital inkludering, särskilt genom arbetssätt som Funk IT på Träffpunkterna, och genom att införa digitala inköp inom hemtjänsten för att öka brukarnas delaktighet i sina inköp. Hälsosamtal i samband med installation av trygghetslarm samt anpassning av Träffpunkterna för att stödja personer med begynnande kognitiv svikt har också varit centrala åtgärder.

Funk-IT är ett fungerande arbetssätt på Träffpunkterna för att öka den digitala inkluderingen. Träffpunkterna anpassas för att i ökad grad kunna stötta personer med begynnande mental svikt. Arbetet med Funk-IT omfattar också att utbilda/stötta personer med funktionsnedsättning att använda digital teknik. Syftet med Funk-IT är att ge ökad delaktighet genom kurser som ger vardaglig digital kompetens. Funk-IT har en stor spridning såväl lokalt som nationellt och har under året övergått i förvaltning och utveckling.

En utredning om huruvida personer som bor i gruppbostad får sina behov tillgodosedda utan kontaktperson har genomförts. Enligt rättspraxis och LSS-utredningen bedöms personer som deltar i daglig verksamhet och gemensamma aktiviteter inte vara socialt isolerade, och behovet av en kontaktperson prövas individuellt. Sammanfattningsvis visade utredningen att den individuella prövningen säkerställer att personer får sina behov tillgodosedda.

Genom Idéburet offentligt partnerskap med RF-SISU Uppland och Fyrisgården har kommunen stärkt möjligheterna för fler aktiviteter för äldre, med särskilt fokus på ensamma äldre. Uppsala läns 4H har också erhållit stöd för att skapa aktiviteter på sina 4H-gårdar som riktar sig till målgruppen. Inom Allaktivitetshusen har generationsöverskridande aktiviteter utvecklats. Samverkan med Platssamverkan i

Gottsunda och Gränby pågår för att stärka områdesarbetet för trygga och aktiva mötesplatser. Allaktivitetshuset i Gottsunda har flyttat in i nya Gottsundaskolan och har för första gången fått lokaler att bedriva sin verksamhet i.

Biblioteks- och kulturverksamheterna har haft fokus på att främja digital inkludering. Samarbeten med aktörer som Seniornet och Konsument Uppsala har stärkt äldres tillgång till teknik och digitala verktyg och aktiviteter som IT-handledning och prova-på VR (Virtual Reality – virtuell verklighet). Ett brett programutbud, inklusive läsgrupper, skrivarcirklar och föreläsningsserier, har riktat sig till äldre. Särskilda satsningar har gjorts på seniorer som omfattas av insatser enligt LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade). Arbete pågår med att samordna insatser för att säkerställa att äldre kan vara aktiva och delaktiga i kultur- och fritidsverksamheten på jämlika villkor.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 9. Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja fysisk, social och digital inkludering.

Uppdrag 10: Öka samnyttjandet av kommunens lokaler och anläggningar och tillgängliggöra lokaler för andra verksamheter när de inte nyttjas.

Berörda: KS, UBN, IFN, KTN, ÄLN, OSN, AMN, SKOL, UKAF | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Kommunalt finansierade lokaler och anläggningar är viktiga mötesplatser för invånare, föreningslivet och civilsamhälle. Genom ett ökat samnyttjande av lokaler kan kommunens verksamheter minska sina lokalkostnader samtidigt som fler lokaler kan tillgängliggöras för föreningslivet. Kommunens lokaler ska tillgängliggöras för andra verksamheter när de inte används där så är möjligt. Kommunens verksamheter ska alltid samnyttja lokaler när det är lämpligt. Vid ny- och ombyggnation ska lokaler planeras och utformas så att de fungerar att samnyttjas av flera verksamheter.

Rapportering:
Uppdraget har varit uppdelat i framtida strategiska åtgärder för ökat samnyttjande. Detta genom att planera för samlokalisering i kommande, men även möjliggörande i befintligt, fastighetsbestånd. Funktionsprogram som säkerställer ändamålsenlighet har också kontinuerlig reviderats för säkerställande att beställningsunderlaget ger samnyttjande där så är möjligt. I samband med detta gjordes bedömningen att det behöver göras gemensamma utvärderingar av de projekt som framtagits enligt det nya funktionsprogrammet innan beslut om en större förändring kommer påbörjas. Arbetet med utvärdering av de projekt som färdigställts kommer pågå 2025.

Vid beställningar av både nyproduktion och ombyggnationer läggs alltmer fokus på att förbereda lokalerna för att samnyttjas av flera verksamheter. Under 2024 har flera samnyttjade lokaler tillskapats, inklusive Gottsundaskolan och Rosendals Multihus. Ytterligare projekt planeras för 2025–2026, såsom Industriminnesföreningens omlokalisering och Köttinspektionen. Arbetet med att utveckla en rutin för en årlig översyn av lokaler som kan tomställas eller användas för samnyttjande fortsätter under 2025. Uppföljningen av samnyttjande i befintliga projekt sker löpande för att utveckla samarbeten och förbättra effektiviteten.

En ekonomisk beräkningsmodell har tagits fram. Beräkningsmodellen visar på hur konsekvenserna av samnyttjad area påverkar hyran. Under 2025 fortsätter arbetet med implementering, tydliggörande av rutiner och uppföljning. Ett förslag på avtalshanteringsrutin som kan fungera med nuvarande budgetmodell är framtagen.

Implementering och justering av rutin behöver ske tillsammans med berörda samnyttjande parter under 2025 och framåt. De piloter som tagits fram för att öka nyttjandegraden av redan befintliga inhyrda ytor är i drift och olika passeringslösningar prövas. Ytterligare arbete för att öka nyttjandegraden kommer att tas fram under 2025.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 10. Öka samnyttjandet av kommunens lokaler och anläggningar och tillgängliggöra lokalerna för andra verksamheter när de inte nyttjas.

Uppdrag 11: Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.

Berörda: KS, VLN, ÄLN, OSN, UBN, AMN, KTN, GSN, IFN, ÖFN, UKAF, SKOL, UPAB och UKK | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Förutsättningarna att nyttja sina demokratiska rättigheter är inte jämlikt fördelade. Kommunen ska därför utveckla arbetet med att öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. För att valet till europaparlamentet 2024 och de allmänna valen 2026 ska kunna genomföras på ett tryggt, rättssäkert och tillgängligt sätt behöver samverkan mellan berörda nämnder och bolagsstyrelser stärkas. En mer robust valorganisation behöver byggas upp. Arbetet omfattar bland annat bemanning, lokalförsörjning och logistik.

Rapportering:
Kommunstyrelsen har undersökt hur långsiktiga insatser kan stärka underrepresenterade gruppers demokratiska deltagande. Fokus har varit att undersöka hur man kan öka delaktighet, arbeta för en mer positiv inställning till politiska institutioner och förbättra tillgängligheten. Arbetet visar att långsiktighet och samverkan är avgörande för att stärka demokratin.

Inom arbetsmarknadsnämndens samhällsorientering (kurs för att lära sig om Sverige för nyanlända) handlar en del av innehållet i utbildningen om "att påverka i Sverige". Utbildningen inkluderar bland annat demokrati, demokratiska värderingar och system, grundlagar samt politik och valsystemet.

Under våren bjöd kommunen in riksdagspartiernas lokala och regionala företrädare till Uppsala konsert och kongress för att informera och möta allmänhet i frågor inför EU-valet. Syftet var att öka allmänhetens intresse för valet och stärka valdeltagandet.

Information om valet har funnits på uppsala.se men också omfattat riktad information till brukare och målgrupper med stöd- och hjälpbehov kopplat till sin rösträtt. Boende inom egen regi och inom privata regi har fått besök av röstmottagare för att få hjälp med röstningen. Samtliga brukare som har beslut om ledsagning fick brev hemskickat till sig med information om att valnämnden ersätter kostnaden för ledsagning som används för att rösta.

Samordning av kommunens samlade förmåga att genomföra val har ytterligare utvecklats under genomförandet av valet i juni. En styrgrupp och en arbetsgrupp bildades med representanter från de flesta av de verksamheter som har en aktiv del i genomförandet av valet. Ett proaktivt samarbete genomfördes med partiernas valansvariga där fokus låg på valstugor, affischering och förhållningsregler kring propaganda.

Inför valet i juni säkerställde kommunen att det fanns goda möjligheter att förtidsrösta samt att lokalerna för förtidsröstning hade bra öppettider för att tillgodose behovet i

olika områden. Vid rekryteringen av röstmottagare fick alla ange om de talar annat språk än svenska. Alla röstmottagare som är flerspråkiga hade under valet en skylt som berättade vilket annat språk de talade. De jobbade i de vallokaler och lokaler för förtidsröstning där många röstande hade behov av stöd på sitt hemspråk.

Det finns stora möjligheter att ytterligare förstärka samverkan kring att genomföra val med de aktörer inom kommunen som ansvarar för de kommunala lokalerna då dessa utgör majoriteten av vallokalerna och lokaler för förtidsröstning. Steg har tagits för att samverka inför valet 2026 när det gäller hanteringen av material och logistik. Det finns även utvecklingsmöjligheter kring hur valkansliet bemannas inför ett val. Både de ekonomiska och de arbetsrättsliga delarna för ett valkansli behöver genomlysas för att bli mer kända och transparenta vid valet 2026. Ett arbete är påbörjat hösten 2024 för att säkra upp hur valkansliet bemannas på ett robust sätt före, under och efter val.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 11. Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.

Kvarvarande uppdrag från 2019 Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättssäker och digital informationshantering.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är försenat

Beskrivning: -

Rapportering:
Av tre bolag som inte tagit fram sina planer har ett bolag fattat beslut om sin informationshanteringsplan under november 2024. Resterande två har tagit fram förslag på informationshanteringsplaner inför beslut. Övriga nämnder och bolag är klara.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till Aktiebolaget Uppsala Kommuns Industrihus, Uppsala Kommuns Fastighetsaktiebolag och dessas eventuella dotterbolag att genomföra överlåtelser av fastigheter och bolag, i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om fastighetsförsäljning, till de för ändamålet bildade bolagen och till det av Uppsala Stadshus AB beslutade för koncernen mest ekonomiskt fördelaktiga värdet.

Berörda: IHUS, UKFAB | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Bildande av aktiebolag för fastighetsägande samt uppdrag om överlåtelse av de fastighetsägande bolagen (KSN-2019-0957) KF 2019-11-04 och 2019-11-05

Rapportering:
En strategisk plan för avyttring av resterande fastigheter och avveckling av Utvecklingsfastigheter AB har tagits fram och planen bereds nu vidare. För närvarande finns inget intresse för bolagets byggrätter för bostäder på transaktionsmarknaden och detta bedöms fortsätta åtminstone under 2025. För de kommersiella fastigheterna börjar det synas små tecken på att fastighetsmarknaden kan börja vända uppåt under 2025. Under hösten 2024 prövades intresset på marknaden för delar av bolagets logistikfastigheter. För tre fastigheter genomfördes en säljprocess där bud utvärderades vid månadsskiftet september/oktober. Styrelsen beslutade i oktober att gå vidare till förhandlingar med högsta budgivare.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till äldrenämnden att revidera program och handlingsplan för äldrevänlig kommun.

Berörda: ÄLN | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Uppföljning av program och planer 2021 (KSN-2021-01800.) KF 2022-01-31

Rapportering:
Förslag till reviderat program och handlingsplan är framtaget och förväntas antas av KF respektive KS första halvåret 2025.

Tillkommande uppdrag: att uppdra åt kommunstyrelsen och berörda nämnder att i samverkan med Region Uppsala fullfölja överlämnandet av ansvaret för den särskilda kollektivtrafiken till Region Uppsala.

Berörda: KS och GSN | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Överlämnande av ansvar för särskild kollektivtrafik till Region Uppsala (KSN-2022-01202) KF 2022-06-13

Rapportering:
Avtal om övertagande godkändes av kommunfullmäktige och regionfullmäktige i november 2024. Arbetet med övergång pågår och enligt den justerade tidplanen kommer Region Uppsala att ta över verksamheten i februari 2026.

Tillkommande uppdrag: att delegera till kommunstyrelsen att för Uppsala kommuns räkning teckna avtal om den särskilda kollektivtrafiken med Region Uppsala. Innan avtal skrivs mellan Uppsala kommun och Region Uppsala rörande skolresor ska innehållet godkännas av Utbildningsnämnden.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Överlämnande av ansvar för särskild kollektivtrafik till Region Uppsala (KSN-2022-01202) KF 2022-06-13

Rapportering:
Ett avtalsförslag mellan Region Uppsala och Uppsala kommun är framtaget för att flytta över ansvaret från kommunen till regionen. Avtal godkändes av kommunfullmäktige och regionfullmäktige i november 2024.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till kommunstyrelsen i samarbete med arbetsmarknadsnämnden att göra en översyn av samtliga styrdokument som gäller donationsstiftelserna.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Översyn av policyer och riktlinjer 27 februari 2023 (KSN-2022-02882)

Rapportering:
En utredning har genomförts för att identifiera befintliga styrdokument i behov av revidering samt behovet av styrning inom området. Utifrån det har en riktlinje för Uppsala kommuns donationsstiftelser tagits fram och beslutats av kommunstyrelsen

den 18 oktober 2024. Riktlinjen tydliggör bland annat hur beslut om utdelning från Uppsala kommuns donationsstiftelser fattas. Riktlinjen ersätter tidigare beslutat Reglemente för kommittén för utdelning från donationsstiftelserna som kommunfullmäktige beslutat om att upphäva den 7 oktober 2024. En ny placeringsriktlinje för kommunens donationsstiftelser har tagits fram som ska ersätta nuvarande placeringsbestämmelser för förvaltade donationsstiftelser. Beslut om upphävandet av det tidigare styrdokumentet är planerat till kommunfullmäktige i början av 2025 och därefter kan kommunstyrelsen fastställa den nya placeringsriktlinjen för donationsstiftelser.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till gatu- och samhällsmiljönämnden att göra en översyn av samtliga styrdokument inom parkeringsområdet.

Berörda: GSN | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är försenat

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Översyn av policyer och riktlinjer 27 februari 2023 (KSN-2022-02882)

Rapportering:
Arbetet med att se över riktlinjer och policyer har påbörjats och kommer pågå under 2025. Eftersom nämnden ser över samtliga parkeringstaxor vilket inkluderar hela systemet med parkeringsområden, parkeringsavgifter och boendeparkeringar, är uppdraget mer omfattande än tidigare och tar därför längre tid än planerat.

Tillkommande uppdrag: att åtgärder för att avveckla Stiftelsen Jälla egendom ska vidtas, att, om avveckling inte är möjlig, ska åtgärder för att revidera stiftelsens stadgar vidtas, samt att delegera till kommunstyrelsen att fatta nödvändiga beslut för att punkterna 1 och 2 ska kunna verkställas.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2025| Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Framtida utveckling för Stiftelsen Jälla egendom (KSN-2022-00035 KF 2023-10-09.

Rapportering:
Efter kontakt med Länsstyrelsen i Stockholm konstateras att förutsättningar för en avveckling av Stiftelsen Jälla egendom genom permutation idag inte finns. Det innebär att en myndighet inte på grund av särskilda fall kan ta beslut att en bestämmelse eller föreskrift i ett stiftelseförordnande får ändras, upphävas eller åsidosättas. Översyn av revidering av stadgar och andra åtgärder pågår.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till socialnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden att vidta åtgärder för att uppnå ekonomi i balans under 2024 och återrapportera till kommunstyrelsen.

Berörda: SCN, GSN | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Delårsuppföljning ekonomi per mars och verksamhet per april 2024 (KSN-2024-00965) KF 2024-06-17.

Rapportering:
I helårsprognosen per april, prognostiserade socialnämnden samt gatu- och samhällsmiljönämnden underskott för 2024. I enlighet med gällande rutin för nämnders och bolags uppföljning, har de i månadsrapporteringarna till

kommunstyrelsen för maj-november samt i delårsuppföljning per augusti, rapporterat vidtagna åtgärder samt en bedömning av effekterna av åtgärderna i förhållande till senaste prognos. I augustiuppföljningen rapporterade gatu- och samhällsmiljönämnden att vidtagna åtgärder förväntades få avsedd effekt och helårsprognosen per augusti justerades till ett nollresultat för helåret. Socialnämnden har i sin rapportering visat att vidtagna åtgärder gett positiva ekonomiska effekter men att höga volymer och komplexa ärenden kopplade till barn- och ungdomsvården medfört fortsatt underskott för 2024.

Gemensamt HR-nämnd-/bolagsmål NB 1.1. Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö.

Berörda: Alla nämnder och bolag| Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Kommunens systematiska arbetsmiljöarbete ska i första hand vara förebyggande och hälsofrämjande. Väl fungerande systematik, rutiner och den löpande dialogen mellan chef och medarbetare skapar förutsättningar för kommunen som arbetsgivare att säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Alla medarbetare har därtill ett individuellt ansvar att aktivt bidra till en god arbetsmiljö.

Samtliga nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och det systematiska arbetsmiljöarbetet i den egna verksamheten samt säkerställa att en returnering av arbetsmiljöuppgifter kan hanteras på ett bra sätt.

Som arbetsgivarnämnd har kommunstyrelsen en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö och följer därför upp hur nämnderna tillämpar det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dessutom kommer kommunstyrelsen under planperioden särskilt följa upp och analysera de arbetsmiljörelaterade nyckeltalen hållbart medarbetarengagemang, sjukfrånvaro och upprepad kortidssjukfrånvaro samt tillbud och arbetsskador på kommunövergripande nivå.

Rapportering:
Genom systematik och väl fungerande rutiner bidrar kommunen som arbetsgivare till att säkerställa en god arbetsmiljö med hållbara arbetssätt. I syfte att främja ett hållbart arbetsliv utvecklas kommunens arbete med arbetsmiljö, kompetensförsörjning och ledarskap löpande i förhållande till mål och uppdrag. Aktiviteter för att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet med inriktning mot ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt pågår.

Den löpande dialogen mellan chef och medarbetare om uppdrag, utveckling, arbetssituation och verksamhetsnytta utvecklas kontinuerligt i syfte att skapa delaktighet och engagemang samt stärka effekten mot mål, uppdrag och verksamhetens gemensamma utveckling och resultat. I syfte att förbättra förutsättningarna för dialog har metoder, stödmaterial och utbildningar uppdaterats under 2024. Vikt har också lagts vid att förstärka och utveckla formerna för gruppdialogen. I gruppdialogen omhändertas till exempel uppföljning av medarbetarundersökningen, men också gruppens mål och uppdrag.

Uppsala kommuns medarbetarundersökning fungerar som kommunens organisatoriska och sociala skyddsrond och som underlag för verksamhetsutveckling. Över tid har resultatet legat på en jämn nivå och årets resultat visar övergripande på en stabil trend. Faktorer som bidrar till ett positivt resultat är välfungerande ledarskap, att verksamheten är mindre och har färre externa kontakter. Faktorer som bidrar till ett mindre bra resultat är förändringar i verksamheten, otydliga uppdrag och bristande

förutsättningar att hantera sitt uppdrag samt bristande ledarskap. Inför årets undersökning reviderades tre frågeställningar samtidigt som urvalet av svaranden breddades till att inkludera fler medarbetare.

Uppsala kommuns arbete som syftar till att öka medvetenheten om betydelsen av icke-diskriminerande förhållningssätt samt betydelsen av mångfald och inkludering på arbetsplatsen och vid rekrytering pågår. Ökad kunskap och förståelse inom området förväntas leda till färre incidenter och händelser kopplat till diskriminering och är en del av kommunens arbete med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen. Aktiva åtgärder innebär ett förebyggande och främjande arbete, med syfte att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Genom en utbildning kan chefer stärka sin kunskap och få verktyg att leda inkluderande. Under 2025 ska en utbildning för medarbetare tas fram.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs kontinuerligt upp i kommunens system för styrning och ledning (Hypergene), vilket ger chefer möjlighet att planera för olika aktiviteter och insatser. Att skyddsombud har möjlighet att följa och ta del av det pågående arbetet underlättar dialog och samarbete. Resultatet för 2024 visar att nämndernas systematiska arbetsmiljöarbete är tillfredsställande. Fokus för fortsatt arbete handlar därför i huvudsak om att bibehålla befintlig nivå.

Antal rapporterade tillbud och arbetsskador för medarbetare har minskat jämfört med föregående år. Bedömningen är att antal rapporterade händelser nu ligger på en rimlig nivå. Minskningen jämfört med föregående år bedöms bero på att det senaste årets arbete med att öka kunskapen om rutinen för hantering av tillbud och skador har ökat medvetenheten om vilka händelser som ska rapporteras. Det är dock ett rimligt antagande att ett visst mörkertal kvarstår. Rapportering kopplat till organisatoriska och sociala risker har ökat. Hot och våld är fortsatt den mest rapporterade skadeorsaken.

Under 2024 har möjligheterna att upptäcka, följa upp och förebygga de största riskerna för otillåten påverkan inom kommunens verksamheter förbättrats. Bland annat har det kommungemensamma ledningssystemet uppdaterats. Rutinen för hantering av hot och våld har kompletterats med information om otillåten påverkan. Ett APT-material med fokus på otillåten påverkan har tagits fram som stöd för chefer. Det finns även ett gemensamt informations- och dialogmaterial riktat till förtroendevalda. I systemet för att anmäla tillbud och arbetsskador (KIA) är det nu möjligt att markera ärenden som otillåten påverkan. Arbetet med att utreda om och hur bakgrundskontroller ska användas i kommunen i syfte att minimera riskerna för otillbörlig påverkan och försvåra för välfärdsbrottslighet är påbörjat. Arbetet fortsätter under 2025.

Fokusmål 2 Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Fyra av kommunfullmäktiges 28 uppdrag inom fokusmålet är färdiga. 14 pågår enligt plan, två väntar enligt plan, sju är försenade och ett är stoppat.

Uppdrag 12: Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Uppsala är en kommun där nya och befintliga företag ges förutsättningar att starta och växa. För att stimulera jobbtillväxt behöver det skapas bättre förutsättningar för fler

företag att starta, etablera sig, ställa om och växa i kommunen. Företag och företagare ska mötas av bra service med hög tillgänglighet, god förståelse, effektiv handläggning och tydlig kommunikation. Kommunens anseende som affärspartner och som aktiv och framåtblickande samverkanspartner ska öka.

Rapportering:
Den positiva trenden fortsätter i NKI-mätningen (Nöjd-Kund-Index) av myndighetsservice till företag som haft ärenden med kommunen.

Sammantaget syns förbättringar på samtliga serviceområden samt flertalet myndighetsområden för 2024. Resultatet visar tydligt att servicen till företagen upplevs förbättrad. Det kontinuerliga arbetet med att förbättra verksamheterna ger resultat. Detta stärker kommunens position i arbetet med företagsklimatet och understryker vikten av det kontinuerliga utvecklingsarbetet.

Preliminära siffror för 2024 visar att total NKI går upp från 75 till 77 (76,5). Snittet i Sverige är 75. Trots över 750 svar bör resultatet ses med viss försiktighet då det slutgiltiga resultatet för helåret 2024 presenteras i april 2025 och mindre justeringar kan ske. Kommunstyrelsen ser dock en tydlig förbättring av NKI på samtliga serviceområden. Störst förbättring sker inom Rättssäkerhet, 76 till 80 i NKI, följt av Information som ökar från 75 till 77 samt Bemötande från 81 till 83. Uppsala presterar bättre än sverigesnittet på samtliga serviceområden.

Samtliga myndighetsområden utom Livsmedel förbättrar sina resultat för 2024. Bygglovs starka positiva trend från 55 (2019) till 72 (2023) planar ut och resultatet är preliminärt oförändrat för 2024. Räddningstjänst, Miljö och Servering bryter alla en negativ trend där Miljö ökar från 65 till 69 och Servering från 83 till 87. Livsmedelskontroll har fortsatt en negativ trend med ett resultat på 76 (79). Fyra av sju myndighetsområden presterar bättre än sverigesnittet.

Kommunen arbetar brett med att skapa goda förutsättningar för näringslivet och förenkla företagande. Kommunen bjuder in till och deltar i samarbetsforum och dialoger med näringslivet i Uppsala och arbetar med ständig utvärdering och förbättring av servicen. Genom dialog har kunskap samlats in som gett möjlighet till utvärdering och lärande om hur kommunens agerande påverkar företagen. Detta har lett till förbättringar inom information, e-tjänster, upphandling, stadsmiljö, rådgivning, IT-stöd, processer med mera.

Ett nytt näringslivsprogram har antagits under året. Tillgång till kompetent arbetskraft är en av de viktigaste förutsättningarna för ett innovativt och växande näringsliv. Det finns stora behov av arbetskraft i Uppsalas näringsliv med särskilt yrkeskunnande som inte kräver universitetsutbildning. Kommunen arbetar därför tillsammans med näringslivet för att skapa nya yrkesutbildningar och locka fler elever till dessa samt till redan befintliga yrkesutbildningar.

Jobbfestivalen Drömarbetsstaden genomfördes i maj 2024 för andra året och ett 50-tal arbetsgivare (privata och offentliga) deltog. Cirka 3 000 personer besökte eventet.

Nätverket "En god investering" invigdes under året och ett trettiotal arbetsgivare har hittills anslutit sig. Konceptet syftar till att fungera som en plattform som samverkar med det lokala näringslivet och civilsamhället i syfte att verka för en mer inkluderande arbetsmarknad. Vuxenutbildningen har också bidragit med kontakter och inspel.

Under året beslutade arbetsmarknadsnämnden att samarbetet med Almi och Företagslabbet förlängs i ytterligare två år. Verksamheten i Företagslabbet bidrar till att fler personer får tillgång till information och stöd för att starta eget företag.

Gatu- och samhällsmiljönämnden arbetar kontinuerligt för att öka möjligheten för företagare att nyttja allmän plats. Nämnden säger i princip aldrig nej till företagare som vill nyttja allmän plats för sin verksamhet. De enda gångerna som det inte kan möjliggöras är när det bedöms vara trafikfarligt eller påverkar tillgängligheten negativt. Nämnden stödjer verksamhet på allmän plats med elförsörjning om det finns kommunalt dragen el i närheten. Nämndens inrättande av sommargator bidrar också till att öka företagares möjlighet att använda allmän plats. Där ges företagare möjligheten att nyttja större ytor för sina uteserveringar.

För att öka tryggheten och attraktiviteten för näringslivet samverkar nämnden såväl med näringslivet som med andra nämnder och bolag. Trygghet och säkerhet är viktigt för att medborgare ska vistas på platser och det ökar också möjligheterna för handel. Ett exempel på systematiskt trygghetsskapande arbete som kommunen genomför är trygghetsvandringarna. Under året har det gjorts en trygghetsvandring i Storvreta. Gula vågen och kommunens initiativ till återkommande öppen inbjudan till att delta i städningen av staden har fortsatt. Företag har börjat delta i Gula vågen.

I december arrangerade Uppsala kommun en historisk julmarknad. Det var första gången den arrangerades. Omkring 20 000 personer besökte marknaden och den fick väldigt goda omdömen av både besökare och torghandlare. Syftet var att locka Uppsalaborna och besökare in till stadskärnan och Uppsalas historiska kvarter. En positiv sidoeffekt var att handeln i centrala Uppsala fick en ökad försäljning under helgen

Uppsala Parkering finns med i olika strategiska styrgrupper som arbetar med bland annat utveckling av södra staden. På det sättet har bolaget inblick i de framtida parkeringsbehoven och kan skaffa sig underlag över det som efterfrågas av bland annat företag som kommer att etableras i de nya områdena.

Kulturnämnden har fortsatt arbetet med att förbättra företagsservicen och utveckla kulturella och kreativa näringar som en del av Uppsalas strategi för hållbar stadsutveckling. Detta engagemang var en av de främsta anledningarna till att kommunen i juni 2024 ansökte om medlemskap i EIT Culture and Creativity, Cities & Regions Network. Arbetet med ansökan om att bli europeisk kulturhuvudstad har bidragit till att stärka kulturens roll i kommunen och främjat samverkan mellan kulturaktörer, näringsliv och akademi.

Under året genomfördes seminarieserien Sammanvävda världar i samarbete med Region Uppsala och Uppsala universitet, där kulturens bidrag till innovation och hållbarhet diskuterades, båda lokalt och internationellt. Vidare har Uppsala kommun aktivt deltagit i dialoger kring Främre Boländerna, vilket kopplat samman kulturföretag och fastighetsaktörer för att skapa nya värden och stärka kulturens ekosystem.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 12. Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.

Uppdrag 13: Öka andelen Uppsalabor som är självförsörjande.

Berörda: AMN och KS | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
För att fler ska komma i arbete är det centralt att det finns växande företag som är villiga att anställa. Fler ska kunna starta och driva företag och näringslivets konkurrenskraft ska stärkas. Arbetssökande ska få möjlighet att skaffa sig kunskaper och erfarenheter som efterfrågas på arbetsmarknaden, samtidigt som näringslivets kompetensförsörjning ska underlättas. För att möta kompetensbehoven spelar

arbetsgivare en viktig roll genom att möjliggöra praktik och anställning. Arbetsgivare behöver se och ta tillvara all kompetens. Fler personer ska erbjudas arbetsmarknadsanställningar och andra insatser för att få en första arbetslivserfarenhet. Kommunen ska möjliggöra för personer med försörjningsstöd att transportera sig till utbildning och arbetsmarknadsåtgärder. Arbetet med utbildnings och jobbcenter i olika stadsdelar i Uppsala ska fortsätta att utvecklas.

Rapportering:
Den långsiktiga trenden har sedan 2020 varit att färre Uppsalabor har behov av ekonomiskt bistånd, både i absoluta tal och som andel av befolkningen, och trenden håller i sig 2024. En viktig grupp som minskar är personer med långvarigt bistånd.

Kommunen har under året arbetat med att utveckla arbetssätt och rutiner för att förkorta individers tid till insats och egen försörjning. Individer som anvisas till en arbetsmarknadsinsats får inom fem dagar ett möte med en arbetsmarknadssekreterare för att påbörja en planering mot arbete eller studier. Arbetet med att säkerställa rätt ersättning för individer med ekonomiskt bistånd fortsätter och har resulterat i att fler har beviljats sjukersättning under året. Arbetet för att deltidsanställda ska arbeta heltid fortsätter och viktiga steg är utredningar kopplade till arbetsförmåga och samarbete med HR-avdelningen.

Antalet arbetsmarknadsanställningar har ökat under 2024 och fler kvinnor än män har påbörjat en anställning.

Arbetsmarknadsnämnden bedriver olika former av uppsökande arbete i prioriterade områden, både i projektform och i ordinarie verksamheter. Projekten Kvinna hälsa arbete och Familjefokus Bäcklösa har under året nått många, främst utrikesfödda kvinnor, i området Gottsunda och Bäcklösa. Många av kvinnorna återkommer till de olika aktiviteterna som anordnas, men har också tagit del av Utbildnings- och jobbcenters ordinarie öppna verksamhet. Matchningsträffar med arbetsgivare har hållits i Bäcklösa vilket har resulterat i ett antal anställningar. Nämnden fortsätter sitt samarbete med öppna förskolan och kommer under 2025 att utöka den verksamheten ytterligare. Inom Sfi mamma-barn fortsätter utvecklingen av hybridundervisning. Nämnden har även fortsatt arbetet med ungdomssamtal för att stötta och motivera ungdomar i familjer med ekonomiskt bistånd och att hitta egna vägar till arbete och studier.

Kommunen erbjuder flera olika kombinationsinsatser med språk- och yrkesutbildningar för att tillgodose olika gruppers varierande behov. Kombomässan som anordnades för sfi-elever ökade antalet ansökningar till kombinationsutbildningar, exempelvis undersköterska.

En framgångsrik samverkan mellan arbetsmarknadsnämnden och kommunstyrelsen har lett till positiva resultat, inklusive studiebesök och skapandet av praktikplatser. Att företagen upplever osäkerhet kring utbudet av yrkesutbildningar och vad som krävs för praktikplatser visar behov av fortsatt dialog och kommunikationsinsatser. STUNS och Teknikcollege tog initiativ till ett möte mellan Komvux och Folkuniversitetets Yrkeshögskoleutbildning för ökad tydlighet sinsemellan i frågan om bland annat praktikplatser.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 14. Öka andelen Uppsalabor som är självförsörjande.

Uppdrag 14: Utveckla arbetet för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar.

Berörda: UBN, KS, AMN, OSN, ÄLN och KTN | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
En viktig förutsättning för företagens tillväxt är möjligheten att rekrytera rätt kompetenser. Det finns en brist på arbetskraft inom flera jobb som kräver yrkesutbildning. Utifrån kunskap om kompetensbristen inom olika yrken ska insatser genomföras för att bidra till bättre utbildningar och matchning. Arbetet ska genomföras i nära samverkan mellan näringslivet, skolan, vuxen- och arbetsmarknadsutbildningar. Insatser ska även göras för att främja att fler väljer en gymnasieutbildning med yrkesinriktning.

Rapportering:
Kommunen arbetar med att ta fram en handlingsplan för fler elever i yrkesprogram. Den kommer att presenteras under andra halvåret 2025. Redan nu arbetar kommunen brett för att få fler att välja yrkesprogram och för att skapa förutsättningar för arbetsplatsförlagt lärande, till exempel genom att i samband med olika upphandlingar också ställa krav på att leverantörer ska bidra med praktikplatser. Inom kommunens verksamhet erbjuds praktikplatser och feriearbete för att ge erfarenheter som kan väcka intresse inför framtida studie- och yrkesval, eller praktisk erfarenhet under pågående gymnasieutbildning. Det pågår kommunövergripande samarbete för att möjliggöra bredare samordning och dialog om hur ungdomar kan inspireras och motiveras till att överväga praktiska utbildningar och yrken.

Ett primärt samverkansavtal gällande regional samverkan om gymnasieutbud är antaget av samverkanskommunerna (Heby, Knivsta, Tierp och Östhammar). Avtalet ger större möjligheter till samarbete mellan kommunerna vad gäller utbud och dimensionering. Dialog gällande dimensionering är även genomförd med samtliga fristående gymnasieskolor.

I november genomfördes en yrkesmässa i samband med årets gymnasiemässa. Fler aktörer än tidigare deltog och det var även fler besökare till yrkesdelen än tidigare år.

Arbetsmarknadsnämnden arbetar med att locka fler till yrkesutbildningar, bland annat genom satsningen ”Testa komvux” där individer under två veckors tid genom vägledning, information och studiebesök får prova på nämndens utbildningar. Därutöver har nämnden arrangerat studiebesök hos utbildningsanordnare i samverkan med Arbetsförmedlingen och en utbildningsmässa för att ge elever vid sfi och SVA (svenska som andraspråk) information om möjligheten att läsa yrkesutbildningar i kombination med undervisning i svenska.

I Gottsunda har samverkan med Arbetsmarknadsförvaltningen inletts för att inspirera ungdomar kring framtida karriärmöjligheter, inklusive workshops om CV-skrivning och intervjuteknik. Vidare har ESF-projektet "Motverka barnfattigdom" etablerat ett samarbete med kommunens Utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda, där en jobbcoach genomför aktiviteter riktade till ungdomar mellan 14 och 17 år. Syftet är att motivera och inspirera ungdomar att utforska framtida yrkesval. För att öka intresset för fritidsledaryrket deltog Fritid Uppsala på mässan "Drömarbetsstaden", vilket gav unga vuxna möjlighet att lära sig mer om yrket och de utbildningsvägar som leder dit. En första dialog med Ung företagsamhet är också påbörjad under hösten 2024.

Kommunstyrelsen samverkar med utbildningsnämnden genom att bidra med information från företagsdialoger. I tre av fyra företagsdialoger diskuterades kompetensbrist. Det framgår att företagen efterfrågar mer information om

yrkesutbildningar och skolsystemet. En pilot har genomförts där information om yrkesutbildningar och profiler förmedlades för företag inom exportnäring. I samband med ”Uppsala möts” under våren har presentationer och dialoger kring kompetensförsörjning genomförts. Fokus låg på att öka samarbetet mellan företag och yrkesutbildningar, samt att förbättra marknadsföringen och synligheten för yrkesutbildningar. Betydelsen av ett aktivt näringslivsengagemang och förändrade attityder till yrkesutbildningar betonades.

Kommunen arbetar med marknadsföring på mässor och i sociala medier för att väcka intresset för yrken inom service, vård och omsorg med flera. Kommunen satsar även på samordning av lovaktiviteter tillsammans med yrkesutbildningar och att skapa PRAO- och praktikplatser. Dialog har också förts kring avtalsskrivning med Ung företagsamhet (UF) kring att uppdra åt UF att arbeta för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 15. Utveckla arbetet för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar.

Uppdrag 15: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Genom att driva och delta i relevanta och prioriterade samarbeten och hämta hem erfarenheter som hjälper verksamheten att utvecklas stärks Uppsalas förutsättningar i den internationella konkurrensen. Visat ledarskap och nya nätverk bidrar till att Uppsala kan attrahera fler nyetableringar. För att möta ekonomiskt utmanande tider samtidigt som behovet av utveckling kvarstår ska Uppsala kommun bygga strategisk kapacitet för att använda de möjligheter som erbjuds att söka extern finansiering genom EU:s fonder och program. När kommunens verksamheter deltar i eller driver EU-projekt ska det finnas en tydlig koppling till kommunens mål, planerad verksamhetsutveckling och en långsiktig plan för implementering av projektet i ordinarie verksamhet.

Rapportering:
Uppsala kommuns nämnder och bolag samarbetar med regionala, nationella och internationella aktörer. Uppsala delar med sig av sina erfarenheter och kunskap och tar del av forskning och metoder från andra länder för att utveckla kommunens arbete. Kommunen bjuder även in till och deltar i gemensamma initiativ tillsammans med städer från andra länder samt söker externa medel för att kunna utöka det internationella samarbetet ytterligare.

Uppsala kommun samarbetar sedan flera år tillbaka med Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle (STUNS), Uppsala universitet och näringslivet för att driva gemensamma projekt och erbjuda testbäddar för forskningsprojekt. Under våren har projektet "flex-o-mat" redovisats. Projektets syfte var att sänka effektuttaget i bolagets storkök. I ett fall uppvisas en sänkning motsvarande 50 procent. Kommunen är med i innovationsprojektet ScaleUp som har fått finansiering från EU:s NetZeroCities. Projektet handlar om klimatneutrala städer och samarbetar med STUNS. Deltagande sker i piloten för cirkulär omställning.

Ett samarbete har inletts med USA för att utvärdera ny teknik som ska rena PFAS ur dricksvatten.

Kommunen deltar i "Mitt Miljösamverkan" som är ett forum för miljö- och hälsoskyddsförvaltningar inom Uppsala, Dalarna och Västmanlands län. Forumet syftar till en ökad samsyn och en mer enhetlig myndighetsutövning. Uppsala kommun är en del av det europeiska larmsystemet för livsmedel, vilket innebär att Uppsala varnar andra om farliga livsmedel som kommunen upptäcker och ser till att livsmedelsfaror som andra upptäcker tas bort från försäljning i Uppsala kommun.

Under hösten har kommunen jobbat tillsammans med Stockholms universitet för att söka medel till ett forskningsprojekt kopplat till bilfria zoner. Nämnden har också sökt statlig medfinansiering till olika investeringsprojekt med fokus på trafiksäkerhet och regional nytta.

Via det nordiska nätverket för äldrevänliga städer och samhällen samverkas, förs dialoger, knyts kontakter och delas information med olika samhällsaktörer i Sverige och övriga Norden. Kommunala pensionärsrådet har fortsatt varit ett viktigt forum för dialogen mellan kommun och pensionärsrörelsen och genom bland annat träffpunkt 65+ och arrangemang som 60plus-mässan och ”Uppsala Summer Zone”.

Under året arbetade kommunen för att Uppsala skulle nomineras till europeisk kulturhuvudstad 2029. Nomineringen gick inte till Uppsala, men processen har skapat nya arbetssätt, fördjupad samverkan mellan lokala och regionala aktörer samt genererat värdefulla insikter och metoder för kulturens roll i hållbar utveckling. Uppsala står väl rustat att bygga vidare på detta arbete och stärka sin position som en ledande kulturstad både nationellt och internationellt. Uppsala kommun, representerad av kulturnämnden, deltog i Cultural Forum i Belfast, där deklarationen "Call to Action – for low carbon and more inclusive culture" undertecknades. Forumet lyfte kulturens betydelse för hållbar samhällsutveckling genom erfarenhetsutbyte och nätverkande mellan europeiska städer. Dessa insatser stärker Uppsalas internationella position och bidrar till förvaltningens arbete med hållbar stads- och kulturutveckling.

Ett aktivt arbete med bland annat deltagande i nationella och internationella branschsammankomster pågår för att stärka Uppsalas roll på den internationella marknaden vad gäller såväl konsert- och konferensverksamhet som för att exponera och positionera sig och Uppsala som evenemangsstad. Under 2024 var Uppsala referenskommun när Sport of England tog fram underlag till ett grönare och mer aktivt England. Uppsala har även varit värd för nordiskt expertråd inom idrotts- och fritidsanläggningar och är från 2024 medlemmar IAKS, internationell sammanslutning för sport och fritidsanläggningar. Medlemskapet innebär att kommunen kan ta del av och sprida erfarenhet och kunskap inom området.

Kommunens etableringsfunktion, som hanterar etableringsförfrågningar inom exportindustrin, har skapat ett nätverk tillsammans med stora fastighetsägare inom den kommersiella sektorn. Fastighetsägarna får tillgång till förfrågningar och marknadsinformation vilket ökar deras förmåga att i tid möta efterfrågan. Etableringsnätverket bidrar till att höja kunskapsnivån både inom kommunen och näringslivet, vilket i sin tur ger företagare som är intresserade av att etablera sig i Uppsala bättre service. Kommunen drar dessutom nytta av den överblick och tvärkunskap som finns inom både planverksamheten och etableringsfunktionen, vilket ytterligare gynnar näringslivet.

Kommunen erbjuder engelsktalande klasser i grundskolan och International Baccalaureate Diploma i gymnasiet. Detta ger goda förutsättningar för internationella utbyten såväl i nutid som i framtid. Internationella forskare och andra yrkesverksamma har lättare att bosätta sig i Uppsala med sina familjer samtidigt som kommunens unga

får utökade möjligheter till framtida internationella studier och karriärer. Kommunen erbjuder även internationella utbyten i gymnasiet.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Uppdrag 16: Utveckla arbetet med medborgarbudget i staden och landsbygderna för att stärka invånarnas delaktighet i utvecklingen av sitt närområde.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget är försenat

Beskrivning:
För att stärka Uppsalabornas delaktighet och inflytande över sitt närområdes utveckling och bättre tillvarata boendes kunskap och önskemål ska kommunen utreda hur arbetet med medborgarbudget kan utvecklas. Medborgarbudgetar kompletterar den representativa demokratin och formella former för dialog och delaktighet genom att låta invånarna i ett område föreslå och rösta om hur en avsatt budget ska användas för att förbättra området. Erfarenheter av arbetet med medborgarbudget på landsbygden och andra goda exempel ska ligga till grund för att utveckla hur medborgarbudget kan tillämpas i staden och bli ett permanent arbete på landsbygden.

Rapportering:
Sedan 2017 har ett pilotprojekt med medborgarbudget genomförts på landsbygderna i Uppsala kommun. Under 2024 utvärderades detta pilotprojekt. Erfarenheterna kommer att ligga till grund för att medborgarbudget ska bli en ordinarie del av verksamhet på landsbygderna då uppföljningen visar att denna typ av medborgarinvolvering har lett till stärkt demokrati. Erfarenheterna från pilotprojektet och en omvärldsanalys har också resulterat i ett utkast till vägledning för arbetet med medborgarbudget.

För staden planerar kommunen att genomföra två medborgarbudgetpiloter i utvalda stadsdelar i Uppsala. Piloterna planeras påbörjas under 2025 och bli klara 2026. Uppdraget blir försenat i denna del.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 18. Utveckla arbetet med medborgarbudget i staden och landsbygderna för att stärka invånarnas delaktighet i utvecklingen av sitt närområde.

Uppdrag 17: Dialogen med invånare, näringsliv och organisationer ska påbörjas redan i tidiga skeden av samhällsbyggandet på landsbygder, i tätorter och i staden.

Berörda: KS och PBN | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Den fysiska planeringen och samhällsbyggandet behöver utgå från de behov som finns hos både nuvarande och framtida generationer. Invånare, näringsliv, akademi och civilsamhälle har kunskap om hur behoven i samhället ser ut och deras engagemang bidrar till en levande demokrati. Det är också viktigt att utveckla formerna för medborgardialoger så att fler röster fångas upp och fler kommer till tals. Kommunen behöver därför synliggöra medborgardialogerna och stärka förutsättningarna för dialoger och delaktighet kring kontinuerlig översiktsplanering och andra tidiga skeden av samhällsbyggandet som ett led i att bygga ett hållbart samhälle. Stadsdels- och bygderåd ska utvecklas som formella remissinstanser i samhällsbyggandet.

Rapportering:
Kommunen har under året arbetat för att främja dialogen med invånare, näringsliv och organisationer i de tidiga skedena av samhällsbyggandet. Insatserna har inkluderat utveckling av metoder och arbetssätt för att skapa inkluderande processer, med särskilt fokus på att lyfta fram olika perspektiv och behov. Dialoger har genomförts med olika målgrupper, såsom barn, unga och äldre, för att säkerställa att deras röster hörs. Samarbeten med aktörer som Barnombudet, Senioruniversitetet, Funktionsrätt Sverige och Synskadades Riksförbund har bidragit till att förstärka detta arbete.

Kommunen har även etablerat stadsdels- och bygderåd som formella dialogparter. Dessa råd fungerar som plattformar för att tillvarata lokal kunskap och stödja initiativ som växer fram i civilsamhället. De kommer att spela en avgörande roll i översiktsplaneringen och dialogarbetet i olika tätorter och stadsdelar. Arbetet med råden ska bidra till att bygga en förtroendefull och inkluderande dialog, där invånare och organisationer får möjlighet att påverka och känna delaktighet i kommunens utvecklingsprocesser.

För att underlätta lärande och erfarenhetsutbyte inom kommunen har en databas skapats. Den innehåller resultat från genomförda dialoger och fungerar som ett viktigt kunskapsunderlag. Denna databas gör det möjligt att dela information mellan olika verksamheter och planeringsskeden.

En annan viktig del i detta arbete har varit utvecklingen av en utvärderingsmetod som analyserar nyligen genomförda projekt. Metoden ger värdefulla lärdomar och insikter för att skapa fysiska miljöer som är tillgängliga för alla. Detta arbete stärker kommunens förmåga att föra dialoger och involvera invånare och organisationer på ett mer inkluderande sätt.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 19. Dialogen med invånare, näringsliv och organisationer ska påbörjas redan i tidiga skeden av samhällsbyggandet på landsbygder, i tätorter och i staden.

Uppdrag 18: Göra en översyn av VA-verksamhetens kostnadsstruktur och VA-taxans utveckling över tid för att säkerställa en effektiv och hållbar vatten- och avloppsförsörjning.

Berörda: KS och UVA | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
I takt med att Uppsalas befolkning växer behöver kapaciteten i vatten- och avloppssystemen säkerställas. Samtidigt ska befintliga anläggningar underhållas. Detta bekostas av alla som använder kommunens vatten- och avloppstjänster genom en särskild taxa. En översyn ska göras av VA-verksamhetens kostnadsstruktur och VA-taxans utveckling över tid i syfte att säkerställa en effektiv verksamhet och möjliggöra för fortsatt utveckling av ett robust VA-system. I översynen ska en jämförelse göras med andra liknande verksamheter och möjliga effektiviseringar synliggöras. Avgiften för att ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska ses över för att säkerställa att konstruktion och avgiftsnivå är anpassade efter nuvarande förutsättningar och bebyggelsestruktur i kommunen.

Rapportering:
En översyn av VA-verksamhetens kostnadsstruktur och VA-taxans utveckling har genomförts. Slutsatser från översynen visar att den taxekonstruktion som Uppsala kommuns bruknings- och anläggningsavgifter grundar sig i är av branschstandard. Taxekonstruktionen bedöms som aktuell och adekvat. Arbetet med översynen har

sammanställts i rapporten om VA-verksamhetens kostnadsstruktur och avgiftsutveckling. Kommunstyrelsen godkände rapporten 31 augusti 2024.

Rapporten beskriver sex områden som driver ökade kostnader och investeringar i verksamheten. Det omfattar reinvesteringar och den befintliga VA-anläggningens underhåll, stadsbyggnad och nyinvesteringar, ökade miljökrav, klimatförändringar, säkerhet och beredskap samt digitalisering och automation. Verksamheten har behövt kompentensförsörja för att möta utvecklingen.

Kostnadsutvecklingen är i hög grad beroende av beslut som fattas inom kommunens planmonopol och en följd av den hänsyn som tagits till VA-verksamhetens förutsättningar vid planläggning och motsvarande.

Att investeringsnivåerna och kostnaderna i VA-verksamheten ökar är inte unikt för Uppsala kommun. Ökande kostnader behöver mötas av ökade intäkter i form av högre avgifter för att balansera ett nollresultat i verksamheterna.

Avgifterna i Uppsala kommun är låga nationellt sett och är fortfarande lägre än i jämförbara kommuner.

Effektiviseringar i bolagets monopolverksamheter sker enligt en struktur som infördes under år 2023 och är under implementering. Styrelsen för Uppsala Vatten och Avfall AB kommer att behöva följa verksamhetens kostnadsutveckling noggrant de närmaste åren. Bolaget behöver driva ett aktivt arbete med prioriteringar och effektiviseringar i takt med att verksamhetens kostnader ökar.

Uppdrag 19: Utreda ett nytt resursverk (vattenreningsverk) och andra alternativ för framtidens VA-lösning i Uppsala utifrån ekonomiska och miljömässiga hållbarhetsaspekter.

Berörda: KS och UVA | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Det behövs bra underlag inför beslut om framtidens VA-lösning för Uppsala. Det förutsätter ett brett anslag med utredning av lösningar i spannet från nytt resursverk till slutna lösningar på samhällsnivå. Särskilt fokus ska läggas på införande av slutna lösningar med återvinning av både klosettvatten och gråvatten. Arbetet ska ligga till grund för införande av innovativa lösningar i testbäddsmiljö och till grund för val av framtida avloppsreningslösningar i större skala. Alternativen ska konsekvensbeskrivas och jämföras med en utbyggnad av ett nytt resursverk. Val av framtidens VA-lösningar avgörs genom en sammanvägning mellan många olika faktorer såsom markåtkomst, transportbehov och klimatpåverkan i bygg- och driftskede.

Rapportering:
En förstudie angående framtidens resursverk är genomförd och kommer att presenteras för Uppsala vatten och avfalls styrelse i februari 2025.

Förstudien har involverat studenter för att förstärka den forskningsbaserade delen av projektet. Förstudien har undersökt alternativ som kan öka effektivitet i vattenreningen. De aspekter som har studeras är investeringskostnad, driftskostnader, utsläpp av växthusgaser, påverkan på recipient, fysisk planering, markanspråk, transportbehov och skalbarhet.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 24. Utreda ett nytt resursverk (vattenreningsverk) och andra alternativ för framtidens VA-lösning i Uppsala utifrån ekonomiska och miljömässiga hållbarhetsaspekter.

Kvarvarande uppdrag (riktad satsning): Österängens plan rustas upp för amerikansk fotboll på elitnivå.

Berörda: IFN | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget är försenat

Beskrivning:
Kvarvarande riktad satsning från Mål och budget 2016.

Rapportering:
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB har återupptagit upprustningen av anläggningen.

De involverade föreningarna har fått ta del av det nya förslaget angående utformningen av läktare, servicebyggnad och entré. Kommunstyrelsen har godkänt budget för projektet.

Den nya läktaren planeras vara färdigställd 2025, medan servicebyggnaden förväntas vara klar 2026. Dessa tidsramar ger en tydlig riktning för projektets fortskridande och måluppfyllelse.

Kvarvarande uppdrag från 2019 Förenkla administration och ansökning av föreningsstöd.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget är försenat

Beskrivning:
-

Rapportering:
Ett digitalt system för handläggning av föreningsbidrag har implementerats under 2024. Idrott- och fritidsnämnden och kulturnämnden började använda systemet under våren. Övriga berörda nämnder ska ansluta sig till systemet under 2025.

Systemet har funktioner för ett frivilligt föreningsregister. I nuläget är funktionerna främst anpassade för verksamheter inom idrotts- och fritidsnämnden ansvarsområde. På sikt ska lokaler som är tillgängliga för föreningslivet finnas i systemet.

Kommunstyrelsens arbete med riktlinjer för föreningsbidrag är försenat då det måste invänta revideringen av kommunens modell för samverkan med civilsamhället. Den lokala överenskommelsen mellan kommun och föreningsliv är under omarbetning och planeras bli klar i början av 2025.

Arbetet med implementeringen går enligt plan och planeras bli färdig 2025. Uppdraget bedöms ändå vara försenat i relation till tidigare tidplaner då tidpunkten för införandet av systemet har flyttats fram flera gånger. Det beror på att upphandlingen av systemet tog betydligt längre tid än förväntat.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till gatu- och samhällsmiljönämnden att beakta motionärens förslag i enlighet med föredragningen i samband med upprustning av torgytan vid kvarteret S:t Per.

Berörda: GSN| Beräknat slutår: 2028 | Uppdraget väntar enligt plan

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i ärendet Motion av Mohammad Hassan (L) om att lägga in periodiska systemet som installation på gågatan i Uppsala (KSN-2015-1696), § 56 KF 2017-02-27.

Rapportering:
Uppdraget planeras att genomföras i samband med att nämnden utför åtgärder på Norra gågatan.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB att uppföra en arena för issporter med funktionskrav för elithockey på Gränby sportfält inom preliminär investeringsram om 420 miljoner kronor, med färdigställande senast 2023.

Berörda: UKAF | Beräknat slutår: 2029 | Uppdraget väntar enligt plan

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Ny anläggning för issporter (KSN-2018-2867) §111 2019-03-25

Rapportering:
Uppdraget är satt på paus av kommunstyrelsen 2023 och är borttaget i lokalförsörjningsplan för 2025. Slutår går därmed inte längre att bedöma.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till idrotts- och fritidsnämnden att i samråd med Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB följa nybyggnationen av arenan och anpassningen av befintlig anläggning så att det möter idrottens behov inom investeringsramen.

Berörda: IFN och UKAF | Beräknat slutår: 2029| Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Ny anläggning för issporter (KSN-2018-2867) §111 2019-03-25

Rapportering:
Byggnation av en ny anläggning är pausad. Se rapportering under tillkommande uppdrag angående arena för issporter med funktionskrav för elithockey på Gränby sportfält.

Kommunen har utökat befintlig anläggning i Gränby med en ny ishall (hall D) i anslutning till existerande hallar. Kommunen har ställt krav på utformningen av hallen och har bevakat bygget. Byggandet av den nya D-hallen beräknades vara klart under första kvartalet 2025. Byggentreprenören var vid slutet av året på väg in i en konkurs, och ansökte om konkurs i januari 2025. Detta kommer försena färdigställandet av D-hallen. Bedömningen är att föreningarna som ska nyttja D-hallen ändå kommer att kunna få tillträde enligt tidplanen.

Ishall A i befintlig anläggning ska anpassas i enlighet med lokalförsörjningsplanen. En förstudie gällande anpassningen är beställd och utgångspunkten är färdigställande 2027 eller 2028.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till Idrotts-och fritidsnämnden att revidera idrotts- och fritidspolitiska programmet inklusive namnändring till idrottspolitiskt program samt ta fram en handlingsplan.

Berörda: IFN| Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Uppföljning av program och planer 2021 (KSN-2021-01800.) KF 2022-01-31

Rapportering:
Handlingsplan är beslutad av kommunstyrelsen i maj, och program är beslutat av kommunfullmäktige i juni 2024.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB att uppföra simidrottsanläggningen med utgångspunkt i badutredningen och funktionsprogrammet.

Berörda: UKAF| Beräknat slutår: 2026| Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Ny simidrottsanläggning i Gränby samt utredningsuppdrag avseende genomförande utifrån framtida behov av ytterligare badanläggningar (KSN-2022-00150.) KF 2022-02-28.

Rapportering:
Byggproduktion pågår. Byggstart skedde i juni 2024 och färdigställande planeras till hösten 2026.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till kommunstyrelsen att i nära dialog med berörda bolag och nämnder utreda förutsättningarna för ett centralt placerat familjebad/äventyrsbad avseende genomförbarhet och finansieringsalternativ.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget genomförs inte

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Ny simidrottsanläggning i Gränby samt utredningsuppdrag avseende genomförande utifrån framtida behov av ytterligare badanläggningar (KSN-2022-00150.) KF 2022-02-28.

Rapportering:
Under 2024 har kommunstyrelsen avslutat utredningen om förutsättningarna för ett centralt placerat familjebad/äventyrsbad. Beslutet baseras på ny information som visar att Fyrishov och det befintliga familjebadet är i bättre tekniskt skick än tidigare uppskattningar. Den tekniska livslängden för anläggningarna har nu beräknats till 2040, vilket gör att behovet av en ny utredning inte är aktuellt vid detta tillfälle.

Arbetet med att undersöka genomförbarhet och finansieringsalternativ har därmed stoppats. Frågan kan komma att tas upp igen längre fram, under förutsättning att det finns nya behov eller förändrade förutsättningar som motiverar en ny utredning.

Genom att basera beslutet på uppdaterad teknisk information säkerställs en effektiv användning av kommunens resurser och en tydlig prioritering av framtida investeringar.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till kommunstyrelsen att i nära dialog med berörda bolag och nämnder utreda en framtida användning av fastigheten Svartbäcken 1:10 (Fyrishov) som placering för en andra lokal badanläggning, med särskilt beaktande av rekreationsperspektivet samt kommunekonomi.

Berörda: KS| Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är försenat

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Ny simidrottsanläggning i Gränby samt utredningsuppdrag avseende genomförande utifrån framtida behov av ytterligare badanläggningar (KSN-2022-00150.) KF 2022-02-28.

Rapportering:
Utvecklingsplanen för Fyrishovsområdet togs upp för beslut i kommunstyrelsen i juni 2024. Beslutet ger vägledning för en del av området med särskilt fokus på parkmark. Ytterligare utredningar krävs för att ge riktlinjer för övriga områden, som campingen och ytorna kring badanläggningen. Under hösten 2024 genomfördes en utredning för

att bedöma badanläggningens livslängd och hur den påverkar andra planerade badanläggningar i kommunen. Under 2025 kan förslag på framtida användning av fastigheten tas fram. Uppdraget bedöms bli färdigt i sin helhet 2025.

Tillkommande uppdrag: att bereda ärendet vidare för förvärv och upprustning av Uppsala ponnyklubbs anläggning i enlighet med föredragning i ärendet, att hantera Uppsala Ponnyklubbs befintliga lån från Uppsala kommun och inarbeta det i hyresavtalet för anläggningen, att bereda ärende för inhyrning av ridanläggningen Uppsala ponnyklubb och hyresavtal med föreningen, samt att besluten ovan gäller under förutsättning att idrotts- och fritidsnämnden erhåller kompensation i Mål och budget för att klara ökad kostnad för inhyrning och vidareuthyrning av ridanläggningen Uppsala Ponnyklubb.

Berörda: UKAF och IFN| Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkterna ingick i: Utredning av anläggningssituationen för Uppsala Ponnyklubb (KSN-2022-02222) 2022-09-19.

Rapportering:
Ett omtag har gjorts i ärendet då Uppsala kommun har beslutat att anläggningen ska ägas av mark- och exploatering istället för av Uppsala kommun arenor och fastigheter AB. Köp av anläggningen och färdiga hyresavtal mellan kommunen och Uppsala Ponnyklubb beräknas bli klart första kvartalet 2025.

Tillkommande uppdrag: att uppdra åt kommunstyrelsen att besluta om medfinansierings-, utförande och markavtal samt övriga avtal som följer av avsiktsförklaringen.

Berörda: KS| Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget är försenat

Beskrivning:
Beslutspunkterna ingick i: Avsiktsförklaring Fyra spår Uppsala avseende delen Söder Bergsbrunna - Uppsala Centralstation (KSN-2022-02108) 2022-09-19

Rapportering:
Under 2024 har arbetet med Fyrspårsavtalet gjort framsteg, trots utmaningar och vissa tidsförskjutningar. I enlighet med Länsstyrelsens yttrande på samrådet av järnvägsplanen och detaljplanen har ett broalternativ vid Vimpelgatan studerats som komplement till tunnelalternativet. Detta ledde till en förlängning av tidsplanen för järnvägsplanen med åtta månader. Förberedelser för revidering av medfinansieringsavtalet har pågått, och ett nytt beslut förväntas i kommunfullmäktige under första kvartalet 2025. Parallellt har arbetet med att färdigställa genomförandeavtalet fortsatt, med målet att beslut ska kunna fattas i kommunstyrelsen i augusti 2025, men senast första kvartalet 2026.

Delprojekten Uppsala C, Vimpelgatan och Sydöstra staden har under året genomgått omvärderingar av kostnader i förhållande till nytta, för att säkerställa ekonomisk hållbarhet. Produktionsstart för järnvägsbygget är planerad till 2026/2027, och det övergripande målet att öppna för trafik med fyra spår år 2034 står fast.

Tillkommande uppdrag: att kommunen verkar för flytt av cykelparkeringarna utmed Fyrisån till lämpliga närliggande platser.

Berörda: GSN| Beräknat slutår: 2025| Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkterna ingick i: Svar på motion om ett grönare och mer attraktivt årum från Mats Åhlund (C) (KSN-2021-03464) 2022-12-12.

Rapportering:
I projektet sommargator stänger kommunen tillfälligt av cykelparkeringar och ersätter en del av dessa cykelparkeringar på andra platser. Utmed södra delen av Östra Ågatan har kommunen under året gjort permanenta sittplatser vilket inneburit att några cykelparkeringar tagits bort permanent. Cykelparkeringarna på Klostergatan som 2023 var tillfälliga har under 2024 gjorts permanenta.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till kommunstyrelsen att revidera Landsbygdsprogram 2017–2023 och Handlingsplan för landsbygdsprogram 2022–2023 med särskilt fokus på utvecklingsområdena, och med ambitionen att förbättra samarbetet med regionen

Berörda: KS| Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är försenat

Beskrivning:
Beslutspunkterna ingick i: Uppföljning av program och planer 2022 (KSN-2022-01364) 2023-02-27.

Rapportering:
Arbetet med revidering av Landsbygdsprogrammet och dess handlingsplan har involverat hela kommunkoncernen, föreningar, allmänhet, näringsliv och politiska företrädare. Innehållet har utvecklats genom seminarier, utställningar, minimässor och andra dialogformer för att säkerställa ett brett deltagande och förankring i alla led. Förankringsprocessen inom kommunorganisationen är central för att programmet ska kunna implementeras effektivt och bidra till en hållbar utveckling av landsbygden.

Fokus på förankring har fördröjt processen men nytt landsbygdsprogram med handlingsplan har tagits fram under 2024 för beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige tidigt 2025. Det nya Landsbygdsprogrammet och handlingsplanen fokuserar särskilt på att stärka utvecklingsområdena och förbättra samarbetet med regionen. Detta för att säkerställa att programmet är väl anpassat till lokala behov och möjligheter samt att det stödjer en effektiv genomförandeprocess av planerade åtgärder och aktiviteter. Landsbygdsprogrammet syftar till att hålla samman utvecklingsarbetet på landsbygden och säkerställa att alla invånare, oavsett var i kommunen de bor, får tillgång till goda livsvillkor och att de specifika utmaningar och möjligheter som finns i olika delar av kommunen beaktas.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till kulturnämnden att ta fram en ny Handlingsplan för kulturpolitiskt program

Berörda: KTN| Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkterna ingick i: Uppföljning av program och planer 2022 (KSN-2022-01364) 2023-02-27.

Rapportering:
Efter ett omfattande revideringsarbete fastställde kulturnämnden i augusti 2024 ett förslag till ny handlingsplan för det kulturpolitiska programmet 2025–2028. Kommunstyrelsen skickade förslaget på remiss inom kommunen under hösten. Arbete med att justera handlingsplanen i enlighet med inkomna remissynpunkter pågår. Processen har innefattat fördjupade diskussioner med berörda aktörer för att

säkerställa att handlingsplanen är väl förankrad och i linje med kommunens övergripande mål. Handlingsplanen planeras tas upp för beslut av kommunstyrelsen i början av 2025.

Tillkommande uppdrag: att utarbeta upphandlingsdokument och andra nödvändiga dokument för upphandling av delägare till Uppsala Stadsnodsutveckling Södra AB

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Bildande av exploaterings- och utvecklingsbolag för utveckling av det nya stationsläget i den nya stadsnoden i södra Uppsala (KSN-2021-01271) KF 2023-05-22

Rapportering:
Under 2024 har kommunstyrelsen arbetat med att etablera ett exploaterings- och utvecklingsbolag för det nya stationsläget i södra Uppsala, en central del av den nya stadsnoden. Som en del av detta arbete har upphandlingsdokument tagits fram, och marknadsföring samt dialog med potentiella intressenter genomförts. Intressentdialoger har inkluderat aktiviteter på fastighetsmässor och vid Almedalen.

I september 2024 skickades prospekt för försäljningen ut till intressenter, och under hösten togs indikativa bud in. Avtal med delägare beräknas tecknas och beslutas under 2025.

Tillkommande uppdrag: att utreda för och nackdelar med att utöka Uppsala citys gångfartsområde.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Svar på motion om gångfartsområde för en attraktivare citykärna från Stefan Hanna (KSN-2022-02385, KSN-2022-03093) KF 2023-05-22

Rapportering:
Förslag till revidering av plan för innerstaden är på remiss fram till den 14 februari 2025. Förslaget kommer sedan att revideras utifrån inkomna remissynpunkter. I planen finns förslag på hur gator i innerstaden kan utvecklas för bland annat mer plats för gående och cyklister.

Under arbetet med planen har dialog förts med berörda intressenter, såsom näringsidkare, invånare och trafikexperter, för att säkerställa en helhetssyn på de möjliga effekterna.

Tillkommande uppdrag: att se över kommunens allmänna föreskrifter om försäljningsplatser i syfte att tiderna för försäljning på Vaksala torg ändras så att handel tillåts även på söndagar, samt att Vaksala torg blir möjligt för Uppsalaborna att använda för handelsverksamhet även på söndagar.

Berörda: GSN | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Svar på motion om aktiviteter på Vaksala torg på söndagar från Stefan Hanna (KSN-2021-02753) KF 2023-06-19

Rapportering:
Ordningsföreskrifterna för torghandel har setts över under hösten. Ett förslag planeras tas upp för beslut under första halvan av 2025. De största föreslagna ändringarna är utökade tider för försäljning på torghandelsplatserna samt att tiderna för torghandel utökas till även röda dagar.

Tillkommande uppdrag: att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder utreda hur attraktiviteten och aktiviteten på Vaksala Torg kan förbättras både på kort och längre sikt genom exempelvis restaurangverksamhet, evenemang och torghandel.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är försenat

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Svar på motion om Vaksala torg från Fredrik Ahlstedt (M) och Therez Almerfors (M) (KSN-2021-02768) KF 2023-09-11.

Rapportering:
Kommunstyrelsen har under 2024 arbetat med uppdraget att öka attraktiviteten och aktiviteten på Vaksala torg. Avdelningen för mark och exploatering har deltagit i dialogen om torgets utveckling i rollen som företrädare för kommunen som markägare. Arbetet har drivits främst av Uppsala parkering AB i samverkan med stadsbyggnadsförvaltningen. Målet är att göra Vaksala torg till en trygg och levande mötesplats genom exempelvis torghandel, evenemang och restaurangverksamhet.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till kommunstyrelsen och utbildningsnämnden att kartlägga befintliga samarbeten och behov samt utreda hur vi aktivt kan stärka möjligheterna för en fördjupad och utvecklad gymnasieregion i Uppsala län.

Berörda: KS och UBN| Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Svar på motion om gymnasieregion i Uppsala län från Jonas Segersam (KD) (KSN-2023-01918) KF 24-01-29.

Rapportering:
Under 2023 och våren 2024 har Uppsala kommuns gymnasieledning tagit kontakt med samtliga kommuner i Uppsala län för att sondera intresset för att bilda ett primärt samverkansområde. Samtliga kommuner i länet hade redan ett gott samarbete och har haft enskilda samverkansavtal sedan 2014. Dessa samverkansavtal sades upp under hösten 2023 utifrån uppdraget att teckna ett nytt gemensamt primärt samverkansavtal.

Följande fyra kommuner visade intresse för att samverka med Uppsala kommun utifrån de nya bestämmelserna i skollagen: Heby kommun, Knivsta kommun, Tierps kommun, Östhammars kommun. Övriga kommuner i länet har valt att samverka med andra närliggande kommuner.

Avtal är beslutat i samtliga samverkanskommuner. Avtalet har tagits fram utifrån SKR:s ”Vägledning vid utformning av primära samverkansavtal gällande planering, dimensionering och erbjudande av gymnasial Utbildning” samt med stöd av Uppsala kommuns jurister. I avtalet anges att samverkanskommunerna ska samverka minst två gånger per år om avtalets innehåll och utbudet inom samverkansområdet. Samråd om utbud och dimensionering ska ske med enskilda huvudmän. Varje kommun ansvarar för kontakten med de fristående gymnasieskolor som är belägna i kommunen.

Dimensioneringen av utbildningsplatser kan komma att behöva revideras inför läsåret 2025/2026 för att bättre stämma överens med Skolverkets riktlinjer. Det arbetet kommer att påbörjas under hösten 2024. Gymnasiechefen ansvarar för dimensioneringsuppdraget för kommunens gymnasieskolor och arbetet kommer att utföras i nära samarbete med de kommuner som ingår i det primära samverkansområdet. I det arbetet vägs även utbud och dimensionering för de fristående gymnasieskolorna i regionen in.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till idrott-och fritidsnämnden att genomföra utredningen.

Berörda: IFN | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Svar på motion om idrottens dag från Stefan Hanna (UP) (KSN-2023-02467) KF 2024-05-27.

Rapportering:
I augusti 2024 genomförde nämnden Olympiadagen på friidrottsarenan i Gränby gemensamt med RF-SISU Uppland, Olympiska kommittén och lokala föreningar. Skolor från närområdet deltog på fredagen och allmänheten på lördagen. Här fick barn och unga med lärare eller anhöriga prova en mängd olika sporter och träffa olympiader. Över 4 000 besökare kom till evenemanget.

Inför 2025 planerar nämnden tillsammans med RF-SISU Uppland att genomföra ett lokalt evenemang som liknar Olympiadagen. Det planeras för ett veckoslut med en dag för skolklasser. en dag för allmänheten, och en dag med särskilt fokus på äldre. Det lokala evenemanget planeras bli årligen återkommande. Namn för det årliga evenemanget är inte bestämt ännu.

Nämnden ser att ärendet är besvarat utan utredning i samband med att en Uppsalamodell av Olympiadagen kommer införas.

Fokusmål 3 Uppsala ska leda klimatomställningen

Fyra av kommunfullmäktiges 17 uppdrag inom fokusmålet är färdiga. Tio uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade. Ett uppdrag kommer inte att kunna genomföras.

Uppdrag 20: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
En koldioxidbudget införs för att löpande följa upp takten i utsläppsminskningar och säkerställa att de åtgärder som genomförs är tillräckliga för att växthusgasutsläppen ska minska i den takt som krävs för att ligga i linje med Parisavtalets åtagande. Från 2021 ska minskningen i Uppsala vara 10–14 procent per år till 2030. Koldioxidbudgeten ska tas fram för de kommunala verksamheternas klimatpåverkan och för kommunen som geografiskt område. Kommunens investeringar ska klimatsäkras och klimatkonsekvensanalyser genomföras vid beslut. Kommunen ska verka för lägre påverkan på klimatet från Uppsalas alla invånare och företag genom samhällsplanering och gemensamt åtgärdsarbete med samhällets aktörer samt genom att uppmuntra invånarnas engagemang. Kommunen ska satsa på

energiförsörjning och utveckling som främjar ett klimatpositivt samhälle, med särskilt fokus på utbyggnad av solenergi, hållbara transporter, hållbart byggande och kolinlagring. Bland annat ska fler våtmarker återställas som kolsänkor.

Rapportering:
Hela Uppsala kommun arbetar aktivt för att öka takten i klimatomställningen och många insatser görs för att minska utsläppen. Arbete som bidrar till måluppfyllelse genomförs även inom andra uppdrag eller i linje med befintlig programstyrning. Utsläppen under 2021 och 2022 har ökat marginellt jämfört med den kraftiga minskning som följde pandemiåret 2020. Ökningen har framför allt drivits av Uppsalabornas långväga resande, som uppskattas ha ökat till mer normala nivåer jämfört med pandemiåren. Samtidigt har utsläppen från övriga områden och särskilt utsläppen från uppvärmning minskat påtagligt, motsvarande en minskning om cirka 11 procent då de långväga resorna räknats bort. Behoven av att fortsätta vidta insatser för att minska utsläppen kvarstår för att nå fullmäktiges målsättning.

För att påskynda klimatomställningen aktiverar kommunen en klimatbudget för Uppsala kommuns egen verksamhet och för kommunen som geografiskt område. Under 2024 har kommunen arbetat med att identifiera och ta fram förslag på åtgärder och aktiviteter som är tillräckliga för att nå målet om klimatneutralitet 2030. En styrmodell för klimatbudgeten har utvecklats och kommer att testas i processen för Mål- och budget 2026. Arbetet drivs som en del av Uppsalas projekt som pilotkommun inom ramen för EU:s mission för 100 klimatneutrala och smarta städer.

Utsläppen från transporter är den största källan till klimatpåverkan lokalt i Uppsala kommun. Eftersom utsläppen från trafiken väntas öka till följd av beslut på nationell nivå avseende reduktionsplikten för drivmedel ställs krav på ytterligare insatser för att kunna nå klimatmålen. År 2023 kunde så gott som alla kommunägda personbilar och lätta lastbilar drivas fossilfritt. På grund av feltankningar var dock andelen förnybara bränslen bara 88 procent och insatser för att öka andelen förnybara bränslen pågår. För att främja klimatsmarta transporter har regionens sommarbusskort erbjudits till barn och unga, vilket har ökat tillgången till kollektivtrafik för fritidsaktiviteter under sommaren.

För att bidra till utvecklingen av mobilitetslösningar har ett digitalt kartverktyg lanserats för interna och externa användare, mobilitetsmallen. Den riktar sig till exploatörer, byggaktörer och konsulter som arbetar med mobilitetslösningar för att öka det hållbara resandet. Kommunen genomför också satsningar för att främja andelen resor som sker med cykel, både genom aktiva utåtriktade informationskampanjer och investeringar i cykelvägar och cykelparkering. Under 2024 placerade sig Uppsala kommun på tredje plats i Cykelfrämjandets granskning av kommunernas cykelfrämjande åtgärder, Kommunvelometern.

Kommunen fortsätter att utveckla styrningen för att minska klimatpåverkan från bygg- och anläggningsprojekt. Till exempel stärks arbetet med att använda klimatkalkyler, ställa klimatkrav och val av hållbara material och lösningar. Ett digitalt verktyg som ska visualisera koldioxidbudgetar från tidiga planeringsskeden till avslutade projekt utvecklas för att tydligare integrera klimatperspektivet i samhällsbyggnadsprocessen. Detta arbete syftar inte bara till att minska utsläppen, utan också till att ge medborgare och näringslivet tillgång till praktisk information och vägledning för hållbart byggande.

Kommunstyrelsen har tagit fram och börjat använda ett klimatramverk som säkerställer att klimatkrav ställs och följs upp i huvuddelen av alla markanvisningar. Kravnivåer och beräkningsmetodik utgår från Uppsala klimatprotokolls beräkningsanvisningar och Uppsala kommuns klimatfärdplan. Innovativa projekt som

markanvisningstävlingar för klimatpositiva stadsdelar i Rosendal, multihubbar och elektrifierade arbetsplatser inom anläggningsentreprenader har också drivit på omställningen. Nämnderna och bolagen inom samhällsbyggnadsområdet fortsätter arbetet för att tillvarata återbrukat material till allt fler projekt och gör insatser för att elektrifiera byggarbetsplatser för att minska samhällsbyggandets klimatbelastning.

Kommunen arbetar för att stödja omställningen till hållbar energiförsörjning och flera insatser pågår. Bland annat har kommunen tillsammans med forskare från Uppsala universitet och stiftelsen STUNS utvecklat en digital modell som kan analysera och utvärdera olika energisystem i kommunen. Genom att använda denna modell kan kommunen planera och optimera energisystemen mer effektivt. Det kan leda till bättre energianvändning och lägre utsläpp. Kommunen arbetar med att installera solceller i det egna fastighetsbeståndet och med att underlätta installation för invånare och företag. 2023 hade sammantaget nästan 77 megawatts effekt installerats i Uppsala som geografiskt område, vilket är den näst högsta nivån bland svenska kommuner. Om takten upprätthålls kommer Uppsala att nå fullmäktiges mål om 100 megawatt installerad solel redan innan målåret 2030.

Som en del i arbetet för att involvera kommuninvånarna i klimatomställningen har kulturnämnden genomfört en förstudie om att utveckla Biotopia till en kommunikationsplats där allmänheten kan få tillgång till information om klimatomställningen och i hållbarhetsfrågor. Under 2024 har gatu- och samhällsmiljönämnden testat medborgarbudget som verktyg för att komma åt goda idéer från invånare som kan omsättas till praktiska lösningar som bidrar till hållbar utveckling. Vinnaridén 2024 handlar om att stärka grönskan i Uppsala genom att skapa tak av växter över platser där det dels behövs skugga, men som också bidrar till att fånga upp koldioxid från luften.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 27. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.

Uppdrag 21: Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Kommunen sätter nu ett nytt mål, att Uppsala ska vara klimatanpassat senast 2040. Uppsala ska vara ett robust samhälle som är anpassat till de klimatförändringar som sker i dag och som inte kan förhindras i framtiden. För att säkerställa att Uppsala är rustat att stå emot konsekvenser av extrema väderhändelser och att liv, hälsa, egendom och miljö med dess djur och natur skyddas mot konsekvenser av ett förändrat klimat behöver kommunen fortsätta och utveckla det aktiva och systematiska arbetet med klimatanpassning. Fokus bör vara på att identifiera och åtgärda kommunens risker samt säkerställa kommunens beredskap att hantera sådana händelser. Arbetet behöver ske samordnat och i bred lokal samverkan med de aktörer som behöver bidra till anpassning av den byggda miljön. Arbetet behöver också ske i dialog med invånare, civilsamhälle och näringsliv för att säkerställa alla samhällsgruppers delaktighet i arbetet med att klimatanpassa kommunen. Arbetet ska ta höjd för att klara av konsekvenserna som bedöms sannolika där världen klarar Parisavtalets 2 graders-mål. Även andra scenarier ska beaktas. I arbetet ska olika modeller för att säkerställa möjligheterna till finansiering av viktiga, gemensamma klimatanpassningsåtgärder utvecklas och belysas.

Rapportering:
Under 2024 har det systematiska arbetet med klimatanpassning och former för samverkan utvecklats. Exempel på effekter av genomförda insatser är utvecklad styrning av kommunens klimatanpassningsarbete och en ökad medvetenhet om vilka behov och insatser målet om ett klimatanpassat Uppsala senast 2040 medför. Genom en starkare samverkan i frågan ökar kommunens förmåga att genomföra viktiga klimatanpassningsåtgärder.

En översyn av styrning på klimatanpassningsområdet har genomförts och behov av tydligare normerande styrning har identifierats. Som en del i arbetet med att revidera kommunens miljö- och klimatprogram har det övergripande målet om ett klimatanpassat Uppsala konkretiserats med två nya etappmål med fokus att hantera översvämningsrisker och öka krontäckningen. Det reviderade miljö- och klimatprogrammet fastställdes av kommunfullmäktige i januari 2025.

Under första delen av 2024 har nya riktlinjer för träd beslutats. Riktlinjerna syftar till att bland annat öka krontäckningen i Uppsala med två procentenheter över tio år med ett strävansmål om 30 procent. Mot bakgrund av detta kommunen beslutat om en plan för att hur kommunen ska nå målsättningen på den mark kommunen ansvarar för och planerat för nya trädplanteringsprojekt. Kommande år kommer fokus ligga på de östra stadsdelarna eftersom krontäckningen är lägre där. Även kopplat till utvecklingen av en modern spårväg bevakas att projektet bidrar till ett ökat antal träd och planer för detta har tagits fram. Under året har 26 träd längs med sträckan flyttats och planterats i Uppsalas östra stadsdelar. Detta har både bidragit till att bevara träden och deras kronor samtidigt som det bidragit till ökad krontäckning i de östra delarna av Uppsala.

Arbete pågår även med att skydda Uppsala och fastigheter från konsekvenser av skyfall och översvämningar. Bland annat har upprustningen av Fålhagens Idrottsplats inkluderat att fotbollsplanen sänkts ned 0,5 meter för att fördröja stora regnmängder och i upprustningen av Gränbyparken har det gjorts sänkor och planterats cirka 250 träd för att parken bättre ska kunna fördröja vatten och minska sannolikheten för vattenskador på omgivande fastigheter.

Under året har kommunen stärkt arbetet med att kartlägga vilka klimatrelaterade risker som påverkar eller kan komma att påverka kommunens fastigheter och verksamheter. Arbetet tar utgångspunkt i karteringar och underlag om de klimatrelaterade risker Uppsala står inför. För att minska konsekvenserna av extremväder för kommunens verksamheter, och människorna som vistas i dem, pågår systematiskt arbete med att planera för att kunna upprätthålla verksamheten även under exempelvis värmeböljor integrerat med kommunens krisberedskapsarbete. Berörda nämnder och bolagsstyrelsers arbete med att systematiskt identifiera och agera på klimatrelaterade risker inom ramen för sin verksamhets- och affärsplanering följs löpande. Vid kontroll 2024 bedömdes majoriteten både ha identifierat risker och genomfört arbete för att bemöta riskerna.

Ett arbete med att identifiera prioriterade strukturella åtgärder kopplat till skyfall och höga flöden samt möjligheterna till finansiering av dessa åtgärder har påbörjats under året som del i att stärka analys och medvetenheten om vad ett klimatanpassat Uppsala innebär. Vid sidan av att genomföra åtgärder som skyddar samhällsviktiga verksamheter från klimatrelaterade risker finns också behov av att säkerställa att ny bebyggelse är motståndskraftigt från början. Därför har klimatanpassningsperspektivet stärkts i samhällsbyggnadsprocessens planeringsskeden, bland annat genom att utveckla nya vägledningsverktyg för hur klimatanpassningsperspektivet ska beaktas i framtagande av detaljplaner.

I ett långsiktigt perspektiv har kommunen stärkt sin samverkan internt och med externa aktörer kring klimatanpassningsfrågor. Arbetet har bidragit till att involvera fler aktörer i arbetet för att klimatanpassa Uppsala till 2040. Ett område som har stått särskilt i fokus för satsningen på stärkt samverkan är att hitta nya finansieringslösningar för viktiga anpassningsåtgärder. Kommunen deltar nu bland annat i ett forskningsprojekt under ledning av forskningsinstitutet RISE för att utveckla samverkansmodeller för åtgärder som minskar översvämningsrisker. Projektet genomförs i samarbete med Länsförsäkringar Uppsala, Uppsalahem AB och Uppsala vatten och avfall AB.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 28. Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.

Uppdrag 22: Snabba på utbyggnaden av infrastruktur för el-laddning och andra hållbara drivmedel.

Berörda: KS, GSN, PBN, UPAB, SKOL, UHEM, UKAF och UVA | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Omställningen till förnybara bränslen och drivmedel behöver accelerera. El kommer att ersätta en allt större del av dagens fossila bränslen, men även andra hållbara drivmedel kommer att behövas. Det ställer krav på att det finns en god infrastruktur för och tillgång till el-laddning och andra hållbara drivmedel.

Infrastrukturen för el laddning behöver byggas ut i såväl nya bostads- och verksamhetsområden som i de befintliga och även ta hänsyn till behovet av laddning av tunga fordon. För att möjliggöra en snabb omställning från fossila drivmedel behöver utbyggnadstakten öka.

Rapportering:
Antalet offentligt tillgängliga laddpunkter för el-laddning ökar i Uppsala och uppgick 2024 till 561, jämfört med 474 punkter 2023, enligt statistik från Nobil och Statistiska centralbyrån. Laddpunkterna byggs både av privata aktörer och av det kommunala parkeringsbolaget. Kommunen arbetar för att skapa fler laddplatser på sina egna parkeringsytor, både för den egna verksamheten och delvis för allmänheten. Genom att stärka kommunens interna samverkan och samordning i parkeringsfrågor kommer fler laddplatser kunna möjliggöras.

För utveckla infrastrukturen för el-laddning och andra hållbara drivmedel samarbetar kommunen med flera aktörer. En arbetsgrupp samordnar insatserna för att främja laddinfrastruktur för både lätta och tunga fordon. Målet är att snabbt kunna möta nya behov och möjligheter för att säkerställa att Uppsala har en hållbar och effektiv transportinfrastruktur framåt.

För att ytterligare bidra till omställningen mot andra hållbara drivmedel har en ny vägledning som ska ge Uppsala kommuns verksamheter stöd i val av fordon vid inköp tagits fram. Vägledningen innehåller bland annat en modell för drivmedelsprioritering som ska bidra till att öka andelen förnyelsebara drivmedel i kommunens fordon i linje med fullmäktiges indikatorer, från 88% för helåret 2023 till målnivån på 100%.

För att möta nya lagkrav som rör laddning av elfordon har nya rutiner för detaljplanering utvecklats. Kraven innebär både att nya bostadshus och andra byggnadstyper med fler än tio parkeringsplatser ska ha eller vara förberedda för laddpunkter. Genom att säkerställa att frågan om laddningsmöjligheter blir belyst redan i planeringsfas underlättas utvecklingen av nödvändig infrastruktur.

Som en del i omställningen utvecklar Uppsala vatten och avfall AB en ny station för tankning av vätgas. Stationen kommer driftsättas under första delen av 2025.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 30. Snabba på utbyggnaden av infrastruktur för el-laddning och andra hållbara drivmedel.

Uppdrag 23: Främja möjligheterna till stads- och byodling samt utreda förutsättningarna för en lokalt förankrad livsmedelsförsörjning som bidrar till cirkulära flöden och stärker Uppsalas krisberedskap.

Berörda: KS, PBN, GSN, UVA och UHEM | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Uppsala kommun ska bidra till omställningen till ett hållbart samhälle genom att främja en hållbar och motståndskraftig livsmedelsförsörjning. Genom att underlätta för kommunens invånare, föreningar och näringsliv att odla lokalt och genom att främja innovativa och cirkulära lösningar kan kommunen bidra till att utveckla ett hållbart och lokalt förankrat livsmedelssystem och samtidigt till en stärkt försörjningsberedskap.

Kommunen ska främja och underlätta mer lokal och stadsnära odling i form av fritids- och småskalig kommersiell odling som bidrar till ökad livskvalitet, sociala mötesplatser och utvecklad grönstruktur. En utredning ska göras av hur kommunen kan bidra till att utveckla cirkulära och långsiktigt hållbara affärsmodeller i livsmedelsproduktionen som bättre tillvaratar på material och näringsämnen och som minskar påverkan på miljö, ekosystem och klimat. Kommunen ska även öka användningen av lokalt producerat biokol.

Rapportering:
Arbetet sker i enlighet med kommunens miljö- och klimatprogram, avfallsplanen och landsbygdsprogrammet och syftar till att skapa en mer hållbar och trygg livsmedelsförsörjning.

För att åstadkomma detta erbjuder kommunen odlingsbar mark till småskaliga aktörer. När nya parker planeras avsätts ytor för odling, och i Hospitalsträdgården anläggs både en skogsträdgård och en stadsodling för kommersiell odling av grönsaker och blommor. I programförslaget för Norra Stadsparken föreslås ett utvidgat koloniområde.

Kommunen har genom projekten ÄT Uppsala Län och Uppsala Matråd stärkt samarbetet med näringslivet och universitet för att öka kunskapen om lokal livsmedelsproduktion. Under 2024 bildades Uppsala Matråd, en ideell förening som samlar och samordnar olika aktörer inom den lokala småskaliga livsmedelssektorn.

För att ge invånarna bättre tillgång till lokalt producerade livsmedel har flera insatser genomförts. REKO-ringen som erbjuder lokalt producerade har fått möjlighet att använda Vaksala torg för utlämning av förbeställda varor. Sedan flera år tillbaka erbjuder Uppsalahem möjlighet till egna odlingar i många kvarter. Bolaget ser nu över möjligheten att införa detta i fler områden. Som ett led i detta arbete har ätbara växter planterats på bostadsgårdar.

Kommunen har även genomfört en omfattande omvärldsbevakning för att studera hur andra kommuner arbetar med stads- och byodling samt för att utveckla cirkulära och hållbara affärsmodeller.

Inom Uppsala vatten och avfall AB har de under 2024 stärkt sin kontinuitetshantering för kärnprocesser såsom dricksvattenproduktion, biogasdistribution och

avfallshantering. Redundansbehov har analyserats och handlingsplaner har tagits fram för att säkerställa en stabil och hållbar drift

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 31. Främja möjligheterna till stads- och byodling samt utreda förutsättningarna för en lokalt förankrad livsmedelsförsörjning som bidrar till cirkulära flöden och stärker Uppsalas krisberedskap.

Uppdrag 24: Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.

Berörda: KS, GSN, MHN, PBN, UKAF och UHEM | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
I takt med att Uppsala växer ökar belastningen på ekosystemen. Att svara mot utmaningarna kräver ett långsiktigt hållbart bruk av kommunens naturmiljöer och aktivt arbete för att stärka, skydda och återställa ekosystem och biologisk mångfald.

Uppsala kommun ska satsa på att etablera systematiska former för att kontinuerligt säkerställa ekosystem och utveckla livsmiljöer som bidrar till den biologiska mångfalden och skyddar hotade arter. Kommunen ska bland annat skapa en sammanhängande struktur med lekvatten för groddjur och amfibiska insekter i kommunens grönområden. Ängsliknande miljöer ska etableras för att främja biologisk mångfald, bin och andra pollinerande insekter. Arbetet ska utgå från aktuell forskning om pollinering och biologisk mångfald i samverkan med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Fler naturreservat ska bildas och efterlevnaden av strandskyddet stärkas med fokus vid Flottsund och Ekoln. Uppsala kommun ska samverka med andra markägare för att uppnå hållbart hyggesfritt skogsbruk.

Rapportering:
En riktlinje för naturhänsyn och ekologisk kompensation vid förändrad markanvändning har beslutats. Den ger ett standardiserat arbetssätt för att tillämpa naturhänsyn och beräkna behovet av ekologisk kompensation vid förändrad markanvändning. Riktlinjen omfattar alla planer och projekt där kommunen eller de kommunala bolagen äger mark och rekommenderas även vid bygglovsgivning på privat mark. Syftet är att styra mot en nettopositiv utveckling, vilket innebär att åtgärderna inte bara kompenserar för förluster utan faktiskt förbättrar den biologiska mångfalden totalt sett. Två pilotprojekt genomförs för att säkerställa effektiv tillämpning av riktlinjen och resultaten ska bidra till en vägledning. Effekten förväntas bli bättre bevarad biologisk mångfald och skyddade naturvärden i kommunen.

De mest värdefulla områdena för biologisk mångfald och rekreation i Uppsala kommun har analyserats och kartlagts. Kartläggningen kommer användas som ett underlag för att prioritera områden som bör skyddas som naturreservat.

Som en del av strategin för att bevara hotade arter har kommunen tagit fram särskilda åtgärder för arten cinnoberbagge, en paraplyart som gynnar flera andra arter. En skötselplan har utvecklats för att stödja artens överlevnad utan att hindra stadsbyggande. Åtgärder som att fälla aspar, ta bort granar och genomföra skogsskötsel i olika områden ska skapa livsmiljöer för cinnoberbaggen och anpassa skötseln efter artens behov.

Parallellt med detta har arbetet påbörjats med en grön- och blåstrukturplan, som kommer att vägleda framtida stadsplanering och säkerställa bevarandet och utvecklingen av ekosystemtjänster och biologisk mångfald. En grön- och

blåstrukturplan är ett strategiskt dokument som används i stadsplaneringen för att bevara och utveckla grönområden (grönstruktur) och vattenområden (blåstruktur).

Under året har nya vandringsstråk märkts upp i Brillinge som kopplar ihop Gränby och Vaksala. Detta ger invånarna ökad möjlighet till rekreation och underlättar passage under Österleden. Under sommaren betade kor i området, vilket förbättrade den biologiska mångfalden och minskade kostnaderna för att anlägga och underhålla stigarna.

En ny skötselplan för Hågadalen Nåstens naturreservat tas fram men markförhandlingen med Akademiförvaltningen måste slutföras först. Kommunen har också informerat och stöttat påverkade projekt samt lett arbetet med dispensansökningar enligt artskyddsförordningen för Uppsala spårväg och Ulleråker stadsutvecklingsprojekt.

Arbete pågår med att öka andelen ängsytor genom att omvandla kortgräsytor till långgräsytor där det finns förutsättningar för ökad biologisk mångfald. Omvandlingen sker på ytor som inte är viktiga vistelseytor för människor. Under 2024 har ytor i Nåntuna, Flogsta, Stenhagen och Eriksberg omvandlats från kortgräs till ängs- och slåtterytor, totalt minst tre hektar.

Arbetet med att hitta mätetal för biologisk mångfald pågår liksom ett arbete med att digitalisera skötselplaner för Uppsalahems gårdar.

För att säkra blå kärnor och stråk har kommunen fokuserat på att restaurera våtmarker vid Vedsjön, Ekebysjön, Totasjön och Sörsjön. Vid Vedsjön i Burvik har vegetationsbekämpning fortsatt efter att vass klipptes 2023, vilket har förhindrat sjön från att försvinna inom fem år. Kommunen har också påbörjat eller planerat arbeten med våtmarker och fosfordammar i Dalbyviken, Kung Björns våtmark, Vittja kvarngården, Ovansjön, Ramsen, Lötsjön, Kambo gård och Åloppebäcken. Tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) undersöks möjligheten att anlägga fosfordammar på kommunala jordbruksytor genom projektet "Det stora fosforklivet". Mikroskogar har anlagts i nordvästra Gränbyparken för att stärka den gröna strukturen i ett område med brist på natur.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 32. Motverka förluster av biologisk mångfald och skydda hotade arter genom sammanhängande livsmiljöer för växter och djur.

Uppdrag 25: Utveckla arbetet för att säkerställa god tillgång till natur och parker i staden och tätorter.

Berörda: KS, GSN och PBN | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
I Uppsala ska alla ha nära till parker eller grönområden. Träd och grönområden i staden skapar bättre luftkvalitet, svalka när det är varmt och hjälper till att ta hand om dagvattnet när det regnar. Grönskan ger även skydd vid extrema väderhändelser som torka och översvämningar.

Tillgången till natur och grönska ska ges större vikt i stadsplaneringen. Bland annat ska en ny stadsträdgård anläggas i norra staden och en utredning göras kring hur tillgången till natur- och friluftsreservat respektive andra grönområden kan stärkas i de östra stadsdelarna. Indikatorer ska tas fram för att mäta tillgången till och utvecklingen av grön infrastruktur, till exempel avståndet till närmaste park och skog.

Rapportering:
Kommunen har under året arbetat för att förstärka grönstrukturen i områden med begränsad tillgång till parker och natur. Gränbyparken har färdigställts och parker i stadens östra delar har utvecklats. I Carolinaparken har i stället för trädfällning beskärningsåtgärder genomförts för att bevara biologiska och kulturhistoriska värden samt minska risken för nedfallande grenar.

Kommunen har också vidareutvecklat populära friluftsområden som Hammarskog, Björklinge och Sunnerstaån. Utvecklingen av Pilsbo friluftsområde kommer att göras tillsammans med angränsande kommuner. Kommunen samarbetar med Region Uppsala för att öka möjligheten att resa hållbart till friluftsområden och under året har en cykelväg till Hammarskog färdigställts.

Dialoger med föreningar om Gottsundagipens framtid har resulterat i en utvecklingsplan som presenteras i början av 2025. Planen syftar till att öka platsens attraktivitet med en lekplats, fler sittplatser och ett elljusspår.

Under året har arbetet med att integrera grön infrastruktur i stadsplaneringen fortsatt. En målbild och indikatorer håller på att fastställas för att mäta och följa upp invånarnas tillgång till parker och grönområden. Indikatorerna ska bidra till att förbättra tillgången där behovet är störst. Samtidigt utvecklas grönstrukturplaneringen för att bevara viktiga områden för klimatanpassning, biologisk mångfald och rekreation. Dessa åtgärder ska säkerställa att utvecklingen följer kommunens hållbarhetsmål och bidrar till invånarnas livskvalitet och hälsa samt naturens välmående.

För att få en bättre översikt över stadsträdens status och öka krontäckningen har kommunen tidigare genomfört en omfattande en trädinventering och kartläggning av alla träd i stadskärnorna. Under året har resultatet analyserats och gjorts tillgängliga via digitala kartlager.

Riktlinjerna för bostadsgårdar betonar skapandet av attraktiva grönområden som främjar sociala interaktioner och hållbarhet. Viktiga faktorer är avståndet till parker, tillgången till och funktionen av parker och lekplatser. Dessa åtgärder förväntas öka folkhälsan.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 33. Utveckla arbetet för att säkerställa god tillgång till natur och parker i staden och tätorter.

Tillkommande uppdrag: att arbetet med att genomföra tidigare beslut om att installera solceller på kommunens byggnader, där så lämpligt, fortsätter och ska fullgöras.

Berörda: KS, UKAF, SKOL, UPAB, UHEM | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Revidering av miljö- och klimatprogrammet 2022 (KSN-2022-00082) 2022-05-30

Rapportering:
Uppsala kommun fortsätter att satsa på att öka användningen av solenergi och att installera solceller på nya och befintliga takytor. Detta kommer att bidra till att minska klimatpåverkan till följd av koncernens elanvändning. Fram till slutet av 2023 har kommunkoncernens egen solel ökat till totalt 2,6 megawatt installerad effekt. Uppföljning av den installerade effekten solel i kommunkoncernens eget bestånd avseende 2024 kommer färdigställas under våren 2025.

Samtliga kommunala fastighetsägande bolag och kommunens fastighetsstab har strategier för arbetet med installationer av solceller. Flera av bolagen bedömer att de kommer att nå målsättningen ”kommunkoncernägda fastigheter har solceller på sina tak år 2025, där så är möjligt”. Då bolagen kommit olika långt i arbetet är den sammantagna bedömningen dock att målsättningen inte fullt ut kommer att nås under 2025. De fastighetsägare som inte är färdiga ser goda möjligheter att fortsätta installationerna efter det året.

Några hinder för installationer av solceller i den takt uppdraget kräver är behov av förstärkningar av tak som inte varit konstruerade för den tillkommande last som solceller innebär, personalbrist och ökade krav i regelverk kring brand och bygganmälan.

Samverkan mellan kommunstyrelsen och de kommunala fastighetsägande bolagen kring solceller sker löpande. Arbetet handlar bland annat om att utveckla kunskapsstöd kring installationer och att kartlägga tak som är lämpliga för solcellsinstallation.

Kommunstyrelsen har kartlagt möjliga installationer i sitt fastighetsbestånd i en övrsiktlig lista och kommer använda ADDA Inköpscentrals dynamiska inköpssystem (DIS) för upphandlingar.

Uppsalahem har sedan 2019 arbetat med en prioriteringslista baserad på en kartläggning av fastigheters tak. Bolaget har fram till utgången av 2024 installerat solceller i 23 områden, motsvarande en installerad effekt om sammanlagt strax under 1,3 megawatt, jämfört med i 17 områden 2023.

Uppsala vatten och avfall arbetar med solcellsinstallation enligt en långsiktig plan som följs upp tertialvis och vid årsskiften. Bolaget har antagit ett eget mål att minst fem procent av den totala elanvändningen ska komma från egna solceller. Hittills har solceller installerats vid Gåvsta reningsverk.

Skolfastigheter har antagit ett eget mål om att installera 4 megawatt solkraft till 2030 och har hittills uppnått 2 megawatt. Bolaget har installerat solceller på nybyggda Gottsundaskolan och allaktivitetshus och Rosendals skola. Vidare har solceller installerats på Jälla idrottshall, Växthusets skola och förskola, Talgoxens förskola och Stadsskogens förskola i samband med pågående underhållsprojekt.

Uppsala parkering har sedan tidigare installerat solceller på parkeringsanläggningen Dansmästaren och förbereder installationen av solceller på den pågående anläggningen Brandmästaren. Bolaget arbetar aktivt med att optimera solcellsanläggningen och batteristrukturen för att skapa största nytta. När Brandmästaren är färdigställd kommer bolaget ha genomfört uppdraget då de två fastigheter som bolaget förvaltar försetts med solceller.

Uppsala arenor och fastigheter har avsatt 100 miljoner kronor i sin investeringsbudget för 2025 och framåt för att genomföra investeringar i solceller och batterier. Installationerna planeras starta under första kvartalet 2025 och pågå fram till 2027.

Tillkommande uppdrag: att Uppsala kommun antar som målsättning att i samarbete med andra medfinansiärer fördubbla antalet LONA-projekt under perioden 2022–2024, jämfört med perioden 2020–2022.

Berörda: GSN | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Svar på motion om ökat engagemang och medvetande om lokala natur- och vattenprojekt från Jonas Peterson (C) (KSN-2021-02472) 2022-06-13

Rapportering:
Genom Lokala naturvårdssatsningen (LONA) går det att söka bidrag för frilufts-, natur- och vattenåtgärder. Vid regeringsskiftet strök nuvarande regering all form av stöd genom LONA som berör frilufts- och naturvårdsfrågor vilket fick omedelbara konsekvenser på antalet LONA-projekt som kunde sökas. Under en period var det dessutom ovisst om även bidraget för vattenvårdsprojekt skulle påverkas, vilket det också gjorde i och med att man sänkte sökbara medel. I detta skede skiftade kommunens fokus till det andra stödet man kan söka genom Länsstyrelsen för vattenvårdsprojekt kallat Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA). Detta stöd riktar sig dock mer åt övergödningsfrågor i vatten varför större fokus har legat på fosforreducering.

Effekterna av att budgeten för LONA projekt tagits bort märks i antalet LONA projekt som var totalt nio för åren 2020-2022 (varav fem projekt enbart berörde våtmarker) och sex för 2023-2024, samtliga sex projekt berörde våtmarker. Skiftet i fokus innebär att antalet projekt som drivs med LOVA medel ökat från att vara sju för perioden 2020-2022 till att vara 16 för åren 2023-2024.

Bedömningen i att arbetet är klart grundar sig i att kommunen inte haft möjlighet att arbeta för en ökning av antalet LONA projekt och att skiftet i fokus har gett resultat i och med att antalet LOVA projekt mer än fördubblats.

Tillkommande uppdrag: att införa fastighetsnära insamling av förpackningar med flerfackskärl från småhus.

Berörda: UVA | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkterna ingick i: Fastighetsnära insamling inför upphandling av avfallsinsamling (KSN-2022-02123) 2022-08-31

Rapportering:
Under 2024 genomfördes upphandlingen för fastighetsnära insamling av förpackningar från småhus. Under 2025 införs tjänsten som innebär att befintliga kärl för restavfall respektive matavfall byts ut mot flerfackskärl. Därmed hämtas förpackningarna samtidigt som det kommunala avfallet.

Tillkommande uppdrag: att uppdra åt plan- och byggnadsnämnden att fortsätta utreda möjligheter och ekonomiska konsekvenser av att utöka naturreservatet Fjällnora med fastigheterna Fjällbo 1:76, 1:16 och del av 1:89 och 1:27.

Berörda: PBN| Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget är försenat

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Beslutspunkterna ingick i: Beslut om bildande av naturreservat Fjällnora (KSN-2021-01237) KF 2022-06-13

Rapportering:
Värdering och markförhandling pågår. Pågående markförhandlingar gör att slutår förskjuts till 2029.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till kommunstyrelsen att ta fram en ny Handlingsplan till Vattenprogram för Uppsala kommun

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Uppföljning av program och planer 2022, (KSN-2022-01364), 2023-02-27

Rapportering:
Kommunstyrelsen beslutade i februari 2024 om en ny handlingsplan till vattenprogram för Uppsala kommun. Handlingsplanen pekar ut konkreta åtgärder för att nå vattenprogrammets mål om levande sjöar och vattendrag, rent grundvatten, god hushållning med vattenresurser och hållbar dagvattenhantering.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till kommunstyrelsen att revidera Miljö-och klimatprogrammet

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Uppföljning av program och planer 2022, (KSN-2022-01364), 2023-02-27

Rapportering:
Ett förslag till reviderat miljö- och klimatprogram har tagits fram under året och vid sitt sammanträde i december beslutade kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fastställa programmet. De revideringar som föreslagits består huvudsakligen i justeringar av etappmål vars målår har passerat samt nya etappmål för att omhänderta åtgärder i programmets handlingsplan samt ny styrning avseende klimatanpassning som fullmäktige antagit inom ramen för Mål och budget.

Kommunfullmäktige beslutade att anta det reviderade miljö- och klimatprogrammet vid sitt sammanträde den 27 januari 2025. I och med detta är uppdraget färdigt.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till gatu- och samhällsmiljönämnden att revidera Handlingsplan för trafikbuller 2021–2023

Berörda: GSN | Beräknat slutår: 2024| Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Uppföljning av program och planer 2022, (KSN-2022-01364), 2023-02-27

Rapportering:
Handlingsplanen är framtagen och kommunfullmäktige beslutade om handlingsplanen under 2024. Handlingsplanen finns att läsa i sin helhet på Uppsala.se.

Tillkommande uppdrag: att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda var våtmarker kan restaureras för att uppnå de regionala målen, samt att starta nya restaureringsprojekt där Uppsala kommun och eventuella samarbetspartners utarbetar en plan för var och när restaurering av våtmarker kan genomföras.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Svar på motion om restaurering av våtmarker från Lovisa Johansson (FI) (KSN-2022-01542) KF 2023-09-11.

Rapportering:
Arbete med att utreda och initiera våtmarksprojekt pågår. Arbetet kommer att startas och samordnas med andra närliggande projekt under 2025.

Tillkommande uppdrag: att Uppsala kommun tar fram en riktlinje för värnande av jordbruksmark i enlighet med motionens intention, som kan utgöra underlag för kommunens översiktsplanering och beaktas i kommunens detaljplanering.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2025 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Svar på motion om riktlinje för att värna Uppsalas jordbruksmark från Jonas Petersson (C). (KSN-2022-00674) KF 2023-12-11.

Rapportering:
Uppdraget hanteras som ett delprojekt inom revideringen av översiktsplanen och kommer att ge styrning i kommunens planeringsprocesser samt beaktas vid både översikts- och detaljplanering. Till grund för uppdraget ligger en jordbruksmarksutredning som färdigställdes 2023. Utredningen har bland annat identifierat jordbruksmarkens betydelse ur flera perspektiv, inklusive ekologiska, kulturella och sociala värden, förutom dess värde för livsmedelsproduktion. Syftet med riktlinjen är att säkerställa att jordbruksmark bevaras och värderas som en långsiktig resurs för kommunen. Riktlinjen färdigställs för remiss och politisk beredning under 2025.

Tillkommande uppdrag: att bilda naturreservatet Gamla Uppsala åskullar i enlighet med bilaga 1 och bilaga 2.

Berörda: PBN | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget genomförs inte

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Beslut om bildande av naturreservatet Gamla Uppsala åskullar (KSN-2021-01236) KF 2023-12-11.

Rapportering:
Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2023 att bilda naturreservatet Gamla Uppsala åskullar samt meddela föreskrifter för reservatet Uppsala åskullar. Försvarsmakten överklagade beslutet och länsstyrelsen beslutade i juni 2024 att upphäva beslutet med hänvisning till totalförsvarets intressen.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till kommunstyrelsen att i nära dialog med berörda bolag och nämnder ta fram en utvecklingsplan för Fyrishovsområdet där den växande stadens behov av grönytor, idrottsanläggningar, bostäder och allmänhetens tillgång till stråket längs Fyrisån tas tillvara.

Berörda: KS| Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är försenat

Beskrivning:
Beslutspunkten ingick i: Ny simidrottsanläggning i Gränby samt utredningsuppdrag avseende genomförande utifrån framtida behov av ytterligare badanläggningar (KSN-2022-00150.) KF 2022-02-28.

Rapportering:
Utvecklingsplanen för Fyrishovsområdet har tagits upp för beslut i kommunstyrelsen i juni 2024. Det gav en vägledning för en del av området med inriktning mot parkmark, vilket är en delrapportering av uppdraget om utvecklingen av Fyrishovsområdet.

Under hösten 2024 inleddes en utredning av badanläggningen på Fyrishov. Denna utredning ska ge en bedömning av anläggningens livslängd och hur det påverkar övriga badanläggningar i kommunen. Resultatet av utredningen väntas vara klart

under första kvartalet 2025, vilket ger underlag för beslut om framtida användning av området. Uppdraget bedöms att bli färdig i sin helhet 2025.

Fokusmål 4 Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Ett av kommunfullmäktiges 13 uppdrag inom fokusmålet är färdigt. Tio uppdrag pågår enligt plan. Ett uppdrag är försenat.

Uppdrag 26: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Med gemensamma prioriteringar arbetar kommunen och polisen för nolltolerans mot brott och för ett tryggare Uppsala på både kort och lång sikt. Den senaste tidens våldsvåg i Sverige har även drabbat Uppsala hårt, för att vända utvecklingen behöver hela samhället bidra. Kommunens kraftsamling kommer kräva alla nämnders och bolagsstyrelsers insatser. Samarbetet mellan kommunala förvaltningar och bolag, polismyndigheten, brottsförebyggande rådet, övriga myndigheter, näringsliv och civilsamhälle ska fördjupas och effektiviseras för att förebygga, förhindra och bekämpa kriminalitet. Kunskapsbaserat arbetssätt och beprövade metoder ska användas i syfte att vända utvecklingen i utsatta områden, förebygga skjutningar och grovt våld och motverka rekrytering av unga till kriminella grupperingar. Arbete med den fysiska platsens betydelse, utformning, attraktivitet och trivsel samt ökad närvaro är en del av det brottsförebyggande arbetet. Myndighetssamverkan ska öka för att bekämpa den organiserade brottsligheten, de kriminellas ekonomi och utnyttjande av välfärdssystemen.

Rapportering:
Under 2024 har Uppsala kommun intensifierat arbetet för att förebygga ungdomsbrottslighet och stärka tryggheten. Genom samverkan med polisen, socialtjänsten och civilsamhället har insatser riktats mot skola, fritid och socialtjänst. Brottsförebyggande rådet (BRÅ) har identifierat brottsaktiva platser, vilket lett till ökad vuxennärvaro och fler fritidsaktiviteter. Kommunen och polisen arbetar tillsammans för nolltolerans mot brott och ett tryggare Uppsala.

Flera trygghetsskapande åtgärder har genomförts, såsom utökade aktivitetsnoder i utsatta områden och samarbete med organisationen RF-SISU Uppland för att skapa säkra idrottsmiljöer. Digitala trygghetssystem utvecklas, och fler tillsynsinsatser genomförs för att bekämpa ekonomisk kriminalitet och välfärdsbrott. Fritid Uppsala har förstärkt samverkan genom nätverk som socialtjänst, skola, polis och fritid (SSPF), särskilda insatsgruppen (SIG) och Effektiv samordning för trygghet (EST) samt använt verktyget Embrace för att kartlägga trygghetsläget. De samlade Insatserna har hjälpt 10 ungdomar i riskzonen till meningsfulla fritidsaktiviteter.

Kommunen och Region Uppsala samarbetar kring unga vuxna, särskilt kring kvinnor i åldern 18–29 år, som befinner sig i riskzonen för kriminalitet, genom Insatser i samverkan för unga i Region Uppsala ISA 2.0 för att stötta dem mot studier och arbete. I Gottsunda har Jobbcoach junior startats för att hjälpa 15–17-åringar att stanna i skolan. Inom skolan har samarbetet med SSPF förstärkts med riktade insatser, en ny enhet har etablerats för att stötta gymnasieungdomar och en stödmodell har utvecklats för att minska avhopp.

För ungdomar (13–17 år) i grov kriminalitet har en avhopparverksamhet etablerats och kan snabbt aktiveras vid ökat behov. Fritid Uppsala har utvecklat fritidsklubbar och mötesplatser för att erbjuda kostnadsfria aktiviteter i områden där många barn och unga står långt ifrån idrotten. Det har startats en satsning på fritidsaktiviteter under tider med högre risk för brott, som eftermiddagar, kvällar, helger och lov. Genom att öka vuxennärvaron eller erbjuda organiserade aktiviteter kan kommunen minska risken för brott. Gottsunda används som pilotområde. Återfika i Gottsunda har etablerats som en trygg och inkluderande mötesplats.

För seniorer har informationsinsatser om bedrägerier och andra trygghetsskapande åtgärder genomförts för att öka tryggheten. Renhållningsarbetare gör tidiga morgoninsatser vilket har bidragit till en tryggare stadsmiljö. Trygghetsläget följs upp regelbundet, och insatser anpassas efter aktuella behov i samverkan med polisen. Nya åtgärder inkluderar smarta kameror i Frodeparken och sensorer på offentliga toaletter. Ordningsvakternas utökade närvaro har visat sig öka tryggheten.

Kommunens rutin för hot och våld har uppdaterats för att även hantera otillåten påverkan. Uppsala har även varit referenskommun i BRÅ:s arbete med nationellt metodstöd. Kunskapshöjande insatser kring våldsbejakande extremism och välfärdsbrott har fortsatt, med bland annat en tipsfunktion för allmänheten och en utökad visselblåsfunktion.

Framöver planerar kommunen att fortsätta med sitt stärka trygghetsskapande arbete åtgärder i stadsutvecklingen, öka vuxennärvaron på strategiska platser och vidareutveckla skolans trygghetsstrategier. Arbetet mot välfärdsbrott och trygghetsskapande insatser kommer att fortsätta.

Uppdrag 27: Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen

Berörda: KS, AMN, GSN, IFN, KTN, OSN, PBN, SCN, UBN, ÄLN, UHEM, SKOL, UKAF och UBF | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
En uppväxt i områden med lägre socioekonomisk status påverkar individers hälsa, utbildningsnivå och framtid på arbetsmarknaden. Genom att arbeta tillsammans för att minska orsakerna till segregation och ojämlika livsvillkor ökar alla invånares möjligheter till en bra framtid samtidigt som otrygghet och kriminalitet motverkas och kommunens attraktivitet ökar. Kommunens verksamheter och insatser ska komma alla till godo samtidigt som skillnader i livsvillkor kompenseras och segregation motverkas. Områdesarbete fokuseras för att hålla samman insatser för en positiv utveckling där de sociala utmaningarna är störst. Samhällsbyggandet ska vara socialt värdeskapande och användas som ett kraftfullt verktyg för att stärka den sociala sammanhållningen. Sociala hänsyn ska stärkas genom utveckling av geografiska lägesbeskrivningar och sociala konsekvensanalyser. För att stärka sammanhållning, trygghet och attraktivitet i hela kommunen ska bostadsutbudet främja en ökad blandning av hushåll i olika delar av Uppsala.

Rapportering:
För att skapa jämlika livsvillkor så har att omfattande områdesarbete pågått som bidragit till ökad samverkan med syftet att minska segregationen. Insatser har skett både inom kommunen och med andra aktörer. Exempel på sådant arbete är deltagande i platssamverkansföreningar och samverkan med öppna förskolan för att nå utrikesfödda föräldrar.

Som en del i det förebyggande arbetet och för att öka integrationen har det under året genomförts dialogsamtal kring skolvalet och val av förskola med berörda parter. Kommunen arbetar med att tillgodose synpunkter från dessa möten och organisera skolplatser så att fler elever, inklusive de som är placerade utanför sina hem, får tillgång till fler skolor.

Under 2024 har konceptet Uppsala Summer Zone utvecklats till fler aktivitetszoner och deltagit i organisationen RF -SISU Upplands arbete med Idrottslyftet i Gottsunda. Arbetet har lockat många barn till aktiviteter, särskilt flickor, i ett område med lågt idrottsdeltagande.

Feriejobb har erbjudits till ungdomar i Gottsunda som lever i familjer med ekonomiskt bistånd under höst- och sportloven, utöver sommarlovet. Kommunen fortsätter att arbeta för att fler ungdomar ska nås av feriejobben.

Ett pågående arbete är "Bostad först", en insats för bostadslösa med exempelvis missbruksproblematik. Genom att få möjlighet till en egen bostad kan det bidra till att komma bort från missbruk och hemlöshet. Efterfrågan är större än utbudet av bostäder, därför samverkar kommunen med flera aktörer för att öka antalet tillgängliga bostäder.

Kommunen samarbetar med Uppsalahem och Uppsala bostadsförmedling för att utveckla insatser inom det befintliga hyresrättsbeståndet som ska bidra till att omflyttningen minskar segregationen. Renhållningsinsatser genomförs oftare i socioekonomiskt utsatta områden för att öka trivseln.

Under året har kommunen börjat utveckla en vägledning för socialt hållbart samhällsbyggande, och i samband med detta kartläggs även kostnadsfria aktiviteter. Social hållbarhet integreras i stadsutvecklingen, och en analysmodell har utvecklats för att bättre bedöma effekterna av planläggning, markanvisning och boendesegregation.

Under 2024 genomfördes fler mikrokurser i service och hygien. Under 2025 planeras fler mikrokurser och utbildningar i svenska för invandrare (SFI) kombinerat köksutbildning och praktiskt lärande på arbetsplats.

Kommunen deltar i ett projekt med Kungliga Tekniska Högskolan, Chalmers och andra kommuner för att utveckla och kvalitetssäkra analysmetoder som använder GIS för att analysera boendesegregation, skolsegregation och stadsformsanalyser.

Under de kommande åren kommer kommunen att fortsätta arbeta för att motverka segregationen genom insatser inom boende, utbildning, fritid och social verksamhet.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 36. Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen.

Uppdrag 28: Skapa förutsättningar för fler prisrimliga bostäder med låg boendekostnad.

Berörda: KS, PBN, UHEM och UBF | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Genom innovation, nya lösningar och stärkt samverkan ska bostadsförsörjningen stärka förutsättningarna för fler prisrimliga bostäder och för att fler kan hitta en bostad som passar deras livssituation. För att skapa en mer flexibel bostadsmarknad och möjliggöra för fler att skaffa ett eget boende behöver andelen hyresrätter med relativt låg hyra värnas. Vid renovering av bostäder ska eftersträvas att hushåll ska ha ekonomisk möjlighet att bo kvar efter renoveringen.

Rapportering:
Under 2024 har arbetet med att skapa prisrimliga bostäder med låg boendekostnad fortsatt. Som en del av detta arbete har bostadsförsörjningsprogrammet "Bostad för alla" reviderats. Programmet kommer att beslutas i kommunfullmäktige i februari 2025 för att säkerställa ett bostadsutbud som möter hushållens behov och skapa en större variation av bostäder i olika områden.

Bostadsbyggandet har minskat kraftigt sedan 2021, och avskaffandet av de statliga investeringsstöden har försvårat byggandet av hyresrätter med lägre hyror. Dock har en viss ökning av byggstarter noterats under 2024. För att stimulera byggstarter trots den ekonomiska nedgången har kommunen beslutat att byggaktörer kan skjuta upp markbetalningar.

Genom riktade markanvisningar inom större stadsbyggnadsprojekt kan kommunen påverka byggandet och möjliggöra prisrimliga bostäder. Ett exempel är Ulleråkersprojektet, där målet är att den nya bebyggelsen ska komplettera det befintliga bostadsbeståndet, i enlighet med ett delmål i "Bostad för alla". Uppsala kommun har påbörjat ett arbete för att integrera trygghetsaspekter i bygglovsprocessen för nybyggnationer, vilket ska minska risken att säkerhetsfrågor uppmärksammas för sent.

För att fler invånare ska få tillgång till billigare hyresrätter och bättre nyttja det befintliga bostadsbeståndet ser kommunen över tillträdeskraven. Målet är att fler hushåll ska kunna få en lämplig bostad, vilket kan minska trångboddhet och förbättra boendekvaliteten. Kommunen arbetar för att möta behovet av prisrimliga bostäder, särskilt i en tid då boendekostnaderna ökar till följd av högre räntor och inflation. Med en växande befolkning är det avgörande att säkerställa att alla invånare har tillgång till ett varierat och ekonomiskt överkomligt bostadsutbud. Kommunen samarbetar med bostadsbolag för att främja inkludering och bryta segregationen genom blandade bostadsområden.

Kommunen deltar också i forskningsprojekt för att undersöka hur delade bostadsytor kan minska boendekostnader och klimatpåverkan samt i ett pilotprojekt för hållbar renovering i Gottsunda. Trots utmaningar såsom ökade byggkostnader och avskaffandet av de statliga investeringsstöden fortsätter kommunen att arbeta för ett varierat och ekonomiskt överkomligt bostadsutbud genom en kombination av nyproduktion, effektiv användning av befintliga bostäder och innovativa lösningar.

Genom en kombination av planåtgärder, ekonomiska incitament, innovation och samverkan strävar kommunen efter att säkerställa ett prisrimligt och varierat bostadsutbud för Uppsalas invånare.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 37. Skapa förutsättningar för fler prisrimliga bostäder med låg boendekostnad.

Uppdrag 29: Utreda möjligheterna att erbjuda kvinnor i skyddat boende en trygg bostadssituation.

Berörda: SCN och KS | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är färdigt

Beskrivning:
Uppsalas bostadsbrist gör det svårare för våldsutsatta personer att lämna våldsamma relationer. Kommunen erbjuder våldsutsatta personer förtur till bostad genom bostadssociala kontrakt där bostaden hyrs i andra hand. En utredning ska genomföras kring möjligheterna att bevilja förstahandskontrakt direkt för tidigare våldsutsatta personer som har ekonomiska förutsättningar. Skulder orsakade av att den tidigare

partnern tagit lån i den våldsutsattas namn ska inte vara ett hinder för förstahandskontrakt. Det ger tillgång till ett tryggt och säkert boende när det akuta behovet av plats på skyddat boende har upphört. För att även personer med en begränsad ekonomi på sikt ska kunna överta ett bostadssocialt kontrakt utan att vara beroende av försörjningsstöd, ska kommunen tillhandahålla fler lägenheter med rimlig hyra för bostadssociala kontrakt.

Rapportering:
Utredningen om att trygga ett stadigvarande boende för våldsutsatta personer är genomförd. De samlade insatserna kommer att utvärderas under 2025. Under året har flera åtgärder vidtagits för att säkra boendesituationen för våldsutsatta. Detta har gjorts genom ramavtalet för skyddat boende, en upparbetad boendekedja mellan verksamheterna Nexus och Boendeenheterna, samt genom samverkan mellan Uppsalahem och andra kommuner i länet.

Uppdrag 30: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Integrationen ska främjas genom att stötta fler nyanlända att klara av skolan och etablera sig snabbare på arbetsmarknaden. Alla utbildningsformer ska se till och följa upp att genomströmningen för nyanlända är snabb och att målgrupperna får relevant stöd för detta. Kommunen ska skapa förutsättningar för att fler nyanlända får en varaktig försörjning. Möjligheter där arbete eller praktik kombineras med språkundervisning ska utökas och fler jobb tillhandahållas till Uppsalabor med kompetens men med bristande svenska. Näringslivet och den ideella sektorn är viktiga partners i detta arbete. Särskilt fokus ska läggas på utrikes födda flickor och kvinnors delaktighet i samhället. Fler familjecentraler ska ge föräldrar ett samlat stöd i sitt föräldraskap tillsammans med sfi-utbildning. Kommunen ska bidra till att fler barn och unga tar del av fritidsaktiviteter nära sina hem och att andelen som är med i en förening, klubb, sällskap eller organisation ökar. Demokratistärkande arbete och insatser för att öka kunskapen om hur myndigheter fungerar ska genomföras tillsammans med ideella aktörer för att stärka tilliten till samhället.

Rapportering:
Under året har Uppsala kommun genomfört flera åtgärder och förstärkt pågående insatser för att underlätta etableringen för nyanlända. För utrikesfödda med kort tidigare utbildning erbjuds sfi (svenska för invandrare) bas med möjlighet att kombinera svenska med andra ämnen. En anpassad utbildning till servicebiträden har också startat. Kommunen har infört språkstödjande insatser, inklusive kombinerade språk- och yrkesutbildningar, där språkstöd används inom arbetsmarknadsverksamheter.

Inom kommunen finns ett integrationsnätverk som löpande följer utvecklingen och ny lagstiftning med betydelse för nyanländas integration och etablering. Under året har lagändringar inneburit att merparten av personer från Ukraina med tillfälligt skydd fått möjligheten att folkbokföra sig. Det ger dem bland annat rätt till deltagandet i etableringsprogrammet samt till vissa socialförsäkringar som försörjningsstöd, barnbidrag och pension. I samband med denna förändring har ansvaret för mottagandet av flyktingar från Ukraina flyttats över från kommunstyrelsen till arbetsmarknadsnämnden som sedan tidigare tar emot övriga flyktingar som anvisats till kommunen.

Kommunstyrelsens har i uppdrag att skapa möjligheter för kommuninvånarna att hitta ett boende för alla skeden i livet. Inom stadsbyggnadsprojekten markanvisas därför bostadskvarter med blandade upplåtelseformer såsom bostadsrätter, hyresrätter och äganderätter samt särskilda boendeformer såsom boenden för äldre, studentlägenheter och kollektivboenden. För att stimulera byggstart av nya bostadsprojekt, trots den ekonomiska nedgången, har kommunstyrelsen beslutat att byggaktörer kan senarelägga betalningen för mark. I Gottsunda har en markanvisningstävling för radhus genomförts under hösten 2024 och markanvisningar för bostadsrätter som kommer att bidra till en ökad variation av boendeformer i området.

Arbetsmarknadsnämndens arbete med ekonomiskt bistånd innebär alltid en individuell planering för båda vuxna i hushållet när det gäller familjer. Jämställdhetsarbetet har stärkts genom ett samtalsstöd som betonar vikten av att alla vuxna i en familj bör delta på arbetsmarknaden, vilket säkerställer att kvinnor får tillgång till samma insatser som män. Ungdomar i familjer med ekonomiskt bistånd får särskilt informationsmaterial om feriejobb och erbjuds jobb på sommarlovet men även andra lov.

Kommunen har under året anställt 35 stadsvärdar, som ansvarar för uppgifter som att ta bort cyklar, rengöra sopkärl och underhålla sommargator. Syftet med stadsvärdar är att ge människor som står långt från arbetsmarknaden ökad möjlighet att komma ut i arbetslivet. Samarbeten med Region Uppsala och andra utbildningsanordnare har resulterat i fler möjligheter för arbetsplatsförlagt lärande (APL) med fokus på språkstöd.

Inom kultur- och idrottsområdet finns föreningsbidrag att söka för föreningar som har integrationsinsatser och biblioteksycklar har använts för att söka upp barn och deras familjer på allmänna platser för att väcka lusten att läsa.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 38. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Uppdrag 31: Kartlägga och utreda hur kommunen tillhandahåller och finansierar lokaler för olika delar av föreningslivet.

Berörda: KS, KTN, IFN, UBN, ÄLN, AMN, OSN, UKAF | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Uppsala kommun arbetar för ett jämlikt och jämställt föreningsliv där alla ska kunna delta. Formerna och villkoren för kommunens stöd och bidrag till föreningsliv och en aktiv fritid, bland annat genom tillhandahållande av lokaler, ska utformas utifrån ett tydligt samhälls- och folkhälsoperspektiv. En kartläggning ska göras av kommunens nuvarande hantering av lokaler för kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter. Alla ska ha möjlighet att delta på rättvisa villkor i kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter.

Rapportering:
En kartläggning har inletts om hur olika verksamheter och bolag inom kommunen tillhandahåller och finansierar lokaler inom sina respektive ansvarsområden. Kartläggningen bidrar till att identifiera nya lokaler som kan tillgängliggöras för kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter. I samband med detta arbete har flera nämnder redan identifierat lokaler som kunnat samnyttjats bättre. Dessa har i olika utsträckning blivit tillgängliga för fler föreningsverksamheter genom att lokalbokningen hanteras digitalt vilket bidrar till mer rättvisa villkor. Exempelvis har arbetsmarknadsnämnden

identifierat utbildnings- och jobbcenters lokaler i Gränby/Kvarngärdet samt matsalen på utbildnings- och jobbcenter Boländerna som möjliga att hyra för föreningar.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 41. Kartlägga och utreda hur kommunen tillhandahåller och finansierar lokaler för olika delar av föreningslivet.

Uppdrag 32: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Den psykiska ohälsan ökar i samhället, även bland barn och unga. Psykisk ohälsa grundar sig bland annat i arbetslöshet, ekonomisk oro, isolering, utanförskap, hög arbetsbelastning, sorg och utsatthet för våld och förtryck.

Att stärka skyddsfaktorer som trygg närmiljö, bra boende, utbildning, goda levnadsvanor, sociala relationer och meningsfyllda aktiviteter skapar förutsättningar för psykiskt välbefinnande. Kommunen behöver fokusera på främjande och förebyggande åtgärder, utveckla samverkan med Region Uppsala och civilsamhället, samt ge extra stöd till utsatta grupper.

Skolan har ett särskilt ansvar för att främja hälsa och arbeta förebyggande mot psykisk ohälsa. Barn- och elevhälsan är en första viktig instans för att kunna fånga upp elever som inte mår bra. Samverkan mellan kommunen inklusive barn- och elevhälsan, regionens första linjens psykiatri och barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) ska underlättas. Den utvecklade samverkan ska bidra till bättre kontinuitet för barn och unga med psykisk ohälsa för att säkerställa att de får rätt stöd från rätt instans vid rätt tillfälle.

Rapportering:
Uppsala kommun arbetar brett och i samverkan med andra aktörer för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa. Verksamheter inom områden som arbetsmarknad, idrott, fritid, vård, omsorg och skola, samt kommunens bolag, arbetar för att genomföra viktiga insatser, ofta i samverkan. Dessa inkluderar suicidprevention, motverkandet av ofrivillig ensamhet och stöd till barn och unga.

Uppsala kommuns nämnder och bolag verkar som arbetsgivare för en god psykosocial arbetsmiljö. Uppsalahem arbetar med interna hälsoinspiratörer som är utbildade via företagshälsovården. Hälsoinspiratörerna ordnar olika hälsofrämjande aktiviteter för medarbetare. Uppsala vatten har en ny rutin och mall för omtankessamtal som tagits fram för att stödja chefer i att snabbare fånga upp tidiga tecken på ohälsa.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i kommunens arbete med psykisk hälsa. Teaterföreställningar och föreläsningar har genomförts i grundskolan och gymnasiet för att öka elevers kunskap om psykisk hälsa. Under 2024 togs en rutin fram som ger stöd för rektorer i arbetet med att hantera suicidalt beteende, suicidförsök och suicid. Även en handbok som riktar sig till lärare togs fram som handlar om elevers psykiska hälsa och förebygga suicid.

Kommunen stärker kontinuerligt samverkan med civilsamhället, Region Uppsala och andra aktörer för att främja psykisk hälsa och suicidprevention, bland annat genom utbildningar i suicidprevention. Kommunen samarbetar även med Region Uppsalas barn- och ungdomspsykiatri genom att genomföra händelseanalyser vid suicid hos barn under 18 år.

I samverkan med organisationerna RF-SISU Uppland och Fyrisgården fortsätter det tidigare arbetet att implementeras och utvecklas. Detta arbete syftar till att underlätta för barn med neuropykiatriska diagnoser att inkluderas i föreningslivet och hitta fritidsaktiviteter och består av utbildningar för föreningar, en tips- och trixbank samt en lotsfunktion för målgruppen.

För att utveckla samverkan med civilsamhället och brukarrörelsen i arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention har kommunstyrelsen sammankallat till ett samverkanforum vid två tillfällen.

För äldre personer pågår arbetet med att erbjuda forum och aktiviteter, i egen regi eller i samverkan med andra, för att motverka ofrivillig ensamhet och bidra till god psykisk hälsa. Arbetet för att motverka ensamhet har inkluderat etablering av mötesbänkar, aktiviteter för ökad social inkludering, samverkan med civilsamhället och andra aktörer, samt erbjudande om hälsosamtal till alla brukare med trygghetslarm.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 43. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Uppdrag 33: Insatser mot droger i skolan och barn och ungas nära miljö ska stärkas.

Berörda: SCN, UBN, KTN, IFN och KS | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Skola och fritidsverksamhet ska vara en trygg arbetsplats för både elever och personal. Verksamheterna ska vara en plats fri från droger som exempelvis alkohol, narkotika, dopingpreparat och tobak. Unga personer som uppvisar normbrytande beteende ska fångas upp tidigt och ges det stöd de behöver. Kommunen ska fortsätta samarbeta med polisen med riktade insatser till unga för att motverka användande och förekomst av droger i barns och ungas offentliga miljö. Det behövs ett bra förebyggande arbete och fungerande rutiner för att tidigt uppmärksamma och agera vid misstanke om barns och ungas droganvändning. Kommunen ska bland annat utreda möjligheterna att använda narkotikahundar vid misstanke om narkotika i barn och ungas nära miljö.

Rapportering:
Under 2024 har kommunen genomfört flera insatser för att förebygga droganvändning bland barn och unga. Webbportalen "Unga och droger" har uppdaterats och breddats för alla vuxna som arbetar med barn, och omfattar nu hela ANDTS-området (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel). Portalen fungerar som stöd i kampen mot beroende. Kommunen har också genomfört sju förebyggande hundsök efter narkotika på skolor i Uppsala kommun, utan att någon narkotika anträffades.

Flera aktiviteter har genomförts för att skapa en drogfri miljö inom barns fritidsaktiviteter. SSPF-nätverket och andra samverkansforum stödjer detta arbete. Till exempel rapporterar biblioteket i Uppsala droganvändning och samarbetar med EST-teamet för en snabb hantering. Proaktivt arbete pågår för att förhindra droger i anslutning till kultur- och fritidsverksamheten

Kommunen utvecklar arbetssätt för att förebygga droganvändningen i skolan och i barn och ungdomars närhet, inklusive information och direkt stöd. Implementeringen av vägledningen "Unga och brott" pågår för att skapa likvärdiga arbetssätt för att förebygga droger i nära miljöer. Kartläggning och analyser pågår för att förstå barn och ungas attityder till droger och hur de påverkas av omvärlden.

Under året har en breddad lägesbild tagits fram. Lägesbilden visar att för att minska droganvändningen behöver man arbeta socialt och utifrån ett helhetsperspektiv, med fokus på miljöer där unga vistas. Arbetet fortsätter under kommande år.

En skolledarträff hos polisen planeras med fokus på narkotika. Den framtagna lägesbilden kommer att användas för att förebygga droganvändning bland barn och unga. Kommunen kommer att fortsätta att samverka med, områdespoliser och effektiv samordning för trygghet (EST) för att öka tryggheten och säkerheten för barn och unga.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 44. Insatser mot droger i skolan och barns och ungas nära miljö ska stärkas.

Uppdrag 34: Förbättra trafiksäkerheten för barn och unga vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet.

Berörda: GSN, UBN, KS, SKOL, UKAF, KTN, IFN och PBN | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Barn och unga ska ha trygga och säkra vägar till förskola, skola och fritidsaktiviteter. Om barn kan gå och cykla tryggt är det bra för miljö och hälsa. Det ökar också barns frihet. Uppsala kommun ska förbättra trafikmiljön kring förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet. Bilfria zoner ska successivt införas runt förskolor, skolor och fritidsanläggningar. Riktlinjer ska även utarbetas för hämta- och lämnafunktion vid skolor och förskolor för att med tillräcklig geografisk distans säkerställa trafiksäkerheten för barn som går och cyklar till skolan.

Rapportering:
Kommunen har under 2024 arbetat med att förbättra trafiksäkerheten för barn och unga vid förskolor, skolor samt platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet. Bland annat har trygghetsvandringar genomförts för att identifiera och åtgärda brister som påverkar tryggheten längs vägar till kultur- och fritidsverksamheter. Kommunen har också genomfört aktiviteter som "Buslätt" och "Cykla rätt", där barn får lära sig trafiksäkert beteende. Syftet är att barn och föräldrar ska känna sig trygga i trafiken och bidra till att fler cyklar till skola, förskola och fritidsaktiviteter.

För att öka trafiksäkerheten vid förskolor, skolor och fritidsanläggningar arbetar kommunen med att införa bilfria zoner. Ett pilotprojekt pågår som omfattar tre skolor och en fritidsanläggning. Undersökningar har genomförts av olycksstatistiken vid skolor och förskolor som underlag för framtida åtgärder. Barn och ungas trygghet i trafikmiljön integreras i detaljplanering och bygglovsprocesser. Syftet är att lyfta barnrättsperspektivet och säkra skolvägar.

Ett förslag på riktlinjer för hämtning och lämning vid skolor och förskolor har tagits fram och kommer att lämnas till kommunstyrelsen för beslut Efter att riktlinjerna är beslutade kommer arbetet med trafiksäkerhet för barn och unga att integreras i det ordinarie arbetet, från översiktsplanering till genomförande och drift av allmänna platser. I framtagandet av den nya riktlinjen har nya arbetssätt med olika samarbetspartners tagits fram, vilka nu kommer att användas för att effektivisera arbetet med trafiksäkra miljöer för barn och unga.

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 45. Förbättra trafiksäkerheten för barn och unga vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet.

Uppdrag 35: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Berörda: Alla nämnder och bolag | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Kommunens förmåga till civilt försvar tar sin utgångspunkt i kommunens krisberedskap och syftar till att inför och under höjd beredskap och ytterst krig, värna befolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp.

Planering för att minska sårbarheter, stärka kontinuitetshantering och öka förmågan att hantera samhällsstörningar behöver fortsätta och planeringen för civilt försvar stärkas i alla verksamheter. Kommunala trygghetspunkter ska vara ett led i detta arbete.

Ett systematiskt arbete med utbildning och övning krävs inom kommunens verksamheter och i samverkan med civilsamhället. Samverkan med civilsamhället i krisberedskapsfrågor är av största vikt. Beredskap krävs även för att kunna arbeta analogt när vardagens tillgängliga teknik inte längre fungerar.

Rapportering:
Kommunen har börjat implementera ett styrande dokument för krisberedskap och civilt försvar. Flera övningar har genomförts för att förbättra beredskapen, både lokalt och på regionalt. Arbetet med att utveckla planer och strukturer för höjd beredskap pågår, liksom kontinuitetshantering inom kommunens verksamheter och bolag.

Kommunen har börjat implementera ett styrande dokument för krisberedskap och civilt försvar. Flera övningar har genomförts för att förbättra beredskapen, både lokalt och på regionalt. Arbetet med att utveckla planer och strukturer för höjd beredskap pågår, liksom kontinuitetshantering inom kommunens verksamheter och bolag. Övningar samt och övningar samt utbildningar har genomförts för att säkerställa en god krisberedskap. Kommunen har beslutat om en riktlinje för planering för höjd beredskap. Riktlinjen syftar till att skapa en gemensam inriktning och samsyn för Uppsala kommuns arbete inför och vid höjd beredskap. Riktlinjen tydliggör principer, ansvar och övergripande krav gällande kommunens beredskapsplanering i fredstid och verksamhet under höjd beredskap.

En modell för socialt krisstöd till allmänheten har utvecklats och implementerats, vilket säkerställer att tillräckliga resurser finns tillgängliga vid en särskild händelse.

Kommunen har aktivt deltagit i Myndigheten för skydd och beredskap (MSB) beredskapsvecka för att öka allmänhetens medvetenhet om krisberedskap. Allmänheten erbjöds föreläsningar och praktiska övningar. Samverkan med andra samhällsaktörer har stärkts vid större evenemang i Uppsala för att öka beredskapen. Arbetet med inrymningsrutiner har påbörjats i publika lokaler såsom stadsteatern.

Driftstoppsrutiner vid IT-avbrott utvecklas och uppdateras för att minimera avbrott och snabbt återgå till normal drift. Kommunen inför Blåljuskollen, ett verktyg från Lantmäteriet och Trafikverket, som hjälper blåljuspersonal att snabbt få tillgång till viktig information vid akuta situationer. Verktyget visar detaljer om vägar, byggnader och marktyp, vilket underlättar planeringen och insatsen.

Kommunen har säkrat kommunikationen med externa leverantörer, såsom vinterväghållare och åtgärder har vidtagits för att hålla maskiner i drift och säkerställa framkomligheten. Tekniska investeringar planeras även för att hålla dagvattenbrunnar rena vid skyfall.

Planeringen har nu inletts för deltagande i kärnkraftsövningen Havsörn 2025 och 2026. Arbetet med att inventera alla skyddsrum inom bostadsbolagets fastigheter fortsätter. Enligt regeringens direktiv ska samhällsviktig verksamhet kontinuitetsplanera för tre månaders störningar. Uppsala vatten och avfall AB intensifierar sitt arbete med civil beredskap och planerar att stärka robustheten de kommande tre åren

Uppdraget fortsätter 2025 som uppdrag 46. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till socialnämnden att ta fram handlingsplaner rörande hedersrelaterat våld och förtryck och våld i nära relationer.

Berörda: SCN | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkterna ingick i: Revidering av program mot våld i nära relationer (KSN-2022-01332) §320 2022-09-19

Rapportering:
Ett framtagandedirektiv har under året behandlats av koncernens ledningsgrupp. En arbetsgrupp är tillsatt och träffas regelbundet för att ta fram åtgärder och indikatorer till handlingsplanen. Arbetet fortskrider och beräknas vara färdig för beslut under hösten 2025. Kommunstyrelsen har tagit över ansvaret för uppdraget från socialnämnden.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till kommunstyrelsen att även undersöka om SOS Alarm, med nödnummer 112, kan möta behovet av stärkt trygghet genom befintligt uppdrag eller ett kompletterande samarbete.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2024 | Uppdraget är inte påbörjat

Beskrivning:
Beslutspunkterna ingick i: Svar på motion om inrättande av en trygghetscentral från Therez Almerfors (M) och Sofia Andersson (M) (KSN-2023-03223) KF 2024-06-17.

Rapportering:
Planerad start för att påbörja arbetet är i början på 2025.

Tillkommande uppdrag: att uppdra till kommunstyrelsen att tillskriva region Uppsala om behovet av att, utifrån erfarenheterna från bland annat region Stockholm, utreda förutsättningarna för en samordnande trygghetscentral i länet.

Berörda: KS | Beräknat slutår: 2026 | Uppdraget pågår

Beskrivning:
Beslutspunkterna ingick i: Svar på motion om inrättande av en trygghetscentral från Therez Almerfors (M) och Sofia Andersson (M) (KSN-2023-03223) KF 2024-06-17.

Rapportering:
Socialnämnden ingår i ett länsövergripande projekt för att samverka kring personer i behov av skyddat boende. Nämnden har ansökt om utökade medel för detta hos Socialstyrelsen.

Kommunfullmäktiges indikatorer och uppföljning av Agenda 2030

Bilagan innehåller indikatorer kopplade till fokusmålen samt indikatorer för att löpande följa upp och analysera utvecklingen inom kommunkoncernens grunduppdrag enligt reglemente eller ägardirektiv. Indikatorernas värde har där det är möjligt färgmarkerats för att illustrera hur Uppsalas status ligger till i förhållande till övriga Sverige.

Kommunerna rangordnas efter sina resultat, och de bästa resultaten får grön färg, de sämsta får rosa färg och de i mitten får gul färg.

Grönt	Kommunen är bland de bästa 25 procenten bland kommuner
Gult	Kommunen är bland de mittersta 50 procenten bland kommuner
Rosa	Kommunen är bland de sämsta 25 procenten bland kommuner

Tabell 1 Färgmarkering för nyckeltalens värden.

Färgsättningen visar om Uppsala kommun har bra eller dålig position jämfört med andra kommuner. Den talar inte om ifall resultaten är bra eller dåliga. En kommun kan ha dåliga resultat jämfört med andra trots att resultatet egentligen är bra (och vice versa).

Målvärdet för indikatorerna är beslutat av kommunfullmäktige i Mål och budget 2024-2026. Utfallen jämförs där det är möjligt med ett resultatnätverk, R9. I R9 ingår Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Örebro. Med källa menas varifrån statistiken är hämtad och var statistiken beskrivs närmare. När det under källa uppges ett identifikationsnummer är uppgiften hämtad från kommundatabasen Kolada (www.kolada.se) och identifikationsnumret (Koladaid) kan användas för att söka efter uppgiften där.

Fokusmål 1 Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Tabell 2 Indikatorer avseende tydlig ekonomistyrning.

Tydlig ekonomistyrning	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Kommunens resultat i förhållande till skatter och kommunalekonomisk utjämning (%)	8,3	4,8	1,4	1,2	2,0		Ekonomi
Kommunkoncernens resultat i förhållande till verksamhetens intäkter, skatter och kommunalekonomisk utjämning (%)	6,6	3,9	1,9	1,7	2,0		Ekonomi
Soliditet inkl pensionsåtag. kommunkoncern, (%)	27	27	30	29	25	30	Ekonomi
Låneskuld per invånare, tkr	74	73	72	74			Ekonomi
Nettokostnadsutveckling*(%) (avser kommun i förvaltningsform)	4,2	9,6	9,0	4,5			Ekonomi
Självfinansieringsgrad (%) (avser kommunkoncernen)	100	66	52	50			Ekonomi

*Utfall redovisas exklusive jämförelsestörande poster för jämförbarhet med budget.

Tabell 3 Indikatorer avseende en likvärdig skola med goda kunskapsresultat.

En likvärdig skola med goda kunskapsresultat	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%) (A2030)	88,5	86,8	87,4	86,6	Öka	85,6	N15428
Kvinnor	88,8	86,3	86,3	87,5			
Män	88,2	87,4	88,4	85,6			
Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen, kommunala skolor, andel	74,1	69,4	71,7	70,9	Öka	66,5	N15419
Kvinnor	74,3	69,3	73,5	73,7			
Män	73,9	69,5	70,0	68,4			
Gymnasieelever med examen inom tre år, kommunala skolor, andel	71,8	70,8	72,2	76,7	Öka	67,3	N17451
Kvinnor	75,8	75	74,3	78,6			
Män	68	66,5	70	74,7			
Simkunnighet bland elever i lågstadiet, andel*		84	84	84	Öka		Egen uppföljning

*Utfallet redovisas simkunnighet bland elever i årskurs 5, kommunala skolor, då uppgifter saknas om simkunnighet bland elever i lågstadiet. Nationella målet för simkunnighet mäts först i årskurs 6.

Tabell 4 Indikatorer avseende vård och omsorg med god kvalitet.

Vård och omsorg med god kvalitet	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)		81	82	81	Öka	82	U21468
Kvinnor		81	80	81			
Män		82	85	81			
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)		72	74	73	Öka	78	U23471
Kvinnor		72	73	73			
Män		72	76	71			
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%) (A2030)	78	78	75	78	Öka	80	U28532
Kvinnor	77	78	74	80			
Män	80	80	77	76			
Antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar, medelvärde	12	18	17	16	Öka	17	U21401
Kvinnor		18	16	16			
Män		19	17	16			
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv (A2030)	2 786	2 873	2 784		Minska	3 154	U20462
Kvinnor	3 265	3 270	3 075				
Män	2 214	2 400	2 437				
Andel (%) inhyrd personal av legitimerad grundbemanning (årsarbetare)		29 (75)	31 (75)	18 (46)	Minska		Egen uppföljning
ÄLN		32 (68)	34 (68)	18 (44)			
OSN		15 (7)	15 (7)	4 (2)			

Tabell 5 Indikatorer avseende förmåga till innovation och verksamhetsutveckling.

Förmåga till innovation och verksamhetsutveckling	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Medborgare med positiv uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet, andel (%)					Öka		SCB
Kvinnor							
Män							
Antal nya innovationsinitiativ tillsammans med externa parter				23			Egen uppföljning
Min närmaste chef uppmuntrar mig till att ta initiativ till förbättring av verksamheten, andelen positiva	77	77	78	78	Öka		Medarbetar-undersökningen
Kvinnor	77	77	78	78			
Män	76	77	77	77			
Antal robotiserade processer	7	7	21	23	Öka		Egen uppföljning
Antal e-tjänster på kommunens e-tjänsteplattform	11	14	26	27	Öka		Egen uppföljning

Tabell 6 Indikatorer avseende demokrati och delaktighet.

Demokrati och delaktighet	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Medborgare med positiv uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (över kommunens beslut och verksamheter), andel (%)	21,3		18,9		Öka	20,3	SCB
Kvinnor	20,9		20,6				
Män	21,7		17,2				
Medborgare med positiv uppfattning om möjligheterna som kommunens invånare har att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen? (t.ex. medborgardialoger, samråd), andelen (%)	35		30,1		Öka	36,1	SCB
Kvinnor	37,7		32,7				
Män	32,3		27,3				
Valdeltagande i senaste europaparlamentsvalet, andel (%)	63,2 (2019)	63,2 (2019)	63,2 (2019)	61,7	Öka	50,2	N05404
Valdeltagande i senaste europaparlamentsvalet, valdistrikt med lägsta valdeltagande, andel (%)	24,4 (2019)	24,4 (2019)	24,4 (2019)	23,9	Öka	23,0	Val-myndigheten
Andel kvinnor bland förtroendevalda	43	44	47	43	50		Egen uppföljning
Andel kvinnor som är ordförande i nämnder och bolagsstyrelser	48	57	45	41	50		Egen uppföljning
Ledamöter som lämnat kommunfullmäktige under mandatperioden, antal	11	13	5 (tom 2023)	6	Minska		Val-myndigheten
Kvinnor	6	8	4	4			
Män	5	5	1	2			

Tabell 7 Indikatorer avseende attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning.

Attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Tillsvidareanställda månadsavlönade, andel	78	79	80		Öka	81	N00200
Kvinnor	80	81	81				
Män	74	75	76				
Heltidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	94	95	95		Öka	92	N00206
Kvinnor	94	95	95				
Män	94	95	95				
Visstidsanställda timavlönade, kommun, andel (%)	14	13	15		Minska	13	N00202
Kvinnor	13	13	14				
Män	16	15	17				
Arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade, kommun, andel (%)	7	7	8		Minska	7	N00205
Kvinnor	6	7	7				
Män	9	8	9				
Visstidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	8	7	6		Minska	6	N00201
Kvinnor	7	7	5				
Män	10	9	7				
Medarbetare som har många (6 eller fler) frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna, andel (%)	16	16	14	13	Minska		Egen uppföljning
Kvinnor	18	17	15	14			
Män	12	13	12	11			
Medarbetarengagemang (HME), totalt kommunen (totalindex skala 0-100)	79	79	79	80	Öka	80	U00200
Kvinnor	80	79	80	80			
Män	77	78	78	78			
Personalomsättning extern avgång kommunen, andel (%), tillsvidareanställda medarbetare	5,3	7,3	7,3	6,1	Behålla nivå		Egen uppföljning
Kvinnor	5,5	7,5	7,7	6,3			
Män	4,7	7	6,6	5,6			
Personalomsättning extern avgång kommunen, andel (%), tillsvidareanställda chefer	8	10,5	8,6	7,2	Behålla nivå		Egen uppföljning
Kvinnor	8,9	10,8	9,4	5,8			
Män	5,9	9,9	6,6	8,1			
Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	8,7	8,3	8,1		Minska	7,4	N00090
Kvinnor	9,4	9,1	8,8				
Män	7,1	6,5	6,4				
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%) (A2030)	70	72	74		Öka	79	N00209
Kvinnor	66	68	70				
Män	79	81	81				
Månadsanställda inkl. timavlönade i intervallet 66 till 75 år, antal	637	755	742	759	Öka		Egen uppföljning
Kvinnor	491	533	518	530			
Män	182	222	224	229			

Attraktiv arbetsgivare och god kompetensförsörjning	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Kvinnors medianlön som andel av mäns medianlön, kommunalt anställda, andel (%)	102,6	102,7	102,8		100	101,3	N00953
Anställda kvinnor, andel (%)	72	71	71				Egen uppföljning
Andel (%) kvinnor av samtliga chefer	71	70	71	69			Egen uppföljning
Andel (%) kvinnor av chefer som leder chefer	64	61	61	64			Egen uppföljning
Andel (%) kvinnor av chefer som leder medarbetare	72	72	73	70			Egen uppföljning

Fokusmål 2 Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Tabell 8 Indikatorer avseende starkt näringsliv och god företagsservice.

Starkt näringsliv och god företagsservice	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI (A2030)	73	75	75		Öka	76	U07451
Företagsklimat enl. Svenskt Näringslivs enkätdel, ranking	272	275	257	252	Högre ranking	214	U40401
Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare (A2030)	563,1	651,8			Öka	578,2	N03702
Nya jobb per år	3224	3312	982		2000		SCB
Kvinnor	1727	1740	682				
Män	1494	1575	295				
Sysselsättningstillväxt över tid - aktiebolag (%)	4,5	4,6	3,6		2,5		Bisnode
Omsättningstillväxt över tid - aktiebolag (%)	13,5	12,6	0,2		6,0		Bisnode

Tabell 9 Indikatorer avseende fler Uppsalabor i arbete.

Fler Uppsalabor i arbete	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	45	49	22	29	Öka	38	U40455
Kvinnor	43	44	21	25			
Män	46	53	26	33			
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%) (A2030)	58,6	59,4	59,9		Öka	47,2	N01982
Kvinnor	63,9	64,9	65,6				
Män	53,3	54	54,3				
Vuxna biståndsmottagare, andel (%) av befolkningen (genomsnitt per månad)	1,8	1,6	1,3	1,3	Minska	1,5	Socialstyrelsens månadsstatistik
Kvinnor	1,8	1,6	1,4	1,3			
Män	1,8	1,6	1,3	1,2			
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen (A2030)	1,7	1,4	1,2		Minska	1,5	N31816
Kvinnor	1,7	1,5	1,3				
Män	1,7	1,4	1,2				
Arbetslöshet 18-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef.	5,9	5,1	4,8	4,3	Minska	6,1	N03920
Kvinnor	5,3	4,8	4,5	4,1			
Män	6,5	5,3	5	4,5			

Fler Uppsalabor i arbete	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av befolkningen (A2030)	4,1	3,6	3,2	3,1	Minska	4,7	N03926
Kvinnor	3,8	3,6	3,2	3,1			
Män	4,4	3,6	3,2	3,2			
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%) (A2030)	4,2	3,9			Minska	5,2	N02797
Kvinnor	3,1	2,9					
Män	5,3	5,1					
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%)	84,8	83,8			Öka	84,9	N18601
Kvinnor	86,5	84,8					
Män	83,1	82,8					
Gymnasieelever på yrkesprogram i kommunal gymnasieskola (%)	19,2	18,8	18,4		Öka	25,6	N17839
Antal elever i komvux som läser yrkesinriktningar per 100 000 invånare	478	471			Öka	492	N18905/N01951

Tabell 10 Indikatorer avseende hållbar stads- och landsbygdsutveckling.

Hållbar stads- och landsbygdsutveckling	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Färdigställda lägenheter i flerbostadshus och småhus	1234	2088	3228		2000	1203	SCB
Flerbostadshus	1000	1736	2916				
Småhus	234	352	312				
Andel (%) kvadratmeter i beviljade bygglov för byggnader med trästomme, flerbostadshus	31	5	10	1	Öka		Egen uppföljning
Andel (%) kvadratmeter i beviljade bygglov för byggnader med trästomme, verksamhetslokaler	10	5	2	0	Öka		Egen uppföljning
Medborgare med positiv bedömning av gång- och cykelvägar (utbud, trafiksäkerhet, skötsel, snöröjning) (%)	80		80		Öka	74	SCB
Kvinnor	79		79				
Män	81		81				
Medborgare med positiv bedömning av skötsel av gator och vägar (inkl snöröjning)	72		68		Öka	63	SCB
Kvinnor	72		69				
Män	72		66				
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (A2030)	89,4	89,4			Öka	86,5	N07418
Kvinnor	89,9	90					
Män	88,9	88,9					

Tabell 11 Indikatorer avseende attraktiv stad och landsbygd.

Attraktiv stad och landsbygd	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Medborgare med en positiv helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på, andel (%)	94		93		Öka	88	N00667
Kvinnor	95		93				
Män	93		93				

Fokusmål 3 Uppsala ska leda klimatomställningen

Tabell 12 Indikatorer avseende stärkt kapacitet för klimatomställning.

Stärkt kapacitet för klimatomställning	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Medborgare med positiv helhetsuppfattning om kommunens klimat och miljöarbete, andel (%)	69,8		67,2		Öka	71,9	N00636
Kvinnor	69,4		62,2				
Män	70,2		73,3				
Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, CO2ekvivalenter, absoluta tal	871	882			Minska 10-14 % per år		Egen uppföljning
Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, ton CO2ekvivalenter per invånare	3,7	3,6			Minska		Egen uppföljning
Klimatpåverkan av inköpta livsmedel, CO2ekvivalenter per kilo inköpt livsmedel	1,64	1,65	1,55	1,53	2030: 1,25		Miljöbarometern

Tabell 13 Indikatorer avseende klimatanpassning.

Klimatanpassning	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser* som inom ramen för sin verksamhetsplanering identifierat risker kopplade till klimatförändringar				82	100		Egen uppföljning
Andel (%) nämnder och bolagsstyrelser* som genomför arbete för att möta identifierade risker kopplade till klimatförändringar				79	100		Egen uppföljning

* Gäller endast berörda nämnda nämnder och bolagsstyrelser (KS, AMN, GSN, IFN, KTN, MHN, OSN, PBN, RÄN, SCN, UBN, ÄLN, Uppsala arenor och fastigheter, Skolfastigheter, Uppsala parkering, Uppsala vatten och avfall samt Uppsalahem).

Tabell 14 Indikatorer avseende en hållbar mobilitet.

Hållbar mobilitet	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Gång som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	13	11	10	18	2030: 15		Kollektivtrafik-barometern
Cykel som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	25	26	25	25	2030: 50		Kollektivtrafik-barometern
Kollektivtrafik som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	12	18	21	16	2030: 16		Kollektivtrafik-barometern

Hållbar mobilitet	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Privat motorfordon som huvudsakliga färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (årsmedeltal), andel (%)	50	44	43	41	2030: 19		Kollektivtrafik-barometern
Andel (%) förnybart bränsle i kommunala fordon	89	89	88		100		Miljöbarometern
Andel (%) fossiloberoende fordon i kommunens verksamheter	99	99	100	100	100		Miljöbarometern
Antal elbilar per publika laddplatser	27	19	22	22	Minska		NOBIL, SCB
Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv. (A2030)	483,4	485,5			Minska	603,3	U07917

Tabell 15 Indikatorer avseende hållbar och effektiv energianvändning.

Hållbar och effektiv energianvändning	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Solenergi – installerad effekt (MW), kommungeografisk	41,7	52,1	76,9		2030: 100	56	Egen uppföljning
Solenergi – installerad effekt (MW), kommunorganisatorisk	1,7	2,2	2,6		Öka		Egen uppföljning
Energianvändning per yta, kommunorganisatoriskt, kWh/m2	147	141	131		Minska		Egen uppföljning
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv. (A2030)	19	17			Minska	34	N45905

Tabell 16 Indikatorer avseende ren luft och giftfri miljö.

Ren luft och giftfri miljö	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Antal tillfällen som mätningar överskrider normvärde för partiklar kväveoxid (avser mätpunkt i centrala staden)	2	2	0	0	Minska		SLB
Antal tillfällen som mätningar överskrider normvärde för partiklar PM10 (avser mätpunkt i centrala staden)	4	12	11	6	Minska		SLB
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%) (A2030)	54	54	51	48	100	45	Miljöbarometern

Tabell 17 Indikatorer avseende skydd av natur och ekosystem och säkrad vattenförsörjning.

Natur och ekosystem och säkrad vattenförsörjning	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Skyddad natur land, andel (%) (A2030)	3,8	3,9	4,0		Öka	4,5	N85055
Ekologiskt brukad åkermark, andel (A2030)	21,9	21,6			Öka	22,2	N00403

Fokusmål 4 Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Tabell 18 Indikatorer avseende trygg och säker kommun.

Trygg och säker kommun	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%) (A2030)	31	26		32	Minska	32	U01420
Kvinnor	46	40		48			
Män	17	12		15			

Trygg och säker kommun	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Andel som alltid känner sig trygga i sitt bostadsområde på kväll och natt, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet	47		49		Öka		Liv & hälsa ung
Kvinnor	33		33				
Män	62		64				
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) (A2030)			82,2		Öka	78,2	N15643
Kvinnor			78,0				
Män			88,0				
Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning i kommunen, antal/100 000 inv	19	12	11		Minska	8	N07402
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära parrelation med offret i kommunen, antal/100 000 invånare (A2030)					Minska		Saknas
Anmälda bedrägeribrott genom social manipulation antal/100 000 inv	69	93	349		Minska	341	BRÅ
Felaktigt utbetalda ersättningar, mätt i antal felaktiga utbetalningar och felaktigt utbetalt, belopp minskar (Välfärdsbrott) (rapportering av återkrav från upphandling (kommunledningskontoret), vård- och omsorgsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen)				15,5 mkr (prel)	Minska		Egen uppföljning

Tabell 19 Indikatorer avseende jämlika livsvillkor och folkhälsa.

Jämlika livsvillkor och folkhälsa	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 invånare (A2030)	7,6	5,4	9,4	6,5	Minska	16,1	U00915
Invånare 16-84 år som saknar tillit till andra, andel (%) (A2030)	27	25		27	Minska	32	U01413
Kvinnor	25	24		27			
Män	28	26		27			
Barn i befolkning som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd, andel (%)	7,3	6,2	5,1		Minska	5,4	U31803
Ungdomar som aldrig använt narkotika, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet, andel (%)	88		89		Öka		Liv & hälsa ung
Kvinnor	91		92				
Män	86		89				
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (A2030)	76	75		74	Öka	71	U01405
Kvinnor	76	74		72			
Män	77	77		77			
Ohälsotal, dagar	17,3	17,4	17,6	18	Minska	21,8	N00957
Kvinnor	20,1	20,2	20,5	21			
Män	14,4	14,4	14,7	14			
Medellivslängd kvinnor, år (A2030)	85,3	85,5	85,7		Öka	84,8	N00925
Medellivslängd män, år (A2030)	82,1	82,2	82,5		Öka	81,3	N00923

Tabell 20 Indikatorer avseende snabb och jämställd integration.

Snabb och jämställd integration	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%) (A2030)	82	82,7	84,2		Öka	86,6	N11800
Andelen sfi-elever inom studieväg 1 och 2 som klarar kursen inom ramtid					Öka	73	Egen uppföljning
Kvinnor							
Män							
Andel (%) långtidsarbetslösa (minst 12 månader) av arbetskraften, utrikesfödda, årsmedelvärde	8,1	8,2	6,8	5,8	Minska	11,2	Arbets-förmedlingen
Kvinnor	8,1	8,7	7,6				
Män	8,1	7,7	6				

Tabell 21 Indikatorer avseende en bra start i livet.

En bra start i livet	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, årskurs 7, 9 och årskurs 2 gymnasiet, andel (%)	70		69		Öka		Liv & hälsa ung
Kvinnor	63		60				
Män	79		81				

Tabell 22 Indikatorer avseende bostäder för alla.

Bostäder för alla	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Trångboddhet i flerbostadshus enligt norm 2, andel (A2030)	14,4	14,2	13,9		Minska	14,5	N07907
Kvinnor	13,6	13,5	13,2				
Män	15,2	14,9	14,5				
Hyresrätter i bostadsbeståndet, andel (%)	37,8	38,1	38,3		Öka	47,8	N07956
Antal bostäder per 1 000 invånare för sociala ändamål (särskilda ekonomiska/sociala skäl samt enligt bosättningslagen per sista dec.)	4,1	3,1	2,5	2,8			Egen uppföljning

Tabell 23 Indikatorer avseende krisberedskap och civilt försvar.

Krisberedskap och civilt försvar	2021	2022	2023	2024	Mål	R9	Källa/Koladaid
Andel (%) av nämnder och bolagsstyrelser som har, utifrån sin risk- och sårbarhetsanalys (RSA), identifierat åtgärdsbehov och arbetar aktivt med dessa					Öka		Egen uppföljning
Andel (%) av nämnder och bolagsstyrelser som har en kontinuitetshantering inom sina samhällsviktiga verksamheter (avser ledning, avdelning, enhet)					Öka		Egen uppföljning
Andel (%) av nämnder och bolagsstyrelser som har en aktuell plan för höjd beredskap (Avser krigsorganisation, bemanning, ledningsplan för höjd beredskap samt en beskrivning av den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap)					Öka		Egen uppföljning
Andel (%) av nämnder och bolagsstyrelser samhällsviktiga verksamheter har övat sin krisledningsorganisation inför och vid allvarlig störning och kris					Öka		Egen uppföljning

Uppföljning av nationella nyckeltal för Agenda 2030

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som innehåller de 17 Globala målen för hållbar utveckling. Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har i samverkan med kommuner tagit fram ett urval av nyckeltal som stöd för kommuners genomförande av Agenda 2030. En interaktiv presentation av nyckeltalen går att hitta i kommundatabasen Kolada. Här följer en sammanfattning av statusen för dessa nyckeltal för Uppsala kommun, så långt nyckeltalen har uppdaterats i februari 2025. Där det finns möjlighet att särredovisa kvinnor och män görs en sådan särredovisning. För en närmare beskrivning av nyckeltalet hänvisas till www.kolada.se.

Nyckeltalens värden har färgmarkerats för att illustrera hur Uppsalas status ligger till i förhållande till övriga kommuner i Sverige. För varje nyckeltal rangordnas alla kommuner efter sina resultat, och de högsta resultaten får grön färg, de med lägst får röd färg och de i mitten får gul färg. Saknas data på något nyckeltal visas det med grå färg.

Tabell 24 Färgmarkering för nyckeltalens värde

Grönt	Kommunen är bland de bästa 25 procenten bland kommuner
Gult	Kommunen är bland de mittersta 50 procenten bland kommuner
Rosa	Kommunen är bland de sämsta 25 procenten bland kommuner
Grått	Det finns ingen data för kommunen

Färgsättningen visar om Uppsala kommun har bra eller dålig position jämfört med andra kommuner. Den talar inte om ifall resultaten är bra eller dåliga. En kommun kan ha dåliga resultat jämfört med andra trots att resultatet egentligen är bra (och vice versa).

Kort sammanfattning av nyckeltalens utfall

Uppsala ligger i framkant, bland de 25 procent bästa kommunerna, inom målet som berör hälsa och välbefinnande. Exempelvis när det gäller invånare med bra självskattat hälsotillstånd, sjukpenningtal, antibiotikaförsäljning, medellivslängd och fysisk aktivitet ligger Uppsala bland de 25 procent bästa kommunerna i Sverige. Vad gäller psykiskt välbefinnande har Uppsala kommun ett något sämre resultat än rikssnittet.

Uppsala kommun ligger även bland de 25 procent bästa kommunerna, eller uppvisar en positiv trend inom flera delmål som rör utbildning. Jämfört med övriga kommuner har en betydligt större andel av Uppsalas invånare eftergymnasial utbildning, och en klar majoritet av högstadieeleverna känner sig trygga i skolan.

Inom mål som gäller innovation, industri och infrastruktur, hållbar energi, hållbar konsumtion och produktion samt att bekämpa klimatförändringar ligger Uppsala i framkant jämfört med andra kommuner i Sverige.

Däremot placerar sig Uppsala bland de 25 procent med lägst resultat av kommunerna i landet inom målet som berör fattigdom. En jämförelsevis stor andel invånare mellan 20-64 år har en låg ekonomisk standard, och andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bidrag är större än i majoriteten av Sveriges kommuner. Inom målet jämställdhet har Uppsala en negativ trend gällande kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns, vilket är påtagligast bland äldre personer. Dessutom har andelen invånare som avstår från att gå ut ensam på grund av rädsla för brott ökat betydligt mer än i jämförbara kommuner.

Efter varje målområde finns en kort sammanfattning om hur det går för Uppsala utifrån målsättningen i Mål och budget. Målsättningen är att Uppsala ska vara bland de 25 procent bästa kommunerna i Sverige, alternativt uppvisa en trend som ligger i linje med eller över alla kommuners ovägda medel under den senaste fyraårsperioden avseende för kommunen relevanta indikatorer.

Mål 1 Ingen fattigdom

Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär bland annat även brist på frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet.

	2020	2021	2022	2023	2024
Invånare, 0-19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	17	17	16	16	
Invånare, 20-64 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	15	16	16	16	
Invånare, 65+ år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	11	14	12	10	
Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn, antal barn/100 000 inv	4,3	7,6	5,4	9,4	2,8
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen Totalt	1,8	1,7	1,4	1,2	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen Kvinnor	1,8	1,7	1,5	1,3	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen Män	1,8	1,7	1,4	1,2	

Tabell 25. Indikatorer mål 1 Ingen fattigdom.

Uppsala kommun är bland de 25 procent med lägst resultat av Sveriges kommuner inom målet som berör fattigdom. Det är främst en stor andel invånare, 20-64 år, som har en låg ekonomisk standard jämfört med andra kommuner. Även om trenden i Uppsala varit stabil har kommunen försämrat sig relativt övriga kommuners ovägda medel. Andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd är också stor men där har Uppsala en minskande trend de senaste fyra åren.

Mål 2 Ingen hunger

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.

	2020	2021	2022	2023	2024
Invånare med övervikt eller fetma, andel Totalt*	44,8	45,4	44,7		44,1
Invånare med övervikt eller fetma, andel Kvinnor	39,7	40,4	40,1		41,1
Invånare med övervikt eller fetma, andel Män	49,9	50,3	49,2		47,2
BMI lägre än 22 i särskilt boende, andel (%)	43,4	43,2	44,0		

Tabell 26. Indikatorer mål 2 Ingen hunger.

Inom målet ingen hunger finns en stor andel personer i särskilt boende med BMI (Body Mass Index) lägre än 22, i jämförelse med alla kommuners ovägda medel. Andelen har heller inte minskat de senast fem åren. Vad gäller övervikt och fetma tillhör Uppsala de 25 procent bästa kommunerna.

Mål 3 Hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

	2020	2021	2022	2023	2024
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) Totalt	77	76	75,1		74,3
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) Kvinnor	77	76	73,5		72,1
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) Män	77	77	76,7		76,7
Medellivslängd kvinnor, år Totalt	85,4	85,3	85,5	85,7	
Medellivslängd män, år Totalt	81,9	82,1	82,2	82,5	
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%) Totalt	86,0	86,0	81,4		83,6
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%) Kvinnor	87,0	86,0	80,6		83,3
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%) Män	85,0	85,0	82,3		83,8
Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%) Totalt	74,0	73,0	70,9		75,8
Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%) Kvinnor	75,0	73,0	70,3		73,9
Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%) Män	73,0	72,0	71,7		77,7
Invånare 16-84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel (%) Totalt	52,0	56,0	59,3		61,5
Invånare 16-84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel (%) Kvinnor	50,0	51,0	57,0		63,0
Invånare 16-84 år som är stillasittande mer än 7 timmar per dag, andel (%) Män	55,0	59,0	61,6		59,7
Elever i åk 8: Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan till exempel skolsköterskan? Andel som svarat "Mycket lätt" eller "Ganska lätt", (%) Totalt				52,7	52,7
Elever i åk 8: Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan till exempel skolsköterskan? Andel som svarat "Mycket lätt" eller "Ganska lätt", (%) Kvinnor				49,0	49,0
Elever i åk 8: Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan till exempel skolsköterskan? Andel som svarat "Mycket lätt" eller "Ganska lätt", (%) Män				58,0	58,0
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år Totalt	28,8	27,2	29,6	31,2	
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år Kvinnor	25,2	23,7	25,3	26,2	
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år Män	32,2	30,5	33,7	36,0	
Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad Totalt	8,2	7,8	8,4	8,8	9,2
Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad Kvinnor	10,5	10,0	10,8	11,2	11,9
Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad Män	5,8	5,6	6,0	6,4	6,4
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv. Totalt	2 792	2786	2873	2784	
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv. Kvinnor	3 393	3265	3270	3075	
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv. Män	2 072	2214	2400	2537	
Antibiotikaförsäljning kommun, recept/1000 inv. Totalt	210,3	195,8	211,3	232,8	
Antibiotikaförsäljning kommun, recept/1000 inv. Kvinnor	254,3	151,3	250,7	276,3	
Antibiotikaförsäljning kommun, recept/1000 inv. Män	165,5	239,3	171,0	188,1	

Tabell 27. Indikatorer mål 3 Hälsa och välbefinnande.

Uppsala kommun ligger i framkant inom målet som rör hälsa och välbefinnande. Exempelvis när det gäller invånare med bra självskattat hälsotillstånd, sjukpenningtal, antibiotikaförsäljning, medellivslängd och fysisk aktivitet ligger Uppsala bland de 25 procent bästa kommunerna i Sverige. Dock ökar andelen stillasittande i större utsträckning i Uppsala än i andra kommuner. Vad gäller psykiskt välbefinnande har Uppsala kommun ett något sämre resultat än rikssnittet, men trenden är negativ även för riket som helhet.

Mål 4 God utbildning för alla

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

	2020	2021	2022	2023	2024
Barn 1–5 år inskrivna i förskola, andel (%) Totalt	81	82,0	82,7	84,2	
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%) Totalt			77	76	77
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%) Kvinnor			82	81	82
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, hemkommun, andel (%) Män			73	71	73
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel, Totalt	88,4	88,5	86,8	87,4	86,6
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel Kvinnor	89,7	88,8	86,3	86,3	87,5
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel, Män	87,3	88,2	87,4	88,4	85,6
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) Totalt				82,2	82,2
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) Kvinnor				78,0	78,0
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%) Män				88,0	88,0
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel Totalt	73,7	74,0	75,8	74,8	74,4
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel Kvinnor	79,7	77,3	79,9	77,1	76,2
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel Män	68,5	70,8	72,3	72,7	72,7
Personer i kommunens aktivitetsansvar, andel (%) av inv 16-20 år	9,9	14,4	12,4	9,6	10,0
Kursdeltagare i komvux som har avslutat med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat eller avbrutit kurs under året (%) Totalt	65,7	65,6	60,6	67,0	
Kursdeltagare i komvux som har avslutat med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat eller avbrutit kurs under året (%) Kvinnor	67,8	67,6	62,3	68,7	
Kursdeltagare i komvux som har avslutat med godkända betyg, i huvudmannens skolenheter, andel av de som avslutat eller avbrutit kurs under året (%) Män	63,0	63,2	58,4	64,7	
Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%) Totalt	58	58,6	59,4	59,9	
Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%) Kvinnor	63,2	63,9	64,9	65,6	

	2020	2021	2022	2023	2024
Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%) Män	52,9	53,3	54,0	54,3	

Tabell 28. Indikatorer mål 4 God utbildning för alla.

Uppsala kommun ligger bland de 25 procent bästa kommunerna eller har en positiv trend på flera områden inom målet god utbildning för alla. Andelen elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram har ökat sedan föregående år, vilket gör att Uppsala även på detta område placerar sig bland de bästa kommunerna. Uppsala tillhör inte de 25 procent bästa kommunerna vad gäller gymnasieelever med examen inom fyra år, och kan inte heller visa upp en positiv trend på området.

Mål 5 Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

	2020	2021	2022	2023	2024
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel Totalt	69	70	72	74	
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel Kvinnor	65	66	68	70	
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel Män	79	79	81	81	
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%) Totalt	32,5	31,7	32,4	33,3	32,0
Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%) Totalt	40,1	40,6	39,7	38,8	38,0
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%) Totalt	83.2	83.0	82.8	83.2	
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, 65+ år, andel (%)	77,4	76,0	77,5	78,7	
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus, närstående genom parrelation med offret i kommunen (treårsmedelvärde), antal/100 000 inv					
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus, bekant med offret, antal/ 100 000 inv	119,3	131,3	134,2	132,1	
Kvinnor på ordförandeposter i kommunen, andel (%)	58,8	58,8	58,8	58,8	58,8

Tabell 29. Indikatorer mål 5 Jämställdhet.

Inom målet om jämställdhet placerar sig Uppsala relativt bra. En stor andel av antalet föräldrapenningdagar tas ut av män, även om andelen minskat något sedan föregående år. Dock har Uppsala en negativ trend gällande kvinnors mediannettoinkomst, som inte motsvaras av en liknande trend inom övriga kommuner. Den negativa trenden är påtagligast för äldre personer. Jämfört med alla kommuners ovägda medel placerar sig Uppsala bland de 25 procent med lägst resultat inom just detta område.

Mål 6 Rent vatten och sanitet

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

	2020	2021	2022	2023	2024
Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel	86,7	86,7			
Sjöar med god ekologisk status, andel	22,7	22,7	22,7		
Vattendrag med god ekologisk status, andel	8,8	8,8	8,8		
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel	86,8	86,8	86,8		

Tabell 30. Indikatorer mål 6 Rent vatten och sanitet.

Inom målet rent vatten och sanitet ligger inte Uppsala bland de 25 procent av kommunerna med bäst resultat i något av nyckeltalen. Uppsala kan inte heller uppvisa en trend som går över alla kommuners ovägda medel, utfallet är relativt oförändrat för Uppsala och andra kommuner över tid.

Mål 7 Hållbar energi för alla

Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

	2020	2021	2022	2023	2024
Nettoproduktion av el inom det geografiska området, MWh/inv	…*	…*	…*		
Elavbrott, genomsnittlig avbrottstid per kund (SAIDI), minuter/kund	29	25	43	46	
Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor på värmeverk inom det geografiska området, andel	…*	71,4	71,6		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv.	18	19	17		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh	4 199 404	4 528 950	4 151 940		

Tabell 31. Indikatorer mål 7 Hållbar energi för alla.
* Sekretessbelagd uppgift i Kolada

Inom målet hållbar energi för alla så ligger Uppsala kommun i framkant gällande slutanvändning av energi inom det geografiska området och har även en nedåtgående trend sedan 2016. Kommunen ligger dock sämre till vad gäller användning av fjärrvärme och fjärrvärmeproduktion.

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

	2020	2021	2022	2023	2024
Bruttoregionalprodukt, kommun (BRP), tkr/inv. Totalt	528,7	563,1	651,8		
Sysselsatta invånare 20-65 år, andel (%) Totalt	74,8	76,2	76,9	77,0	
Sysselsatta invånare 20-65 år, andel (%) Kvinnor	74,1	75,3	76,0	76,0	
Sysselsatta invånare 20-65 år, andel (%) Män	75,4	77,0	77,8	78,0	
Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, andel Totalt	4,2	4,2	3,9		
Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, andel Kvinnor	3,2	3,1	2,9		
Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, andel Män	5,3	5,3	5,1		
Långtidsarbetslöshet 25–64 år, andel av bef. Totalt	3,5	4,1	3,6	3,2	3,1
Långtidsarbetslöshet 25–64 år, andel av bef. Kvinnor	3,2	3,8	3,6	3,2	3,1
Långtidsarbetslöshet 25–64 år, andel av bef. Män	3,7	4,4	3,6	3,2	3,2
Förvärvsarbetande invånare 20–64 år, andel (%) Totalt*	74,7	76,1			
Förvärvsarbetande invånare 20–64 år, andel (%) Kvinnor*	74,2	75,4			
Förvärvsarbetande invånare 20–64 år, andel (%) Män*	75,2	76,8			
Arbetsolyckor, antal/1000 sysselsatta Totalt	5	5	6		
Arbetsolyckor, antal/1000 sysselsatta Kvinnor	5	5	5		
Arbetsolyckor, antal/1000 sysselsatta Män	6	6	7		

Tabell 32. Indikatorer mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.
* Nyckeltalet är avslutat.

Inom målet för arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt ligger Uppsala kommun lägre än rikssnittet och genomsnittet för jämförbara kommuner (R9) vad gäller andelen sysselsatta i befolkningen. Dock finns en positiv trend på området sedan 2020. Det finns även en positiv trend rörande andelen långtidsarbetslösa i kommunen. Dessvärre ökar antalet arbetsolyckor per 1 000 sysselsatta i motsatsen till alla kommuners ovägda medel.

Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

	2020	2021	2022	2023	2024
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel Totalt	93,8	95,0	96,1	97,5	
Företagsklimat enl. Öppna jämförelser (Insikt) - Totalt, NKI Totalt	72	73	75	75	
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel Totalt	89,5	89,4	89,4		
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel Kvinnor	90,0	89,9	90,0		
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel Män	89,0	88,9	88,9		
Elbilsladdpunkter, totalt antal				474	561

Tabell 33. Indikatorer mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur.

Inom målet hållbar industri, innovationer och infrastruktur ligger Uppsala bland de 25 procent av kommunerna med bäst resultat inom de flesta delmål. Även rankningen av företagsklimatet enligt Nöjd-kund-index uppvisar en positiv trend.

Mål 10 Minskad ojämlikhet

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

	2020	2021	2022	2023	2024
Förvärvsarbetande eller studerande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, andel (%)	58,6	72,5			
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel Totalt	75	78	78	75	78
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel Kvinnor	72	77	78	74	80
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel Män	78	80	80	77	76
Valdeltagande i det valdistrikt som hade lägst andel röstande i senaste kommunvalet, andel (%)	51,4	51,4	37,2	37,2	
Utrikes födda bland förtroendevalda kommunpolitiker, andel (%) Totalt	14,8	14,8	16,6	16,6	16,6
Utrikes födda bland förtroendevalda kommunpolitiker, andel (%) Kvinnor	18,9	18,9	18,8	18,8	18,8
Utrikes födda bland förtroendevalda kommunpolitiker, andel (%) Män	12,1	12,1	14,9	14,9	14,9

Tabell 34. Indikatorer mål 10 Minskad ojämlikhet.

Inom minskad ojämlikhet så har Uppsala en positiv trend gällande förvärvsarbetande eller studerande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) samt en stor andel utrikesfödda förtroendevalda kommunpolitiker. En positiv trend syns även inom brukarinflytande inom LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade).

Däremot har valdeltagandet sjunkit betydligt i det distrikt med lägst andel röstande i senaste kommunvalet.

Mål 11 Hållbara städer och samhällen

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

	2020	2021	2022	2023	2024
Befolkningsförändring i antal invånare under senaste femårsperioden, andel (%) Totalt	11,3	10,7	10,1	9,0	
Befolkningsförändring i antal invånare under senaste femårsperioden, andel (%) Kvinnor	10,9	10,5	10,1	9,4	
Befolkningsförändring i antal invånare under senaste femårsperioden, andel (%) Män	11,7	11,0	10,1	8,5	
Demografisk försörjningskvot Totalt	0,65	0,65	0,65	0,64	
Demografisk försörjningskvot Kvinnor	0,66	0,67	0,66	0,65	
Demografisk försörjningskvot Män	0,64	0,64	0,63	0,63	
Nytillkomna bostäder i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	92,8	94,7	97,7		
Cykelväg i kommunen, total, meter/inv	1,9	1,9	2,0	2,1	
Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg	1 469 296	1 483 576	1 407 010		
Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom), kg	164 480	168 585	162 931		
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%) Totalt	30	31	26		32
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%) Kvinnor	43	46	40		48
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%) Män	17	17	12		15
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel Totalt	14,9	14,4	14,2	13,9	
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel Kvinnor	14,0	13,6	13,5	13,2	
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel Män	15,8	15,2	14,9	14,5	

Tabell 35. Indikatorer mål 11 Hållbara städer och samhällen.

Inom målet hållbara städer och samhällen varierar utfallen för Uppsala kommun. Uppsala har en betydligt starkare befolkningstillväxt än jämförbara kommuner, men en lägre demografisk försörjningskvot. En påtaglig ökning har skett vad gäller andelen invånare som avstår från att gå ut ensamma, framförallt bland kvinnor. Däremot finns en positiv trend inom trångboddhet, samt inom luftföroreningar och partikelutsläpp.

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

	2020	2021	2022	2023	2024
Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	392	373	354	328	
Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	43	43	44	44	
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel	53	54	54		
Måltidssvinn, grundskola, gram/ätande			46		

Tabell 36. Indikatorer mål 12 Hållbar konsumtion och produktion.

Inom målet hållbar konsumtion och produktion så ligger Uppsala i framkant förutom gällande måltidssvinn i grundskolan där majoriteten av Sveriges kommuner uppvisar ett högre resultat.

Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

	2020	2021	2022	2023	2024
Utsläpp till luft av växthusgaser, ton CO2-ekv/inv.*	2,52	2,57	2,29		
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv	588 265	610 922	555 127		
Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)	12,6	16,7	19,7	22,6	
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	82,8	87,8	89,1	90,0	
Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv.	478,2	483,4	485,5	491,7	

Tabell 37. Tabell 45. Indikatorer mål 13 Bekämpa klimatförändringarna.
* Mätningen skiljer sig från indikatorn gällande växthusgaser under fokusmål 3 där lokala data för energiförbrukning samt långväga resande är inkluderat.

Inom målet om att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser ligger Uppsala i framkant jämfört med övriga kommuner i landet, och uppvisar även en positiv trend inom de flesta områdena.

Mål 14 Hav och marina resurser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling. Nyckeltal för mål 14 saknas för Uppsala.

Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

	2020	2021	2022	2023	2024
Skyddad natur totalt, andel	3,8	3,8	3,9	4,0	
Skyddad natur inlandsvatten, andel (%)	3,2	3,3	3,6	3,6	
Ekologiskt brukad åkermark, andel (%)	21,8	21,9	21,6	19,3	
Betesmark, andel (%)	2,29	2,25	2,19	2,14	2.14
Slåtteräng, andel (%)	0,04	0,04	0,04	0,04	0,03

Tabell 38. Indikatorer mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald.

Inom målet ekosystem och biologisk mångfald ligger Uppsala i de flesta fall i linje med samtliga kommuners ovägda medel under de senaste åren. Även om Uppsala inom vissa nyckeltal ligger betydligt lägre än rikssnittet finns en svag positiv trend inom andelen skyddad natur. Andelen ekologiskt brukad åkermark har minskat, men ligger fortfarande över medelvärdet för jämförbara kommuner.

Mål 16 Fred och inkluderande samhällen

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

	2020	2021	2022	2023	2024
Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%) Totalt	86,0	86,0	82,0	82,0	82,0
Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%) Kvinnor	88,0	88,0	84,0	84,0	84,0
Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%) Män	85,0	85,0	80,0	80,0	80,0
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv. Totalt	842	864	798	772	
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%) Totalt	24,0	27,0	25,2		26,8
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%) Kvinnor	22,0	25,0	23,9		26,6
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%) Män	26,0	28,0	26,5		27,0

Tabell 39. Indikatorer mål 16 Fred och inkluderande samhällen.

Inom målet om inkluderande samhällen ligger Uppsala i linje med majoriteten av Sveriges kommuner. Valdeltagande i kommunvalet har minskat i Uppsala men och andelen invånare som saknar tillit till andra har ökat. Dock är denna andel lägre än genomsnittet för jämförbara kommuner (R9). Dessutom har antalet anmälda våldsbrott per invånare minskat, och ligger betydligt lägre än både rikssnittet och genomsnittet för jämförbara kommuner. Den nedåtgående trenden är starkare än i riket i helhet.

Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap

Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling. Nyckeltal för mål 17 saknas för Uppsala.

Bilaga Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform

Innehållsförteckning

Driftsredovisning 3
Verksamhet i förvaltningsform – nämnder 3
Kommunfullmäktige 3
Valnämnden 3
Kommunrevisionen 6
Kommunstyrelsen 7
Arbetsmarknadsnämnden 16
Gatu- och samhällsmiljönämnden 23
Idrotts- och fritidsnämnden 28
Kulturnämnden 37
Miljö- och hälsoskyddsnämnden 46
Namngivningsnämnden 51
Omsorgsnämnden 53
Plan- och byggnadsnämnden 62
Räddningsnämnden 76
Socialnämnden 79
Utbildningsnämnden 91
Äldrenämnden 102
Överförmyndarnämnden 112
Verksamhet i bolagsform 118
Uppsala stadshus AB 118
Destination Uppsala AB 120
Uppsalahem AB 122
Uppsala bostadsförmedling AB 124
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB 126
Uppsala kommun skolfastigheter AB 129
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB 131
Uppsala konsert och kongress AB 133
Uppsala parkering AB 135
Uppsala stadshus holding AB 137
Uppsala stadshus holding 2 AB 138
Uppsala stadsteater AB 138
Uppsala vatten och avfall AB 140

Driftsredovisning

Verksamhet i förvaltningsform – nämnder

Följande avsnitt beskriver utvecklingen inom nämndernas verksamhet. En översikt över statusen för nämndernas arbete med fullmäktiges mål och uppdrag finns i bilaga 1. I varje nämndavsnitt presenteras statusen för kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden. Det handlar förutom om uppdrag från Mål och budget 2024–2026 om kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget och om tillkommande uppdrag som kommunfullmäktige givit nämnden vid annat tillfälle än Mål och budget. Bedömningen av nämndens bidrag till fokusmålen baseras på både kommunfullmäktiges uppdrag och övrig verksamhet som nämnden bedriver.

I redovisningen hänvisas ibland till jämförbara kommuner. Om inget annat sägs handlar det om kommunerna i jämförelsenätverket R9 där förutom Uppsala också Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås och Örebro ingår. För den som är intresserad går det att hitta genomsnittliga resultat för R9-kommunerna i databasen Kolada på www.kolada.se genom att uppge Resultatnätverket R9 i sökningen av kommun.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen såsom mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas organisation och verksamhetsformer, val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar samt val av revisorer. Kommunfullmäktige beslutar också om årsredovisning och ansvarsfrihet.

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 1. Kommunfullmäktige, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	12,8	2,1	1,4	0,5
Kommunledning och gemensam verksamhet	3,2	0,0	0,0	0,0
Nämnden totalt	**15,9**	**2,1**	**1,4**	**0,5**

Kommunfullmäktiges resultat 2024 var ett överskott om 2,1 miljoner kronor. Överskottet berodde på lägre kostnad än budgeterat för partiernas sammanträden inför fullmäktige samt inställt fullmäktigesammanträde i mars och på grund av lägre administrationskostnader för sammanträden.

Valnämnden

Valnämndens uppdrag är att på lokal nivå att ansvara för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, EU-val samt folkomröstningar i enlighet med gällande lagar.

Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i vallagen, kommunallagen samt lagen om kommunala folkomröstningar eller liknande förfaranden. Det innebär att Uppsala valnämnd är lokal valmyndighet och bland annat utser och utbildar röstmottagare, beslutar om vallokaler, arrangerar förtidsröstning, svarar för den preliminära räkningen av rösterna på valkvällen samt ansvarar för valnämndens preliminära rösträkning, den så kallade onsdagsräkningen.

Viktiga händelser under året

Valnämnden har under 2024 haft nio nämndsammanträden inklusive valdagen, sluträkning av folkomröstningen och onsdagsräkningen.

Den 9 juni 2024 genomfördes val till Europaparlamentet. Samtidigt genomförde Uppsala kommun en lokal folkomröstning som omfattade hela kommunen. Inför genomförandet av valen 2024 har nämnden baserat sitt arbete på de erfarenheter som dragits vid bland EU-valet 2019 och de allmänna valen 2022.

Efter genomförandet av EU-val och den lokala folkomröstningen sammanställdes ”Erfarenhetsrapport kommunal folkomröstning 2024”. Valnämnden ställde sig bakom erfarenhetsrapporten och överlämnade den till kommunstyrelsen.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 2. Valnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	12,4	0,8	0,1	0,0
Nämnden totalt	**12,4**	**0,8**	**0,1**	**0,0**

Valnämndens resultat 2024 var ett överskott om 0,8 miljoner kronor. Överskottet berodde framför allt på lägre kostnader för arvoden vid genomförande av EU-valet och den lokala folkomröstningen samt färre förtidsröstningslokaler. Därutöver behövdes ett färre antal rösträknare samt tillkom ett högre statsbidrag än budgeterat. Överskottet balanserar ökade kostnader för lokaler till förtidsröstning samt till utbildningen av röstmottagare.

Investeringsutgifter om 0,1 miljoner kronor i bokslut 2024 avsåg inköp av vagnar för hantering av valmaterial som ska till och från vallokaler. Inköpet är en komplettering till tidigare inköp under förra valet år 2022. Vagnarna kommer även att användas vid kommande val.

Tabell 3. Valnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**0,0**	**0,1**	**0,0**	**0,0**

Investeringar om 0,1 miljoner kronor 2024 avsåg inköp av vagnar för hantering av valmaterial till och från vallokaler. Vagnarna återanvändas vid kommande val.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag att genomföra val, det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges fokusmål är begränsat. Valnämnden har i arbetet med att konkretisera Mål och budget 2024–2026 övervägt samtliga mål och uppdrag riktade till nämnden. Nämnden har under året arbetet med ett av uppdragen: Uppdrag 11. Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun. Uppdragen som är riktade till samtliga nämnder och bolag har valnämnden bedömt att nämnden inte har möjlighet att genomföra inom ramen för sitt ansvarsområde under 2024.

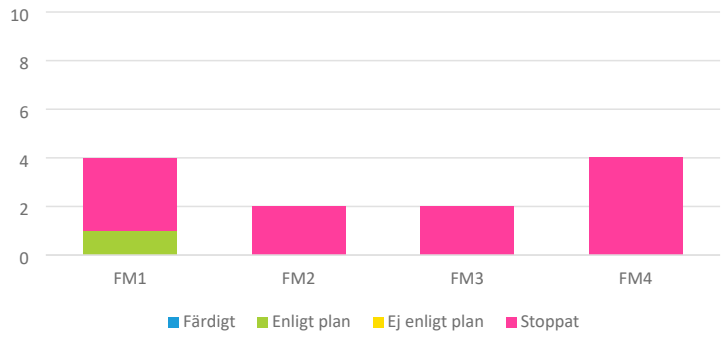

Figur 1. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Nämnden har exempelvis:

- genomfört en lokal folkomröstning för första gången i Uppsala kommun
- stärkt samordningen av kommunens samlade förmåga att genomföra val och samverkan med partiernas valansvariga vid valen i juni 2024
- genomfört utbildningsinsatser för att öka kunskapen hos nämndledamöter, tjänstepersoner och röstmottagare
- förberett för att kunna genomföra valen även om alla digitala funktioner slagits ut
- säkerställt informationen inför och under valen och tagit fram ett kunskapsunderlag inför folkomröstningen
- inlett samarbeten som rör lokalbokning, hantering av material och logistik inför valen 2026.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Arbetet med folkomröstningen följde i det stora hela arbetet med EU-valet, men hade ett antal moment som genomfördes särskilt för folkomröstningen. Arbetet med att ordna EU-val och folkomröstningen inleddes under 2023 och valnämnden har på varje sammanträde sedan december 2023 till juni 2024 fattat beslut som rör genomförandet av valen den 9 juni. Dessa beslut omfattar frågor såsom rekrytering och bemanning, arvoden, lokaler för förtidsröstning och valdag, ordning i valsedelsställ samt förhållningsregler för propaganda.

Valnämnden har som sitt stöd i genomförandet av valen haft ett valkansli om stått för planering, genomförande och efterarbete kring valen. Kansliet har haft en organisation som under månaderna mars - juni bestått av cirka femton personer, tio studentmedarbetare, samt stödfunktioner.

En utmaning med valet var tidpunkten för valdagen som inföll i samband med en långhelg efter nationaldagen. Med anledning av detta gjordes breda insatser för att säkra såväl bemanning som att uppmana invånarna i Uppsala kommun att förtidsrösta. Informationskampanjen för att uppmana till förtidsröstning föll väl ut och andelen förtidsröster blev det högsta någonsin i Uppsala kommun 52,0 procent (EU-valet 2019 41,5 procent och RKR-valet 2022 49,1 procent).

Viktiga delar i arbetet med den lokala folkomröstningen var framtagandet av röstsedlar, röstkort, kommunikation, samt sammanställning av preliminärt och slutligt resultat.

Valdeltagandet i hela riket sjönk i EU-valet jämfört valet 2019. Valdeltagandet sjönk även något i Uppsala kommun, från 63,2 procent (2019) till 61,7 procent, minskningen var något mindre än i riket i snitt. Valdeltaget i folkomröstningen får sägas vara relativt högt och landade på 51 procent vilket är ett högre utfall än snittet för lokala folkomröstningar enligt en rapport från 2023 från SKR, Det förstärkta folkinitiativet, som kartlagt alla lokala folkomröstningar mellan 2011 till och med 2022.

Uppföljning av privata utförare och verksamhet i egen regi

Valnämnden har inga privata utförare. Nämnden nyttjar konsulter för förstärkning av valkansliet och dessa arbetsleds av kansliet.

Framtida utmaningar

Arbetet med att säkerställa en stabil valorganisation är ett långsiktigt arbete som löper över flera verksamhetsår.

Det finns stora möjligheter att ytterligare förstärka samverkan kring att genomföra val med de aktörer inom kommunen som ansvarar för de kommunala lokalerna då dessa utgör majoriteten av vallokalerna och lokaler för förtidsröstning.

Det finns även stora utvecklingsmöjligheter kring hur valkansliet bemannas inför ett val. Både de ekonomiska och de arbetsrättsliga delarna för ett valkansli behöver genomlysas för att bli mer kända och transparenta vid valet 2026.

Kommunrevisionen

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommuner och regioner samt att pröva ansvarstagandet. Den kommunala revisionen granskar på fullmäktiges uppdrag och revisorerna biträds av sakkunniga yrkesrevisorer. Tillsammans prövar de om verksamheten är ändamålsenlig och effektiv, om styrningen är tillräcklig och om räkenskaperna är rättvisande. Revisionen lämnar förslag till fullmäktige i frågan om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder.

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 4. Kommunrevisionen, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	7,6	1,6	1,2	0,3
Nämnden totalt	**7,6**	**1,6**	**1,2**	**0,3**

Kommunrevisionens resultat 2024 var ett överskott om 1,6 miljoner kronor. Överskottet förklaras av att en granskning tillsammans med regionen inte genomfördes som planerat under året. Därutöver var kostnaderna för sammanträden samt kurser och konferenser lägre än budgeterat.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen har även uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet, inklusive de gemensamma nämndernas och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen leder planering och utveckling, följer upp och analyserar inom strategiskt viktiga politiska områden som exempelvis social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet inkluderande det näringslivspolitiska arbetet. Som kommunens arbetsgivarnämnd ansvarar kommunstyrelsen för den kommunövergripande arbetsgivarpolitiken som utgår från likabehandling, rättssäkerhet, demokrati och medskapande. Kommunstyrelsen är också arkivmyndighet med ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för kommunens ekonomi, IT, arbetsgivarfrågor, kommunikation, upphandling, lokalförsörjning, mark och exploatering, landsbygdsfrågor, samt kris och beredskap. Kommunstyrelsen leder och utvecklar även gemensam service inom områdena måltid, städ, transporter och kundservice.

För att utveckla en modern och effektiv förvaltning har Uppsala kommun en centraliserad stabsorganisation som leder och stödjer nämnder och bolag.

Viktiga händelser under året

I juni genomförandes Europaparlamentsvalet och den första lokala folkomröstningen i Uppsala kommun. Mycket resurser lades på att uppmuntra förtidsröstning och 52 procent av de som röstade valde att förtidsrösta, vilket är det högsta resultatet någonsin i kommunen. Uppsala hade ett valdeltagande på 61,7 procent att jämföra med rikets 53,4 procent. 51 procent röstade i folkomröstningen.

En utmaning under året var hanteringen av arbetsplatskonflikter och varsel om strejk från fackbunden Kommunal och Vårdförbundet. Kommunen skapade en organisation för att samordna insatserna och hitta lösningar för att säkra kommunens uppdrag gentemot medborgarna. Parterna kom överens om nya avtal innan varslen om strejk trädde i kraft.

I september framkom uppgifter om allvarliga händelser inom äldreomsorgen, vilket ledde till politiska beslut om bland annat förstärkt rekryteringsstöd och mer

omfattande bakgrundskontroller vid rekrytering. Under hösten har ett arbete genomförts i syfte att utveckla och stärka kvaliteten i rekryteringsprocesser och förebygga brott inom kommunala verksamheter.

De ökade kraven på beredskap och robust bemanning har återspeglats i flera delar av kommunens verksamhet. Bland annat har kommunens lager av beredskapsmat stärkts och kontinuitetsplaner för verksamhetskritiska processer har tagits fram.

Det osäkra världsläget tillsammans med hög inflation och höga räntor har påverkat kommunens ekonomi. Återhämtningen inom exploateringsverksamheten har varit långsam och intäkterna från markförsäljning lägre än under tidigare högkonjunktur. Samtidigt pågår ett stort antal stadsbyggnadsprojekt och trycket på fortsatt utveckling är högt.

Uppsala kommun prisades av Ignite Sweden för sitt framgångsrika samarbete med startup-företag och har även anslutit sig till AI Sweden.

Under året har stort fokus lagts på arbetet med kommunens klimatbudget. Kommunen har även beviljats ett bidrag från europeiska regionala utvecklingsfonden för att utveckla arbetet med cirkulärt byggande.

Flera viktiga insatser har genomförts för att främja ett hållbart och inkluderande Uppsala. Bland annat har förstudier om elektrifiering av transporter och teknikutveckling för hållbara energilösningar genomförts, och arbetet med att stärka dialog och delaktighet i samhällsplaneringen har intensifierats.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 5 Kommunstyrelsen, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	57	3	-7	2
Infrastruktur, skydd m.m	600	-92	-584	13
Fritid och kultur	3	0	0	0
Flyktingmottagande	0	9	3	8
Affärsverksamhet	0	7	-6	1
Kommunledning och gemensam verksamhet	257	-38	45	-2
Nämnden totalt	**917**	**-112**	**-548**	**22**

Kommunstyrelsens resultat 2024 var ett underskott om 112 miljoner kronor.

Underskottet inom verksamhetsområdet infrastruktur, skydd med mera berodde främst på lägre intäkter från markförsäljning, högre kostnader vid omförhandlat avtal om medfinansiering av trafikplatsen vid Mora Stenar samt avsättning för saneringskostnader av övningsfältet vid Viktoria brandstation. De högre kostnaderna balanseras till del av lägre kostnader för ledningsflyttsarbeten inom spårvägsprojektet.

Underskottet inom verksamhetsområde kommunledning och gemensam verksamhet berodde på kostnader av engångskaraktär inom fastighetsverksamheten där ändrad demografiutveckling gav anledning till avbrutna projekt som kostnadsförts och därmed påverkade resultatet.

Tabell 6. Kommunstyrelsen investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**1 102**	**648**	**520**	**889**
Extern finansiering	**-99**	**-103**	**-66**	**-147**

Kommunstyrelsens investeringsbudget 2024 uppgick totalt till 1 102 miljoner kronor. Investeringar genomfördes 2024 om 648 miljoner kronor där de största investeringarna avser strategiska markförvärv, utbyggnad inom exploateringsområden och fastighetsunderhåll. 2024 års externa finansiering uppgick till 103 miljoner kronor. Avvikelsen mot budget berodde på att vissa tilltänkta markförvärv inte genomfördes samt förseningen av nytt LSS-boende och en förskola.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen har blivit färdig med 9 av kommunfullmäktiges uppdrag. 35 uppdrag pågår enligt plan. Sju uppdrag är försenade och ett uppdrag är stoppat.

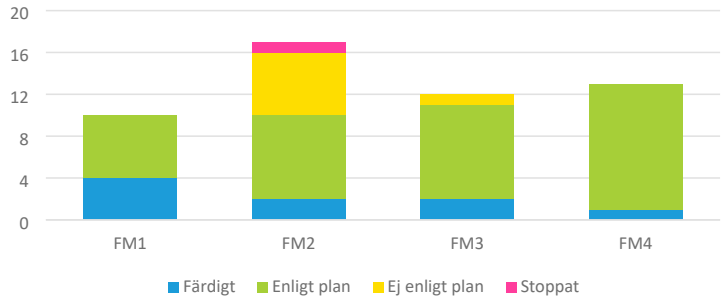

Figur 2. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms kommunstyrelsen ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Kommunstyrelsen arbetar för att effektivisera administrationen i syfte att säkerställa en resurseffektiv verksamhet.

Under året har kommunstyrelsen bland annat:

- Arbetat med att ta fram en modell för en utveckling- och innovationsbudget. Arbetet har baserats på en standard som betonar vikten av ekonomiska resurser som en av flera faktorer för att skapa en framgångsrik och innovativ organisation.
- Tagit fram ett avtalsförslag mellan Region Uppsala och Uppsala kommun för att flytta över ansvaret gällande särskilda kollektivtrafiken från kommunen till regionen.
- Sett över befintliga borgensprinciper. Översynen har medfört att de tidigare borgensprinciperna kommer att upphöra att gälla och inarbetas i finanspolicyn samt i riktlinjen för borgen och finansiella riktlinjer.

- Beslutat om en riktlinje för dialog med de som bor och verkar i Uppsala kommun, och att upphäva den tidigare riktlinjen för medborgardialog från 2017.
- Infört förstärkt bakgrundskontroll vid nyanställning, i första hand för yrkesgrupper som arbetar nära brukare inom vård och omsorg. Rutinerna gällande referenstagning har förtydligats och uppdaterad information och film finns publicerad.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Kommunstyrelsen samordnar kommunens arbete med att utveckla företagsservice och näringslivsarbete för att Uppsalas näringsliv ska kunna fortsätta att utvecklas.

Under året har bland annat:

- Tillsammans med Uppsala vatten och avfall AB gjort en översyn av VA-verksamhetens kostnadsstruktur och VA-taxans utveckling. Slutsatser från översynen visar att den taxekonstruktion som Uppsala kommuns bruknings- och anläggningsavgifter grundar sig i är av branschstandard.
- Arrangerat och utvecklat en julmarknad i Uppsala City.
- Tagit fram en riktlinje för firande av elitidrottsprestationer. Första uppvaktningen och firandet genomförs 1 februari 2025.
- Beslutat om ett programdirektiv för verksamhetsmark för näringsliv.
- Handlingsplan för näringslivsprogrammet 2024–2027 har antagits.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

Kommunstyrelsen bidrar till att stärka kommunkoncernens kapacitet att driva klimatomställningen genom stärkt samverkan inom kommunkoncernen och långsiktiga klimatsatsningar.

Under året har det bland annat:

- Beslutats om handlingsplan för Vattenprogrammet. Handlingsplanen pekar ut konkreta åtgärder för att nå vattenprogrammets mål om levande sjöar och vattendrag, rent grundvatten, god hushållning med vattenresurser och hållbar dagvattenhantering.
- Genomförts kunskapshöjande insatser kring läget i elnäten i flera olika forum bland annat inom Uppsala klimatprotokoll, i Länsstyrelsens miljöråd och i Region Uppsalas nätverk för samhällsbyggnadschefer och näringslivschefer.
- Utvecklat en digital modell som kan analysera och utvärdera olika energisystem i samhället. Modellen har använts i skarpt läge och visat mycket goda resultat. Modellen kommer börja användas i Uppsala kommuns samhällsbyggnadsprocess.
- Arbetats med pilotprojekt för klimatsmarta småhusmiljöer som en del av Uppsalas stads- och tätortsutveckling.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Kommunstyrelsen bedriver ett systematiskt och långsiktigt trygghets- och säkerhetsarbete i nära samverkan med civilsamhälle, näringsliv och myndigheter.

Under året har kommunstyrelsen bland annat:

- Ansökt om utökade medel från Brottsförebyggande rådet och Uppsala kommun har beviljats 2,4 miljoner kronor för att genomföra åtgärder för barn och unga med anledning av våldsvågen och nya komplexa behov.
- Tagit fram en breddad lägesbild har tagits fram i ett led att säkerställa att kommunen arbetar systematiskt, kunskapsbaserat och utifrån forskning och aktuell lägesbild. Den breddade lägesbilden är en del i lag om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete
- Utvecklat ett rapporteringsverktyg från företagsbesök för att fånga upp otrygghet inom Uppsalas lokala näringsliv.
- Etablerat en tipsfunktion för allmänheten vid misstänkt välfärdsbrottslighet.
- Fortsatt arbetet med att stödja och underlätta för bo- och byggemenskaper i Uppsala. Dialog har förts med Byggemenskapen Gården för att dra lärdomar av deras erfarenheter av att genomföra en byggemenskap.
- Fattat beslut om krigsorganisering av kommunen och en riktlinje för krigsorganisering i kommunen i övrigt.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Trygghet säkerhet och brottsförebyggande arbete

Den särskilda kraftsamling mot våld som beslutades av kommunstyrelsen i slutet av 2023 har inletts och gemensamma insatser har genomförts.

Under 2024 uppdaterades kommunens Hot och våld rutiner och i och med revideringen lades rutiner och information till kring otillåten påverkan. I och med tillägget uppmärksammas medarbetare på vad som är otillåten påverkan och hur de ska agera om de blir utsatta.

En tipsfunktion för allmänheten vid misstänkt välfärdsbrottslighet har upprättats.

Utöver de ärenden som faller inom ramen för visselblåslagstiftningen, omhändertas anmälningar och tips från allmänheten för vidarebefordran i organisationen. Att omhänderta anmälningar och tips från allmänheten via dessa funktioner medför en ökad chans att upptäcka brott och oegentligheter genom att allmänheten kan rapportera misstänkta välfärdsbrott.

Under 2024 har ett arbete pågått för att utveckla kamerabevakningen i Uppsala och under 2025 kommer en pilot att genomföras där kommunen kommer att testa en ny teknik som har AI baserad kompetens. Det betyder att kamerorna kommer att detektera eller upptäcka händelser som kan vara av intresse såsom gruppsamlingar, liggande personer, rök eller eld, fordonstrafik som inte ska förekomma på specifika platser mm. När kameran upptäcker dessa händelser går ett larm automatiskt till en operatör som utifrån händelsen kan genomföra relevant åtgärd. En sådan åtgärd skulle kunna vara kontroll av platsen av en ordningsvakt. Pilotprojektet kommer att utvärderas och följas upp och användas som underlag för framtida utveckling inom området.

Under våren beslutade kommunstyrelsen om en ny riktlinje för användandet av den återbäring som vissa år genereras från kommunens försäkringsbolag. År med lågt skadeutfall får kommunen tillbaka en del av de inbetalda premierna, vilka ska riktas till skadeförebyggande arbete för att ytterligare minska skador på liv och egendom. Medel kan utbetalas såväl kommuninternt som till externa parter. Den uppdaterade riktlinjen har tydliggjort kriterierna för när medel kan betalas ut och också etablerat ett tydligare ansöknings- och beslutsförfarande. Under hösten genomfördes den första

ansökningsperioden med den nya riktlinjen som grund. Av sjutton komna ansökningar kunde fjorton godkännas och totalt 4 447 000 kr betalas ut till olika projekt och insatser, interna och externa, för minskade skador i kommunen.

Krisberedskap och civilt försvar

Det osäkra världsläget och kraven på höjd beredskap har skapat nya behov av resurser och kompetens hos kommunens medarbetare. Kommunen arbetar kontinuerligt med att stärka beredskapsförmågan och säkerställa en robust grundbemanning inom flera delar av verksamheten. Utveckling av arbetssätt, förbättrad personalplanering och lägre sjukskrivningstal bidrar till stabilitet verksamheten.

Inom den årliga beredskapsveckan, som Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) är initiativtagare till ordnade kommunen bland annat en föreläsning om Nato, utställning i Stadshuset och en temadag i stadsbiblioteket och bidrog därmed till uppmärksamheten kring veckans syfte och mål.

Social hållbarhet

Under året har flera strategiska insatser genomförts för att stärka kommunens kapacitet att skapa hållbara lösningar. Nya riktlinjer och stödmaterial för att främja dialog och delaktighet har tagits fram och ett kommunövergripande nätverk för samordning och kunskapsöverföring har etablerats. Dessutom har man gjort insatser för att motverka segregation och integrera social hållbarhet i samhällsbyggnadsprocessen, i syfte att skapa mer jämlika och inkluderande livsmiljöer. Exempelvis har Gottsundaprojektet utvecklat en Social agenda för social hållbarhet vid ny- eller ombyggnation.

Samarbetet med akademin har fördjupats i syfte att dra nytta av forskning och innovation för att hantera komplexa samhällsutmaningar. Dessutom har arbetet med strategisk omvärldsbevakning förstärkts i syfte att tidigt identifiera utmaningar, finna lösningar och proaktivt bidra till kommunens utveckling.

Klimatomställning

Arbetet med att integrera klimatramverk i mark- och exploateringsverksamheten har fortgått under året. En arbetsgrupp med fokus på klimatfrågor har bildats för att stärka arbetet och tydliggöra krav relaterade till klimatpåverkan. Dessutom har en hållbarhetsgrupp för de kommunala fastighetsbolagen, stadsbyggnadsförvaltningen och hållbarhetsavdelningen bildats under ledning av fastighetsstaben, i syfte att samnyttja resurser och kompetens. Även arbetet med klimatanpassning har vidareutvecklats för att stärka samordningen i kommunkoncernen.

Då Uppsala klimatprotokoll inledde sin sjätte avtalsperiod har ett utvecklingsarbete av interna strukturer och resursförstärkningar genomförts, med ambitionen att tydliggöra och stärka protokollet för att underlätta arbetet och öka genomslaget.

Hållbar ekonomistyrning

Under året har ett omfattande arbete gjorts kopplat till förstudier för ett nytt beslutsstöd- och ekonomisystem. Redovisningen av pensionsförpliktelser har förändrats, och arbetet med mål- och budgetprocessen har utvecklats, bland annat med anpassning av investeringar kopplat till förändringar i befolkningsprognosen. Nya krav på hållbarhetsrapportering har resulterat i att rapporteringen enligt CSRD (The

Corporate Sustainability Reporting Directive) har utvecklats, med målet att den ska ingå i årsredovisningen för 2025.

IT och digitalisering

Flera stora IT-projekt har genomförts under året, och ett 50-tal är pågående inom kommunen. Utmaningar med bristande kapacitet för IT-upphandling har lett till behov av ökad kvalitetssäkring innan IT-upphandlare tilldelas. Ett beredningsråd för IT-anskaffning har etablerats för att ge stöd och samordna innan ärendet går vidare till upphandlingsverksamheten.

Det löpande arbetet med digitala stöd har fortsatt under året, samtidigt som fokus på AI har varit stort. Uppsala kommun tecknade partnerskap med AI Sweden, vilket ger tillgång till verktyg, innovation och ett nätverk för kunskapsutbyte och lärande. Verksamhetens efterfrågan på AI ökar och ett flertal piloter har startats under året. Workshops med flera ledningsgrupper har genomförts för att informera och inspirera, och en vägledning för AI har tagits fram.

Fastighet, mark och exploatering

Inom fastighetsområdet flera administrativa effektiviseringar utförts och en centraliserad driftgrupp med funktioner som stödjer hela kommunkoncernen har utvecklats. En kommungemensam hållbarhetsgrupp har etablerats i syfte att finna ett gemensamt arbetssätt för hållbara fastigheter.

Trots det osäkra världsläget har intresset för utveckling av fastigheter i Uppsalaområdet varit fortsatt stort. För att underlätta genomförandet av projekt har möjligheten till senarelagd köpeskilling införts. Planläggning eller plangenomförande pågår i samtliga prioriterade tätorter och det finns en ständig planberedskap på minst 400 byggrätter. Dessutom fortsätter arbetet med att tillhandahålla mark för näringslivet. Ett programdirektiv för Markstrategi Näringsliv har antagits som grund för kommande etableringar.

Måltidsservice

Arbetet med livsmedelsberedskap och kontinuitetshantering har fortsatt. Verksamheten är väl förberedd att hantera kriser och störningar, bland annat genom Projektet Robust grundbemanning. Projekt om minskad effektanvändning och matsvinn i köken genomförts med positiva resultat, samt ett pilotprojekt med kommunens grossist om livsmedelstransporter under kvällar och helger.

På seniorsidan har det fördjupade samarbetet med vård- och omsorgsförvaltningen lett till bättre måltider och ökad nöjdhet. Fler skolor har öppnat upp för seniorluncher, och flera restauranger samarbetar med Träffpunkter 65+ och ideella organisationer för att skapa mötesplatser för äldre.

Upphandling

Utvecklingen av arbetet med avtalsuppföljning har under året resulterat i cirka 7,2 miljoner kronor tillbaka till kommunens verksamheter. Dessutom genomförs utökade kontroller av samtliga anbudsgivare i upphandlingar, vilket tidigare enbart gjorts i riskområden.

Attraktiv arbetsgivare

Ett arbete med att utveckla, förtydliga och förstärka rekryterings- och anställningsprocessen genomförts för att säkerställa kvalitet, likabehandling och rättssäkerhet i kommunens rekryteringar.

Genom effektivisering och digitalisering av stöd, arbetssätt, processer och utbildningar så administrationen minskat, vilket tillåter fler riktade insatser till chefer och verksamheter. Därtill har organiseringen och samordningen av rehabiliteringsstödet till chefer justerats och den interna funktionen för administrativt stöd till HR stabens enhetschefer utvecklats under året. Samtidigt finns ett ökat behov av stöd till verksamheterna. En översyn av HR-stabens organisering pågår i syfte att effektivisera och optimera resurser och arbetssätt. Detta arbete fortsätter under 2025.

Ett hårdare samhällsklimat och flera incidenter har resulterat i svåra situationer och ett ökat antal personalärenden och utredningar gällande bland annat kriminalitet och otillåten påverkan. Dessutom har begäran om utlämnande av allmänna handlingar ökat kraftigt, vilket ökat trycket på medarbetarna med försämrad arbetsmiljö som följd. Samtidigt är utvecklingen positiv inom kommunens service-verksamhet, med en nedåtgående trend i antalet sjukskrivningar.

Uppföljning av privata utförare och verksamhet i egen regi

Kommunstyrelsen upphandlar tjänster inom städ och skogsförvaltning.

Städservice

Städservice utför cirka 85–90 procent av lokalvården i kommunens lokaler och cirka 10–15 procent köps in från externa leverantörer. Dessutom finns även i liten utsträckning verksamheter som har egenanställd städpersonal.

Kommunstyrelsen genomför kvalitetskontroller löpande både av städ både i egen och i extern regi. Resultatet av kvalitetskontrollerna sammanställs och där det finns upprepade avvikelser i kvaliteten sker uppföljning genom möten mellan leverantör och köpare.

Under 2024 genomfördes internt på Städservice 544 kvalitetskontroller. Resultatet av kontrollerna visar på 30 fall av mindre brister i kvaliteten på städningen. Målet på 95procent godkända kontroller nåddes nästan då resultatet landade på 94,5procent.

Samtidigt genomfördes 8 kvalitetskontroller på de externa städbolagen där 4 var godkända och 4 var ej godkända. Avstämningsmöten med dessa fyra externa städleverantörer hålls minst två gånger per år.

Verksamheten effektiviseras kontinuerligt vilket har resulterat i att 2024 års städpriser bara ökades med 4 procent trots inflation, höjda löner, pensioner och friskvårdsbidrag med mera. Dialog med berörda verksamheter (förskola, skola och gymnasium) för att öka städfrekvensen enligt miljö- och hälsoskyddsnämndens riktlinjer har genomförts, till exempel med daglig damning och två storstädningar om året.

Utbildning för lokalvårdarna för att öka städkvaliteten ytterligare har genomförts löpande under året med en extra insats under sommaren då 151 lokalvårdare genomgick golvvårdsutbildning (detta har genomförts även för praktikanter). Digital grundstäds- och golvvårdsutbildning finns som komplement och utbildningar genomförs regelbundet under året.

Under 2024 har en implementering pågått där stödverksamheten digitaliserats. Till exempel har alla lokalvårdare utrustats med Ipads där de städar efter digitala städritningar och digitala städinstruktioner.

Skogsförvaltning

Kommunstyrelsen ansvarar för den skog kommunen äger. Kommunen brukar sin skog med naturnära, hyggesfria metoder. Skogsförvaltningen har kostnader på cirka 11,5 miljoner kronor varav knappt 11 miljoner finansieras av kommunbidrag och resterande av intäkter från skogsskötseln. Driften och skötseln av skogen utförs till största delen i egen regi genom gatu- och samhällsmiljönämnden. Privata utförare tas in för större avverkningar och gallringar, vilket omfattar cirka 10–20 procent av verksamhetens totala kostnad. För större avverkningar finns upphandlade ramavtal med privata utförare. Vid manuella gallringar i naturreservat görs direktupphandlingar av privata utförare. Ersättningen erläggs per redovisad timme utifrån olika kategorier för arbetsledning, skogsarbetare och skogsmaskiner.

Större skogsvårdsåtgärder planeras och följs upp av kommunen oavsett om utföraren är intern eller extern. Ett så kallat traktdirektiv skrivs för det aktuella området med tillhörande kartor och instruktioner. När uppdraget är slutfört så görs ett platsbesök. Vid användning av externa utförare så skickas därefter en avräkning till kommunen med företagets kostnader och de intäkter som avverkningen genererat.

Framtida utmaningar

Det osäkra världsläget kommer ha fortsatt inverkan på kommunens ekonomi. Utmaningar kopplade till de ekonomiska förutsättningarna och konjunkturen är fortsatt aktuella under kommande år, inte minst eftersom kommunen bedriver ett flertal stora stadsutvecklingsprojekt i genomförandefas.

Återhämtningen inom bostadsbyggandet går långsamt och framtida exploateringar förväntas bli mer kostsamma. En viktig fråga kommer vara att identifiera åtgärder som kan stimulera byggandet och samtidigt säkerställa ekonomisk hållbarhet. Markpolitiken ställs inför ökade krav på att balansera lagstiftning, demografiska förändringar, de globala hållbarhetsmålen och kommunens egna mål inom klimatpåverkan, klimatanpassning och biologisk mångfald. Arbetet behöver också omfatta social och ekonomisk hållbarhet för att säkerställa att samhällsutvecklingen är inkluderande och robust inför framtida utmaningar.

Att skapa en robust bemanning är en utmaning, särskilt i personalintensiva verksamheter som i dagsläget har många medarbetare med visstidsanställningar. Dessutom tillkommer utmaningen att hantera höga kostnader för personal i kombination med ökade pensionsavgångar inom nyckelkompetenser.

Omvärldsläget ställer krav på ett aktivt arbete med beredskap för kris och/eller krig. Tillväxten av uppdrag och resurser inom beredskapsområdet kommer vara fortsatt stark, men konkurrensen om kompetens kommer samtidigt att öka.

Fokus kommer skifta från att attrahera och rekrytera till att behålla, utveckla och ställa om kompetens, i synnerhet mot bakgrund av den demografiska utvecklingen. För att hantera utmaningen med kompetensförsörjning behöver kommunen främja en kultur av kontinuerligt lärande och stärka möjligheterna till kompetensutveckling. Insatser inom ledarskapsutveckling är också viktiga för att säkerställa ett hållbart och attraktivt uppdrag för chefer på samtliga ledningsnivåer.

Flera parallella upphandlingar och implementeringar av löne-, schema- och bemanningssystem kommer påverka stab HR under kommande år. Därtill förväntas löneöversynen 2025 bli utmanande, med risk för konflikter, en förskjuten process och stora förändringar i avtalen.

Utvecklingen inom digitalisering och ny teknik sker snabbt. Det finns en otydlighet vilken digital kompetens som krävs i förhållande till roll och uppdrag. Särskilt behövs en strategi för hur verksamheten kan utvecklas och förändras utifrån de nya möjligheter som AI medför.

Flera centrala IT-system når i närtid slutet av sina avtalsperioder, vilket innebär att upphandling eller nya lösningar kan bli aktuellt. Inom IT-staben finns ett behov av att effektivisera förvaltning och drift så långt möjligt för att frigöra resurser till utveckling och innovation.

Det finns även ett behov av att digitalisera allmänna handlingar och minska arbetsbelastningen av att lämna ut dessa. Att hantera ett ökande inflöde av antal arbetsrättsliga ärenden förväntas bli en utmaning även under kommande år.

Att hantera desinformation för att säkerställa korrekt och pålitlig information till allmänheten är en utmaning, samt att främja arbetet med inkludering och delaktighet i Uppsalas utveckling och utbyggnad.

Kommunen behöver en mer robust valorganisation och en modell för hur kommande valkanslier ska bemannas och finansieras. Det demokratistärkande arbetet för att främja transparens, medborgarengagemang kommer vara av stor vikt inför valet 2026. Det finns även en utmaning i att nå ut till grupper och områden med lägre valdeltagande.

Fyrspårsavtalet med staten innebär omfattande och samtidiga investeringsprojekt, däribland utbyggnad av spårvägen, utveckling av Uppsala C, och byggandet av en ny stadsdel i sydöstra Uppsala med tillhörande station och anslutande infrastruktur. Den stora omfattningen och komplexiteten i fyrspårsavtalet och byggandet av spårvägen ställer krav på att kommunen utvecklar ny kompetens och anpassar sina arbetssätt, både internt och i samarbete med externa intressenter. Det ställer också krav på noggrann uppföljning och regelbunden rapportering till politiken. Det är centralt att både förvaltning och politisk ledning får rätt förutsättningar att fatta väl underbyggda beslut under hela genomförandet av fyrspårsavtalet.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för arbetsmarknadsinsatser. I sitt ansvar som utbildningsnämnd ansvarar arbetsmarknadsnämnden för kommunal vuxenutbildning och fullgör kommunens ansvar inom etableringen i genomförandet av samhällsorientering för nyanlända. Ansvaret som socialnämnd omfattar ansvar för ekonomiskt bistånd, ansvar för kommunens mottagande av nyanlända och övriga etableringsinsatser. Nämnden ansvarar därutöver för konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning och nämnden företräder kommunen i Samordningsförbundet Uppsala län.

Viktiga händelser under året

Resultat Plan för 1000 fler Uppsalabor i egen försörjning

Arbetsmarknadsnämnden har antagit ett nämndmål att andelen biståndsmottagare ska minska och inte överstiga en procent vid mandatperiodens slut. För att nå målet har nämnden under 2023 antagit Plan för 1000 fler Uppsalabor i egen försörjning. 18 av nämndens åtgärder i planen är färdiga och två är pågående.

Personer i behov av ekonomiskt bistånd har under året minskat både som genomsnittlig andel av befolkning i Uppsala och i absoluta tal. Under 2024 var den genomsnittliga andelen vuxna biståndsmottagare 1,25 procent av befolkningen, jämfört med 1,34 procent under 2023. Uppsala har en lägre andel vuxna biståndsmottagare än fem av åtta jämförelsekommuner vilket är en förbättring jämfört med föregående år.

AI och digitalisering

Förvaltningen har under 2024 fortsatt sin AI-resa med bland annat ett Vinnovafinansierat projekt med syfte att utveckla ett AI-baserat rutinstöd för medarbetarna. I slutet av året godkändes att förvaltningen startar ett lärprojekt med en AI-baserad assistent. Syftet med båda satsningarna är att utforska möjligheter till effektivisering och ökad kvalitet för olika yrkesroller och arbetsuppgifter inom förvaltningen.

Uppsökande insatser och utbildningstillfällen

Nämnden har förstärkt sitt uppsökande arbete genom flera olika projekt, bland annat hälsofrämjande insatser för att nå utrikesfödda kvinnor i projektet Kvinna hälsa arbete och genom besök på familjecentralernas öppna förskolor.

Konsument Uppsala har förstärkt satsningen att nå ungdomar genom att erbjuda en halvdagsutbildning i konsumenträtt till alla som fick feriearbete genom kommunen.

Massflyktsdirektivet

Nämnden har från och med november 2024 tagit över ansvaret för bosättning av personer enligt massflyktsdirektivet. En konsekvens är ett högre inflöde av ärenden vilket har hanterats genom en omfördelning av personalresurser.

Verksamhetsutveckling

Komvux har arbetat fram ett primärt samverkansavtal där bland annat ett gemensamt utbud av sammanhållna yrkesutbildningar ingår. Avtalet har också resulterat i att en ny utbildningsanordnare för distanskurser i regionen har upphandlats.

Uppsalas Komvux har uppmärksammats av både Nationellt centrum för svenska som andraspråk och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) som goda exempel på skolutveckling.

Inom arbetsmarknadsavdelningen har ett nytt lönestöd införts för ideella föreningar och kommunala bolag som anställer ungdomar för feriejobb. Avdelningen har också fortsatt att utveckla det språkstärkande arbetet genom en ny rutin och handlingsplan för språkinkluderande arbetssätt samt genom att ge fortsatt stöd till språkpedagoger.

Brottsförebyggande arbete

Nämnden har under året fortsatt att prioritera förebyggande arbete mot bland annat misstänkta bidragsbrott, hot och våld och otillåten påverkan. Det har skett i form av kompetenshöjande insatser för medarbetare, samverkan med polisen och uppdaterade rutiner. Under 2024 infördes även möjligheten att anmäla otillåten påverkan i KIA (Kommunens Informationssystem om Arbetsmiljö).

Arbetet med att förebygga bedrägerier har fortsatt inom Konsumentrådgivningens verksamheter.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 7. Arbetsmarknadsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	8	0	0	0
Fritid och kultur	2	0	0	0
Kommunal vuxenutbildning	191	19	21	22
Ekonomiskt bistånd	446	36	36	23
Flyktingmottagande	0	11	6	-3
Arbetsmarknadsåtgärder	230	2	4	4
Nämnden totalt	**880**	**68**	**67**	**45**

Arbetsmarknadsnämndens resultat 2024 var ett överskott om 68 miljoner kronor. Överskottet berodde främst på högre statsbidrag än budgeterat och på lägre försörjningsstödskostnader jämfört med budget.

Vuxenutbildningen hade ett överskott om 19 miljoner kronor. Överskottet berodde på högre statsbidrag än budgeterat samt lägre kostnader till externa utförare på grund av färre antal elever.

Verksamheterna ekonomiskt bistånd/flykting hade totalt ett överskott om 47 miljoner kronor. Överskottet berodde främst på högre schablonintäkter från migrationsverket men även på lägre försörjningsstödskostnader jämfört med budget. Satsningen på arbetsmarknadsanställningar hade en positiv påverkan på kostnaden för utbetalat ekonomiskt bistånd.

Arbetsmarknadsåtgärder hade ett överskott om 2 miljoner kronor. Överskottet berodde på högre intäkter från Arbetsförmedlingen jämfört med budgeterat.

Tabell 8. Arbetsmarknadsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**3**	**1**	**0**	**2**

Arbetsmarknadsnämndens investeringsbudget uppgick 2024 till 3 miljoner kronor, varav investeringar har genomförts om 1 miljon kronor. Investeringarna avser främst inventarier till verksamheten i Boländerna.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Arbetsmarknadsnämnden har blivit färdig med 18 uppdrag. Två uppdrag pågår enligt plan.

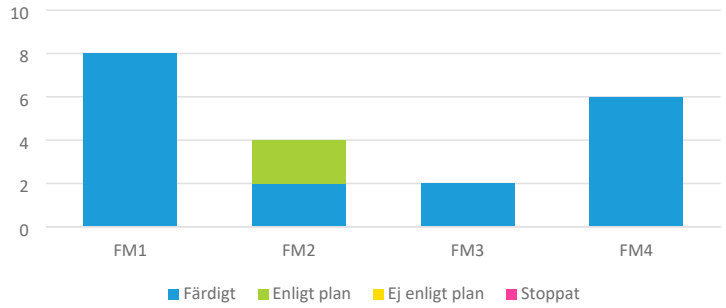

Figur 3. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Följande är några av nämndens goda resultat i arbetet med att bidra till uppfyllande av fokusmålen 2024:

- nämnden ligger fortsatt i framkant vad gäller automatisering och digitalisering
- vuxenutbildningen och arbetsmarknadsavdelningen har utvecklat framgångsrika arbetssätt genom sitt systematiska samarbete inom bland annat språkinkluderande och språkutvecklande arbetssätt inom de praktiska verksamheterna
- det uppsökande arbetet pågår inom projekt och ordinarie verksamhet samt i samarbete med familjecentral och öppen förskola
- färre Uppsalabor uppbär ekonomiskt bistånd.

Viktiga avvikelser under 2024:

Förvaltningen har i det lokala arbetsmarknadsrådet aktualiserat frågan om ett omtag kring en överenskommelse om strukturerad samverkan. Arbetsförmedlingen har ställt sig positiva och har aviserat att de genom sin nystartade kommunsektion tar ett samordningsansvar för arbetet med överenskommelsen. Behovet av en överenskommelse finns även vid utbildningsförvaltningen som ansvarar för det kommunala aktivitetsansvaret. Vid årets sista möte beslutade arbetsmarknadsrådet att bereda en plats för utbildningsförvaltningen i rådet och lyfta in det kommunala aktivitetsansvaret som en del överenskommelsen

Utveckling av grunduppdraget över tid

Socialtjänst – ekonomiskt bistånd

Den nedåtgående trenden med färre biståndsmottagare har hållit i sig även under 2024. Under året har andelen vuxna biståndsmottagare varit 1,25 procent som ett genomsnitt under året, jämfört med 2023 års 1,34 procent eller rikets genomsnitt på 1,5 procent. Uppsala har även en lägre andel vuxna biståndsmottagare än fem av åtta jämförelsekommuner. Under året har andelen långtidsarbetslösa biståndsmottagare

sjunkit mer än den totala andelen vilket är ett mycket positivt resultat. Arbetet är ett resultat av bland annat ett utvecklat klientnära arbete.

Särskilda satsningar att informera om och erbjuda ungdomar feriejobb även under andra lov än sommarlovet och ungdomssamtal i motiverande och förebyggande syfte har genomförts under året. Satsningarna är nu implementerade som del av det ordinarie arbetet.

Arbetsmarknad

Nämnden strävar efter ett jämställt arbetsmarkandsinträde och under 2024 har fler kvinnor än män påbörjat en arbetsmarknadsanställning. Samtidigt krävs ett fortsatt fokus på jämställdhetsarbetet då fler män än kvinnor lämnar ekonomiskt bistånd för arbete eller studier.

Antalet personer Inom arbetsmarknadsverksamheten som avslutades till arbete eller studier under 2024 var färre än under 2023 men andelen positiva avslut var högre. Detta beror på att underlaget i antal personer med kod arbetslös som anvisas från ekonomiskt bistånd har minskat. Andelen som avslutades till arbete eller studier steg från 23 procent under 2023 till 28,8 procent under 2024.

Under året har arbetsmarknadsavdelningen haft ett aktivt uppsökande arbete och ökat antalet arbetsmarknadsanställningar. Konsument Uppsala fortsätter att notera ett stort behov av såväl budget- och skuldrådgivning som konsumentvägledning.

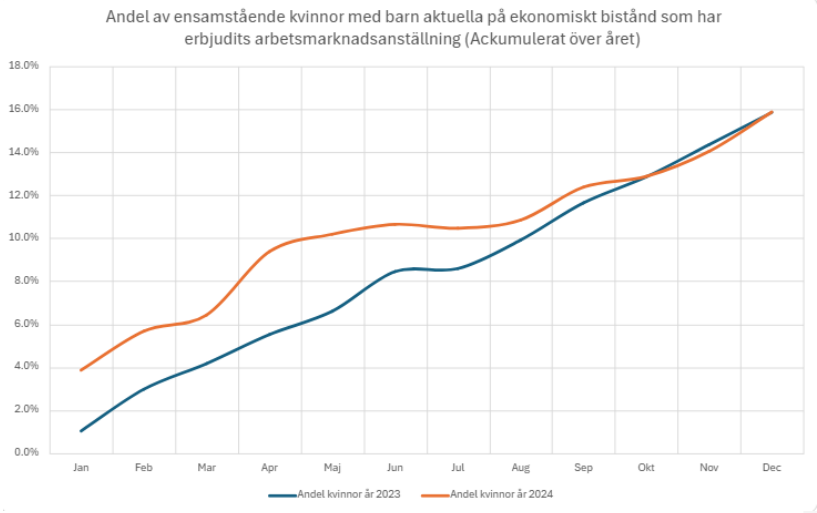

Figur 4. Andel ensamstående kvinnor med barn som erbjudits en arbetsmarknadsanställning under året.

Vuxenutbildning

Mycket fokus har under året varit på att förbereda inför Planerings- och dimensioneringsuppdraget och i och med detta har samverkan med utbildningsnämnden skett. Förändringen kommer att leda till en bättre matchning och dimensionering av utbildningsplatser som motsvarar arbetsmarknadens behov och efterfrågan. Det finns fortsatt en utmaning i att fylla platserna på yrkesutbildningar.

Ett strukturerat samarbete med arbetsmarknadsavdelningen har utvecklat det språkutvecklande arbetssättet inom de praktiska verksamheterna. Exempel på aktiviteter är arbetsplatsinformation (API) på lätt svenska, samtalsgrupper och nyttjande av en språkstödjande mobilapp.

Uppföljning av privata utförare och verksamhet i egen regi

Arbetsmarknadsavdelningen hade under året upphandlade avtal för arbetsträning som avslutades i juni 2024. Det har även funnits ett avtal om validerad praktik via direktupphandling och en feriejobbsinsats inom ramavtal. Inför 2025 har arbetsmarknadsavdelningen endast feriejobbsinsatsen Rookie Startsups som extern leverantör.

Kvalitetsarbetet har främst skett genom löpande avstämningsmöten mellan förvaltningen och leverantör. Uppföljning har även skett genom synpunkts- samt avvikelserapportering från medarbetare och arbetssökande och ungdomar som har tagit del av insatserna. Förvaltningen tar också varje år del av Rookie Startups uppföljning som de genomför med ungdomarna.

Systematisk uppföljning av upphandlade insatser sker utifrån Riktlinje för kontroll och uppföljning av kommunalt finansierad verksamhet. Det inkluderar bland annat stickprovsuppföljningar av leverantörens dokumentation och utökad kontroll av leverantörsfakturor. Eventuella brister eller kontraktsbrott lyfts till leverantören.

Enligt modellen Ett Uppsala sker samverkan regelbundet med samtliga vuxenutbildningsanordnare i kommunen, såväl upphandlade anordnare som egenregins verksamheter. En majoritet av vuxenutbildningens elever läser på skolor som drivs av externa utbildningsanordnare. Inför avslut av Hermods avtal gjordes en ny upphandling och arbetsmarknadsnämnden beslutade i samband med detta att inte fortsatt upphandla sfi (svenska för invandrare). En ny upphandling av allmänna ämnen på grundläggande och gymnasial nivå genomfördes i samarbete med andra kommuner i regionen.

Uppföljning av avtal genomförs årligen genom uppföljningsmöten, kvalitetsrapportering enligt särskild mall, synpunktshantering och tillsynsbesök. Inför uppföljningsmötena begärs dokumentation in vilket kan leda till särskild rapportering till förvaltningen. Oanmälda besök genomförs kontinuerligt. Uppföljning visar bland annat på utmaningen att fylla vissa yrkesutbildningar, elevers bristande kunskaper i matematik och svenska, samt ökat behov av stöd för att elever ska klara sina studier.

Framtida utmaningar

AI och digitalisering

Den ökade digitaliseringen riskerar att leda till ökad risk för välfärdsbrottslighet, IT-attacker och felaktig informationshantering. Det är därför viktigt att det förebyggande arbetet och utbildning inom området fortsätter. Utvecklingen inom framförallt AI rör sig snabbt framåt och det är därför viktigt att medarbetare ges rätt förutsättningar att kunna nyttja de nya möjligheterna för ökad resurseffektivitet, på ett korrekt och säkert sätt.

Inom vuxenutbildningen ställer den digitala utvecklingen, exempelvis digitala nationella prov och AI, fortsatt höga krav på kompetensutveckling och beredskap i verksamheten.

Ny lagstiftning

I juli 2025 träder den nya socialtjänstlagen och Gymnasiereformen 2025 i kraft. Inom cybersäkerheten kommer högre krav att ställs på nämndens förmåga att hantera riskanalyser och olika säkerhetsåtgärder utifrån införandet av ett nytt EU-direktiv (NIS2-direktivet). Nämnden kommer att behöva anpassa sina arbetssätt utifrån dessa reformer. Ytterligare ett nationellt initiativ som kan komma att påverka nämndens arbete är utredningen om aktivitetskrav inom försörjningsstödet.

Samverkan med Arbetsförmedlingen

Under året har det fortsatt varit svårt att få till en fungerande strukturerad samverkan med Arbetsförmedlingen. En icke fungerande samverkan riskerar att leda till att klienters inträde på arbetsmarknaden fördröjs samt att fler individer fastnar i utanförskap. Det är därför viktigt att så snart som möjligt få till en ny överenskommelse.

Utmaningar för särskilda målgrupper

En fortsatt utmaning är den ojämställdhet som existerar på arbetsmarknaden och som visar sig i att fler utrikesfödda män än utrikesfödda kvinnor lämnar arbetslöshet och når egen försörjning. Nämnden behöver därför fortsätta arbetet för ett jämställt arbetsmarknadsinträde med fokus på utrikesfödda kvinnor.

Nämnden behöver utveckla det motiverande arbetet för att få personer i långtidsarbetslöshet att utbilda sig mot bristyrken för att på sikt klara sin egen försörjning.

Svårigheter att fylla platser på yrkesutbildningarna

En utmaning för nämnden är fortsatt att fylla utbildningsplatserna inom nämndens yrkesutbildningar. Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden arbetar uppsökande och motiverande tillsammans för att få fler invånare till studier och fylla platserna.

Växande behov av budget- och skuldrådgivningen

Trots att hushållens ekonomiska situation har förbättrats riskerar köerna till budget- och skuldrådgivningen att öka under 2025 till följd av ökad arbetslöshet, ändrade regler kring ränteavdrag och ökat antal konkurser.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för planering, byggande, drift och underhåll av gator, torg, parker, parkering, hamn, gång- och cykelvägar samt kommunala trafikanläggningar. Nämnden ansvarar även för kommunens naturreservat, övriga friluftsområden, friluftsbad och anlagda vattenområden. Inom nämndens område finns även ansvaret för färdtjänst, riksfärdtjänst och trafikfrågor.

Viktiga händelser under året

Tidigt under året var det ett stort behov av vinterväghållningsinsatser vilket fick en stor påverkan på nämndens ekonomi. Nämnden tog därför beslut om att göra besparingsåtgärder om 7 miljoner kronor för att kunna nå en budget i balans för helåret.

Förberedelsearbetena för spårväg har fortsatt under året och de första entreprenaderna med ledningsflyttar och att flytta träd har påbörjats. Under 2024 flyttades 26 träd i projektet. Arbetet med att skapa livsmiljöer för cinnoberbaggen har intensifierats. Arbeten för detta pågår i naturreservaten vid Gula stigen, Hammarskog och Hågadalen-Nåsten. Arbetena kommer att pågå i många år och är en förutsättning för att kunna genomföra spårvägsutbyggnaden och kommande exploateringar i Uppsala.

Antalet resor med samhällsbetalda persontransporter ökade med 7,6 procentenheter jämfört med 2023 och totalt gjordes 525 000 resor 2024. Fler färdtjänstresor har ställt krav på ökad effektivitet i handläggning och planering.

Nämnden har under året byggt färdigt Tullgarnsbron och Gränbyparken.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 9. Gatu- och samhällsmiljönämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor-

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	642	4	-33	3
Färdtjänst/Riksfärdtjänst	77	-4	-14	-2
Affärsverksamhet	2	-1	-1	-1
Nämnden totalt	**723**	**-1**	**-48**	**0**

Gatu- och samhällsmiljönämndens resultat 2024 var ett underskott om 1 miljon kronor. Underskottet berodde bland annat på att avskrivningskostnaderna tillsammans med de finansiella kostnaderna var 14 miljoner kronor högre än budgeterat.

Avvikelser finns inom område gata och trafik, där vinterväghållningskostnaderna var 7 miljoner kronor högre än budgeterat och även transportkostnaderna för färdtjänst var 5 miljoner kronor högre än budgeterat. De ökade kostnaderna balanseras bland annat av lägre konsult- och utredningskostnader samt en återbetalning om 6 miljoner kronor avseende dagvattenavgift från Uppsala vatten och avfall AB.

Under 2024 tog nämnden fram åtgärdsplaner för att balansera de ökade kostnaderna för vinterväghållningen, transportkostnader för färdtjänst samt ökade avskrivningskostnaderna. Nämnden genomförde bland annat besparingar om 7 miljoner kronor. Åtgärder som genomfördes var vakanshållning samt lägre tillsättning av visstidsanställningar. Nämnden sänkte även ambitionsnivån gällande kantslåtter och ogräsbekämpning i gaturummet, minskade inköpen av konsulter och utredningar främst inom trafikområdet, minskade inköp av underhåll inom park och naturområdet, samt minskade utredningarna inom investeringsprojekten. Besparingsåtgärderna tillsammans med den återbetalning nämnden erhållit avseende dagvattenavgiften från Uppsala vatten och avfall AB bidrog till att nämnden klarade av att närma sig ett nollresultat.

Tabell 10. Gatu- och samhällsmiljönämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**431**	**356**	**417**	**397**
Extern finansiering	**0**	**0**	**-14**	**0**

Gatu- och samhällsmiljönämndens investeringsbudget 2024 uppgick till 431 miljoner kronor. Investeringar 2024 genomfördes om 356 miljoner kronor. I kostnaderna ingår den tid som förvaltningens medarbetare lägger för projektledning.

Störst avvikelse i omfattning var en tidigareläggning av medel för projektet Uppsala planskilda korsningar. Upphandling av entreprenören genomfördes och arbetena påbörjades 2024.

Den mest förekommande avvikelsen 2024 var senareläggningar av projekt. Den vanligaste orsaken var samordning med intilliggande projekt, där en del investeringsprojekt har kopplingar till exploateringsprojekt som inte haft samma framdrift. Därutöver tog planläggning- och tillståndsprocessen mer tid än planerat för en del projekt. Dialogerna med extern samrådspart eller medborgarna tog i vissa fall mer tid än planerat. Generellt fortsätter nämnden att arbeta med kvalitetssäkring av projektens förutsättningar och kostnadsbild samt tydliggörande av investeringsprocessen.

Några av de större investeringsprojekten var färdigställandet av Tullgarnsbron som invigdes och öppnades för allmän trafik i april 2024, renoveringen av Gränbyparken slutfördes i december 2024, byggstart sommaren 2024 av planskilda korsningar vid S:t Olofsgatan och S:t Persgatan för förbättrad framkomlighet och säkerhet samt projekteringen för etapp 1 i utvecklingen av Slottsparken som inleddes hösten 2024.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Gatu- och samhällsmiljönämnden har blivit färdig med tre uppdrag. 22 uppdrag pågår enligt plan. Ett uppdrag är försenat.

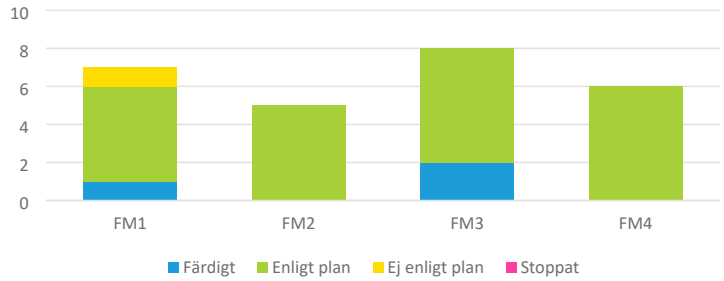

Figur 5. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Nedan ges exempel på leveranser som bidragit till måluppfyllelse under året.

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Implementerat digitalt system för att hantera grävtillstånd, markupplåtelser och trafikanordningsplaner.
- 525 000 samhällsbetalda resor har hanterats under året vilket är en ökning med 7,6 procentenheter jämfört med 2023.
- Potthål, sprickor och andra vägskador har lagats på närmare 2300 platser i kommunen under året och omkring 15 000 felanmälningar och 1 900 synpunkter har hanterats. Cirka 1 800 gatubelysningsarmaturer har bytts ut till LED armaturer. Det innebär att omkring 70 procent av kommunens 40 000 gatubelysningslampor nu har bytts ut till energieffektivare LED armaturer.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Nämnden var med och arrangerade julmarknad tillsammans med Uppsala city och Destination Uppsala. Omkring 20 000 personer besökte marknaden och den fick goda omdömen av besökare och torghandlare.
- Sommargatorna och sommartorgen på Vaksalatorg, Fyristorg och Östra Ågatan har ökat attraktiviteten och bidragit till försäljningsmöjligheter och ökat tryggheten på platserna.
- Nämnden är en stor beställare i Uppsala. Under 2024 handlade nämnden varor och tjänster för omkring 577 miljoner kronor.
- Nöjd kund index för nämndens markupplåtelser har från 2020 gradvis ökat till det senaste resultatet för 2023 som är 76.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Styrning i form av Riktlinjer för träd och Plan för Uppsalas träd har tagits fram och beslutats. Styrningen kommer bidra till att Uppsala på sikt får en ökad krontäckning vilket ger många positiva effekter och ökar förmågan att möta ett förändrat klimat.
- Nämnden har i upphandling kravställt på elektrifierade anläggningsmaskiner i ett anläggningsprojekt (andel 30 procent).

- Tullgarnsbron har öppnats och det har genomförts trafikregleringar vid Islandsbron. Biltrafiken styrs numera till Tullgarnsbron och Islandsbron har fått bättre framkomlighet för gång, cykel och kollektivtrafik.
- Gränbyparken har byggts färdigt. I parken har det planterats omkring 250 träd vilka har många positiva effekter. Parken bidrar till ökad trygghet i området.
- Omkring tre hektar yta med kortgräs har ställts om till ängs- och slåtterytor för att öka den biologiska mångfalden.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Tio nya toalettbyggnader har anlagts och tagits i drift under 2024.
- Omkring 380 ungdomar och 35 stadsvärdar har arbetat inom nämndens verksamhet 2024.
- Nämnden har tagit fram förslag på riktlinjer för hämta- och lämnafunktioner vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet. Planen är att riktlinjerna ska beslutas av kommunstyrelsen 2025.
- Musikparken i Gottsunda och Gränbyparken har invigts. Båda parkerna syftar till att bidra i både klimatsomställningsarbetet och det trygghetsskapande arbetet. En park i Lindbacken har också färdigställts.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Utvecklingen av nämndens grunduppdrag bedöms gå i linje med styrningen i Mål och budget. Nämnden prioriterar investeringsprojekt som bidrar till fullmäktiges fokusmål. Trygghetsskapande arbete och projekt som bedöms bidra till att minska utsläpp prioriteras. Nämnden arbetar löpande med att utveckla nya arbetssätt för att minska utsläppen från projekt- och driftverksamheten. Projektverksamheten blir allt bättre på att bedöma projektens klimatpåverkan och göra vägval för att minimera projektens negativa klimatpåverkan. Ett viktigt verktyg för att kunna göra detta är klimatkalkylen.

Nämnden arbetar tillsammans med kommunstyrelsens upphandlingsenhet för att styra på ökad hållbarhet i kravställningarna gentemot leverantörerna. Ett exempel på detta är att nämnden för första gången kravställt på elektrifierade anläggningsmaskiner i ett anläggningsprojekt i Rosendal. Där det är möjligt delas upphandlingar upp så att det gynnar det lokala näringslivet.

Nämnden arbetar löpande i grunduppdraget för att skapa en attraktiv utemiljö i kommunen. I senaste medborgarundersökningen (2023) uppgick resultatet för medborgarnas ”nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer” till 76,0 procent. Resultatet är bland de högsta 25 procenten i Sverige, resultatet för riket är 69,6.

Kvalitetsnivåerna för drift och underhåll har ökat successivt under ett antal år vilket lett till höga förväntningar på verksamheten hos många medborgare. Under 2023 var det svårt att uppfylla förväntningarna eftersom nämnden var i behov av att göra många besparingsåtgärder inom drift- och underhållsverksamheten. 2024 har nämnden kunnat svara upp mot förväntningarna på ett bättre sätt trots de genomförda besparingsåtgärderna om 7 miljoner. Till exempel har sopsaltningen av gång och cykelvägar genomförts under hela året.

När antalet Uppsalabor blir fler ökar nyttjandegraden av allmän plats vilket i kombination med ett förändrat klimat leder till ett ökat slitage.

Regeringen tog bort LONA-bidraget (lokala naturvårdssatsningen) inför åren 2023–2024 för alla LONA projekt som inte berör våtmarker. Nämnden har därför skiftat fokus i grunduppdraget till att söka medel för LOVA projekt (lokala vattenvårdsprojekt).

Kunskapen om trädens betydelse för en välmående stad som kan att erbjuda medborgare skugga varma sommardagar har ökat de senaste åren. Detta har lett till ett allt större fokus på att plantera och bevara träd i samhällsbyggandet. Det ger avtryck i nämndens investeringsprojekt samt drift- och underhållsverksamheten.

Uppföljning av privata utförare och verksamhet i egen regi

Nämnden genomför löpande avstämningar med externa leverantörer för att följa upp pågående arbeten. Uppföljningar görs inom ramen för respektive investeringsprojekt och för driftupphandlingar så som vinterväghållning och samhällsbetalda persontransporter. Eftersom nämnden ofta arbetsleder externa leverantörer har nämnden god insyn i hur leverantören lever upp till vad som avtalats.

Kommunstyrelsens upphandlingsverksamhet stödjer nämnden vid uppföljning av ekologiska hållbarhetskrav i ramavtal. Det finns en systematik i arbetet och inför varje verksamhetsår tas det fram en uppföljningsplan för efterföljande år som genomförs och följs upp.

Under 2024 har nämnden utökat kontrollen av drivmedel för upphandlade anläggnings- och grävmaskiner. Avvikelser har hanterats i enlighet med respektive kontrakt.

Framtida utmaningar

Effekterna av ett förändrat klimat är en utmaning som påverkar det framtida samhällsbyggandet. Mer resurser behöver investeras i att förbereda Uppsala på att hantera exempelvis ökad nederbörd. Temperaturväxlingarna mellan plus och minusgrader sliter mycket på staden, till exempel på gatukroppen, vilket kräver ökade underhåll och mer insatser. Ett annat exempel är att det under året har fallit många friska träd beroende på att marken varit så vattenmättad att den inte klarat av att bära träden.

I och med byggandet av spårvägen kommer det bli stora utmaningar med framkomligheten i delar av Uppsala. Eftersom planen är att spårvägen ska vara färdigbyggd innan 2030 är det nödvändigt att många grävarbeten genomförs samtidigt vilket leder till att framkomligheten begränsas på många ställen samtidigt i staden. Nämnden behöver hela tiden beakta näringslivsperspektivet och garantera framkomligheten för blåljusfordon. Kopplat till spårvägsprojektet och den planerade exploateringen kommer det vara utmanande att säkra livsmiljöer för cinnoberbaggen. Om livsmiljöerna för arten inte kan säkras hotas framdriften av spårvägsprojektet och den planerade exploateringen i sydöstra Uppsala.

EU har antagit ett nytt luftkvalitetsdirektiv med nya normer för luftkvalitet som ska uppfyllas senast 2030. De nya kraven ska införas i svensk lagstiftning senast den 11 december 2026. Direktivet innebär att gränsvärdena för några av de största luftföroreningarna som PM2,5 och PM10 partiklar och kvävedioxider skärps. De nya normerna ska uppnås senast 2030. Uppsala kommer hantera de nya gränsvärdena i revideringen av åtgärdsprogrammet för kvävedioxid och handlingsplan för luftkvalitet. Det kan komma att vara utmanande att nå de skärpta kraven.

Enligt kommunens befolkningsprognos 2024 kommer antalet äldre medborgare i kommunen öka årligen till och med 2050. Den procentuella förändringen för åren 2023–2050 för ålderskategorin 65-79 beräknas vara 26 procent och för 80+ beräknas den vara 94 procent. Detta kommer leda till ökat behov av färdtjänstresor. Även om regionen kommer vara utförare av färdtjänstresor från 2026 så kommer kommunen fortsatt finansiera resorna.

Från 1 januari 2026 kommer det vara krav på källsortering på offentlig plats. Inför det behöver nämnden identifiera viktiga områden där källsortering behöver införas.

Idrotts- och fritidsnämnden

Idrotts- och fritidsnämnden ansvarar för att främja folkhälsa genom att göra det möjligt att idrotta och ha en aktiv fritid i livets alla skeden. Nämnden ger föreningslivet möjlighet att bedriva idrotts-och fritidsverksamhet för barn, ungdomar och äldre genom föreningsbidrag. Nämnden ansvarar även för att tillgodose behovet av lokaler och anläggningar för barn- och ungdomsidrott liksom bredd-, elit- och paraidrott samt fritidsverksamhet. Nämnden hanterar upplåtelse av inhyrda och egenägda lokaler och anläggningar för idrotts- och fritidsverksamhet. Samverkan sker med föreningar och andra aktörer inom nämndens ansvarsområde som en del i arbetet med att forma och upprätthålla riktlinjer och mål för föreningsstöd inom nämndens ansvarsområde.

Viktiga händelser under året

Rekrytering av senior Verksamhetsutvecklare idrott

Under 2024 rekryterade nämnden en senior verksamhetsutvecklare för idrott för att stärka kompetensen inom nämndens ansvarsområden. Denna roll är central för att säkerställa att idrotts- och fritidsverksamheten i Uppsala fungerar effektivt, är inkluderande och bidrar till folkhälsa och ekonomisk hållbarhet.

Invigning av flera nya idrottsanläggningar

Under året har nämnden invigt tre nya sporthallar, BMX-banan, upprustning av Fålhagens IP samt allaktivitetsplatsen i Rosendal.

Uppsala Summer Zone

Uppsala Summer Zone har stärkt Uppsalas position som en ledande idrottsstad och bidragit till folkhälsa, social inkludering och ekonomisk tillväxt. 2024 var ett extra framgångsrikt år med över 100 000 besökare. Nämnden har arbetat intensivt med att ta vara på besökares synpunkter, särskilt från barn och unga, vilket har bidragit till platsens utveckling.

Nämnden stärker Uppsalas position

Genom initiativ och samarbeten under 2024 har nämnden stärkt Uppsalas position nationellt och internationellt. Uppsala Summer Zone inspirerar andra kommuner att skapa levande spontanidrottsplatser. Nämnden är referenskommun för Sports of England och medlem i IAKS (International Association for Sports and Leisure Facilites), vilket möjliggör kunskapsutbyte och ny inspiration

Olympiadagen

Dagen, arrangerad av Sveriges Olympiska kommitté med lokala föreningar och kommunen, syftar till att inspirera till idrott och rörelse. I Uppsala var evenemanget framgångsrikt med över 4 000 besökare, måna olika idrotter inklusive parasport.

Sociala utmaningar

Under 2024 har nämnden mött sociala utmaningar, särskilt att bekämpa ungdomsbrottslighet. Ett nätverk med trygghets- och säkerhetsavdelningen, Effektiv samordning för trygghet (EST) väktare, ungdomsjour, polis, bokningsservice och föreningar har skapats för att trygga utsatta platser. För att minska segregation och öka trygghet planeras aktivitetsnoder, som Gottsunda Activityzone, i samarbete med RF-SISU Uppland och lokala föreningar.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Idrotts- och fritidsnämndens resultat för helår var ett överskott på fem miljoner kronor jämfört med budget. Intäkterna var fyra miljoner kronor högre än budget och beror på en vidarefakturering av maskinomkostnader till Uppsala kommun arenor och fastigheter AB samt högre intäkter av markeringsavgifter från främst föreningslivet.

Kostnaderna var totalt sett i nivå med budget. Högre kostnader för reparation och underhåll samt fjärrvärme kompenseras av lägre kostnader för lokalhyror och städ. De lägre lokalhyrorna beror främst på att hyran för nya objekt debiterades något senare än budgeterat. Lägre kostnader för avskrivningar beror på att merparten av investeringarna genomfördes under hösten.

Tabell 11. Idrotts- och fritidsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Fritid och kultur	435	5	2	0
Nämnden totalt	**436**	**5**	**2**	**0**

Idrotts- och fritidsnämndens resultat 2024 var ett överskott om 5 miljoner kronor.

Överskottet berodde främst på att intäkterna var fyra miljoner kronor högre än budgeterat. En vidarefakturering gjordes av maskinomkostnader till Uppsala kommun arenor och fastigheter AB och därutöver blev markeringsavgifterna från främst föreningslivet högre på grund av högre uthyrning.

Kostnaderna var totalt sett i nivå med budget. Högre kostnader för reparationer och underhåll samt fjärrvärme kompenserades av lägre kostnader för lokalhyror och städ. De lägre lokalhyrorna berodde främst på att nya lokaler försenats. Lägre kostnader för avskrivningar berodde på att merparten av investeringarna genomfördes under hösten.

Tabell 12. Idrotts- och fritidsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**19**	**19**	**12**	**19**

Idrotts- och fritidsnämnden har genomfört investeringar 2024 i nivå med investeringsbudgeten som var 19 miljoner kronor. Investeringarna avsåg främst byte av låssystem i idrottshallar, Fålhagsparkens elljusspår samt utrustning till idrottshallar.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Idrotts- och fritidsnämnden har blivit färdig med fyra av kommunfullmäktiges uppdrag. 17 uppdrag pågår enligt plan. Två uppdrag är försenade jämfört med ursprunglig plan.

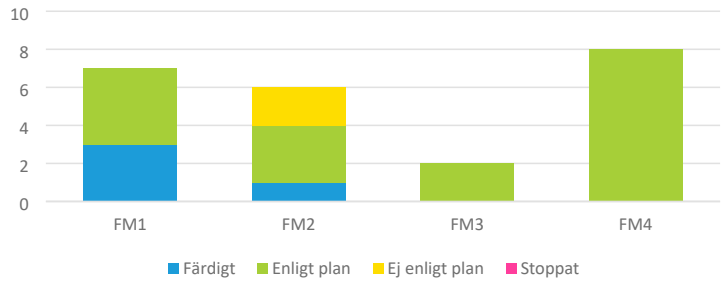

Figur 6. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Nämndens måluppfyllelse för 2024 bedöms vara hög, med ett fokusmål helt uppfyllt och tre i hög grad uppfyllda. Förvaltningen har arbetat med att uppfylla nämndens grunduppdrag, inklusive hälsofrämjande och långsiktig planering.

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Nämnden har implementerat det kommunkoncerngemensamma bokning- och bidragssystemet, 80 procent av nämndens anläggningar är nyckelfria.
- Antalet aktiviteter för målgruppen äldre har ökat, föreningsbidrag för 60+, särskild Träffpunktsdag på Uppsala Summer Zone.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Nämnden inspirerar andra kommuner både nationellt och internationellt hur man kan skapa aktiva organiserade spontanidrottsplatser, samt är en referenskommun till Sports och England.
- Idrottspolitiskt program med handlingsplan är beslutade och arbete med att implementera har startat.
- Inför 2025 planerar nämnden och RF-SISU Uppland en uppsalamodell av Olympiadagen, med skola på fredagen, allmänhet på lördagen och fokus på äldre på söndagen. Ärendet bedöms därmed vara besvarat.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Förvaltningen har tillsammans med kommunledningskontoret tagit fram en rapport om konstgräsplaner i Uppsala kommun och sedan 2019 är nio principer för miljövänliga konstgräsplaner implementerade.
- Nämnden hanterar upphandling av nya anläggningar och materiel, ett exempel är klimatanpassningen på Fålhagens IP, där konstgräsplanen sänkts 0,5 meter för att fungera som översvämningsyta.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Nämnden har gett Hållbarhetsbidrag-CSR till föreningar för öppna, uppsökande och kostnadsfria aktiviteter. Gottsunda Activityzone har lockat många barn och unga i ett idrottssvagt område.
- En plan har tagits fram för att öka antalet organiserade spontanidrottsplatser. Fortsatt god samverkan med föreningar och inom de olika partnerskapen som bidrar till Sportis och andra aktiviteter.
- Uppsala Summer Zone tog emot över 100 000 besökare i alla åldrar, här erbjöds också familjer på Ronald McDonalds hus en egen dag att få aktivera sig och ha kul.
- Tre föreningsdialoger har genomförts med fokus på lokalförsörjningsplan, föreningsdrivna anläggningar och idrottens kostnader. Ett nytt partnerskap med Uppsala paraidrott för att inkludera personer med funktionsnedsättning i idrotts- och fritidsaktiviteter.

Utredningar och omvärldsbevakning

Under 2017 satte nämnden målet att bli Sveriges främsta idrottskommun och har klättrat från 14:e plats till att vinna priset 2023/2024. Uppsala tog även andra platsen som främsta elitidrottskommun. Under 2024/2025 tog Uppsala andra platsen i båda kategorierna. Rankingen visar att Uppsala är en förebild för hur idrott kan bidra till regional utveckling, samhällsbyggnad och ökad folkhälsa.

För att uppnå nämndens mål och andra strategiska uppdrag har flera utredningar och behovsbeskrivningar tagits fram:

- Behovsbeskrivning för utredning om bandyns behov och placering av en lösning som möter bandyns behov för såväl bredd som elit på både kort sikt som lång sikt.
- Behovsbeskrivning för utredning om konstgräsplan i Lindbacken
- Behovsbeskrivning för utredning om inomhushall för konstgräsplan i Uppsala
- Behovsbeskrivning för utredning om nytt elljusspår och konstsnöspår i Gottsundagipen
- Behovsbeskrivning för utredning om nationell standard på skidskyttebanan i Storvreta

Alla utredningar/behovsbeskrivningar ligger till grund för kommande verksamhetsplan och framtida planering för ökad folkhälsa likväl som Uppsala som idrottsstad.

Avvikelser från nämndens planering 2024

- Österängens plan rustas upp för amerikansk fotboll på elitnivå är försenat. Arenor och fastigheter AB under ledning av sin projektchef har återupptagit upprustningen av anläggningen.
- Att uppdrag idrotts- och fritidsnämnden att i samråd med Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB följa nybyggnationen av arenan och

anpassningen av befintlig anläggning så att det möter idrottens behov inom investeringsramen är försenat. Arbetet med evenemangsarenan är fortsatt pausad och flyttad från nämndens lokalförsörjningsplan till kommunstyrelsens. A-hallen ska anpassas och beräknas vara klart 2026 samt att en ny ishall (D-hallen) byggs och beräknas stå klart 2025.

- Uppmana samtliga nämnder att höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut är försenat. Under 2024 har förvaltningen tagit fram en strategisk verksamhetsplan för analoga beredskapsåtgärder och hantering av långvarig kris: Säkrande av kulturarv och kritiska funktioner vid digitala avbrott.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Utvecklingen av grunduppdraget går i linje med styrningen i Mål och budget.

Fysisk aktivitet och en känsla av delaktighet är två faktorer som påverkar vår hälsa positivt och bidrar till ökat välbefinnande. Genom att skapa samhälleliga förutsättningar som stimulerar och inbjuder till fysisk aktivitet, skapas det sociala sammanhang som bidrar till en förbättrad fysisk och psykisk hälsa.

Nämnden arbetar för en aktiv och hälsosam fritid för alla åldrar, med fokus på barn och ungas delaktighet i idrott- och fritidsföreningar. Faktorer som påverkar delaktighet inkluderar härkomst, ekonomi och funktion. För att få en lägesbild av barn och ungas delaktighet används resultat från Liv hälsa ung-enkäten, som genomförs vartannat år. Eftersom undersökningen inte gjordes 2024, används resultaten från 2023.

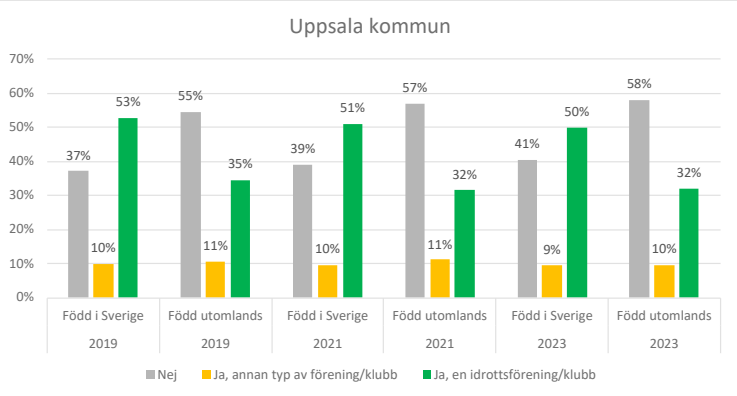

Figur 7. Diagram över andel av 12 849 ungdomar i Uppsala som svarat om de är med i en idrottsförening eller ej, om de är födda i Sverige eller ej. Källa: Regionens enkät Liv hälsa ung.

Riksidrottsförbundet (RF) genomför årligen undersökning utifrån Regionala statistikområden (RegSo) för att identifiera idrottssvaga områden. Undersökningen släpar ett år utifrån den modell som föreningar söker aktivitetsstöd från Riksidrottsförbundet. I Uppsala är det Gränby, Gottsunda, Valsätra och södra Bäcklösa som har identifierats som idrottssvaga områden.

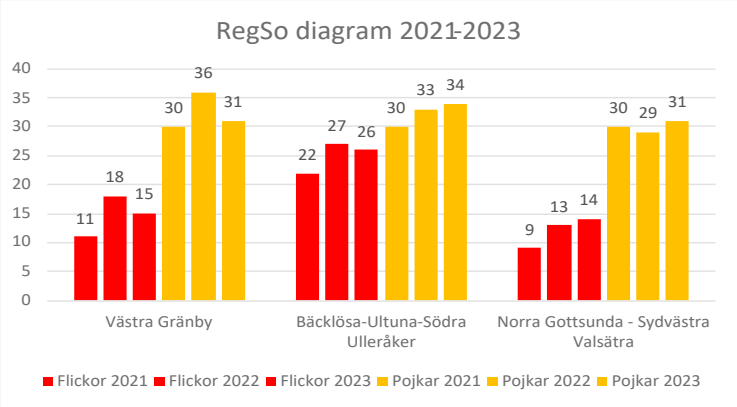

Figur 8. Diagram över antal Lok-deltagare per 100 invånare i stadsdelarna Västra Gränby, Bäcklösa-Ultuna-Södra Gottsunda samt Norra Gottsunda-Sydvästra Valsätra för åren 2021–2023.

Under 2024 tecknade nämnden ett partnerskap på Uppsala parasportsförening för att förbättra fritiden för personer med funktionsnedsättning. Partnerskapet syftar till att skapa en trygg idrotts- och fritidsverksamhet, öka simkunnigheten och arrangera tävlingar och evenemang. Nämnden har också erbjudit öppna kostnadsfria idrottsaktiviteter som Gottsunda Activityzone, Uppsala Summer Zone, gratis sommarlov, Gameplan, Onside och nattfotboll. Dessa aktiviteter bidrar till delaktighet, minskad segregation och en viktig del i det trygghetsskapande arbete.

I analysarbetet ingår att jämföra med andra kommuner. Uppsala kommun använder genomsnittet för R9-kommunerna(resultatnätverk) om det inte finns skäl att välja andra kommuner. I R9-kommunerna ingår Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Örebro.

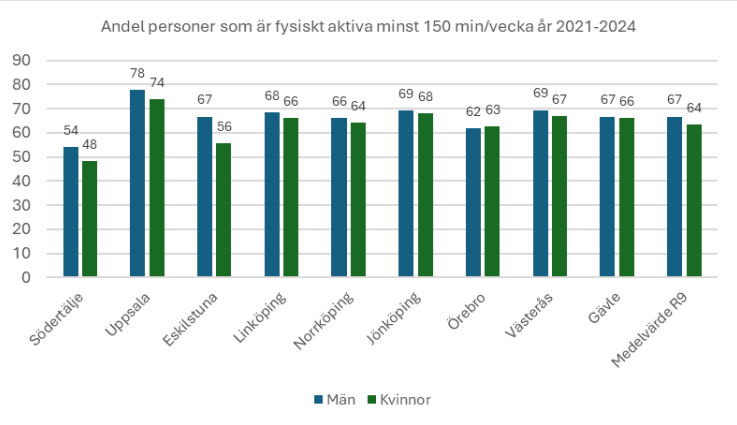

Figur 9. Diagram över andel fysiskt aktiva (150 min/vecka) efter kommun, fysisk aktivitet, andel, kön och år (avrundat till närmaste heltal). Källa: Folkhälsomyndigheten.

Mellan 2021–2024 uppgav 78 procent av männen och 74 procent av kvinnorna i Uppsala att de var fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka. Det är en ökning mot förra mätperioden mellan 2019–2022 där motsvarande siffror var 76 procent av männen och 74 procent av kvinnorna. Andelen personer som är aktiva minst 150

minuter per vecka är anmärkningsvärt hög i jämförelse med referenskommunerna enligt figur 5.

Vilka faktorer som ligger bakom ökningen samt skillnaden mot referenskommunerna har inte analyserats närmare. Faktorer som kan spela in och påverka Uppsalas positiva resultat, kan ha att göra med kommunens fortsatta satsning på idrotts- och fritidsanläggningar för både spontanidrott och organiserad idrott, samt ett arbete med att synliggöra av dessa satsningar. I Uppsala kommun har invånarna en hög utbildningsnivå, vilken forskning visar på att det finns ett samband mellan graden av fysisk aktivitet och utbildningsnivå.

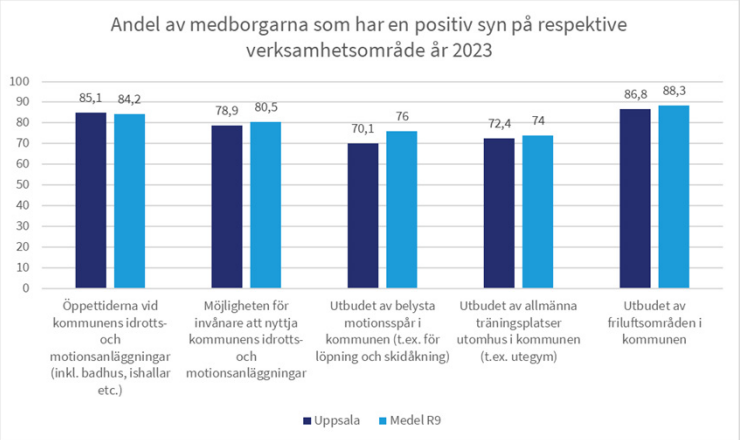

Figur 10. Diagram över medborgarnas syn på idrott, motion och friluftsliv i Uppsala kommun och R9-kommunerna. Källa: SCB:s medborgarundersökning år 2023.

Nya siffror från 2024 har inte kunnat inhämtats från SCB:s statistikdatabas, utan redovisas endast på länsnivå. Det gör det svårt att bryta ner och säkerställa resultatet, särskilt i jämförelse mot länen hos referenskommunerna som har fler antal kommuner och fler mindre kommuner i länet.

Andelen av Uppsala kommuns invånare som har en positiv syn kring möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar och utbudet av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen, har sedan 2021 års mätning ökat.

Andelen invånare i Uppsala kommun som är nöjda med öppettiderna vid idrotts- och motionsanläggningar har minskat något sedan 2021. Detta gäller även utbudet av belysta motionsspår. Sedan 2023 har kommunen invigt ett nytt elljusspår i Fålhagsparken och planerar ett nytt i Gottsundagipen, vilket kan påverka framtida resultat.

Den generella trenden visar att Uppsala kommuns invånare har en mindre positiv syn på tillgången till kommunens anläggningar jämfört med R9-kommunerna. Medborgarundersökningen 2023 visar att de generellt är något mer positiva till möjligheten till organiserad idrott än till spontanidrott.

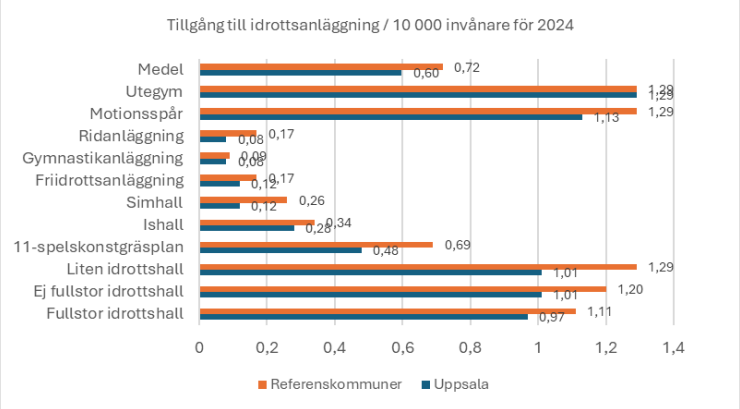

Figur 11. Diagram över tillgång till idrottsanläggning per 10 000 invånare. Referenskommuner: Halmstad, Karlstad, Gävle, Västerås, Eskilstuna, Sundsvall och Umeå.

Uppföljning av anläggningsbeståndet 2024

I jämförelse mellan Uppsala kommun och referenskommunernas (Halmstad, Karlstad, Gävle, Västerås, Eskilstuna, Sundsvall och Umeå) anläggningsbestånd går att utläsa följande.

Tillgång till idrottsanläggningar för kommunens barn och unga ser bättre ut än för snittet i hela kommunen. Däremot ligger Uppsala kommun fortsatt efter i respektive anläggningskategori med undantag för tillgång till utegym och gymnastikanläggning i jämförelse med referenskommunerna.

Uppsala kommuns invånare har en relativt god tillgång till spontanidrottsanläggningar, såsom utegym och motionsspår, särskilt i målgruppen barn och unga. Detta speglas dock inte i SCB:s medborgarundersökning från 2023 och skulle kunna analyseras närmare.

För organiserad idrott och mer traditionella idrottsanläggningar är tillgången till idrottshallar, ishallar, simhallar, konstgräsplaner, friidrottsanläggningar och ridanläggningar lägre i Uppsala kommun jämfört hos referenskommunerna. Under 2024 har flera åtgärder i lokalförsörjningsplanen färdigställts som idrottshallar, spontanaktivitetsytor, boulebanor, konstgräsplan och BMX-bana vilket är positivt men inte fullt speglas i jämförelsen av nyckeltal och som visar fortsatt behov av lokaler och anläggningar för att möta efterfrågan hos allmänheten och föreningslivet i kommunen.

Uppföljning av privata utförare och verksamhet i egen regi

Nämnden har beslutat om en ersättning till föreningar som enligt avtal sköter kommunens elljusspår, vilka främst ligger på landsbygden. Övriga elljusspår sköts av egenregi genom gata-park- och natur (enhet Friluft). Inom uppdraget ingår det tillsyn, skötsel och spårning vilket sker till självkostnadspris.

Nämnden har sedan lång tid ersatt föreningar enligt avtal att sköta städ och tillsyn i ett fåtal idrottshallar: Järlåsa, Gamla Uppsala och Vattholma.

Sedan 2024 ger nämnden Studiefrämjandet ett bidrag för skötsel och utlåning av IP-skogen.

Nämnden anser att avtalssamverkan med föreningarna är ett bra komplement till egenregi och att samverkan fungerar bra.

Framtida utmaningar

Social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet

För att få fler barn och unga fysiskt aktiva och delta i föreningslivet är det avgörande att skapa trygga och inkluderande miljöer där alla ges lika möjligheter. I Uppsala liksom i andra kommuner, finns det områden som är idrottssvaga på grund av socioekonomiska förhållanden, bristande kunskap om idrotten och föreningarnas betydelse eller otillräcklig tillgång till organiserad spontanidrott eller anläggningar.

Att erbjuda spontanidrott utan organisering leder ofta inte till ökad fysisk aktivitet eller föreningsdeltagande, utan många gånger är det samma barn och unga som redan är aktiva som nyttjar platsen. Därför behövs fler organiserade spontanidrottsplatser och tillfällen, där föreningar i samverkan med kommunen bedriver öppna sporthallar, fotbollsplaner, mini aktivitetszoner eller liknande. För att genomföra detta behöver nämnden medel och budgetera för minskade markeringsavgiftsintäkter samt beräkna eventuella bidrag för föreningar.

Fritidsbanken är en viktig aktör som genom utlåning bidrar till jämlikhet, ökad aktivitet och hållbarhet genom cirkulär ekonomi. En framtida utmaning är att stärka samverkan med olika aktörer och kommunala förvaltningar för att få fler resurser och nå fler målgrupper. Ett viktigt utvecklingsområde är att utöka utrustningsutbudet för målgrupper med särskilda behov, vilket kräver specifik parasportsutrustning som är svårt att få in som donation. Nuvarande lokaler är inte heller tillgänglighetsanpassade och har begränsad förvaringskapavitet, vilket gör det svårt att möta alla målgruppers behov. Så som fritidsbanken bedrivs idag finns det inte resurser för att utöka öppettider eller medverka på olika evenemang.

Nämndens kostnader utgör till nästan 80 procent fasta kostnader såsom lokal- och hyreskostnader samt driftavtalskostnader till föreningar och Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB. Att möta årliga effektiviseringskrav med kostnadsbesparingar är därmed utmanande för nämnden.

I idrott- och fritidsnämndens lokalförsörjningsplan finns fortsatt utredningar och åtgärder som över tid kommer förbättra tillgången för allmänheten och föreningslivet att kunna vara aktiva och idrotta. Särskilt kommer förutsättningarna för fotboll och simidrotten att förbättras över tid genom planerade åtgärder i lokalförsörjningsplanen, samt tillgången till fler fullstora idrottshallar.

Nämndens verksamheter påverkas av olika väderförhållanden (värme och snö), särskilt extremväder. Dessa förhållanden kan äventyra resurser som el och vatten samt påverka nämndens ekonom negativt.

Förändrat säkerhetsläge i samhället

Det förändrade säkerhetsläget i samhället, utifrån krig, höjd terrorhotsnivå och kriminalitet vilket medför, en central utmaning är att fortsatt stärka trygghet och säkerhet inom idrotts- och fritidsnämndens verksamhetsområden. Detta gäller särskilt i områden som präglas av social oro. Nämndens verksamhet behöver därför ha en långsiktig strategi för att hantera komplexiteten i frågor kopplade till trygghet och inkludering, samtidigt som samverkan med de aktörer som bedriver verksamhet

exempelvis föreningar, trygghet- och säkerhet, polisen, Bokningsservice och socialtjänstens Ungdomsjour behöver utvecklas ytterligare. Samtidigt intensifieras arbetet med att motverka alla former av arbetslivskriminalitet, vilket ställer krav på förstärkt tillsyn och uppföljning i samverkan mellan olika förvaltningar och externa aktörer. Vidare behöver krisberedskapen och kontinuitetshanteringen fördjupas för att stärka förmågan att hantera framtida krissituationer, samtidigt som trygghetsskapande åtgärder anpassas för att möta förändrade samhällsutmaningar.

Starkt fokus på klimatomställning och anpassning

Nämnden står inför flera utmaningar när det gäller att leda klimatomställningen. Att minska växthusgaser med 10–14 procent per år till 2030, kräver en ökad kunskap och förståelse för vad i nämndens verksamhet som ger klimatutsläpp och hur dessa kan minskas. Att främja hållbara transporter påverkas inte bara av nämndens arbete, utan styrs även av de anpassningar Uppsala kommun gör i samhällsbyggandet, kostnad för lokaltrafik och föreningarnas engagemang att påverka medlemmarnas vilja att resa hållbart. Hållbart resande för föreningslivet är en komplex fråga eftersom möjligheten att åka bil är en viktig faktor för de ideella ledarna. Detta utifrån de ideella ledarnas begränsade tid, idrottsutrustning som ska fraktas, därtill kommer medvetenhet och vanor till.

Kulturnämnden

Kommentar [EL1]: Ny: Kulturnämnden verkar för att alla invånare i Uppsala kommun ska ha tillgång till ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv. Varje dag välkommas tusentals besökare till nämndens verksamheter.

Kulturnämnden ansvarar för kommunens kultur- och konstverksamhet, kulturarvsfrågor, kultur-, natur- och fritidsverksamhet för barn och unga, samt genomförande av kommunens officiella nationaldagsfirande och medborgarskapsceremoni.

Nämnden är huvudman för kommunens folkbiblioteksverksamhet, kulturhus, museer, kulturscener, kulturskola, allaktivitetshus, fritidsgårdar, öppen fritidsverksamhet och naturskola.

Nämnden fördelar bidrag till det professionella fria kulturlivet, lokal kultur och amatörkultur, studieförbundsverksamhet, nationella minoriteters föreningar, viss verksamhet inom det finska förvaltningsområdet, lokalhållande organisationer, utveckling av allmänna samlingslokaler, samt kultur- och fritidsverksamhet för barn och unga.

Nämnden fördelar stipendier inom kultur- och konstområdet, samt beslutar om kommunens fristadsstipendiat. Nämnden ansvarar också för kommunens konstnärliga gestaltningsprojekt, konstinköp och konstsamlingar.

Viktiga händelser under året

Under 2024 har flera betydande satsningar och initiativ genomförts för att stärka och utveckla kulturnämndens verksamheter.

Revideringen av handlingsplanen till det kulturpolitiska programmet har fortsatt, parallellt med framtagandet av en ny biblioteksplanför perioden 2025-2029 som antogs i slutet av 2024. Kulturnämnden beslutade om såväl en övergripande utredning om scenkonstens förutsättningar i Uppsala som riktlinjer för kulturnämndens arbete med kulturarv.

Invigningen av Gottsundaskolan, med en modern idrottshall, ett allaktivitetshus och en fritidsklubb, har öppnat nya möjligheter för aktiviteter och möten i området, riktade till både barn, unga och vuxna. I Rosendal har ett nytt multihus invigts, där ett meröppet bibliotek och lokaler för kulturskolan bidrar till att stärka tillgången till kultur och lärande i området.

Förberedelserna inför öppningen av Uppsala slottshistoriska har avancerat till sitt slutskede. Museet kommer att öppna för allmänheten den 17 maj 2025. Ett nytt magasin för konstsamlingar har etablerats och samlingarna kommer att vara helt inflyttade i magasinet till årsskiftet 2025–2026. Offentlig konst har implementerat sitt klimatberäkningsverktyg, som nu används för att minimera klimatpåverkan vid produktion av konstverk.

Uppsalas tredje 4H-gård har öppnat på Linnés Sävja efter omfattande renovering och verksamhetsanpassningar, vilket gjort gården mer inbjudande och funktionell för både barn och vuxna. Samtidigt har Parksnäckan genomgått en betydande uppgradering där loger, kontor, försäljningsytor och offentliga toaletter har renoverats. Under året genomfördes även en ny upphandling för sommarprogram på Parksnäckan för perioden 2025–2028.

Utveckling av organisationen

Inom Fritid Uppsala har en omfattande omorganisation genomförts, baserad på en genomlysning från våren 2023. Den nya organisationen trädde i kraft i augusti 2024. Den största förändringen är uppdelningen av avdelningen i fem områden under enhetschefer. För att stötta enhetschefer och medarbetare har roller som pedagogiska utvecklare införts. På avdelningsnivå har en verksamhetsutvecklare och en verksamhetscontroller rekryterats för att stärka kvalitetsarbete och skapa struktur för analys av verksamhetsdata.

En genomlysning och omställning av verksamheten på Reginateatern genomfördes med fokus på framtida inriktning utifrån det kulturpolitiska uppdraget och ekonomiska förutsättningar. Arbetet har syftat till att säkerställa långsiktigt hållbara verksamhetsformer för gästspelsscenen.

Europeisk kulturhuvudstad 2029

Under 2024 arbetade Uppsala intensivt med ansökan om att bli europeisk kulturhuvudstad 2029, en process som samlade kulturaktörer, akademi och näringsliv kring en gemensam vision för kulturens roll i hållbar samhällsutveckling. Arbetet med ansökan har fungerat som en stark katalysator för innovation, samverkan och utveckling inom kultursektorn. I december meddelade EU-kommissionens internationella expertjury att Kiruna blir europeisk kulturhuvudstad 2029. Arbetet har gett kommunen värdefulla insikter inför fortsatt arbete med att lyfta kulturen i Uppsala.

Trygghet, inkludering och kulturens kraft

Under 2024 har trygghets- och samhällsutvecklingsarbetet varit centralt inom kulturnämndens verksamheter, med särskilt fokus på att möta utmaningar i områden med social oro. Social oro, påverkan av psykisk ohälsa, missbruksproblematik, utsatthet i samhället har en påverkan på båda bibliotek och kulturhus. Under året har öppettiderna i Sävja kulturhus anpassat som bidrar till en trygg verksamhet, både för besökare och medarbetare i kulturhuset och på biblioteket. Social oro och ökad

kriminalitet, särskilt i Gottsunda, Gränby och Sävja, har skapat otrygghet bland ungdomar och medarbetare inom Fritid Uppsalas verksamheter. Riktade insatser har genomförts i dessa områden för att skapa trygga miljöer och stärka det förebyggande arbetet.

Fritid Uppsala och Bibliotek Uppsala har arbetat nära aktörer som SSPF, lokala BRÅ och polisen för att utveckla gemensamma strategier för trygghets- och säkerhetsfrågor. För att möta behovet av stöd till ungdomar i riskzonen för kriminalitet har Fritid Uppsala utvecklat och implementerat en lotsningsprocess som del av en satsning, *Kraftsamling mot kriminalitet. Uppsala Summer Zone* erbjöd under sommaren en trygg och aktiv mötesplats för alla åldrar. Kulturskolan har med öppen och avgiftsfri kulturskola i Gränby allaktivitetshus för första gången och med statliga medel arbetat med att nå ungdomar som inte är föreningsaktiva i ett område där få barn och unga deltagit i kulturskoleundervisning.

Kulturens roll i klimatomställning

Genom att integrera klimatomställning i verksamhetsmål, bidrar nämnden till att minska klimatpåverkan och anpassa Uppsala till ett förändrat klimat. Utöver ett klimatverktyg har under 2024 en förstudie slutförts för att utveckla Biotopia som informationshub för klimatomställning.

Nämnden har också arbetat systematiskt med att minska klimatutsläpp inom sina verksamheter. Genom att utöka närvaron på landsbygden, använda klimatsmarta transportlösningar och nya digitala verktyg har nämnden minskat behovet av resor och pappersbaserad administration inom flera verksamheter.

En höjdpunkt under året har utan tvekan varit initiativet Lille Call to Action – for low carbon and more inclusive culture. Nämndens medverkan i detta initiativ syftar till att inspirera och mobilisera såväl publiken som kulturella och konstnärliga aktörer att ta ett aktivt ansvar för klimatfrågorna.

Uppsala på den (inter)nationella arenan

Som tidigare nämnt nådde processen om att bli europeisk kulturhuvudstad 2029 sitt slutskede under året. Processen har bidragit enormt till att stärka kommunens internationella profil, byggt upp nya nätverk och skapat förutsättningar för fortsatt engagemang i europeiska samarbeten. Inom nämndens verksamhetsområden finns dock många fler konkreta exempel på (inter)nationella projekt.

Uppsala var värdar för SKR:s kultur- och fritidskonferens 2024 tillsammans med Region Uppsala. Temat "Levande kultur och meningsfull fritid för barn och unga" lockade deltagare från hela landet och gav möjlighet att dela erfarenheter och skapa nätverk.

Samarbeten som syftar till erfarenhetsutbyte och pedagogisk utveckling har gjorts med skolor i Spanien, Finland och Tyskland. Samarbeten har även skett med Svenska PEN och PEN international. Förvaltningen har deltagit i fristadsorganisationen ICORNs nätverk, samt innehar ordförandeposten i organisationens styrelse.

Ytterligare några exempel är att internationella gästspel har anordnats på Reginateatern och en utställning av den ukrainska konstnären Shanna Kadyrova visade på Uppsala konstmuseum. Det konstpedagogiska projektet för ukrainska barnfamiljer har fortsatt och nya metoder för utomhuspedagogik har utvecklats på Naturskolan med universitet i Litauen och Turkiet.

Brand i Ungdomens hus

Händelsen med branden i Ungdomens Hus på Svartbäcksgatan, där café-, replokal- och konsertverksamheter påverkades, utgjorde en akut kris. Lokalerna kunde inte längre användas, vilket skapade stora utmaningar för verksamheten. Genom samverkan med studieförbundet Bilda och andra aktörer kunde tillfälliga lösningar etableras, samtidigt som arbetet med att hitta en permanent lösning för ungdomskulturverksamheten intensifierades.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 13. Kulturnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Fritid och kultur	447	11	3	7
Öppen fritidsverksamhet	41	-7	-3	-7
Nämnden totalt	**490**	**4**	**0**	**0**

Kulturnämndens resultat 2024 var ett överskott om 4 miljoner kronor. Överskottet återfinns främst inom verksamhet fritid. Personalkostnaderna var lägre än budgeterat, bland annat till följd av vakanta tjänster, utmaningar vid rekrytering samt oförutsedd frånvaro som inte kunnat ersättas fullt ut.

Arbete med att skapa en robust grundbemanning pågår inom nämndens verksamheter. En åtgärd som vidtagits är tillsvidareanställning av områdesvisa vikarier inom fritidsverksamheterna.

Ytterligare en bidragande faktor till nämndens överskott var lokalprojekt som försenades eller färdigställdes senare än budgeterat.

Öppen fritidsverksamhet (fritidsklubb) redovisade ett underskott. En teknisk justering har genomförts inför budget 2025 där 7 miljoner kronor av kommunbidraget för fritidsverksamhet omfördelats till öppen fritidsverksamhet. Därmed har budgetramarna 2025 anpassats till faktiska kostnader.

Tabell 14. Kulturnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**40**	**28**	**25**	**32**

Kulturnämndens investeringsbudget uppgick till 40 miljoner kronor, varav 12 miljoner kronor var reserverade för offentligt konst.

Under 2024 har investeringar om 28 miljoner kronor genomförts. Årets investeringar har bland annat bestått av offentlig konst om 11 miljoner kronor, uppbyggnad av basutställning till det nya museet Uppsala slottshistoriska samt inventarier till bibliotek, fritidsklubb och kulturskoleverksamhet som öppnat i Rosendal.

Outnyttjade investeringsmedel förklaras bland annat av en försenad upphandling, framflyttade lokalprojekt samt möjlighet till återanvändning av befintliga inventarier

istället för nyanskaffning. Investeringsutgifter i nya lokaler som samnyttjas med utbildningsnämnden har blivit lägre än budgeterat.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Kulturnämnden har blivit färdig med ett uppdrag. 22 uppdrag pågår enligt plan.

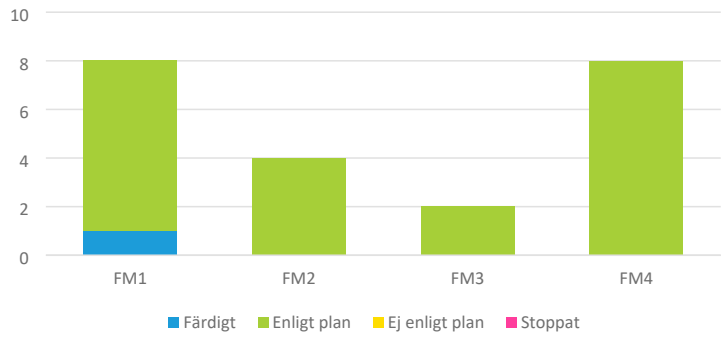

Figur 12. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Alla kommunfullmäktiges fokusmål och koncerngemensamma nämndmål bedöms i hög grad uppfyllda för 2024. Förvaltningen har samtidigt arbetat med att uppfylla kulturnämndens grunduppdrag samt den långsiktiga kulturpolitiska inriktningen i enlighet med det kulturpolitiska programmet. Uppdrag som förvaltningen har arbetat med och som bidrar till kommunfullmäktigas fyra fokusmål är bland annat:

- implementering av nytt digitalt bidragshanteringssystem och pågående upphandling av ett nytt biljett- och bokningssystem
- införande av nytt elevadministrativs system inom Uppsala Kulturskolan och genomlysning av verksamhet inom Fritid Uppsala
- upprättande av modell för olika bibliotekskategorier för kommunens folkbibliotek
- infört en AI-funktion för automatiserade svar i kundtjänst för bibliotek och ny hemsida för kulturnatten
- arbetat med främjande och förebyggande insatser, särskilt riktade till barn, unga, äldre och personer med komplexa behov
- utvecklat trygghetsskapande mötesplatser i områden med socioekonomiska utmaningar
- vidareutveckling av lotsningsprocesser för ungdomar i riskzonen för kriminalitet
- fortsatt arbetet med att främja barns språkutveckling och läsförmåga genom olika projekt
- erbjudit kostnadsfria lovaktiviteter för barn och unga året runt och stärkt den uppsökande verksamheten för äldre och personer med funktionsnedsättning
- arbetat med att samnyttjande av lokaler i projekt som Gottsundaskolan och Rosendals Multihus
- lagt vikt vid nyproduktion och ombyggnation på att utforma lokaler som kan samnyttjas av flera aktörer.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Under 2024 har flera verksamheter nått nya höjder, vilket visar på ett växande engagemang för kultur- och fritidsaktiviteter bland invånarna och besökare.

Uppsala kulturskola

Kulturskolan har fortsatt att växa och utvecklas under året, i linje med intentioner i utvecklingsplan 2022–2024. Totalt deltog 2 916 elever (3629 kurser) i kulturskolans avgiftsbelagda verksamhet under 2024: en ökning med 91 individer och 171 platser jämfört med 2023. Flickor står för mer än hälften av det totala antalet elever. En kostnadsökning per elev på 364 kronor har noterats, vilket främst beror på inflation samt ökade kostnader för material och lokaler. Utöver lovkurser och terminslånga kurser har uppsökande avgiftsfri verksamhet anordnats där El Sistema, 498 deltagare och kulturskolan kommer, 775 deltagare varit de största aktörerna.

Bibliotek Uppsala

Under 2024 har Bibliotek Uppsala sett en fortsatt positiv utveckling med en ökning av både fysiska och digitala besök samt lånesiffror. Totalt har besöksantalet varit stabilt med över en miljon fysiska besök per år, trots stängningen av Eriksbergsbiblioteket i juni. Rosendalsbiblioteket öppnade 26 oktober. De fysiska besöken ligger på nästan samma nivå som 2023. Webbesöken ökade däremot med cirka 20 procent, vilket understryker det växande digitala intresset.

Bibliotek Uppsala ligger fortsatt högt i jämförelse med andra kommuner. Antalet fysiska besök per 1 000 invånare i Uppsala är 4,7, vilket är betydligt högre än genomsnittet för R9-nätverket som ligger på 4,0. Dessutom har antalet aktiva låntagare fortsatt att öka. Uppsala ligger här också över genomsnittet för R9 med 247 aktiva låntagare per 1 000 invånare, jämfört med R9:s 188.

Läsfrämjande verksamheter, särskilt riktade till barn och unga, har fortsatt att vara en prioritering för Bibliotek Uppsala. Detta arbete återspeglas tydligt i lånesiffrorna, där Uppsala ligger långt över R9-nätverket när det gäller barnbokslån. Under 2024 lånade barn och unga i Uppsala i genomsnitt 17,9 böcker per barn, jämfört med 11,9 i R9. En särskild satsning på att öka pojkars läsning har också gett positiva resultat. Flickor läser dock fortfarande mer än pojkar.

Fritid Uppsala

Fritidsklubbarna, som riktar sig till barn i åldern 10–12 år, har sett en stadig ökning i antal inskrivna barn och besökare sedan 2021, efter en minskning under pandemin. Ökningen beror delvis på en hög andel anmälda barn i vissa områden, men även skillnader mellan områden, där socioekonomiskt utsatta områden har färre anmälda barn. Två nya fritidsklubbar öppnades 2022–2024, och skolor började hantera omsorgen före skoldagens början från hösten 2024, vilket påverkat närvarostatistiken. Fler pojkar än flickor besöker fritidsklubbarna.

Fritidsgårdarna, som är för barn och unga 13–18 år, såg en minskning av besök under 2023–2024, efter en ökning 2022. Minskningen förklaras delvis av en striktare åldersgräns och färre aktiviteter utan tydlig koppling med prioriterade uppdrag. Fritidsgårdarna har också haft stängningar på grund av bemanningsbrist. Det finns en målsättning att skapa en stabil bemanning och genomföra en målgruppsanalys för att

förbättra verksamheten. Fler pojkar än flickor besöker fritidsgårdarna, och tjejkvällar har införts för att öka flickors deltagande.

Allaktivitetshusen i Gottsunda och Gränby har sett en ökning av besökare, men Gottsunda upplevde en minskning 2024 efter flytten till nya lokaler. I samband med detta genomfördes fler aktiviteter på andra platser. Aktivitetshuset Allis, som erbjuder träningshallar för olika aktiviteter, har sett en minskning i besökarantalet sedan 2022, men besöken har stabiliserats på samma nivå som 2023. Ungdomskulturhuset Grand har sett en minskning av besökare sedan rekordåret 2022. Generellt är det något fler pojkar än flickor som besöker verksamheterna.

Konst och Kulturarv

Uppsala Konstmuseum har haft cirka 125 000 fysiska besökare och många fler digitala, och Biotopia, med sitt fokus på natur och miljö, har haft cirka 56 000 besök. Reginateatern hade 18 000 besökare till föreställningar samt 3 000 deltagare vid Kortfilmsfestivalen. Biotopia noterade 56 000 besök och Naturskolan i Hammarskog ökade i popularitet. Det friluftspedagogiska utbudet i Hammarskog har utvecklats och flera av aktiviteterna som erbjuds på helger har varit fullbokade.

Den digitala guiden Uppsala konst och kulturarv har fortsatt att utvecklas och antalet nedladdningar fördubblades till 20 000. Under året har nio nya konstprojekt färdigställts i offentlig miljö, inklusive på landsbygden.

Flera olika arrangemang genomfördes i Kulturkvarteret Walmstedtska och där bland annat evenemanget Uppsala historiska julmarknad. Även Sommarsläpp 2024 lockade stora publikmängder till en dag fylld av kultur, sport och gemenskap.

Evenemang och bidrag

Kulturnatten lockade i år mellan 90 000 och 100 000 besökare till 650 programpunkter på 180 platser, vilket visar på ett starkt och ökande intresse för kultur i Uppsala. Nationaldagsfirandet samlade cirka 1 000 personer i Parksnäckan, och medborgarskapsceremonin i Rikssalen på Uppsala slott välkomnade 248 nya svenska medborgare. Parksnäckan hade 35 000 besökare, under säsongen juni till augusti.

Totalt fördelades 21,9 miljoner kronor i bidrag till det fria kulturlivet. Dessutom gavs 16,2 miljoner kronor i bidrag till barns och ungas fria tid. Två föreningar erhöll 7 miljoner kronor för kulturutövande inom musik- och kulturskolor. Bidragen möjliggör satsningar och nya initiativ inom olika konstformer, festivaler och kulturpedagogisk verksamhet för barn och unga i både stad och landsbygd. Kulturnämnden fördelade även 12 miljoner kronor till studieförbund och 2,2 miljoner kronor till samlingslokaler för att stärka folkbildning och föreningsliv i kommunen.

Uppföljning av privata utförare och verksamhet i egen regi

Kulturnämnden har en konkurrensutsatt verksamhet och det är driften av gästspelscenen Parksnäckan i Stadsträdgården, inklusive sommarprogram. I enlighet med Uppsala kommuns riktlinjer för kontroll och uppföljning av privata utförare sker årlig rapportering. Uppföljningen under 2024 har inte identifierat några större avvikelser. Efter en ombyggnation har betydande förbättringar gjorts, både i yta och i hantering av artister. Ett tidigare problem med vattenansamlingar har åtgärdats. Den privata utföraren följer förväntad utveckling och erbjuder ett varierat utbud inom genre och genus.

Framtida utmaningar

Demografisk utveckling och förändrade livsstilar

En av de mest framträdande utmaningarna för kulturnämnden är att säkra en långsiktig finansiering för att möta de växande behoven i en snabbt växande kommun. Ett förbättringsområde är att skapa inkluderande strategier som stärker tillgången för marginaliserade grupper. Uppsala expanderar både i stad och på landsbygd, vilket ställer krav på att säkerställa en jämlik tillgång till kultur och fritid för alla invånare. Samtidigt innebär förändrade arbetssätt och nya sociala mönster att invånare förväntar sig tillgång till aktiviteter som är flexibla och anpassade till olika intressen och livsfaser. Ett outnyttjat område är att stärka kulturens roll i hälsopromotion genom program som kombinerar konst, musik och fysisk aktivitet för att främja både psykiskt och fysiskt välbefinnande. Alla dessa förändringar kräver nytänkande i hur verksamheterna planeras, finansieras och levereras, med fokus på att nå ut till en bred och varierad målgrupp.

Trygghet, säkerhet och krishantering

En central utmaning för framtiden är att fortsatt stärka tryggheten och säkerheten inom kulturnämndens verksamhetsområden, särskilt i områden som präglas av social oro. Det krävs en långsiktig strategi för att hantera den ökande komplexiteten i frågor kopplade till trygghet och inkludering, samtidigt som samverkan med aktörer som SSPF, polisen och BRÅ måste utvecklas ytterligare. Att säkerställa tillräckliga resurser och kompetens inom verksamheter som fritidsgårdar, bibliotek och kulturhus, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden, är avgörande för att möta behoven hos barn och unga i riskzonen. Samtidigt intensifieras arbetet med att motverka alla former av arbetslivskriminalitet, vilket ställer krav på förstärkt tillsyn och uppföljning i samverkan mellan olika förvaltningar och externa aktörer. Vidare behöver krisberedskapen och kontinuitetshanteringen fördjupas för att stärka förmågan att hantera framtida krissituationer, samtidigt som trygghetsskapande åtgärder anpassas för att möta förändrade samhällsutmaningar.

Kulturens roll i Uppsalas utveckling

Att integrera kultur i stadsplaneringen är en viktig men komplex utmaning för att skapa en hållbar, inkluderande och attraktiv stad. Temporära ytor och kreativa mötesplatser kan förena kultur och vardagsliv samt förvandla outnyttjade områden till levande platser. Samtidigt krävs samordnade insatser för att utnyttja kulturens potential i hållbara lösningar och stadsmiljöer. Genom att främja samarbeten över förvaltningsgränser och kopplingar mellan forskning, kultur och kreativa näringar kan Uppsala etablera sig som en förebild. Detta förutsätter dock långsiktig planering, resurser och strategiskt ledarskap.

Ökat fokus på barnrätt

Det finns en utmaning i att säkerställa att alla verksamheter inom nämndens ansvarsområden tar ansvar för att beakta barnrättsperspektivet i både strategiska och operativa beslut. För att möta detta krävs kontinuerlig kompetensutveckling och tydliga riktlinjer som stärker barnens rätt att bli hörda och delaktiga i frågor som påverkar dem. Förändrade förutsättningar gällande barnrätt innebär att kulturskolans ledningsgrupp under vårterminen 2025 kommer att genomgå en utbildning för att bli barnrättsstrateger.

Digitalisering

Invånarnas förväntningar på flexibla, tillgängliga och digitalt stödjande tjänster växer. Förvaltningen behöver säkerställa att investeringar i teknik och kompetensutveckling kan möta dessa förväntningar, samtidigt som digitala lösningar används för att effektivisera interna processer. Digital teknik kan användas mer systematiskt för att inkludera invånare som annars riskerar att stå utanför kultur- och fritidsutbudet. Utmaningar är till exempel att stärka upp kring AI i samband med bidragshantering samt urvalsprocesser för stipendier.

Osäkerhet kring statliga medel och satsningar

Flera av kulturnämndens verksamheter är delvis beroende av statliga bidrag för att säkerställa genomförandet av projekt och långsiktiga satsningar. Samtidigt innebär detta en viss osäkerhet, då statliga medel inte alltid är garanterade eller kan variera från år till år. Detta ställer krav på flexibilitet i planering och prioritering av verksamheten, för att säkerställa att kommunens kultur- och fritidsutbud fortsatt kan möta invånarnas behov oavsett förändringar i externa finansieringsförutsättningar. Exempelvis kan införandet av det statliga fritidskortet för barn och unga innebära ökade administrativa krav för kommunen, vilket ytterligare påverkar resursfördelningen inom kultur- och fritidsområdet.

Samnyttjande av lokaler

Många lokaler används idag inte optimalt för att möta olika målgruppers behov. Ett växande behov av att använda kommunens lokaler effektivt utgör en stor utmaning. Kultur- och fritidsverksamheter måste hitta nya sätt att dela resurser och anpassa sig till olika målgruppers behov. Att utveckla modulära, tillfälliga och anpassningsbara lösningar och rum som kan stödja flera olika funktioner samtidigt kan bidra till både ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Effektivt samnyttjande kräver praktiska lösningar, tydliga rutiner, investeringar i anpassningsbara lokaler och samordning mellan olika förvaltningar.

Ökad samverkan på flera nivåer

För att möta framtidens krav behöver kulturnämnden stärka sin kapacitet för samverkan på flera nivåer. Samarbeten kan bidra till att skapa större kulturell och ekonomisk genomslagskraft, medan internationella partnerskap ger tillgång till nya idéer och finansieringsmöjligheter. Genom att utveckla långsiktiga partnerskap mellan kultursektorn, forskning och näringsliv kan nya idéer och innovationer integreras i kommunens kultur- och fritidsverksamheter.

Psykisk ohälsa och social oro

Psykisk hälsa och sociala behov är framväxande områden där kulturnämndens verksamheter kan spela en viktig roll. Insatser som bidrar till att minska ensamhet och främja social samhörighet, särskilt bland unga och äldre, är centrala. Utveckling av fler mötesplatser för generationsöverskridande och meningsfulla aktiviteter är avgörande för att möta dessa utmaningar. Kulturens roll i att främja psykisk hälsa och socialt välbefinnande kan utvecklas ytterligare genom att stärka insatser som minskar isolering och ökar delaktighet. Att integrera kultur i vård- och omsorgstjänster kan bidra till bättre livskvalitet för äldre och personer med psykiska utmaningar. Fler

mötesplatser för generationsöverskridande aktiviteter kan också skapa nya sociala band och främja gemenskap över åldersgränserna.

Hållbarhet och klimatförändringar

Förvaltningen behöver också navigera komplexa frågor kopplade till klimatförändringar och hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan ytterligare. Biotopias satsningar på att öka medvetenhet och kunskap om klimatomställning och bibliotekens klimatsmarta lösningar är steg i rätt riktning, men ytterligare insatser krävs för att möta Uppsalas klimatmål.

Kompetensförsörjning och rekrytering

En framtida utmaning för flera av kulturnämndens verksamheter är att säkerställa en hållbar kompetensförsörjning och rekrytering. För Fritid Uppsala innebär detta att hitta och behålla rätt kompetens för arbete med barn och unga i en konkurrensutsatt arbetsmarknad. För att möta denna utmaning behöver verksamheten utvecklas för att bli mer relevant och erbjuda attraktiva arbetsförhållanden. Den nya lagstiftningen om dygnsvila och ökade krav på samordning inom kommunen kräver också nya arbetssätt för att hantera arbetsbelastningen. Bibliotek Uppsala kommer att behöva hitta sätt att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens, särskilt med tanke på de svårmatchade lönerna och arbetsvillkoren i förhållande till andra arbetsgivare, samt den ökande konkurrensen från Stockholmsområdet. För Kulturskolan är en fortsatt utmaning att rekrytera tillräckligt med pedagoger för att möta den växande efterfrågan på platser, vilket gör det nödvändigt att säkerställa att kvalificerade ledare finns på plats för att möta det ökade behovet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Arbetet bedrivs genom tillsyn, tillståndsprövning, kontroll och förrättningar. Nämnden arbetar också förebyggande genom att sprida information, ge råd och anvisningar.

Viktiga händelser under året

All livsmedelskontroll övergick från och med 2024 till debitering efter utförd kontroll. Hur ofta kontroll genomförs bygger på en ny nationell modell för riskklassning som beslutades under 2023. I samband med kontrollbesök verifierades att anläggningarna var korrekt klassade enligt det nya systemet för riskklassning.

Omfattande förändringar i avfallslagstiftningen trädde i kraft under våren. Nämnden lade mycket resurser på att besvara frågor från verksamhetsutövare och allmänhet, samt på att ta fram nya handläggningsrutiner och informationsmaterial. Nämnden bidrog också aktivt vid framtagandet av nya lokala avfallsföreskrifter för Uppsala kommun.

Nämnden tidigarelade en förnyad upphandling av nämndens verksamhets- och ärendehanteringssystem för tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontroll. Det berodde på att de nuvarande avtalen inte omfattade den produkt för automatisering i

ärendeflöden som nämnden behöver för att ta den digitala handläggningen till nästa nivå. Under 2024 förbereddes upphandlingen för att kunna genomföras under 2025.

Under hösten startades ett nytt innovationsprojekt tillsammans med AI Sweden. Miljöförvaltningen ingår som en av de förvaltningar inom Uppsala kommun som under 2025 ska samarbeta med AI Sweden och andra intresserade kommuner och regioner i arbetet med att utveckla och testa den digitala assistenten Svea. Projektet är ett lärandeprojekt och Svea är en AI-baserad prototyp som utvecklats för att hjälpa medarbetare i offentlig sektor med textbaserade uppgifter.

Den kommunala lantmäterimyndighetens verksamhet påverkades av att det statliga lantmäteriet under våren stängde ned digital tillgång till ärendeakter. Då det gör att det kan ta flera månader för den kommunala myndigheten att få tillgång till information man behöver för att genomföra en förrättning, så kommer handläggningstider för förrättningar sannolikt att stiga framöver.

I april tillträdde ny direktör för miljöförvaltningen. Förvaltningens avdelningschefer återgick till att ansvara för sina ordinarie avdelningar, efter en period av tillfälliga lösningar.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 15. Miljö- och hälsoskyddsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	1,6	-0,2	0,0	-0,1
Infrastruktur, skydd m.m	29,2	-0,2	0,1	-0,4
Nämnden totalt	**30,8**	**-0,4**	**0,1**	**-0,4**

Miljö- och hälsoskyddsnämndens resultat 2024 var ett underskott om 0,4 miljoner kronor. Underskottet berodde främst på att intäkterna var 4,5 miljoner kronor lägre än budgeterat. Underskottet balanseras till stor del av att kostnaderna var 4,1 miljoner kronor lägre än budgeterat, främst lägre kostnader för personal och övriga tjänster.

Avdelningen miljöskydd kunde inte genomföra tillsynsplanen för 2024 i dess helhet. Fler inkommande ärenden i form av remisser, ansökningar och informationsärenden och omfattande ny lagstiftning inom avfallsområdet och personalförändringar tog tid från tillsynsarbetet. Avdelningen planerar att rekrytera för att hantera kommande års tillsynsbehov.

Eftersom den tillsyn som fakturerades under året genom årliga avgifter inte kunde utföras fullt ut uppstod en ny tillsynsskuld 2024. Nämndens totala tillsynsskuld minskade dock från 1,6 miljoner kronor till 0,6 miljoner kronor under 2024.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tilldelats tolv uppdrag från kommunfullmäktige. Elva uppdrag pågår enligt plan och ett är försenat.

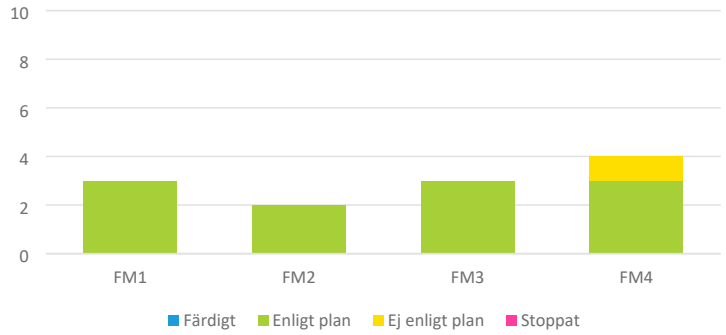

Figur 13. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Nämnden bedömer att fokusmål 2 och 4 är helt uppfyllda samt att fokusmål 1 och 3 är i hög grad uppfyllda under 2024.

Avvikelser från plan när det gäller fokusmål 1 är att automatisering av ärendeflöden inte har kunnat genomföras. Nämnden har förberett en förnyad upphandling för att kunna genomföra detta senare. Tid som var avsatt för att arbeta med automatisering av ärendeflöden kunde i stället läggas på att förbereda deltagande i innovationsprojekt tillsammans med AI Sweden. Avvikelser från plan när det gäller fokusmål 3 är att avdelningen för miljöskydd inte kunnat genomföra tillsynsplanen för 2024 i dess helhet.

Nedan följer några exempel på vad nämnden gjort för att bidra till respektive fokusmål:

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Nämnden genomförde under våren omfattande arbete med att se över verksamhetens rutiner och föra över dem till det nya kommungemensamma kvalitetsledningssystemet, vilket stärker en rättssäker och effektiv handläggning.
- Förvaltningen har tagit fram nya roller för handläggare, som samordnare och enhetsledare. Syftet är att skapa en mer effektiv organisation utan flaskhalsar samt avlasta cheferna i deras uppdrag så att de kan ägna mer tid åt verksamhet och medarbetare.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Nämnden har återupprättat tjänsten Livsmedelskollen på Uppsala.se. På Livsmedelskollen kan konsumenter se resultat från nämndens kontroller av restauranger, butiker och andra livsmedelsverksamheter. Tjänsten lanserades i oktober och hade 22 000 besök första dagen.
- Nämnden har under året deltagit i flera aktiviteter anordnade av näringslivsenheten, bland annat företagsbesök, "Uppsala möts” och en artikelserie om hur kommunens arbete för företagsklimatet utvecklats inom flera myndighetsområden. Nämnden har också deltagit i möte med kommunens Näringslivsråd.

- I liten skala har nämnden provat att använda en digital bokningstjänst för hälsoskyddsinspektioner.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Nämnden beslutade om ett lokalt kostråd att känsliga grupper inte bör konsumera abborre på grund av förekomst av PFAS. Kostrådet byggde på att nämnden analyserat fisk med avseende på PFAS i Fyrisån och några andra aktuella vattendrag.
- Ett flertal förorenade områden med stor eller mycket stor risk för människors hälsa och miljön har fått tillsyn under året. Nämnden har utfört flera ansvarsutredningar, bland annat nämndens första PFAS-ansvarsutredning.
- Nämnden använde den värmekartering som finns framtagen i kommunen för att se vilka vård- och omsorgsboenden som finns i de kritiska områdena. Vid tillsyn på vård- och omsorgsboenden kontrollerades bland annat temperaturen vid besöket, hur temperaturen upplevs under sommar och vinter och om det finns solskydd och annan värmedämpande utrustning.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Nämnden har under året fortsatt utvecklat och upprätthållit kontaktvägar till andra myndigheter för att bättre kunna bidra i samhällets arbete mot illegal verksamhet. Exempel på myndigheter är polisen, arbetsmiljöverket, Skatteverket, brandförsvaret och länsstyrelsen.
- Nämnden kontrollerade byggföretag för att säkerställa att dessa följer lagstiftningen angående avfallshantering.
- Nämnden tog fram slutligt förslag till nya lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön och överlämnade dem till kommunstyrelsen.
- Nämnden genomförde uppsökande bostadstillsyn i Sala backe, Tuna backar, Gränby och Valsätra. Genom att aktivt arbeta för att nå ut med information om rätten till en god inomhusmiljö kan nämnden bidra till att skapa förutsättningar för en jämlik hälsa i Uppsala kommun. Vid tillsynen noterades i flera fall problem med inomhustemperatur, för låg varmvattentemperatur (risk för tillväxt av legionella), tecken på skadedjur, fuktskador och ventilationsproblem.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Nämndens gruppuppdrag omfattar tillsyn och prövning enligt ett flertal olika lagstiftningar samt att ansvara för den kommunala lantmäterimyndigheten. Det innebär att nämndens verksamhet påverkas av flera nationella myndigheter.

Enheten för livsmedelskontroll började att arbeta enligt Livsmedelsverkets frivilliga men rekommenderade kontrollprocess. Det har resulterat i att fler kontroller leder till beslut om åtgärder och uppföljande kontroller. Tidigare år har uppföljande kontroller i större utsträckning gjorts i samband med nästa planerade kontrolltillfälle.

Omfattningen av nämndens uppdrag har ökat under flera år. Ny lagstiftning och nya ansvarsområden innebär dels att nämnden behöver sätta sig in i vad som gäller enligt den aktuella lagstiftningen, dels att nämnden behöver ta fram formalia som nya taxor och reviderad delegationsordning för att kunna bedriva tillsynen.

Nämnden samverkade aktivt med andra kommuner och myndigheter. Samverkan är en viktig del både i inspektörers kompetensutveckling, effektivisering av tillsyn och kontroll samt för rättssäkra bedömningar som är kommunoberoende.

Nämndens verksamhet är till stor del förebyggande och det är därför svårt att kvantifiera effekten och mätetalen blir ofta i stället indirekta över utförd mängd arbete. Delar av nämndens grunduppdrag i siffror 2024:

- nära 2 000 inspektioner utifrån miljöbalken av miljöfarliga verksamheter, hälsoskydd och enskilda avlopp
- 330 tillstånd för enskilt avlopp
- granskning av 630 analysresultat inom ramen för tillsyn på strandbad och bassängbad samt inom smittspårning
- granskning av 470 radon- och fastighetsuppgifter i radonärenden
- granskning av 450 rapporter om läckagekontroll på köldmediaanläggningar
- nära 1 000 förebyggande livsmedelskontroller
- tillsyn av samtliga 480 tillståndshavare (serveringstillstånd och tobak)
- 310 tillsynsbesök gällande serveringstillstånd
- 80 tillsynsbesök på detaljhandel (tobak, folköl och receptfria läkemedel) och 170 kontrollköp
- 220 lantmäteriförrättningar

Under 2024 har nämnden analyserat samtliga överklagade ärenden 2023, inom områdena tillsyn och prövning enligt miljöbalken och livsmedelskontroll. Det var 56 ärenden som överklagades. Av dessa avslog första överprövande instans 71 procent av överklagandena, 11 procent avvisades eller avskrevs och 16 procent upphävdes, ändrades eller återförvisades till nämnden för fortsatt handläggning. Den övervägande delen av nämndens beslut höll alltså vid överprövning.

Uppföljning av privata utförare och verksamhet i egen regi

Nämnden har inte några privata utförare.

Framtida utmaningar

Nämnden behöver rusta sig för att kunna agera allt mer förutseende och proaktivt. Såväl belastningen som förändringstrycket väntas öka som en följd av omvärldsfaktorer som nämnden inte själv styr över. Exempel på det är ny och mer komplex lagstiftning, ökad brottslighet och ökat tryck på naturresurser.

Förändrad lagstiftning och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är ett prioriterat område för nämnden. Samtidigt som utvecklad lagstiftning gör nämndens arbetsområde nytt, oprövat och mer komplext så råder det nationellt en brist på utbildade miljö- och hälsoskyddsinspektörer. Ny och förändrad lagstiftning ställer även allt högre krav på nämndledamöters kompetens och nämnden har därmed behov av goda möjligheter till fortbildning.

Förändrad lagstiftning kan komma att ställa krav på att nämnden sammanträder oftare än tidigare, för att kunna möta kortade svarstider på remisser. För att utveckla näringslivet och för att Försvarsmaktens utbyggnad ska kunna ske i avsedd takt kan tillståndsprocesser behöva genomföras snabbare än tidigare. Nämnden kan även behöva sammanträda oftare för att bidra till att processtider för att ta fram nya detaljplaner kortas.

Det är nödvändigt att bevaka och läsa in sig på den snabbt förändrade lagstiftningen. Nämnden ser också att det är angeläget att besvara remisser om förändrad lagstiftning

inom nämndens ansvarsområden. Arbetet är resurskrävande och utmanar nämndens förmåga och tillräcklighet.

Samhällsutveckling och hårdnande samhällsklimat

Nämnden ser att verksamheten påverkas av ett hårdnande samhällsklimat. Dels kan nämnden se en tendens att det blivit svårare för intressenter att lösa intressekonflikter. Dels finns ett ökat behov av att arbeta med att förebygga otillåten påverkan mot anställda och förtroendevalda. Ett ökat fokus på att motverka illegal verksamhet leder också till nationella förväntningar på en mer kontrollbaserad tillsyn, utöver den tillitsbaserade tillsynen av verksamheters egenkontroll enligt miljöbalken.

När staden och landsbygden utvecklas och växer så ökar trycket på naturen. Fler människor på samma yta ökar påverkan på varandras livsmiljö och resurs- och målkonflikter kan uppkomma. Frågor som är aktuella för nämnden är bland annat hantering av förorenade områden, PFAS, buller och luftkvalitet.

Namngivningsnämnden

Namngivningsnämnden har till uppgift att besluta om namn på kvarter, gator, bostadsområden, vägar, broar och allmänna platser.

Viktiga händelser under året

Nämnden har under året genomfört dialog med medborgare i Gottsunda.

Under året fattade nämnden beslut om att synliggöra de fem nationella minoriteterna i namngivningen samt att regelbundet samråda med dessa. Dialoger med representanter för de olika minoriteterna har genomförts under året.

Ärende om namnsättning av plats i Kungsängen startades efter medborgarinitiativ. Beslut om namn fattas troligen av nämnden under 2025.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 16. Namngivningsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	0,5	0,1	0,0	0,0
Infrastruktur, skydd m.m	1,5	0,0	0,0	0,0
Nämnden totalt	**2,0**	**0,1**	**0,0**	**0,0**

Namngivningsnämndens resultat 2024 var ett överskott om 0,1 miljoner kronor. Nämndens kostnad är förenad med den politiska verksamhetens arvodesnivåer samt ett handläggarstöd (80 procents tjänst). Kostnaderna avseende sammanträdesarvoden var 0,1 miljoner kronor lägre än budgeterat 2024.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Av kommunfullmäktiges 13 uppdrag till namngivningsnämnden är ett färdigt och tre pågår enligt plan. Nio uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte omfattas av nämndens verksamhetsområde.

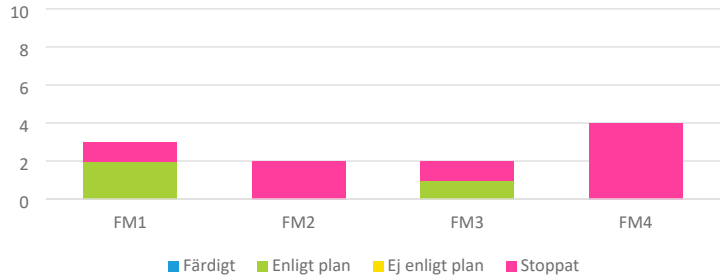

Figur 14. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Måluppfyllelsen är hög. Nämnden kommer att fortsätta utveckla samarbetet med föreningslivet och medborgare för ökad delaktighet.

Vi ligger i fas med namngivningen i förhållande till detaljplanearbetet. Dagens namngivning blir en del av vårt framtida kulturarv och bidrar till del av vår identitet.

Nämndens arbete står för en kvalitativ namngivningsverksamhet över tid. Uppsala är unikt som har en speciell nämnd för detta.

Nämnden arbetar för att namngivningen ska spegla mångfalden i samhället. Vid namngivning beaktas de fem nationella minoriteterna. Flerfaldigt många män har genom tiderna hedrats med namn på gator och platser. Nämnden arbetar för att lyfta fram kvinnorna för att minska snedfördelningen.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Nämnden följer utvecklingen inom sitt verksamhetsområde utifrån nyckeltal knutna till processerna inom nämndens ansvar.

Namn inom detaljplan för Bälinge-Ekeby 1:2, detaljplan för Gysta 1:13 och detaljplan för Valsätra 1:9 och 1:4 södra delen har antagits. Namn på fyra gång- och cykelvägar och tre parker har antagits.

Nämnden har beslutatom om något fler namn under 2024 än under 2023 då antalet namn var jämförelsevis få. Under såväl 2023 som 2024 har antal ärenden varit på en liknanden nivå jämfört med tidigare år men antal namn per ärende i regel varit få.

Tabell 17. Namngivningsnämndens nyckeltal 2024. Källa: Egen uppföljning.

Nyckeltal	2024	2023	2022	Målsättning	Källa
Andel detaljplaner med namnbehov som är namnsatta vid antagande	97 %	-	-	100 %	Nova och DHS
Antal fastställda namn	34	30	49		DHS
Antal memorialnamn varav kvinnonamn	0/0	3/3	0/0		DHS
Antal namngivna gång- och cykelvägar	4	6	0	5	DHS
Antal namngivna parker	3	2	-		DHS
Antal medborgarsynpunkter på namnförslag	3	3	-		DHS

Framtida utmaningar

Nämnden kommer under 2025 och framåt fortsätta att arbeta för invånarnas delaktighet och att nå nya grupper.

Det är viktigt att säkra kompetensförsörjningen inom verksamheten.

Nämnden ska säkra ett hållbart arbetssätt enligt riktlinjer och rutiner för verksamheten. Namngivningsarbetet ska både värna befintliga namn och progressivt arbeta för att låta namnen spegla mångfald och jämlikhet.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen (SoL) i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar även för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Omsorgsnämndens hälso- och sjukvårdsansvar avser personer som fyllt 17 år och inträder där vårdbehovet uppgår till mer än 14 dagar och om personen utifrån sina förutsättningar har svårigheter att ta sig till en mottagning. För insats av arbetsterapeut har nämnden ansvar från första dagen.

Viktiga händelser under året

- Fortsatta utbildningsinsatser har genomförts för att få fler stödpedagoger i verksamheten, 14 medarbetare har påbörjat en stödpedagogisk utbildning med start vårterminen 2024.
- Digital signering har införts inom samtliga av egen regins verksamheter under hösten för att effektivisera arbetsflödena.
- Under hösten har supportgruppen startat, verksamheten är en öppen insats som riktar sig till personer över 18 år med psykisk ohälsa och som behöver enklare stöd i vardagen med exempelvis tidsbokning hos myndigheter och hjälp att fylla i blanketter.
- Uppsala friidrottsarena var full av aktivitet 4 september där drygt 200 brukare med LSS-beslut fick prova olika idrotter på Uppsala friidrottsarena, dagen arrangerades av aktivitetssamordnare i samarbetet med RF-SISU.
- 10 november var det premiär för programmet ”Frågan är fri” på SVT, där reportrar från dagliga verksamheter i Uppsala ställer unika frågor till några av landets största profiler.

- I december övergick 10 nya LSS-boenden från extern regi till egen regi, totalt under året övergick 12 LSS-boenden från extern regi till egen regi.
- Andelen inhyrda medarbetare har minskat kraftigt inom den kommunala hälso- och sjukvården, inom OSN så är nu alla vakanta tjänster tillsatta för legitimerad personal.

Under större delen av 2024 så har vård- och omsorgsförvaltningen förberett och planerat i ett stort samverkansarbete inför införandet av en ny avdelning, med fokus på förebyggande insatser. Avdelning för öppna och tidiga insatser är nu på plats och i drift, sedan 1 januari 2025.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 18. Omsorgsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	3	1	0	0
Vård och omsorg äldre (SoL och HSL)	94	21	12	25
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	1 980	-17	8	-3
varav öppna insatser	*37*	*-12*	*-8*	*-14*
varav insatser enligt SoL och HSL	*358*	*-8*	*17*	*-13*
varav insatser enligt LSS	*1 585*	*2*	*-1*	*24*
Nämnden totalt	**2 076**	**4**	**20**	**22**

Omsorgsnämndens resultat 2024 var ett överskott om 4 miljoner kronor.

Nämndens enskilt största kostnadspost, kostnaden för arbetskraft, var i linje med budget. Kostnaden för inhyrd legitimerad personal inom hälso- och sjukvårdsområdet minskade i enlighet med nämndens resultatförstärkande åtgärder kraftigt mot föregående år med 10 miljoner kronor, även om kostnaden var något högre än i budget.

Verksamhetsområdet SoL och HSL hade tillsammans för funktionsnedsatta (-8 miljoner kronor) och äldre (+21 miljoner kronor) ett totalt överskott om 13 miljoner kronor. Överskottet berodde på högre avgiftsintäkter från brukare samt lägre volym (antal brukare) inom socialpsykiatriboenden (SoL).

Öppna insatser hade ett underskott om 12 miljoner kronor. Verksamheten har under de senaste åren redovisat ett underskott. Inför budget 2025 genomfördes därför en teknisk justering där kommunbidrag omfördelats från verksamheten särskilt boende till öppen verksamhet. Därmed har budgetramen från 2025 anpassats till faktisk kostnad.

Nämndens största verksamhetsområde, insatser enligt LSS, som svarar för drygt 70 procent av nämndens totala verksamhet, uppvisade ett överskott om 2 miljoner kronor. Utfallet var lägre än prognosen i augusti vilket berodde på återkrav till Försäkringskassan för assistansersättning samt högre kostnader i samband med övertagandet av 11 gruppbostäder från extern till egen regi. I verksamhetsområdet ingår transportkostnader inom daglig verksamhet som från och med 2024 redovisas som färdtjänst. Budgetjustering sker i budget 2025.

Som del av nämndens resultatförstärkande åtgärder och arbete mot välfärdsbrottslighet resulterade granskning av felaktiga utbetalningar inom assistansen att ersättningar stoppades om 1,2 miljoner kronor och beslut om återbetalning fattades om 5 miljoner kronor.

Tabell 19. Omsorgsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**4**	**2**	**2**	**4**

Omsorgsnämndens investeringsbudget uppgick 2024 till 4 miljoner kronor. Investeringar genomfördes motsvarande 2 miljoner kronor. Investeringarna består bland annat av möbler, inventarier samt brandförebyggande åtgärder.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Omsorgsnämnden har blivit färdig med tre uppdrag under året. 16 uppdrag pågår enligt plan och ett är försenat.

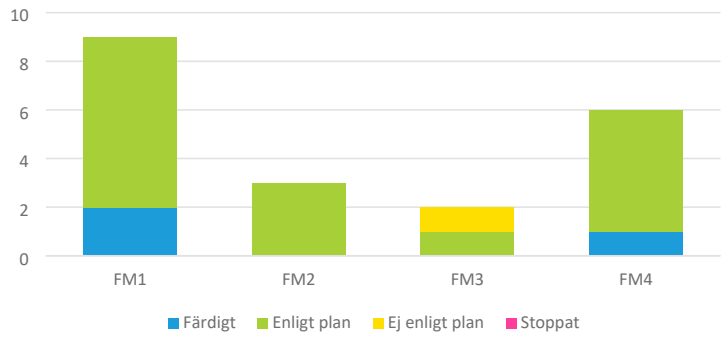

Figur 15. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Nämndens verksamhet har till övervägande del lett till de resultat den vill se inom målet. Nämndens åtgärder bedöms i hög grad svara mot utmaningarna att värna välfärden i kommunen och leverera en god och säker vård och omsorg, på såväl kort som lång sikt. Särskilt viktiga fokusområden där omfattande utvecklingsarbete pågår finns inom innovationer och digitalisering, kompetensförsörjning och omställning mot en effektiv och nära vård.

Tabell 20. Nämndens indikatorer inom fokusmål Ekonomin.

Indikator	Nuvärde Totalt	Kvinnor	Män	Jämförvärde föregående år[1]	Jämförvärde liknande kommuner[2]	Målsättning
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS -Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%) (A2030)	78	80	76	75	80	Öka
Merkostnad (mnkr) för inhyrd legitimerad personal 2024	1	-	-	5	-	Minska
Andel (%) inhyrd personal av legitimerad grundbemanning 2024	4	2	11	15	-	Minska
Antal inhyrd legitimerad personal (årsarbetare) 2024	2	1	1	7	-	Minska
Korttidsfrånvaro % bland nämndens medarbetare (jan-okt 2024)	3,62	3,75	3,34	3,45	-	Minska
Långtidsfrånvaro % bland nämndens medarbetare (jan-okt 2024)	4,65	5,49	2,82	4,17	-	Minska

Nämnden har för 2024 uppfyllt målet om en budget i balans.

Arbete har genomförts för att stärka kompetens, kompetensförsörjning och säkerställa ett hållbart arbetsliv inom nämndens verksamheter. Ett stort antal utbildningssatsningar har genomförts riktat till nämndens medarbetare under året. Insatserna har genomförts brett och inom flera områden för såväl egen regins medarbetare, myndighetsutövande personal, legitimerad personal, chefspersoner och andra medarbetare.

- En positiv utveckling kan ses gällande behovet av inhyrd legitimerad personal, där behovet minskat betydligt jämfört med föregående år, både som antal och andel medarbetare samt som merkostnad för nämnden.
- Ett intensivt arbete pågår för att minska sjukfrånvaron bland nämndens medarbetare, där målet om max 6 procent sjukfrånvaro ännu ej är uppnått. Jämfört med 2023 så har korttidsfrånvaron bland nämndens medarbetare ökat något. Ökningen har varit ungefär lika hög bland kvinnor och män, vilket inneburit att skillnaden i korttidsfrånvaro mellan könen varit relativt oförändrad. För långtidsfrånvaron så har ökningen däremot varit särskilt hög bland kvinnor, vilket inneburit att den redan stora skillnaden mellan kvinnor och män ökat ytterligare.
- Målet att minska antalet visstidsanställningar jämfört med föregående år har ännu inte uppnåtts. Detta beror på att egen regin har expanderat med fler verksamheter, vilket gör jämförelsen svår. För att optimera bemanningen samplaneras personalen mellan verksamheterna, vilket gör det möjligt för medarbetare att arbeta på flera enheter och få ut heltider där behov finns. Effektivisering av bemanningen sker kontinuerligt.

Under året har utvecklingsarbetet fortsatt inom nämndens verksamheter för att utveckla arbetssätten kopplat till digitala lösningar ytterligare. En rad aktiviteter har genomförts utifrån såväl brukar- som medarbetarperspektiv, för att maximera arbetets genomslagskraft. Det har exempelvis handlat om:

- Införande av digital välfärdsteknik: Exempelvis läkemedelsautomater, e-signering, närvarosensorer, och AI-lösningar, med en tydlig strävan att minska administrativa uppgifter och säkerställa att insatser utförs korrekt.

[1] Värde för Uppsala kommun föregående år

[2] Ovägt medel för resultatnätverket R9

- Delaktighet och inkludering: Digitala verktyg och planeringssystem används för att öka brukarnas medverkan och förhindra utanförskap.
- Effektivare dokumentation och administration: Digitalisering av brukares akter, hantering av habiliteringsersättning, och schemaläggning sker för att spara tid och resurser.

Ett flertal åtgärder inom i synnerhet nämndens myndighet och egen regi har genomförts och pågår för att effektivisera administrationen och frigöra tid och resurser till kärnverksamheten. Exempel på detta är:

- Översyn av administrativa tjänster
- Digital närvarorapportering,
- Optimering av schemaläggning och samordning av vikarier.

Utvecklingen av samverkan med berörda nämnder och Region Uppsala pågår inom flera områden och med olika målgrupper. För berörda nämnder pågår den övergripande samordningen främst inom mål och budgets uppdrag 8. För samverkan med Region Uppsala pågår arbetet inom ramen för forum inom HSVO-organisationen (Hälsa, stöd, vård och omsorg). Exempel på åtgärder är:

- Omarbetning av befintlig modell för hälsoekonomiska analyser för att bli mer användarvänlig har påbörjats.
- En studie har genomförts för att kartlägga behovet av indikatorer inom verksamheten. Resultatet visar på ett behov av både tillförlitliga data och automatisering av datahanteringen.
- En utredning om de juridiska förutsättningarna för sammanläggning mellan Region Uppsala och Uppsala kommun kring hjälpmedel tagits fram som ett led i att stärka de gemensamma nyttorna av hjälpmedel, till nytta för både individer och huvudmännen.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

För att bidra och öka takten i klimatställningen för att minska växthusutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun arbetar verksamheterna inom olika områden. Exempel på aktiviteter som sker är optimering av fordonsflottan, miljöombudsutbildningar samt arbete med att minska mängden fossil plast i nämndens verksamheter. Pilotprojekt genomförs för att minska matsvinnet inom egen regin.

- Inom transporter i nämndens egna verksamheter innebär bristen på laddinfrastruktur en utmaning, både på kort och lång sikt. Andelen förnybar energi vid transporter är fortsatt hög, men trenden är svagt negativ.
- Krav i förfrågningsunderlag finns och utförare förväntas följa den ökade takten i klimatomställningen. Dock saknas ännu systematisk uppföljning för att säkerställa att utförarna följer kraven.
- Under 2024 har indikatorer tillkommit, för klimatpåverkan inom inköp av livsmedel samt andel förnybar plast, för att förbättra möjligheterna att mäta resultatet i omställningstakten inom dessa områden från och med nästa år.

Sammanfattningsvis finns ett behov finns att öka takten i omställningen för att fullt ut bidra till kommunens miljömål och minska nämndens miljöpåverkan. Klimatarbetet behöver intensifieras under kommande år, inte minst genom aktivt deltagande inom ramen för Uppsala kommuns koldioxidbudget.

Tabell 21. Nämndens indikatorer inom fokusmål Klimatet.

	Nuvärde	Jämförvärde föregående	Jämförvärde liknande	Mål-sättning

Indikator	Totalt	Kvinnor	Män	år[3]	kommuner[4]	
Andel procent använd förnybar energi vid transporter inom nämndens egna verksamheter (jan-nov)	90	-	-	94	-	100
Andel procent ekologisk mat i nämndens egna verksamheter[5]	45	-	-	43	-	75
Klimatpåverkan av inköpta livsmedel, CO2ekvivalenter per kilo inköpt livsmedel	1,47	-	-	-	-	1,25
Andel inköp av engångsplast i nämndens verksamheter som består av återvunnen eller förnybar plast	11	-	-	-	-	100

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

För individens psykiska hälsa och samhällets ekonomi är strategiska, förebyggande och tidiga insatser i samverkan av största vikt. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv kan förebyggande arbete vara god ekonomisk hushållning med resurser och därmed bidra till hållbarhet.

Ett viktigt fokusområde för nämnden för att bidra till måluppfyllelse rör därför främjandet av den psykiska hälsan för nämndens målgrupper. Detta inkluderar inte minst insatser för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering, hot och våld, missbruk samt suicidpreventiva insatser. Inom dessa områden har omfattande utbildningsinsatser genomförts under året för att ytterligare stärka kompetensen bland nämndens medarbetare.

Under hösten har supportgruppen startat, verksamheten är en öppen insats som riktar sig till personer över 18 år med psykisk ohälsa och som behöver enklare stöd i vardagen med exempelvis tidsbokning hos myndigheter och hjälp att fylla i blanketter.

En GIS-utredning (geografiskt informationssystem**)** för hälsofrämjande insatser har påbörjats, där befolkningsdata, avstånd till närmaste träffpunkt och vägnät analyseras för att planera och fördela hälsofrämjande insatser geografiskt. Resultaten kommer att användas för framtida strategiska beslut, med samverkan från civilsamhället.

Löpande avtalsuppföljning sker inom alla områden med ökat fokus på välfärdsbrott. Nya metoder är framtagna för att upptäcka och inleda samtal med utförare gällande misstänkta felaktigheter.

En särskild funktion för granskning och kontroll har inrättats och samnyttjas med äldrenämnden. Detta minskar administrationen och ökar möjligheten till att tillsätta resurser på rätt aktivitet för att motverka välfärdsbrott.

Arbetet med att förhindra felaktiga utbetalningar och att hitta nya metoder för granskning har fortgått under året. Granskningen av felaktiga utbetalningar inom assistansen har resulterat i att ersättning har stoppats om ca 1,2 miljoner kr och beslut om återbetalning har fattats om ca 5 miljoner kr.

Uppsala kommun är en av de kommuner som kommit längst i arbetet mot välfärdsbrott kopplat till personlig assistans och kunskapen som nämndens

[3] Värde för Uppsala kommun föregående år

[4] Ovägt medel för resultatnätverket R9

[5] Värde för 2023 avser jan-nov, medan värde för 2024 avser helår.

medarbetare besitter efterfrågas nationellt, bland annat från andra kommuner och länsstyrelser.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Nedan visas utvecklingen av kostnaden för LSS-verksamhet respektive SoL-verksamhet för Uppsala i jämförelse mot riket 2018 till 2023. Uppgifter för 2024 finns ännu inte tillgängliga.

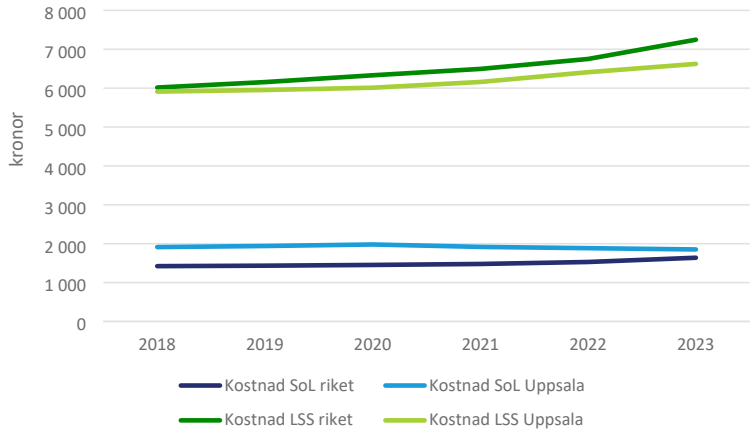

Figur 16. Kostnad funktionsnedsättning LSS och SoL, kronor per invånare, 2018 – 2023.

Uppsalas kostnad för LSS-insatser har ökat i samma utsträckning som övriga kommuner, förutom 2023 då kostnadsökningen var mindre för Uppsala – 3 procent jämfört mot rikets 7 procent. Att övriga kommuner ökar kostnaden för LSS i högre utsträckning än Uppsala påverkar utjämningssystemet inom LSS där Uppsala är nettobetalare. När det gäller SoL-verksamhet har kostnaden 2023 minskat något för Uppsala medan den ökat för riket i stort.

Uppföljning av privata utförare och verksamhet i egen regi

Omsorgsnämnden upprättar i samband med årsbokslutet en årsrapport för nämndens avtals- och uppdragsuppföljning (Dnr OSN-2024-00664). Nedanstående text är en sammanfattning av denna rapport:

Omsorgsnämnden har i slutet av 2024 avtal med 65 externa leverantörer som totalt omfattar 127 olika verksamheter. Egen regi följer upp sina verksamheteter genom egenkontroll i linjeorganisationen, avseende avvikelser, synpunkter, lex Sarah och lex Maria. Under år 2024 har egen regi initierat till systemledning att genomföra två uppdragsuppföljningar.

Under 2024 har det genomförts:

- En kvalitetsrapportering för samtliga av nämndens verksamheter inom såväl egen regi som extern regi, med syftet att fånga hur man använder avvikelser och synpunkter i kvalitetsarbetet
- En fokusuppföljning inom området goda relationer samt sex- och samlevnadsfrågor, som innefattat 24 verksamheter inom såväl egen regi som extern regi

- 15 planerade avtals- och uppdragsspecifika uppföljningar inom såväl egen regi som extern regi
- Fem tremånadersuppföljningar inom extern regi samt en händelsestyrd uppföljning inom extern regi.

Vid samtliga planerade uppföljningar har delar av utförarnas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete granskats och krav på åtgärdsplan har begärts in vid 13 tillfällen.

Uppföljningsarbetet är under ständig utveckling. Olika boendeformer för vuxna är fortsatt ett prioriterat område för uppföljning under år 2025. Detta då en stor andel ännu inte har följts upp. Analys av årets uppföljningar visar att samverkan mellan legitimerad personal och boendepersonal är ett område som behöver fokuseras på vid kommande uppföljningar.

Framtida utmaningar

Förändrad befolkningsstruktur

Förbättrade levnadsförhållanden och medicinsk behandling har resulterat i att livslängden i världen ökat kraftigt, vilket är positivt. Antalet äldre ökar både numerärt och i relation till antalet personer i yrkesverksam ålder. Inom de närmaste tio åren kommer såväl antalet som andelen äldre personer att öka kraftigt.

Personer med intellektuella funktionsnedsättningar lever allt längre, vilket leder till nya utmaningar inom omsorgen. Det finns en brist på kunskap om hur man bäst stödjer äldre personer med intellektuella funktionsnedsättningar. Inom bostad med särskild service inom socialpsykiatrin finns även en åldrande målgrupp med fysiska funktionsnedsättningar. Dagens boenden saknar idag god tillgänglighet för denna målgrupp. För att förbättra stödet och stärka kompetensförsörjningen är det viktigt att främja samverkan mellan kommuner, regioner, universitet och intresseorganisationer. Genom att arbeta tillsammans kan dessa aktörer utveckla bättre metoder och utbildningar för att möta behoven.

Tidiga och förebyggande insatser för att stärka folkhälsan

För att lösa dagens och framtidens samhällsutmaningar och möta den demografiska utvecklingen finns även ett ökat behov av hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Mycket av nämndens verksamhet har idag fokus på förebyggande insatser vilka bedöms bli än mer angelägna framöver. Inte minst med anledning av de förslag som presenterats gällande ny socialtjänstlag. Det föreslås bland annat att det ska blir möjlighet att ge insatser utan behovsprövning i större utsträckning och ökade krav på att socialtjänsten ska arbeta förebyggande och vara mer lätt tillgänglig.

De psykiatriska diagnoserna ökar, särskilt neuropsykiatriska diagnoser som ADHD och autism. Ökningen gäller främst lindrig till måttlig psykisk ohälsa och inte svåra psykiatriska tillstånd. Detta har lett till att det är allt fler som söker insatser från kommunen, som därför behöver ställa om till fler öppna insatser som innebär att den enskilde kan få hjälp snabbare. Omsorgsnämnden behöver därtill fortsätta arbeta med att förebygga och hantera en ökad psykiska ohälsan i samverkan med Region Uppsala och övriga sociala nämnder.

För att stärka förutsättningar att prioritera och säkra möjligheter att skapa önskade effekter både för verksamhet och för individen behöver hälsoekonomiska modeller

användas inom verksamhet och vid uppstart av nya initiativ. Genom att använda hälsoekonomiska beräkningar kan man säkerställa att resurserna används så att största möjliga nytta ges både för individen och kommunen. Under 2024 har arbete påbörjats med att utveckla en sådan modell, vilket fortgår under 2025.

Bostad med särskild service LSS 9:9

År 2034 bedöms totala behovet av dessa bostäder vara cirka 955 lägenheter. Idag finns 707 lägenheter vilket gör att det behövs 245 nya lägenheter inom planperioden, förutsätt att fortsatt ramupphandling av insatsen är ca 130 lägenheter. Utredningar pågår för att hitta lösningar för att tillgodose underskottet och komma i balans. Det finns därtill en rad faktorer som kan påverka prognosen. Det kan exempelvis ske större förändringar mellan åren i antalet personer som flyttar eller avlider. En annan faktor som kan påverka prognosen är lagförändringar.

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Konkurrensen om utbildad personal inom vård- och omsorgssektorn förväntas fortsätta öka framöver, inte minst som en följd av ökande pensionsavgångar. Utmaningarna är extra stora när det gäller chefer och legitimerad personal.

Brist på legitimerad personal riskerar i yttersta fall att få negativa konsekvenser för nämndens möjligheter att bedriva en säker vård. Hur nämnden kan möta bristen på legitimerad personal bedöms ha en betydande effekt på kvaliteten i nämndens verksamheter, patientsäkerheten och möjligheten för nämnden att uppfylla sitt grunduppdrag. Inom nämndens ansvarsområde ses sedan 2023 en tydlig förbättring vad gäller andelen tillsvidareanställd legitimerad personal i egen regi, men frågan behöver fortsatt bevakas framöver.

Kommunen behöver arbeta på alla fronter för att säkerställa kompetensförsörjningen för yrkesgruppen chefer. Det handlar dels om att möjliggöra chefskarriär inom den egna organisationen och få chefstalanger att vilja och kunna växa i rollen. Dessutom behövs insatser för att säkerställa att kommunen kan behålla chefer i högre utsträckning. Inom omsorgsnämndens verksamheter pågår ett omfattande arbete inom dessa områden, som också visat på positiva effekter. Detta arbete behöver fortsätta för att säkerställa kompetensförsörjningen även framöver.

En tydlig förändrad förutsättning för nämnden är den antagna rekommendationen om riktmärke för antal medarbetare per chef i Uppsala kommun. Rekommendationen innebär en ambitionshöjning som skapar ytterligare utmaningar inom kompetensförsörjningen av chefer och även medför ekonomiska konsekvenser. Inom omsorgsnämndens verksamheter har detta riktmärke om max 30 medarbetare per chef nu nåtts, med endast några få undantag.

Digital transformation för nämndens brukare

Digital transformation och innovativa lösningar kan ge stora möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning. Det kan även ge goda möjligheter till utveckling av de vård- och omsorgsinsatser som erbjuds, så att de stämmer överens med den enskildes behov och önskemål med hänsyn till den enskildes personliga integritet.

Människors vardagssysslor och sociala umgänge sker alltmer med hjälp av den digitala tekniken. Tekniken skapar nya mötesplatser och ger en ökad frihet att vara verksam

och interagera oberoende av tid och rum. Samtidigt finns risk för ett digitalt utanförskap om inte alternativ finns för de kommuninvånare som inte kan eller aktivt väljer att inte ta del av ny teknik. Att vara digitalt exkluderad ger sämre förutsättningar för att leva ett bra liv.

Personer med funktionsnedsättning kan därtill vara mer sårbara för bedrägeri som är kopplat till digital teknik. Det är därför viktigt att vara medveten om dessa risker för att skydda personer för att möjliggöra att de använder tekniken på ett tryggt och säkert sätt.

Välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan

Ökningen av organiserad brottslighet och bedrägeri inom omsorgen försvårar arbetet med att hjälpa personer som har ett omsorgsbehov. Välfärdsbrottsligheten omfattar stora belopp och utöver den ekonomiska skadan kan denna brottslighet även medföra ett minskat förtroende för samhället.

Bedrägeri som riktar sig mot äldre personer och personer med funktionsnedsättning ökar, detta kan leda till en minskad tilltro till nämndens medarbetare. En ökad grad av brottslighet i samhället riskerar att medföra en högre grad av otrygghet, inte minst bland särskilt utsatta grupper, såsom personer med funktionsnedsättning. I syfte att öka tryggheten samverkar kommunen med bland annat Polismyndigheten och andra berörda aktörer.

Även otillåten påverkan riktas mot nämndens verksamheter, inte minst inom kommunens myndighetsutövning. Detta kan ta sig i uttryck som såväl mer implicita påverkansförsök som desinformationskampanjer och direkta hot gentemot enskilda medarbetare. Sammantaget riskerar detta att medföra en ökad otrygghet för enskilda medarbetare, såväl i sin yrkesroll som privat.

Lagförändringar

En ny socialtjänstlag förväntas träda i kraft 1 juli 2025, det innebär bland annat att tidiga insatser kan ges utan behovsprövning och att fler öppna och förebyggande insatser möjliggörs. För att genomföra arbetet i de satsningar som utredningen föreslår kommer socialtjänsten behöva utveckla nya arbetssätt och metoder. Detta kommer troligen att bidra till ökade kostnader för nämnden under de närmaste åren.

Lagändringen för statliga huvudmannaskapet för personlig assistans har tidigare varit planerad till den 1 januari 2026, tidplanen för införande har dock förskjutits. Försäkringskassan säger ett bestämt nej till att personlig assistans förstatligas redan i januari 2026. Försäkringskassan anser att man behöver minst två år av förberedelser för ett samlat statligt huvudmannaskap – räknat från att lagändringar och förordningar beslutats. Hur lång tid detta tar är oklart.

Plan- och byggnadsnämnden

Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för beslut och rådgivning enligt plan- och bygglagen, inklusive de lagar och andra föreskrifter som hör till denna lag, med undantag för översiktsplanering. Andra lagar och föreskrifter är exempelvis plan- och byggförordningen och Boverkets byggregler. Plan- och byggnadsnämnden planerar för, och ger förslag till, inrättande av områdesskydd såsom natur- och kulturreservat. Nämnden har också ansvar för uppgifter enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Viktiga händelser under året

Lägre konjunktur och osäkert världsläge

Den vikande byggkonjunkturen har haft en direkt påverkan på nämndens verksamhet. Under 2023 påverkades bygglovsverksamheten kraftigt och under 2024 har också detaljplaneverksamheten påverkats av konjunkturen. Efterfrågan och takten i planläggningen har minskat.

Uppsalas utbyggnadsinriktning tydlig och anpassad organisation

Utvecklingen av Uppsala genom bland annat fyrspårsavtalet med fyra spår till Stockholm, utveckling av spårväg inom kommunen och utveckling av en ny stadsdel ger en tydlig riktning för nämndens verksamhet.

Inom nämndens verksamhet har en vikande efterfrågan inom bygglov, inspektion och dit hörande stödverksamheter krävt omställningar. Under året har en justerad organisation sjösatts med en minskning av personal. Målet har varit att anpassa storleken på verksamheten till rådande konjunktur men att säkra rätt kompetens för framtiden.

Stor planproduktion, avvaktande byggstarter och ökat fokus på klimat och näringslivets förutsättningar

Efterfrågan på nämndens detaljplanering var under början av året fortsatt hög och sett till storlek på beslut var planintäkterna stora. Under året har efterfrågan på planläggning minskat vilket synts genom minskat antal planbesked, aktörer som inte vill starta ärenden där de har uppdrag och minskad takt i pågående ärenden. Stora beslut som är viktiga för Uppsala kommun är ärenden som antagande av Ubbo, antagande av flera detaljplaner för kapacitetsstark kollektivtrafik, Västra Librobäck, granskning för Flustret och Gymnastiken samt samråd för Norra Sunnersta.

Klimatomställningen blir tydliggjord i nya klimatbedömningsverktyg i handläggning och rådgivning.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 22. Plan- och byggnadsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	53	0	-11	-3
Vård och omsorg/bostadsanpassningar	32	2	6	1
Nämnden totalt	**87**	**2**	**-6**	**-2**

Plan- och byggnadsnämndens resultat 2024 var ett överskott om 2 miljoner kronor.

Detaljplaneintäkterna blev 6 miljoner kronor lägre än budgeterat vilket berodde på att pågående ärenden inte beslutats enligt plan. Marknaden har bromsat in kraftigt och

framdriften minskade främst bland privata byggherrar, men även kommunala projekt gick långsammare än planerat.

Byggkonjunkturen påverkar även intäkterna för bygglov och nybyggnadskartor. Antal inkomna och beslutade ärenden inom bygglovsverksamheten var marginellt fler än 2023. Bygglovsintäkterna var 2,2 miljoner kronor högre än budgeterat, dels berodde det på fler ärenden än förväntat, dels på att fler ärenden varit av större karaktär.

Övriga intäkter var högre än budgeterat och berodde på att beslut i två större tillsynsärenden genererade stora intäkter samt uppbokning av en försäkringsersättning i ett pågående tillsynsärende. De totala kostnaderna var 1,8 miljoner kronor lägre än budget, bland annat lägre kostnad för bostadsanpassningsbidrag.

Personalkostnaderna var i nivå med budget. I början av 2024 infördes en ny organisation som anpassning till lägre intäkter och medarbetare erbjöds andra uppdrag inom Uppsala kommun. Eftersom den justerade organisationen inte fick full kostnadseffekt 2024 arbetade nämnden även med effektiviseringar och vakanshållning vilket gjorde att personalkostnaderna rymdes inom beslutad budget.

Tabell 23. Plan- och byggnadsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**0,4**	**0,2**	**0,0**	**0,4**

Plan- och byggnadsnämndens investeringsbudget uppgick till 0,4 miljoner kronor. Investeringar 2024 har genomförts motsvarande 0,2 miljoner kronor i fortsatt digital utveckling samt inventarier.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Plan- och byggnadsnämnden har blivit färdig med två av kommunfullmäktiges uppdrag. 19 uppdrag pågår enligt plan och ett är försenat.

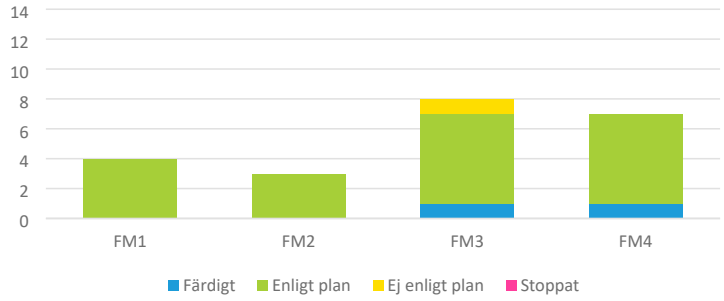

Figur 17. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Nämnden bedömer att fokusmål 1 har uppfyllts helt under 2024 och att fokusmål 2, 3 och 4 har uppfyllts i hög grad. Den finns några exempel från måluppfyllelsen.

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Frigöra tid resurser till kärnverksamheten: Automatiserade funktioner, som påminnelser och ärendehantering, effektiviserar verksamheten och fortsätter att utvecklas.
- Digitalisering: Fortsatt digitalisering av detaljplaner för att öka samhällsnyttan och förenkla företagsprocesser.
- Försenade detaljplaner: Förskjutet konjunkturläge påverkar tidplaner och bostadsproduktion, vilket även påverkar intäkterna.
- Avmattning av byggmarknaden: Bygglovsverksamheten minskade under 2024 på grund av den avmattade konjunkturen. Nedgång i antalet bygglov och beviljade bostäder.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Tidiga dialoger: Flera nya metoder för tidiga dialoger har prövats, bland annat i Sävja och Norra Sunnersta.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Öka takten i klimatomställningen: Användning av klimatanalysverktyg och utveckling av samarbete för att bedöma klimatpåverkan och klimatanpassning.
- Biologisk mångfald: Fördjupad kunskap om Cinnoberbagge och arbete för långsiktig tillämpning av artskydd.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Planläggning som ökar tryggheten: Planläggning av kvarteret Gymnastiken och Flustret ska skapa en tryggare och mer aktiv stadsbild, med tydligare kopplingar mellan torg och parker.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Plan- och byggnadsnämnden arbetar för att skapa en hållbar livsmiljö i enlighet med kommunens översiktsplan och politiska mål. Nämnden underlättar för invånare och företag att bygga, tillbygga eller ombygga inom lagens ramar. Genom detaljplanering och bygglov bidrar nämnden till utvecklingen av bostäder, lokaler, parker och andra offentliga områden. Nämnden ansvarar också för att hålla kommunens officiella grundkarta aktuell.

För att upprätthålla kvaliteten i samhällsbyggnaden använder nämnden verktyg som bostadsanpassningsbidrag och tillsyn av olagliga byggen och ovårdade tomter. Nämnden erbjuder också energi- och klimatrådgivning till invånare och företag i hela länet.

Under det senaste decenniet har intresset för nybyggnation i Uppsala ökat, och samtidigt har kraven på hållbarhet, kvalitet och digitalisering stigit. Detta har lett till att nämnden har anpassat sina arbetssätt för att hantera ett stort och varierande ärendetryck.

Nämnden följer noggrant lagstiftningsutveckling, särskilt inom klimatområdet och bygglagstiftning. Ett exempel på förändringar är övergången till funktionskrav i Boverkets byggregler, där samhällsbyggnadssektorn får större ansvar för att hitta lösningar och verifieringsmetoder.

Detaljplaner, bygglov och geodata

Uppsala har en hög tillväxt jämfört med många andra delar av Sverige och det byggs mycket i Uppsala. Nämnden bidrar till tillväxten genom att se till att ta fram detaljplaner som gör det möjligt att bygga bostäder och verksamhetslokaler. Detaljplanerna har under senare år har blivit större och mer komplexa som en följd av starkare politisk styrning över samhällsutvecklingen på både nationell och lokal nivå.

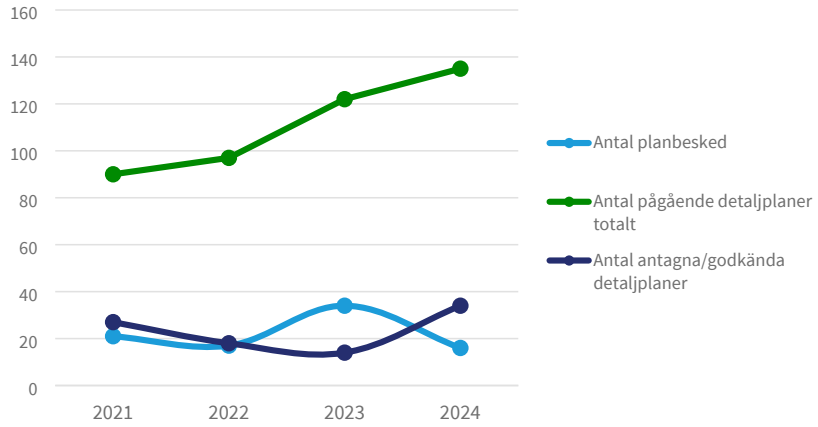

Figur 18. Antal detaljplaner i olika skeden i Uppsala 2021–2024. Källa: Nämndens egen statistik.

Sedan 2021 finns jämförbar statistik för hur många beslut kommuner har fattat om att anta en detaljplan under de senaste två åren. Där framgår att Uppsala ligger högt jämfört med liknande kommuner. Uppsala ligger i nivå med storstäderna Stockholm och Göteborg och ligger högre än Malmö. Den kraftigt ökande andelen antaganden/godkännanden under 2024 kan delvis förklaras med att den större mängd upphävanden av tomtindelningar kopplat till kapacitetsstark kollektivtrafik och järnvägsplan för fyra spår har gjorts under året. Det har också skett en effektivisering genom en satsning på snabbare handläggning av enklare planer.

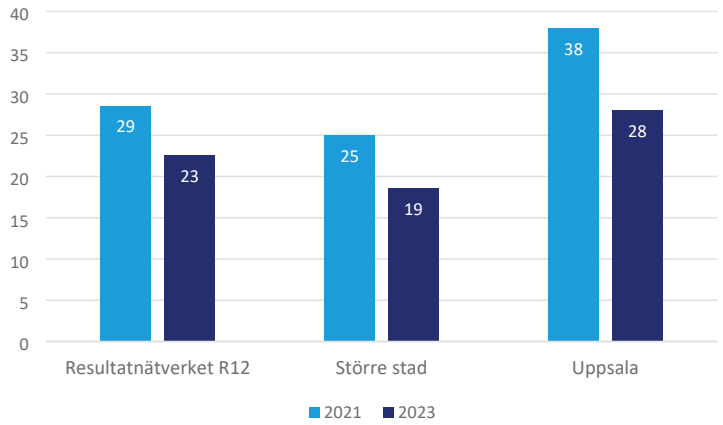

Figur 19. Antal beslut om antagande av detaljplan som fattats i kommunen under de senaste två åren i jämförelse med kommungruppen Större städer och Resultatnätverket R12 (Eskilstuna, Gävle, Helsingborg,

Jönköping, Linköping, Lund, Norrköping, Södertälje, Umeå, Uppsala, Västerås och Örebro). Senaste uppgiften avser 2022–2023. Källa: Kolada (N07928).

Den höga mängden detaljplaner har bidragit till att Uppsala har en jämförelsevis stor mängd bostäder i planberedskap, det vill säga hur många bostäder som kan byggas med stöd av gällande detaljplaner. Under senare år har Uppsala haft en planberedskap som har varit bland de högsta i landet med hänsyn till befolkningens storlek.

Den höga takten i byggandet märks även för bygglov. Fram till lågkonjunkturen hade Uppsala bland de absolut högsta nivåerna i landet på antalet bostäder som fått bygglov i förhållande till befolkningens storlek.

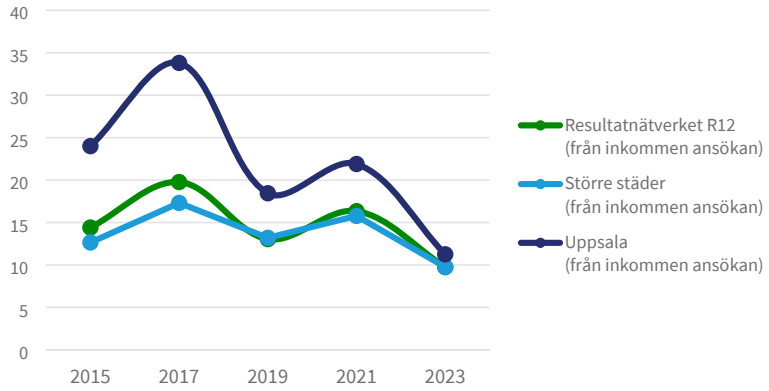

Figur 20. Antal bostäder som beviljats bygglov under de senaste två åren per 1000 invånare i Uppsala jämfört med liknande kommuner i Resultatnätverket R12 och kommungruppen Större städer. Senaste uppgiften avser 2022–2023. Källa: Kolada (N07925).

I och med lågkonjunkturen har byggandet stannat av i hela landet men har stabiliserat sig under 2024 på samma låga nivå som 2023. Detta kan vi också se i Uppsala där både antalet nya ärenden och beslutade ärenden är i linje med 2023. Antalet nya ärenden i Uppsala har minskat med ca 20 procent sedan 2022 och 30 procent sedan 2021 jämfört med 2023 och 2024. Antalet beslutade ärenden har minskat med ca 25 procent jämfört med nivåerna för 2021 och 2022.

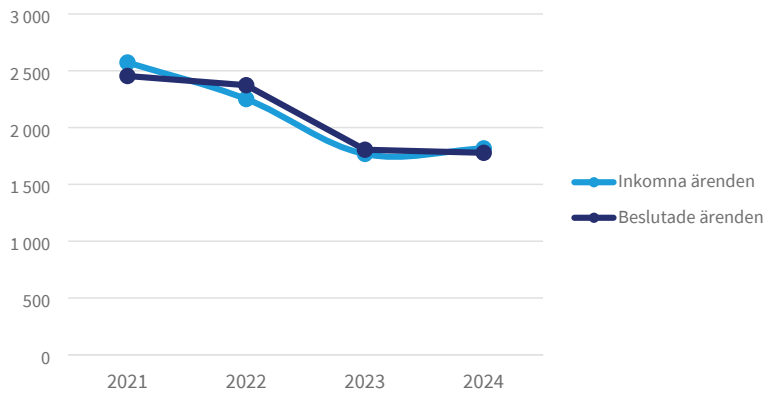

Figur 21. Antal inkomna och beslutade ärenden inom bygglov för åren 2021–2024. Källa: Egen statistik.

De ärenden som minskat i antal har en tonvikt på större ärenden som innehåller fler bostäder och större verksamhetslokaler. Jämfört med 2021 har antalet

- bostäder i beviljade bygglov minskat med 65 procent,
- kvadratmeter arbetsplatser i beviljade bygglov minskat med 64 procent samt
- kvadratmeter skolplatser i beviljade bygglov minskat med 92 procent.

Cirka en fjärdedel av arbetet med geografisk information stödjer bygglov och detaljplaner. Behovet av geodatastöd har varierat med ärendemängden för bygglov, som minskade kraftigt från en ovanligt hög nivå på över 1 100 ärenden 2021 till drygt 400 ärenden 2023, en nivå som hållits under 2024. Trots variationen har geodata hanterat ärenden i samma takt som de inkommit de senaste tre åren. Utöver bygglovsstödet har verksamheten arbetat med att hålla kartor aktuella, hantera adressättning och bidra till utvecklingen av en obruten digital samhällsbyggnadsprocess.

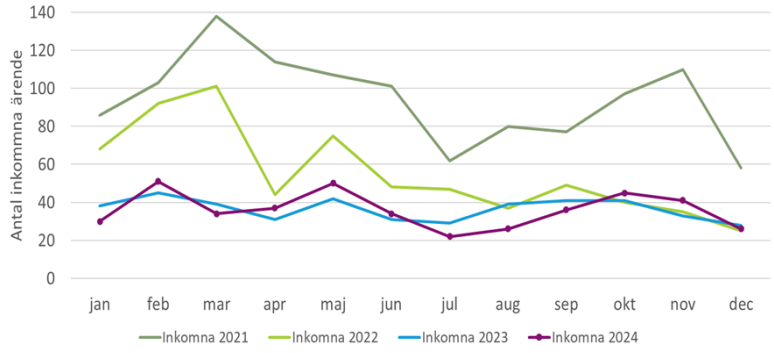

Figur 22. Inkomna ärenden Kart- och mätuppdrag per månad för åren 2021–2024. Källa: Egen statistik.

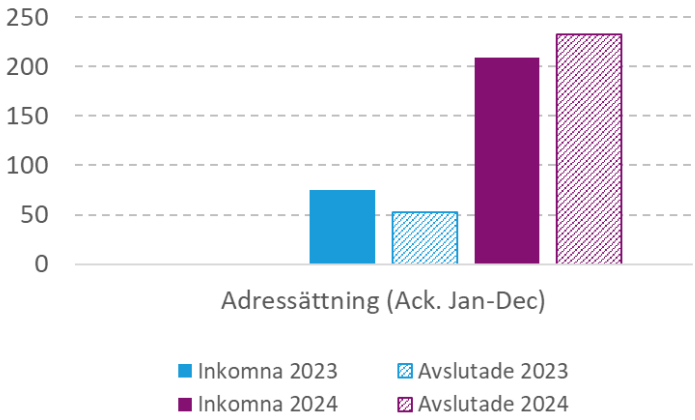

Figur 23. Inkomna och avslutade ärenden för adressättning och lägenhetsnummer. Statistiken gäller för åren 2023–2024. Källa: Egen statistik.

Ledtider för detaljplaner påverkas av storlek och ambitionsnivå. Under året publicerades en nationell jämförelse av ledtider, där uppgifter om bygglov från Uppsala nu ingår. Ledtiderna för detaljplaner har ökat något, vilket kan förklaras av anpassning av personalresurser och antagande av äldre detaljplaner, vilket påverkar statistiken. Uppsala har haft en av de högsta produktionstakterna för påbörjade

bostäder i flerbostadshus i relation till befolkningsstorleken, men också förhållandevis långa ledtider. Detta beror på att kommunen nu gör större och mer komplexa detaljplaner än tidigare, särskilt för samhällsbyggnadsprojekt på kommunal mark, som i Östra Salabacke, Rosendal och Ulleråker. Större detaljplaner tar längre tid att genomföra.

En annan faktor som leder till längre ledtider är överklaganden, vilket förlänger tiden från antagande till laga kraft

I kommuner med en högutbildad befolkning är det generellt sett vanligare med överklaganden. Annan nationell statistik bekräftar att Uppsala har en hög andel detaljplaner som överklagas.

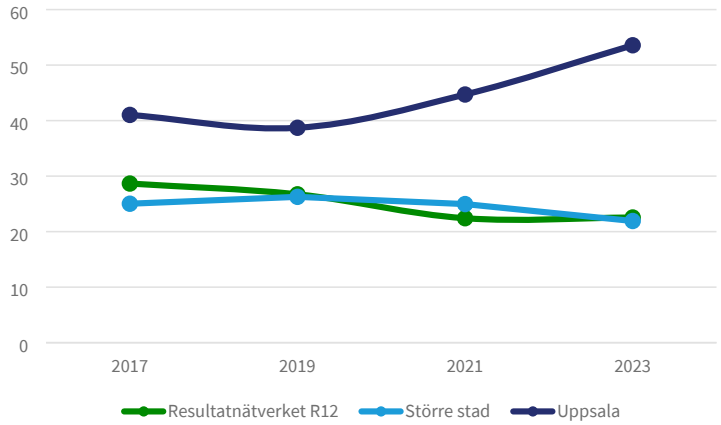

Figur 24. Andel överklagade detaljplaner för Uppsala under de senaste två åren i jämförelse med kommungruppen Större städer och Resultatnätverket R12. Källa: Kolada (N07928).

Nämnden arbetar tillsammans med kommunstyrelsen samhällsbyggande verksamheter för att öka delaktigheten för kommuninvånarna i tidiga skeden av samhällsbyggandet. Det förväntas även minska mängden överklaganden.

Nedanstående diagram visar ledtider totalt och för olika steg inom detaljplaneprocessen.

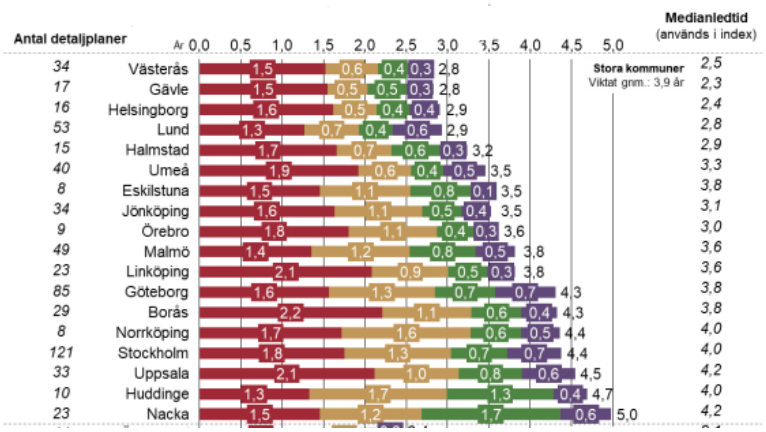

Figur 25. Genomsnittlig ledtid i antal år i detaljplaneprocesser för flerbostadshus med minst fem bostäder som vunnit laga kraft 2016–2023. Inkluderar endast detaljplaner med fullständig information, dvs där alla behövda datum funnits med. Källa: Nationellt Ledtidsindex.

Ledtidsindex blir ett sätt att bidra till utveckling av nämndens verksamhet. Vid jämförelser mellan Västerås som ligger i topp och Uppsalas verksamheter så finns likheter i kompetens och organisering som kan ge genomslag i Uppsala åren som kommer. Det handlar bland annat om att ha miljökompetens direkt knuten till huvudprocessen, att arbeta för att inte ha en ”plankö”. Där finns också jämförelser som förklarar varför det finns skillnader exempelvis storlek och komplexitet på planers avgränsning både i geografi och i antal berörda aktörer, samt i hur tiden för planerna mäts.

Den genomsnittliga handläggningstiden för bygglov har sjunkit från 3,4 veckor år 2023 till 2,7 veckor år 2024, och andelen ärenden som hålls inom de lagstadgade 10 veckorna ligger kvar på samma nivå som år 2023, dvs 97 procent. Den kortare handläggningstiden gynnar både invånare och företag samt den kommunala ekonomin. När handläggningstiderna överstiger 10 veckor för bygglov eller 4 veckor för bygganmälan, sänks avgiften för sökande. För 2021 innebar detta en minskad intäkt på 2,7 miljoner kronor, men år 2024 var minskningen 0,2 miljon kronor. En ökning med 0,1 miljon jämfört med år 2023.

Verksamheten har fokuserat på att effektivisera handläggningen genom automationer, som till exempel automatiska påminnelsebrev. Denna digitalisering har förenklat processerna och minskat handläggningstiden. Fokus har även varit på att effektivisera administrationen av ekonomirutiner och utlämnande av allmänna handlingar, vilket sänkt kostnaderna utan att påverka leveransen. Ett förbättrat arbetssätt för att fördela ärenden har minskat administrationen och förbättrat matchningen mellan ärenden och handläggare.

På nationell nivå varierar handläggningstiden för nybyggnad av en- och tvåbostadshus. Uppsala ligger nu nära genomsnittet för större städer. När ansökningar är fullständiga, har Uppsala haft kortare handläggningstider än kommungruppen större städer, även om tiderna ökade något år 2022.

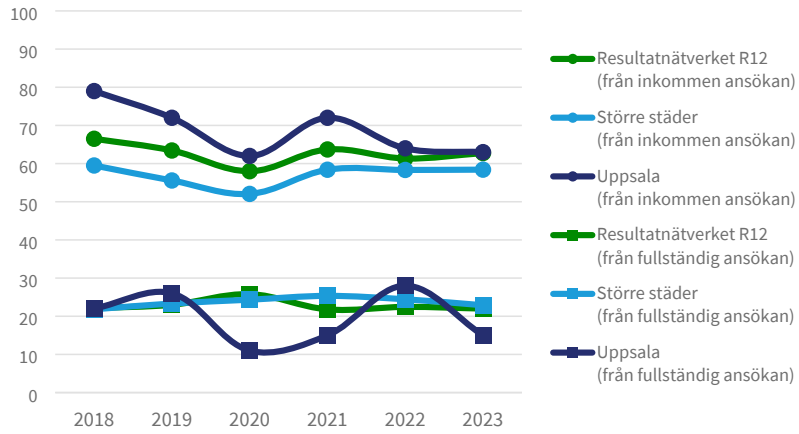

Figur 26. Handläggningstider i antal dagar för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus. Utveckling över tid jämfört med större städer. Källa: Kolada (U00810 och U00811).

Sedan Förenta Nationernas antagande av Agenda 2030 2015 har hållbarhetsarbetet professionaliserats. Nämndens verksamheter har successivt ökat sin hållbarhetskompetens och integrerat hållbarhet i arbetssätten.

Exempelvis tar detaljplaner och bygglov numera regelmässigt hänsyn till friytor för barn vid förskolor och skolor, för att främja barns lek och fysiska utveckling. Detaljplaneverksamheten använder nu ett klimatverktyg för att bedöma klimatpåverkan och ge vägledning för att utforma detaljplaner som begränsar påverkan, t.ex. genom att beakta markförhållanden och skapa möjligheter för olika byggnadstyper och mobilitetsåtgärder.

Förutom myndighetsutövning har verksamheten börjat ta fram informationsmaterial för byggföretag om hur de kan vara mer klimatsmarta. Dessutom baseras detaljplaner alltmer på kunskap om större geografiska områden, som artrikedom eller grundvatten, vilket gör det lättare att ta hållbarhetshänsyn tidigt och minskar behovet av ny kunskap i varje detaljplan.

Sedan några år tillbaka ger nämnden tidigt stöd i detaljplaneprocessen och deltar i ett inomkommunalt samarbete för att underlätta företagsutveckling och etablering i Uppsala. Under 2023 byggde etableringsfunktionen ett nätverk av fastighetsägare som är öppna för företag, särskilt inom kunskapsintensiv exportindustri. Samarbetet fortsätter under 2024, med fokus på kontor och handel.

I de tidiga skedena av planläggning hjälper nämnden både fastighetsutvecklare och företag på egen mark. Exempel på detta är:

- Stöd till Cytiva för att planlägga en ny laboratoriebyggnad och reningsanläggning i Boländerna.
- Dialog med ledningsägare för att förbereda för nya verksamheter, bland annat i Uppsala Business Park.
- Samarbete med fastighetsägare i Fyrislund och Boländerna för att anpassa detaljplaner efter företagens behov. Ett resultat är planläggningen av Uppsala Business Park, som justerats efter dialog med Thermo Fisher och Corem.

Nämnden har utvecklat servicen med stöd av modern teknik. Det är numera möjligt att titta på detaljplaner online tillbaka till 1880. Digitalt stöd finns även för att söka

bygglov, och det pågår planer på att automatisera handläggningen av vissa ärenden inom bygglov. Andra exempel är smidigare kommunikation med invånare och företag, samt användning av drönare och appar för att underlätta arbetet i fält.

Nämndens verksamheter deltar i både nationella och lokala initiativ för att skapa en obruten digital samhällsbyggnadsprocess. Syftet är att återanvända och göra geografisk information tillgänglig för bättre service till stat, kommun, näringsliv och allmänhet. Sedan länge finns en öppen tillgång till kommunens baskarta och del öppna data via uppsala.se.

Bygglovsverksamheten ingår sedan många år i en nationell kundundersökning. Uppsalas invånare och företag har tidigare varit mindre nöjda med bygglovsverksamheten än invånare och företag i jämförbara kommuner, men under senare år har nöjdheten i Uppsala ökat påtagligt.

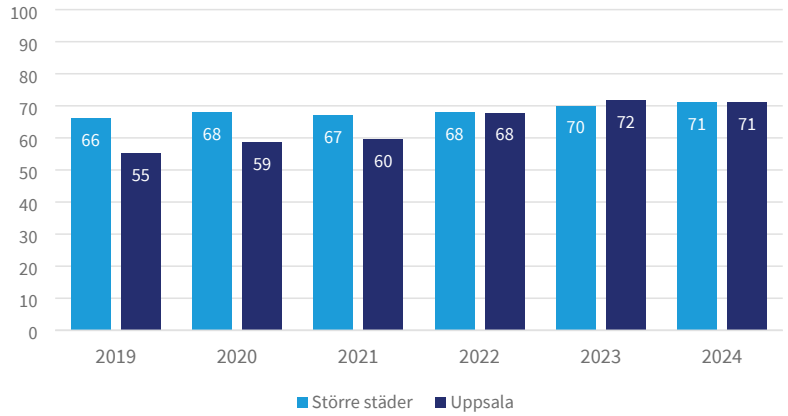

Figur 27. Nöjd-Kund-Index (NKI) utifrån företagens uppfattning om Uppsala kommuns bygglovsverksamhet. Utveckling över tid. Resultat för 2024 är preliminära. Källa: nationella nöjdhetsundersökningen Insikt (öppna jämförelser).

Enligt preliminära siffror för 2024 har ligger Uppsala numera runt genomsnittet för jämförbara kommuner med särskilt höga resultat på frågor som rör bemötande och tillgänglighet.

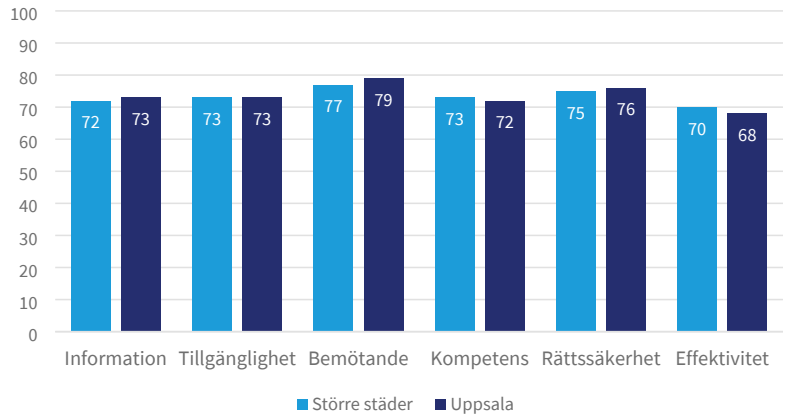

Figur 28. Nöjd-Kund-Index (NKI) utifrån företagens uppfattning om Uppsala kommuns bygglovsverksamhet. Jämförelse med kommungruppen Större städer. Avser preliminära resultat för 2024. Källa: nationella nöjdhetsundersökningen Insikt (öppna jämförelser).

Det finns flera anledningar till att resultaten har förbättrats under senare år, bland annat:

- Verksamheten har utvecklat sitt *förbättringsarbete* där alla medarbetare lyfter in förbättringsförslag och är med och genomför dem.
- Verksamheten har deltagit i *bemötandeutbildning* med företag i fokus.
- Verksamheten tar numera en *tidig kontakt* i ärendena för att räta ut eventuella frågetecken och hinder för att få till en smidig handläggning.
- Verksamheten har haft ett starkt fokus på medarbetarnas *arbetssituation* och därför utvecklat ledarskapet och organiseringen.

Tillsyn, energi- och klimatrådgivning samt bostadsanpassningsbidrag

Bostadsanpassningen har även i år haft en fortsatt ökning av inkommande ärenden och fick år 2024 in 1 700 ärenden. Andelen som rör bostadsanpassning för barn ligger fortsatt kvar på samma nivå som förra året och är oftast de mest komplexa. Vi ser också en ökning av antalet äldre som ansöker om bostadsanpassningsbidrag, där kvinnorna fortsatt är betydligt fler än männen. Tillsynsverksamheten har under de senaste tre åren haft en konstant inkommande ärendemängd som har legat på ca 450 ärenden.

Sedan 2017 har nämnden ett värdskap för en energi- och klimatrådgivning som arbetar för samtliga kommuner i Uppsala län. Rådgivningen riktar sig till invånare, företag och föreningar, exempelvis bostadsrättsföreningar. Antalet rådgivningar har ökat under de senaste åren med undantag för pandemiåret 2020. Priserna på el och vädret är två saker som har betydelse för behovet av rådgivning. Under 2022 ökade priserna på el kraftigt och då mer än fördubblades rådgivningen till privathushåll. Under hösten och vintern 2023 var det kallare än vanligt och i samband med kylan ökade rådgivningen till framför allt privathushåll.

Tillsynsverksamheten har under de senaste tre åren avslutat fler ärenden än vad som har kommit in med undantag för år 2023 då det inkom lika många som det avslutades. Under år 2024 har det avslutats 549 ärenden jämfört med år 2023 då 434 ärenden avslutades.

Under året har verksamheten medverkat i Uppsala Kommuns Skolfastigheters arbete med att ta fram en handbok för konceptförskolor. Ett omfattande arbete för att höja kvaliteten och miljö- och energikrav till en lägre kostnad. Det har bidragit till framtida effektiviseringar av ytor och kortare handläggningstider. Andra initiativ som pågår är fortsatt utbildning och praktisk tillämpning av återbruksfrågor i bygglov och startbesked.

Nämndens tillsynsverksamhet motverkar bland annat ovårdade och farliga platser och byggnader. Vanligtvis finns det en konflikt mellan grannar som har lett fram till en anmälan om tillsyn. Verksamheten började nyligen mäta nöjdhet hos både den som anmäler och den som blir anmäld inom flera olika typer av ärendeslag. Det visar sig att nöjdheten är hög. Under 2023 hamnar ett sammanfattande nöjdhetsindex på 80 av 100. Verksamhetens erfarenhet är att det finns många exempel på att även grannsämjan ökar som en följd av hur tillsynen genomförs, vilket bidrar till social sammanhållning i närsamhället.

Exempel på hur tillsynsverksamhetens arbete över tid bidragit till en bättre livsmiljö i linje med Uppsala kommuns fokusmål 4, *”Uppsala kommun ska bli tryggare med jämlika livsvillkor”* är en anmälan som gällde bristande underhåll av fönster på ett flertal bostadshus i några bostadsområden i Uppsala. Samtliga ägda av Uppsalas största förvaltare av hyresbostäder. Fastighetsägaren förelades att åtgärda det bristande underhållet genom att kitta om fönstren och förse dom med ny färg.

Totalt ska över tusen fönster renoveras till en uppskattad kostnad av drygt 14 miljoner kronor. I samband med arbetet har fastighetsägaren också utfört tvätt av fasaden där det behövts. Ärendet har fått viss medial uppmärksamhet med en artikel i tidningen Hem & Hyra.

Renoveringen sker i etapper och på några etapper pågår fortfarande arbetet. I ett bostadsområde där arbetena är klara har vi gjort ett uppföljande tillsynsbesök. Vid besöket kunde konstateras se att området fått ett otroligt lyft. Förutom att de tekniska egenskapskraven uppfylls kan nämndens verksamhet konstatera att bostadsgården nu upplevs som trygg, säker och välkomnande.

Genom bostadsanpassningsbidraget hjälper nämnden personer med funktionsnedsättningar att bo kvar hemma och bli mer självständiga. Under de senaste tre åren har drygt 1 400 personer årligen fått sina ansökningar beviljade, vilket har ökat deras självständighet.

Sedan 2007 har verksamheten haft ett systematiskt kvalitetsarbete, som 2020 ledde till Uppsala kommuns kvalitetspris. Förbättringsarbetet har pågått kontinuerligt, men på grund av lägre bemanning har vissa insatser fått prioriteras ned. Återkoppling från invånare och dialog med entreprenörer har fortsatt, medan fokus på kollegial utveckling och trivsel har varit viktigt för att hantera den höga arbetsbelastningen. Fokus ligger även på att upprätthålla hög servicenivå och rättssäkra beslut.

Enligt en nöjdhetsundersökning från 2024 var en hög andel nöjd med kompetens, information och tillgänglighet. Många ansåg också att de fått ett mer självständigt liv genom anpassningen.

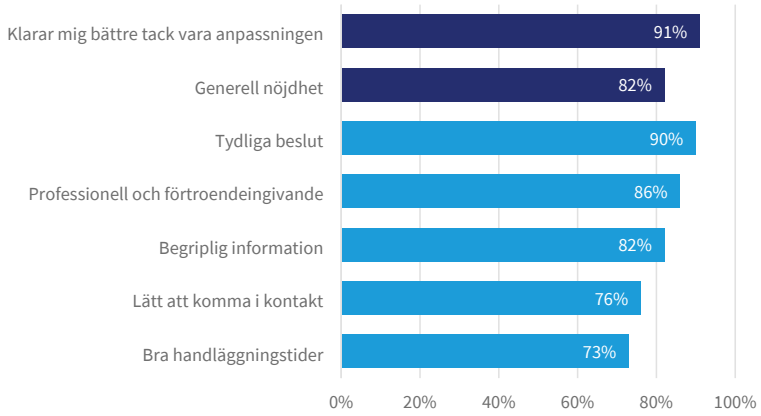

Figur 29. Nöjdhet hos personer som har sökt bostadsanpassningsbidrag år 2024. Andel som svarat 4 eller 5 på en femgradig skala som går från instämmer inte alls (1) till instämmer helt (5). De förhållandevis få som svarat att de inte har en åsikt ingår inte i underlaget. Källa: egen nöjdhetsundersökning.

Framtida utmaningar

Att fortsätta volym- och kompetensanpassa verksamheten för att möta behoven efter konjunkturläget

Uppsala har historiskt påverkats mindre än de flesta kommuner av lågkonjunktur tack vare det geografiska läget och den stora offentliga och långsiktiga verksamhet som finns i Uppsala genom två universitet. Nu är dock även Uppsala påverkad av konjunkturen med lägre bostadsbyggande.

För att möta lågkonjunkturen inom nämndens verksamhet arbetar nämnden med flexibilitet i organisationen, kompetensutveckling och teknisk utveckling. Det ändrade konjunkturläget innebär ett behov av att anpassa verksamheten till de ändrade behov som finns hos Uppsalas invånare och näringsliv på kort sikt samt vara rustade för att stödja snabb utveckling när konjunkturläget ändras. Digitalisering och teknikutveckling ger både möjligheter att utföra samhällsuppdraget med mindre resurser och möjlighet att möta invånarnas och näringslivets förändrade behov och förväntningar.

Att stå redo med rätt processer (digitala, anpassade för kundens behov och möjligheter) och kompetens (automatiserade beslutsfunktioner där det är möjligt och specialistbehov för det ger mest effekt) för det behov som Uppsalaborna har är en framtida utmaning.

Att bidra till trygghet i samhället i osäkert läge

Fortsatta oroligheter i världen tillsammans med lokalt ökat våld bidrar till en oro i samhället. Den senaste femårsperioden med pandemi, krig i vår närhet och lokala våldsdåd har stärkt krisberedskapen långsiktigt och för akuta händelser.

Nämndens verksamhet behöver löpande utvärdera vad som kan göras i samhällsbyggandet för att stödja trygghet i samhället på nationell och lokal nivå. Detta genom allt från planering av trygga boendemiljöer, planering av arbetsplatser och skolor, samt planering av allmänna platser anpassade till framtida behov så att de har

förutsättningar att vara välbesökta. För att nå ambitionerna om ett effektivt och hållbart samhällsbyggande krävs det att nämndens verksamhet har en god förmåga till samverkan inom hela kommunkoncernen.

Att fortsätta verka för hållbarhetsfrågorna i samhällsutvecklingen

Samhällsbyggandet ska bidra till social hållbarhet i det lokala och stå redo för påverkan från yttre omständigheter (ha tillgång till digital information, möjliggöra utveckling av funktioner som behövs).

Nämndens verksamhet ska följa och anpassa möjligheterna att göra klimatomställning utifrån ändrat kunskapsläge och möjligheter inom nämndens verksamhetsområde.

Räddningsnämnden

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner, där Uppsala kommun är värdkommun. Räddningsnämnden styrs av alla tre kommuner främst genom ett avtal mellan kommunerna, ett reglemente och ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Dessa styrdokument är antagna av alla tre kommuners kommunfullmäktige. De avsnitt i Mål och budget som berör räddningsnämnden är framtagna i samråd med Tierp och Östhammars kommuner.

Räddningsnämnden ansvarar för att bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Kommunstyrelserna i alla tre kommuner har en uppsyningsplikt över den gemensamma nämnden. Fullmäktige i alla tre kommuner har rätt att begära upplysningar från nämnden. Ordförande, vice ordförande och anställda i den gemensamma nämnden är skyldiga att lämna upplysningar vid alla tre kommuners fullmäktigesammanträden. Ledamöter i alla tre kommuners kommunfullmäktige får ställa interpellationer eller frågor till nämndens ordförande. Nämnden ska också granskas av revisorer från alla tre kommuner. Hela rättsfiguren kan karaktäriseras som en hybrid, invävd i alla tre kommuner med en stark karaktär av egenregiverksamhet. Nämndens verksamhet omfattar olycksförebyggande verksamhet, tillsyn, rengöring och brandskyddskontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor. Nämndens verksamhet omfattar också tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Nämnden ska stödja andra nämnder i alla tre kommuner inom sitt kompetensområde.

Nämnden har fem inriktningsmål som finns i handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor:

- Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd
- Riskgrupper har ett bra brandskydd
- Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn
- Räddningstjänsten har stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden
- Räddningstjänsten har en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig

Nämnden ska också i möjligaste mån inom sitt ansvarsområde medverka till de kommunövergripande målen från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Nämndens budget utgår från en årlig uppräkning av kommunbidragen med prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Indexet är framtaget av Sveriges kommuner och

regioner (SKR). Efter uppräkning kan nämndens budget sänkas eller höjas beroende på exempelvis rationaliseringskrav, uppdrag och förändrade lokalhyreskostnader.

Viktiga händelser under året

Ändringar i kraven på dygnsvila har inneburit stora utmaningar under året. Nämnden har dock fått vissa undantag från kraven vilket underlättat för verksamheten. Planering av ny brandstation i Knutby har genomförts och en förstudie är klar. Förstudien visar att förutsättningarna är goda för en byggnation på planerad tomt.

Nämnden har genom en upphandling fått ny sotningsleverantör i Uppsala kommun. Avtalet är på nio år och sträcker sig till 2032. Det har varit en del barnsjukdomar med att byta leverantör men nu fungerar verksamheten bra och nämnden har en bättre kontroll av verksamheten än tidigare.

En större brand i centrala Uppsala i ungdomens hus bröt ut 4 oktober. Det var en fullt utvecklad brand vid ankomst men räddningsinsatsen genomfördes snabbt och effektivt så skadornas minimerades och det blev förhållandevis små skador givet den utvecklade branden. En större vindsbrand startade 26 oktober på August Södermansväg. Det blev stor påverkan för de boende i fastigheten då en evakuering var tvunget att genomföras. Men en snabb och effektiv räddningsinsats gjorde att skadorna kunde minimeras.

Samverkansorganet Räddningsregion östra Svealand (RRÖS) som startade 2023 har under 2024 fortsatt att utvecklas. Samverkan mellan räddningstjänsterna är nödvändig både operativt och förebyggande för att få en tillräckligt bra förmåga att hantera olika sorters olyckor.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Räddningsnämndens verksamhet bidrar starkt till fokusområdet trygghet, inte minst genom sin närvaro på landsbygden där deltidsbrandmännen är mycket uppskattade. Nämndens verksamhet har lett till de resultat den vill se utifrån handlingsprogrammet för skydd mot olyckor. Verksamheten har bedrivits inom tilldelad budget.

Tabell 24. Räddningsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	1	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	209	2	1	5
Nämnden totalt	**210**	**2**	**1**	**5**

Räddningsnämndens resultat 2024 var ett överskott om 2 miljoner kronor.

Överskottet berodde till största del på lägre lönekostnader än budgeterat och på att nämnden fick ett utökat kommunbidrag 2024 för åtgärder där kostnaderna inte hann få genomslag under 2024. De lägre lönekostnaderna berodde på vakanser och på effektiv personalplanering. De åtgärder nämnden ännu inte haft kostnader för 2024 är bland annat utökningen av heltidsstyrkan vid Fyrislunds brandstation och ökad lokalhyra för personallokaler vid övningsfältet.

Intäkterna var högre än budgeterat, vilket främst berodde på statsbidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) avseende ersättningar för räddningstjänst under höjd beredskap.

Tabell 25. Räddningsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**17**	**17**	**16**	**17**

Räddningsnämnden genomförde 2024 investeringar motsvarande tilldelad investeringsbudget om 17 miljoner kronor. De större investeringarna omfattar brandfordon och reservkraft.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Räddningsnämnden har blivit färdig med fyra uppdrag från kommunfullmäktige. De resterande sju pågår enligt plan.

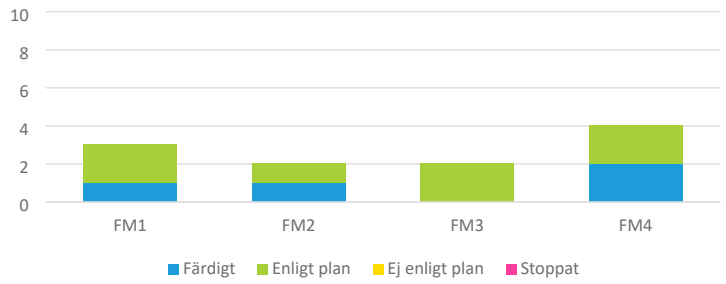

Figur 30. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Nämndens verksamhet styrs i första hand genom Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2022 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet innehåller fem mål:

1. Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd
2. Riskgrupper har ett bra brandskydd
3. Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn
4. Räddningstjänsten har en stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden
5. Räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig

Räddningsnämnden har i hög grad uppfyllt dessa målsättningar. För mål 5, räddningstjänsten har god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig, återstår mycket att göra innan målet är helt uppnått men viktiga steg har tagits under 2024.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Kostnaden för räddningstjänstverksameten uppgick 2023 till 809 kronor per invånare, vilket är ungefär som medelvärdet vid jämförelse med andra kommuner inom kategorin större städer. Nämndens kostnader beror mycket starkt till vilken beredskap som ska finnas. Kostnaden påverkas mycket lite av antalet olyckor som inträffar.

Verksamheten är väldigt mansdominerad avseende antal anställda. Olika åtgärder för att få en mer jämställd räddningstjänst har de senaste åren tagits men det finns mycket mer att göra för att nå målet och få en mer jämställd räddningstjänst.

Räddningsinsatser har genomförts effektivt och inom godtagbar tid. Ju snabbare och effektivare räddningsinsatser kan ske desto större är sannolikheten att man kan rädda stora värden.

Den förebyggande verksamheten har utvecklats utifrån ny lagstiftning och fokus har även varit att genomföra verksamheten rättssäkert.

Framtida utmaningar

Säkerhetsläget i Europa ställer krav på att återta förmågan till civilt försvar i en snabb takt. Räddningsnämnden ser stora utmaningar då den nuvarande förmågan är eftersatt sedan många år och planeringsförutsättningar och resurser saknas. De beslut som MSB:s regeringsuppdrag angående räddningstjänst under höjd beredskap leder till följs noga, samtidigt som nämnden med befintliga resurser förbereder och planerar för de utmaningar höjd beredskap eller stora samhällsstörningar skulle medföra.

Klimatförändringar med mer extremväder ställer större krav på räddningsverksamheten.

Befolkningsutvecklingen i Uppsala kommun innebär att antalet äldre människor kommer att öka. Många bor också kvar i egen bostad även när mycket stöd i vardagen behövs. Räddningsnämnden poängterar vikten av att bra brandskydd som motsvarar dessa individers behov och att samarbetet mellan brandförsvaret och vård- och omsorgsförvaltningen som särskilt viktigt för ett tryggt och säkert boende för äldre som inte kan sätta sig själv i säkerhet om det skulle börja brinna.

I takt med att Uppsala växer behöver också brandförsvarets organisation utökas. En ny brandstation i södra staden kommer att behövas på sikt.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (inte ekonomiskt bistånd). Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar, samt stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Nämnden ansvarar också för bostadssociala frågor, mottagande av ensamkommande barn, socialt utsatta EU-medborgare, familjerättsliga frågor, samordning av arbetet för att motverka våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck samt insatser för den nationella minoriteten romer. Socialnämnden ansvarar även för förebyggande ANDTS-arbete (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel).

Viktiga händelser under året

Ny lag om placering av barn i skyddat boende (LSB)

I april 2024 trädde lagen om placering av barn i skyddat boende i kraft. Lagen innebär bland annat att biståndsbeslut ska fattas för varje medföljande barn. Därför har nämnden utvecklat nya arbetssätt för att utreda och bedöma medföljande barns behov av bistånd samt byggt nya strukturer mellan avdelning vuxen och avdelning barn- och ungdom myndighet, för en effektiv och samordnad handläggning ärendena.

Resursteam har inrättats för att avlasta där det mest behövs

Inom avdelning barn- och ungdom myndighet har ett resursteam inrättats. Resursteamet är en arbetsgrupp bestående av erfarna socialsekreterare, som avlastar andra arbetsgrupper när behovet är som störst. Förutom att avlasta handläggarna så bidrar de till att höja och sprida kompetens inom organisationen.

En samordnare med rollen att överbrygga skola och socialtjänst har rekryterats vid Ungdomscentrum

Ungdomscentrum har inrättat en tjänst för att motverka droger i skolan och i barn och ungas närmiljö. En tydlig kontaktväg mellan socialtjänst, skola och elevhälsa sänker trösklarna till socialtjänsten. Det bidrar till att nämnden kan förebygga problematik eller ge insatser i ett tidigare skede – men också till att sprida kunskap till barn och ungdomar och synliggöra socialtjänsten.

Organisation för socialt krisstöd har inrättats

Under 2024 har Socialnämnden inrättat en organisation för socialt krisstöd. Krisstödet aktiveras om eller när något sker som bedöms medföra att ett påtagligt stödbehov hos allmänheten.

Nämnden har ingått i ett projekt med länets kommuner samt länsstyrelsen gällande samverkan kring våldsutsatta

Socialnämnden ingår i ett länsövergripande projekt för att samverka kring brukare i behov av skyddat boende.

Avhopparverksamhet för ungdomar har inrättats

Nämnden har inrättat en organisation som står redo att arbeta med ungdomar som vill lämna en kriminell livsstil. Under 2024 har nämnden arbetat med att ta fram en organisation och fastställa arbetssätten för denna målgrupp, men ännu har för få brukare varit aktuella för att sätta denna verksamhet på prov.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 26. Socialnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408

Politisk verksamhet	5	0	0	0
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	0	-4	-2	-4
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	234	10	10	14
Barn- och ungdomsvård	685	-32	-21	-40
Familjerätt och familjerådgivning	24	1	1	2
Flyktingmottagande	2	2	10	-1
Nämnden totalt	**950**	**-24**	**-3**	**-30**

Socialnämndens resultat 2024 var ett underskott om 24 miljoner kronor. Barn och ungdomsvårdens underskott var sammantaget 36 miljoner kronor, varav 4 miljoner kronor avser barn och unga med funktionsnedsättning. Missbrukarvård och övrig vård för vuxna hade ett överskott på 10 miljoner kronor. Verksamheterna flyktingmottagande samt familjerätt och familjerådgivning hade tillsammans ett överskott om 3 miljoner kronor.

Trenden med ökad andel brukare med komplexa vårdbehov fortsatte under 2024. Antalet ärenden och insatskostnader var högre än budgeterat samt jämfört med föregående år, både för barn och ungdomsvård och missbrukarvård. Fler brukare hade utöver missbruksproblematik samsjuklighet med annan problematik. Inom barn- och ungdomsvården ökade antal brukare med svårbehandlad eller omfattande problematik. I genomsnitt vårdades brukarna under längre tid 2024, på grund av det större vårdbehovet. Behoven av de mest kostnadsdrivande vårdformerna var hög 2024, vilket berodde på komplexiteten i ärendena.

Nämnden vidtog åtgärder för att sänka vårdkostnaderna genom insatser för färre vårddygn utanför eget hem, till förmån för fler hemmaplanslösningar och alternativa vårdformer. Nämnden eftersträvade att minska andelen vård som köps av externa leverantörer. Åtgärderna fick delvis effekt 2024 genom att färre individer placerades utanför det egna hemmet. Alternativa vårdformer, så som nätverksplaceringar och intensiv hemmabaserad familjebehandling (IHF) ökade i omfattning och en högre andel vårdades i egen regi. Trots vidtagna åtgärder minskade vårddygnen inte i tillräcklig omfattning för att nå en ekonomi i balans under 2024.

År 2025 har en stor del av ärendena fortsatt behov av vård. Nämnden bedömer att det ger effekt att arbeta för färre vårddygn utanför eget hem till förmån för hemmaplanslösningar. I Mål och budget 2025 har nämnden tillförts utökat kommunbidrag för att möta behoven, vilket tillsammans med nämndens vidtagna resultatförstärkande åtgärder ger goda förutsättningar för att uppnå en ekonomi i balans under 2025.

Tabell 27. Socialnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**1**	**0**	**0**	**1**

Socialnämndens investeringsbudget 2024 uppgick till 1 miljon kronor, varav investeringar motsvarande 0,2 miljoner kronor har genomförts i inventarier inom egen regi.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Socialnämnden har blivit färdig med 15 uppdrag. Ett uppdrag pågår enligt plan.

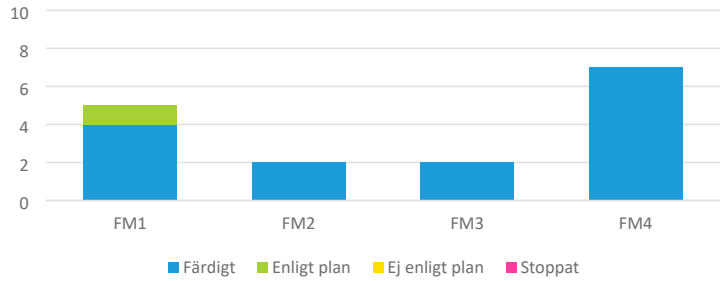

Figur 31. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Nämnden bedöms i hög grad ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål, och har arbetat i samklang med dessa inom både grunduppdrag och utifrån verksamhetsplan. Undantaget är att nämnden gör ett negativt ekonomiskt resultat om 23,5 miljoner kronor. Detta har naturligtvis påverkan på kommunens förutsättningar att fullt nå målen inom fokusmål 1, kopplat till att säkra en stark ekonomi. Nämnden vidtar – och har vidtagit – åtgärder som bedöms ha minskat underskottet och som framgent skapar förbättrade förutsättningar att bedriva en effektiv verksamhet med budget i balans.

Här beskrivs några centrala delar i nämndens arbete att förverkliga kommunfullmäktiges fokusmål

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Socialnämnden har arbetat för att ytterligare förbättra arbetsmiljön hos sina medarbetare, uppmuntra till kompetenshöjning och säkra en god kompetensförsörjning. Kompetens- och befogenhetstrapporna har fortsatt breddats och vidareutvecklats. Nämnden bedömer att frukten av detta arbete syns genom att personalomsättning och behov av konsultstöd har minskat under 2024. Vissa verksamheter som har haft påtagliga variationer i arbetsbelastning bedöms också ha haft bättre förutsättningar att hantera detta, vilket visar att dessa åtgärder också bidrar till att skapa en starkare välfärd. De positiva stegförflyttningarna som observeras hos helheten är dock inte jämnt fördelade över nämndens alla verksamheter, och det finns skäl att fortsätta att arbeta för att säkra en god arbetsmiljö och hållbar arbetsbelastning. Exempelvis har arbetsbelastningen periodvis varit hög inom missbruksvården och familjerätten, vilket har föranlett utveckling av nya arbetssätt. Gruppverksamheter har utökats inom missbruksvården, vilket ökar tillgängligheten och kortar väntetider. Familjerätten har satsat på att genomföra fler samarbetssamtal för att förebygga allvarligare konflikter mellan parterna. Köerna har kortats, särskilt för ärenden där barn ingår, genom att utökade personalresurser och metoden ”ESIT” (Ett samtal i taget).

Nämnden resultat visar på ett underskott, vilket främst beror på högre insatskostnader än budgeterat. Nämndens analys av de höga insatskostnaderna utmynnar i att målgrupper med samsjuklighet och komplex problematik varit större än väntat. Nämnden har dock arbetat med handlingsplaner för att sänka sina vårdkostnader

under 2024, och trots årets underskott bedöms att handlingsplanerna gett effekt. Dessa planer omfattar i korthet arbete för:

- färre vårddygn utanför eget hem till förmån hemmaplanslösningar samt ökad beläggning inom vårdformer i nämndens regi,
- vidareutveckling av administrativa stöd som effektiviserar eller ger mer tid åt kärnverksamheten,
- ökad leverantörsuppföljning för att säkra avtalsefterlevnad och ökad förståelse kring vårdens nytta i förhållande till kostnad.

Nämndens verksamhet bedöms delvis leda till de resultat den vill se inom målet.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Nämnden har få kontaktytor med näringslivet, med undantag för nämndens externa leverantörer. Under 2024 har dialog med leverantörer fortgått, och nämnden har spetsat sitt arbete kring leverantörsuppföljning och upphandlingsfrågor.

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

Nämnden arbetar utifrån sin handlingsplan om miljö- och klimatpåverkan, och följer kommunövergripande riktlinjer.

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Att arbeta för trygghet och jämlika livsvillkor är en central del av nämndens grunduppdrag. De uppdrag som återfinns i nämndens verksamhetsplan omfattar bland annat att förebygga och bekämpa ungdomskriminalitet, att arbeta mot psykisk ohälsa, missbruk och hemlöshet, men också att utveckla kommunens krisberedskap. Arbetet med uppdrag och åtgärder inom fokusmål 4, såväl som nämndens grunduppdrag, bedöms sammantaget ha genomförts som planerat.

Nämndens verksamhet bedöms leda till de resultat den vill se inom målet.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Orosanmälningar inom barn- och ungdomsvården

Över tid har Uppsala sett en trend om att allt fler upprättade anmälningar om oro för barns beteende eller miljö. 2024 bryter denna trend, något färre orosanmälningar har upprättats – även om det är en betydande mängd som har hanterats.

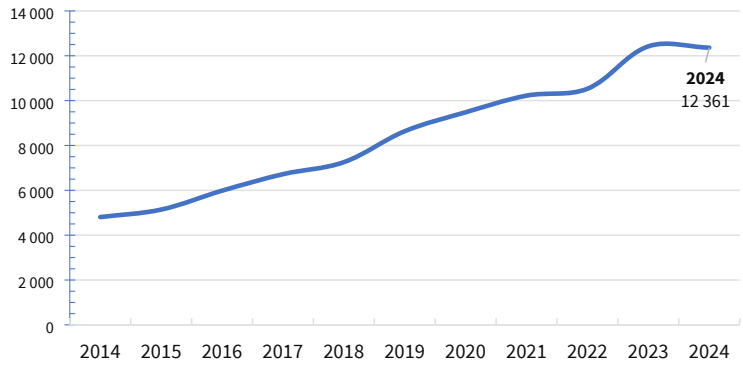

Figur 32. Orosanmälningar avseende barn och ungdom, 2014–2024.

Anmälningarna som upprättats under 2024 avsåg 5 480 barn.

Ett stort inflöde av orosanmälningar bör inte på egen hand förstås som något negativt, att fler barn far illa eller att nämndens förebyggande arbete är otillräckligt. Det finns flera skäl att göra en försiktig analys av antalet orosanmälningar; de är just anmälningar om oro, vilken kan visa sig vara ogrundad. En eller fler anmälningar kan också upprättas för samma barn, antingen genom att orosanmälan upprättas vid fler än en tidpunkt, att flera parter anmäler oro, eller att orsaken till oron förändras. Hur många orosanmälningar som inkommer är också i hög grad beroende på anmälningsbenägenheten i samhället och den lagstiftning som styr vilka myndigheter som är skyldiga att upprätta en anmälan. Anmälningsbenägenheten hos allmänheten påverkas sannolikt av synen på socialtjänstens uppdrag och roll, men också av allmänhetens förtroende för att socialtjänsten kan genomföra sitt uppdrag. Med ökad kunskap kring att se tecken på att ett barn far illa, eller att problematik på ett eller annat sätt synliggörs, så kan det antas att fler anmälningar upprättas. Å andra sidan kan det antas att desinformation, påverkanskampanjer, eller annat som skadar socialtjänstens förtroende antas innebära att färre anmälningar upprättas.

Även om orosanmälningarna indikerar hur utbredd den sociala problematiken är i Uppsala så spelar andra faktorer också in, och orosanmälningarna ger nämnden möjlighet att ta ställning till ett barns omständigheter för att ge stöd där det behövs. Helt säkert är att fler orosanmälningar medför ökade krav på personalresurser, eftersom anmälningarna behöver hanteras och bedömas. Av de 12 361 upprättade anmälningarna ledde 46 procent till beslut att ej inleda utredning. Det innebär att 54 procent av anmälningarna föranledde en vidare utredning, alternativt att anmälningen kopplats till ett redan pågående ärende.

Andelen anmälningar med beslut att ej inleda utredning har ökat över tid. Den främsta förklaringen till detta bedöms vara att anmälningsbenägenheten har ökat, och att tröskeln till att anmäla sin oro har blivit lägre, exempelvis sedan nämnden implementerade möjlighet att anmäla oro via en e-tjänst.

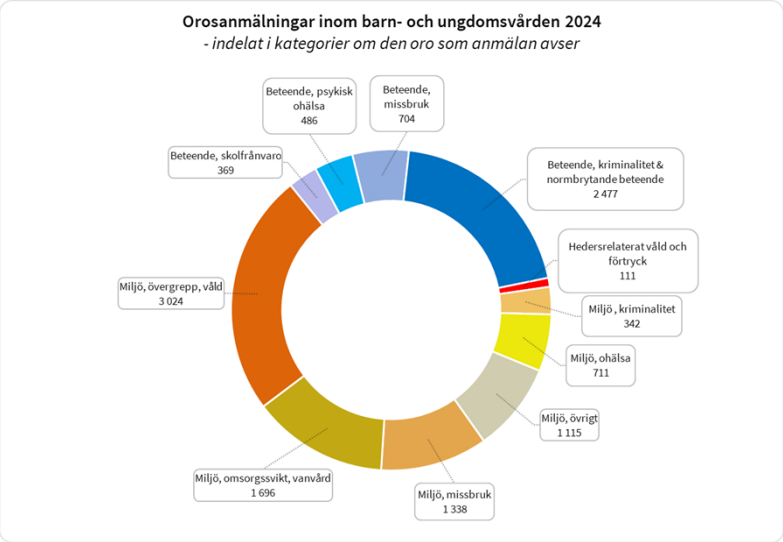

Figur 33. Orosanmälningar inom barn- och ungdomsvården 2024.

Det är vanligast att oron avser omständigheter i barnets miljö (två tredjedelar), och den största kategorin inom oro för barnets miljö är misstanke om att barnet bevittnat eller utsatts för våld eller andra övergrepp. En av tre anmälningar avser oro för barnets beteende, och då är det vanligast att oron avser ett normbrytande eller kriminellt beteende hos barnet. Fördelningen av vad orosanmälningar avser har inte förändrats påtagligt i jämförelse med 2023, men andelen barn som berörs av minst en orosanmälan där oron avser beteende är högre 2023 och 2024 än tidigare år.

Orosanmälan kan upprättas av allmänheten, men till största del upprättas anmälningarna av offentliga organisationer, andra myndigheter eller internt inom kommunen.

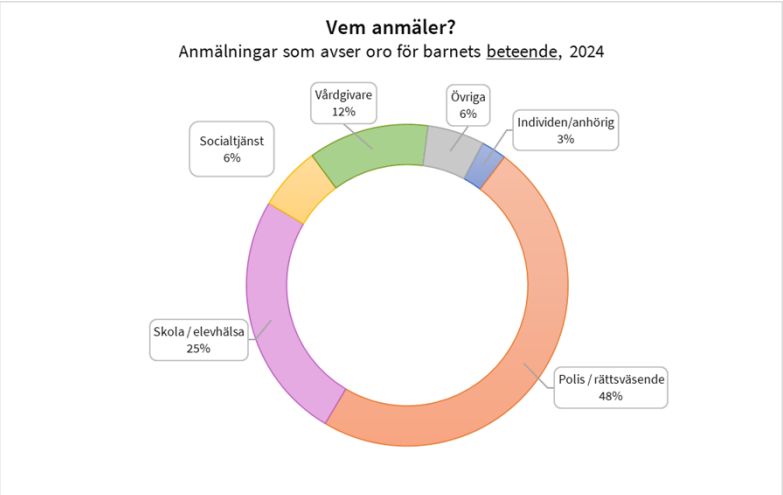

Figur 34. Vem anmäler? Anmälningar som avser oro för barns beteende, 2024.

När anmälan avser oro för omständigheter i barnets miljö har oron oftast uppstått inom socialtjänsten, antingen i den egna nämnden, andra delar av socialtjänsten i kommunen, eller socialtjänster i andra kommuner. Socialtjänsten står för 29 procent av anmälningarna, när oron avser barnets miljö. Den näst största kategorin är vårdgivare (inklusive tandvård), som har upprättat 23 procent av anmälningar.

När oron avser barnets beteende står dock polismyndigheten för den största andelen med nästan hälften av anmälningarna. Skolan står också för en betydande andel, medan socialtjänst och vårdgivare upprättar betydligt mindre del av anmälningarna.

Under de senaste åren har fördelningen av anmälningar utifrån vilka som står bakom anmälan inte förändrats påtagligt.

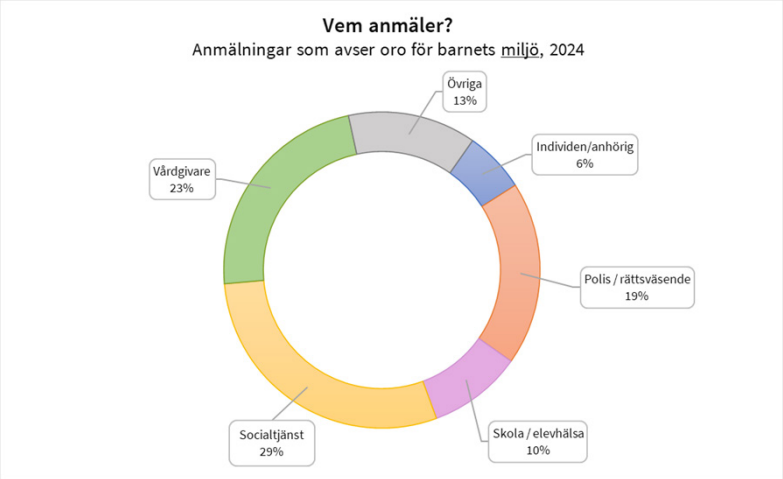

Figur 35. Vem anmäler? Anmälningar som avser oro för barns miljö, 2024.

Förebyggande arbete och insatser utan behovsprövning

När vägen in till socialtjänsten är via en ansökan eller en orosanmälan finns ofta en problematik i ärendet att hantera. Nämndens uppdrag omfattar dock mer än att bistå individer efter att en problematik har uppstått. Att ge rätt stöd innan ett vårdbehov uppstår är bäst för alla parter, men när det inte är möjligt gäller det förebygga en allvarligare problematik genom att identifiera stödbehovet och erbjuda stödet i ett så tidigt skede som möjligt.

För att lyckas med detta behöver nämnden vara på rätt plats vid rätt tid, vara tydlig i sin information om vilken typ av stöd den kan erbjuda, och ha låga trösklar för de som vill ha stöd. Under 2024 har nämnden fortsatt arbeta brett i sitt förebyggande arbete och det stöd nämnden erbjuder som inte behöver föregås av ett myndighetsbeslut. Exempelvis har nämnden arbetat för att utöka sin råd- och stödverksamhet genom familjecentralerna, och att erbjuda nyblivna föräldrar stöd inom ramen för Barnsäkert. Nämnden gör sig närvarande och synlig genom ungdomsjouren, men också genom sitt uppsökande team mot hemlöshet. Nämnden har arbetar för att sprida information och bygga förtroenden genom sina kulturtolkar och samhällsvägledare. Att fastslå räckvidden eller effekten av nämndens förebyggande arbete är av naturliga skäl svårt – det är svårt att veta hur läget hade varit om nämnden arbetat på ett annat sätt. I många fall är det framtida problematik som förebyggs, och då kan det dröja innan arbetet ger frukt. Vad nämnden däremot kan konstatera är att den nya socialtjänstlagen kommer

att medföra en omställning som omfattar bland annat att socialtjänsterna ska arbeta mer förebyggande och att fler insatser ska erbjudas utan behovsprövning, och att nämnden i många avseenden arbetar i samklang med detta.

Kostnadsutveckling

Nämnden har arbetat för att sänka sina vårdkostnader genom att arbeta för färre vårddygn utanför eget hem, till förmån för fler hemmaplanslösningar och andra alternativa vårdformer. Nämnden har också eftersträvat hög nyttjandegrad i sina interna verksamheter för att minska andelen vård som köps av externa leverantörer.

Denna ansats har delvis gått i mål – under 2024 har färre individer placerats utanför det egna hemmet. Alternativa vårdformer, så som nätverksplaceringar och IHF (Intensiv hemmabaserad familjebehandling) har ökat något i omfattning, och i de fall det bedömts nödvändigt att placera utanför det egna hemmet har en högre andel vårdats i nämndens regi.

En trend om ökad andel brukare med komplexa vårdbehov har fortsatt under 2024, exempelvis gällande brukare som utöver missbruksproblematik också har samsjuklighet med annan problematik. Även inom barn- och ungdomsvården bedöms fler brukare ha en svårbehandlad eller omfattande problematik. I dessa fall är en placering utanför det egna hemmet oftast nödvändigt, och i genomsnitt har brukarna vårdats under längre tid under 2024, sannolikt på grund av det större vårdbehovet. Det har medfört att vårddygnen utanför eget hem inte har minskat trots att de är fördelade över färre brukare. Behovet av de mest kostnadsdrivande vårdformerna varit särskilt högt under 2024, vilket även detta bedöms bero på komplexiteten i ärendena.

Trots de åtgärder nämnden vidtagit har vårddygnen alltså inte minskat i planerad omfattning, vilket har påverkat nämndens ekonomiska resultat.

Inför 2025 är det sannolikt att en stor del av dessa ärenden fortsatt är i behov av vård. Nämnden bedömer att det ger effekt att arbeta för färre vårddygn utanför eget hem till förmån för hemmaplanslösningar i de ärenden det är möjligt. Med det kommunbidrag för 2025, som justerats utifrån nämndens förutsättningar, och de andra resultatförstärkande åtgärder som nämnden vidtar, så bedöms nämnden ha goda utsikter att uppnå budget i balans under 2025.

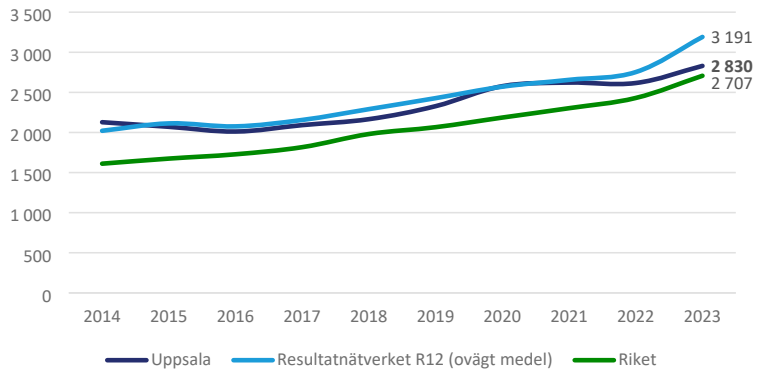

Figur 36. Nettokostnad barn och ungdomsvård, kronor/invånare.

Trots att verksamheten gör ett underskott under 2024 indikerar inte en jämförelse med liknande kommuner att barn- och ungdomsvården avviker mot andra jämförbara kommuner, när nettokostnaden justeras för kommunernas invånartal.

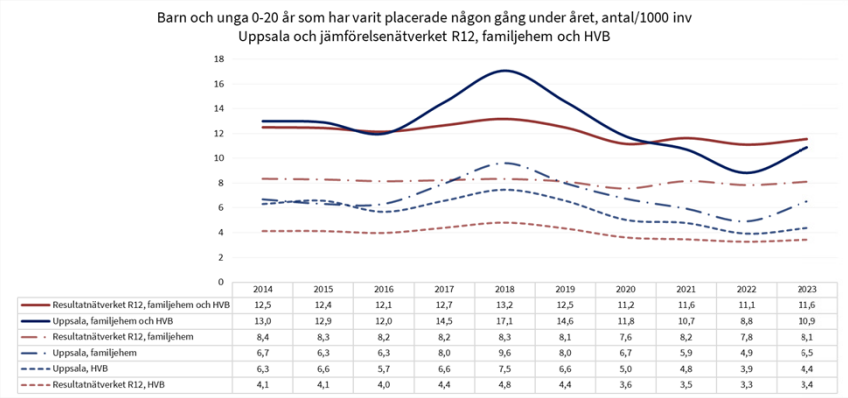

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Resultatnätverket R12, familjehem och HVB	12,5	12,4	12,1	12,7	13,2	12,5	11,2	11,6	11,1	11,6
Uppsala, familjehem och HVB	13,0	12,9	12,0	14,5	17,1	14,6	11,8	10,7	8,8	10,9
Resultatnätverket R12, familjehem	8,4	8,3	8,2	8,2	8,3	8,1	7,6	8,2	7,8	8,1
Uppsala, familjehem	6,7	6,3	6,3	8,0	9,6	8,0	6,7	5,9	4,9	5,5
Uppsala, HVB	6,3	6,6	5,7	6,6	7,5	6,6	5,0	4,8	3,9	4,4
Resultatnätverket R12, HVB	4,1	4,1	4,0	4,4	4,8	4,4	3,6	3,5	3,3	3,4

Figur 37. Barn och unga 0-20 år som har varit placerade någon gång under året, antal/1000 invånare, Uppsala och jämförelsenätverket R12, familjehem och HVB.

I jämförelse med nätverket R12 har Uppsala inte heller anmärkningsvärt många barn- och ungdomar som placerats i familjehem eller HVB utan faktiskt något lägre än medelvärdet. Under 2018 var andelen placerade högre, men det förklaras av att Uppsala tog emot fler ensamkommande barn än många andra kommuner.

Vuxenvården delas in i områdena Missbrukarvård och övrig vuxenvård. När det gäller kostnadsutvecklingen för missbrukarvården så har Uppsala genomgående lägre nettokostnader än både riket och de jämförbara R12-kommunerna.

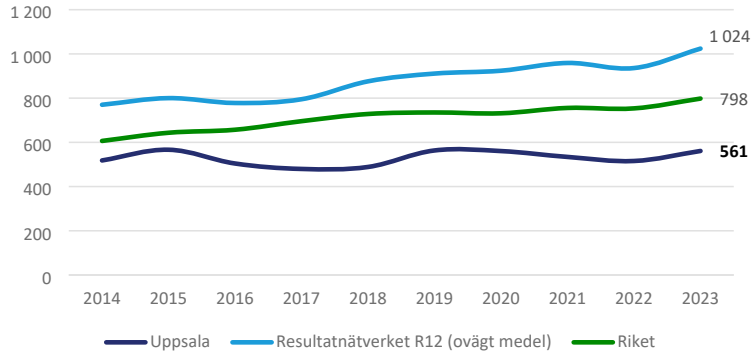

Figur 38. Nettokostnad missbruksvård totalt för vuxna, kronor/invånare.

Nettokostnad för övrig vuxenvård fördelat per invånare är jämförbar med såväl andra kommuner i nätverket R12 som med alla kommuner.

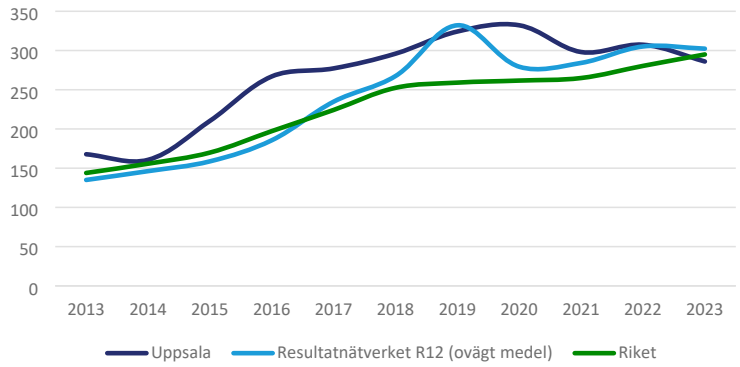

Figur 39. Nettokostnad övrig vuxenvård, kronor/invånare.

Uppföljning av privata utförare och verksamhet i egen regi

Socialnämnden har under 2024 köpt vårdinsatser för 337 miljoner kronor.

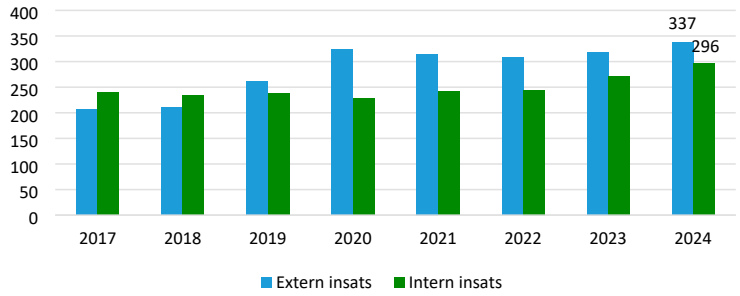

Figur 40. Köp av vårdinsatser (exkl Flyktingmottagande), miljoner kronor.

Socialnämnden har granskat sina leverantörer med utgångspunkt från den plan som fastställdes i februari 2024, Plan för uppföljning av privata utförare 2024. Sett till helheten bedöms att nämndens leverantörer efterlever de avtal de ingått och att det finns utrymme för en god dialog, när behov av det uppstår.

Det finns mer än ett värde att värna kopplat till att nämndens brukare får en god omsorg hos nämndens leverantörer, till avtalat pris. Förutom att brukarna ska erhålla vård av hög kvalitet och bemötas med värdighet handlar det om allmänhetens förtroende för socialtjänsten och de ekonomiska resurser nämnden har att prioritera. Utöver uppföljningsplanen har socialnämnden därför vidareutvecklat sina rutinmässiga kontroller i samband med köp av vårdplatser. Ett exempel på detta är hur nämnden alltid kontrollerar leverantörer för anmärkningar som leverantören kan ha fått vid tillsyn. Detta görs via Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) tjänst ”Placeringsstöd”.

En kartläggning av hela vårdköpsprocessen har också inletts under 2024. Ambitionen är att skapa överblick över processen, hela vägen från det strategiska arbetet inför en ramupphandling till att en leverantörsfakturas attesteras. Med processkartläggningen som underlag får nämnden bättre förutsättningar att identifiera delar som kan förenklas, effektiviseras eller omarbetas – om ett sådant behov framkommer.

En del i nämndens interna kontrollprocesser handlar om att följa upp genomförda köp av vård. Här blir både leverantörerna och förvaltningen föremål för granskning eftersom endera parten kan bryta mot avtalet eller på andra sätt hantera kostnader på ett bristfälligt sätt. För att göra metodiken i egenkontrollen så effektiv som möjligt har nämnden provat tre olika upplägg i sin granskning av vårdkostnader. På så vis har nämnden dragit lärdomar i fråga om styrkor och svagheter i metoderna, men också utifrån vad granskningarna visade. Tillsammans med kartläggning av vårdköpsprocessen bäddar detta för ytterligare kvalitetshöjning avseende nämndens uppföljning av privata utförare.

Framtida utmaningar

Implementering av ny socialtjänstlag

Den nya socialtjänstlagen kan kräva förändringar i arbetssätt och organisation som är utmanande att implementera på kort tid. Att utveckla och implementera nya arbetssätt vid sidan av det ordinarie arbetet riskerar att öka arbetsbelastningen för nämndens medarbetare. Utvidgningen av nämndens uppdrag kan också medföra behov av mer personalresurser och kan medföra ökade kostnader.

Fortsatt höga eller ökande antal ärenden med komplexa behov

Om nämnden ser att målgruppen med komplext vårdbehov fortsatt är stor eller ökar riskerar nämndens insatskostnader öka. Samsjuklighet och omfattande vårdbehov medför också ökad arbetsbelastning.

Ökande volymer i verksamheter som inte kräver myndighetsbeslut

Delar av nämndens verksamhet är inte kopplad till myndighetsutövning, exempelvis nämndens råd- och stödverksamhet och familjerådgivningen. Inom vissa verksamheter har efterfrågan ökat, och intentionen i den nya socialtjänstlagen är att bredda sådan verksamhet. Om efterfrågan ökar snabbare än nämnden kan ställa om så riskerar resurs- och personalbrist uppstå, vilket också kan medföra ökade väntetider eller köer.

Fortsatt svårt att rekrytera erfarna socialsekreterare

Nämnden har ett pågående arbete för att stärka arbetsmiljön och säkerställa en god kompetensförsörjning. Detta har gett tydliga stegförflyttningar i en positiv riktning, men det är fortsatt utmanande att rekrytera erfarna socialsekreterare. Nämnder ser fortsatt risken att en försämrad arbetsmiljö kan leda till fler uppsägningar och ytterligare försämrade förutsättningar att rekrytera. Skulle nämnden ha för få erfarna socialsekreterare riskerar det att hämma förändringsarbetet, riskera rättssäkerheten i handläggningen och ge sämre resultat i nämndens verksamheter.

Rekrytering av uppdragstagare

Om nämnden inte kan rekrytera familjehem och andra uppdragstagare i den utsträckning önskad utsträckning så behöver vårdbehoven tillgodoses via externa leverantörer. Det skulle sannolikt medföra ökade kostnader.

Effektiva behandlingsmetoder för allvarligt normbrytande beteende/kriminellt beteende hos barn och ungdomar

Behandlingsmetoderna för denna målgrupp har låg måluppfyllelse, och återfallsfrekvensen efter placering i exempelvis vård vid SIS-boenden (Statens institutionsstyrelse) är hög. Målgruppen riskerar att växa om inte effektiva behandlingsmetoder identifieras. Hög återfallsrisk i kriminellt eller normbrytande beteende är inte bara destruktivt för samhället i stort men också för barnet/ungdomen.

Vårdtid i skyddat boende kan öka med anledning av ökad komplexitet i utredningarbetet

Lagen om placering av barn i skyddat boende innebär bland annat att biståndsbeslut ska fattas för varje medföljande barn. En utmaning i detta är att hålla vård.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden har ett samlat ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola. Nämnden har därmed ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående förskola och skola, samt för fördelningen av resurser både till egen verksamhet och fristående enheter. Som huvudman har nämnden vidare ansvar för kvalitet och ekonomi i förskolor och skolor som drivs i kommunens regi.

Viktiga händelser under året

Uppsala var en av de två kommuner som av Skolinspektionen beviljades tillstånd för distansundervisning för elever som av medicinska eller sociala skäl inte kan delta i undervisningen på plats i skolan (tillsammans med Göteborg). Palmbladsskolan startade denna utbildning hösten 2024 i grundskolans årskurser 7–9. Under hösten har ett trettiotal elever tagit del av distansundervisningen.

Två nya grundskolebyggnader invigdes under 2024: Rosendalsskolan åk F-9 och Gottsundaskolan åk 6–9. Eriksbergsskolan stängdes efter vårterminen 2024 och eleverna flyttade till Rosendalsskolan.

Gymnasieutbildningen vid Fyrisskolan avslutades efter vårterminen och en omorganisation av gymnasieskolorna Fyrisskolan och Uppsala yrkesgymnasium Ekeby kommer att göras de närmaste åren. Eleverna i Fyrisskolan flyttades till Celsiusskolan, Ellen Fries och Lundellska skolan.

Intaget till tekniskt program i den kommunala gymnasieskolan dubblerades och hösten 2024 började 64 elever årskurs 1.

Förskolorna i Skölsta och Österleden invigdes under 2024.

I slutet av året meddelade Kajan friskola att deras grundskoleverksamhet skulle upphöra efter höstterminen. De 54 eleverna stod då utan skolplats inför vårterminen. Efter ett stort arbete, främst från den kommunala grundskolan, togs samtliga elever folkbokförda i Uppsala emot i annan skola vid vårterminens start.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 28. Utbildningsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	4	1	1	1
Förskoleverksamhet	1 679	23	1	13
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	3 313	42	30	17
Anpassad grundskola	198	5	8	2
Gymnasieskola	1 115	8	0	6
Anpassad gymnasieskola	66	0	4	1
Nämnden totalt	**6 374**	**78**	**43**	**39**

Utbildningsnämndens resultat 2024 var ett överskott om 78 miljoner kronor. Den främsta förklaringen till överskottet är lägre volymer än budgeterat genom färre barn och elever i förskola och grundskola.

Antal barn och elever var totalt 47 434 i snitt, vilket var 469 färre än budgeterat 2024. Den största volymavvikelsen med 424 färre barn och elever jämfört med budget var det inom förskola och grundskola. Jämfört med föregående år var det inom förskola och grundskola 285 färre barn och elever. Inom gymnasieskolan var det i snitt 186 fler elever jämfört med föregående år. Andelen inskrivna barn och elever inom kommunal huvudman var i snitt 74 procent, vilket var 0,3 procentenheter lägre jämfört föregående år. Förändringen var störst inom gymnasieskolan som minskade med drygt 1 procentenhet.

Intäkterna var 51 miljoner kronor högre än budgeterat, varav statsbidragen var 32 miljoner kronor högre än budgeterat. Även föräldraavgifter för förskola och fritidshem var högre än budgeterat.

Kostnaderna var 28 miljoner kronor lägre än budgeterat. Personalkostnaderna var 17 miljoner kronor lägre än budgeterat. De bemanningsåtgärder som var budgeterade inom förskolan genomfördes enligt plan.

Ersättningarna till fristående huvudmän var 18 miljoner kronor lägre än budgeterat, främst inom förskola och grundskola, som följd av färre elever.

Kostnaderna för skolskjuts var lägre än budgeterat, främst avseende taxi. Övriga kostnader var högre än budgeterat och avsåg framför allt återställningskostnader för lämnade lokaler samt andra åtgärder i lokaler.

Flera lokalförändringar genomfördes under året. En ny förskola öppnades i Skölsta och Österledens förskola flyttade in i nya lokaler. Som en anpassning till färre barn lämnade förskolan lokaler och nybyggnationer försköts framåt i tiden enligt beslutad lokalförsörjningsplan (KS 13 december 2023). Grundskolan flyttade in i nya Gottsunda-skolan och Rosendals skola. Gymnasieskolan lämnade Fyrisskolan och delar av Ekebyskolan samt lämnade Lundellska skolans gamla lokaler för att flytta in i lokalerna på Polacksbacken.

Tabell 29. Utbildningsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**75**	**50**	**42**	**65**

Utbildningsnämndens investeringsbudget 2024 uppgick till 75 miljoner kronor, varav investeringar 2024 har genomförts motsvarande 50 miljoner kronor. Investeringarna omfattar inventarier till egen regi (kommunala huvudmannen) i samband med nya lokaler eller reinvesteringar.

Inom förskolan är nyttjandet lägre som en följd av färre barn samt att fyra lokalprojekt är senarelagda. För grundskola är de största investeringarna till Rosendals skola samt Gottsundaskolan och deras nya permanenta lokaler. För gymnasieskola kunde delar av inventarierna till nya Lundellska skolan etapp två göras redan föregående år.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Utbildningsnämnden har blivit färdig med 6 uppdrag. 17 uppdrag pågår enligt plan.

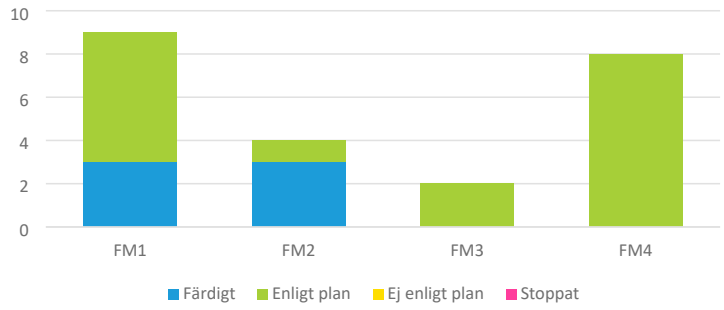

Figur 41. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Nämnden har i hög grad bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål och uppdrag i Mål och budget. De åtgärder och aktiviteter som planerats för fokusmålen har genomförts eller pågår enligt plan.

Nämndens grunduppdrag sammanfaller i hög utsträckning med uppdrag 7 under fokusmål 1 i Mål och budget: Stärka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten i förskolan, förskoleklass, grundskolor och fritidshem, fritidsklubb och gymnasieskola.

Flera av de insatser som gjorts inom tidigare definierade utvecklingsområden har börjat ge effekt. Även om en lägre andel elever i årskurs 9 blev behöriga till gymnasieskolan har resultaten i både matematik och svenska höjts i de lägre årskurserna. Gymnasieskolan kan också påvisa en tydligt positiv utveckling vad gäller kunskapsresultat.

Frånvaron har minskat i såväl grundskola som gymnasieskola. Insatserna för att främja närvaron och motverka problematisk frånvaro har fortgått under året.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Förskola

Med ett totalt kommunbidrag på 1 679 miljoner kronor redovisar förskoleverksamheten ett överskott på 23 miljoner kronor.

Det har tillkommit statsbidrag till förskolan under året, såsom ett statsbidrag med syfte att mildra effekterna av inflation, ett statsbidrag till språk- och matematikundervisning samt ett för inköp av litteratur. Intäkter för förskoleavgifter blev högre än budget.

Antal barn har i snitt varit 11 659 sammantaget för kommunal och fristående verksamhet, vilket är 147 färre än budget och 188 färre än under 2023. Av 2024 års överskott förklaras cirka 17 miljoner kronor av färre barn och därmed lägre ersättningar till huvudmännen. Nämnden fördelade 4 miljoner kronor av prognostiserat överskott till huvudmännen. Bemanningen har minskat som en följd av färre barn och lokaler har lämnats.

Ett viktigt steg i kvalitetsarbetet är den återkoppling som görs till förskolan på resultaten från kartläggningsmaterialet som genomförs i förskoleklass. Både flickor och pojkar har 2024 sitt högsta resultat i både språk och matematik sedan mätningarna började 2019.

Under 2024 genomfördes en ny, reviderad enkät till vårdnadshavare med barn i förskolan. Resultatet går därför inte att jämföra med föregående år. Enkäten har en tydlig koppling till förskolans läroplan och tar upp områdena generell nöjdhet, trygghet och omsorg, normer och värden, delaktighet och inflytande, utveckling och lärande samt förskola och hem.

Andelen positiva svar för samtliga frågor är 87,7 procent i 2024 års enkät. Högst resultat synliggörs inom området Trygghet och omsorg där 93 procent ger positiva svar. Den fråga som får lägst resultat är den som berör upplevelse av delaktighet i utbildningen. En förklaring är att det tagit tid att hitta tillbaka till samarbetsformer med vårdnadshavare efter pandemin. En annan förklaring är upplevelse av brist på tid och resurser, vilket bidrar till att samarbete med vårdnadshavare prioriteras ner.

Andelen legitimerade förskollärare i Uppsala ligger på 38 procent, vilket är 5 procentenheter lägre än nätverket R9 och 6 procentenheter lägre än riket.[6]

Det finns tydliga skillnader gällande barngruppernas storlek mellan kommunerna i resultatnätverket R9, något som visas i diagrammet nedan. Både för R9 och för Uppsalas del har barngruppernas storlek ökat påtagligt de senaste åren. En bidragande orsak till detta kan vara förändringar i statsbidrag. Det är av vikt att fortsätta följa förändringar som kan påverka barngruppernas storlek.

[6] I nätverket R9 ingår, förutom Uppsala kommun, Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås och Örebro

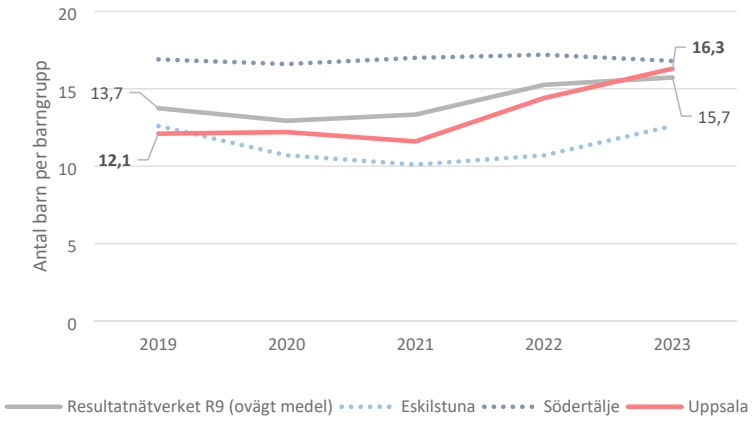

Figur 42. Antal barn per barngrupp: Antal barn per barngrupp i förskolan, 2019–2023. Kommunal förskola. Jfr Uppsala och R9, snitt samt högst och lägst. Källa: Kommun- och regiondatabasen (Kolada).

Grundskola och förskoleklass

Med ett totalt kommunbidrag på 3 313 miljoner kronor redovisar verksamhet förskoleklass, grundskola och fritidshem ett överskott med 42 miljoner kronor.

Grundskola har erhållit högre statsbidrag än budget och dessa avser läxhjälp, skolsociala team, förbättrad arbetsmiljö, specialförstärkning av speciallärare och fortbildning av lärare och förskollärare. Dessutom tillkom ett bidrag i syfte att mildra inflationen samt ett för inköp av skönlitteratur. Intäkter för fritidshemsavgifter blev högre än budget.

Antal elever har i snitt varit 27 033 vilket är 267 elever färre än budget och motsvarar cirka 25 miljoner kronor lägre ersättningar till huvudmännen. Jämfört med föregående år är det 98 färre elever. Under året har 149 elever från andra kommuner gått i den kommunala grundskolan.

Skolvalet 2024 resulterade i fortsatt högt valdeltagande där 98,4 procent gjorde ett aktivt och godkänt skolval. De flesta elever får sitt förstahandsval i skolvalet. Bland blivande förskoleklasselever fick 88,7 procent sitt förstahandsval och 97 procent någon av sina sökta skolor.

Av de sökande till grundskolans årskurser 4, 6 och 7 fick 83,6 procent sitt förstahandsval och 95,3 procent något av sina val. Resultatet är något bättre än föregående år.

På nationella proven i årskurs 3 har Uppsala under flera år presterat betydligt bättre än riket. Resultaten har också ökat något i såväl matematik som svenska. Både i svenska och matematik var Uppsala den kommun som hade klart bäst resultat av de kommuner som ingår i resultatnätverket R9. Uppsala ligger också klart över riket vad gäller såväl svenska som matematik.

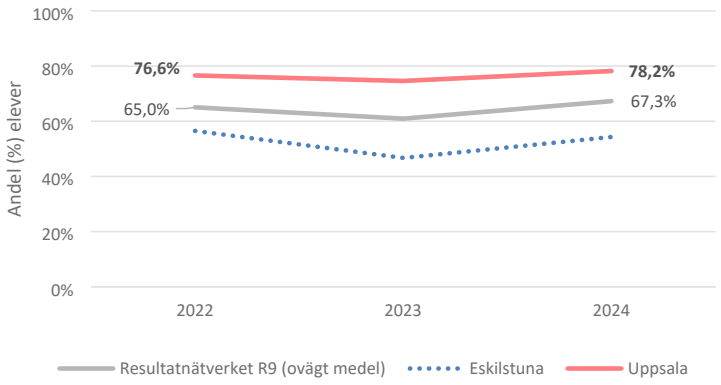

Figur 43. Resultat nationella prov, matematik, åk 3: Andel elever i åk 3 som klarat samtliga delprov i nationella prov, matematik, 2022–2024. Uppsala och R9, snitt samt högst och lägst. (Uppsala högst).

Kunskapsresultaten i årskurs 6 visade en nedgång med 4,3 procentenheter gällande hur stor andel som nådde målen i alla ämnen och landade på 69,9 procent. Även rikets resultat sjönk och har så gjort under flera år. Uppsalas och rikets resultat ligger nu på samma nivå. Jämfört med resultatnätverket R9 låg Uppsala över snittet men både Jönköping och Linköping hade högre andel elever som nått lägst i E i alla ämnen. Den sjunkande trenden återfinns dock för samtliga kommuner i nätverket.

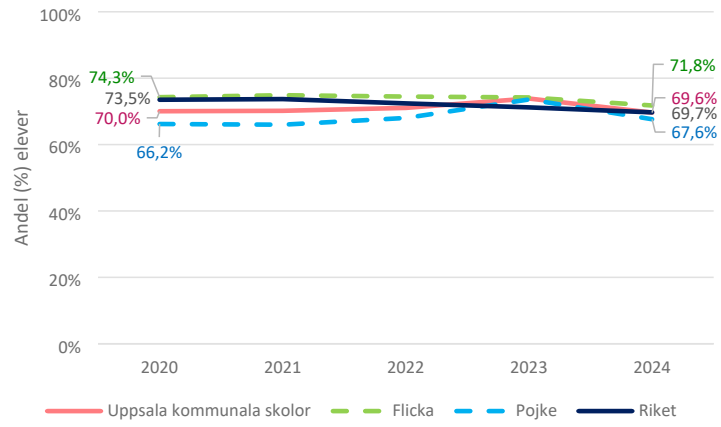

Figur 44. Andel elever med lägst E i alla ämnen: Årskurs 6, kommunal skola 2020–2024. Jfr Uppsala (pojke-flicka) och riket (samtliga huvudmän). Källa: Kommun- och regiondatabasen (Kolada)

Kunskapsresultaten för årskurs 9 sjönk med 0,8 procentenheter så att 83,5 procent av eleverna i årskurs 9 på grundskolan blev behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. Skillnaden mellan pojkar och flickors resultat ökade i och med att flickornas resultat höjdes och pojkarnas sänktes.

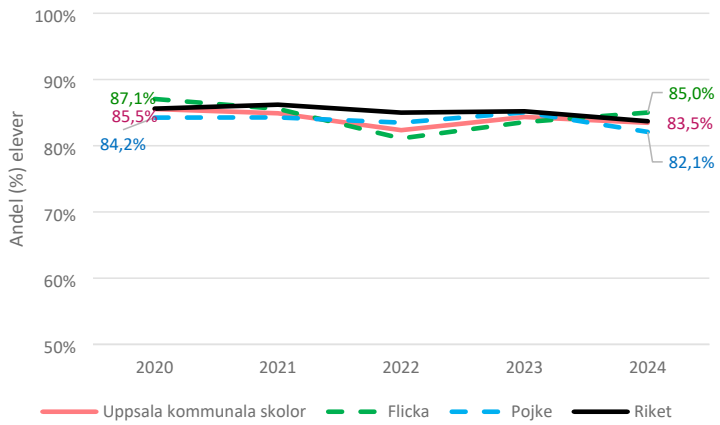

Figur 45. Andel elever behöriga till yrkesprogram: Årskurs 9, kommunal skola 2020–2024. Jfr Uppsala (pojke-flicka) och riket. Källa: Kommun- och regiondatabasen (Kolada).

Även för årskurs 9 sjönk rikets resultat och Uppsala ligger nu på samma resultat som riket. Även när det gäller R9-kommunerna har resultaten sjunkit.

Frånvaron har fortsatt sjunka sedan pandemin men är inte tillbaka på 2018 års nivå. Antalet elever med frånvaro över 75 procent har dock ökat och det kan bland annat handla om medicinska orsaker och elever som har svårigheter att lämna hemmet. Insatser har gjorts för att förbättra frånvarouppföljningen. Kommunikationen med vårdnadshavare har också förbättrats och vårdnadshavarna kontaktas snabbare vid ogiltig frånvaro.

Andelen elever som känner sig trygga i skolan förändras mycket lite över tid. Spridningen i trygghet mellan skolorna är liten och har också minskat något och det är få skolor som inte når upp till 90 procent trygga elever. Elever i yngre åldrar upplever sig något tryggare än äldre elever och pojkar något tryggare än flickor.

Framgångsfaktorer för att skapa trygghet är en gemensam värdegrund i skolan som är känd och implementerad så att man har ett gemensamt förhållningssätt. Skolor som byter ledning eller som vuxit snabbt i elevantal har oftare svårare för att upprätthålla ett sådant förhållningsätt.

Trots att tryggheten är relativt hög och att det råder arbetsro i de flesta klassrum så betonar skolledare vikten av att fortsätta att prioritera trygghet och studiero i sina verksamhetsplaner.

Fritidshem

Antal elever i fritidshem har i snitt varit 10 043, sammantaget för kommunal och fristående verksamhet, vilket är 47 färre än budget och 102 fler än under 2023.

Resultaten av elevenkäterna visar generellt att eleverna trivs och är trygga i fritidshemmen men det föreligger stora skillnader i resultat mellan skolorna och även mellan klasser i enskilda skolor. Skillnaderna mellan flickor och pojkars syn på fritidsverksamheten fortsätter minska.

Andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning i Uppsala har de senaste åren en nedåtgående trend och är låg i förhållande till riket. En starkt bidragande orsak till detta är att Uppsala universitet saknar utbildning för lärare i fritidshem.

Gymnasieskola

Med ett totalt kommunbidrag på 1 115 miljoner kronor redovisar gymnasieskolan ett överskott med 8 miljoner kronor.

Gymnasieskolan har beviljats högre statsbidragen är budget och dessa avser främst fortbildning av lärare, skolsociala team och lärlingsutbildning. Dessutom tillkom ett statsbidrag i syfte att mildra inflationen.

Antal elever i gymnasieskola har i snitt varit 8 257, sammantaget för kommunal och fristående verksamhet, vilket är 46 färre än budget och 186 fler än under 2023. Av 2024 års överskott förklaras cirka 7 miljoner kronor av färre elever än budget och därmed lägre ersättningar till huvudmännen. Nämnden har fördelat 4 miljoner kronor av prognostiserat överskott till huvudmännen. Under året har 1 263 elever från andra kommuner gått i den kommunala gymnasieskolan.

Av de 2 800 elever från årskurs 9 som var folkbokförda i Uppsala gjorde 97 procent ett val till gymnasiet inför läsåret 2024/25. I gymnasievalet ingår också elever folkbokförda i andra kommuner och elever som önskar byta nationellt program eller gå från ett introduktionsprogram till ett nationellt program. Totalt antogs 3 246 elever till ett nationellt program i någon av gymnasieskolorna belägna i Uppsala.

Av det totala antalet elever antogs 27 procent till ett yrkesprogram, en ökning jämfört med förra året.

Både Uppsala kommun och riket i stort visar en positiv utveckling. Andelen elever i kommunens gymnasieskolor som efter 3 års studier i vår tog examen var 76,7 procent och ligger nu klart över rikets resultat (70,7procent). Störst förbättring har pojkarna stått för och skillnaden mellan flickor och pojkar i Uppsala minskade. I diagrammet nedan visas resultat för samtliga elever som började gymnasieskola, även introduktionsprogram.

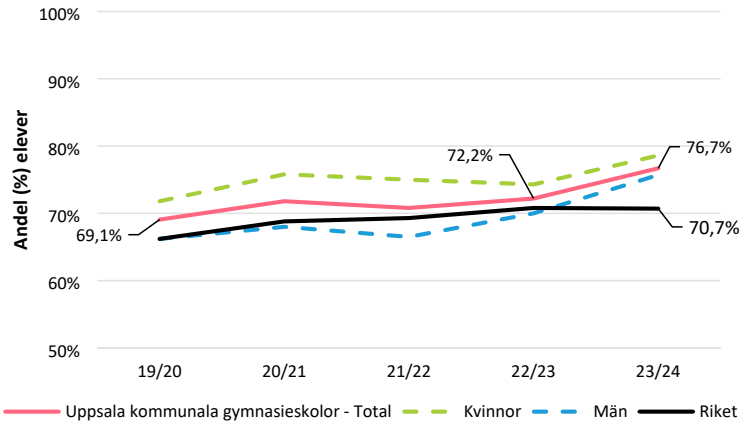

Figur 46. Genomströmning, gymnasieskola: Andel (procent) elever med gymnasieexamen inom tre år, kommunal gymnasieskola. Tidsserie 2019/20–2023/2024 för Uppsala och riket (samtliga huvudmän). (Observera att y-axeln är bruten och börjar på 50 procent). Källa: Kommun- och regiondatabasen (Kolada).

En jämförelse mellan kommunerna i R9-nätverket visar på en stabilt positiv utveckling där Uppsala ligger klart över genomsnittet.

Gymnasieskolorna har arbetat mycket med närvarofrämjande åtgärder. Ett exempel på åtgärd för att öka närvaron är att alla vårdnadshavare till omyndiga elever automatiskt får ett meddelande om deras ungdoms frånvaro överstigit en bestämd procent under en månad.

I 2024 års elevenkät uppger 96,1 procent av eleverna att de känner sig trygga i skolan och 84,6 procent uppger att de kan arbeta i lugn och ro i skolan vilket är ett något bättre resultat än tidigare år. Ledarskapet i klassrummet och goda relationer mellan lärare och elever är viktigt för både lärande och trygghet.

Anpassad grund- och gymnasieskola

Med ett totalt kommunbidrag på 264 miljoner kronor redovisar anpassad grund- och gymnasieskola ett överskott på 5 miljoner kronor.

Antal elever har i snitt varit 485, sammantaget för kommunal och fristående verksamhet, vilket är 9 färre än budget och 24 fler än under 2023. Förändringen är störst inom anpassad grundskola. Under året har 39 elever från andra kommuner gått i kommunal anpassad skola.

Eleverna i anpassad grundskola har övervägande godtagbara kunskaper och väldigt liten andel har mer än godtagbara kunskaper både när det gäller utbildningsväg ämnen och utbildningsväg ämnesområden.

Anpassad grundskolas elever har något högre frånvaro än grundskolans elever. Dock är den oanmälda frånvaron mycket låg för hela skolformen.

Anpassad grundskola har arbetat fokuserat med utveckling av lärares bedömningskompetens med särskilt fokus på inriktning mot utbildningsväg ämnesområden. Arbetet har gett resultat och lärares bedömningskompetens har höjts.

Svarsfrekvensen för elevenkäten i anpassad gymnasieskola är låg och det är svårt att dra långtgående slutsatser av svaren. Det som går att utläsa är att elevernas känsla av att vara trygga i skolan har minskat jämfört med läsåret före. Frågan är ständigt aktuell och har ett stort fokus inom anpassad gymnasieskola. Bland annat har ett särskilt trygghetsteam bildats.

Under våren matchades 12 elever med APL-platser (arbetsplatsförlagt lärande) inom kommunkoncernen. Det är väsentligt att elever ges möjlighet att genomföra arbetsplatsförlagt lärande (APL) för att öka möjligheten att få anställning efter avslutad anpassad gymnasieskola.

Fortsatt arbete för höjda kunskapsresultat och ökad likvärdighet

Nämnden har utarbetat en strategi för höjda kunskapsresultat och ökad likvärdighet. Med den finns en långsiktig riktning för utvecklingsarbetet, förankrad i forskning. De analyser som har gjorts av resultaten 2024 visar att det är av yttersta vikt att fortsätta prioritera insatser som är förankrade i den långsiktiga strategin och som har börjat ge påvisbar effekt.

Exempel på framgångsfaktorer är stabila förutsättningar i så väl elevunderlag som personal och ledning. Vikten av ett gott ledarskap visar sig både på rektorsnivå och i klassrummet.

Nedan sammanfattas de utvecklingsområden som ska ligga till grund för det fortsatta arbetet. Flera av dessa utvecklingsinsatser samvarierar med varandra.

- Fortsätta den kontinuerliga uppföljningen för varje elevs kunskapsutveckling i alla delar av utbildningen.
- Fortsätta rikta resurser dit där de behövs som bäst och där tillskottet kan göra störst skillnad. Vi behöver också aktivt arbeta för att höja andelen behöriga lärare på enheter med större behov.
- Stöd ska ges tidigt. Det är viktigt att kartläggningen i förskoleklass och bedömningsstöd i årskurs 1 åtföljs av åtgärder på individnivå för att öka måluppfyllelsen.
- Ett fortsatt fokus och resursförstärkning behövs i första hand i förskola och grundskola för utvecklingen i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Det är dessa två ämnen som får störst effekt på om elever i åk 9 når behörighet till yrkesprogram på gymnasiet.
- Det finns ett tydligt samband mellan höga studieresultat och hög skolnärvaro. Att arbeta vidare för ökad närvaro i förskola, grundskola och gymnasieskola är därför en central fråga.

Kostnad i relation till kvalitet

I de jämförelser med riket som gjorts ovan visas att Uppsala i många fall hamnar i paritet med eller något över riket vad gäller kunskapsresultat. I jämförelserna behöver man väga in hur förutsättningarna för respektive kommun ser ut. Viktiga sådana är socioekonomiska bakgrundsfaktorer som exempelvis föräldrarnas utbildningsbakgrund.

Uppsala har tämligen goda förutsättningar när det gäller föräldrars utbildningsbakgrund och man skulle kunna förvänta sig att Uppsala på så sätt skulle ligga ytterligare över snittet i riket vad gäller kunskapsresultaten. Tittar man i stället på effektivitetstal blir det tydligt att Uppsala är kostnadseffektivt inom utbildningsområdet. Nedan syns ett diagram som visar att Uppsala ligger tydligt under

rikssnittet vad gäller undervisningskostnader för den kommunala grundskolan. (För de kostnadsjämförelser som görs nedan finns data att tillgå fram till 2023.) Sett i det perspektivet innebär det att grundskolan håller hög kvalitet till väldigt låg undervisningskostnad och att resurserna således används mycket effektivt.

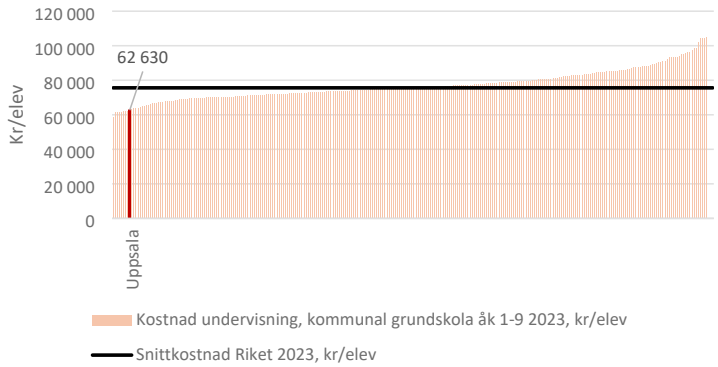

Figur 47. Kostnad undervisning kommunal grundskola: 2023. Kostnad undervisning kommunal grundskola, åk 1–9. Samtliga kommuner samt snitt Riket. Källa: Kommun- och regiondatabasen (Kolada).

På liknande sätt kan man visa att resursanvändningen i förskolan också är effektiv. Jämför man personalkostnaden per barn i Uppsala med alla kommuner och riket är det påtagligt även i det fallet att Uppsala ligger på en låg nivå.

Uppföljning av privata utförare och verksamhet i egen regi

Privata utförare av förskola och skola är egna huvudmän och det finns inget avtalsförhållande med Uppsala kommun. Utbildningsnämnden har ansvar för tillsyn av fristående förskolor och fristående pedagogisk omsorg i kommunen. Tillsyn av andra skolformer hanteras av Skolinspektionen.

Under läsåret 2023/24 genomfördes regelbunden tillsyn av 19 fristående förskolor.

De senaste åren har det blivit vanligare att förskolor byter ägare genom att samtliga styrelseposter i en förening eller ett bolag tas över av personer som ingår i styrelser i andra företag som driver förskolor. När en sådan anmälan inkommer gör förvaltningen en mer omfattande prövning av ägar- och ledningskretsens insikt och lämplighet.

Under läsåret 2023/24 har två fristående förskolor startat och tre förskolor avslutat sin verksamhet.

Uppföljning från verksamheten i egen regi redovisas ovan under rubriken Utveckling av grunduppdraget över tid.

Framtida utmaningar

- Befolkningsprognosen för de närmast kommande åren pekar på vikande antal barn och elever. Detta märks redan påtagligt i förskola och börjar också påverka grundskola. Ett strategiskt och utmanande arbete pågår för att anpassa lokaler och organisation till det minskade barn- och elevantalet.
- Ungdomar i åldern 16 till 20 år och som inte arbetar eller studerar omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Detta är en utsatt grupp unga och det

är angeläget att de fångas upp tidigt. Verksamheten ska under 2025 utvecklas, breddas och förbättras så att fler får vägledning till studier, arbete eller annan kvalitativ sysselsättning.
- Fortsatta ansträngningar behövs för att uppnå en bättre matchning mellan utbildningar och arbetsmarknadens behov av kompetens. I samarbete mellan olika förvaltningar och branschföreträdare pågår ett arbete för att öka attraktiviteten i yrkesprogrammen och att begränsa antalet platser i högskoleförberedande program
- Flera nationella reformer påverkar verksamheten.
    - Under 2025 genomför bland annat gymnasieskolorna en större reform, Gy 25, som bland annat innebär att nya examensmål, programmål och programstrukturer ska tillämpas från den 1 juli 2025. De nuvarande kursbetygen ersätts med ämnesbetyg.
    - Från höstterminen 2025 skärps kraven för skolbiblioteken. Det innebär bland annat att alla skolbibliotek ska ha en bemanning.
    - Flera stora nationella utredningar pågår som på sikt kan ha stor påverkan på verksamheten. Flertalet kommer att delredovisas eller slutredovisas under 2025. Några exempel är utredning om en nationell skolpengsnorm, utredning om vinst i skolan och utredning om förbättrad elevhälsa.

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg i ordinärt eller särskilt boende till personer 65 år och äldre, i de fall personerna har behov av sådana insatser på grund av ålder, sjukdom eller nedsatt fysisk funktionsförmåga. I detta ansvarar nämnden för uppgifter enligt socialtjänstlagen samt det kommunala ansvaret enligt hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar även för öppna insatser och förebyggande verksamhet för personer 65 år och äldre.

Viktiga händelser under året

- Under större delen av 2024 så har vård- och omsorgsförvaltningen förberett och planerat i ett stort samverkansarbete inför införandet av en ny avdelning, med fokus på förebyggande insatser, avdelning för öppna och tidiga insatser är nu på plats och i drift sedan 1 januari 2025.
- Under hösten har supportgruppen startat, verksamheten är en öppen insats som riktar sig till personer över 18 år med psykisk ohälsa som behöver enklare stöd i vardagen med exempelvis tidsbokning hos myndigheter och hjälp att fylla i blanketter.
- Ett hundratal seniorer från äldreboenden från hela kommunen deltog tillsammans med personal och anhöriga i ett rollatorlopp på Gränby utomhusarena, arrangerat av Uppsala kommun och RF-SISU.
- Myrbergska gården har under året vunnit kommunens kvalitetspris för systematiskt kvalitetsarbete och Träffpunkter 65+ motsvarande pris för nyskapande.

De fall av sexuellt våld som upptäckts inom kommunens hemtjänst visar hur kriminellt agerande av ett fåtal individer riskerar leda till ett minskat förtroende för välfärden som helhet. En intern utredning på förvaltningen har genomförts med syfte att undersöka hur vård- och omsorgsförvaltningen har hanterat händelsen. Syftet har också varit att identifiera eventuella områden där förvaltningen kunde ha agerat annorlunda.

Kommunstyrelsen har även gett kommunrevisionen i uppdrag att genomföra en oberoende utredning som kommer genomföras under första halvan av 2025.

Ett viktigt fokusområde är att tidigt upptäcka varningssignaler som kan indikera brister i omsorgen. Det är avgörande att kommunen inte bara identifierar dessa signaler, utan också reagerar snabbt och effektivt för att förhindra att problemen fortgår eller förvärras. Uppföljning på individnivå sker på flera olika sätt för att anpassa till varje brukares unika behov och situation. Under hösten 2024 har äldrenämndens myndighet genomfört kvalitetsuppföljningar hos samtliga av nämndens brukare.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 30. Äldrenämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	2	0	0	0
Vård och omsorg om äldre	2 372	77	17	84
varav öppna insatser	*60*	*-10*	*-6*	*-11*
varav insatser enligt SoL och HSL	*2 311*	*87*	*22*	*94*
Nämnden totalt	**2 374**	**77**	**17**	**84**

Äldrenämndens resultat 2024 var ett överskott om 77 miljoner kronor. Överskottet berodde framför allt på högre avgiftsintäkter från brukare och lägre volymer (antal brukare) än budgeterat inom både ordinärt boende (hemtjänst) och särskilt boende.

Lägre volymer motsvarade 14 miljoner kronor i lägre kostnader för ordinärt boende och 25 miljoner kronor i lägre kostnader för särskilt boende. Trots lägre volymer var avgiftsintäkterna högre än förväntat vilket berodde på att betalningsförmågan hos brukarna varit högre än tidigare år. Därutöver bidrog nämndens resultatförstärkande åtgärder till att minska andelen inhyrd legitimerad personal vilket minskade kostnaderna med 15 miljoner kronor jämfört med föregående år. Inom särskilt boende i egen regin bidrog även ökad bemannings- och schemaoptimering till ett förbättrat resultat om 9 miljoner kronor (i tätort).

Av överskottet inom insatser enligt SoL och HSL avser 70 miljoner kronor överskott inom särskilt boende och 16 miljoner kronor överskott inom ordinärt boende.

Öppna insatser redovisade liksom tidigare år ett underskott, underskottet 2024 motsvarade 10 miljoner kronor. Inför budget 2025 har en teknisk justering genomförts där 10 miljoner kronor av kommunbidraget för särskilt boende omfördelats till öppna insatser. Därmed har budgetramarna från 2025 anpassats till faktisk kostnad.

Tabell 31. Äldrenämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2024	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Helårsprognos 202408
Investeringar	**21**	**21**	**7**	**21**

Äldrenämnden genomförde 2024 investeringar motsvarande tilldelad investeringsbudget om 21 miljoner kronor. Investeringarna omfattade trygghetslarm

till trygghetsjouren, möbler och övriga inventarier, brandförebyggande åtgärder och markiser.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Äldrenämnden har blivit färdig med två uppdrag. 17 uppdrag pågår enligt plan och ett är försenat.

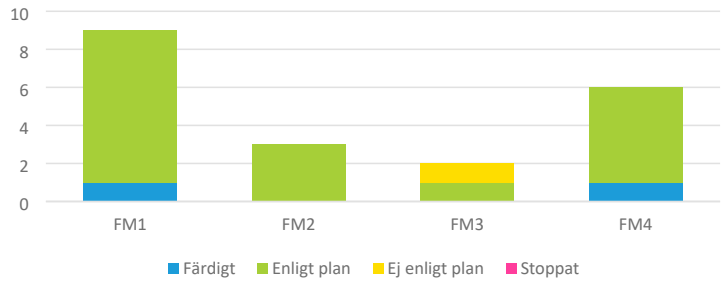

Figur 48. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Särskilt viktiga fokusområden där omfattande utvecklingsarbete genomförts finns inom innovationer och digitalisering, kompetensförsörjning och omställning mot en effektiv och nära vård.

Tabell 32. Nämndens indikatorer inom fokusmål Ekonomi.

Indikator	Nuvärde Totalt	Kvinnor	Män	Jämförvärde föregående år[7]	Jämförvärde liknande kommuner[8]	Målsättning
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) 2024	81	81	81	82	83	Öka
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg-helhetssyn, andel (%) 2024	73	73	71	74	77	Öka
Antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar, medelvärde 2024	16	16	16	17	15	Minska
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal slutenvårdstillfällen/100 000 inv. 2023	2 784	3 075	2 437	2 873	3 185	Minska
Merkostnad (mnkr) för inhyrd legitimerad personal 2024	28	-	-	58	-	Minska
Andel (procent) inhyrd personal av legitimerad grundbemanning 2024	21	17	34	34	-	Minska
Antal inhyrd legitimerad personal (årsarbetare) 2024	44	29	15	68	-	Minska
Korttidsfrånvaro % bland nämndens medarbetare (jan-okt 2024)	4,17	4,21	4,08	3,92	-	Minska
Långtidsfrånvaro % bland nämndens medarbetare (jan-okt 2024)	4,94	6,03	2,55	4,83	-	Minska

Nämnden uppfyllde målet om en ekonomi i balans för 2024 med ett resultat som var i linje med årsprognosen.

En positiv utveckling kan ses gällande behovet av inhyrd legitimerad personal, där behovet minskat kraftigt jämfört med föregående år. De positiva effekter som nu kan ses är konsekvensen av ett långsiktigt arbete i denna fråga i samverkan med andra kommunala nämnder och Region Uppsala. Det minskade behovet har medfört en betydande minskning av merkostnaden för nämnden.

Modell för differentierade arbetsroller, för att utbildad personal ska kunna fokusera på omsorgsnära insatser, är införd och implementering påbörjad. Flera verksamheter inom särskilt boende har stödassistenter anställda, och rollen som särskilt yrkesskicklig undersköterska är i bruk.

Avveckling av minutstyrning och införande av ramtid inom nämndens egen regi pågår. Nio av egen regins verksamheter har infört ramtid. Arbetet med att uppnå riktmärket om max 30 medarbetare per chef pågår inom alla verksamheter. Chefsförtätning sker där det är möjligt men vissa chefer har ännu något fler än 30 medarbetare. Inga ofrivilliga delade turer finns.

Ett intensivt arbete pågår för att minska sjukfrånvaron bland nämndens medarbetare, där målet om max 6 procent sjukfrånvaro ännu ej är uppnått. Arbete pågår i samtliga verksamheter med bland annat omtankessamtal, aktiv schemaläggning och andra individuella insatser. Arbetet med att chefsförtäta förbättrar möjligheterna att arbeta med sjukfrånvaron.

Fortsatt fokus har varit på att säkerställa språkkunskaper i svenska bland nämndens medarbetare. Verksamheterna har aktivt arbetat med att stärka språklig kompetens hos personal med behov av utveckling i svenska språket. Insatser som språkombud, språkstödjare och språkutbildning har bidragit till arbetsplatsnära språkutveckling. Sammanlagt har dessa insatser bidragit till höjd språklig kompetens, förbättrad

[7] Värde för Uppsala kommun föregående år.

[8] Ovägt medel för resultatnätverket R12.

kommunikation i verksamheterna, samt en mer inkluderande arbetsmiljö. Språktester kommer att införas som en ytterligare åtgärd i detta arbete och för de medarbetare som inte klarar språktestet ska utbildning ges.

Det digitala utvecklingsarbetet inom äldrenämndens verksamheter är ett prioriterat område, med målet att öka kvaliteten, tryggheten och säkerheten inom äldreomsorgen. Trygghetsskapande insatser, såsom digital nattillsyn och läkemedelsautomater, har introducerats för att förbättra stödet till nämndens brukare.

I ett första steg har fokus varit på tekniska lösningar som stärker tryggheten för brukare i det egna hemmet. Ett exempel på detta är att arbeta för att införa teknik som ger brukarna möjlighet att se vem som kommer för att utföra insatser, vilken insats som utförs och när den ges. Dessa insatser är viktiga för att säkerställa att den digitala utvecklingen inom äldreomsorgen leder till ökad trygghet, självständighet och delaktighet för varje individ.

Läkemedelsautomater är upphandlade och introduceras under 2025 i nämndens verksamheter. Under hösten har även digital signering införts, vilket innebär att all registrering av HSL-uppdrag sker digitalt.

Genom IT för äldre (Funk-IT) görs digitala tjänster mer tillgängliga för utsatta grupper, såsom äldre med bristande digitala färdigheter. Det kan exempelvis handla om att få hjälp med att söka information, betala räkningar eller kontakta myndigheter. Arbetet med Funk-IT är ett fungerande arbetssätt på nämndens träffpunkter.

Utvecklingen av samverkan med berörda nämnder och Region Uppsala pågår inom flera områden och med olika målgrupper. För berörda nämnder pågår den övergripande samordningen främst inom mål och budgets uppdrag 8. För samverkan med Region Uppsala pågår arbetet inom ramen för forum inom HSVO-organisationen. Exempel på åtgärder är:

Omarbetning av befintlig modell för hälsoekonomiska analyser för att bli mer användarvänlig har påbörjats.

En studie har genomförts för att kartlägga behovet av indikatorer inom verksamheten. Resultatet visar på ett behov av både tillförlitliga data och automatisering av datahanteringen.

En utredning om de juridiska förutsättningarna för samverkan mellan Region Uppsala och Uppsala kommun kring hjälpmedel har tagits fram som ett led i att stärka de gemensamma nyttorna av hjälpmedel, till nytta för både individer och huvudmännen.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

Sammanfattningsvis finns ett behov finns att öka takten i omställningen för att fullt ut bidra till kommunens miljömål och minska nämndens miljöpåverkan. Klimatarbetet behöver intensifieras under kommande år, inte minst genom aktivt deltagande inom ramen för Uppsala kommuns koldioxidbudget.

- Inom transporter i nämndens egna verksamheter innebär bristen på laddinfrastruktur en utmaning, både på kort och lång sikt. Från 2022 har andelen förnybar energi vid transporter inom nämndens egna verksamheter minskat från 88 procent till 75 procent. Ytterligare åtgärder är därför nödvändiga för att bryta trenden framöver.

- Krav i förfrågningsunderlag finns och utförare förväntas följa den ökade takten i klimatomställningen. Dock saknas ännu systematisk uppföljning för att säkerställa att utförarna följer kraven.
- När det gäller klimatpåverkan av inköpta livsmedel har målet om max 1,25 CO2-ekvivalenter per kilo livsmedel år 2030 redan nåtts. Målen om förnybar plast respektive ekologisk mat bedöms däremot inte vara inom räckhåll.

Tabell 33. Nämndens indikatorer inom fokusmål Klimatet.

Indikator	Nuvärde			Jämförvärde föregående år[9]	Jämförvärde liknande kommuner	Målsättning
	Totalt	Kvinnor	Män			
Andel % använd förnybar energi vid transporter inom nämndens egna verksamheter (jan-nov)	75	-	-	79	-	100
Andel % ekologisk mat i nämndens egna verksamheter[10]	34	-	-	37	-	75
Klimatpåverkan av inköpta livsmedel, CO2ekvivalenter per kilo inköpt livsmedel	1,21	-	-	1,23	-	<1,25
Andel inköp av engångsplast i nämndens verksamheter som består av återvunnen eller förnybar plast	3	-	-	3	-	100

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Omfattande insatser och utbildningar har genomförts för att främja den psykiska hälsan bland nämndens målgrupper, exempelvis inom förebyggande insatser mot ofrivillig ensamhet, våld i nära relation, suicid samt risk- och missbruk.

Under hösten har Supportgruppen startat, verksamheten är en öppen insats som riktar sig till personer över 18 år med psykisk ohälsa och som behöver enklare stöd i vardagen med exempelvis tidsbokning hos myndigheter och hjälp att fylla i blanketter.

En GIS-utredning för hälsofrämjande insatser har påbörjats, där befolkningsdata, avstånd till närmaste träffpunkt och vägnät analyseras för att planera och fördela hälsofrämjande insatser geografiskt. Resultaten kommer att användas för framtida strategiska beslut, med samverkan från civilsamhället.

Löpande avtalsuppföljning sker inom alla områden med ökat fokus på välfärdsbrott. Nya metoder är framtagna för att upptäcka och inleda samtal med utförare gällande misstänkta felaktigheter.

Den särskilda funktion för granskning och kontroll, som sedan tidigare funnits på omsorgsnämnden, har utökats och samnyttjas sedan en tid mellan omsorgsnämndens och äldrenämndens verksamheter. Detta minskar administrationen och ökar möjligheten till att tillsätta resurser på rätt aktivitet för att motverka välfärdsbrott.

Utveckling av grunduppdraget över tid

I diagrammet nedan illustreras andel invånare äldre än 80 år i särskilt boende eller hemtjänst från år 2018 till 2023 (så långt uppgifter finns).

Jämfört mot 2023 har volymerna inom hemtjänst legat på en stabil nivå, och inom särskilt boende ökat något men inte i samma utsträckning som förväntat. Även om

[9] Värde för Uppsala kommun föregående år.

[10] Värde för 2023 avser jan-nov, medan värde för 2024 avser helår.

antalet individer i gruppen 80 år och äldre blir allt fler så har behovet av vård och omsorg än så länge inte ökat i samma utsträckning.

Diagrammet visar också att andelen personer över 80 år som antingen bor i särskilt boende eller har hemtjänst var färre 2023 än 2018 med drygt en procentenhet.

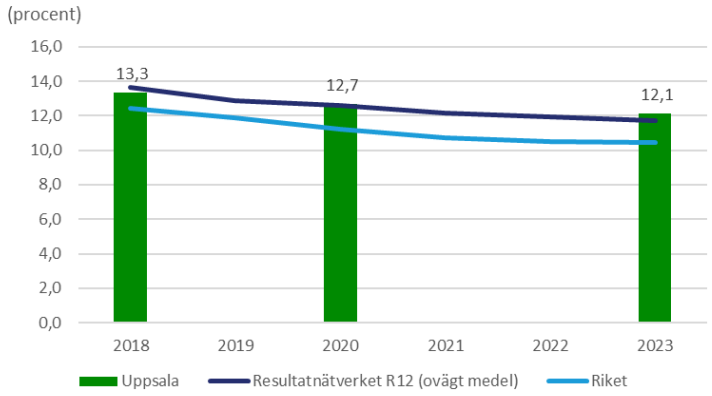

Figur 49. Andel invånare 80+ i särskilt boende eller hemtjänst.

Uppföljning av privata utförare och verksamhet i egen regi

Nämnden ansvarar för att säkerställa att utförare uppfyller de krav i avtal som fastställs av nämnden samt att de fastställda uppdrag som ges till den kommunala egenregin uppfylls. Uppföljningar är ett verktyg för att kontrollera kvalitet, identifiera förbättringsområden och utveckla äldreomsorgen.

Vid årets slut omfattade äldrenämndens ansvarsområde 92 verksamheter, fördelade på vård- och omsorgsboenden, hemtjänst, hemsjukvård, öppna förebyggande insatser och dagverksamheter.

Inom hemtjänst och hemsjukvårdsområdet bedrivs ca 70procent av den kommunala egenregin och ca 30procent är fördelat mellan fyra utförare.

Inom området vård- och omsorgsboende bedrivs ca 52,5procent av tillgängliga platser av den kommunala egenregin och de övriga 47,5procent är fördelat mellan sju utförare.

De uppföljningar som är planerade enligt förvaltningens årsplanering kan ske oanmält, vara föranmälda samt händelsestyrda uppföljningar. Under 2024 genomfördes 17 uppföljningar varav:

- Åtta inom vård- och omsorgsboenden varav fyra i egen regi och fyra i privat regi.
- Fem inom hemtjänst och hemsjukvård varav två i egen regi och tre i privat regi.
- Fyra inom dagverksamheter i egen regi.
- Träffpunktsverksamheter 65 + och Anhörigcentrum (egen regi).

Uppföljningarna under året har visat att det fortsatt finns ett antal utvecklingsområden inom äldreomsorgen. Brister som under årets uppföljningar förekommit hos ett flertal verksamheter kommer utgöra fokusområden det kommande året för att säkerställa en positiv utveckling.

Under 2025 kommer ett antal fokusfrågor väljas ut för särskild granskning vid uppföljningar. Fokusfrågorna kommer utformas utifrån avtal och uppdrag samt det sammanställda resultatet från årets uppföljningsenkäter. Bland annat kommer fokusfrågorna beröra trygghet och säkerhet för brukarna. Avtals- och uppdragsuppföljningarna kompletteras med underlag från myndighetens individuppföljningar.

Framtida utmaningar

Ett ökat antal äldre

Förbättrade levnadsförhållanden och förbättrad medicinsk behandling har resulterat i att livslängden i världen ökat kraftigt, vilket är positivt. De äldre ökar både numerärt och i relation till antalet personer i yrkesverksam ålder. Inom de närmaste tio åren kommer såväl antalet som andelen äldre personer att öka kraftigt.

År 2034 förväntas antalet personer 80 år och äldre i Uppsala kommun överstiga 17 000 person jämfört med drygt 11 000 personer år 2023. Som andel av den totala befolkningen förväntas andelen 80 år och äldre i kommunen stiga från drygt 4,5 procent till drygt 6 procent under samma tidsperiod.

Det ökade antalet äldre förväntas bidra till att fler behöver vård- och omsorgsinsatser under perioden. Förebyggande insatser som har god genomslagskraft och kan minska och skjuta upp behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser kommer därför att behöva prioriteras. Detta för att såväl en god och säker som samhällsekonomiskt hållbar vård och omsorg på lång sikt ska kunna tryggas.

Olika typer av bostäder för äldre behövs för att möta den enskildes individuella behov och preferenser. Bostäder som är fysiskt tillgängliga och ger möjlighet till social samvaro (exempelvis så kallade mellanboendeformer) kan även bidra till att behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser kan skjutas upp.

Tidiga och förebyggande insatser för att stärka folkhälsan

För att lösa dagens och framtidens samhällsutmaningar och möta den demografiska utvecklingen finns även ett ökat behov av hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Mycket av nämndens verksamhet har idag fokus på förebyggande insatser vilka bedöms bli än mer angelägna framöver. Inte minst med anledning av de förslag som presenterats gällande ny socialtjänstlag. Det föreslås bland annat att det ska blir möjlighet att ge insatser utan behovsprövning i större utsträckning och ökade krav på att socialtjänsten ska arbeta förebyggande och vara mer lätt tillgänglig.

För att stärka förutsättningar att prioritera och säkra möjligheter att skapa önskade effekter både för verksamhet och för individen behöver hälsoekonomiska modeller användas inom verksamhet och vid uppstart av nya initiativ. Genom att använda hälsoekonomiska beräkningar kan man säkerställa att resurserna används så att största möjliga nytta ges både för individen och kommunen. Under 2024 har arbete påbörjats med att utveckla en sådan modell, vilket fortgår under 2025.

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Konkurrensen om utbildad personal inom vård- och omsorgssektorn förväntas fortsätta öka framöver, inte minst som en följd av ökande pensionsavgångar. Utmaningarna är extra stora när det gäller chefer och legitimerad personal.

Brist på legitimerad personal riskerar i yttersta fall att få negativa konsekvenser för nämndens möjligheter att bedriva en god och säker vård. Hur nämnden kan möta bristen på legitimerad personal bedöms därför ha en betydande effekt på kvaliteten i nämndens verksamheter, patientsäkerheten och möjligheten för nämnden att uppfylla sitt grunduppdrag.

Tillsammans med HR har en översyn och en jämförelse genomförts av löneläget och andra förmåner som ges i anställningar gällande legitimerad personal. Samarbete med Region Uppsala och länets kommuner pågår för att hitta gemensamma lösningar att hantera konkurrensen med bemanningsföretagen. Inom nämndens ansvarsområde ses sedan 2023 en tydlig förbättring vad gäller andelen tillsvidareanställd legitimerad personal i egen regi, men frågan behöver fortsatt bevakas framöver.

Kommunen behöver arbeta på alla fronter för att säkerställa kompetensförsörjningen för yrkesgruppen chefer. Det handlar dels om att möjliggöra chefskarriär inom den egna organisationen och få chefstalanger att vilja och kunna växa i rollen. Dessutom behövs insatser för att säkerställa att kommunen kan behålla chefer i högre utsträckning. Inom äldrenämndens verksamheter pågår ett omfattande arbete inom dessa områden, som också visat på positiva effekter. Detta arbete behöver fortsätta för att säkerställa kompetensförsörjningen även framöver.

Riktmärket om max 30 medarbetare per chef i Uppsala kommun skapar ytterligare utmaningar inom kompetensförsörjningen av chefer och medför även ekonomiska konsekvenser. Inom äldrenämndens verksamheter har betydande framsteg gjorts mot riktmärket, även om några verksamheter fortsatt ligger något över målet.

Digital först

För att både medarbetare och brukare ska kunna leva och verka digitalt behöver förutsättningarna stärkas. Med förutsättningar menas bland annat kunskap i handhavande av digitala verktyg, nyttjande av välfärdsteknik och trygghetsskapande teknik i kombination med förändrade arbetssätt.

Satsningar har skett för att öka både brukare och medarbetarnas grundläggande digitala kompetens. Insatserna har bidragit till att både brukare och medarbetare känner sig mer trygga i att använda teknik i sin vardag men också att hjälpa varandra. Den stärkta digitala kompetensen bidrar också till att säkra en trygg vård och omsorg av brukarna inom vård- och omsorgsförvaltningen. Samtidigt behöver höjd tas för att vissa brukare inte kommer kunna nyttja tekniken fullt ut på grund av deras funktionsförmåga.

Nya metoder, kostnader för digitala verktyg och resultat av demografiökningen kommer att innebära kostnadsökningar initialt.

Lagförändringar

En ny socialtjänstlag träder i kraft 1 juli 2025, det innebär bland annat att tidiga insatser kan ges utan behovsprövning och att fler öppna insatser möjliggörs. För att genomföra arbetet i de satsningar som utredningen föreslår kommer socialtjänsten behöva

utveckla nya arbetssätt och metoder. Detta kommer troligen att bidra till ökade kostnader för nämnden under de närmaste åren.

Välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan

Ökningen av organiserad brottslighet och bedrägeri inom omsorgen försvårar arbetet med att hjälpa personer som har ett omsorgsbehov. Välfärdsbrottsligheten omfattar stora belopp och utöver den ekonomiska skadan kan denna brottslighet även medföra ett minskat förtroende för samhället.

Bedrägeri som riktar sig mot äldre personer och personer med funktionsnedsättning ökar, detta kan leda till en minskad tilltro till nämndens medarbetare. En ökad grad av brottslighet i samhället riskerar att medföra en högre grad av otrygghet, inte minst bland särskilt utsatta grupper, såsom personer med funktionsnedsättning. I syfte att öka tryggheten samverkar kommunen med bland annat Polismyndigheten och andra berörda aktörer.

Även otillåten påverkan riktas mot nämndens verksamheter, inte minst inom kommunens myndighetsutövning. Detta kan ta sig i uttryck som såväl mer implicita påverkansförsök som desinformationskampanjer och direkta hot gentemot enskilda medarbetare. Sammantaget riskerar detta att medföra en ökad otrygghet för enskilda medarbetare, såväl i sin yrkesroll som privat.

Stärkt rådighet inom särskilt boende för äldre

Uppsala kommun har 2024 beslutat att övergå från att upphandla särskilt boende enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) till att enbart upphandla särskilt boende enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).

Genom att upphandla särskilt boende enbart med stöd av LOU, i stället för som tidigare både enligt LOU och LOV, så förväntas äldrenämndens rådighet öka framgent. Nämndens styrning över planering och etablering av särskilda boenden bedöms öka liksom möjligheterna till att bättre matcha utbud efter behov i kommunen. För medborgarna innebär förslaget fortsatt valfrihet, eftersom det fortfarande är den enskilda individens val som avgör vilket särskilt boende personen flyttar till. En ökad rådighet bedöms på sikt kunna skapa ännu större valmöjligheter för den enskilde, då tillgången till särskilda boenden i olika stadsdelar och på landsbygden kan främjas genom bättre förutsättningar för nämndens planering.

Ambitionen är att samtliga befintliga utförare som idag verkar i Uppsala ska vilja fortsätta samarbetet och därutöver att ge idéburna organisationer större möjligheter att långsiktigt verka i kommunen. Det kan ske med stöd av ny lagstiftning om att reservera upphandlingar för idéburna organisationer, eller genom ramavtal med olika förutsättningar utifrån verksamhetens storlek.

Intensiv hemrehabilitering

Intensiv hemrehabilitering (IHR) är ett forskningsbaserat arbetssätt som visat sig ge stor effekt vad gäller äldres möjlighet att stärka och bibehålla sin självständighet, samt minska behovet av hemtjänst. En övergripande målsättning är även att minska behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser såsom särskilt boende.

IHR innefattar oftast en kort målinriktad insats som ges av ett multiprofessionellt team, vanligtvis med målsättning att bibehålla eget boende och självständighet men också att minska samhällets kostnader. Det är alltså en intensiv form av rehabilitering som är

tidsbegränsad och som utförs i människors hem och fokuserar på att stödja personer att återfå förmåga att utföra och delta i dagliga aktiviteter som är viktiga för personen.

I Uppsala kommun har införande av IHR påbörjats och implementeringen av detta förväntas på sikt kunna ge positiva ekonomiska effekter. På kort sikt förväntas dock en viss temporär kostnadsökning i samband med uppstart och implementering av IHR.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden i Uppsala län är en gemensam nämnd för samtliga kommuner i Uppsala län. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun.

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Tillsynen ska se till att den kommuninvånare som har en ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare ska få det hen har rätt till, både ekonomiskt och rättsligt. Tillsynen utgår från föräldrabalken, förmynderskapsförordningen och lagen om god man för ensamkommande barn.

Viktiga händelser under året

Digitala välfärdstjänster

Sen några år tillbaka finns en digital färdplan för överförmyndarnämndens verksamhetsutveckling. Syftet med den digitala färdplanen är att säkerställa en långsiktig planering för att nämndens tillsynsarbete fortsatt genomförs på ett rättssäkert och effektivt sätt. Den digitala färdplanen är en strategisk planering av samordningsbehov, omvärldsbevakning och nyttjande av resurser på ett strukturerat sätt. I slutet av 2024 gjordes en utvärdering av genomförda utvecklingsarbeten och nämnden insåg att de uppfyllt det mest i den digitala färdplanen. Under 2025 kommer förvaltningen därför att arbeta med att ta fram nya mål och åtgärder på digitaliseringens område.

Utvecklingen av digitala välfärdstjänster ska enligt nämnden främst syfta till ökad samhällsnytta samt ändamålsenliga och effektiva verktyg för nämndens målgrupp. Vår målgrupp är i störst utsträckning ställföreträdarna som behöver välfungerade e-tjänster och enkla kontaktvägar med förvaltningen. Nämnden har också en stor målgrupp kommuninvånare som har god man eller förvaltare. Denna målgrupp måste vi ta särskild hänsyn till när vi jobbar med digitala välfärdstjänster för att motverka digitalt utanförskap och skapa tillgänglighet även för dom som inte har tillgång eller förmåga att använda e-tjänster och digitala verktyg. Av denna anledning har till exempel en möjlighet att ansöka om god man digitalt utan att behöva signera med bank-id, samtidigt som det fortfarande går att söka via blankett utvecklats.

Under året har arbete pågått med att förenkla processen för den som ansöker om att bli god man. Idag finns ett verksamhetssystem där administrationen av nya gode män hanteras. Tillsammans med leverantören har ett digitalt och mobilanpassat kunskapsprov utvecklat som varje ny god man ska genomföra innan dom blir godkända. Med denna utveckling är förhoppningen att fler färdigställer proven och börjar ta uppdrag. En digital utbildning har tagits fram för den som behöver lära sig att redovisa.

Under året har förvaltningens informationshanteringsplan reviderats i syfte att sluta underteckna beslut som inte behöver det. En robot som hjälper till med att hämta

ansökningar som läggs in av medborgare via formulärsvar på Uppsala kommuns hemsida och lägga in dom i verksamhetssystemet har utvecklats.

Ett verksamhetssystem har upphandlats där den vinnande aktören blev samma leverantör det är i dagsläget. Men i och med de krav som ställdes i upphandlingen har massor av nya funktioner ingått som inte ökat kostnaderna nämnvärt. Bland tillgång en portal där gode män kan kommunicera med nämnden och ansöka om olika åtgärder. Även en integrering direkt mellan verksamhetssystem och Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten direkt vårt verksamhetssystem ingick.

Framgångsrik rekrytering av ställföreträdare

Under 2025 fick nämnden extra resurser i budget för rekrytering av gode män. Anledningen var långa väntetider och en nedåtgående trend av intresseanmälningar föregående går. Resurserna har gett effekt då förvaltningen lyckats rekrytera fler nya gode män än vårt ursprungliga mål. Framgångarna beror främst på lyckade annonseringskampanjer i sociala medier samt stort engagemang och tid från förvaltningens medarbetare där vi jobbat på flera olika plan samtidigt.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 34. Överförmyndarnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2024	Årets resultat 2024	Årets resultat 2023	Helårsprognos resultat 202408
Politisk verksamhet	21,0	-0,3	0,5	-0,1
Flyktingmottagande	2,3	0,3	-0,1	0,2
Nämnden totalt	**23,4**	**0,0**	**0,4**	**0,1**

Överförmyndarnämndens resultat 2024 var ett nollresultat.

Politisk verksamhet hade ett underskott om 0,3 miljoner kronor, vilket berodde på att kansliet haft högre verksamhetskostnader. Underskottet balanseras genom motsvarande överskott om 0,3 miljoner kronor inom verksamheten flyktingmottagande, vilket berodde på att antalet huvudmän för ensamkommande var lägre än budgeterat. I budget hade nämnden 45 ärenden medan utfallet 2024 blev 29 aktiva ärenden, en volymminskning motsvarande 35 procent jämfört med budget.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Överförmyndarnämnden har blivit färdiga med tioav kommunfullmäktiges uppdrag. Två uppdrag kommer inte att genomföras då det inte tillhör nämndens verksamhetsområde.

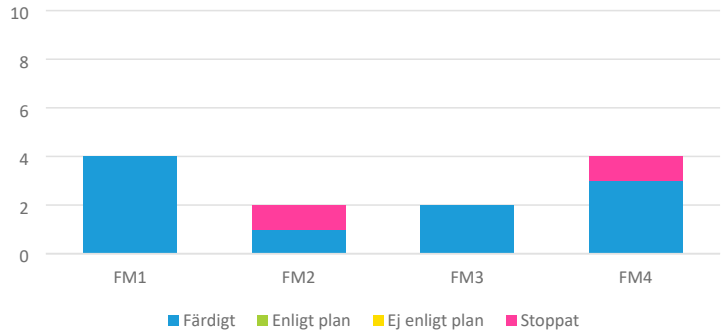

Figur 50. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Nämnden har arbetat med alla fyra fokusmålen i Mål och budget. Nämnden har uppfyllt två av dessa helt, ett i hög grad och ett delvis.

Målet som uppfylldes i hög grad kunde inte uppfyllas helt eftersom ett av delmålen var att samtliga årsräkningar skulle vara granskade den 1 september 2024. Nämnden nådde målet till 95,2 procent. Detta får ändå räknas som ett bra resultat med tanke på att förvaltningen fått in fler årsräkningar än väntat och alla årsräkningar var klara per 1 oktober i stället. Under denna rubrik ryms även rekryteringsmålet på 80 nya ställföreträdare som kunde nås underåret, det rekryterades 82 personer. Det är en stor ökning mot föregående år då det rekryterade 58 personer på helåret.

Målet som uppfylldes delvis handlar främst om näringslivet och att skapa fler jobb. Eftersom nämnden i sin kärnverksamhet inte jobbar i någon större utsträckning mot näringslivet så kan vi bara arbeta med detta fokusmål delvis. Vi strävar efter att ha en god service och korta handlingstider som underlättar för näringslivet och målet är därför uppnått till den grad vi kan påverka.

Utveckling av grunduppdraget över tid

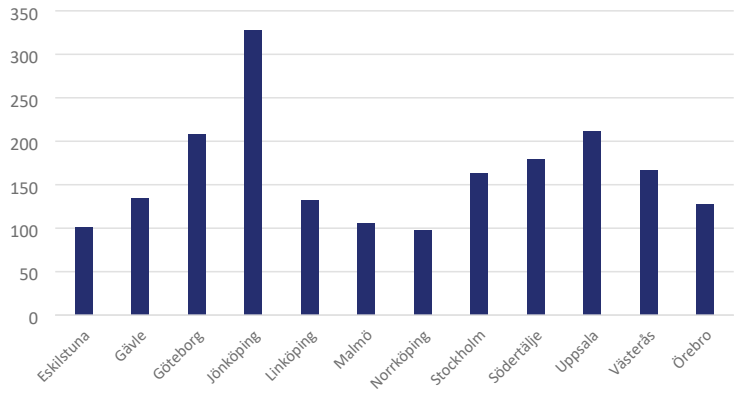

Figur 51. Antal ställföreträdarskap per årsarbetstid (2023).

Uppsala läns överförmyndarverksamhet har ungefär samma antal ärenden per anställd som Göteborg av R9-kommunerna (9 kommuner som Uppsala kommun ofta jämför sin verksamhet med), strax över 200 ärenden. Antal ärenden hos den gemensamma överförmyndarnämnden i Uppsala län är på en relativt stabil nivå och löpande handläggning hinns med utan att stora balanser bildas och utvecklingsarbete kan bedrivas. Statistiken som redovisas är för 2023 eftersom 2024 års statistik inte publiceras av Länsstyrelsen förrän under mars månad 2025.

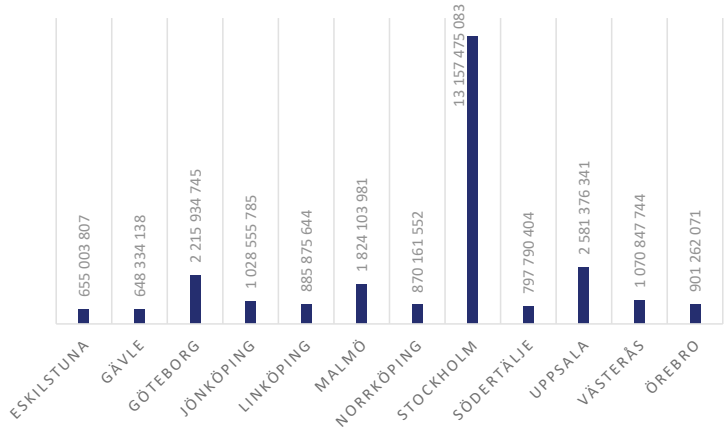

Figur 52. Totalt värde som omfattas av nämndens tillsyn, 2023.

En stor och viktig del av överförmyndarverksamheten är granskningen av gode männens och förvaltarnas årsredovisningar. I samband med granskning av årsredovisningen ska överförmyndaren kontrollera att den enskilde fått nytt av sina inkomster samt eventuellt kapital och att den enskilde inte lidit några rättsförluster. För att göra en bedömning av hur stor inkomst och förmögenhet som respektive överförmyndarverksamhet har tillsyn över är det intressant att titta på det samlade värdet som omfattas av överförmyndarens tillsyn. Stockholms överförmyndare sticker ut med långt större samlade värden än någon annan överförmyndarverksamhet. Uppsala läns överförmyndarnämnd har tillsyn över närmare 2,6 miljarder kronor vilket är något mer än Göteborgs överförmyndarnämnd. Nämnden har en väl utarbetad granskningsrutin och har på de senaste åren utarbetat ett arbetssätt vid granskning av årsräkningar som gör att granskningen även avslutas i tid.

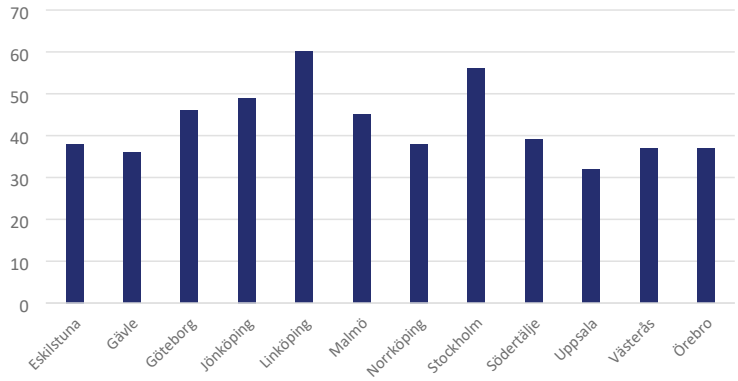

Figur 53. Kostnaden för arvode - kommunens del (procent).

Arvode till gode män och förvaltare är en stor del av nämndens budget. Det är upp till varje överförmyndarnämnd att bestämma vilka arvodesriktlinjer som ska tillämpas. Många överförmyndare tillämpar Sveriges Kommuners och Regioners riktlinjer vilket även överförmyndarnämnden i Uppsala län gör. Vem som är betalningsansvarig för det arvode som överförmyndaren beslutar till god man eller förvaltare framgår av lag. Det styrs av inkomster och tillgångar, enskilda med låga inkomster och små tillgångar betalar inte arvode medan övriga gör det. I Uppsala län stod kommunen för arvodet i 32 procent av alla ärenden under 2023.

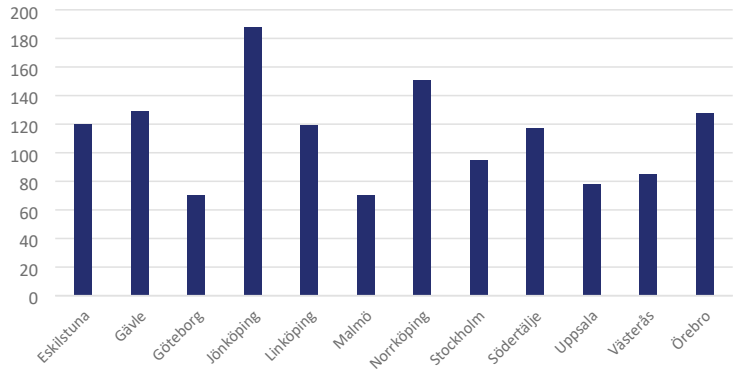

Figur 54. Totalkostnad per kommuninvånare i kr, 2023.

Kostnaden för överförmyndarverksamheten per kommuninvånare skiljer sig relativt mycket åt mellan kommunerna i R9 och även mellan de större kommunerna i landet. Uppsala läns överförmyndare har en kostnad om 78 kronor per kommuninvånare vilket ligger i närheten av kostnaden för flera andra kommuner; Malmö, Västerås och Göteborg.

Framtida utmaningar

Dagens ställföreträdarsystem är baserat på att det finns ett ideellt engagemang i samhället, där en stor del av uppdragen innehas av anhöriga till den enskilde. Systemets ideella karaktär grundar sig i föreställningen att en god man ska vara just en

god person som kliver in och hjälper en medmänniska. Däremot finns det uppdrag som är mer komplicerade och krävande än genomsnittet och som innebär en större insats från ställföreträdaren. Det kan vara uppdrag där det exempelvis finns omfattande skulder, missbruk eller hemlöshet. I dagsläget står många överförmyndare inför den stora utmaningen att rekrytera kompetenta ställföreträdare till sådana uppdrag.

Sverige har en åldrande befolkning och det går mot en utveckling där äldre blir både fler i antal och lever längre. I Uppsala län förväntas antalet personer som är 80 år eller äldre att fördubblas under de kommande åren. Detta kommer att ställa större krav på den kommunala verksamheten som helhet, och däribland överförmyndarnämnden.

I Uppsala län har ställföreträdare och föreningar för gode män flaggat för att det finns behov av mer stöd och utbildning eftersom uppdragen blir svårare. Nämnden har hörsammat detta genom att planera för mer utbildning möjlighet att träffa förvaltningen i större utsträckning.

SOU 2021:36 God man och förvaltare – en översyn

Under våren 2021 presenterades SOU 2021:36 God man och förvaltare – en översyn som föreslår en rad ändringar inom området för överförmyndarnämndens verksamhet. Bland annat föreslås nya begrepp vad gäller omfattningen av ett uppdrag, högre krav på ställföreträdarna vad gäller redovisning och en ökad beslutanderätt för överförmyndarna. Den ökade beslutsrätten för överförmyndarna innebär att beslut om anordnande, jämkning och upphörande i ovtistiga godmanskap flyttas från tingsrätterna till överförmyndarna. Det finns också förslag på införandet av en ny myndighet som ska arbeta med framtagande av föreskrifter, vägledning, utbildningsmaterial, statistik och att tillhandahålla ett nationellt ställföreträdaregister.

Den gemensamma överförmyndarnämnden i Uppsala län var remissinstans och lämnade ett huvudsakligen positivt remissvar då många föreslagna ändringar redan är i linje med den verksamhet nämnden bedriver eller vill kunna bedriva.

Lagförslaget har dock inte genomförts enligt plan och det är i nuläget oklart när och om det kommer bli aktuellt. Under 2024 har det varit en del bevakning från media i enskilda individärenden på riksnivå vilket dragit i gång debatten om lagstiftningen igen.

Verksamhet i bolagsform

Uppsala stadshus AB

Uppsala stadshus AB är moderbolag i stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Uppsala stadshus AB äger i sin tur 100 procent av aktierna i stadshuskoncernens samtliga tolv dotterbolag, varav två är underkoncerner.

Moderbolaget svarar för ägarstyrning, strategisk planering och samordning, löpande översyn samt ekonomisk kontroll och uppföljning av dotterbolagen i koncernen. Moderbolaget har inga anställda.

Tabell 35. Ekonomiskt utfall för Uppsala stadshus AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	13	13	13	12	13
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster	-19	67	61	358	-14
Justerad balansomslutning	6 840	6 759	6 829	6 587	6 721
Justerat eget kapital	4 696	4 725	4 581	4 364	3 997
Investeringar	-	-	-	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	1%	1%	8%	neg
Soliditet, %	69%	70%	67%	66%	59%
Medelantalet anställda	-	-	-	-	-

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till –19 (67)[11] miljoner kronor. Det lägre resultatet beror i huvudsak på lägre utdelningar från dotterbolagen i koncernen. Efter årets genomförda årsstämmor lämnade dotterbolagen Uppsala stadshus holding 2 AB och Uppsalahem AB utdelning med totalt 16 (192) miljoner kronor, samt att bolaget föregående år erhöll en efterutdelning på 47 miljoner kronor. Bolaget har högre räntekostnader än föregående år som följd av högre marknadsräntor.

Bolagets räntebärande skuld per balansdagen var 975 (957) miljoner kronor, vilket är en ökning med 18 miljoner kronor sedan föregående år.

[11] Siffror inom parentes avser föregående år

Bolagsspecifika ägardirektiv

Moderbolaget ska verkställa kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär och följa upp att dotterbolagen arbetar utifrån de av kommunfullmäktige uppsatta ägardirektiven. Uppsala stadshus AB svararför aktiv ägarstyrning och strategisk planering inom bolagskoncernen. Moderbolaget ska svara för samordningen av bolagskoncernen samt avgöra frågor som är gemensamma för bolagen. Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och inom kommunkoncernen. Moderbolaget ska samordna och nyttja möjligheter till resultatutjämning inom stadshuskoncernen, bland annat koncernbidragsmöjligheter. Moderbolaget ska även samordna och planera likviditetsflödet inom stadshuskoncernen. I det ingår bland annat hantering av att lämna och erhålla aktieägartillskott. I planeringen av koncernens likviditetsflöde ska både krav och möjligheter i särskild lagstiftning beaktas, exempelvis Lag (2010:879) om allmännyttiga bostadsföretag. Moderbolaget ska svara för löpande ekonomisk kontroll och uppföljning av bolagskoncernen samt för utveckling av effektivare styrning.	Moderbolaget ska vara en central funktion som möjliggör och skapar förutsättningar för dotterbolagen att fokusera på sina kärnverksamheter. I syfte att uppnå detta ska moderbolaget bland annat ansvara för: • Ägardirektiven och uppföljningen av dessa • Löpande dialog med dotterbolagen • Initiera samarbete i samordnings- eller utvecklingsgrupper inom till exempel ekonomi-, fastighets-, värderings-, investerings- och hållbarhetsfrågor samt underlätta och driva projektinriktat arbete • I samverkan med dotterbolagen sätta upp förslag på resultatkrav samt följa upp och avrapporterar dessa • Löpande bevaka och följa upp investeringar, förvärv och avyttringar. Uppsala stadshus AB ska hantera ansökningar om och uppföljning av igångsättningstillstånd för investeringar med en projektkalkyl över 50 miljoner kronor. Uppsala stadshus AB har rätt att inom bolagskoncernen omdisponera den av kommunfullmäktige beslutade investeringsramen för respektive år.

Tabell 36. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala stadshus AB beslutade i Mål och budget 2024–2026

Kommunfullmäktige har lämnat sex bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala stadshus AB. Av dessa ägardirektiv bedömdes alla som helt uppfyllda.

Moderbolaget svarar *för ägarstyrning, strategisk planering, ekonomisk kontroll och uppföljning* av stadshuskoncernenbolag samt samordnar gemensamma frågor i koncernen. Ägarstyrningen har bland annat skett genom olika styrdokument och löpande uppföljning av dem samt genom ägardialoger, information från bolagen till moderbolagets styrelse samt genom olika mötesforum och dialoger. Ägardialoger med alla dotterbolag har skett vid två tillfällen, en gång under våren och en gång under hösten. Under året har verkställande direktörer i dotterbolagen informerat om verksamheten och diskuterat aktuella frågor med moderbolagets styrelse.

Moderbolaget har under året *svarat för flera samordningsaktiviteter* till exempel gemensam styrelseutvärdering i koncernen, initiering av gemensamma utvecklingsgrupper såsom projektledning och utbildningar för den kommande hållbarhetsrapporteringen (CSRD), framtagande av digital styrelseutbildning för förtroendevalda, koncernbidragshantering samt prognos- och likvidplanering av dotterbolagens finansieringsbehov.

Under året har *nio igångsättningstillstånd för investeringar i dotterbolagen överstigande 50 miljoner kronor behandlats* i moderbolagets styrelse och ett igångsättningstillstånd har återtagits.

Mål och uppdrag

Uppsala stadshus Ab har blivit färdig med sina två uppdrag från kommunfullmäktige.

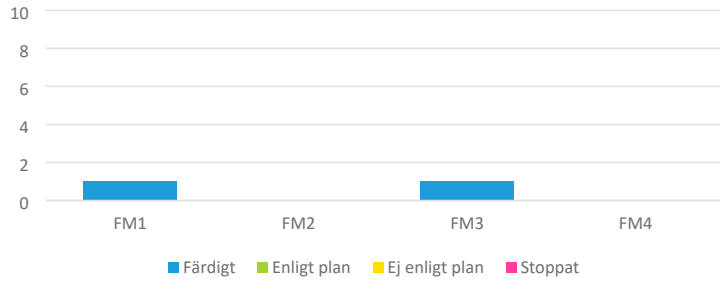

Figur 55. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Destination Uppsala AB

Destination Uppsala AB ska genom marknadsföring, affärsutveckling och försäljning inom områdena affärsturism, evenemang och privatturism vara ett strategiskt verktyg för tillväxt, ökade intäkter och sysselsättning inom besöksnäringen i Uppsala kommun.

Bolaget ansvarar även för att projektleda kommunens större evenemang och att samarbeta med det lokala näringslivet i syfte att utveckla mötes- och evenemangsindustrin via partnerskapet Uppsala Convention Bureau. Vidare ansvarar bolaget för stadens besöksmottagande och Uppsalas turistinformation.

Tabell 37. Ekonomiskt utfall för Destination Uppsala AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	6	11	24	13	15
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	1%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster	1	1	1	5	6
Justerad balansomslutning	22	22	20	22	4
Justerat eget kapital	2	1	1	1	1
Investeringar	-	0	-	-	0
Räntabilitet på eget kapital, %	47%	71%	94%	716%	949%
Soliditet, %	11%	7%	3%	3%	14%
Medelantalet anställda	19	18	19	19	21

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 1 (1) miljoner kronor.

Nettoomsättningen uppgick till 6 (11) miljoner kronor, vilket är en minskning med 5 miljoner kronor. Den övervägande delen av minskningen förklaras av att bolaget från och med 2024 redovisar nivåhöjande bidrag som en del av övriga intäkter i stället för att ingå i nettoomsättningen. Bolagets totala intäkter uppgick till 36 (34) miljoner kronor. De kommersiella intäkterna till evenemangen ökade med 140 procent. Totalt besöktes evenemangen som bolaget ansvarade för av cirka 344 000, vilket var i linje med föregående år.

Bolagets kostnader är till stor del intäktsrelaterade med följd att resultatet var linje med föregående år trots ökade totala intäkter.

Resultatet före finansiella poster uppgick till 0 (0) miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 0 miljoner kronor.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska utveckla och marknadsföra den del av varumärket Uppsala som rör besöksnäringen. Detta ska ske i nära samarbete med näringslivet, föreningslivet och andra externa aktörer. Bolaget ska värva och utveckla evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar i Uppsala. Arbetet ska ske i nära samarbete med angränsade kommuner, organisationer, näringslivet, universiteten och andra offentliga myndigheter i syfte att stärka Uppsalas position inom besöksnäringen så väl nationellt som internationellt. Bolaget ska uppmuntra arrangörer och besökare att resa hållbart till möten och evenemang i Uppsala. Bolaget ska koordinera samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar samt projektleda evenemang för besöksnäringen på uppdrag av Uppsala kommun eller externa aktörer.	Bolaget ska i samverkan med nämnder och bolag bidra i planering av en flerfunktionell användning av lokaler, anläggningar och mark för att skapa förutsättningar för fler och större möten och evenemang som bidrar till stärkt besöksnäring och tillväxt i Uppsalas näringsliv. Bolaget ska, vid om- eller nybyggnation av mötes-, sport-, evenemangs- och rekreationsanläggningar, bidra med sakkunskap så att behoven hos dem som besöker eller arrangerar evenemang i Uppsala tillmötesgås och beaktas.

Tabell 38. Bolagsspecifika ägardirektiv för Destination Uppsala AB beslutade i Mål och budget 2024–2026

Kommunfullmäktige har lämnat sex bolagsspecifika ägardirektiv till Destination Uppsala AB, varav fyra bedöms som helt uppfyllda och två som i hög grad uppfyllda. Den sammanvägda bedömningen är att bolagets ägardirektiv till övervägande del är helt uppfyllda.

Arbetet med att *utveckla och aktualisera varumärkesplattformen* för Uppsala har pågått under året och implementering av insatser kopplat till handlingsplan för Näringslivsprogrammet pågår.

Enheten Möten & Evenemang (Uppsala Convention Bureau, UCB) har bearbetat 819 potentiella möten och evenemang och har under året värvat 45 möten och 39 idrottsevenemang till Uppsala. Under året har UCB överlämnat drygt 61 miljoner kronor i affärer till näringslivet. Målet var 40 miljoner vilket överträffades med god marginal.

Bolaget *samverkar med Uppsala kommun arenor och fastigheter, Uppsala konsert och kongress* för att skapa förutsättningar för fler och större möten och evenemang. Bolagets fördjupade *samverkan* mellan nämnder och bolag som startades 2023 har pågått även under 2024. Bolaget *bidrar även med sakkunskap* i översynen av förutsättningar för olika aktörer att nyttja Fyrishov.

Mål och uppdrag

Destination Uppsala AB har blivit klar med fem av kommunfullmäktiges uppdrag, sex uppdrag går enligt plan och ett uppdrag är försenat.

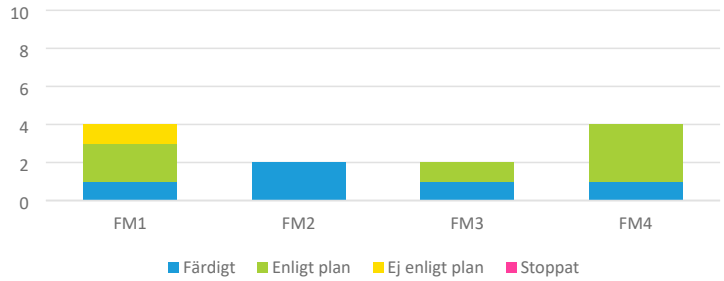

Figur 56. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Uppsalahem AB

Uppsalahem AB är ett allmännyttigt kommunalt bostadsbolag som bidrar till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och utveckla hyresfastigheter och erbjuda boenden för olika faser i livet. Bolaget erbjuder även bostäder för studenter, ungdomar och seniorer. Bolagets erbjudande är att skapa trygga och trivsamma hem där många vill bo.

Uppsalahem AB är Uppsalas ledande bostadsbolag som bygger och förvaltar närmare 18 000 hyresbostäder, inklusive studentbostäder. Nästan 30 000 Uppsalabor bor i bolagets hyresrätter.

Tabell 39. Ekonomiskt utfall för Uppsalahem AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	1 757	1 637	1 573	1 505	1 439
Andel av koncernens nettoomsättning, %	39%	39%	40%	44%	44%
Resultat efter finansiella poster	230	228	283	365	316
Justerad balansomslutning	12 955	12 601	12 550	12 422	12 376
Justerat eget kapital	5 662	5 438	5 262	5 118	4 855
Investeringar	840	476	237	426	761
Räntabilitet på eget kapital, %	4%	4%	5%	7%	7%
Soliditet, %	44%	43%	42%	41%	39%
Medelantalet anställda	303	305	286	276	279

Ekonomiskt utfall

Resultat efter finansiella poster uppgick för Uppsalahem AB till 230 (228) miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor högre än föregående år. Årets och föregående års resultat innehåller jämförelsestörande poster som avser utrangeringar, nedskrivningar samt realisationsvinst vid försäljning av tillgångar. Den enskilt största jämförelsestörande posten 2024 avser en nedskrivning av två fastigheter på grund av sättningsskador. Fastigheterna har därmed värdereglerats med 43 miljoner kronor, vilket motsvarar hela det bokförda värdet på byggnaderna. Justerat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 2 miljoner kronor lägre än föregående år.

Den årliga hyresökningen om 4,8 procent för studentbostäder och 5,3 procent för det övriga beståndet bidrog med högre hyresintäkter jämfört med föregående år. En ökning av taxan för värme och vatten ledde till ökade förbrukningskostnader medan pausat hyresgäststyrt underhåll minskade underhållskostnaderna. Det möjliggjorde för ett flertal skötselåtgärder i fastigheternas utemiljö. Avslutade investeringsprojekt under året ledde till ökade avskrivningskostnader samt nyupplåning och refinansiering av befintliga lån medförde ökade räntekostnader. Sammantaget kompenserade inte hyreshöjningen för bolagets kostnadsökningar och överskottsgraden minskade från knappt 56 procent till drygt 54 procent.

Resultat före finansiella poster, rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 443 miljoner kronor. Därmed uppfyllde bolaget kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 320 miljoner kronor.

Marknadsvärdet på Uppsalahem AB:s fastighetsbestånd uppgick till 29 979 (29 635) miljoner kronor, vilket är 17 100 (17 220) miljoner kronor högre än det bokförda värdet. Det bokförda värdet och marknadsvärdet ligger därmed i nivå med föregående år.

Årets investeringar uppgick till 840 (476) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Flera nyproduktionsprojekt var i produktionsfas, med största utfall i studentbostadsprojektet Fältläkaren. En stor del av planerade renoveringsprojekt och aktiverbara underhållsprojekt har kunnat genomföras och utgör 57 procent av bolagets investeringsvolym under året. Investeringsbidrag för energiåtgärder har erhållits för flera projekt.

Under året har inflyttning skett i 9 lägenheter i nyproduktion genom omställning av befintliga ytor som tidigare använts till annat. Renovering av 265 (134) lägenheter har färdigställts under året, samtliga i Rackarberget etapp 3. Vid årsskiftet pågick renovering av 121 (115) lägenheter och nyproduktion av 348 (353) lägenheter, vilket är i nivå med föregående år.

Ägaridé

Bolaget ska som allmännyttigt bostadsbolag bidra till att stärka hela Uppsalas utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga bostäder, främst hyresfastigheter i Uppsala stad och landsbygd för olika faser i livet. Bolaget ska vara ett av kommunens verktyg för att förverkliga sin bostadspolitik. Bolaget har att vårda sina tillgångar på ett långsiktigt hållbart sätt varvid bolagets resultat som huvudregel återinvesteras. För att möjliggöra fortsatta investeringar och en rimlig belåningsgrad får bolaget jobba med väl avvägda avyttringar av byggrätter och/eller mindre bestånd av bostäder och lokaler. Sammantaget över tid ska antalet hyresrätter för bolaget öka. Bolaget ska skapa förutsättningar för att kommunen i olika konjunkturlägen ska kunna genomföra sin bostadspolitik. Bolaget är en av flera aktörer i utvecklingen av nya bostadsområden i kommunen och skapar samhällsnytta för hela kommunen genom att ta en ledande roll i förvaltning och byggande av bostäder I Uppsala kommun. Bolaget ska vara ett utvecklingsinriktat företag där innovativa idéer och boendekoncept kan prövas och bolaget ska särskilt fokusera på hållbara renoveringsmodeller.	Bolaget ska årligen erbjuda en andel av nyuthyrningen till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand och till personer som omfattas av bosättningslagen. Bolaget ska vara en resurs för hela Uppsala kommun i strategiska frågor om samhällsutveckling, boende och bostadsbyggande. Bolaget ska i samverkan med andra bolag och aktörer, inom och utanför kommunkoncernen, utveckla kommunkoncernens kompetens i boendefrågor. I arbetet med hållbar stadsutveckling ska bolaget särskilt fokusera på att minska boendesegregationen och social oro. Bolaget ska i kommunkoncernen vara ett föredöme i frågor om att skapa sammanhållning och gemensam riktning i hela kommunen och aktivt bidra till att kommunens alla verksamheter i styrelser, nämnder, bolag och förvaltningar tillsammans bildar en helhet.

Tabell 40. Ägaridé för Uppsalahem AB beslutad i Mål och budget 2024–2026

Bolagets ägaridé bedöms vara helt uppfylld. Ägaridéen stärker Uppsalahem AB som allmännyttigt bolag och tydliggör bolagets roll i hela Uppsala kommuns expansion.

Bolagets uppdrag, att *verka som kommunens verktyg för att förvekliga bostadspolitiken*, har inneburit att bolaget satsat ytterligare resurser på trygghetsarbetet på plats, främst i Gottsunda.

Genom att arbeta aktivt tillsammans med övriga kommunala verksamheter med planeringen av Södra staden och genom att skapa positiva mötesplatser inom och i anslutning till sina områden har bolaget varit med och *utvecklat nya bostadsområden tillsammans med övriga kommunkoncernen*. I flera områden har Uppsalahem byggt lägenheter där det tidigare inte funnits hyresrätten. I samarbete med kommunen pågår framtagande av flera LSS-boenden.

Uppsalahem har arbetat med *innovativa idéer och nya boendekoncept* som till exempel, co-living konceptet i Takryttaren som är en ny boendeform som främjar gemenskap och delning av utrymmen. Renovering med kvarboende är ett annat exempel på nytt tänkande kring renovering där hyresgästen bor kvar i lägenheten under renoveringen.

Bolaget har under året *erbjudit en andel av nyuthyrningen till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand* till personer som omfattas av bosättningslagen. Under året har 104 lägenheter erbjudits till kommunen, varav 90 lägenheter har förmedlats.

Mål och uppdrag

Uppsalahem AB har blivit klar med fem av kommunfullmäktiges uppdrag och 12 uppdrag går enligt plan.

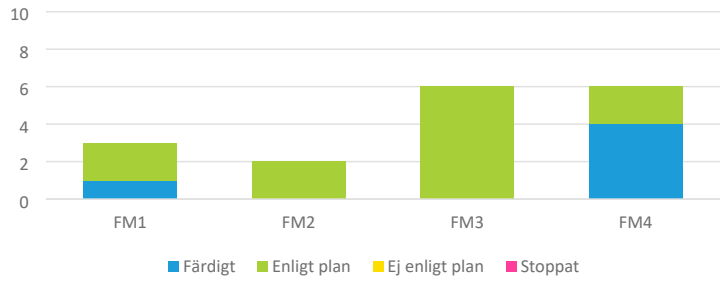

Figur 57. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Uppsala bostadsförmedling AB

Uppsala bostadsförmedling AB förmedlar hyresrätter från privata och allmännyttiga bostadsbolag till bostadssökande i Uppsalaregionen. Förmedling av bostäder sker via en digital förmedlingstjänst till den bostadssökande som har längst kötid och som uppfyller hyresvärdens kriterier. Tydlighet, tillgänglighet och transparens präglar bolagets tjänster och kontakter med bostadssökande, hyresvärdar och övriga intressenter. Bolagets mål är att ha både nöjda bostadssökande och nöjda hyresvärdar.

Under 2024 har bostadsförmedlingen förmedlat 7 944 (8 143) bostäder och per den 31 december 2024 fanns 138 188 (132 048) betalande bostadssökande i bostadskön. Från och med juni 2024 kan den som fyller 16 år under året registrera sig i bostadskön redan vid årets början, i stället för att vänta tills födelsedagen.

Tabell 41. Ekonomiskt utfall för Uppsala bostadsförmedling AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	37	37	35	35	31
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	1%	1%	1%
Resultat efter finansiella poster	3	2	5	3	1
Justerad balansomslutning	32	30	29	30	28
Justerat eget kapital	6	6	6	6	6
Investeringar	0	2	-	8	2
Räntabilitet på eget kapital, %	46%	34%	77%	46%	18%
Soliditet, %	19%	19%	20%	20%	23%
Medelantalet anställda	38	38	37	35	39

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 3 (2) miljoner kronor och är 1 miljoner kronor högre än föregående år. Nettoomsättningen ökade med knappt 1 miljon kronor jämfört med föregående år vilket beror på fler antal betalande i bostadskön. Personalkostnaderna blev högre vilket framför allt är en effekt av högre pensionskostnader. Därutöver aktiverades en lägre andel eget arbete för egen räkning vilket minskade de övriga intäkterna jämfört med föregående år.

Resultatet före finansiella poster uppgick till 2 miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 1 miljon kronor.

Årets investeringar uppgick till 0,5 (2) miljoner kronor. Utveckling av kö- och förmedlingssystemet har fortsatt.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala bostadsförmedling AB ska vara kommunens verktyg för att säkerställa en effektiv hyresrättsmarknad i Uppsalaregionen.

Bostadsförmedlingen ska ha god kunskap om, och marknadsföra, bostadsmarknaden i Uppsalaregionen.

Bostadsförmedlingen ska verka för att underlätta inträde på bostadsmarknaden med fokus på grupper som har det särskilt svårt att ta sig in på bostadsmarknaden.

Bostadsförmedlingen ska bära sina egna kostnader och finansieras genom avgiftsbelagd kö samt vid behov avgift för förmedling.

Bolaget ska vara en digital förmedling med en tydlig digital profil.

Bostadsförmedlingen ska ha möjlighet att erbjuda efterfrågade tjänster mot ersättning.

Bolaget ska spela en viktig roll inom det bostadssociala området och kunna bidra i förmedlingen av bostadssociala kontrakt.

Tabell 42. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala bostadsförmedling AB beslutade i Mål och budget 2024–2026

Kommunfullmäktige har lämnat sju bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala bostadsförmedling AB. Av dessa ägardirektiv bedöms alla som helt uppfyllda.

I syfte att vara kommunens *verktyg för att säkerställa en effektiv hyresmarknad i Uppsalaregionen* har bolagets strategi varit att förmedla bostäder efter kötid och i enlighet med hyresvärdarnas kriterier. Under året 7 944 bostäder förmedlats åt 48 hyresvärdar. Under året har en statistiktjänst för hyresvärdarna lanserats som erbjuds mot ersättning. Bolaget har infört Kivra vilket möjliggör digital distribution av post till de bostadssökande vilket underlättar förmedlingsprocessen.

Uppsala bostadsförmedling har *verkat för att underlätta inträde på bostadsmarknaden* med fokus på grupper som har det särskilt svårt att ta sig in på bostadsmarknaden. Bolaget har gjort riktade insatser mot särskilt prioriterade målgrupper för att öka medvetenheten om vikten av att stå i bostadskön. Bolaget samverkar med kommunens olika förvaltningar kring handlingsplaner och program för olika målgrupper.

Mål och uppdrag

Uppsala bostadsförmedling AB har blivit klar med 12 av kommunfullmäktiges uppdrag, ett går enligt plan och ett är stoppat.

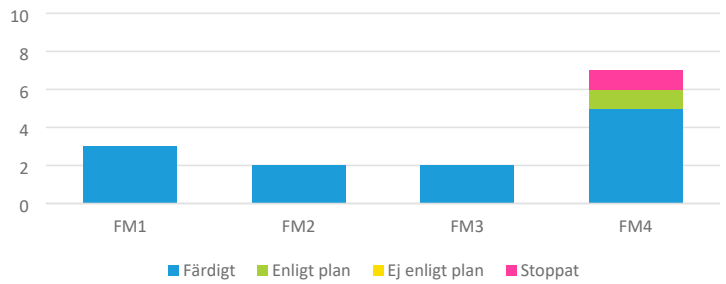

Figur 58. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB ska tillhandahålla ändamålsenliga lokaler och mark för den verksamhet som bedrivs inom Uppsala kommun, bedriva verksamheten vid de rekreations- och idrottsanläggningar som bolaget äger och till Uppsala kommun och dess helägda bolag erbjuda fastighetsförvaltningstjänster.

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB bildar tillsammans med två dotterbolag en underkoncern till Uppsala stadshus AB.

Tabell 43. Ekonomiskt utfall för Uppsala kommun arenor och fastigheter AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020*
Nettoomsättning	541	508	487	297	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	12%	12%	12%	8%	0%
Resultat efter finansiella poster	-17	-1	-5	-28	0
Justerad balansomslutning	4 726	4 009	3 896	3 446	0
Justerat eget kapital	256	248	230	226	1
Investeringar	344	233	189	225	-
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	5%	6%	5%	7%	97%
Medelantalet anställda	222	222	226	210	0

** Jämförelsesiffror avser den vilande verksamheten för R2 AB som fusionerades med tre av stadshuskoncernens bolag och bildade Uppsala kommun arenor och fastigheter AB under 2021.

Ekonomiskt utfall

Resultat efter finansiella poster uppgick för koncernen Uppsala kommun arenor och fastigheter till drygt –17 (–1) miljoner kronor, vilket är 16 miljoner kronor lägre än föregående år. I årets och föregående års resultat ingår jämförelsestörande poster som avser utrangeringar och realisationsvinster vid försäljning av tillgångar. Justerat för dessa engångsposter blev resultatet efter finansiella poster drygt 12 miljoner kronor lägre än föregående år.

Nettoomsättningen har ökat som en effekt av indexuppräkning av hyrorna inom fastighetsförvaltningen och nya objekt med tillkommande hyror. Vakansen i fastighetsbeståndet är fortsatt låg och främst hänförlig till de kommersiella delarna på Studenternas. Omsättningsökningen motverkas delvis av lägre intäkter för Fyrishovbadet efter stängning av 50-metersbassängen för reparation under sommaren.

De fastighetsrelaterade kostnaderna ökade som en effekt av taxehöjningar för värme och vatten. Ett högre pris- och inkomstbasbelopp som en effekt av den senaste tidens inflation har lett till ökade pensionskostnader för bolaget. Nyupplåning och refinansiering av befintliga lån till högre räntenivåer har medfört ökade räntekostnader jämfört med tidigare år.

Resultatet före finansiella poster, rensat för årets jämförelsestörande poster, uppgick till 46 miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 45 miljoner kronor.

Marknadsvärdet på fastighetsbeståndet uppgick till 5 648 (4 712) miljoner kronor, vilket är 2 493 (1 495) miljoner kronor högre än det bokförda värdet. Utvecklingen av marknadsräntorna under 2024 har bidragit till en ökning av fastigheternas värde.

Årets investeringar uppgick till 344 (233) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige beslutade ramen. Årets största projekt var den pågående produktionen av en simidrottsanläggning i Gränby. Investeringar har även skett i andra anläggningar inom Gränby sportfält, anpassning av D-hallen och en ny BMX-anläggning, där båda projekten är i slutfasen. Under året har multihuset och allaktivitetsytan i Rosendal tagits i bruk och ett flertal mindre projekt för omställning, underhåll och nyproduktion av olika idrottsanläggningar har pågått.

Ägaridé

Bolaget ska aktivt bidra till att stärka hela Uppsalas utveckling genom att på affärsmässig grund och med kunden i fokus äga, förvalta, bygga och utveckla arenor och fastigheter i Uppsala stad och landsbygd. Bolaget ska vårda och underhålla sina arenor och fastigheter så att värde och attraktivitet bibehålls eller ökar över tid.	Bolaget är kommunens verktyg för att koordinera och projektera om- och nybyggnation av arenor och fastigheter och förverkliga detta genom eget eller andras byggande och ägande samt vara ett utvecklings- och innovationsinriktat företag med fokus på långsiktighet och hållbarhet.
Bolaget ska vara en sammanhållen, proaktiv och professionell part i kontakter med Uppsalas föreningsliv såväl bredd som spets och elit, näringsliv och besöksnäring i alla frågor som handlar om nyttjande av arenor och fastigheter.	Bolaget ska i kommunkoncernen vara ett föredöme i frågor om att skapa sammanhållning och gemensam riktning i hela kommunen och aktivt bidra till att kommunens alla verksamheter i styrelser, nämnder, bolag och förvaltningar tillsammans bildar en helhet.
Bolaget ska genom sin verksamhet främja livfulla mötesplatser i den växande kommunen och därmed bidra till att stärka Uppsala som en attraktiv kommun att besöka, leva och verka i. Bolaget ska i sina roller och uppdrag aktivt medverka i arbetet för en ökad jämlik folkhälsa och utveckla Uppsala som evenemangsplats.	

Tabell 44. Ägaridé för Uppsala kommun arenor och fastigheter AB beslutad i Mål och budget 2024–2026

Bolagets ägaridé bedöms vara helt uppfylld.

Uppsala kommun arenor och fastigheter har *bidragit aktivt till att stärka hela Uppsalas utveckling*. Under hösten 2024 invigdes Multihuset i Rosendal samtidigt som andra stora projekt pågår som till exempel simidrottsanläggning och träningshall för isidrotter i Gränby.

För att säkerställa ett långsiktigt hållbart arbete med tillgångsförvaltning av fastigheterna jobbar bolaget nära kommunstyrelsen för att ta fram en ny beställningsprocess som skapar förutsättningar för en tydligare ekonomisk styrning och en mer hållbar och effektiv investeringsprocess i enlighet med riktlinjen för koncerngemensam prioritering av investeringar.

Bolaget har bidragit till *medborgarnytta och ökad och jämlik folkhälsa* genom att exempelvis, på uppdrag av utbildningsförvaltningen, bedriva simskoleundervisning för förskoleklasser och simskoleundervisning för grundskolans årskurs två.

Bolaget har fortsatt arbetet med *att utveckla ett nära samarbete med staberna på kommunledningskontoret* genom att vara en part i kommunstyrelsen utredning kring kommunövergripande strategi och ansvar för Uppsala kommuns evenemangverksamhet.

Mål och uppdrag

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB har blivit klar med elva av kommunfullmäktiges uppdrag, tolv går enligt plan, ett är försenat och ett är stoppat.

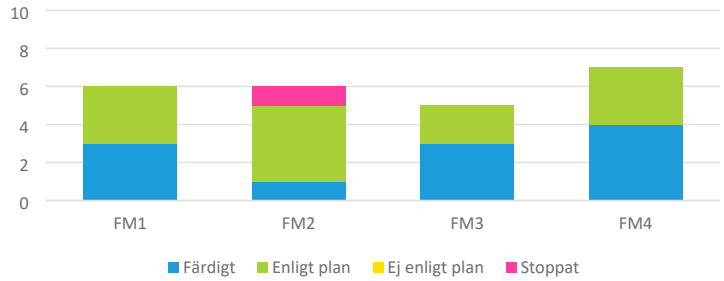

Figur 59. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Uppsala kommun skolfastigheter AB

Uppsala kommun skolfastigheter AB äger, förvärvar, avyttrar, bygger och förvaltar skolfastigheter. Beståndet omfattar idag 146 fastigheter och växer i takt med att nya skolor och förskolor byggs. Fastighetsbeståndet är förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

Bolagets erbjuder ändamålsenliga lokaler för skol- och barnomsorgsverksamhet inom Uppsala kommun. Därigenom ska bolaget bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används i de verksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolagets fastighetsbestånd hyrs till största delen ut till Uppsala kommun.

Tabell 45. Ekonomiskt utfall Uppsala kommun skolfastigheter AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	996	895	792	703	679
Andel av koncernens nettoomsättning, %	22%	22%	20%	20%	21%
Resultat efter finansiella poster	96	56	100	82	162
Justerad balansomslutning	9 748	9 190	8 178	7 400	6 652
Justerat eget kapital	1 587	1 457	1 301	1 133	1 056
Investeringar	893	1 148	899	933	546
Räntabilitet på eget kapital, %	6%	4%	8%	7%	15%
Soliditet, %	16%	16%	16%	15%	16%
Medelantalet anställda	104	92	87	90	86

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 96 (56) miljoner kronor. Justerat för jämförelsestörande poster i form av utrangeringar och nedskrivningar var resultatet 125 (95) miljoner kronor.

Nettoomsättningen blev 101 miljoner kronor högre än föregående år där merparten av ökningen är en effekt av indexuppräkning av hyrorna. Utöver det tillkommer hyresintäkter från nya skolor och lokaler, däribland Gottsundaskolan, Rosendals skola och Jälla idrottshall. De övriga intäkterna ökade med 16 miljoner kronor jämfört med

föregående år. Av dessa avsåg 5 miljoner kronor försäkringsersättningar för brand och vattenskada och 11 miljoner kronor ersättning från Uppsala kommun för upplösning av en gemensamhetsanläggning som bolaget varit delägare i.

Fastighetskostnaderna blev högre än föregående år där en ökning av kostnader och taxehöjningar för el och värme om 14 miljoner kronor är den främsta orsaken. Kostnader för underhåll ökade med 5 miljoner kronor då fler beställningar för hyresgästanpassningar inkommit. Personalkostnaderna blev 10 miljoner kronor högre, vilket framför allt är en effekt av att bolaget minskat på inhyrd personal och ersatt dem med egen personal. Kostnaden för inhyrd personal minskade med 9 miljoner kronor. En hög investeringsnivå med flera projekt som avslutats under året ledde till att avskrivningskostnaderna ökade med 26 miljoner kronor. Den höga investeringsnivån påverkade också låneskulden som ökade med 565 miljoner kronor. I kombination med ett högre ränteläge ökade därmed räntekostnaderna med 37 miljoner kronor. Driftnettot för 2024 var 685 miljoner kronor, vilket motsvarar 69 procent av nettoomsättningen och var därmed procentuellt i linje med föregående år.

Resultatet före finansiella poster, rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 285 (219) miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 223 miljoner kronor.

Marknadsvärdet för fastighetsbeståndet, exklusive pågående projekt, uppgick per 31 december 2024 till 12 390 (11 910) miljoner kronor. Det är 5 737 (5 907) miljoner kronor högre än det bokförda värdet. Marknaden har mattats av något och fått till följd att avkastningskraven är högre för bolagets fastigheter jämfört med föregående år.

Årets investeringar uppgick till 893 (1 148) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Investeringarna bestod i huvudsak av nyproduktion av förskolor, grundskolor samt underhåll och anpassningar av lokaler. Flera stora projekt befinner sig i produktionsfas, bland annat nyuppförande av Kvarngärdesskolan, Stadsskogens förskola och Skyttelns förskola samt renovering/underhåll av Ärentunaskolan och Björkvallskolan. Under året invigdes nya Gottsundaskolan och Rosendals skola.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska tillsammans med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden arbeta fram samverkansmodeller för kostnads- och energieffektiva och ändamålsenliga lokallösningar. Bolaget ska ha en ledande roll i planeringen och genomförandet av utbyggnaden av pedagogiska fastigheter i ett växande Uppsala och ta särskilt ansvar för att erbjuda lokaler av god kvalitet med konkurrenskraftiga hyror.	Bolaget ska utgå från lokalförsörjningsplan samt funktionsprogram för pedagogiska lokaler. Bolaget ska arbeta för att skapa hälsosamma utbildningslokaler.

Tabell 46. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala kommun skolfastigheter AB beslutade i Mål och budget 2024–2026

Kommunfullmäktige har lämnat fyra bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala kommun skolfastigheter AB som alla i hög grad bedöms vara uppfyllda.

Bolaget ska enligt direktiven ta *en ledande roll när kommunen planerar, bygger och utvecklar pedagogiska och hälsosamma lokaler* för ett växande Uppsala. Arbetet med konceptförskola har bidragit till att byggnadsvolymerna minskat vilket beräknas sänka produktionskostnaden. Besparingen bedöms uppgå till 40 procent från beställning till

färdig skola jämfört med genomsnittlig kostnad för arbete framtill produktion. Den faktiska besparingen kommer att mätas efter projektens färdigställande.

I *dialog med fastighetsstaben på kommunledningskontoret och utbildningsförvaltningen* har bolaget planerat tillkommande behov av skolplatser. Dialogen har skett med utgångspunkt från kommunens lokalförsörjningsplan och funktionsprogram för pedagogiska lokaler.

Bolaget säkerställer genom framtagna rutiner att signaler om byggnadsrelaterad ohälsa i lokalerna utreds snabbt, åtgärdas och upphör. Att *ha kunskap om fastigheternas skick och kunna arbeta hälsoförebyggande* är en viktig del i arbetet. Under året har ett arbete startat för att identifiera byggnadstekniska risker i fastighetsbeståndet. Riskerna har inventerats för att åtgärder sedan kan vidtas för att förebygga och undanröja riskerna.

Mål och uppdrag

Skolfastigheter har blivit klar med tre av kommunfullmäktiges uppdrag, 14 går enligt plan och ett uppdrag är försenat.

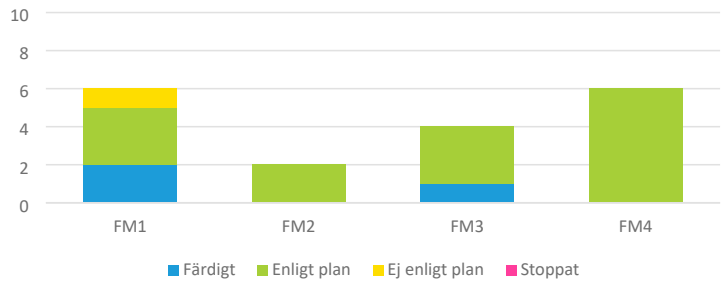

Figur 60. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB

Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB startades 1972 och hyr sedan dess ut kontors-, industri och lagerlokaler till Uppsalas näringsliv och offentliga sektor. I april 2019 beslutade kommunfullmäktige att bolagets fastigheter ska avyttras externt eller överlåtas inom kommunkoncernen och att bolagets verksamhet därefter ska avvecklas. I avvaktan på ett gynnsammare marknadsläge har inga fastighetsförsäljningar skett under 2024. Planering och förberedelser har skett under 2024 för försäljning av fastigheter under första halvåret 2025.

Verksamheten har sedan beslutet i kommunfullmäktige i huvudsak bedrivits inom de tre områdena förvaltning, uthyrning och avyttring, alla med det gemensamma syftet att bidra till tillväxt och utveckling för kommunen.

Från och med 1 januari 2025 ingår Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB med dotterbolag som en underkoncern till Uppsala kommun arenor och fastigheter AB.

Tabell 47. Ekonomiskt utfall för Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	68	63	61	105	108
Andel av koncernens nettoomsättning, %	2%	1%	1%	3%	3%
Resultat efter finansiella poster	21	44	9	79	-187
Justerad balansomslutning	1 300	1 168	1 171	1 161	1 225
Justerat eget kapital	531	534	633	620	583
Investeringar	10	12	11	52	98
Räntabilitet på eget kapital, %	4%	8%	1%	13%	neg
Soliditet, %	41%	46%	46%	53%	48%
Medelantalet anställda	-	-	-	13	21

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 21 (44) miljoner) kronor. Rensat för jämförelsestörande poster i form av realisationsvinster, realisationsförluster och nedskrivningar var resultatet 14 (21) miljoner kronor.

Det lägre resultatet förklaras framförallt av högre räntekostnader. Trots att låneskulden, inklusive saldo på koncernkontot, minskade med 32 miljoner kronor ökade räntekostnaderna med 8 miljoner kronor då lån refinansierats till högre räntenivåer än tidigare.

Hyresintäkterna ökade med 5 miljoner kronor vilket framför allt är en effekt av den årliga indexuppräkningen. Fastighetskostnaderna blev 2 miljoner kronor högre än föregående år vilket främst beror på högre kostnader för snöröjning, el och värme.

Bolagets resultat före finansiella poster exklusive jämförelsestörande poster uppgick till 22 (22) miljoner kronor. Resultatet översteg därmed kommunfullmäktiges resultatkrav på 14 miljoner kronor.

Marknadsvärdet på fastighetsbeståndet uppgick till 983 (1 027) miljoner kronor, vilket är 699 (725) miljoner kronor högre än det bokförda värdet. Att marknadsvärdet sjunkit avspeglar den avmattning som skett på fastighetsmarknaden.

Årets investeringar uppgick till 10 (12) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Av investeringarna avsåg 4 miljoner kronor underhållsprojekt i bolagets bestånd. Resterande del avsåg åtgärder inför kommande försäljningar av exploateringsfastigheter i Librobäck.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska verka för att sälja fastigheter i enlighet med Kommunfullmäktiges beslut 29 april 2019 (KSN-2019-0957).	Under en övergångsperiod ska bolaget förvalta kvarvarande fastighetsbestånd.

Tabell 48. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB beslutade i Mål och budget 2024–2026

Kommunfullmäktige har lämnat två bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB. Av dessa ägardirektiv bedöms ett som helt uppfyllt och ett som i hög grad uppfyllt. Den sammanvägda bedömningen är att bolagets ägardirektiv i hög grad är uppfyllda.

Under året har bolaget inlett en försäljningsprocess av två fastigheter vilket är i linje med *kommunfullmäktiges beslut 2019.* Försäljningsprocessen beräknas slutföras under 2025.

Mål och uppdrag

Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB har blivit klar med elva av kommunfullmäktiges uppdrag och ett uppdrag går enligt plan.

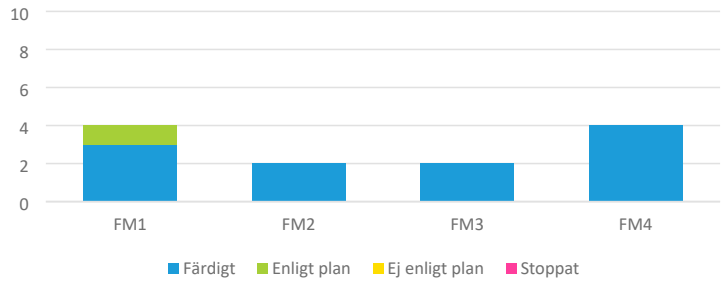

Figur 61. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Uppsala konsert och kongress AB

Uppsala konsert och kongress AB bedriver sedan 2007 konsert-, kultur-, kongress- och restaurangverksamhet i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Bolaget hyr ut lokaler samt arrangerar kongresser, konferenser, möten, mässor, utställningar och evenemang. Bolaget driver även en restaurang och lunchservering.

Konsert- och kongresshuset består av stora salen (1 120 platser), sal B (340 platser), sal C (120 platser), sal D (850 platser bankett, alternativt 1 500 platser stående publik) och flera konferens- och mötesrum. I restaurangdelen kan upp till 850 sittande gäster serveras.

Tabell 49. Ekonomiskt utfall för Uppsala konsert och kongress AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	59	57	41	13	16
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	1%	0%	1%
Resultat efter finansiella poster	-38	-37	-41	-39	-45
Justerad balansomslutning	94	88	86	83	72
Justerat eget kapital	47	47	47	47	48
Investeringar	4	2	1	1	3
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	50%	53%	55%	57%	66%
Medelantalet anställda	61	61	60	65	68

Ekonomiskt utfall

Bolaget bedriver sin verksamhet i två verksamhetsgrenar; programverksamhet samt mötes- och eventverksamhet. Nettoomsättningen ökade till 59 (57) miljoner kronor och resultatet efter finansiella poster uppgick till –38 (–37) miljoner kronor.

Det var främst mötes- och eventverksamheten som bidrog till den ökande omsättningen. På kostnadssidan har råvarukostnaderna stabiliserats under 2024. Personalkostnaderna ökade under året till följd av användandet av mer egen personal, vilket även fick till följd att kostnaderna för inhyrd personal minskade.

Totala antalet evenemang var 387 (299), varav 245 (204) var kopplade till programverksamheten och 142 (95) till mötes- och eventverksamheten. Antalet besökare ökade med cirka 15 procent till cirka 274 000 (239 000). Totalt såldes det drygt 99 000 biljetter till bolagets publika evenemang under året, vilket är en ökning med 21 procent jämfört med föregående år.

Resultatet före finansiella poster, exklusive jämförelsestörande poster om 1 miljon kronor, uppgick till –38 (–36) miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på –42 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 4 (2) miljoner kronor. Investeringarna avsåg främst utveckling av scenteknik och digital teknik.

Ägaridé

Bolaget ska genom sin verksamhet vara en livfull mötesplats som genomsyras av en unik mix av musik, såväl dag som natt, och som med sin kvalitet med både bredd och spets attraherar och inspirerar till möten mellan människor i olika åldrar och med olika livsstilar – lokalt, nationellt och internationellt.	Bolaget ska samspela med omgivningen och medverka till en levande stadskärna som vidgas mot östra Uppsala utifrån sin geografiska plats.
Bolaget ska genom sin event-, kongress- och konferensverksamhet aktivt bidra till utvecklingen av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka, leva och verka i.	Bolaget ska samverka med näringslivet och aktörer som stärker de olika verksamheterna inom musikens respektive event-, kongress- och konferensverksamhetens områden. Bolaget ska ha affärsmässighet som drivkraft.

Tabell 50. Ägaridé för Uppsala konsert och kongress AB beslutad i Mål och budget 2024–2026

Bolagets ägaridé bedöms helt uppfylld. Ägaridéen stärker Uppsala konsert och kongress AB:s roll som den plats där event, kongress och konferensverksamhet samlas för att vara en livfull mötesplats för musik och evenemang.

Bolaget har *genom sin verksamhet skapat en livfull mötesplats med en unik mixa av musik*. Konsertverksamheten har fortsatt att utvecklas mot att ha mer barn- och ungdomsverksamhet, till exempel har bolaget tagit steg mot klubbsatsningar med stående publik. Arbetet med att skapa en helårsöppen anläggning med verksamhet även på entrétorget bidrar till att öka tryggheten i området. Bolaget har även genomfört konserter med pakistanska, brasilianska, etiopiska, senegalesiska och kubanska artister vilket vidgat mixen av musikerbjudandet.

I syfte att *aktivt bidra till utvecklingen av besöksnäringen i Uppsala* har bolagets kreativa råd med lokala aktörer arbetat med frågor såsom utveckling, innehåll och inriktning för verksamheten.

Under året har det interna fokuset varit att *stärka affärsmässigheten och öka intäkterna* genom förstärkning av ekonomi- och verksamhetsstyrningen. Nya processer för budget, uppföljning, analys och finansieringsfrågor har implementerats.

Mål och uppdrag

Uppsala konsert och kongress AB har blivit klar med nio av kommunfullmäktiges uppdrag, två går enligt plan och ett uppdrag är stoppat.

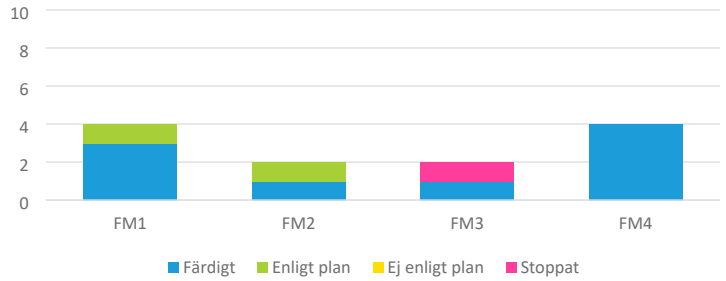

Figur 62. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Uppsala parkering AB

Uppsala parkering AB erbjuder parkeringar till såväl privatpersoner som fastighetsägare och näringsidkare i Uppsala kommun. Bolaget förvaltar all parkering på allmän gatumark i Uppsala kommun, cirka 25 000 parkeringsplatser. Bolaget förvaltar även cirka 2 500 parkeringsplatser på kommunal kvartersmark. Bolaget äger två parkeringsanläggningar, Centralgaraget och Dansmästaren, och förvaltar Kvarnengaraget. I anläggningarna finns totalt över 1 000 parkeringsplatser. Parkerings- och mobilitetsanläggningen Brandmästaren är under uppförande och beräknas vara färdigställd under första kvartalet 2025.

Tabell 51. Ekonomiskt utfall för Uppsala parkering AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	142	133	117	99	84
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	3%	3%
Resultat efter finansiella poster	30	35	39	31	25
Justerad balansomslutning	513	405	347	326	307
Justerat eget kapital	31	33	32	32	28
Investeringar	122	65	45	10	49
Räntabilitet på eget kapital, %	97%	105%	121%	97%	89%
Soliditet, %	6%	8%	9%	10%	9%
Medelantalet anställda	46	44	40	36	35

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 30 (35) miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor lägre än föregående år.

Nettoomsättningen ökade till 142 (133) miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med drygt 7 procent. Den ökade nettoomsättningen är främst en följd av avgiftsjusteringar, högre beläggning på tillståndsparkeringar och uthyrning av tillfälliga tillståndsparkeringar.

Bolagets driftskostnader ökade under året. De främsta orsakerna var ökade omsättningsrelaterade kostnader, högre hyres- och fastighetsrelaterade kostnader och förgäveskostnader för ej genomförda projekt. Personalkostnaderna ökade jämfört med föregående år vilket främst beror på fler anställda och högre pensionskostnader.

De finansiella kostnaderna uppgick till 7 (3) miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor högre än föregående år. Det är en följd av högre räntenivåer och högre utnyttjande av checkkrediten som följd av pågående investeringar.

Resultatet före finansiella poster uppgick till 37 miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 33 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 122 (65) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Huvuddelen av investeringarna avsåg projektet Brandmästaren i Rosendal som förväntas slutföras under första kvartalet 2025. Bolaget har även genomfört mindre investeringar i bland annat laddinfrastruktur.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala parkering AB ska i samarbete med gatu- och samhällsmiljönämnden säkerställa att ytor för parkerings- och mobilitetsslösningar kommer till stånd som syftar till ett hållbart resande och bidrar till god framkomlighet på det allmänna gatunätet. Bolaget ska bidra till att målen i Parkeringspolicy för Uppsala kommun (KSN-2013-0338) uppnås. Bolaget ska, i linje med innerstadsstrategin, arbeta för att tillgodose behovet av parkeringslösningar för motorfordon och cyklar i centrala Uppsala genom fler mobilitetsanläggningar och/eller kollektivtrafikförsörjda pendlarparkeringar. Bolaget ska arbeta för en ökad digitalisering av verksamheten, exempelvis digitala parkeringsledning- och betalsystem.	Bolaget ska verka för ett mobilitetsperspektiv på resande genom att tillhandahålla parkering för bil- och cykelpool. Bolaget ska, vid uppförande av anläggning, eftersträva att parkeringsanläggningar kan kombineras med kommersiella- och verksamhetslokaler och/eller bostäder genom lämplig fastighetsbildning. Bolaget ska i de egna parkeringsanläggningarna arbeta med differentierade avgifter och andra marknadsincitament i syfte att hålla hög beläggningsgrad i garagen. Bolaget ska i samverkan med övriga aktörer i kommunen arbeta för utökade möjligheter för laddning av elbilar.

Tabell 52. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala parkering AB beslutade i Mål och budget 2024–2026

Kommunfullmäktige har lämnat åtta bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala parkering AB som alla bedöms vara helt uppfyllda.

Bolaget har samarbetat *med gatu- och samhällsmiljönämnden för att säkerställa ytor för parkerings- och mobilitetslösningar* vid införande av nya områden för boendeparkering.

Uppsala parkering har *arbetat med att bidra till målen i kommunens Parkeringspolicy* genom utbyggnad av laddstolpar och nya mobilitetshus både centralt och i stadens

ytterområden. 60 nya laddpunkter i Dansmästaren och närliggande utomhusparkering har installerats. Även laddpunkter vid handikapplatser har installerats.

Bolaget har arbetat med *att differentiera avgifterna andra marknadsincitament i* syfte att hålla hög beläggningsgrad. Sedan hösten 2023 har bolaget i uppdrag att hantera personalparkeringar på kommunens och systerbolagens kvartersmark. Arbetet har fortsatt under 2024 och parkeringsplatserna erbjuds dagtid till personal och under kvälls-/nattetid samt helger till allmänheten.

Mål och uppdrag

Uppsala parkering AB har blivit klar med tre av kommunfullmäktiges uppdrag och elva uppdrag går enligt plan.

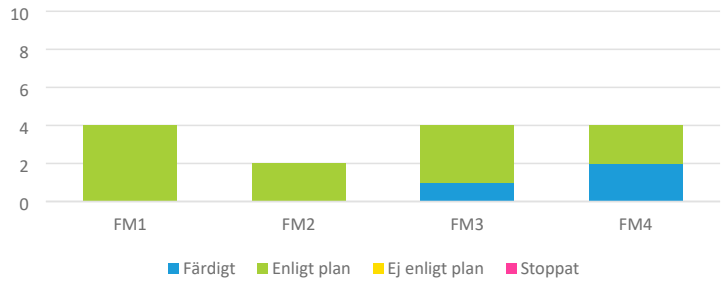

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Uppsala stadshus holding AB

Uppsala stadshus holding AB bildades i slutet av 2019. Syftet med bolaget var att hantera fastighetsförsäljningar. Bolaget bedriver ingen operativ verksamhet.

Tabell 53. Ekonomiskt utfall för Uppsala stadshus holding AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	0	0	0	0	18
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster	1	8	8	0	459
Justerad balansomslutning	29	30	49	182	545
Justerat eget kapital	29	27	45	112	482
Investeringar	-	-	-	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	4%	30%	18%	0%	95%
Soliditet, %	100%	92%	92%	61%	88%
Medelantalet anställda	-	-	-	-	-

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 1 (8) miljoner kronor. Resultatet är i sin helhet hänförligt till ränteintäkter på koncernkontot.

Uppsala stadshus holding 2 AB

Bolaget Uppsala stadshus holding 2 AB bildades i början av 2022. Syftet med bolaget var att hantera försäljningen av Gottsunda centrum. Bolaget bedriver ingen operativ verksamhet.

Tabell 54. Ekonomiskt utfall för Uppsala stadshus holding 2 AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022
Nettoomsättning	0	0	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster	1	1	173
Justerad balansomslutning	5	15	174
Justerat eget kapital	5	14	173
Investeringar	-	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	15%	9%	100%
Soliditet, %	95%	95%	100%
Medelantalet anställda	-	-	-

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 1 (1) miljoner kronor. Resultatet är en effekt av ränteintäkter på koncernkontot och en upplösning av tidigare års reservering för en sättningsskada i Gottsunda centrum vilken har åtgärdats under året.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteater AB invigdes 1951 och är Sveriges tredje största stadsteater. Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala och stärka Uppsala som en attraktiv stad.

År 2024 tog över 90 000 personer del av stadsteaterns utbud med egna produktioner, gästspel och andra aktiviteter. Omkring 50 skådespelare, inklusive en fast ensemble, arbetar vid teatern tillsammans med medarbetare inom administration, teknik, mask, kostym, scenografitillverkning och produktion. Teatern har fyra olika scener. Stora scenen har plats för cirka 530 åskådare, Lilla scenen cirka 160, Ettan (källarscenen) cirka 100 och Intiman cirka 50 personer. Uppsala stadsteater AB har också dramapedagogisk verksamhet som vilar på fyra grundpelare, ungdomsensemblen, pedagogiskt arbete i skolorna, teaterföreställningar och pedagogiskt arbete på teatern. Teatern bedriver även sommarverksamhet i Gottsunda.

Tabell 55. Ekonomiskt utfall för Uppsala stadsteater AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	24	21	17	6	7
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	0%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster	-119	-79	-78	-79	-77
Justerad balansomslutning	173	141	127	120	112
Justerat eget kapital	85	87	87	88	89
Investeringar	8	3	5	8	7
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	49%	61%	68%	73%	79%
Medelantalet anställda	118	108	100	99	96

Ekonomiskt utfall

Resultatet efter finansiella poster uppgick till –119 (–79) miljoner kronor. Nettoomsättningen ökade till 24 (21) miljoner kronor till följd av fler sålda biljetter och ökad uthyrning av lokaler. Bolagets totala intäkter uppgick till 43 (41) miljoner kronor. I de totala intäkterna ingår erhållet statligt bidrag från Kulturrådet på 18 (20) miljoner kronor.

Under året hade Uppsala stadsteater 93 265 (80 474) besökare, vilket är en ökning med knappt 16 procent. Beläggningsgraden ökade till 85 (79) procent och antalet produktioner uppgick 41 (30) varav 29 (22) var produktion i egen regi.

Bolaget har haft ökade hyreskostnader till följd av hyreshöjningar och högre personalkostnader med anledning av fler anställda jämfört med föregående år. Ett periodiseringsfel upptäcktes vid upprättandet av bokslutet för 2024 vilket fick till följd att kostnaderna som belastade årets resultat steg kraftigt jämfört med föregående år.

Sammantaget fick det till följd att bolaget inte uppfyllde kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på –82 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster uppgick till –118 miljoner kronor. Avvikelsen uppgick till drygt 36 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 8 (3) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Investeringarna avsåg främst teknisk utrustning samt viss ombyggnation av teaterns lokaler.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Uppsala stadsteater AB ska, främst genom produktion av scenkonst med egen ensemble, aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.	Uppsala stadsteater AB ska presentera egna produktioner och samarbeten, samt tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter.
Bolaget ska aktivt bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.	Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.

Tabell 56. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala stadsteater AB beslutade i Mål och budget 2024–2026

Kommunfullmäktige har lämnat fyra bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala stadsteater AB. Av dessa ägardirektiv bedöms alla som helt uppfyllda.

Uppsala stadsteater har *bidragit aktivt till utvecklingen av kulturlivet i Uppsala* och under 2023 har publiken hittat tillbaka till teatern och 2024 har fortsatt på samma linje. Under året hade Uppsala stadsteater 93 265 besökare, vilket är en ökning med knappt 16 procent jämfört med föregående år. Beläggningsgraden ökade från 79 till 85 procent och antalet produktioner uppgick 41 (30) varav 29 (22) var produktion i egen regi.

Teatern har samarbetet med kulturnämnden när det gäller barn- och ungdomsverksamheter vilket ligger i linje med Uppsala stadsteaters *uppdrag att tillhandahålla en arena för gästspel, stärka kulturlivet samt för att uppnå samordningsvinster och bidra till Uppsalas kulturella utveckling*.

Mål och uppdrag

Uppsala stadsteater AB har blivit klar med sju av kommunfullmäktiges uppdrag, tre går enligt plan och ett uppdrag är försenat.

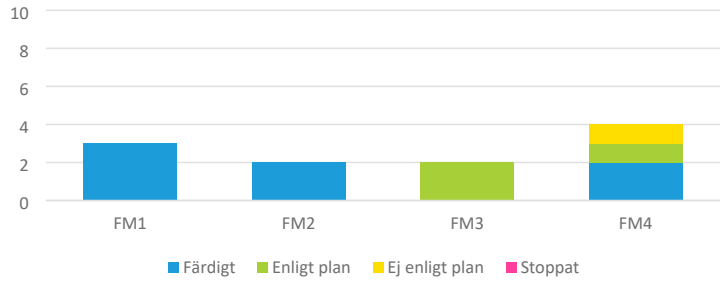

Figur 63. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Uppsala vatten och avfall AB

Uppsala vatten och avfall AB ansvarar för kommunens vatten- och avloppsförsörjning (va) samt avfallshantering. Bolaget tar hand om hushållsavfall, producerar biogas samt återvinner avfall. Sammantaget levererar bolaget dricksvatten och hanterar avloppsvatten för mer än 200 000 personer och ansvarar för hämtning och behandling av hushållsavfall från alla hushåll och företag i Uppsala. Bolaget producerar och levererar biogas till bland annat stadsbussarna i Uppsala. Vid bolagets avfallsanläggning, Hovgården, sorteras och behandlas grov-, bygg- och industriavfall, askor och förorenade jordmassor.

Va-försörjningen och den för kommunen obligatoriska avfallshanteringen finansieras via taxor, enligt lagen om allmänna vattentjänster respektive miljöbalken. Verksamheterna regleras till stor del av nationella lagar och förordningar. Dessa kompletteras med föreskrifter som fastställs av kommunfullmäktige och som reglerar de lokala förhållandena. Va-försörjning och avfallshantering redovisas i respektive monopolverksamhet som baseras på självkostnadsprincipen. Biogasproduktion och Hovgårdens avfallsanläggning bedrivs enligt affärsmässiga principer och redovisas i den konkurrensutsatta verksamheten.

Ekonomiskt utfall

Tabell 57. Ekonomiskt utfall för Uppsala vatten och avfall AB. Belopp i miljoner kronor.

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	1 010	935	848	699	638
Andel av koncernens nettoomsättning, %	20%	20%	19%	18%	17%
Resultat efter finansiella poster	8	8	4	11	30
Justerad balansomslutning	4 766	4 399	3 973	3 526	3 299
Justerat eget kapital	393	394	396	394	393
Investeringar	533	580	566	385	349
Räntabilitet på eget kapital, %	2%	2%	1%	3%	8%
Soliditet, %	8%	9%	10%	11%	12%
Medelantalet anställda	365	349	320	291	248

Taxefinansierade monopolverksamheter

Från och med den 1 januari 2024 höjdes va-taxan med 28 procent och anläggningstaxan med 15 procent. Avgifterna för avfallshanteringen under kommunens ansvar fick en höjning av grundavgiften med 4 procent, taxan för hämtning av restavfall med 1 procent samt en minskning av taxan för hämtning av matavfall med 30 procent.

För de taxefinansierade monopolverksamheterna uppgick det redovisade resultatet till noll då uppkomna överskott regleras mot posterna förutbetalda avgifter i balansräkningen, i enlighet med gällande lagstiftning. Regleringen av va-monopolets resultat 2024 ökade skulden för förutbetalda brukningsavgifter med drygt 23 miljoner kronor, vilket minskade nettoomsättningen med samma belopp.

De ökade brukningsintäkterna har mötts av kostnadsökningar för ökat antal anställda på grund av omorganisationer samt ökade kostnader för pensioner. Pågående investeringar och avslutade investeringsprojekt har lett till både ökade räntekostnader och ökade avskrivningskostnader för bolaget. Tidigare avsatta medel för rättegångskostnader för den rättsliga processen där bolaget stämt Försvarsmakten för PFAS-föroreningar har återlagts vilket har minskat kostnaderna. Lägre investeringsnivåer har medfört lägre kostnader för konsulter inom förstudier och projektering.

Skulden för förutbetalda avfallsavgifter för hushållen ökade med nästan 16 miljoner kronor och minskade nettoomsättningen med motsvarande belopp. Jämfört med föregående års avsättning har intäkterna ökat främst på grund av ökade intäkter från Naturvårdsverket för fastighetsnära insamling. Det gav ett överskott från verksamheten kopplat till återvinningsstationer som övertogs av bolaget från och med 2024. Kostnaderna för förpackningshanteringen ökade inte i motsvarande grad.

Konkurrensutsatta verksamheter

Resultatet före finansiella poster för de konkurrensutsatta verksamheterna uppgick sammanlagt till 8 (8) miljoner kronor, vilket är i linje med föregående års resultat. Därmed uppfyllde inte bolaget kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 10 miljoner kronor. Hovgårdens resultat blev lägre på grund av mindre mängd utkörda volymer vilket medfört lägre avdrag för avfallsskatt under året. Hovgårdens resultat uppgick till – 1,9 miljoner kronor, vilket är 1,4 miljoner kronor lägre än föregående år. Stora mängder bottenaska har körts in samtidigt som mindre volymer har körts ut vilket har medfört att avdraget för avfallsskatt inte erhållits under 2024. Utsorterat slaggrus kommer att användas vid byggnation av ny sorteringsplatta vilket kommer att medföra avfallsskatteavdrag under 2025.

Biogasverksamhetens resultat uppgick till nästan 10 (10) miljoner kronor, vilket är i linje med föregående års resultat. Ökad försäljningsvolym, högre andel egenproduktion och därmed lägre kostnader för inköpt gas har bidragit till resultatet.

Årets investeringar för bolagets verksamheter uppgick till 533 (580) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Investeringarna var framför allt hänförbara till upprustningen av reningsverket i Kungsängen och utbyggnaden av ledningsnätet, överföringsledningar och återvinningscentraler för att möta behoven i en växande stad. Underhållsinvesteringarna uppgick till 28 procent av den totala investeringsvolymen och inklusive i förnyelse i befintligt ledningsnät.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde. Bolaget får besluta om avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i taxeföreskrifterna. Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för kommunalt avfall. Bolaget ska ha planeringsansvar för att utveckla och tillämpa principerna som bidrar till en långsiktigt hållbar dagvattenhantering inom kommunen, att ta recipienthänsyn och att planera för alternativa avrinningsvägar är viktiga faktorer i detta. Ansvaret ska inkludera planering för hantering av markvatten i fysisk planering. Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende dagvatten. Bolaget ska vara en föregångare i resurshushållning, cirkulärt näringsutnyttjande och minskad relativ vattenförbrukning och implementera det i utbyggnaden av ny vatten- och avloppsinfrastruktur.	Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av yt- och grundvattenresurser och har inom kommunen ansvar för Riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning. Kompetenser nyttjas även för innovation och utveckling inom miljöteknikområdet. Uppsala vatten och avfall AB ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan. Bolaget bidrar till cirkulär ekonomi i kommunen och har ett strategiskt utvecklingsansvar inom hela kommunen för drivmedel och andra energibärare som bidrar till omställningen till ett fossilfritt och cirkulärt samhälle. Bolaget verkar för etablering av ytterligare tankställen för drivmedel och andra energibärare som bidrar till omställningen till ett fossilfritt och cirkulärt samhälle. Bolaget ska äga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.

Tabell 58. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala vatten och avfall AB beslutade i mål och budget 2024–2026

Kommunfullmäktige har lämnat sju bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala vatten och avfall AB som alla bedöms vara helt uppfyllda.

Bolaget har ansvarat för att driva, planera och utveckla samt tillämpa principer som bidrar till en *långsiktigt hållbar dagvattenhantering inom kommunen*. Bolaget arbetar med klimatanpassning i flera olika projekt och medverkat i utvecklingsprojekt där samverkansmodeller för skyfall och dagvatten utreds.

Bolaget har arbetat för att vara en *föregångare i resurshållning, cirkulärt näringsutnyttjande och minskad relativ vattenförbrukning* under året. På Hovgårdens avfallsanläggning har en anläggning för PFAS-rening av grundvatten installerats och tagits i drift.

I enlighet med ägardirektiv ska bolaget *utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster.* Bolaget har till exempel arbetat med ett antal krav för att minska riskerna kopplat till social hållbarhet. Kraven återfinns inom områdena, antidiskriminering, barns rättigheter, antikorruption, mänskliga rättigheter och särskilda arbetsrättsliga villkor.

Bolaget *äger, driver och utvecklar kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning*. Biogasanläggningen har fått ett nytt miljötillstånd under 2024 med ökad kapacitet för rötning från 50 000 ton till 125 000 ton biologiskt nedbrytbart material per år. Under december påbörjades byggnationen av en ny sorteringsplatta för Hovgårdens avfallsanläggning som beräknas vara klar 2025.

Mål och uppdrag

Uppsala vatten och avfall AB har blivit klar med fyra av kommunfullmäktiges uppdrag och tolv går enligt plan.

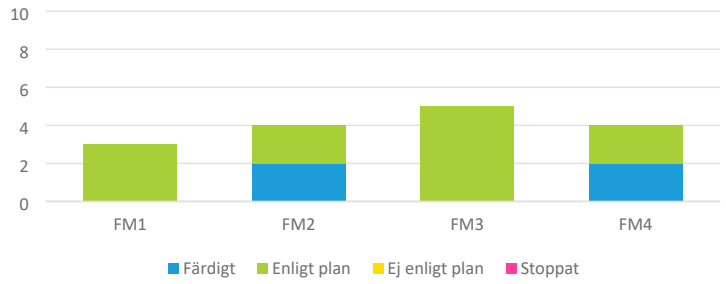

Figur 64. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Bilaga Redovisning av den interna kontrollen 2024

Syftet med intern kontroll är att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och resurseffektivt sätt, att information om verksamheten och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande och att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, avtal, styrande dokument med mera. Arbetet med intern kontroll inom kommunen utgår från reglemente för intern kontroll och riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och internkontroll. En reviderad riktlinje beslutades av kommunstyrelsen i mars 2023. En reviderad version av reglementet för intern kontroll beslutades av kommunfullmäktige i februari 2022.

Syftet med intern kontroll är att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och resurseffektivt sätt, att information om verksamheten och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande och att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, avtal, styrande dokument med mera. Arbetet med intern kontroll inom kommunen utgår från reglemente för intern kontroll och riktlinje för nämndernas och bolagsstyrelsernas planering, uppföljning och internkontroll. En reviderad riktlinje beslutades av kommunstyrelsen i mars 2023. En reviderad version av reglementet för intern kontroll beslutades av kommunfullmäktige i februari 2022.

I kommunen har respektive nämnd och bolagsstyrelse ansvar för den interna kontrollen inom sina ansvarsområden. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll i kommunen och har tillsammans med Uppsala stadshus AB och Uppsala kommun exploatering AB ett samordnande ansvar för den interna kontrollen. Kommunstyrelsen ska enligt uppsiktsplikten bidra med stöd till och utvärdering av den interna kontrollens funktionalitet och ändamålsenlighet och rapportera detta till kommunfullmäktige. Nämndernas och bolagsstyrelsernas internkontrollplaner beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalysen. Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att följa upp kontrollmomenten i internkontrollplanen enligt beskriven frekvens och metod. Nämnder och bolagsstyrelser redovisar årligen resultatet av sin uppföljning till kommunstyrelsen.

Aktiviteter under året

Inom ramen för det övergripande ansvaret för den interna kontrollen håller kommunledningskontoret ett nätverk för representanter från nämnder och bolag. I Teamsverktyget finns en dedikerad kanal för intern kontroll som används för kommunikation, dialog och material till representanterna i nätverket. Två gånger om året ordnas även nätverksträffar för information och erfarenhetsutbyte om intern kontroll och internkontrollplaner. 2024 hölls nätverksträffarna i maj och oktober. För de representanter som önskat har stöd i form av bollplank getts vid vidareutveckling av kontrollmoment och kontrollmetoder i internkontrollplan.

Inför 2024 beslutade kommunstyrelsen om två obligatoriska kontrollmoment. Under året utvärderades de obligatoriska kontrollmomenten och resultatet av kontrollerna. Inför 2025 beslutade kommunstyrelsen att det obligatoriska kontrollmomentet

”kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade” skulle utgå, att det obligatoriska kontrollmomentet angående kontinuitet och analog beredskap vid avbrott och störningar skulle kvarstå, samt att två nya obligatoriska kontrollmoment skulle läggas till. De två nya ska säkerställa att mognadsdialog har genomförts för säkerställande av informationssäkerhetsmognad och det andra ska säkerställa att samtliga medarbetare genomgår den obligatoriska informationssäkerhetsutbildningen.

Den gemensamma mallen för internkontrollplan har uppdaterats inför 2025. De obligatoriska kontrollmomenten har justerats i enlighet med kommunstyrelsens beslut och det som tidigare angavs som tidpunkt för rapportering benämns nu tidpunkt för uppföljning för att förtydliga att det inte är rapporteringsdatum till nämnd som menas.

En e-utbildning i intern kontroll finns att ta del av för samtliga förtroendevalda och medarbetare via Lärportalen och är obligatorisk för samtliga kommunens chefer. En fördjupningsutbildning i intern kontroll samt utbildning i riskhantering finns också att tillgå.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt
En nämnd hade inte fattat beslut om internkontrollplan vid årsskiftet 2023/2024. Kommunstyrelsen har i samband med delårsuppföljningen per april följt upp att nämnden har fattat beslut om internkontrollplanen för 2024. Beslutet om internkontrollplan fattades av berörd nämnd i slutet av januari. I samband med årsuppföljningen av intern kontroll inför 2024 uppmärksammades också att ett bolag inte omhändertagit de två obligatoriska kontrollmomenten. Kommunstyrelsen följde vid delårsuppföljningen per augusti upp att bolaget kompletterat internkontrollplanen med dessa.

Analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll 2024

Enligt reglementet ska nämnder och bolagsstyrelser årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Under hösten 2020 införlivades analysen i mallen för internkontrollplanen.

Analys och utvärdering av system och rutiner för intern kontroll ska stödja utvecklingen av den interna kontrollen inom nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsområden. Genom att analysen samlas in ger den också ett underlag för samordning och lärande på kommunövergripande nivå. Inrapporteringen kan ge större kunskap om vad intern kontroll är och vilken roll den har i nämndernas och bolagens arbete mot måluppfyllelse. Den kan också ge en helhetsbild över vad den interna kontrollen består av, hur den fungerar och är organiserad inom respektive ansvarsområde samt bidra till en starkare koppling mellan den interna kontrollen och internkontrollplanen.

Information om mallarna har getts vid höstens interna nätverksträff och via den interna samarbetskanalen i teams.

I analysen beskriver nämnderna och bolagsstyrelserna hur de arbetar och är organiserade för sin interna kontroll i enlighet med anvisningar under nedanstående rubriker.

Efterlevnad av riktlinje och analys av funktionalitet

Beskriv hur nämnden/bolagsstyrelsen har arbetat med intern kontroll under året enligt den kommunövergripande riktlinjen för nämnders och bolagsstyrelsers verksamhetsplanering och uppföljning och internkontroll och bedöm om riktlinjen är funktionell. Beskriv hur urvalet av era prioriterade risker har gått till.

Organisation och ansvar för arbetet med intern kontroll

Beskriv hur arbetet med den interna kontrollen inom nämndens/bolagsstyrelsens verksamhetsområde har bedrivits och varit organiserat samt en analys över hur arbetet har fungerat.

Beskriv hur nämnd/bolagsstyrelse har involverats i arbetet med den interna kontrollen, uppgifter om ansvariga chefer och handläggare samt en beskrivning av ansvarsfördelning och arbetssätt.

Beskriv hur den interna kontrollen har kopplats till övrigt arbete med ledning, styrning och utveckling av verksamheten.

Planerad utveckling av intern kontroll 2025 och framåt

Beskriv hur nämnden/bolagsstyrelsen tänker utveckla arbetet med intern kontroll under 2024 och framåt.

Sammanfattning av nämndernas rapportering

Alla nämnder har använt korrekt mall och har fattat beslut om internkontrollplanen i tid. Alla nämnder har samtliga obligatoriska kontrollmoment i sina internkontrollplaner. Alla utom tre nämnder har kontrollmoment inom samtliga kontrollområden.

Efterlevnad av riktlinjen och analys av funktionalitet

Alla nämnder verkar följa riktlinjen, och majoriteten nämner den i texten. Några nämner reglementet istället för riktlinjen. Cirka en tredjedel nämner inte riktlinjen direkt men det framgår att de arbetar i enlighet med den genom hur de beskriver arbetsprocessen från riskhantering och planering till uppföljning. Arbetet med riskhanteringen och valet av hur riskerna ska hanteras utgör grunden för internkontrollen. Risker som ska åtgärdas kan hanteras inom verksamhetsplanen, internkontrollen eller i den löpande verksamheten. Uppföljningen av internkontrollplanerna sker också till största delen enligt plan. Det innebär att arbetet sker på ett systematiskt sätt inom kommunens nämnder.

Det fåtal nämnder som direkt hänvisar till riktlinjen bedömer att riktlinjen ger tillräcklig styrning. Några nämnder har kompletterat riktlinjen med egna rutiner. En nämnd bedömer att riktlinjen utgör ett funktionellt stöd, men efterfrågar samtidigt utvecklat stöd från kommunledningskontoret om hur intern kontroll ska organiseras för att vara en väl integrerad del av verksamhetsstyrningen. För några nämnder saknas bedömning av om riktlinjen ger tillräcklig styrning.

Det framstår som att riktlinjen i och för sig ger stöd för arbetet med den interna kontrollen, men att det finns behov hos nämnderna av att stödet förbättras.

Organisation och ansvar

Samtliga nämnder beskriver att de har en organisation för arbetet med att ta fram och följa upp internkontrollplanen. Hos de flesta nämnder framgår det att nämnden har involverats i arbetet med framtagande eller i vart fall prioritering av risker. I några nämnder antingen saknas information om nämndens involvering eller så framgår det att nämnden endast fattat beslut om den framtagna internkontrollplanen.

Utveckling av arbetet med intern kontroll

Samtliga nämnder beskriver, i olika omfattning och med olika ambitionsnivå, hur de tänker sig det fortsatta arbetet. Några exempel på angivna utvecklingsinsatser är utveckling av riskhantering och arbetet med omvärldsanalys, djupare involvering för nämnd, mer strukturerad styrprocess, vidareutveckling av kontrollmoment och förbättra kontrollmiljön bland annat genom ytterligare inkorporering av intern kontroll i det löpande arbetet.

Flera nämnder har gjort ett arbete för att förbättra kontrollmomentens och kontrollernas kvalitet inför internkontrollplan 2025.

Sammanfattning av bolagsstyrelsernas rapportering

Mallen för internkontrollplan har använts av alla utom två av bolagen. Ett bolag tycks ha utgått från en äldre mall och uppdaterat den med de nya obligatoriska kontrollmomenten. I och med detta har bolaget missat en uppdatering angående rapporterings/uppföljningstidpunkt.

Alla bolags internkontrollplaner för 2025 innehåller samtliga obligatoriska kontrollmoment.

Ett bolag fattade först i februari 2025 beslut om internkontrollplan 2025 vilket är ett avsteg från riktlinjen som säger att beslut ska fattas innan 31 december.

Två av bolagen har inte angett beslutsdatum i internkontrollplanen. I den ena saknas även information om diarienummer. Båda lämnades in i till Uppsala stadshus AB i tid.

Efterlevnad av riktlinjen och analys av funktionalitet

Alla bolag utom ett beskriver arbetsprocessen från riskhantering och planering till uppföljning, i enlighet med riktlinjen. Alla bolag utom ett hänvisar till riktlinjen eller till reglementet. Arbetet med riskhanteringen och valet av hur risker ska hanteras utgör grunden för internkontrollen. Risker som ska åtgärdas kan hanteras inom affärsplanen, internkontrollen eller i den löpande verksamheten. Uppföljningen av internkontrollplanerna sker också till största delen enligt plan. Det innebär att arbetet sker på ett systematiskt sätt inom kommunens bolag.

Fyra av 13 bolag har angett att riktlinjen är funktionell, övriga har inte kommenterat angående riktlinjens funktionalitet. Eftersom mallen inte använts av alla och några bolag inte helt följt anvisningarna till varje rubrik saknas ett komplett underlag för bedömningen.

Organisation och ansvar

Alla bolag utom det som inte använt mallen beskriver att de har en struktur och ansvarsfördelning för arbetet med intern kontroll. Sex av elva bolag anger att styrelserna involveras i arbetet med riskanalysen. Två av bolagen har inte beskrivit hur riskhanteringen går till.

Utveckling av intern kontroll

Alla bolag utom det som inte använt mallen har beskrivit hur de avser att utveckla sitt arbete med den interna kontrollen. Bland det som nämns är exempelvis utveckling av rutiner och säkerställande av processen för intern kontroll, utveckla och följa upp implementerade systemstöd, implementera systemstöd och höja kunskapsnivån om internkontroll i det egna bolaget.

Arbetet framåt

Från kommunövergripande håll behöver ytterligare arbete göras med att informera om och utveckla de styrande dokumenten och mallarna och med att säkra att de används fullt ut av både nämnder och bolag. Här är kommunikation viktigt för att säkerställa att alla nämnder och bolag nås med rätt information i god tid. Detta arbete omfattar också att tydliggöra och säkerställa den fortsatta insamlingen av analyser och utvärderingar av system och rutiner för intern kontroll från nämnder och bolag. Direkt stöd till nämnder och bolag i arbetet med att vidareutveckla innehållet i internkontrollplanerna behöver också stärkas.

När det gäller arbetet med risker kvarstår utvecklingsarbetet med att kunna spåra utvecklingen av riskvärdet för att se om riskvärdet ökar eller minskar över tid. Riskvärdets utveckling speglar om genomförda åtgärder ger den effekt som är tänkt. Att följa denna utveckling skulle underlättas av att i större utsträckning digitalisera arbetet med risker och internkontrollplaner genom att utveckla kommunens planeringsverktyg till att bli mer ändamålsenligt för detta syfte. Det är dock ett arbete som ligger längre fram i tiden än kommande verksamhetsår.

Kommunstyrelsen kommer i samband med uppföljning av kommunstyrelsens internkontrollplan per augusti 2025 tillse att de nämnder som saknar kontrollmoment inom vissa kontrollområden kompletterar sina internkontrollplaner med detta. Kommunstyrelsen kommer även vid uppföljning per april att tillse att de bolag som inte angivit beslutsdatum och diarienummer i internkontrollplanerna kompletterar med detta.

Nämndernas och styrelsernas rapportering

Nämndernas, styrelsernas och aktiebolagens rapportering av intern kontroll 2024 och internkontrollplaner för 2025 finns i kommunstyrelsens diarium.

Uppsala stadshus AB

556500–0642

Årsredovisning

räkenskapsår 2024

Innehåll

Ordförande har ordet....3

Förvaltningsberättelse....5

- Koncernens styrning....5
  - Intern kontroll....5
- Väsentliga händelser i bolagskoncernen 2024....6
- Resultat och ställning....7
  - Fem år i sammandrag....7
  - Koncernen....8
  - Moderbolaget....8
  - Investeringar....9
  - Finansiering och kassaflöde....9
- Hållbarhet och miljö....10
- Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer....11
- Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut....13
- Förslag till vinstdisposition....13

Resultaträkning för koncernen....14

Balansräkning för koncernen....15

Kassaflödesanalys för koncernen....18

Resultaträkning för moderbolaget....19

Balansräkning för moderbolaget....20

Kassaflödesanalys för moderbolaget....23

Redovisningsprinciper och värderingsregler....24

Noter till resultat- och balansräkningar....31

Ordförande har ordet

Uppsala är en av Europas ledande tillväxt- och kunskapsregioner. Uppsala fortsätter att växa, om än i en långsammare takt än tidigare år. Med en förväntad befolkning på över 300 000 år 2050 har kommunen stora möjligheter, men även utmaningar som behöver hanteras. De kommunala bolagen spelar en nyckelroll i att utveckla och förvalta den infrastruktur som krävs för ett attraktivt och hållbart samhälle. Investeringar i bostäder, skolor, äldreanpassade boenden och idrotts- och kulturarenor behöver anpassas efter förändrade behov, samtidigt som underhåll och utbyggnad av vatten- och avfallssystem är en fortsatt prioritet. För att möta framtidens krav krävs god ekonomisk hushållning, miljömässigt hållbara lösningar och en robust strategi för förvaltningen av kommunens tillgångar. Genom Uppsala stadshus AB:s dotterbolag skapas förutsättningar för en stark och hållbar utveckling som gör kommunen attraktiv både för nuvarande och framtida Uppsalabor.

Trots sänkta styrräntor under 2024 är räntenivåerna betydligt högre än tidigare år, vilket ökat räntekostnaderna. Bolagskoncernens låneskuld är till stora delar räntesäkrad, men påverkas successivt vid nyupplåning. Samtidigt utgör högre bygg- och materialkostnader en utmaning för lönsamheten vid nyproduktion och renoveringar. Uppsala kommuns tillväxt kräver fortsatt stora investeringar i en ekonomiskt utmanande tid. För att Uppsala ska växa socialt- och ekonomiskt hållbart är en ansvarsfull hantering av investeringar avgörande. De kommunala bolagen behöver vara förebilder och bidra till ett starkt innovationsklimat där effektiviseringar och hållbarhet står i fokus. En balanserad ekonomi och hållbar utveckling kräver effektivitet, innovation och samordning. Resultatdrivet förbättringsarbete samt god intern kontroll ska genomsyra all verksamhet. Genom strategisk kompetensförsörjning och nytänkande ska våra kommunala bolag maximera sin samhällsnytta.

Alla koncernbolag utom ett har genomfört ett imponerande arbete med att anpassa sig till de snabbt förändrade och ekonomiskt utmanande förutsättningarna. Bolagen har genom ett starkt engagemang och gemensamt arbete 2024 i stort levererat enligt kommunfullmäktiges mål och ägarnas förväntningar. Koncernen redovisar ett ekonomiskt resultat efter skatt på 169 miljoner kronor, trots ett högre allmänt kostnadsläge, ökade kapitalkostnader och vissa uppdagade periodiseringsfel. Och detta utan försämrad kvalitet i de tjänster som bolagen tillhandahåller.

Det intensiva förbättringsarbetet bland dotterbolagen stärker både de enskilda bolagen och koncernen som helhet. Bolagen i koncernen gör positiv skillnad för oss som bor och verkar i Uppsala. De styrelser, bolagsledningar och medarbetare som bidragit till att ägarens uppsatta mål förverkligats har gjort en god insats. Insatser som stärker Uppsalas attraktivitet! Vi levererar dricksvattenförsörjning och avfallshantering via Uppsala vatten och avfall AB. Vi levererar glädje, eftertanke, kreativitet och attraktion genom Uppsala stadsteater AB och Uppsala konsert och kongress AB. Vi levererar skollokaler till våra elever genom Uppsala kommun skolfastigheter AB. Vi levererar idrotts-, kultur- och fritidslokaler till Uppsalaborna via Uppsala kommun arenor och fastigheter AB. Vi levererar parkeringstjänster som gör staden tillgänglig och ordningen acceptabel via Uppsala parkering AB. Vi levererar hyresbostäder bland annat till socioekonomiskt svaga via Uppsalahem AB. Vi levererar en rättvis och tillgänglig bostadsförmedling till dem som efterfrågar en hyresbostad via Uppsala bostadsförmedling AB. Vi levererar kontor-, industri- och lagerlokaler via Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB. Vi positionerar Uppsala som destination och bidrar via Destination Uppsala AB till att värdefulla evenemang anordnas i vår kommun.

Vi Uppsalabor kan i stort vara nöjda med de insatser som koncernens bolag levererat under 2024. Ett stort tack till koncernens medarbetare som gjort det möjligt. Ert engagemang bidrar till våra höga ambitioner om att Uppsala ska rankas som ett av världens mest attraktiva samhällen att leva i och att driva verksamheter inom. Vi har alla förutsättningar att lyckas.

Stefan Hanna
Ordförande i Uppsala stadshus AB

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Uppsala stadshus AB avger härmed berättelse över bolagets och koncernens verksamhet för räkenskapsåret 1 januari – 31 december 2024. Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat anges redovisas beloppen i miljoner kronor (mnkr).

Uppsala stadshus AB (organisationsnummer 556500–0642) ägs till 100 procent av Uppsala kommun (organisationsnummer 212000–3005). Uppsala stadshus AB med tolv helägda dotterbolag utgör Uppsala stadshuskoncern. Stadshuskoncernen konsolideras in i Uppsala kommunkoncern, vilken redovisas i Uppsala kommuns årsredovisning.

Moderbolaget Uppsala stadshus AB har ett övergripande ansvar för att leda och samordna verksamheten i bolagskoncernen i enlighet med de ägardirektiv, mål, uppdrag och finansiella direktiv som beslutas av kommunfullmäktige i Uppsala kommun.

I Uppsala stadhuskoncern bedrivs bostadsförsörjning, fastighetsförvaltning, kultur- och fritidsverksamhet, vatten- och avfallsverksamhet, parkeringsverksamhet, bostadsförmedling och produktion av biogas.

Koncernens styrning

Kommunfullmäktige i Uppsala har det övergripande ansvaret för och beslutar om vilka verksamheter som ska bedrivas av kommunen. En del verksamheter har kommunfullmäktige valt att organisera i aktiebolagsform. Bolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs. Bolagens styrelseledamöter och suppleanter utses av kommunfullmäktige och väljs normalt för samma tidsperiod som gäller för allmänna val.

Årligen beslutar kommunfullmäktige Mål och budget, vilket är det främsta styrdokumentet för all kommunal verksamhet oavsett i vilken associationsform den bedrivs. Styrdokumentet består av fokusmål med underliggande uppdrag, gemensamma ägardirektiv, bolagsspecifika ägardirektiv eller ägaridéer samt finansiella direktiv i form av resultatkrav och investeringsramar. Uppsala kommuns princip för ägarstyrning av kommunala bolag syftar till att maximera samhällsnyttan.

Kommunfullmäktige har delegerat den aktiva ägarstyrningen av stadshuskoncernen till styrelsen i Uppsala stadshus AB. Moderbolaget följer dotterbolagens verksamhet genom sedvanlig löpande rapportering och uppföljning, genom ägardialoger som genomförs minst två gånger per år samt genom informella dialoger. Per april och per augusti upprättas delårsbokslut och per december upprättas årsbokslut för stadshuskoncernen.

Intern kontroll

Syftet med intern kontroll är att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, att den finansiella rapporteringen och information om verksamheten är tillförlitlig och att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer.

Bolagens styrelser ansvarar för den interna kontrollen inom sina ansvarsområden och beslutar årligen om en plan för intern kontroll. Planen beskriver vad som behöver göras utifrån väsentliga risker som framkommit i riskanalysen. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns en god intern kontroll inom kommunkoncernen och har tillsammans med Uppsala stadshus AB ett samordnande ansvar. Kommunstyrelsen ska enligt uppsiktsplikten bidra med stöd till och utvärdering av den interna kontrollens funktionalitet och ändamålsenlighet och rapportera detta till kommunfullmäktige.

Väsentliga händelser i bolagskoncernen 2024

Konjunktur och inflation

Den svenska ekonomin har under 2024 befunnit sig i en lågkonjunktur och även om inflationstakten har minskat är den allmänna prisnivån betydligt högre jämfört med tidigare år. Kronan har försvagats både mot dollarn och euron vilket ökat stadshuskoncernens kostnader för inköp av varor och tjänster.

Även om räntenivåerna har sänkts i takt med Riksbankens fem sänkningar av styrräntan under 2024 så har räntenivåerna varit betydligt högre än tidigare år. Det har medfört ökade räntekostnader både vid nyupplåning och vid omsättning av befintliga lån. Konsekvenserna av högre marknadsräntor har inte fullt ut slagit igenom då alla befintliga lån ännu inte har refinansierats.

Läckage i 50-meters bassängen på Fyrishov

Under maj uppstod läckage under 50-metersbassängen i Fyrishov vilket medförde stängning under perioden juni-augusti. Utgiften för att reparera skadan uppgick till totalt 8 miljoner kronor och medförde även ett intäktsbortfall på 5 miljoner kronor.

Nedskrivning av fastigheter

Uppsalahem AB har gjort en nedskrivning om sammanlagt 36 miljoner kronor av fastigheterna Kvarngärdet 6:1 och Kvarngärdet 8:1 på grund av sättningsskador på byggnader på Väktargatan. Nedskrivningen motsvarar det bokförda värdet på byggnaderna. Därutöver har en nedskrivning på 7 miljoner kronor gjorts av fastigheten Gottsunda 44:3 på Flöjtvägen.

Skadestånd och domstolsförhandlingar på grund av PFAS-föroreningar

Uppsala vatten och avfall AB lämnade i juni 2019 in en skadeståndsansökan mot Försvarsmakten till mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Skadeståndsansökan avsåg förekomsten av perfluorerade ämnen (PFAS) i Uppsalaåsen. Försvarsmakten har i dom 9 april förklarats ansvarig för PFAS-föroreningarna i Uppsalas grundvatten. Högsta domstolen ska besluta om prövningstillstånd ska meddelas eller inte. Försvarsmakten lämnade in överklagan i juli 2024. Om prövningstillstånd inte meddelas ska hovrättens dom vinna laga kraft. Högsta domstolen har ännu inte meddelat om prövningstillstånd beviljas.

Miljötillstånd för avloppsreningen vid Kungsängsverket

Under 2024 har en prövning pågått för nytt miljötillstånd för avloppsreningsverket Kungsängsverket. I samband med det gav Regeringen uppdrag till Vattenmyndigheten att se över statusklassificeringarna och miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsterna Fyrisån Jumkilsån-Sävjaån och Fyrisån Ekoln-Sävjaån. Vattenmyndigheten meddelade under året att den för Kungsängsverket ansökta verksamheten inte innebar ett äventyrande av miljökvalitetsnormen. Planering för nytt tillstånd har därefter skett inom den ordinarie tillståndsprocessen. Tillstånd beviljades i slutet av februari 2025.

Miljötillstånd för biogasanläggningen

Biogasanläggningen har fått ett nytt miljötillstånd under året. Enligt det nya miljötillståndet kommer Uppsala vatten och avfall AB att kunna röta upp till 125 000 ton biologiskt nedbrytbart material per år i anläggningen vilket är en ökning från tidigare tillstånd om 50 000 ton per år. Utbyggnaden är beräknad att stå klar 2027 och då kommer anläggningen producera cirka 60 GWh årligen, vilket motsvarar 6,1 miljoner liter diesel per år.

Ny verkställande direktör

Joachim Danielsson var bolagets verkställande direktör fram till den 30 juni 2024, varefter han gick i pension. Ola Hägglund var tillförordnad verkställande direktör fram till den 11 november 2024 då Birgitta Pettersson utsågs till verkställande direktör i Uppsala stadshus AB. Bolagets verkställande direktör är även stadsdirektör och anställd av Uppsala kommun.

Resultat och ställning

Fem år i sammandrag

Belopp i miljoner kronor	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	4 482	4 163	3 934	3 457	3 282
Rörelsens intäkter	4 688	4 397	4 189	3 727	3 529
Resultat efter finansiella poster	166	225	284	219	639
Resultat efter skatt	169	192	164	145	611
Justerad balansomslutning	32 325	30 739	29 072	28 936	27 825
Justerat eget kapital	6 730	6 491	6 238	6 021	5 877
Investeringar	2 753	2 522	1 976	1 952	2 559
Räntabilitet på eget kapital, %	2%	3%	5%	4%	11%
Soliditet, %	21%	21%	21%	21%	21%
Nettoskuldsättningsgrad, %	69%	68%	68%	70%	70%
Medelantalet anställda	1 276	1 238	1 175	1 145	1 010

Koncernen

Nettoomsättningen ökade under året med 320 (228) miljoner kronor. Den högre omsättningen förklaras huvudsakligen av fastighetsbolagens färdigställda och därmed fler uthyrda fastigheter samt höjda hyresnivåer. Omsättningsökningen förklaras även av god beläggning på parkeringar på allmän gatumark och i parkeringsanläggningar samt högre brukningsintäkter inom va-monopolet till följd av högre taxa. De högre brukningsintäkterna sänks delvis på grund av reglering av va- och avfallsmonopolens resultat som ökade skulden till abonnenterna och redovisningsmässigt bokförs som minskade intäkter. Bolag kopplade till besöksnäringen visade generellt på ökade intäkter 2024, främst tack vare god biljettförsäljning till föreställningar, evenemang och konserter.

Resultatet belastas av de senaste årens prisökningar på varor och tjänster där priserna fortsatt ligger kvar på höga nivåer och inte fullt ut har kunnat kompenseras genom intäktsökningar samt av ökade räntekostnader. Resultatet efter finansiella poster uppgick till 166 (225) miljoner kronor. Både i årets och föregående års resultat ingår jämförelsestörande poster såsom realisationsresultat från avyttrade fastigheter, utrangeringar och nedskrivningar. Den största jämförelsestörande posten i år avser en värdereglering av tre fastigheter. Nedskrivningen uppgick till 43 miljoner kronor.

Finansnettot uppgick till –529 (–405) miljoner kronor. Under året har marknadsräntorna börjat sjunka, men har legat kvar på en högre nivå än de senaste årens låga räntor. Nyupplåning och refinansiering av lån har därmed skett till en högre räntenivå än tidigare och har därmed ökat räntekostnaderna i koncernen.

Resultatet efter skatt uppgick till 169 (192) miljoner kronor. I resultatet ingår redovisad skatt på 3 (–33) miljoner kronor som främst avser uppskjuten skatt.

Balansomslutningen per 31 december 2024 var 32 325 (30 739) miljoner kronor. Ökningen på 1 586 miljoner kronor förklaras av koncernens pågående investeringar med en ökad investeringstakt jämfört med föregående år.

Medelantal anställda i koncernen har ökat med 38 personer, varav Uppsala kommun skolfastigheter AB har ökat med 12 personer, Uppsala stadsteater AB med 10 personer och Uppsala vatten och avfall med 16 personer. Ökningen i Uppsala kommun skolfastigheter AB är framför allt en effekt av att bolaget har minskat på inhyrda konsulter och i stället anställt egen personal. Uppsala stadsteater AB:s ökning består huvudsakligen av fler anställda i den egna organisationen, men även på en naturlig variation som följd av korttidsanställningar av skådespelare, scenografer och regissörer. Ökningen i Uppsala vatten och avfall AB är främst en följdeffekt av den omorganisation som påbörjades i bolaget föregående år där anställningar genomförts under 2024.

Moderbolaget

Moderbolagets intäkter uppgick till 13 (13) miljoner kronor och avser försäljning och vidarefakturering av tjänster till koncernens dotterbolag. Kostnader för köp av tjänster från Uppsala kommun och externa konsulter uppgick till 13 (13) miljoner kronor. Räntekostnaderna uppgick till 35 (29) miljoner kronor. Moderbolagets låneskuld vid årets utgång var 976 (957) miljoner kronor. Moderbolaget redovisar ett resultat efter skatt på –99 (74) miljoner kronor.

Investeringar

Investeringarna i stadshuskoncernen uppgick 2024 till 2 753 (2 522) miljoner kronor. Fyra av koncernens bolag, Uppsalahem AB, Uppsala kommun arenor och fastigheter AB, Uppsala kommun skolfastigheter AB samt Uppsala vatten och avfall AB, stod för större delen av investeringarna.

Uppsalahem AB investerade betydligt mer under 2024 jämfört med 2023. Flera nyproduktionsprojekt var i produktionsfas, med största utfall i studentbostads-projektet Fältläkaren. En stor del av planerade renoveringsprojekt och aktiverbara underhållsprojekt har kunnat genomföras och utgjorde 57 procent av bolagets investeringsvolym under året. Investeringsbidrag för energiåtgärder har erhållits för flera projekt. Under året har inflyttning skett i nio lägenheter i nyproduktion genom omställning av befintliga ytor som tidigare använts till annat. Renovering av 265 (134) lägenheter har färdigställts under året, samtliga i Rackarberget etapp 3. Vid årsskiftet pågick renovering av 121 (115) lägenheter och nyproduktion av 348 (353) lägenheter, vilket är i nivå med föregående år.

Uppsala kommun skolfastigheter AB hade omkring tio stora projekt avseende renovering och nybyggnation av skolor och förskolor i produktionsfas. Under året skedde inflyttning i nya Gottsundaskolan och Rosendals skola. Investeringsnivån blev något lägre än föregående år i och med att flera planerade projekt pausats av beställaren Uppsala kommun på grund av förändrade behovsbedömningar. Underhållsinvesteringarna utgjorde omkring 42 procent av de totala investeringsutgifterna.

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB investerade mer under 2024 jämfört med föregående år. Under hösten togs den nya multihallen och rekreationsytan i Rosendal i bruk. Den nya simanläggningen på Gränby sportfält gick in i produktionsfas och investeringen i D-hallen vid Gränby ishallar gick in i slutfas med förväntat färdigställande under 2025. I samband med en vattenläcka i Fyrishovs 50-metersbassäng genomfördes underhållsinvesteringar.

Uppsala vatten och avfall AB genomförde stora investeringar kopplade till reningsverket i Kungsängen samt underhåll och utbyggnad av ledningsnät, ett nytt vattenverk i Storvreta samt nya återvinningscentraler som följd av den växande staden. Under året inleddes arbetena med utökad PFAS-rening vid vattenverket i Bäcklösa. Investeringsnivån var något lägre än föregående år, främst på grund av fördröjningar inom va-utbyggnad. Underhållsinvesteringarna utgjorde omkring 28 procent av de totala investeringsutgifterna varav merparten avsåg förnyelse av befintligt ledningsnät.

Finansiering och kassaflöde

Bolagskoncernens dagliga likviditetsflöden samordnas i kommunens gemensamma koncernkontosystem, där framför allt det kortsiktiga likviditetsbehovet tillgodoses. Det långsiktiga likviditetsbehovet tillgodoses genom upplåning via kommunens internbank. Det sker genom att Uppsala kommun upptar externa lån på kapitalmarknaden som vidareutlånas till bolagen. Utlåning från kommunen till bolagen sker till marknadsmässiga villkor och motsvarar den finansieringskostnad som bolagen skulle haft om motsvarande upplåning skett i eget namn. Beloppsramar och villkor för bolagens upplåning fastställs årligen av kommunstyrelsen. Bolagens egna låneskulder till kreditinstitut ersätts över tid med upplåning via kommunens internbank i takt med att dessa lån förfaller.

Stadshuskoncernens sammantagna investeringsverksamhet påverkade kassaflödet med totalt –2 680 (–2 601) miljoner kronor, varav investeringarna enskilt uppgick till –2 753 (–2 522) miljoner kronor. De har till del finansierats via det likvidmässiga inflödet från den löpande verksamheten vilket blev 1 279 (1 420) miljoner kronor. Ytterligare en del av finansieringen har skett genom utökning av den räntebärande låneskulden, som steg under året med 1 318 miljoner kronor, från 20 992 miljoner kronor till 22 310 miljoner kronor per 31 december 2024.

Koncernens räntebärande låneskuld fördelas på kreditinstitut 200 (600) miljoner kronor och låneskuld till Uppsala kommun 22 110 (20 392) miljoner kronor. Nettoskuldsättningsgraden uppgick till 69 procent vilket är i linje med föregående år. Nyupplåning och refinansiering av befintliga lån har skett till högre räntenivåer. Koncernens genomsnittliga ränta för lån uppgick per 31 december 2024 till 2,3 (2,1) procent och på koncernkontot till 2,9 (4,2) procent.

Moderbolagets räntebärande skuld ökade under året med 18 miljoner kronor, från 957 miljoner kronor till 976 miljoner kronor. De lån som fanns 2023 har under 2024 ersatts med ökat nyttjande av koncernkontokrediten. Bolagets likvidmässiga inflöde från reglering av mellanhavanden och utdelningar från dotterbolagen blev lägre än det likvidmässiga utflöde från reglering av mellanhavanden och aktieägartillskott till dotterbolagen samt de räntebetalningar bolaget gjort. Den genomsnittliga räntan för moderbolagets upplåning uppgick till 3,0 (2,8) procent.

Hållbarhet och miljö

Uppsala ska växa på ett hållbart och ansvarsfullt sätt. I Uppsala kommun är hållbarhet och målen i FN:s agenda 2030 integrerade i målen som är satta för nämnder och kommunala bolag.

De kommunala bolagen arbetar aktivt för att hållbarhetsperspektivet ska lyftas fram och vara väl inarbetat i sina verksamheter. Bolagen ska vara goda förebilder och målet är att de även ska vara ledande och drivande inom dessa områden. Flera av bolagen är involverade i STUNS (Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle) för att utveckla och sprida användningen av nya energisystem. Bolagen arbetar kontinuerligt med energieffektiviseringar och fastighetsbolagen arbetar aktivt med giftminskningar och miljöanpassning av underhåll. Som ett led i ett hållbart Uppsala satsas det i allt större utsträckning på solceller, fossilfria fordon och giftfria material vid byggnationer. Särskilda miljöprogram och planer fastställs vid större projekt. I ett växande Uppsala behöver en hållbar utbyggnad ske av bland annat vattenförsörjningen och avfallshanteringen.

Hållbarhetsarbetet omfattar även arbetet med jämställdhetsfrågor. Jämställdhetsintegrering främjar verksamhetsutvecklingen och är därför ett prioriterat område för de kommunala bolagen. Den service och de tjänster som bolagen erbjuder ska tillgodose invånarnas behov på ett likvärdigt och bra sätt. Verksamheten ska utformas och bedrivas på ett icke-kränkande och icke-diskriminerande sätt. Genom att belysa jämställdhetsperspektivet i samband med framtagning av investeringsunderlag kan man säkerställa att bolagens verksamheter når alla utifrån deras behov, oavsett kön, sexuell läggning, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsvariationer.

Uppsala kommun genomför varje år en hållbarhetsredovisning som även innefattar Uppsala stadshus AB. Bolaget hänvisar till denna rapport gällande hållbarhetsredovisningen för 2024. Rapporten ingår som en del i årsredovisningen för Uppsala kommun och finns tillgänglig på Uppsala kommuns hemsida www.uppsala.se.

Fyra av dotterbolagen i stadshuskoncernen ska enligt lag upprätta hållbarhetsredovisning för 2024 enligt nuvarande hållbarhetsdirektiv. Dessa är Uppsalahem AB, Uppsala vatten och avfall AB, Uppsala kommun skolfastigheter AB och Uppsala kommun arenor och fastigheter AB.

Svensk lagstiftning har behövt anpassas till nya EU-direktiv avseende hållbarhetsrapportering. Den 1 juli 2024 trädde därför ny lagstiftning i kraft i svensk lag för att omhänderta direktivet Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Direktivet träffar Uppsala stadshuskoncern med första rapportering för räkenskapsåret 2025. Hållbarhetsrapporten kommer från nästa år att omfatta hela stadshuskoncernen och presenteras i årsredovisningen för Uppsala stadshus AB.

Tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet

I stadshuskoncernen bedriver Uppsala kommun arenor och fastigheter AB och Uppsala vatten och avfall AB tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter enligt miljöbalken eller livsmedelsbalken. Fastighetsbolagen kan, vid enstaka tillfällen, omfattas av tillstånds- och anmälningsplikt vid vissa ny- och ombyggnationer.

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB driver badanläggningar som bland annat erbjuder bassängbad för allmänheten. Därigenom bedrivs anmälningspliktig verksamhet enligt 38 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Den anmälningspliktiga verksamheten utgör 12 (13) procent av bolagets nettoomsättning.

I Uppsala vatten och avfall AB gäller de tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheterna uttag av yt- och grundvatten för vattenproduktion, utsläpp till recipient av renat avloppsvatten och dagvatten, biogasproduktion samt verksamheten vid Hovgårdens avfallsanläggning. De tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheterna utgör 100 (100) procent av bolagets nettoomsättning. Bolaget är certifierat enligt ISO 9001:2015, enligt slamcertifieringssystemet REVAQ och biogödselcertifiering enligt SPCR 120 samt har ackreditering för att bedriva laboratorieverksamhet.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Uppsalas tillväxt, investeringar och finansiering

Uppsala kommun växer och står inför en fortsatt befolkningstillväxt även om ökningstakten beräknas minska. Efterfrågan på bostäder och skolor bromsas i närtid på grund av minskat barnafödande samt lägre befolkningstillväxt. Ökande andel äldre leder till ökat behov av bostäder som är äldreanpassade. Behovet av reinvesteringar och underhåll i den befintliga infrastrukturen är fortsatt stor, framför allt vad gäller infrastrukturen för va- och avfallsanläggningar och ledningsnät. Bolagskoncernens investeringar förväntas vara höga de kommande åren, vilka till stor del behöver lånefinansieras.

Även om räntenivåerna har sänkts i takt med Riksbankens sänkningar av styrräntan så är nivåerna högre än tidigare år, vilket kommer att medföra ökade räntekostnader. En stor del av bolagskoncernens låneskuld är räntesäkrad på olika löptider. Framtida ränteförändringar kommer stegvis att slå igenom i samband med nyupplåning och refinansiering av befintliga lån. Låneskulden möts dock av väsentliga övervärden i stadshuskoncernens fastighetsbestånd.

Fortsatt höga bygg- och materialkostnader samt ett högre ränteläge jämfört med tidigare år leder till utmaningar i att nå tillräcklig lönsamhet vid nyproduktion och renovering av befintligt fastighetsbestånd.

Fastighetsmarknadens utveckling

Under året har intresset på marknaden för fastighetstransaktioner ökat och det pågår en försäljningsprocess för ett par av Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB:s fastigheter.

Lagar och krav

Nya lagar och krav beslutas både på nationell nivå och på EU-nivå. Förändringarna i lagstiftning och myndighetskrav inom områdena klimat, hållbarhet, energieffektiviseringar och cybersäkerhet bedöms få direkta konsekvenser för stadshuskoncernens bolag. Exempelvis bedöms strängare krav på utsläpp av föroreningar och näringsämnen, ökade investeringar i åtgärder för energieffektivisering samt ökade krav på hållbarhetsrapportering leda till högre kostnader.

Miljö- och klimatförändringar samt kontinuitetsplanering

I Sverige stiger temperaturen mer än det globala genomsnittet. Klimatförändringarna kommer bland annat leda till värmeböljor, torka och mer nederbörd än tidigare. Det medför ökad risk för bränder, översvämningar och försämrad vattenkvalitet. Risk för översvämningar i bolagens fastigheter och överbelastning i va-anläggningarna är exempel på effekter som kan uppstå och som kräver kontinuitetsplanering.

Trygghetsskapande åtgärder

Samhällsklimatet har hårdnat vilket driver högre kostnader genom ökat behov av trygghetsskapande åtgärder. Bostadsområden och anläggningar i koncernen är en viktig infrastrukturell tillgång i arbetet med att skapa möten, inkludering och aktiviteter som blandar såväl olika verksamheter som åldrar. I syfte att öka tryggheten används smart teknik såsom belysningssystem och digitala lås för att förbättra säkerheten. Ett aktivt arbete för att motverka otillåten andrahandsuthyrning och oriktiga hyresförhållanden bidrar också till ökad trygghet. Bränder i skolor och förskolor utgör en ständig risk och har stor påverkan på samhällets funktioner. Ett förebyggande arbete pågår också tillsammans med verksamheter som bedrivs i skollokalerna.

Säkerhet och beredskap

Det förändrade omvärldsläget med ökade geopolitiska spänningar och oroligheter i världen, såsom Rysslands invasion av Ukraina, pågående konflikter i Mellanöstern och USA:s hot om att införa handelshinder påverkar leveranskedjorna. Det osäkra läget ställer ökade krav på beredskap och beslutsfattande för att öka säkerheten och medvetenheten om behovet att skydda bolagens verksamheter för att kunna agera snabbt och effektivt i en krissituation.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Uppsalahem AB förvärvade två fastighetsbolag per den 31 januari 2025. Förvärvet innefattar totalt 290 lägenheter i områdena Rosendal och Salabacke.

I övrigt har inga väsentliga händelser skett efter räkenskapsårets slut.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel, i kronor:

Balanserade vinstmedel	2 578 282 789
Årets resultat	-98 558 242
Utgående balanserade vinstmedel	2 479 724 547

Styrelsen föreslår att de stående vinstmedlen disponeras så att 2 479 724 547 kronor överförs i ny räkning.

Resultaträkning för koncernen

RESULTATRÄKNING FÖR KONCERNEN			
1 januari - 31 december			
Belopp i miljoner kronor		**2024**	**2023**
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	not 1, 22	4 482	4 163
Punktskatter		-38	-22
Aktiverat arbete		25	4
Övriga rörelseintäkter	not 2	218	252
Summa rörelsens intäkter		**4 688**	**4 397**
Rörelsens kostnader			
Driftskostnader	not 22	-880	-1 163
Handelsvaror		-77	-5
Övriga externa kostnader	not 3	-870	-639
Personalkostnader	not 3	-913	-854
Av- och nedskrivningar	not 4	-1 126	-1 065
Övriga rörelsekostnader		-128	-42
Summa rörelsens kostnader		**-3 993**	**-3 767**
Rörelseresultat		**694**	**630**
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	not 5	7	21
Räntekostnader och liknande resultatposter	not 6	-536	-426
Summa resultat från finansiella investeringar		**-529**	**-405**
Resultat efter finansiella poster	not 1	**166**	**225**
Skatt	not 7	3	-33
Årets resultat		**169**	**192**
Hänförligt till moderbolagets aktieägare		169	192

Balansräkning för koncernen

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN			
per 31 december			
Belopp i miljoner kronor		**2024**	**2023**
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Övriga immateriella anläggningstillgångar		15	20
		15	**20**
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	not 8	22 852	22 205
Maskiner och andra tekniska anläggningar	not 9	570	372
Inventarier, verktyg och installationer	not 10	3 143	2 953
Pågående nyanläggningar	not 11	4 538	4 006
		31 102	**29 535**
Finansiella anläggningstillgångar	not 13		
Andra långfristiga värdepappersinnehav		0	0
Uppskjutna skattefordringar	not 7	43	45
Andra långfristiga fordringar		160	169
		203	**214**
Summa anläggningstillgångar		**31 321**	**29 769**
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Råvaror		1	1
Handelsvaror		0	0
		1	**1**
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		183	191
Fordringar hos Uppsala kommun		402	294
Skattefordringar		40	37
Övriga fordringar		254	352
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	not 14	121	79
		999	**953**
Kassa och bank	not 15	3	16
Summa omsättningstillgångar		**1 004**	**970**
SUMMA TILLGÅNGAR		**32 325**	**30 739**

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

per 31 december

Belopp i miljoner kronor		**2024**	**2023**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital	not 21	370	370
Övrigt tillskjutet kapital		3 007	3 007
Annat eget kapital inklusive årets resultat		3 353	3 114
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		**6 730**	**6 491**
Avsättningar	not 16		
Avsättningar för pensioner		5	5
Avsättningar för uppskjuten skatt	not 7	688	696
Övriga avsättningar		74	98
		767	**798**
Långfristiga skulder	not 17		
Skulder till kreditinstitut		0	200
Skulder till Uppsala kommun		16 738	14 788
Övriga långfristiga skulder		763	763
		17 500	**15 751**
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		200	400
Skulder koncernkonto hos Uppsala kommun	not 18	1 930	1 212
Skulder till Uppsala kommun		4 044	4 925
Leverantörsskulder		555	585
Skatteskulder	not 7	4	3
Övriga skulder		120	78
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	not 19	474	495
		7 327	**7 698**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**32 325**	**30 739**
Ställda panter	not 20	202	202
Eventualförpliktelser	not 20	251	254

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I KONCERNENS EGET KAPITAL

Belopp i miljoner kronor	Aktie-kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Annat eget kapital inkl. årets resultat	Totalt
Ingående balans 2023-01-01	**370**	**3 007**	**2 860**	**6 238**
Erhållet aktieägartillskott			70	70
Övrigt			-8	-8
Årets resultat			192	192
Utgående balans 2023-12-31	**370**	**3 007**	**3 114**	**6 491**
Erhållet aktieägartillskott			70	70
Övrigt			0	0
Årets resultat			169	169
Utgående balans 2024-12-31	**370**	**3 007**	**3 353**	**6 730**

	2024-12-31	2023-12-31
Ej återbetalade villkorade aktieägartillskott	269	269

Fordringsägaren, Uppsala kommun, har rätt att erhålla återbetalning ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan betalning är förenlig med aktiebolagslagens vinstutdelningsregler.

Kassaflödesanalys för koncernen

KASSAFLÖDESANALYS FÖR KONCERNEN		
per 31 december		
Belopp i miljoner kronor	**2024**	**2023**
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	694	630
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
- avskrivningar (+)	1 077	1 023
- nedskrivningar (+) /återförda nedskrivningar (-)	49	42
- realisationsvinster (-) / -förluster (+)	2	12
- avsättningar (+)	-24	-11
- övriga ej kassapåverkande poster (+) / (-)	-2	6
Betald inkomstskatt (-)	-5	0
Erhållen ränta	7	12
Erlagd ränta	-536	-426
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	**1 263**	**1 287**
Förändring i rörelsekapital		
- ökning (-) / minskning (+) av varulager	0	0
- ökning (-) / minskning (+) av kortfr. fordringar och placeringar	-44	-126
- ökning (+) / minskning (-) av leverantörsskulder	-30	126
- ökning (+) / minskning (-) av övriga kortfristiga skulder	90	133
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**1 279**	**1 420**
Investeringsverksamheten		
Förvärv (-) / försäljning (+) av dotterbolag	1	10
Förvärv av materiella anläggningstillgångar (-)	-2 753	-2 522
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar (-)	0	0
Försäljning av anläggningstillgångar (+)	62	51
Förändring av övriga finansiella anläggningstillgångar	11	-140
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-2 680**	**-2 601**
Finansieringsverksamheten		
Aktieägartillskott (+)	70	70
Upptagna lån (+)	8 518	7 831
Amortering av skuld (-)	-7 200	-6 720
Ökning (+) /minskning (-) av övriga långfristiga skulder	-1	7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**1 387**	**1 188**
Ökning (+) / minskning (-) av kassa och bank	**-13**	**7**
Kassa och bank vid årets början	16	9
Kassa och bank vid årets slut	**3**	**16**

Resultaträkning för moderbolaget

RESULTATRÄKNING FÖR MODERBOLAGET			
1 januari - 31 december			
Belopp i miljoner kronor		**2024**	**2023**
Rörelsens intäkter			
Fakturerad försäljning	not 2	13	13
Summa rörelsens intäkter		**13**	**13**
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	not 3	-14	-13
Summa rörelsens kostnader		**-14**	**-13**
Rörelseresultat		**0**	**0**
Resultat från finansiella investeringar			
Utdelning		16	239
Nedskrivning av aktier i dotterbolag		0	-143
Räntekostnader	not 6	-35	-29
Summa resultat från finansiella investeringar		**-19**	**68**
Resultat efter finansiella poster		**-19**	**67**
Mottaget koncernbidrag		148	278
Lämnat koncernbidrag		-227	-271
Årets resultat		**-99**	**74**

Balansräkning för moderbolaget

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET			
per 31 december			
Belopp i miljoner kronor		**2024**	**2023**
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar i dotterbolag	not 12	6 618	6 579
Fordringar hos dotterbolag		173	132
Summa finansiella anläggningstillgångar		**6 791**	**6 711**
Summa anläggningstillgångar		**6 791**	**6 711**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos dotterbolag		49	48
Summa kortfristiga fordringar		**49**	**48**
Summa omsättningstillgångar		**49**	**48**
SUMMA TILLGÅNGAR		**6 840**	**6 759**

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

per 31 december

Belopp i miljoner kronor		**2024**	**2023**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	not 21		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		370	370
Reservfond		1 846	1 846
Summa bundet eget kapital		**2 216**	**2 216**
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		2 578	2 434
Årets resultat		-99	74
Summa fritt eget kapital		**2 480**	**2 508**
Summa eget kapital		**4 696**	**4 725**
Långfristiga skulder	not 17		
Skulder till dotterbolag		598	525
Skulder till Uppsala kommun		-	
Summa långfristiga skulder		**598**	**525**
Kortfristiga skulder			
Skulder till dotterbolag		569	548
Skulder till Uppsala kommun		0	384
Skulder koncernkonto hos Uppsala kommun	Not 18	976	577
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		0	0
Summa kortfristiga skulder		**1 546**	**1 509**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**6 840**	**6 759**
Eventualförpliktelser	not 20	246	246

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I MODERBOLAGETS EGET KAPITAL

Belopp i miljoner kronor	Aktie-kapital	Reserv-fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Ingående balans 2023-01-01	**370**	**1 846**	**2 217**	**147**	**4 581**
Överföring resultat föregående år			147	-147	0
Erhållet aktieägartillskott			70		70
Årets resultat				74	74
Utgående balans 2023-12-31	**370**	**1 846**	**2 435**	**74**	**4 725**
Överföring resultat föregående år			74	-74	0
Erhållet aktieägartillskott			70		70
Årets resultat				-99	-99
Utgående balans 2024-12-31	**370**	**1 846**	**2 579**	**-99**	**4 696**

	2024-12-31	2023-12-31
Ej återbetalade villkorade aktieägartillskott	246	246

Fordringsägaren, Uppsala kommun, har rätt att erhålla återbetalning ur disponibla vinstmedel enligt fastställd balansräkning under förutsättning att sådan betalning är förenlig med aktiebolagslagens vinstutdelningsregler.

Kassaflödesanalys för moderbolaget

KASSAFLÖDESANALYS FÖR MODERBOLAGET		
per 31 december		
Belopp i miljoner kronor	**2024**	**2023**
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	0	0
Betald inkomstskatt (-)	0	0
- erlagd ränta	-35	-29
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	**-35**	**-29**
Förändring i rörelsekapital		
- ökning (-) / minskning (+) av kortfr fordringar och placeringar	-49	-47
- ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder	137	113
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**53**	**37**
Investeringsverksamheten		
Förvärv (-)/försäljning av dotterbolag (+) dotterbolag	8	0
Lämnade aktieägartillskott (-)	-54	-154
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-46**	**-154**
Finansieringsverksamheten		
Erhållna aktieägartillskott	70	70
Erhållet koncernbidrag (+)	101	260
Lämnat koncernbidrag (-)	-119	-111
Utdelning	16	239
Upptagna lån (+)	398	356
Amortering (-)	-380	-670
Ökning (-) / minskning (+) av övriga finansiella anläggningstillgångar	-178	-151
Ökning (+) / minskning (-) av övriga långfristiga skulder	84	125
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**-8**	**117**
Ökning (+) / minskning (-) av kassa och bank	**0**	**0**
Kassa och bank vid årets början	0	0
Kassa och bank vid årets slut	**0**	**0**

Redovisningsprinciper och värderingsregler

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Bedömningar och uppskattningar

Företagsledningen gör bedömningen att fastigheternas verkliga värden överstiger de bokförda värdena och att inga nedskrivningsbehov föreligger. I not 8 framgår hur värderingarna har gjorts och vilka antaganden som använts.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. De redovisas i den omfattning som det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget, därför kan intäkterna beräknas på ett tillförlitligt sätt. Försäljning av varor och tjänster redovisas vid leverans av produkten eller tjänsten till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms och rabatter.

Ränteintäkter och utdelning har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Hyresintäkter redovisas i den period som uthyrningen avser.

I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning.

Prissättning för försäljning av produkter och tjänster för vatten- och avfallsverksamhet, som bland annat regleras i va-lagen, sker med hänsyn till självkostnadsprincipen. Taxorna ska täcka verksamhetens kostnader över tid.

Offentliga bidrag

Offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestationer redovisas som intäkt, när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt, när prestationen utförs. Offentliga bidrag som hänför sig till förvärv av en anläggningstillgång minskar tillgångens anskaffningsvärde (eller redovisas som en förutbetald intäkt).

Finansiella instrument

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som är omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Räntebärande finansiella tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Utgifter som direkt kan hänföras till upptagande av lån korrigerar lånets anskaffningsvärde och periodiseras enligt effektivräntemetoden

I likvida medel ingår kassa, disponibla tillgodohavanden och kortfristiga placeringar.

Leverantörsskulder värderas till det belopp som leverantörerna väntas betala.

Säkringsredovisning

Då transaktionen sker dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. Koncernen dokumenterar också sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande, av huruvida de derivatinstrument som används i säkringstransaktioner är effektiva under den period som säkringen har identifierats.

Orealiserade värdeförändringar på säkringsinstrumentet och den säkrade posten, som är hänförliga till den säkrade risken, redovisas inte givet att kraven för säkringsredovisning uppfylls. Vid säkring av ränterisk redovisas den erlagda respektive erhållna räntan på säkringsinstrumentet i samma period som den då räntan på den säkrade posten redovisas, det vill säga de realiserade värdeförändringarna redovisas i samma period i resultatet.

Säkringsredovisningen kan avslutas av två huvudsakliga skäl:

- Säkringsinstrumentet förfaller, säljs, löses eller avslutas på annat liknande sätt.
- Säkringen inte längre uppfyller kraven för säkringsredovisning.

Upphör säkringsredovisningen värderas och redovisas både säkringsinstrumentet och den säkrade posten enligt principerna för värdering vid det första redovisningstillfället men utifrån förhållandena vid den tidpunkt när säkringen upphör. Principerna för värdering vid det första redovisningstillfället innebär att en derivattillgång värderas enligt lägsta värdets princip och en derivatskuld värderas till det negativa verkliga värdet på balansdagen. Resultateffekter som uppkommer när säkringen upphör redovisas i resultaträkningen.

Varulager

Varulager har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärdet avses varornas beräknade försäljningspris minskade med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på betydande komponenter när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder.

Avskrivningsbart belopp utgörs av anskaffningsvärdet minskat med ett beräknat restvärde om detta är väsentligt. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden.

Inom koncernen sker årlig värdering av koncernens fastigheter. Uppsalahem AB gör en samordnad värdering varje år. Övriga fastighetsbolag gör årliga interna värderingar, men låter externa värderare göra kontrollvärdering av ett antal fastigheter.

Byggnader och mark skrivs ned i de fall marknadsvärdet bedöms understiga det bokförda värdet och skillnaden är av bestående karaktär. Nedskrivning sker till det lägsta av det bokförda värdet och marknadsvärdet. Återföring av tidigare nedskrivningar sker i de fall fastigheternas värde återhämtas.

Avyttringar och förvärv av fastigheter redovisas per tillträdesdatum.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Bolaget och koncernen tillämpar den så kallade ”aktiveringsmodellen” avseende internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar. Metoden innebär att samtliga utgifter som uppfyller kriterierna i K3 aktiveras som immateriell anläggningstillgång och skrivs av under tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avskrivningar

Avskrivningar enligt plan på byggnader och mark, maskiner, inventarier med mera har beräknats på dotterbolagens ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Dessutom har koncernens resultat belastats med avskrivningar enligt plan på övervärden som hänför sig till byggnader.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas inom koncernen:

AVSKRIVNINGSTIDER		
Komponent	År	Procent
Fastighetsrelaterade komponenter:		
Markanläggning	7–50	2,0–14,3
Markinventarier	3–50	2,0–33,3
Byggnadsinventarier	3–50	2,0–33,3
Stomme och grund	20–100	1,0–5,0
Tak	15–50	2,0–6,7
Fasad	25–100	1,0–4,0
Installationer	12–50	2,0–8,3
Inre ytskikt	12–50	2,0–8,3
Hyresgästanpassning (lokaler)		Antagen längd på hyresgästanpassning
Övrigt	5–50	2,0–20,0
Övriga anläggningstillgångar:		
Inventarier	3–10	10,0–33,3
Datorer, IT-investeringar	3–4	25,0–33,3
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5–30	3,33–20,0
Fordon	5–10	20,0–10,0
Immateriella anläggningstillgångar	2–5	20,0–50,0

Avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen när bolaget har en förpliktelse, legal eller formell, på grund av en inträffad händelse och när det är sannolikt att ett utflöde av resurser som är förknippat med ekonomiska fördelar kommer att krävas för att uppfylla förpliktelsen och beloppet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fonderade medel inom taxefinansierad verksamhet

För den taxefinansierade va- och hushållsavfallsverksamheten regleras balansposternas saldon för förutbetalda intäkter och avgifter mot resultatet. Reglering innebär att de redovisade resultaten för dessa verksamheter är noll. Intäkterna och avgifterna har som mål att balansera över en tre till fem års cykel.

Leasing

Ett leasingavtal enligt de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren, klassificeras som ett finansiellt leasingavtal. De leasingavtal som inte är finansiella klassificeras som operationella.

Tillgångar som hyrs enligt finansiella leasingavtal redovisas som en materiell anläggningstillgång och värderas initialt till det lägsta av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileasing-avgifterna vid ingången av avtalet. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- och kortfristiga skulder. De leasade tillgångarna skrivs av över respektive tillgångs nyttjandeperiod. Leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Leasingavgifter som erläggs under operationella leasingavtal redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal där bolag inom Uppsala stadshuskoncern är leasegivare intäktsredovisas linjärt över leasingperioden.

I juridisk person redovisas samtliga leasingavtal, både finansiella och operationella.

I koncernen redovisas tillgångar som leasas genom ett finansiellt leasingavtal som en materiell anläggningstillgång samtidigt som framtida leasingavgifter redovisas som skuld.

För närvarande har bolagen i Uppsala stadshuskoncern endast tecknat operationella leasingavtal.

Ersättning till anställda efter avslutad anställning

Koncernen har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Skatter

Redovisad skatt utgörs av aktuell samt uppskjuten skatt. Den aktuella skatten baseras på periodens resultat och beräknas på balansdagens skattesats. Skatt som betalas eller erhålls under det aktuella året klassificeras som aktuell skatt. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Vid ändring av skattesatser redovisas förändringen i koncernens resultaträkning.

Skatter redovisas i resultaträkningen förutom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital.

Uppskjuten skatt, vilken betalas i framtiden eller reducerar framtida skatt, redovisas för differenser mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder, så kallade temporära skillnader. De temporära skillnaderna har i huvudsak uppkommit genom förvärv av fastigheter efter 2001.

Även kostnader som är skattemässigt avdragsgilla, senare än de redovisas i resultaträkningen, kan ge upphov till uppskjutna skattefordringar. Uppskjuten skatt beräknas på de skattesatser som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den uppskjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras. Uppskjutna skattefordringar hänförliga till skattemässiga underskottsavdrag redovisas, i den mån det bedöms som sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas i framtiden. Vid varje balansdag omprövas den uppskjutna skattefordrans redovisade värde och reduceras i den mån det inte längre är sannolikt

att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga. I den mån det senare bedöms som sannolikt, att tillräckliga överskott kommer att finnas tillgängliga, återförs reduktionen.

Värdering av samtliga skatteskulder och skattefordringar sker till nominella belopp.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras endast kassa- och banktillgodohavanden.

Koncernredovisning

Förvärvsmetoden

Koncernredovisningen omfattar de bolag, i vilka moderbolaget har direkt eller indirekt, ett bestämmande inflytande.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion där koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs anskaffningsvärdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuellt minoritetsintresse.

Skillnaden mellan anskaffningskostnaden för dotterbolagsaktierna och de genom förvärvsanalysen bestämda nettotillgångarna hos dotterbolagen utgör koncernmässigt övervärde i fastigheter. Övervärden som hänförts till specifika tillgångar har en avskrivningstid som motsvarar den underliggande tillgångens avskrivningstid.

I förvärvskalkylen för Uppsala Stadshus AB:s förvärv av fastighetsbolag från Uppsala kommun uppkom ett övervärde som allokerades till fastigheter. Någon uppskjuten skatt hänförlig till övervärdet vid förvärvet redovisas inte då någon uppskjuten skatt inte kalkylerades vid värderingen av köpeskillingen.

I koncernredovisningen faller koncernbolagens bokslutsdispositioner bort och ingår i det redovisade resultatet efter avdrag för uppskjuten skatt. Detta innebär att koncernbolagens obeskattade reserver i koncernens balansräkning fördelas mellan uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Utöver vad som framgår om bokslutsdispositioner och obeskattade reserver så överensstämmer samtliga i koncernredovisningen tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper med de som beskrivs och tillämpas av moderbolaget.

Närmast överordnade moderbolag, som upprättar koncernredovisning, i vilken bolaget ingår är Uppsala kommun (org.nr. 212000–3005) som också är moderbolag för hela koncernen. Moderbolaget har säte i Uppsala.

Redovisning av tillskott och koncernbidrag i moderbolaget

Lämnade aktieägartillskott redovisas som en ökning av andelens redovisade värde. Erhållna aktieägartillskott redovisas som en ökning av eget kapital.

Både erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

Fordringar, skulder och avsättningar

Om inget annat anges ovan värderas kortfristiga fordringar till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första värderingstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder och avsättningar värderas till de belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges ovan (se även finansiella instrument och avsättningar ovan).

Redovisade belopp i resultaträkningar, balansräkningar och noter

Alla poster i resultaträkningar, balansräkningar och noter är registrerade med sina exakta värden i tusentals kronor. Avrundningsdifferenser kan därför förekomma då beloppen, som anges i miljoner kronor, i resultaträkningarna, balansräkningarna och noterna i årsredovisningen, summeras.

Nyckeltal

Justerat eget kapital =	Eget kapital + 79,4 procent av obeskattade reserver
Räntabilitet på eget kapital =	Resultat efter finansiella poster / Justerat eget kapital
Soliditet =	Justerat eget kapital / Balansomslutning
Balansomslutning =	Summan på vardera sidan av en balansräkning, det vill säga summan av tillgångar eller summan av eget kapital och skulder.
Nettoskuld=	Räntebärande skulder med avdrag för likvida medel
Nettoskuldsättningsgrad=	Nettoskuld / Balansomslutning

Noter till resultat- och balansräkningar

NOT 1 - SEGMENTSREDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	**2024**	**2023**
Fastighetsförvaltning		
Bruttoomsättning	3 339	3 113
Koncerninternt	56	-38
Nettoomsättning	3 395	3 075
Resultat efter finansiella poster	377	504
Fritid och kultur		
Bruttoomsättning	245	186
Koncerninternt	-105	-5
Nettoomsättning	140	180
Resultat efter finansiella poster	-180	-118
VA och avfall		
Bruttoomsättning	1 010	935
Koncerninternt	-105	-89
Nettoomsättning	904	846
Resultat efter finansiella poster	8	8
Övrigt		
Bruttoomsättning	61	75
Koncerninternt	-18	-14
Nettoomsättning	43	61
Resultat efter finansiella poster	-39	-170
Totalt		
Bruttoomsättning	4 655	4 309
Koncerninternt	-172	-146
Nettoomsättning	4 482	4 163
Resultat efter finansiella poster	**166**	**225**

NOT 2 - ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER I KONCERNEN RESP. FAKTURERAD FÖRSÄLJNING I MODERBOLAGET

Fakturerad försäljning moderbolaget	**2024**	**2023**
Fakturerad försäljning	13	13
Varav till andra koncernbolag	100%	100%
Inga inköp från andra koncernbolag har skett under året		

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER

Belopp i miljoner kronor	**2024**		**2023**	
Medelantalet medarbetare	Antal	varav män	Antal	varav män
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	1 276	55%	1 238	56%
Koncernen totalt	**1 276**	**55%**	**1 238**	**56%**
Fördelning mellan kvinnor och män i ledning	kvinnor	män	kvinnor	män
Koncernen				
Styrelseledamöter	37%	63%	37%	63%
VD och övr. ledande befattningshavare	48%	52%	51%	49%
Moderbolaget				
Styrelseledamöter	37%	63%	37%	63%
VD och övr. ledande befattningshavare	14%	86%	0%	100%
Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	Löner och andra ersättningar*	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)**	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	628	274	588	249
		(74)		(63)
Koncernen totalt	**628**	**274**	**588**	**249**
		(74)		**(63)**

* Lön till moderbolagets VD ingår i stadsdirektörens lön i Uppsala kommun.

** Av koncernens pensionskostnader avser 4,5 mnkr (4,3 mnkr) gruppen styrelse och VD. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 3,9 mnkr (4,0 mnkr).

Löner och andra ersättningar fördelad mellan styrelseledamöter med flera och medarbetare	**2024**		**2023**	
	Styrelse och VD	Övriga anställda	Styrelse och VD	Övriga anställda
Moderbolaget	-	-	-	-
Dotterbolag	14	613	14	574
Koncernen totalt	**14**	**613**	**14**	**574**

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER - fortsättning

Förpliktelser till verkställande direktör

Uppsalahem AB
VD och bolaget har en ömsesidig uppsägning om 6 månader. Om bolaget säger upp avtalet har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner.

Uppsala bostadsförmedling AB
VD och bolaget har en ömsesidig uppsägning om 6 månader. Om bolaget säger upp avtalet har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner.

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB
VD och bolaget har en ömsesidig uppsägning om 6 månader. Om bolaget säger upp avtalet har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner.

Uppsala kommun skolfastigheter AB
VD och bolaget har en ömsesidig uppsägning om 6 månader. Om bolaget säger upp avtalet har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner.

Uppsala konsert och kongress AB
VD och bolaget har en ömsesidig uppsägning om 6 månader. Om bolaget säger upp avtalet har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner.

Uppsala parkering AB
VD och bolaget har en ömsesidig uppsägning om 6 månader. Om bolaget säger upp avtalet har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner.

Uppsala stadsteater AB
VD och bolaget har en ömsesidig uppsägning om 6 månader. Om bolaget säger upp avtalet har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner.
Om kortare tid än 12 månader till avtalets utgång föreligger så blir omställningsersättningen motsvarande den återstående tiden.

Uppsala vatten och avfall AB
VD och bolaget har en ömsesidig uppsägning om 6 månader. Om bolaget säger upp avtalet har VD rätt till omställningsersättning motsvarande 12 månadslöner.

NOT 3 - PERSONALKOSTNADER OCH ÖVRIGA EXTERNA KOSTNADER fortsättning

Belopp i miljoner kronor

Revisors arvode	**Koncernen**		**Moderbolaget**	
	2024	**2023**	**2024**	**2023**
Revisionsuppdrag (lagstadgad revision)				
EY	0,0	0,0	0,0	0,0
PWC	2,3	2,9	0,2	0,2
KPMG	0,3	0,0	0,0	0,0
Lekmannarevisorer	0,7	0,7	0,1	0,1
Totalt	**3,4**	**3,6**	**0,3**	**0,3**
Revisionsverksamhet (utöver revisionsuppdraget)				
EY	0,0	0,0	0,0	0,0
PWC	0,1	0,3	0,0	0,0
KPMG	0,1	0,0	0,0	0,0
Totalt	**0,3**	**0,3**	**0,0**	**0,0**
Skatterådgivning				
EY	0,1	0,1	0,0	0,0
PWC	0,5	0,5	0,0	0,0
KPMG	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	**0,6**	**0,6**	**0,0**	**0,0**
Övriga tjänster (t.ex. juridiska tjänster som rör annat än skatter)				
EY	0,1	1,3	0,0	0,0
PWC	0,5	0,3	0,0	0,0
KPMG	0,1	0,0	0,0	0,0
Övriga	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	**0,7**	**1,7**	**0,0**	**0,0**

NOT 4 - AV- OCH NEDSKRIVNINGAR

Belopp i miljoner kronor	**2024**	**2023**
Koncernen		
Mark och markanläggning	93	125
- varav nedskrivningar	*0*	*39*
Byggnader som utgör anläggningstillgång	791	716
- varav nedskrivningar	*67*	*13*
- varav återförda nedskrivningar	*-18*	*-10*
- varav avskrivning på återförd nedskrivning	*-1*	*-1*
Maskiner	60	54
Inventarier	179	166
Övriga immateriella anläggningstillgångar	4	4
Totalt	**1 126**	**1 065**

NOT 5 - RÄNTEINTÄKTER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

Belopp i miljoner kronor	2024	2023
Koncernen		
Ränteintäkter och liknande resultatposter	7	12
- varav avseende Uppsala kommun	*4*	*10*
Resultat från försäljning av andelar i aktiebolag	1	9
Totalt	**7**	**21**

NOT 6 - RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

Belopp i miljoner kronor	2024	2023
Moderbolaget		
Ränta till Uppsala kommun	35	29
Koncernen		
Ränta	568	467
- varav avseende Uppsala kommun	*565*	*461*
Derivata affärer löpande	-32	-41
Totalt	**536**	**426**

NOT 7 - SKATT

	Koncernen		Moderbolaget	
Belopp i miljoner kronor	**2024**	**2023**	**2024**	**2023**
Skatt på årets resultat				
Aktuell skatt	-3	1	0	0
Uppskjuten skatt	6	-34	0	0
Summa skatt på årets resultat	**3**	**-33**	**0**	**0**
Avstämning av effektiv skattesats				
Redovisat resultat före skatt	166	225	-19	67
Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats 20,6 % (20,6 %)	-34	-46	4	-14
Skatteeffekt av:				
Bokföringsmässiga avskrivningar på byggnader	-165	-162	0	0
Ej avdragsgill nedskrivning	-12	-8	0	-29
Avskrivning på uppskrivningar	-2	-2	0	0
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-3	-2	0	0
Skatt på årets ej avdragsgilla räntor	-9	-3	0	0
Utnyttjat underskottsavdrag	0	0	0	0
Skattemässiga avskrivningar på byggnader	210	200	0	0
Ej skattepliktiga intäkter	1	6	3	49
Ej beaktade underskott	0	0	0	0
Uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	-3	-28	0	0
Uppskjuten skatteintäkt avseende temporära skillnader	19	3	0	0
Effekt av koncernbidrag	0	0	15	-1
Effekt av underskottsavdrag	-20	1	-15	-1
Effekt av periodiseringsfonder/bokslut disp.	11	10	0	0
Övrigt	10	-2	-7	-4
Redovisad skatt	**3**	**-33**	**0**	**0**
Nominell skattesats för svenska aktiebolag utgör 20,6 % (20,6 %)				
Uppskjutna skattefordringar				
Redovisade uppskjutna skattefordringar avser:				
Temporära skillnader	43	44	0	0
Övrigt	0	1	0	0
Summa uppskjutna skattefordringar	**43**	**45**	**0**	**0**
Uppskjutna skatteskulder				
Redovisade uppskjutna skatteskulder avser:				
Temporära skillnader	688	697	0	0
Övrigt	0	-1	0	0
Summa uppskjutna skatteskulder	**688**	**696**	**0**	**0**
Skatteskulder				
Avser inkomstskatt	4	3	0	0

NOT 8 - BYGGNADER OCH MARK		
Belopp i miljoner kronor	**2024**	**2023**
Koncernen		
Mark och markanläggningar		
Ingående anskaffningsvärden	4 276	4 033
Årets anskaffningar	9	30
Årets försäljningar/utrangeringar	-5	-48
Omklassificeringar	171	262
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**4 452**	**4 276**
Ingående avskrivningar	-445	-370
Ack avskrivningar sålt utrangerat	1	11
Årets avskrivningar	-93	-87
Omklassificeringar	0	1
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-537**	**-445**
Ingående nedskrivningar	-39	0
Årets nedskrivning	0	-39
Utgående ackumulerade nedskrivningar	**-39**	**-39**
Utgående planenligt restvärde	**3 876**	**3 793**

NOT 8 - BYGGNADER OCH MARK - fortsättning		
Belopp i miljoner kronor	**2024**	**2023**
Koncernen		
Byggnader		
Ingående anskaffningsvärden	27 073	26 248
Årets anskaffningar	22	56
Årets försäljningar/utrangeringar	-56	-43
Omklassificeringar	1 362	813
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**28 401**	**27 073**
Ingående investeringsbidrag	-254	-254
Utgående investeringsbidrag	**-254**	**-254**
Ingående avskrivningar	-7 953	-7 278
Årets försäljningar/utrangeringar	27	30
Årets avskrivningar	-730	-704
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-8 655**	**-7 953**
Ingående uppskrivningar	284	297
Ackumulerade uppskrivningar sålt/utrangerat	-1	0
Årets avskrivning på Uppskrivning	-13	-13
Utgående ackumulerade uppskrivningar	**271**	**284**
Ingående nedskrivningar	-739	-737
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets nedskrivningar	-67	-13
Återförda nedskrivningar	18	10
Årets avskrivning på återförd nedskrivning (+)	1	1
Utgående ackumulerade nedskrivningar	**-787**	**-739**
Utgående planenligt restvärde	**18 975**	**18 412**
Byggnader och mark totalt		
Utgående planenligt restvärde	**22 852**	**22 205**
Uppgifter om förvaltningsfastigheter		
Redovisat värde	22 981	21 936
Verkligt värde	49 000	47 284

Uppsalahem AB har värderat hela sitt bestånd med hjälp av extern värderare. Övriga bolag har utfört interna värderingar, men låtit externa värderare göra kontrollvärdering av ett antal fastigheter. Samtliga bolagsvärderingar bygger på kassaflödesberäkningar.

Uppsalahem AB tillämpar en så kallad samordnad värdering. Kalkylräntan för hyresbostäder varierar med ett viktat snitt på 5,9 (5,9) procent.

För övriga typer av fastigheter ligger kalkylräntan på cirka 7 procent.

NOT 9 - MASKINER OCH ANDRA TEKNISKA ANLÄGGNINGAR		
Belopp i miljoner kronor	**2024**	**2023**
Koncernen		
Ingående anskaffningsvärden	680	602
Årets anskaffningar	6	5
Årets försäljningar/utrangeringar	-5	-7
Omklassificeringar	254	80
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**934**	**680**
Ingående avskrivningar	-308	-260
Ackumulerade avskrivningar sålt/utrangerat	4	5
Årets avskrivningar	-60	-54
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-364**	**-308**
Utgående planenligt restvärde	**570**	**372**

NOT 10 - INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER		
Belopp i miljoner kronor	**2024**	**2023**
Koncernen		
Ingående anskaffningsvärden	4 172	3 791
Årets anskaffningar	36	35
Årets försäljningar/utrangeringar	-8	-32
Omklassificeringar	334	379
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**4 534**	**4 172**
Ingående investeringsbidrag	-14	-14
Utgående investeringsbidrag	**-14**	**-14**
Ingående avskrivningar	-1 205	-1 064
Ackumulerade avskrivningar sålt/utrangerat	7	26
Årets avskrivningar	-179	-166
Omklassificeringar	-	-1
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-1 377**	**-1 205**
Utgående planenligt restvärde	**3 143**	**2 953**

NOT 11 - PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR		
Belopp i miljoner kronor	**2024**	**2023**
Koncernen		
Ingående anskaffningsvärden	4 034	3 172
Årets anskaffningar	2 680	2 396
Årets försäljningar/utrangeringar	-29	-1
Omklassificeringar	-2 119	-1 534
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**4 566**	**4 034**
Ingående investeringsbidrag	-28	-28
Årets investeringsbidrag	-	-
Utgående investeringsbidrag	**-28**	**-28**
Utgående planenligt restvärde	**4 538**	**4 006**

NOT 12 - AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG		
Belopp i miljoner kronor	**2024**	**2023**
Ingående värde	6 773	6 719
Överlåtelse av bolag inom koncernen	-25	0
Lämnade aktieägartillskott	63	54
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**6 812**	**6 773**
Ingående nedskrivningar	-193	-51
Årets nedskrivningar	-	-143
Utgående ackumulerade nedskrivningar	**-193**	**-193**
Utgående planenligt restvärde	**6 618**	**6 579**

NOT 12 - AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG - fortsättning						
Dotterbolag **Belopp i miljoner kronor**	**Kapital-andel**	**Rösträtts-andel**	**Antal aktier och andelar**	**Aktie-kapital**	**Bokfört värde 2024**	**2023**
Destination Uppsala AB	100%	100%	2 000	0,2	0	0
Uppsalahem AB	100%	100%	1 668	166,8	4 721	4 658
Uppsala bostadsförmedling AB	100%	100%	1 000	0,1	7	7
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	100%	100%	2 000	0,2	10	10
Uppsala kommuns fastighets AB*	100%	100%	6 000	6,0	-	24
Uppsala kommun skolfastigheter AB	100%	100%	10 000	10,0	731	731
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	100%	100%	5 650	56,5	809	809
Uppsala konsert och kongress AB	100%	100%	1 550	1,6	48	48
Uppsala parkering AB	100%	100%	50	0,3	22	22
Uppsala stadshus holding AB	100%	100%	500	0,1	0	0
Uppsala stadshus holding 2 AB	100%	100%	25 000	0,0	0	0
Uppsala stadsteater AB	100%	100%	20 560	5,1	80	80
Uppsala vatten och avfall AB	100%	100%	5 000	5,0	189	189
Totalt					**6 618**	**6 579**

**Detta bolag har överlåtits till i Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB under 2024*

NOT 12 - AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERBOLAG - fortsättning		
Dotterbolag och dotterdotterbolag	**Organisationsnummer**	**Säte**
Destination Uppsala AB	556457 - 1460	Uppsala
Uppsalahem AB	556137 - 3589	Uppsala
Uppsala bostadsförmedling AB	556109 - 6628	Uppsala
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	556457 - 1452	Uppsala
- Uppsala kommuns industrihus förvaltnings AB	556396 - 3403	Uppsala
- Uppsala kommuns industrihus brand HB	969643 - 4480	Uppsala
Uppsala kommun skolfastigheter AB	556911 - 0751	Uppsala
Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB	556162 - 6606	Uppsala
- Uppsala utvecklingsfastigheter cykeln AB	556445 - 3859	Uppsala
- Uppsala kommuns fastighets AB	556099 - 5077	Uppsala
Uppsala konsert och kongress AB	556414 - 8301	Uppsala
Uppsala parkering AB	556044 - 4498	Uppsala
Uppsala stadshus holding AB	559226 - 7537	Uppsala
Uppsala stadshus holding 2 AB	559369 - 5819	Uppsala
Uppsala stadsteater AB	556009 - 4095	Uppsala
Uppsala vatten och avfall AB	556025 - 0051	Uppsala

NOT 13 - FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Belopp i miljoner kronor	2024	2023
Koncernen		
Ägarandel Brf	0	0
Uppskjuten skattefordran	43	45
Fordran investeringsmoms	156	166
Övriga långfristiga fordringar	4	3
Totalt	**203**	**214**

NOT 14 - FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

Belopp i miljoner kronor	2024	2023
Koncernen		
Förutbetalda hyror	10	9
Övriga förutbetalda kostnader	94	51
Upplupna intäkter	14	18
Övriga poster	2	2
Totalt	**121**	**79**

NOT 15 - KASSA OCH BANK

Belopp i miljoner kronor	2024	2023
Koncernen		
Kassamedel	0	0
Disponibla tillgodohavanden	3	16
Totalt	**3**	**16**

NOT 16 - AVSÄTTNINGAR

Belopp i miljoner kronor	2024	2023
Pensioner		
Pensioner och liknande förpliktelser		
Belopp vid årets ingång	**5**	**4**
Årets avsättningar	0	0
Under året återförda belopp	0	0
Belopp vid årets utgång	**5**	**5**
Uppskjuten skatteskuld		
Belopp vid årets ingång	**696**	**647**
Årets avsättningar	2	98
Under året ianspråktagna belopp	-12	0
Under året återförda belopp	2	-50
Belopp vid årets utgång	**688**	**696**
Övriga avsättningar		
Belopp vid årets ingång	**98**	**110**
Årets avsättningar	8	1
Under året ianspråktagna belopp	-23	-36
Under året återförda belopp	-8	24
Belopp vid årets utgång	**74**	**98**
Totalt belopp vid årets utgång	**767**	**798**

Uppsala vatten och avfall AB har gjort fondering av medel för den framtida återställningen av Hovgårdens avfallsanläggning. Fondering är beräknad utifrån ett nuvärde på den bedömda framtida återställningskostnaden. Deponifonden uppgår till 38,0 (37,2) miljoner kronor.

NOT 17 - LÅNGFRISTIGA SKULDER

Belopp i miljoner kronor	2024	2023
Nedan anges den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning 1 - 5 år efter balansdagen.		
Moderbolaget		
Skulder till dotterbolag*	1 119	1 036
Skulder till Uppsala kommun	-	-
	1 119	**1 036**
Koncernen		
Skulder till kreditinstitut	-	200
Skulder till Uppsala kommun	16 037	13 788
Övriga långfristiga skulder	124	117
Totalt	**16 162**	**14 105**

*I balansräkningen är moderbolagets skulder till dotterbolagen nettoredovisade

Nedan anges den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.

	2024	2023
Moderbolaget		
Skulder till dotterbolag	-	-
Skulder till Uppsala kommun	-	-
Koncernen		
Skulder till kreditinstitut	-	-
Skulder till Uppsala kommun	700	1 000
Övriga långfristiga skulder	638	646
Totalt	**1 338**	**1 646**

NOT 18 - CHECKRÄKNINGSKREDIT

Belopp i miljoner kronor	2024	2023
Moderbolaget		
Beviljad kredit	980	575
Koncernen		
Beviljad kredit	3 035	2 240

NOT 19 - UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

Belopp i miljoner kronor	2024	2023
Koncernen		
Upplupna personalkostnader	49	42
Upplupna pensionskostnader	28	7
Upplupna räntor	0	50
Förskottsbetalade hyror	159	133
Förutbetalda intäkter	35	70
Förutbetalda brukningsintäkter va-verksamhet	57	34
Förutbetalda hushållsavfallsavgifter	45	30
Skadestånd	19	0
Övrigt	82	129
Totalt	**474**	**495**

NOT 20 - STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSER

Belopp i miljoner kronor	2024	2023
Koncernen		
Ställda säkerheter		
För egna skulder och avsättningar		
avseende långfristiga skulder till kreditinstitut:		
- Fastighetsinteckningar	200	200
- Övriga ställda panter	2	1
Summa ställda panter	**202**	**202**
Eventualförpliktelser		
Garantiförbindelser	3	3
Övriga eventualförpliktelser	2	5
Till förmån för moderbolaget	246	246
Summa eventualförpliktelser	**251**	**254**
Moderbolaget		
Eventualförpliktelser		
Till förmån för moderbolaget	246	246
Moderbolaget har lämnat kapitaltäckningsgaranti till samtliga dotterbolag förutom till Uppsala stadshus		
holding AB och Uppsala stadshus holding 2 AB.		
Ställda panter	**Inga**	**Inga**

Not 21 - ANTAL AKTIER

		2024		2023
	Kvotvärde	Antal	Kvotvärde	Antal
Koncernen	1 000 kr	370 000	1 000 kr	370 000
Moderbolaget	1 000 kr	370 000	1 000 kr	370 000

Not 22 - OPERATIONELL LEASING

Belopp i miljoner kronor	2024	2023	2024	2023
	Koncernen		Moderföretaget	
Kostnadsförda leasingavgifter avseende operationella leasingavtal	91	85	-	-
Framtida minimileaseavgifter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal				
Ska betalas inom 1 år	68	62	-	-
Ska betalas inom 1 - 5 år	127	129	-	-
Ska betalas senare än 5 år	28	62	-	-
Tillgångsslag				
Fordon	4	4	-	-
Kontorsinventarier	3	3	-	-
Lokaler	83	76	-	-
Övrigt	1	2	-	-
Totalt	**91**	**85**	**-**	**-**

Koncernen har väsentliga leasingavtal som avser olika typer av lokaler, t.ex. teater, kontor, arkiv, verkstad och garage.

Hyresintäkter

Kontraktsförfallostruktur	2024 Koncernen Antal kontrakt	Kontraktsvärde	2024 Moderföretaget Antal kontrakt	Kontraktsvärde
Lokaler				
inom ett år	344	555	-	-
senare än ett år men före fem år	406	1 741	-	-
senare än fem år	49	413	-	-
Totalt	**799**	**2 708**	**-**	**-**
Bostäder	17 578	1 583	-	-
Garage och p-platser	8 506	48	-	-
Övrigt	53	7	-	-

Hyresavtal avseende bostäder och garage ingås normalt tills vidare där hyresgästen har möjlighet att säga upp avtalet med tre månaders uppsägningstid.

Not 23 - FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Belopp i kronor

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	2 578 282 789
Årets resultat	-98 558 242
Utgående balanserade vinstmedel	2 479 724 547

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att:

i ny räkning överförs	2 479 724 547
	2 479 724 547

Not 24 - VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT

Uppsalahem AB förvärvade två fastighetsbolag per den 31 januari 2025. Förvärvet innefattar totalt 290 lägenheter i områdena Rosendal och Salabacke.

I övrigt har inga väsentliga händelser skett efter räkenskapsårets slut.

Årsredovisningen undertecknades i Uppsala den dag som framgår av våra elektroniska signaturer.

Stefan Hanna Ordförande	Erik Pelling	Therez Almerfors
Ehsan Nasari	Jonas Segersam	Linda Eskilsson
Tobias Smedberg	Eva Christiernin	

Birgitta Pettersson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska signatur.

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Hélène Westberg
Auktoriserad revisor

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS-förordningen. Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller via valideringstjänsten på sign.uppsala.se. Där återfinns även information om hur du installerar det utfärdarcertifikat som krävs för att PDF-läsaren ska kunna validera alla delar av underskriften.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet ’skrivs ut’ till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

f99604f1-d6e3-4935-8c7d-1622927c0813

Bilaga Större investeringsprojekt

Tabell 1. Investeringar Uppsala kommunkoncern, specifikation av större pågående projekt. Belopp i miljoner kronor.

Investeringsprojekt	Total projektram	Budget 2024	Investerat 2024	Investerat från start	Aktiverat/ avslutat	Pågående investering 2024-12-31
Björkvallskolan (Uppsala kommun skolfastigheter AB)	103	26	20	21	0	21
Björngården (Uppsalahem AB)	80	46	39	53	0	53
Brandmästaren (Uppsala parkering AB)	271	122	119	236	0	236
Brillinge återvinningscentral (Uppsala vatten och avfall AB)	115	50	35	67	0	67
D-hall, Gränby sportfält (Uppsala kommun arenor och fastigheter AB)	68	58	50	54	0	54
Fältläkaren (Uppsalahem AB)	406	181	180	265	0	265
Gottsundaskolan (Uppsala kommun skolfastigheter AB)	473	115	100	461	461	0
Granitvägen (Uppsalahem AB)	205	0	2	164	164	0
Gunsta skola (Uppsala kommun skolfastigheter AB)	328	36	0	19	0	19
Jälla idrottshall (Uppsala kommun skolfastigheter AB)	105	25	29	109	109	0
Kungsängsverket Inlopp A/B + FSA (Uppsala vatten och avfall AB)	397	64	72	386	371	15
Kvarngärdesskolan (Uppsala kommun skolfastigheter AB)	476	186	191	458	0	458
Kvarngärdesskolan idrottshall (Uppsala kommun skolfastigheter AB)	84	34	27	72	0	72
Länna-Almunge sjöledning (Uppsala vatten och avfall AB)	72	5	3	64	0	64
Planskilda korsningar (Gatu- och samhällsmiljönämnden)	211	42	111	116	0	116
Rackarberget etapp 3 (Uppsalahem AB)	234	158	136	197	0	197
Rackarberget, Spexaren inkl förskola (Uppsalahem AB)	162	97	94	105	0	105
Rosendal (Kommunstyrelsen)	904	63	54	584	412	173
Rosendal Multihuset (Uppsala kommun arenor och fastigheter AB)	151	52	44	139	6	133
Rosendals skola (Uppsala kommun skolfastigheter AB)	283	74	77	305	305	0
Simidrottsanläggning Gränby (Uppsala kommun arenor och fastigheter AB)	693	127	113	137	0	137
Skyttelns förskola (Uppsala kommun skolfastigheter AB)	66	41	38	54	0	54
Skölsta exploatering etapp 6 (Uppsala vatten och avfall AB)	86	3	14	55	0	55
Stadsskogens förskola (Uppsala kommun skolfastigheter AB)	85	44	40	78	0	78
Storvreta vattenverk (Uppsala vatten och avfall AB)	150	49	25	109	0	109
Södra Gunsta (Kommunstyrelsen)	407	8	6	87	41	47
Södra Storvreta (Kommunstyrelsen)	307	105	0	6	0	6
Takryttaren (Uppsalahem AB)	484	27	37	46	0	46
Tullgarnsbro (Gatu- och samhällsmiljönämnden)	343	29	30	351	347	3
Ulleråker (Kommunstyrelsen)	817	48	62	185	56	129
Ulleråker etapp 1, Sagan & Vinghästen (Uppsala vatten och avfall AB)	121	30	27	68	0	68
Vätgastankstation (Uppsala vatten och avfall AB)	56	5	25	59	0	59
Ärentunaskolan (Uppsala kommun skolfastigheter AB)	174	48	46	51	0	51
Östra Fyrislund (Kommunstyrelsen)	253	0	23	225	190	35
Östra Salabacke (Kommunstyrelsen)	579	20	44	366	278	88
Delsumma	**9 748**	**2 018**	**1 913**	**5 752**	**2 738**	**3 015**
Markförvärv exploatering (Kommunstyrelsen)		430	229			44
Övrig produktion, underhåll och renovering (Uppsala kommun arenor och fastigheter AB)		298	137			150
Övrig produktion, underhåll och renovering (Uppsala kommun skolfastigheter AB)		533	324			1 045
Övrig produktion, underhåll och renovering (Uppsala vatten och avfall AB)		540	332			479
Övrig produktion, underhåll och renovering (Uppsalahem AB)		440	352			401
Övriga projekt i dotterbolag		54	25			21
Övriga projekt i nämnder		968	582			487
Summa investeringsprojekt		**5 282**	**3 894**			**5 641**

Björkvallskolan (Uppsala kommun skolfastigheter AB)

Projektet avser renovering och viss anpassning av Björkvallskolans huvudbyggnad. Projektet är en del i en etappvis renovering av hela skolan. Projektet fick igångsättningstillstånd 2024 av Uppsala stadshus AB. Färdigställandet beräknas till hösten 2026.

Björngården (Uppsalahem AB)

I det tidigare vårdboendet Björngården i Gottsunda, genomförs omfattande ombyggnation som innebär nyproduktion av 30 hyreslägenheter i varierande storlekar. Projektet fick igångsättningstillstånd 2024 av Uppsala stadshus AB. Förväntat färdigställande för inflyttning under 2025.

Brandmästaren mobilitetsanläggning (Uppsala parkering AB)

Projektet omfattar uppförande av en mobilitetsanläggning i det nya bostadsområdet Rosendal med 588 parkeringsplatser, mc- och cykelparkering, ytor avsedda för bilpool och hyrbilar, lokaler för restaurangverksamhet och annan service. Anläggningen förväntas tas i bruk under 2025.

Brillinge återvinningscentral (Uppsala vatten och avfall AB)

Uppsala vatten och avfall AB bygger en ny återvinningscentral i Gränby-/Brillingeområdet, för att möta behoven hos en växande befolkning. Förväntat färdigställande under 2025.

Fältläkaren (Uppsalahem AB)

I området Kåbo i centrala Uppsala uppför Uppsalahem nyproduktion av 276 studentbostäder. Projektet stoppades under 2022 på grund av överklagande men byggnationen kom i gång under 2023. Inflyttning i de nya lägenheterna är planerad att ske i etapper under 2025–2026.

Gottsundaskolan (Uppsala kommun skolfastigheter AB)

Uppsala kommun skolfastigheter AB har uppfört en ny grundskola inklusive en idrottshall med plats för 720 elever i Gottsunda. Inflyttning i den nya skolan skedde till höstterminen 2024.

Granitvägen (Uppsalahem AB)

Husen på Granitvägen i Eriksberg byggdes under 1960-talet och blev det första höghusområdet i Uppsala. Projektet omfattade renovering av lägenheter och av trapphus, hissar, fasad och källare/kulvert. Totalt omfattades 315 lägenheter och 5 huskroppar om 7 våningar. Projektet avslutades i början av 2024 efter en projekttid på omkring fem år, till en slutkostnad omkring 20 procent under budgeterad nivå främst på grund av lägre oförutsedda kostnader.

Gränby ishall, D-hallen (Uppsala kommun arenor och fastigheter AB)

Projektet omfattar uppförande av en ny ishall avsedd i första hand för issporternas träning, som komplement till och i anslutning till övriga ishallar i Gränby. Inflyttning beräknas ske under 2025.

Gränby, nybyggnad simidrottsanläggning (Uppsala kommun arenor och fastigheter AB)

Projektet avser uppförande av en ny simhall vid Gränby sportfält. Projektet fick igångsättningstillstånd 2024 av Uppsala stadshus AB. Färdigställande beräknas till 2026.

Gunsta idrottshall och skola (Uppsala kommun skolfastigheter AB)

Projektet avser uppförande av en ny skola och idrottshall i Gunsta där utbyggnad av bostäder pågår. Projektet är pausat från beställaren Uppsala kommun efter förändrade behovsbedömningar.

Jälla idrottshall (Uppsala kommun skolfastigheter AB)

Projektet omfattade nybyggnation av en fullstor idrottshall som ersättning för den gamla mindre idrottshallen vid Jälla gymnasium. Inflyttning skedde inför höstterminen 2024. Avvikelse mot budget berodde framför allt på tillkommande beställningar från Uppsala kommun.

Kungsängsverket inlopp (Uppsala vatten och avfall AB)

Utbyggnad av Kungsängens reningsverk. Projektet omfattar nya inlopp vid av reningsverket som ska ersätta befintlig anläggning samt rivning och nybyggnad av båda försedimenteringarna i A-blocket. Anläggningarna är tagna i drift under 2024 och projektet förväntas bli helt färdigställt under 2025.

Kvarngärdesskolan inklusive idrottshall (Uppsala kommun skolfastigheter AB)

Nybyggnation av grundskola med plats för 990 elever samt idrottshall. Projektet befinner sig i produktion och förväntas vara klart för inflyttning till höstterminen 2025.

Länna-Almunge sjöledning (Uppsala vatten och avfall AB)

Nya sjöledningar, tryckstegring och vattenreservoar för att försörja Almunge/Länna.
Genomförande pågår, sjöledningen är nästan färdigställd och arbetet fortskrider med markledningar och tryckstegring. Projektet beräknas vara klart i början av 2025.

Planskilda korsningar (Gatu- och samhällsmiljönämnden)

I centrala Uppsala korsar järnvägen två gator, S:t Olofsgatan och S:t Persgatan, gatorna är mycket trafikerade och är huvudnoder för att binda ihop centrala delarna i staden. För att förbättra framkomligheten och säkerheten och minska bullernivåerna kommer korsningarna byggas om till planskilda korsningar med en tunnel som går under järnvägen. I samband med arbetena byggs en gång- och cykelbana på östra sidan av järnvägen. Fyra gång- och cykelbroar kommer att anläggas parallellt med järnvägen. Projektet är ett samarbete mellan Trafikverket och Uppsala kommun enligt medfinansieringsavtal, där Trafikverket är beställare och ansvarar för genomförandet. Byggstart skedde sommaren 2024 och beräknas pågå fram till 2028.

Markförvärv exploatering 2024 (Kommunstyrelsen)

Kommunstyrelsens strategiska markförvärv under 2024 avsåg i huvudsak fastigheter i Boländerna till förmån för den framtida järnvägspassagen vid Vimpelgatan.

Rackarberget renovering etapp 3 (Uppsalahem AB)

Rackarberget är ett studentbostadsområde som byggdes på 1960-talet och som idag är i behov av renovering gällande såväl installationer som fönster, badrum, kök och gemensamma korridorer. Renoveringen genomförs i etapper där etapp 3 inleddes under 2023 med förväntat slutförande under 2025. I samband med renovering utförs även ett flertal energibesparande åtgärder.

Rackarberget nyproduktion Spexaren inkl förskola (Uppsalahem AB)

Projektet Spexaren omfattar nyproduktion av 72 studentlägenheter och en förskola. Det utgör etapp 2 med nyproduktion av studentlägenheter inom området Rackarberget. Inflyttning i de nya lägenheterna är planerad till andra halvåret 2025.

Rosendal (Kommunstyrelsen)

Rosendal är ett exploateringsprojekt för utveckling av främst kommunal mark för uppförande av ett nytt bostadsområde med höga hållbarhets- och kvalitetsmål. Såväl bostadsbyggande som utbyggnad av kommunal infrastruktur sker i etapper, i samarbete med Uppsala vatten och avfall AB och flera olika byggaktörer. Utbyggnaden omfattar även kommunala investeringar i grundskola, förskolor, idrotts- och mobilitetsanläggningar samt centrumverksamhet. Den totala utbyggnaden (inklusive tidigare avslutade etapper) förväntas omfatta drygt 5 000 bostäder samt utveckling av mark för universitetsanknuten verksamhet och bedöms avslutas år 2035. Projektet är i en aktiv fas med markanvisningar och försäljningsprocesser samt omfattande anläggningsarbeten.

Rosendal, multihus (Uppsala kommun arenor och fastigheter AB)

I det nya bostadsområdet Rosendal, intill Rosendals skola färdigställdes under 2024 ett multihus med idrottshall, lokaler för kulturskola och bibliotek med hörsal.

Rosendals skola (Uppsala kommun skolfastigheter AB)

Nybyggnation av grundskola med plats för 750 elever i det nya bostadsområdet Rosendal. Skolan färdigställdes och inflyttning skedde till höstterminen 2024. Avvikelse mot budget berodde främst på tillkommande krav i bygglovskedet, som resulterade i högre projekterings- och produktionskostnader.

Skölsta (Kommunstyrelsen), Skölsta etapp 6 (Uppsala vatten och avfall AB)

Skölsta är ett bostadsområde där kommunen uppför infrastruktur såsom gator, parker och dagvattenanläggningar som möjliggör utbyggnad av omkring 350 småhus. Merparten av grundarbetena för infrastrukturen är färdigställda.

Uppsala vatten och avfall AB bygger ut allmänna VA-anläggningar för Skölstas befintliga och nya bebyggelse. Projekten färdigställs i etapper. Under 2024 har Uppsala vatten och avfall AB arbetat med nya serviser och ledningsnät i etapp 6 som förväntas tas i drift under 2025.

Stadsskogens förskola (Uppsala kommun skolfastigheter AB)

Nybyggnation av förskola inom Rosendalsområdet med plats för 144 barn. Projektet är i slutfas och förväntas vara klar för inflyttning vårterminen 2025.

Storvreta vattenverk (Uppsala vatten och avfall AB)

Uppsala vatten och avfall AB bygger ett nytt vattenverk som ska försörja Storvreta med avhärdat vatten samt säkerställa dricksvattenförsörjningen i Storvreta och omkringliggande samhällen. Ger också möjlighet till framtida försörjning vid exploatering. Projektet har försenats på grund av behov av omtag med ny entreprenör. Planerat färdigställande i slutet av 2025.

Södra Gunsta (Kommunstyrelsen)

Södra Gunsta är ett exploateringsprojekt för utveckling av både kommunal och privat mark. Avsikten är att Södra Gunsta ska utvecklas till en hållbar tätort med cirka 1 500 bostäder, i anslutning till det äldre samhället Gunsta. Såväl planläggning som utbyggnad av området sker i etapper, i samarbete med Uppsala vatten och avfall AB, Trafikverket samt byggaktörer. Utbyggnaden förväntas avslutas omkring år 2050.

Södra Storvreta (Kommunstyrelsen)

Södra Storvreta är ett exploateringsprojekt för utveckling av 650–700 nya bostäder varav omkring 450–500 som småhus. Projektet är en del i utvecklingen av Storvreta och avser att länka samman bostäderna i Fullerö med befintlig bebyggelse i Storvreta genom en ny huvudgata. Utbyggnad sker i etapper där första etappen omfattar utbyggnad av huvudgatan där byggstart beräknas ske under 2025. Projektet bedöms avslutas 2040.

Takryttaren (Uppsalahem AB)

Projektet Takryttaren omfattar nyproduktion av 174 lägenheter varav 98 vanliga bostäder, 70 delningsbostäder och ett LSS-boende med sex lägenheter. Upphandling skedde under 2024 inför produktionsstart i januari 2025. Projektet är Uppsalahems första projekt som är upphandlat med klimatbudget enligt Uppsala klimatprotokolls gränsvärdeskurva. Kravet innebär en minskning av klimatutsläppen från byggnationen med 40 procent jämfört med traditionellt byggande. Inflyttning i de nya lägenheterna är planerad att ske under 2027.

Tullgarnsbron (Gatu- och samhällsmiljönämnden)

Tullgarnsbron har uppförts för att möta det ökade behovet av tillgänglighet mellan östra och västra sidan av Fyrisån och för att möjliggöra för en kapacitetsstark kollektivtrafik inom centrala Uppsala och en expansion av staden. Projektet omfattade även ombyggnation av anslutande vägar och cykelvägar, grönytor och dagvattenhantering. Bron invigdes och öppnades för allmän trafik i april 2024. Avvikelser mot budget beror främst på indexökning under den långa entreprenadtiden.

Ulleråker (Kommunstyrelsen, Uppsala vatten och avfall AB)

Ulleråker är ett exploateringsprojekt där omkring 6 000 bostäder samt förskolor, skolor och mobilitetsanläggningar kommer att uppföras med etappvis utbyggnad. Inom området finns även ett befintligt fastighetsbestånd samt parker och anläggningar som till del kommer att kvarstå även efter utbyggnaden. Byggnation av de allmänna anläggningarna pågår i den första etappen. Projektets volym och tidplan och är idag osäker. Projektet bedöms pågå framåt 2050.

Uppsala vatten och avfall AB bygger allmänna VA-anläggningar i Ulleråker. Första etappen, kvarteren Vinghästen och Sagan, är under produktion med planerad delaktivering under 2025 och färdigställande 2027. Parallellt har projektering av kommande etapper startat.

Vätgastankstation (Uppsala vatten och avfall AB)

Vätgastankstation för fordon, utförs i samarbete med Vattenfall som även uppför ladd-stationer på samma plats. Projektet är till största delen bidragsfinansierat från Energimyndigheten. Avvikelse mot budget beror på omtag i projektering på grund av ny lokalisering efter överklagat bygglov. Invigning planeras till 2025.

Ärentunaskolan – renovering, om- och tillbyggnad (Uppsala kommun skolfastigheter AB)

Projektet omfattar renovering av huvudbyggnaderna på Ärentunaskolan inklusive en större anpassning av ventilationen för att möjliggöra utökat elevantal. Projektet är i genomförande och beräknas vara klart höstterminen 2026.

Östra Fyrislund (Kommunstyrelsen)

Östra Fyrislund är ett exploateringsprojekt för utveckling av kommunal mark för försäljning till verksamheter såsom handel och mindre industri. Merparten av den kommunala infrastrukturen är färdigställd i området och markförsäljningsprocesser pågår. Projektet beräknas avslutas under 2026.

Östra Salabacke (Kommunstyrelsen)

Östra Salabacke är ett exploateringsprojekt för utveckling av kommunal mark för försäljning för främst bostadsändamål. Såväl bostadsbyggande som utbyggnad av kommunal infrastruktur sker i etapper, i samarbete med Uppsala vatten och avfall AB samt flera olika byggaktörer. Den totala utbyggnaden förväntas omfatta omkring 3 500 bostäder och länkar samman områdena Årsta och Sala backe. Det finns i dagsläget inget bedömt slutdatum för Östra Salabacke givet att den sista etappen saknar planbesked.

Övrig produktion, underhåll och renovering

Bolagen genomför större och smärre underhållsåtgärder och hyresgästanpassningar i sina fastighetsbestånd. Om möjlighet finns samordnas underhållsåtgärderna när behov även finns av hyresgästanpassningar. Bolagen har även ett flertal mindre projekt i nyproduktion.

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB har bland annat genomfört underhållsåtgärder i Fyrishov i samband med en vattenläcka och har flera mindre idrottsanläggningar under uppförande exempelvis en BMX-bana och om- och tillbyggnad av Valsätra IP. Uppsala kommun skolfastigheter AB har många större projekt i produktionsfas men även ett antal mindre förskolor i portföljen, bland annat Skyttelns förskola i slutskede, samt ett stort antal underhållsprojekt i hela sitt bestånd.

Uppsalahem AB:s underhållsprojekt omfattar bland annat energieffektivisering, renovering av tak, dörrar och hissar i beståndet. Flera renoveringsprojekt har pågått bland annat i Eriksberg och Gottsunda.

Uppsala vatten och avfall AB genomför nyanläggning av ledningsnät och övriga tekniska anläggningar och återvinningscentraler samt reinvestering i ledningsnätet.

Bilaga Pågående exploateringsprojekt

Tabell 1: Pågående exploateringsprojekt. Belopp i tusental kronor.

		Anläggningstillgångar			Extern finansiering			Omsättningstillgångar				
		Total investering	Aktiverad investering	Pågående investering	Total finansiering	Aktiverad finansiering	Pågående finansiering	Totala utgifter	Avräkning utgifter	Totala inkomster	Avräkning inkomster	Pågående exploatering
H100096	Ulleråker	184 632	-56 032	128 600	1 613	-	1 613	452 571	-66 937	8 553	-3 964	381 045
H100039	Östra Salabacke	364 639	-276 465	88 175	556	-	556	131 981	-70 023	292 390	-277 883	47 451
H100173	Busstomten Kungsängen	544	-	544	-	-	-	38 042	-10	-	-	38 032
H100041	Rosendal	584 401	-411 760	172 641	70 794	-29 508	41 286	201 250	-141 109	1 050 403	-1 012 718	22 455
H100217	Stadsutveckling i Gottsunda och Valsätra	3 508	-	3 508	185	-	185	19 349	-	282	-	19 068
H100166	Husbyborg Garverigatan	33 573	-33 347	226	-	-	-	51 112	-124	36 178	-1 855	16 664
H100213	Södra Storvreta	6 370	-	6 370	-	-	-	15 398	-	210	-	15 188
H100082	Kapellgärdet	43 147	-38 190	4 957	36 644	-35 694	950	74 149	-10 165	68 979	-15 415	10 419
H100083	Södra Gunsta	87 122	-40 598	46 523	41 666	-33 575	8 091	17 968	-6 102	1 534	-	10 332
H100555	Uppsala C stadsbyggnad	5 666	-	5 666	-	-	-	8 907	-	-	-	8 907
H100142	Främre Boländerna	4 941	-498	4 443	14 567	-	14 567	19 827	-3 494	8 385	-	7 948
H100032	Västra Librobäck	21 381	-16 633	4 748	13 370	-13 370	-	19 029	-11 276	43 347	-43 370	7 776
H100058	Eriksberg	2 588	-25	2 563	-	-	-	4 883	-1 010	1 273	-1 093	3 694
H100141	Skarholmsvägen	781	-	781	-	-	-	3 001	-	-	-	3 001
H100646	Grandins backe	26	-	26	-	-	-	1 035	-	-	-	1 035
H100654	Uppsala Södra	-	-	-	-	-	-	837	-	-	-	837
H100647	Gåvsta 2:8	-	-	-	-	-	-	585	-	17	-	568
H100437	Almtunaskolan	7	-	7	-	-	-	510	-	-	-	510
H100169	Brillinge 2:2 och 4:4 ÅVC	17 458	-	17 458	-	-	-	1 060	-839	14 882	-14 882	221
H100089	Kv Siv	851	-	851	231	-	231	1 068	-1 045	-	-	23
H100532	Kv Pumpen	591	-	591	574	-	574	18	-	-	-	18
H100214	Fullerö 21:66 verksamhetsområde	37 003	-3 862	33 141	35 737	-2 102	33 634	1 800	-1 473	327	-	0
H100050	Skölsta	156 093	-145 588	10 505	113 410	-113 410	-	13 859	-13 234	11 174	-10 550	-
H100055	Gränby centrum södra och västra	48 075	-47 306	769	34 448	-34 448	-	21 381	-1 754	49 168	-29 541	-
H100081	Kvarngärdet 60:1	19 880	-13 577	6 303	5 250	-4 306	944	15 973	-15 532	62 181	-61 740	-
H100085	Kv Vapenhuset	8 349	-	8 349	6 773	-	6 773	2 441	-2 441	18 760	-18 760	-
H100092	Berget	9 316	-8 169	1 147	8 298	-8 298	-	13 136	-12 910	3 476	-3 250	-
H100104	Kv Hugin	1 690	-	1 690	1 069	-	1 069	-	-	-	-	-
H100110	Kv Klacken	535	-	535	6 048	-	6 048	280	-280	16 214	-16 214	-
H100168	Luthagens strand	15 128	-	15 128	7 375	-	7 375	775	-775	18 342	-18 342	-

		Anläggningstillgångar			Extern finansiering			Omsättningstillgångar				
		Total investering	Aktiverad investering	Pågående investering	Total finansiering	Aktiverad finansiering	Pågående finansiering	Totala utgifter	Avräkning utgifter	Totala inkomster	Avräkning inkomster	Pågående exploatering
H100187	Kv. Plantan	6 439	-	6 439	2 723	-	2 723	-	-	475	-475	-
H100216	Gottsundaskolan	23 812	-19 827	3 985	5 381	-5 381	-	2 499	-1 140	13 338	-11 979	-
H100272	Seminariet	5 587	-	5 587	3 867	-	3 867	834	-834	-	-	-
H100273	Börjetull etapp 2	20 612	-	20 612	12 033	-	12 033	15 652	1 636	27 988	-10 700	-
H100275	Ångkvarnen Skeppskajen	9 671	-	9 671	5 976	-	5 976	-	-	-	-	-
H100277	Markförvärv exploatering	1 290 074	-1 246 147	43 927	-	-	-	-	-	-	-	-
H100291	Kvarntorget, Kvarngärdet 30:1	4 846	-	4 846	281	-	281	-	-	-	-	-
H100357	Kv Kaplanen	3 658	-	3 658	1 790	-	1 790	172	-172	-	-	-
H100557	Uppsala Businesspark	7 514	-	7 514	7 585	-	7 585	-	-	-	-	-
H100639	Fullerö skola/siriusvägen	646	-	646	554	-	554	76	-76	-	-	-
H100059	Östra Fyrislund	224 732	-189 519	35 213	56 343	-44 591	11 752	78 489	-76 335	708 177	-703 741	-2 281
Projekt (52 st) med en pågående anläggnings- eller omsättningstillgång mindre än 500 tkr.		392 635	-388 348	4 288	309 367	-296 990	12 377	105 725	-100 098	431 159	-427 031	1 499
Totalt		**3 648 519**	**-2 935 888**	**712 631**	**804 509**	**-621 675**	**182 834**	**1 335 673**	**-537 553**	**2 887 212**	**-2 683 503**	**594 410**

Bilaga Rapportering av synpunktshantering

Sammanfattning till årsredovisningen 2024

Med utgångspunkt i Riktlinjen för hantering av synpunkter, fel, avvikelser och servicemätningar ställdes frågorna som anges nedan till nämnder och bolag i den årliga uppföljningen. Frågorna har till i år reviderats för att kunna fånga möjlig utveckling inom kommunkoncernens synpunktshantering.

- Har ni ändamålsenliga arbetssätt, systemstöd och rutiner för synpunktshantering? Om inte, beskriv vad ni saknar och önskar utveckla.

- Har ni under året identifierat något övergripande mönster gällande inkomna synpunkter? Beskriv kort vilka mönster ni sett och hur ni i så fall arbetat med det?

- Är det någon/några inkomna synpunkter under året som lett till något större utvecklingsarbete hos er? Beskriv det i så fall kort.

Sammanfattning av svaren på ovan nämnda frågor

Fråga 1 – Ändamålsenliga arbetssätt, systemstöd och rutiner

Majoriteten av nämnderna och bolagen bedömer att de har ändamålsenliga arbetssätt, systemstöd och rutiner. En mindre del av nämnderna och bolagen nämner systemstöd och rutiner som utvecklingsområden. Flertalet nämnder har under året anslutit till systemstödet för synpunktshantering, DF Respons, för hela eller delar av verksamheten. För vissa verksamheter är införandet fortfarande pågående och planeras att slutföras under 2025. En del bolag undersöker fortfarande om DF Respons kan passa deras verksamhet och vissa bolag har redan ett annat adekvat systemstöd.

Fråga 2 – Övergripande mönster

Två tredjedelar av nämnderna och ungefär hälften av bolagen kan se ett övergripande mönster i de inkomna synpunkterna. Inom en nämnd var det ett tydligt mönster att en verksamhet hade mottagit många synpunkter inom kategorin beröm. För vissa nämnder och bolag är det övergripande mönstret bekant sedan tidigare år samt bedöms kunna hanteras i den löpande verksamheten. En nämnd beskriver ett tydligt nytt identifierat område som lett till ett större utvecklingsarbete.

Fråga 3 – Större utvecklingsarbete

För majoriteten av nämnderna och bolagen har inkomna synpunkter inte lett till något större utvecklingsarbete. Däremot uppger de flesta nämnder och bolag att mindre utvecklingsarbeten har genomförts där majoriteten av förbättringarna genomförts i

det löpande arbetet. Vissa nämnder och bolag lyfter även att utvecklingsarbete sker i dialog och samverkan med andra nämnder eller bolag inom kommunkoncernen.

Koncernövergripande arbete med synpunktshantering

Under året har projektet som arbetat med införandet av systemstödet för synpunktahantering, DF Respons, avslutats och arbetet har övergått till förvaltning i objektorganisationen. Majoriteten av nämnderna har anslutit sig till DF Respons, vissa verksamheter står i kö för att ansluta sig, och möjlighet finns fortfarande för nämnder och bolag att ansluta sig till systemstödet längre fram.

Under året har även en indikator för att följa hanteringen av synpunkter tagits fram och kommer att rapporteras på av hela kommunkoncernen för år 2025.

En översyn av Riktlinjen för hantering av synpunkter, fel, avvikelser och servicemätningar har påbörjats.

Slutsatser och fortsatt arbete

Slutsatsen är att majoriteten av nämnderna och bolagen har ändamålsenlig hantering av inkomna synpunkter från invånare, även om viss variation förekommer. Visst utvecklingsbehov finns fortsatt kopplat till systemstöd och rutiner.

I svaren på frågorna i årsuppföljningen framkommer även att de som redan anslutit sig till systemstödet för synpunktshantering är nöjda med systemet och upplever det stödjande.

Flera av nämnderna och bolagen kan se övergripande mönster gällande inkomna synpunkter där de i flera fall leder till förbättringsinsatser. Det är dock ovanligt att det leder till några större utvecklingsarbeten.

Nämnders och bolags arbete med synpunktshantering bedöms ha förbättrats genom införandet av systemstödet, DF Respons. För att fortsätta den goda trenden kommer översynen av Riktlinjen för hantering av synpunkter, fel, avvikelser och servicemätningar slutföras. I översynen ska även frågan om det behövs en riktlinje som enbart fokuserar på synpunktshantering utredas. Detta för att förstärka inriktningen att arbeta verksamhetsutvecklande med inkomna synpunkter och även lyfta arbetet till en mer övergripande systemnivå.

Fortsatt uppföljning av systemstödet DF Respons kommer genomföras då fler verksamheter inom nämnder och bolag fortsätter att ansluta sig. Möjligheter till att skapa en helhetsbild för koncernövergripande statistik om synpunkter från DF Respons kommer utredas. Detta för att möjliggöra övergripande analyser och kunna skapa synergieffekter i olika verksamheters utvecklingsarbete.

Resultatet från den nya indikatorn om synpunktshantering kommer att analyseras, tolkas och vid behov rendera i åtgärder. Indikatorn i sig kommer även att följas upp så att det kan säkerställas att den mäter det som avses samt att resultatet av den skapar nytta.

Bilaga Verksamheternas åtgärder kopplade till Uppdrag 1

Postadress: Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Telefon: 018-727 00 00 (Kontaktcenter)

www.uppsala.se

Organisation	
2100 - Utbildningsnämnden (UBN)	
Åtgärder	**Status**
1.1 Minskad administrativ belastning	Påbörjad

Senaste kommentar (2024-12-31):
1.Beskriv det ni har gjort och ert pågående arbete med åtgärder inom era stödprocesser och/eller administration för att frigöra resurser till kärnverksamhet (inte det ni planerar att göra framöver).
Inför 2024 genomförde förvaltningen effektiviseringar av kostnad för administration (ovanför rektor) med sex procent.
Ett arbete har pågått för att se över möjligheterna till att minska den administrativa bördan framför allt för rektorer. Översynen rörde kvalitetsmått och indikatorer
Flera insatser är genomförda för att digitalisera dialogen mellan skola och vårdnadshavare, effektivisera administrativa processer på enheter, minska pappersanvändande och effektivisera distribution av digitala läromedel. Till exempel har skapats en digital tjänst för skolornas insamling av kontaktuppgifter från vårdnadshavare.
Handläggningen av synpunkter och klagomål har effektiviserats genom ett nytt webbformulär på uppsala.se och förvaltningen ser över möjligheterna att ta fler moduler i bruk för att ytterligare effektivisera våra processer.
2. Har åtgärden/åtgärderna gett förväntat resultat/förväntad effekt? (exempelvis för ekonomi, brukare, personal, kvalitet) Beskriv resultat/effekt ni sett under 2024 och när ytterligare effekt förväntas nås.
Den budgetmässiga effektiviseringen har inneburit motsvarande minskning av kostnader för administration.
Översynen av kvalitetsmått och indikatorer ledde inte till någon effektivisering men istället en förbättrad och utvecklad uppföljning.
Webbtjänsten för inlämning av kontaktuppgifter har lett till förenkling för vårdnadshavare och var under en period i augusti den mest besökta sidan på uppsala.se.
Tidsåtgången för chefers hantering av synpunkter och klagomål har minskat.
3. Beskriv hur ni har mätt effekterna, och vad mätningarna visar (ange eventuella indikatorer som bidrar vid mätningen).
Ekonomisk uppföljning
Antal och användning av indikatorer som används i kvalitetsuppföljningen
Uppföljning av hur utvecklade digitala tjänster används
Berörda medarbetares bedömning

Organisation	
2200 - Arbetsmarknadsnämnden (AMN)	
Åtgärder	**Status**
1. Nyttja digitalisering för effektivisering eller förbättrad kvalitet för att frigöra tid och resurser till förvaltningens uppdrag	Färdig

Senaste kommentar (2024-12-31):
Åtgärden är färdig för 2024.
Det nya kommungemensamma kvalitetsledningssystemet har införts. Systemet ska effektivisera processen med att ta fram nya rutiner, göra dem och andra styrdokument lättillgängliga för medarbetare samt underlätta en korrekt handläggning. Samtidigt har ett AI-baserat rutinstöd utvecklats och finns nu tillgängligt för alla medarbetare. AI-stödet sammanfattar information utifrån förvaltningens samlade dokument och hjälper medarbetaren att hitta till rätt dokument. 90 procent av medarbetarna uppger att de testat verktyget.
Konsumentrådgivningen planerar att i januari 2025 gå in i samma verksamhetssystem som kommunens kontaktcenter. Vuxenutbildningen har infört ett nytt skoladministrativt system där studietakt, avbrott och betyg kommer att registreras direkt av de externa anordnarna. Förhoppningen är att detta kommer att leda

till ökad effektivitet och rättssäkerhet samt minskad administration. För att effektivisera handläggning och utbetalning av föreningsbidrag så har förvaltningen arbetat för att ansluta sig till ett kommunövergripande IT-system vilket planeras ske våren 2025. Ett digitalt stöd för kommunikation vid kris har upphandlats och också det kan börja användas i början av 2025.
Socialtjänst - ekonomiskt bistånd deltar som en av de drivande kommunerna i SKR:s initiativ Gemensam informationsförsörjning, ekonomiskt bistånd - samlad digital socialtjänst. Initiativet innebär att en gemensam nationell e-tjänst för ansökan om ekonomiskt bistånd införs. E-tjänsten inkluderar omfattande kontroller som minskar risk för felaktigt utbetalat bistånd. Pilot är planerad att starta 2025.
Lokalvården har infört ett digitalt system för att kalkylera tidsåtgång inom olika lokalområden vilket förbättrar arbetsfördelningen och ökar möjligheten till individanpassning.

2. Löpande ompröva förvaltningens processer för att säkerställa effektivt resursutnyttjande och innovativa lösningar.	Färdig

Senaste kommentar (2024-12-31):
Åtgärden är färdig för 2024.
Kartläggningen av stödresurser, "En smartare förvaltning" resulterade under hösten 2024 i en omorganisation, där de förvaltningsgemensamma stödresurserna samlades inom avdelningen Utveckling och service. Det handlar om att samordna arbetet med GDPR, informationshantering, informationssäkerhet samt arkivfrågor. Dessa kvalitetsfrågor är tätt sammankopplade med digitalisering.
Socialtjänst - Ekonomiskt bistånd har lagt in sina digitala utbildningar för nyanställda medarbetare i Lärportalen. En struktur för uppföljning för att säkerställa att samtliga medarbetare genomför utbildningarna finns på plats. Även arbetsmarknadsavdelningen har en digital grundutbildning i verksamhetssystemet som nu också finns i Lärportalen.
Vuxenutbildning har genomfört ett utvecklingsarbete med målet att glesa ut antalet ansökningsperioder, införa en funktion för elever att "bekräfta plats" på utbildningen samt ha extra sökomgångar om utbildningar inte blivit fullbelagda. Arbetet kommer att utvärderas till sommaren 2025. Möjligheten för kommuninvånare som söker studier i en annan kommun att göra sin ansökan digitalt har införts under hösten 2024.

Organisation	
2300 - Socialnämnden (SCN)	
Åtgärder	**Status**
Utveckla användandet av stödprocesser och förvaltningsgemensamma stödfunktioner.	Färdig

Senaste kommentar (2024-08-31):
Nämnden för ett kontinuerligt arbete för att identifiera förändrade behov eller andra öppningar där anpassningar i processer eller stödfunktioner bidrar till att eliminera onödig administration. Nämnden förbereder bland annat för beslut om så kallad ersättningsskanning av originalhandlingar vilket kommer att medföra minskad pappershantering inom förvaltningen. Beslut om ersättningsskanning kommer att fattas under hösten 2024.
Rapporteringen avseende uppdrag ska rapporteras i en särskild mall vid uppföljning per augusti. I mallen beskrivs de åtgärder som nämnden vidtagit i syfte att effektivisera och minska onödig administration på följande sätt:
› Leverans/insatser:
1. Utvecklingsarbete via det digitaliseringsteam som inrättats 2023
2. Ersättningsscanning och översyn av informationshanteringsplan
› Effekt:
1. Stöd för utveckling av enklare och mer rättssäkra handläggningsprocesser samt minskat avstånd mellan kärnverksamhet och supportfunktioner.
2. Nämnden har arbetat med att utreda och skapa förutsättningar för en helt digital hantering av personakter, och sett över sin informationshanteringsplan. Förutsatt att socialnämnden beslutar att implementera detta medför det på sikt minskad administration och hantering av pappershandlingar, vilket frigör resurser för såväl socialförvaltningen som Stadsarkivet.
› Sätt att mäta

1. Bland annat andelen ansökningar och orosanmälningar som inkommer via e-tjänst.
2. Antal inskannade handlingar som härrör från personakt, samt hur många av dessa som saknar betydelse för forskningsändamål och som med förändrade riktlinjer kan gallras.

Organisation	
4100 - Omsorgsnämnden (OSN)	
Åtgärder	**Status**
Effektivisera administrationen i nämndens verksamheter.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): **Avdelning socialpsykiatri och personligt stöd** En genomlysning av administrativa tjänster pågår, där arbetsuppgifter ses över och samordnas över flera områden. Administration rörande personlig assistans har slagits samman med Arbete och bostad. Fokus ligger på att skapa ordning och reda. **Avdelning arbete och bostad** Administrationen har samlats och uppdraget förtydligats för att ge tydligare stöd till chefer, exempelvis kring bemanning och schemaläggning. Detta ska minska chefers administrativa arbetsbelastning. **Myndighet** Myndigheten följer systemledningens arbete och arbetar vidare med att bevaka och analysera avdelningens administrativa arbetsuppgifter.	
Utveckla innovativa arbetssätt för att frigöra tid och resurser till kärnverksamheten.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Digital signering har införts inom samtliga av egen regins verksamheter under hösten för att effektivisera arbetsflödena. Detta innebär att all registrering av hälso- och sjukvårdsinsatser har digitaliserats. Arbete och bostad var först ut med en planerad start i mitten av oktober. Avdelning socialpsykiatri och personligt stöd Implementeringen av digitala skärmar på träffpunkter och boenden är på gång. **Avdelning arbete och bostad** Arbetet med att förtydliga ombudsrollerna och deras ansvar i verksamheterna fortsätter. Under december har planeringsverktyget LMO införts på två servicebostäder. Detta förväntas effektivisera planeringen och samtidigt kvalitetssäkra insatser. Inom daglig verksamhet pågår en digitalisering av närvarorapportering och habiliteringsersättning. Test av olika moduler har skett under hösten, och om resultaten är positiva kommer detta att minska den administrativa arbetsbördan, säkerställa uppdraget och öka delaktigheten hos brukarna. Arbetet med att samplanera scheman för tillsvidareanställda på verksamheter där det är möjligt fortsätter. Samtidigt strävas efter att samnyttja timavlönade vikarier på flera verksamheter. **Avdelning myndighet** Som gemensam avdelning (OSN och ÄLN) styr myndigheten nu tillsammans mot arbetssätt som ska gynna verksamheten. Fokus på AI fortsätter, särskilt för att hitta smartare lösningar för administrativa uppgifter som exempelvis minnesanteckningar. Samverkansarbetet med Lund är för närvarande vilande, men en workshop är planerad till nästa år. **Avdelning hälso- och sjukvård** Samordningen av insatser fungerar väl och fortsätter enligt plan.	

Organisation	
4200 - Äldrenämnden (ÄLN)	
Åtgärder	**Status**
Effektivisera administrationen i nämndens verksamheter.	Påbörjad

Senaste kommentar (2024-12-31):
Flera initiativ har genomförts för att minska den administrativa belastningen och optimera resurser inom verksamheten:

Digitalisering och automatisering

- Utveckling av e-ansökan och robothandläggning för trygghetslarm förväntas driftsättas 2025, med syftet att frigöra tid för möten med brukare och förbättra samverkan.
- Projekt för att skapa en robot för loggkontroll är pausat i väntan på uppdateringar i LifeCare-systemet.
- Pågående utveckling av en robot för att upptäcka felaktigt registrerade insatser syftar till att minska administrativa uppgifter och förebygga välfärdsbrott.

Organisationsförändringar och samordning

- Avdelningarna för ordinärt och särskilt boende har slagits ihop, vilket möjliggjort effektiviseringar.
- Administrativa roller har kartlagts och renodlats, med vissa tjänster avvecklade till följd av mer effektiva arbetssätt.
- En väg in har introducerats inom hemtjänsten för att förenkla kontakten.

Centralisering och ledning

- Administrationen inom hälso- och sjukvård har samlats under en chef för att förbättra samverkan och skapa effektivare rutiner.

Sammanlagt bidrar dessa insatser till att minska den administrativa bördan och frigöra resurser för kärnverksamheter inom kommunen.

Utveckla innovativa arbetssätt för att frigöra tid och resurser till kärnverksamheten.	Påbörjad

Senaste kommentar (2024-12-31):
Aktiviteter har genomförts/pågår inom nämndens egen regi och myndighet enligt nedanstående:

Avdelning hälso- och sjukvård

- Rådgivningsstöd har införts.
- Införande av samordningssjuksköterskor inom särskilt boende (SÄBO) pågår.
- Farmaceuter har anställts för att avlasta sjuksköterskor med läkemedelshantering och utbildning.
- Läkemedelsautomater är upphandlade och planeras tas i bruk 2025.
- Arbetet med automatiserad informationsöverföring fortskrider.

Avdelning myndighet ÄLN

- E-ansökan och robothandläggning: Utveckling av digitala medborgartjänster för trygghetslarm kopplade till LifeCare-systemet pågår. Driftstart är planerad till 2025, med förväntad effektivisering av verksamheten och ökad samverkan med utförare.
- Robot för loggkontroll: Uppdrag att minska manuellt arbete i loggkontroller. Utvecklingen är pausad i väntan på uppdateringar i LifeCare, men uppdraget kvarstår.
- Robot för insatsregistrering: Pågående uppdrag att utveckla en robot för att upptäcka felaktiga insatsregistreringar, vilket ska motverka välfärdsbrott och frigöra resurser.

Avdelning äldreomsorg ordinärt boende

- Centraliserad vikarieförmedling underlättar rekrytering och bokning av vikarier.
- Planeringsutvecklare har testats för att effektivisera processer och planering inom hemtjänsten, men tjänsten planeras att avvecklas.
- Framsteg inom digitala arbetssätt, såsom digitala inköp och digital tillsyn.
- Under 2024 har ramtid breddinförts inom hemtjänsten för att stärka medledarskap.
- Aktivt arbete med schemaläggning för att effektivisera resursanvändning; en pilot för robust bemanning pågår.

Avdelning äldreomsorg särskilt boende

- Implementering av differentierade arbetsroller har påbörjats.
- Schemautvecklare arbetar för att effektivisera schemaläggning och planering inom särskilt boende.
- Pilot för robust bemanning genomförs.
- Arbetssätt från ordinärt boende, som schemaläggning och bemanning, planeras att införas även i särskilt boende.

Organisation	
4300 - Kulturnämnden (KTN)	
Åtgärder	**Status**
Effektivisera administrationen inom nämndens verksamheter	Påbörjad

Senaste kommentar (2024-12-31):
Kulturnämnden arbetar med att tydliggöra processer samt effektivisera och minska administrationen inom alla verksamheter. Arbetet bedrivs bland annat genom att se över hur digitala hjälpmedel kan nyttjas på bästa sätt, se över relevanta stödfunktioner, samordna administrativa processer, använda gemensam kompetens samt chefs- och ledarskapsutbildning. Flera av dessa åtgärder återfinns under andra uppdrag i kulturnämndens verksamhetsplan. Härunder ett antal konkreta exempel från den här rapportperioden:
Under 2024 har förvaltningens ledningsgrupp implementerat ett nytt arbetssätt med förändrade mötesformer för att effektivisera sitt arbete och prioritera strategiska utvecklingsfrågor. En första utvärdering av arbetssättet har genomförts, och justeringar planeras för 2025.
Det nya digitala systemet för bidragshandläggning är nu lanserat inför höstens ansökningsomgång. Vissa tidsvinster i handläggningen kan redan nu identifieras, t.ex. genom att manuella moment ersätts med automatiserade, men införandet innebär också under uppstartsperioden en ökad arbetsbelastning i form av bland annat utbildning, både internt och för bidragssökande aktörer.
Uppsala Kulturskola ser nu resultat av det nya elevadministrativa systemet, med en minskning av mejl till expeditionen, från 25 till 4 per dag i genomsnitt. Detta visar på tydliga effektivitetsvinster i elevadministrationen, särskilt vid terminsstarter. Samtidigt har administrativa resurser behövt användas till nya regler kring grundbemanning, parkeringstillstånd samt dygns- och veckovila.
Fritid Uppsala har genomfört en omorganisation för att effektivisera användningen av kompetens och bemanning. Den nya utvecklingsorganisationen är på plats, och arbete pågår med att ta fram nyckeltal för uppföljning samt att undersöka stödsystem för ett kvalitetsledningssystem. Det utreds också om den manuella hanteringen av ekonomiska medel via IST kan automatiseras.
Konst och Kulturarv arbetar gemensamt med att utveckla verksamheter efter framtagna visioner – att nå fler, med högre kvalitet, och digitalt. Att minska och effektivisera administrationen, att använda olika kompetenser gemensamt samt att utveckla innehåll tillsammans är också några av avdelningens viktiga mål.
Bibliotek Uppsala har upprättat modeller för både verksamhet riktad till barn och unga och för bibliotekskategorier inom folkbiblioteken. Dessa modeller syftar till att skapa tydlighet, effektivitet och transparens i verksamheten, samt att underlätta planering och resursnyttjande. Implementering av bibliotekskategorierna påbörjades under hösten 2024. En AI-funktion för automatiserade svar har införts i kundtjänsten, vilket förbättrar tillgängligheten och effektiviserar hanteringen av kundförfrågningar. Arbete pågår med att förfina svarsfunktionen.

Organisation	
4400 - Idrotts- och fritidsnämnden (IFN)	
Åtgärder	**Status**
Samordna den nya administrationen i den nya förvaltningen	Försenad

Senaste kommentar (2024-12-31):
Under året har förvaltningen infört gemensamma controllermöten som samlar, tydliggör och likställer processerna för verksamhets- och ekonomicontrollers för bägge nämnderna. Därtill har förvaltningen i större utsträckning samordnat remissyttranden från exempelvis kommunrevisionen, samt gemensamt arbetat med införande av det kommungemensamma bokning- och bidragssystemet där handläggnings processerna samordnas.
Arbetet med samordning av övrig administration inom förvaltningen kommer att förlängas även under 2025. Under kommande år kommer förvaltningen att se över möjlighet till strategiska forum samt skapa gemensam administration kring uppdrag 46.

Organisation
4500 - Gatu- och samhällsmiljönämnden (GSN)

Åtgärder	**Status**
Frigöra tid för medarbetare och chefer genom att effektivisera tiden i övergripande processer och nyttja resurserna i kärnverksamheten	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Grunden är att samtliga resurser och medarbetare arbetar i kärnverksamheten. Arbetet i övergripande processer sker i liten omfattning om inte arbetet bedöms skapa värde för kärnverksamheten. Ett exempel är när nämnden deltar i övergripande processer är för att öka tryggheten i Uppsala vilket har direkt koppling till mål för kärnverksamheten. Detsamma gäller för övergripande arbete för att nå klimatmålen där nämnden deltar. Arbetet inom åtgärden övergår 2025 till ”Kartlägga förvaltningens administrativa arbetsuppgifter och utreda vilka uppgifter som kan göra större skillnad genom att organiseras samlat”.	

Organisation	
5100 - Plan- och byggnadsnämnden (PBN)	
Åtgärder	**Status**
Öka effektivitet i verksamhetsprocesserna	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Nämndens verksamhet kartlägger förvaltningens administrativa arbetsuppgifter och utreder vilka uppgifter som kan göra större skillnad genom att organiseras samlat. Samordningen syftar till att underlätta gemensam professionell utveckling, stärka lärandet och skapa ett kollegialt sammanhang för administrativa stödfunktioner. En samordning gör organisationen mer robust och skapar förutsättningar att använda kompetens där den bäst behövs, både vid akuta behov och på längre sikt. Drivet av vikande konjunktur har nämndens verksamhet fått minska bemanningen. Nämndens verksamhet har under första halvåret omfördelat administrativa arbetsuppgifter och avvecklat en administrativ enhet. Med hjälp av omfördelning av arbetsuppgifter, digitalisering och effektiviseringar har verksamheten trots avvecklingen omhändertagit bygglovadministration på ett mer resurseffektivt sätt. Därutöver arbetar nämndens verksamhet med att kartlägga hela förvaltningens administrativa arbetsuppgifter och utreda vilka uppgifter som kan göra större skillnad genom att organiseras samlat. En samordning gör det lättare för medarbetare att pröva nya arbetsuppgifter, bredda sin kompetens. En samordning gör organisationen mer robust och skapar förutsättningar att använda kompetens där den bäst behövs, både vid akuta behov och på längre sikt. **Effekter av införande av e-tjänst för adressättning och lägenhetsregister** Geodataverksamheten har förberett lanseringen av en e-tjänst för adressättning och uppdatering av lägenhetsregistret. Digitaliseringen innebär att sökande får snabbare besked och att relevant information snabbare tillgängliggörs för samhällsaktörer som är beroende av uppdaterad information, exempelvis blåljusaktörer och posttjänster. Genom att digitalisera arbetet minskas hanteringstiden. Automatiserade beställningar säkerställer högre registreringskvalitet och minskar administrativt arbete, vilket frigör tid som fokuseras på kärnverksamheten. **Effektivisering av nybyggnadskartor** Nybyggnadskartornas innehåll har reviderats för att förenkla bygglovshanteringen. Genom att säkerställa att alla nödvändiga uppgifter finns med finns förutsättningar för en mer effektiv produktion av korrekta nybyggnadskartor. Förändringen minskar det administrativa arbetet och leder till snabbare och mer preciserade beslut i bygglovsärenden till medborgare och företagare. Införande av tjänstebaserad uppdatering av byggnads-, adress- och lägenhetsinformation	

Införandet av en tjänstebaserad uppdatering av byggnads-, adress- och lägenhetsinformation möjliggör en kontinuerlig och kvalitetssäkrad dataleverans till Lantmäteriet. Genom att automatisera denna process elimineras behovet av dubbelarbete som tidigare krävde manuell hantering. Detta frigör resurser och minskar kostnaderna för ajourhållning av data. Den kontinuerligt uppdaterade informationen blir tillgänglig för såväl tjänstepersoner som allmänheten, vilket ytterligare effektiviserar kommunens administrativa arbete.

Effektivisering och automatisering i ärendehanteringen

Utvecklingen av ärendehanteringssystemet NOVA har fortsatt i en positiv riktning och resulterat i implementeringen av nya funktioner för automatiska beslutsprocesser. Dessa funktioner har integrerats i delegationsordningen för att säkerställa en smidig och rättssäker hantering av ärenden. De automatiska besluten omfattar nu bland annat avvisningar, avskrivningar och beslut om startbesked för eldstäder – ett viktigt steg mot en mer modern och effektiv beslutsfattning.

Samtidigt har NOVA visat sig vara en kraftfull modul för att automatisera administrativa uppgifter, vilket har effektiviserat hanteringen av planärenden. Genom att rationalisera tidskrävande moment i planläggningen har nämnden lyckats halvera ledtiderna för enklare planer. I samarbete med det kommunala lantmäteriet har även arbetssättet för att ta fram grundkartor och fastighetsförteckningar förbättrats, vilket ytterligare minskar både ledtider och kostnader i planarbetet.

Utöver systemutvecklingen har organisationen genomfört omfattande effektiviseringar genom att se över och förbättra sina arbetsrutiner. Ett konkret resultat är att tiden för ärendefördelning nu har minskat med hälften jämfört med tidigare, utöver den naturliga minskningen av ärendemängden mellan 2022 och 2023. Ytterligare effektiviseringar har gjorts i hanteringen av utlämning av allmänna handlingar. Tack vare förbättrade processer och systemstöd har tidsåtgången för detta arbete reducerats med motsvarande en halv tjänst. Dessa förändringar har inte bara lett till stora tidsbesparingar utan även frigjort resurser som kan omfördelas till andra prioriterade arbetsområden. Sammantaget bidrar detta till att stärka organisationens kapacitet och höja kvaliteten på dess tjänster.

Generellt medgivande effektiviserar för medborgare och handläggare

Nämnden har haft en dialog med Uppsalahem och Stena fastigheter angående möjligheten att införa ett generellt medgivande för installation av spisvakter, vilket de är positiva till. Detta kommer innebära att ägarmedgivande från bostadsbolaget inte behöver begäras separat vid varje enskilt tillfälle då en spisvakt ska installeras. Lösningen gynnar medborgarna genom att möjliggöra snabbare beslut samt en smidigare och snabbare installation, vilket förbättrar servicenivån.

För handläggarna innebär detta också stora fördelar. Genom att eliminera behovet av att hantera individuella ägarmedgivanden minskar den administrativa bördan, vilket i sin tur kortar handläggningstiderna avsevärt. På så vis frigörs resurser som kan användas för andra prioriterade ärenden, samtidigt som processen blir mer effektiv och användarvänlig för alla inblandade parter.

Organisation	
5110 - Namngivningsnämnden (NGN)	
Åtgärder	**Status**
Genomlysa de administrativa uppgifterna på nämndens verksamhet	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Nämnden arbetar med stöd av diariet, nämndsekreterare och stadsbyggnadsförvaltningens stab för att minska den administrativa bördan på nämndens egna medarbetare och öka arbetstiden inom kärnuppdraget.	

Organisation	
5200 - Räddningsnämnden (RÄN)	
Åtgärder	**Status**

Föreslå kommunerna ett nytt handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor.		Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Ett nytt handlingsprogram är beslutad i Tierps kommun, Uppsala kommun och Östhammars kommun.		
En god planering och uppföljning av verksamhet och ekonomi.		Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Nämnden har en god planering och uppföljning av verksamheten och ekonomin. Månadsuppföljningar beslutas i nämnden och rapporteras till kommunerna i den gemensamma nämnden. Förutom månadsuppföljningar görs två delårsuppföljningar och en årsredovisning som också rapporteras till kommunerna i den gemensamma nämnden. Nämndens verksamhet planeras främst genom att besluta om ett Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner beslutar om handlingsprogrammet varje mandatperiod. Nämnden planerar sedan sin verksamhet genom att årligen ta fram en verksamhetsplan utifrån handlingsprogrammet, tilldelade kommunbidrag, övrig styrning från de tre kommunerna och gällande lagstiftning.		

Organisation	
5300 - Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN)	
Åtgärder	**Status**
Se över möjligheten att överföra arbetsuppgifter till förvaltningens administrativa personal för att frigöra resurser till nämndens tillsyn, kontroll och förrättningar.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): 1. Beskriv vad ni har gjort och ert pågående arbete med åtgärder för att effektivisera inom era stödprocesser och/eller administration för att frigöra resurser till kärnverksamheten (inte det ni planerar att göra framöver). Nämnden omhändertar uppdraget genom att se över möjligheten att överföra administrativa arbetsuppgifter från handläggare och inspektörer till förvaltningens administrativa personal, för att frigöra resurser till nämndens tillsyn, kontroll och förrättningar. Nämnden kommer att arbeta med uppdraget under hela planperioden 2024–2026. Genom ökad digitalisering frigörs tid hos förvaltningens administrativa personal, som kan användas för att avlasta handläggare. Genom e-tjänster skapas vissa ärenden automatiskt i ärendehanteringssystemet i stället för att administrativ personal upprättar dem manuellt. Under året har en ny e-tjänst införts, två befintliga har uppdaterats och arbete påbörjats med att se över en ytterligare e-tjänst för att förenkla dess utformning och användarupplevelse. Förvaltningen arbetar löpande med att identifiera vilka arbetsuppgifter som bör överföras till administrativa enheten. Under delar av året har arbetet påverkats av en ansträngd bemanningssituation på den administrativa enheten. En uppgift som identifierats ha stor inverkan på handläggares och inspektörers tid för grunduppdraget är utlämnande av allmän handling. Därför har administrativa enheten stärkts upp med kompetens inom det området. Ett projekt som syftar till att Kontaktcenter ska bli första kontaktväg in till miljöförvaltningen är påbörjat. I december beslutades en tidplan för överlämningar till Kontaktcenter under 2025. 2. Vilka effekter har åtgärderna gett ? (exempelvis för ekonomi, brukare, personal, kvalitet) Stöd från administrativa enheten ger dels en avlastning för inspektörer, dels en kvalitetsökning i vissa administrativa moment. Det som för enskilda handläggare och inspektörer blir sällan-uppgifter med lång startsträcka blir på förvaltningen som helhet en återkommande uppgift som administrativa enheten kan ha goda rutiner för. Exempel är att skicka in överklagade ärenden till överprövande instans, vilket sparar tid för handläggarna. 3. Beskriv hur ni mäter effekterna (ange eventuella indikatorer som kan bidra vid mätning).	

För de ärendetyper där det finns e-tjänst så har nämnden mätt hur stor andel av de nya ärendena som inkommit via e-tjänsteportal.
För e-tjänster lanserade under år 2022 var andelen nya ärenden via e-tjänsteportal 37%-46% under 2024.
För e-tjänster lanserade under år 2023 var andelen nya ärenden via e-tjänsteportal 10%-85% under 2024.
För den e-tjänst som lanserades under 2024 var andelen nya ärenden via e-tjänsteportal 7%.
Samtliga e-tjänster, förutom för köldmedierapport, har en ökad användningsgrad under 2024. Vad gäller e-tjänst för köldmedierapport har nämnden inför 2025 genomfört en förenkling i e-tjänsten för att den ska bli enklare att använda.

Organisation	
5500 - Överförmyndarnämnden (ÖFN)	
Åtgärder	**Status**
Effektivisera processer och manuell hantering genom digitalisering och automatisering	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Vi jobbar löpande med digitaliseringsinsatser. Vi har färdigställt flera utvecklingsprojekt kopplat till processen för att rekrytera och utbilda gode män och förvaltare. Det gynnar både oss och användarna och i förlängningen kan vi få in fler gode män i verksamheten om vi har en enklare process. Vi har också upphandlat verksamhetssystem med flera krav på digitalisering. Bland har vi under hösten infört en portal där gode män, förvaltare och förmyndare kan ansöka, kommunicera och lämna in handlingar till förvaltningen. det finns också integreringar med andra system för att inhämta information.	
Införa robotisering av fler processer	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Vi har under hösten färdigställt en robot som hjälper till med att hämta ansökningar som läggs in av medborgare via formulärsvar på Uppsala kommuns hemsida och lägga in dom i vårt verksamhetssystem. Roboten har börjat med en ärendetyp men ska kopplas till flera ärendetyper framöver. Effekten är en minskning av manuell hantering av inkommande ansökningar.	

Organisation	
7500 - Kommunstyrelsen (KS)	
Åtgärder	**Status**
01.01 Undersöka vilka nyckeltal/indikatorer som kan ge relevant information över effektiviteten i administrationen och som går att följa över tid.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Den omvärldsspaning som genomförts kring nyckeltal/indikatorer kopplat till administration visar på svårigheter att jämföra med andra kommuner. I de nationella jämförelserna finns inte nyckeltal som direkt kopplar till administrativa processer. Försök att jämföra via kommunens nätverk har också visat sig svåra. Kommunerna hanterar den centrala administrationen på olika sätt och med olika förutsättningar, vilket innebär att det skulle krävas alltför stora arbetsinsatser för att få fram relevanta och kvalitetssäkrade jämförelser. Invärldsspaning via genomgång av kommunstyrelsens verksamhetsplan, visar att flertalet staber och avdelningar följer sin verksamhet eller vissa av sina administrativa processer via nyckeltal eller indikatorer som visar på utvecklingen i jämförelse med sig själva. Till del kopplat till uppdrag 1 men också utifrån servicenivåer och styrning av verksamhetsutveckling. Generella indikatorer hämtas exempelvis från medarbetarenkätens frågor om förbättringsarbete och om verksamhetens mål och uppföljning. Specifika indikatorer finns bland annar för upphandlingsstaben (exempel indirekta besparingar i genomförda	

upphandlingar och nöjd anbudsgivarindex) och it-staben (exempel antal robotiserade processer och antal e-tjänster).
Inom ramen för uppdraget har kommunstyrelsen inte kommit fram till indikatorer eller nyckeltal som på helhetsnivå kan visa på effektivitet i administrationen i förhållande till kommunens totala verksamhet. Bedömningen är att effektivitet på bästa sätt mäts i respektive verksamhet i ordinarie verksamhetsplanering och -uppföljning, med budgetdisciplin och helhetssyn som grund. Att fortsättningsvis följa effektiviteten i respektive avdelning/stab blir en viktig parameter i verksamhetsutvecklingen.
På övergripande nivå utgör den ekonomiska modellen för fördelning av kommungemensamma kostnader en styrning som säkrar att de gemensamma staberna inte utökas på bekostnad av kärnverksamheten. Tillhandahållande av verksamhetsnära stöd sker enligt överenskommelse med förvaltningar och bolag. Omfattningen ses över årligen och förändras vid behov. Utvecklingen av övergripande kostnader följs bland annat via analys mellan uppräkning av övergripande kostnader och generell prisuppräkning i nämndernas budgetramar. Övergripande kan även de fördelade kostnaderna som andel av skatteintäkter och utjämning följas och analyseras över tid, med reservation för att organisatoriska förändringar kan påverka jämförbarheten. Exempelvis ökar de fördelade T-kostnaderna när delar av verksamheten digitaliseras medan effekten av kostnadsminskning och kvalitetsökningar kommer i kärnverksamheten. Sett över den senaste femårsperioden utgör de fördelade kommungemensamma kostnaderna omkring 6 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning.

01.02 Identifiera och verkställ möjliga effektiviseringar inom Kommunstyrelsens egna förvaltningar.	Färdig

Senaste kommentar (2024-12-31):
1.Beskriv vad ni har gjort och ert pågående arbete med åtgärder för att effektivisera inom era stödprocesser och/eller administration för att frigöra resurser till kärnverksamheten (inte det ni planerar att göra framöver)
Kommunstyrelsens förvaltningar, kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen, har under året arbetat med att minska den administrativa belastningen för koncernens bolag och förvaltningar. I vägval kring utveckling av rutiner, uppdrag och liknande beaktas den administrativa konsekvenser utifrån att administrationen ska minska dock utan bekostnad av ordning och reda eller efterlevnad av regler och krav som föreligger. Ett flertal effektiviseringar av arbetsprocesser, rutiner och stödsystem har genomförts eller är pågående. Dessa innebär minskad tidsåtgång för såväl kommunstyrelsens förvaltningar som för berörda förvaltningar exempelvis genom fler automatiska steg i kommungemensamma system och centrala processer, e-signering och fortsatt utveckling av e-utbildningar. System för synpunktshantering och ärendehantering har implementerats. Stadsbyggnadsförvaltningen har digitaliserat och effektiviserat vissa rutiner, organisation och stödprocesser, till del med koppling till beslutade åtgärder för ekonomi i balans inom exploateringsverksamheten.
Uppföljningen av upphandlade leverantörsavtal har fortsatt under 2024. Förutom att detta bidrar till att öka avtalstroheten så kan pengar sparas om verksamheterna avropar rätt enligt befintliga avtal. E-handelssystemet är en central del i detta arbete och ytterligare produktgrupper har anslutits till e-handeln under året.
Kostnader för medarbetare är den enskilt största posten i kommunstyrelsens budget. Det systematiska arbetssättet med rekrytering har fortsatt att utvecklats för att säkerställa en ändamålsenlig bemanning. När medarbetare slutar eller är lediga förs en dialog om resurser och prioriteringar över flera verksamhetsområden. Intern rörlighet främjas så att medarbetare kan bidra med sin kompetens där den bäst behövs. Det har även, på vissa förvaltningars önskemål, gjorts förändringar av det verksamhetsnära stödet. Eftersom kommunens verksamheter växer och antalet chefer blir fler (utifrån riktmärket för antal medarbetare per chef) innebär flera av effektiviseringsinitiativen snarare ett utökat stöd med oförändrade kostnader än lägre kostnadsnivåer. Inom gemensam service har arbetet för robust grundbemanning och systematiskt arbete för minskad sjukfrånvaro fortsatt.
För att stärka kommunens försäkringsskydd har en översyn och utveckling av processer påbörjats. Ett nätverk med olika yrkesroller inom Uppsala kommun som hanterar försäkringar har skapats och ses regelbundet. Arbetet gällande översyn av ansvar, kontroll av försäkringsskydd och stärka kommunens förmåga att hantera risker pågår. Revidering av försäkringspolicy från år 2015 är initierad. Därutöver är ett nytt skadeförebyggande system är under upphandling. Systemet kommer att vara till hjälp för medarbetare för att hinna agera skadeförebyggande och kostnadsminimerade.
2. Vilka effekter har åtgärderna gett? (exempelvis för ekonomi, brukare, personal, kvalitet)

De ekonomiska effekterna mäts i ordinarie budgetuppföljning. I mål och budget riktades resultatförstärkande åtgärder mot de kommunbidragsfinansierade verksamheterna inom kommunledningskontoret med 5,8 miljoner kronor (motsvarande 1,3 procent) och inom stadsbyggnadsförvaltningen med 1,3 miljoner kronor (motsvarande 1,7 procent). Dessa åtgärder är inarbetade i årets budget och verksamhetsplan. Därutöver frigjordes ett utrymme om cirka 10 miljoner kronor för nämndernas kärnverksamhet, genom att de kommungemensamma kostnaderna för den samlade stabs- och stödverksamheten räknats upp från föregående år med en lägre procentsats än den pris- och löneuppräkning som anges i mål och budget. Det verksamhetsnära stödet har anpassats till nämndernas efterfrågan enligt modellen med överenskommelser mellan förvaltningar och kommunledningskontoret. Det innebär att stödet till förvaltningarna bland annat inom områdena kommunikation, HR och ekonomi har minskat medan stödet inom upphandling och registratur har ökat.
Prisökningen för måltider var lägre än nämndernas generella pris- och lönekompensation. Prisuppräkningen för städtjänster var något högre än pris- och löneuppräkningen i mål och budget, vilket ska ses mot bakgrund av att ingen uppräkning skedde inför budget 2023 trots prisökningar inom området. Sett över de båda åren innebär det att resurser frigjorts för de verksamheter som nyttjar tjänsterna.
Inom IT-verksamheten mäts antalet gamla IT-system som avvecklats vilket ger både lägre kostnader och högre IT-säkerhet. Under 2024 stängdes 23 system. Antal leverantörer som är anslutna till e-handelssystemet har ökat. Utökad uppföljning av upphandlade avtal samt momsåtersökning med hjälp av konsultstöd, har inneburit återbetalningar om totalt närmare 10 miljoner kronor.
3. Beskriv hur ni mäter effekterna (ange eventuella indikatorer som kan bidra vid mätning)
Under året har kommunstyrelsen undersökt möjligheter till att mäta effektivitet i administrationen på helhetsnivå kopplat till kommunledningskontorets uppdrag för centrala stabs- och stödfunktioner. Bedömningen har landat i att effektivitet på bästa sätt mäts i respektive verksamhet eller process i ordinarie verksamhetsplanering och -uppföljning, med budgetdisciplin och helhetssyn som grund. På övergripande nivå utgör den ekonomiska modellen för fördelning av kommungemensamma kostnader en styrning som säkrar att de gemensamma staberna inte utökas på bekostnad av kärnverksamheten. Utvecklingen av övergripande kostnader följs bland annat via analys mellan uppräkning av övergripande kostnader och generell prisuppräkning i nämndernas budgetramar. Övergripande kan även de fördelade kostnaderna som andel av skatteintäkter och utjämning följas och analyseras över tid. Det behöver beaktas att organisatoriska eller tekniska förändringar kan påverka jämförbarheten. Exempelvis ökar de fördelade IT-kostnaderna när delar av verksamheten digitaliseras medan effekten av kostnadsminskning och kvalitetsökningar kommer i kärnverksamheten. Sett över den senaste femårsperioden utgör de fördelade kommungemensamma kostnaderna omkring 6 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning.
Att fortsättningsvis följa effektiviteten i respektive avdelning/stab är en viktig parameter i verksamhetsutvecklingen. Inom respektive verksamhet sker mätning av handläggningstider, kvalitetsuppföljning, tillgänglighet och kundnöjdhet för att säkra ett effektivt resursutnyttjande.

01.03 Stärka kommunens försäkringsskydd genom att göra en översyn av ansvar, behov, kontroll samt stärka kunskapsnivån och stärka förmågan att reducera risker och konsekvenser av skador som sker mot kommunens egendom samt ta fram förslag på skadeförebyggande åtgärder.	Påbörjad

Senaste kommentar (2024-12-31):
Översyn och utveckling av processer är påbörjad och fortgår under 2024/2025. Försäkringsnätverket är fortsatt aktivt med lika hög närvaro som innan. Ett nytt och större försäkringsnätverk kommer att startas upp under 2025 där samtliga kommunala bolag ska ingå och kommer att ses en gång i månaden. Arbetet gällande översyn av ansvar, kontroll av försäkringsskydd och stärka kommunens förmåga att hantera risker fortsätter under 2025, då det är ett ständigt pågående arbete. Dessutom kommer kommunens försäkringspolicy från år 2015 att revideras för beslut om en ny policy. Arbetet med policyn är påbörjat genom en intern samt extern granskning av befintliga styrdokument, parallellt med att intern kompetens börjar byggas upp i sakområdet. Inväntar VD för Svenska Kommun Försäkrings AB (SKFAB) som just nu håller på med ett som berör hur en försäkringspolicy för kommunerna i SKFAB ska/bör vara utformad. Tanken är att den ska kunna användas som bas för implementering och revidering av försäkringspolicy. Ett långsiktigt arbete som fortsätter under 2025.Ett nytt skadeförebyggande system är under upphandling, systemet kommer att vara till hjälp för medarbetare för att hinna agera skadeförebyggande och kostnads minimerade.

Organisation	
Destination Uppsala AB (DUAB)	
Åtgärder	**Status**
Digitalisera och dokumentera för att göra fler årligen återkommande projektprocesser repeterbara samt delningsbara (genom digitala system som Antura, ArcGis och Greentime)	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Kommentar: DUAB, bolaget, prisades nationellt genom priset, Ignite Hero of the Year 2024, av Ignite Sweden för sitt framgångsrika och innovativa arbetssätt i löpande samverkan med start-ups som en del av ordinarie verksamhet. Möten och evenemang har i samverkan med Ignite Sweden-matchning satt igång ett projekt avseende AI i research. Ett pilotprojekt som beräknas bespara en 30% heltidstjänst. Utöver detta har ett arbete satts igång för digitala realtidsmätningar av kongresser igångsatts, ett arbete som kommer ge nya mätetal och genomföras digitalt snarare än med djupintervjuer på plats. Målet är uppsalabaserade turistekonomiska mätningar av kongressers värden. Projektledning fortsätter digitalisera verksamheten för repetativa åtgärder.	
Samverka med övriga verksamheter i kommunorganisationen exempelvis Kontaktcenter.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Stärkt samverkan med Kontaktcenter gällande hur vi tillsammans besökare samt fortsatt god samverkan med flera andra verksamheter i samma fråga, ex. UKK, Konstmuseum och Fyrishov som InfoPoints. Enheten Möten & Evenemang har dialog med UKAF om framtida bokningssystem och möjlighet till integration/insyn för DUAB (ej bokning) i det kommande systemet, detta är skulle bidra till en tidsbesparande åtgärd för att få en snabb överblick över ej bokade perioder och avlasta i dialogen mellan bolagen vid nya förfrågningar för möten och evenemang.	
Initiera ett pilotprojekt avseende nyttjandet av AI.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Pågår- Möten och evenemang har i samverkan med Ignite Sweden-matchning satt igång ett projekt avseende AI i research. Ett pilotprojekt som beräknas bespara en 30% heltidstjänst. Utöver detta har ett arbete satts igång för digitala realtidsmätningar av kongresser igångsatts, ett arbete som kommer ge nya mätetal och genomföras digitalt snarare än med djupintervjuer på plats. Målet är uppsalabaserade turistekonomiska mätningar av kongressers värden.	

Organisation	
Uppsalahem AB (UHEM)	
Åtgärder	**Status**
Fusion av två dotterbolag in i Uppsalahem AB	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Under 2023 fusionerades två dotterbolag in i Uppsalahem AB, och under 2024 har ytterligare ett dotterbolag fusionerats in. Detta innebär minskad administrativ belastning. För närvarande har Uppsalahem AB inget dotterbolag. *Effekter som åtgärderna gett* Effekt av fusionen är minskad ekonomiadministration och övrig bolagsadministration, samt minskad risk för bolaget att drabbas av omvänd byggmoms. Omvänd byggmoms skulle i sin tur skapa fler administrativa uppgifter. *Hur vi mäter effekterna* Sista fusionen genomfördes i augusti 2024. Det kommer att synas i minskad arbetsbelastning vid rapportering	

Genomföra pågående utvecklingsprojekt för datadrivet arbetssätt	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Uppsalahem har beslutat att arbeta mer datadrivet med målet att ge rätt information till rätt person vid rätt tidpunkt. Ett datadrivet arbetssätt handlar om att ta steget från att vara reaktiv till att bli proaktiv, det får i förlängningen oss att gå från att vara operativa till mer strategiska vilket ger oss stöd för snabbare och mer välgrundade beslut. Dataplattformen kommer att ge Uppsalahem stöd åt de strategier som bör användas och den taktik som behövs för att genomföra nämnda strategi. På så sätt minskar vi den manuella administrationen och effektiviserar våra arbetssätt. *Effekter som åtgärderna gett* Arbete med åtgärden pågår. Förväntad effekt är att vi ska minska den manuella administrationen och effektivisera våra arbetssätt. Åtgärden ska även skapa förutsättningar för snabbare och mer välgrundade beslut genom att vi kan lägga arbetstiden på mer kvalificerade analyser, snarare än på att sammanställa data. Framtida kostnader för att drifta våra fastigheter kommer att kunna minska, eller åtminstone öka i lägre takt (exempelvis styrning av värmekostnader). *Hur vi mäter effekterna* Vi har arbetat med några olika uppföljningsrapporter där vi kan följa upp nyckeltal för servicelöfte och vakanser. Det är för tidigt att säga att vi nu är datadrivna inom dessa områden då det återstår arbete för att finjustera arbetssätt och hitta en bra nivå kring rapporter/visualisering samt hur vi ska arbete med dessa rapporter i uppföljningen och det löpande förbättringsarbetet. Det är frågor som vi arbetar med under 2024 parallellt med att den dataplattform som är påbörjad fylls på med mer kvalitetssäkrad information.	
Utveckla koncept för Smarta fastigheter	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Under året har vi provat flera olika insatser inom konceptet Smarta fastigheter och ser redan effekter. Den främsta nyttan i år har varit sensorer som givit oss möjligheter att identifiera potentiella vattenskador tidigare vilket har lett till förebyggande åtgärder. Effekterna är sparade medel och mindre störningar för våra hyresgäster. Arbete pågår nu med bland annat att utrusta ytterligare "problemfastigheter" med vattensensorer samt en utvärdering kring hur vi kan använda sensorer för en mer effektiv snöröjning. *Effekter åtgärderna gett* Med hjälp av ny teknik får vi bättre möjligheter att göra rätt insatser i rätt tid i våra fastigheter. Det kan innebära att vi kan åtgärda fel utan att de hinner orsaka problem för våra hyresgäster och för våra fastigheter, exempelvis genom att upptäcka avvikande värden inom vatten- eller elförbrukning. *Hur vi mäter effekterna* Under 2024 har flera initiativ genomförts inom ramen för konceptet. Flera pusselbitar finns nu på plats för att skala upp konceptet till att täcka fler områden. Vi har genomfört en upphandling som ger oss möjlighet att rulla ut konceptet brett och vissa tekniska grundförutsättningar har etablerats. Den fortsatta bedömningen är att det inom området finns mycket goda möjligheter till besparing i både energianvändning och arbetstid. Ett av de projekt som påbörjades under 2022 har utvärderats, projektet syftade till att minska energianvändningen och ett preliminärt resultat visar på en besparing om 9 %.	

Organisation	
Uppsala Bostadsförmedling AB (UBF)	
Åtgärder	**Status**
Nyttja verksamhetsnära stöd som tillhandahålls från kommunen	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Tjänster som bolaget nyttjar från kommunen för HR, IT och upphandling. Bolaget har sedan dec 2023 deltagit i utbildning samt arbete tillsammans med andra bolag inom kommun koncernen i arbetet för CSRD. Med stöd från kommunens projektledning som leder arbetet framåt. Dock frigör inte detta tid men kommunens samarbete underlättar i arbetet med CSRD. Slutår 2025	
Utveckla kö- och förmedlingssystemet genom digitalisering.	Färdig

Senaste kommentar (2024-12-31):
Under november 2023 Implementerades digital inkomstverifiering (Open banking), vilket ger bolaget möjlighet att titta på bostadssökandes bankkonto i syfte att verifiera att hyresvärdarnas krav på inkomst kan styrkas. Hur just digital inkomstverifiering effektiviserar bostadssökandes insats för att söka bostad har inte mätts. Däremot märks att allt färre bostadsökandes nekas när deras förutsättningar kontrolleras gentemot hyresvärdarnas krav samtidigt som tiden för att genomföra kontrollen har blivit kortare. Effektiviseringarna beror inte enbart på digital inkomstverifiering utan även andra insatser som att till exempel se över arbetssätt och hyresvärdars kriterier.
Vi har infört Kivra för postutskick vilket minskar posthantering med försändelser som kommer i retur.

Organisation	
Uppsala kommun arenor och fastigheter (UKAF)	
Åtgärder	**Status**
Ensa rutiner och processer från tidigare organisatoriska delar.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Arbetet påbörjat i och med framtagande av strategisk plan för införande av ett gemensamt styr och ledningssystem i bolaget. Flera delar börjar komma på plats, bland annat genom framtagen och kommunicerad personalhandbok. En bolagsgemensam rutin för styrande och stödjande dokument är beslutad. Under genomfördes en utbildning i processkartläggning hållas för nyckelfunktioner i syfte att stötta bolaget i framtagande av processer. Under 2024 kommer vi gå framåt i detta i arbete med informationshantering, lagringsytor och övergripande processer. Vi genomlyser även äldre rutiner och processer i vårt ledningssystem i syfte att aktualisera dessa. Under året har ett arbete skett med att förenkla administrationen för hela kommunkoncernen genom att införliva UTAB som ett dotterbolag till UKAF från och med 1/1 2025. Därmed förenklas ett antal administrativa processer. Se även svar i mall separat wordfil under uppdrag 1.	
Systematisera administration i nya IT-lösningar där det saknas (digitala lösningar, avveckling av befintliga IT-system och implementering av nya IT-system även se över digitaliseringsmöjligheter där det förekommer manuell handpåläggning).	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Med avstamp i inventering av våra IT-system har vi arbetat vidare med att säkerställa att vår verksamhet har rätt systemstöd. I arbetet med att säkerställa rätt systemstödhar vi tittatpå automatiseringsmöjligheter där så är möjligt vilket tex. också genomförts i vissa fastigheter med automatisk styrning på ventilation etc. Planerade förflyttningar är inom ekonomi-, HR-, kassa och passage-system samt fastighetssystem med start i 2024. Förväntad sluttid kan på grund av olika regelverk ligga längre fram i tiden. Se även svar i separat wordfil uppdrag1.	
Tydliggörande av internavtal där kommunen är uppdragsgivare.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): I dialogen om ramavtal Ramavtal avseende lokaler och fastigheter mellan Uppsala kommun, kommunstyrelsen och Uppsala kommun Arenor och fastigheter AB med fastighetsstaben har indikatorn byggherrekostnad identifierats som viktig. Utifrån perspektivet i uppdrag 1. Därför arbetar bolaget med denna som en bolagsövergripande indikator och följer utvecklingen i affärsplanearbetet från och med AP 2024. Bolaget ser också att det är viktigt med standardisering av hyresavtal/gränsdragningslistor/hyreskalkylodell och styrning av anläggningsdrift och bokning samt effektivisering av arbetsinsatser. Arbetet med internavtal pågår i enlighet med tidigare planering. Förväntat slutår 2024, där vi implementerar 2025. Se även svar i separat wordfil under uppdrag 1.	

Organisation

Uppsala kommun Skolfastigheter AB (SKOL)		
Åtgärder		**Status**
Öka andelen digitaliserade processer och flöden.		Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Driftmiljön och IT arbetsplats har migrerats till Uppsala kommun IT för att säkerställa en stabil och effektiv drift. Skolfastigheter bedömer att en stabil och effektiv drift har uppnåtts. En ny IT-miljö som stödjer medarbetarna och gör arbetsplatsen mer attraktiv har införts. IT-stöd som införts är digital signering, e-handelssystem och affärsplanering. Ett ekonomisystem har upphandlats i syfte att effektivisera ekonomihanteringen samt att ett nytt system för uppföljning av energi har implementerats.		
Utveckla IT enligt tre av kommunkoncernens styrprinciper för digital transformation: ”Ledning, styrning och organisation”, ”Arkitektur och säkerhet” samt ”Informationsförsörjning och digital infrastruktur”. 2024-06-17		Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): IT enheten har genomgått en omstrukturering som bland annat lett till konsultväxling, investeringar i befintlig egen personal och rekrytering. IT arkitekturen har ritats om och möjliggör digitalisering och säkerställer att vi kan implementera och utveckla våra systemstöd inom hela bolaget. Det är också ett steg i arbetet med IT säkerhet då vi tillsammans med kommunen har större förutsättningar att hantera incidenter och krissituationer.		
Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet genom kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling.		Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Skolfastigheter har genomfört ett stort projekt för att införa ett processinriktat arbetssätt. Skolfastigheter har färdigställt kartläggningen av de styrande processerna. Under året har det framkommit behov av förenkling av processerna vilket gjorts utifrån ISO-standard 9001. En minskad detaljeringsgrad har medfört en mindre administration och en ökad användarvänlighet.		
Arbeta fram en konceptförskola tillsammans med fastighetsstaben, utbildnings-, miljö-, och stadsbyggnadsförvaltningen.		Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Arbetet med en konceptförskola har bidragit till att frigöra tid till verksamheten och skapat en effektivare administration genom att processen från beställning till färdig förskola bedöms kunna kortas med 6-12 månader. Byggnadsvolymerna har minskat kraftigt, detta bidrar till lägre produktionskostnad, en lägre hyra för hyresgästen och ett minskat klimatavtyck. Den förkortade processen möjliggör en besparing på ungefär 40 procent.		

Organisation	
Uppsala Konsert & Kongress AB (UKK)	
Åtgärder	**Status**
Samverka och använda verksamhetsnära stöd och administrativa samarbeten med andra kommunala verksamheter där så är tillämpligt.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): UKK använder sig av kommunens arkivarietjänst för att säkra effektiva och korrekta rutiner, samt av upphandlingsstöd och statsjurist när så är tillämpligt. Samarbetet med andra bolag i koncernen (bl a UKAF, DUAB och Stadsteatern) är etablerat och fungerar väl. UKKs ekonomichef har löpande kontakt med ekonomichefer och controllers i övriga verksamheter för att dela erfarenheter och underlätta effektiviseringar för alla parter. I samband med boksluts- och rapporteringsprocesser förs också tät dialog	

med KLKs ekonomer. UKKs administratör ingår i nätverk för dataskydd, upphandling, CSRD mm. Kommunens IT-support används. Driften för kontinuerlig dialog om gemensam resurspool och rekrytering av extrapersonal inom kommunen.	
Konsulttjänster används när så är lämpligt för organisatorisk flexibilitet.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Under hösten har UKK direktupphandlat en HR-specialist som stöttar verksamheten och ledningsgruppen i specifika frågor. På grund av sjukskrivningar har även en ekonomikonsult och en konsultresurs på programavdelningen används för att täcka upp och säkra verksamheten.	
Söka gemensamma lösningar med andra verksamheter i kommunen när så är möjligt, hanterbart och resurseffektivt.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): I de kommungemensamma forum UKKs chefer och medarbetare deltar i fångas gemensamma lösningar upp och verkställs. Detta har gjorts bl a genom gemensamma upphandlingar och delande av timpersonal. Att blicka ut och söka lämplig partner i kommunen vid investeringar, nya idéer och projekt är en del av ledningens arbete och pågår ständigt. UKK ser detta som en del av sitt sätt att arbeta och att uppdraget är implementerat och slutfört	
Effektivisera kontor och personalens arbetsytor för att frigöra lokaler för verksamhet och hyresintäkter.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Avdelningen Möten & Event har flyttat upp till fjärde våningen, efter genomförd riskbedömning, dialog och MBL. Detta har möjliggjort uthyrning av kontor på plan 3 till Ung Företagsamhet i Uppsala län, vilket både ger intäkter och utökad verksamhet i huset. Ung Företagsamhet är nu inflyttade i sina nya lokaler och har även börjat lägga events hos UKK. Nya avtal med Musik i Uppland har färdigställts och undertecknats. Dessa träder i kraft under 2025.	
Löpande utvärdering och utveckling av rutiner, arbetsprocesser, arbetsverktyg och verksamhetssystem och benchmarka vid behov.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Utvärdering av affärssystemet Dynamics gjordes under våren, där en arbetsgrupp även jämfört med andra system på marknaden. Detta arbete har fortsatt under hösten och förberedelser för upphandling av nytt system har inletts. Staben arbetar aktivt med effektivisering av samtliga administrativa processer för att underlätta och frigöra tid för kärnverksamheten. Från augusti finns en ny administratörsroll på plats som fokuserar på rutiner kring GDPR, CSRD, upphandling/inköp och informationshantering, vilket har gett goda effekter för hela verksamheten.	
Söka projektstöd från offentliga bidragsgivare.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): UKK tar löpande hjälp av en extern konsult för att söka finansiering till specifika projekt, t ex Otherworldly och Körfesten. Ansökningar görs till bland andra Kulturrådet, Kulturbryggan, Världklass Uppsala och Region Uppsala. Inför 2025 har två möten med denna konsult genomförts, där lämpliga projekt och finansieringskällor diskuterats inför det nya året.	

Organisation	
Uppsala Parkering AB (UPAB)	
Åtgärder	**Status**
Utöka samarbete med övriga förvaltningar och bolag kring parkeringsfrågor.	Påbörjad

Senaste kommentar (2024-12-31): Uppsala Parkering har under hösten 2023 fått ansvar för parkeringsövervakning och tillståndhantering på Uppsala kommuns personalparkeringar. Uppdraget har inletts med skolparkeringar belägna inom parkeringsområden A,B,C och D. Arbetet har under 2024 fortsatt när det gäller implementering av hela projektet. Under perioden har också vissa justeringar gjorts för att effektiversera hanteringen av alla tillstånd för såväl verksamhet som Uppsala parkering. Motsvarande samarbete finns med andra systerbolag och förvaltningar, bland annat med Uppsala kommuns arenor och fastigheter och med stadsbyggnadsförvaltningen. Ytterligare en dialog har inletts med Uppsalahem där ett första möte är inplanerat 2025-01-23 inför det kommande samarbetet gällande parkeringsövervakning och tillståndshantering.

Organisation	
Uppsala Stadshus AB (USAB)	
Åtgärder	**Status**
1:1 Genomföra ägardialoger en gång på våren och en gång under hösten.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Vårens ägardialoger genomförda vecka 15: Parkering, Bostadsförmedlingen, UKK, Uppsalahem, Stadsteatern, Destination, Uppsala vatten samt Arenor och fastigheter, vecka 17: Skolfastigheter Hösten ägardialoger genomförda vecka 40: Arenor och fastigheter och Uppsala vatten, vecka 41: UKK och Parkering, vecka 43: Bostadsförmedlingen, Stadsteatern och Destination, vecka 45: Uppsalahem, vecka 46: Skolfastigheter.	
1:2 Genomföra temamöten där VD:ar kan inbjudas in.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Första temamötet genomfört den 18 juni. Tema: CSRD-utbildning och beredning av ägardirektiv inför Mål och budget 2025-2027. Andra temamötet genomfört den 15 oktober. Tema: kompetensförsörjning. Tredje temamötet genomfört den 17 december. Tema: innovation	
1:3 Genomföra process i syfte att förtydliga och utveckla ägarens idé och direktiv för minst ett bolag.	Stoppad
Senaste kommentar (2024-12-31): Delvis ändrad inriktning under året – gå från begreppet ”ägaridé” till ”ägardirektiv” för alla bolagen i Mål och budget 2025-2027 där översyn av ägardirektiven sker årligen. I den ordinarie Mål och budgetprocessen sker genomgång av samtliga bolags ägardirektiv där moderbolaget är med i beredningen.	
1:4 Genomföra utbildning med ägarmöte för styrelseledamöter och suppleanter i bolagen.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Datum för bolagsdag är beslutad och kommunicerad till USAB:s styrelse, ägaren och lekmannarevisionen . Bolagsdag planerat till den 3 september 2025.	
1:5 Genomföra utbildning i regelverket för EU:s hållbarhetsdirektiv (CSRD) för styrelseledamöter och suppleanter i bolagen.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Första halvåret: Utbildning av USAB:s styrelse gällande styrelsens ansvar vid upprättande av hållbarhetsredovisning enligt årsredovisningslagen. Utbildning i värdekedjor och väsentlig materialitetsanalys för bolagen samt enheterna kvalitet och planering och hållbarhet. Även under återkommande arbetsmöten i projektet har utbildningsmoment förekommit i syfte att sätta gemensamma ramar och förståelse för de olika momenten i väsentlighetsanalysen. Utbildningsmomenten har omfattat kartläggning av påverkan, risker och möjligheter samt bedömning av påverkan, risker och möjligheter.	

Andra halvåret: En digital utbildning till dotterbolagens styrelser och ledningsgrupper har spelats in och lanserats. Utbildningen ligger i Lärportalen. Information om den digitala utbildningen har lämnats på styrelsemötena i slutet av 2024. Utbildningen är obligatorisk och respektive styrelse har ansvar för att utbildningen genomförs av ledamöterna.	
1:6 Genomlysning och utveckling av ägarstyrningen till följd av implementeringen av EU:s hållbarhetsdirektiv (CSRD).	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Styrningen är en del i CSRD-projektet och drivs som ett delprojekt. Det har gjorts en gap-analys och utifrån den behöver vi se om det finns ytterligare styrdokument som behöver ses över och om så, hur de ska prioriteras och när de ska vara uppdaterade.	
2:1 Uppföljning av ägardirektiv/ägaridé, fokusmål och uppdrag samt verksamhet och ekonomi.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): USAB och dotterbolagen har följt upp och avrapporterat fokusmål och uppdrag per april och augusti, månatligen avrapporterar bolagen resultat och per april och augusti har bolagen avrapporterat resultatkrav samt lämnat en första och andra prognos på helåret. Föregående års resultat, ställning, resultatkrav samt internkontrollplan har dotterbolagen avrapporterat under våren. Årets resutlat, ställning, resultatkrav samt internkontrollplan kommer dotterbolagen att rapportera i samband med årsbokslutets upprättande våren 2025.	
2:2 Uppföljning av effektivitetsvinster, kostnadsminskningar och samordning inom bolagskoncernen.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): I samband med ägardialoger samt VD-presentationer vid USAB:s styrelsemöten har bolagens effektivitetsvinster, kostnadsminskningar samt samordningsaktiviteter avrapporterats. Parkering, Uppsala vatten och Skolfastigheters VD:ar har deltagit vid vårens styrelsemöten. Uppsalahems VD deltog vid styrelsemötet i januari och informerade om planerade fastighetsförvärv. Arenor och fastigheter samt Stadsteatern har presenterat åtgärdsplaner i syfte att minska sina kostnader för att nå sitt resultatkrav. Ekonomichefsmötet i oktober ingick ett avsnitt om effektivitet. Där bolagen diskuterade hur man arbetar och följer upp sin effektivietet. Under hösten har sedan en fördjupande workshop avseende bolagens uppföljning av effektivitet genomförts.	
2:3 Uppföljning av dotterbolagens planering och genomförande av underhåll, investeringar samt igångsättningstillstånd.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Vid USAB: styrelsemöte den 23 april avrapporterades uppföljning av avslutade IGT-projekt som beviljats under 2023. Vid styrelsemötet den 18 juni avrapporterades bolagens arbete med genomförande av underhåll, investeringar och igångsättningstillstånd. Vid styrelsemöte den 15 oktober avrapporterades bolagens arbete med genomförande av underhåll, investeringar och igångsättningstillstånd. Vid USAB:s styrelsemöte den 12 november avrapporterades uppföljning av pågående IGT-projekt per delårsbokslutet i augusti. Projekt som avslutas under 2024 slutrapporteras efter årsrapportering.	
2:4 VD-information om dotterbolagens verksamheter, såsom till exempel arbetet med kompetensförsörjning, innovationer, testbäddar och upphandling på USAB:s styrelsemöten samt på temamöten.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): I samband med ägardialoger och VD-besök på USAB:s styrelsemöten avrapporteras dotterbolagens verksamheter med fokus på kompetensförsörjning, innovationer, testbäddar och upphandlingar. Under första halvåret har VD:arna för Uppsalahem, Parkering, Skolfastigheter och Uppsala vatten gjort VD-besök i moderbolagets styrelse. Thomas Perslund har informerat om skadan på Fyrishovs 50-metersbassäng i juni. Under andra halvåret har Rikard Lekander, ny VD för Uppsala stadsteater besökt USAB:s styrelsemöten och presenterat sig samt avrapporterat dotterbolagets verksamheter med fokus på åtgärdsplan för att nå resultatkravet (effektivitet). Thomas Ulväng, ny VD på Uppsala vatten, presenterade sig på styrelsemötet i	

december. Claes Enskär besökte styrelse för information avseende avyttring av fastigheter i Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB i september.	
3:1 Exempel på samordningsåtgärder: genomföra gemensamma utbildningar, styrelseutvärderingar/enkäter, driva och utreda gemensamma redovisnings- och skattefrågor.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): CSRD är vårt största gemensamma samordningsprojekt. Gemensamma utbildningar i rapportering av EU:s hållbarhetsdirektiv – exempel: 14/2: utbildning i värdekedjor och dubbel materialitetsanalys för bolagen, enheterna kvalitet och planering samt hållbarhet. Hösten 2024: framtagande av digital utbildning i CSRD för dotterbolagens styrelse och ledningsgrupper. Vid styrelsemöten under hösten/vintern har informations lämnats om att utbildningarna är obligatoriska för styrelseledamöter och suppleanter.Utredningar avseende gemensamma redovisnings- och skattefrågor – exempel: 13/2: vid styrelsemötet den 13 februari beslutades om koncerntransaktioner kopplat till koncernens skattemässiga resultat för årsbokslut 2023 Maj/juni: utredning gällande skattekonsekvenser vid ev. koncernintern omstrukturering vid överföring av Utvecklingsfastigheter till Arenor och fastigheter. Under hösten har USAB lett och samordnat arbetet med styrelsernas utvärdering av eget arbete.	
3:2 Planering för införande av EU:s rapporteringsstandard för hållbarhet tillsammans med kommunen och stadshuskoncernens dotterbolag.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Ett kommunkoncernövergripande projekt har planerats och pågår för närvarande där både kommunledningskontorets avdelningar för hållbarhet och kvalitet och planering ingår tillsammans med representanter från både moderbolaget, Uppsala stadshus AB, och alla dotterbolag. Projektet omfattar både gemensamt arbete i stadshuskoncernen med att ta fram nödvändig information inför kommande hållbarhetsrapportering liksom att förbereda koncernen för att långsiktigt möta kraven på systematisk redovisning av hållbarhetsrelaterad information.	
4:1 Omhändertagande av resultat från utredningen av kommunkoncernens evenemangs- och upplevelseverksamhet.	Väntar
Senaste kommentar (2024-12-31): Utredningen har inte resulterat i några specifika aktiviteter kopplade berörda bolag i nuläget. Den 15/8 hölls en workshop med förtroendevalda om vision/inriktning för evenemang och upplevelser. Det har skett omtag i evenemangsutredningen och arbete pågår. Punkten avvaktar.	
5:1 Genomföra kapitaliseringsstrategier för stadshuskoncernens bolag.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Analys av olika finansieringsmöjligheter och deras likvidmässiga- skattemässiga och redovisningsmässiga konsekvenser har gjorts (god ekonomisk hushållning i bolagskoncernen – USAB:s finansiering). Resultatet presenterades för Ola H. den 17 maj. Inget beslut om att ändra nuvarande strategi, att tillföra stadshuskoncernen likviditet genom fortsatta fastighetsavyttringar, har tagits. Under hösten 2024 har en avyttringsprocess gällande Tycho-portföljen i Utvecklingsfastigheter startat. Avyttringen planeras att slutföras under våren 2025.	
5:2 Optimering och planering av stadshuskoncernens skuldportfölj.	Färdig
Senaste kommentar (2024-12-31): Koncernens skuldportfölj följer av Mål och budget och beslutade investeringsprojekt. Upplåning som följer av investeringar diskuteras löpande för att optimera och planera stadshuskoncernens skuldportfölj. Koncernens räntebärande skuld har under helåret 2024 ökat med 1 317 mnkr till 22 310 mnkr varav 1 930 mnkr avser lån via koncernkontot. Den genomsnittliga räntan på skulden, exklusive koncernkontot, har ökat från 2,12% till 2,31%. Kapitalbindningen har ökat från 2,6 år till 2,8 år och räntebindningen har ökat från 2,6 år till 2,7 år. Portföljens sammansättning är i enlighet med såväl finanspolicy som finansiella riktlinjer. Den ökade skuldsättningen är huvudsakligen en följd av koncernens höga investeringstakt.	

5:3 Samordna med övriga bolag i stadshuskoncernen vid genomförande av fastighetstransaktioner.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): Vi eventuell extern försäljning eller köp av fastigheter från något av dotterbolagen samordnas försäljningen med USAB. Under våren 2024 har beslut och aktiviteter mellan USAB och Uppsalahem samordnats i samband med tänkt förvärv av två externa fastighetsbolag. I överklagandeprocessen av Uppsalahems förvärv har tjänstepersoner stöttat i processen. Förvärvet sker under början av 2025. Under hösten 2024 har USAB och Utvecklingsfastigheter samordnat avyttringsprocessen för ett antal av dotterbolagets fastigheter, Tycho-portföljen. Avyttringen planeras ske under första halvåret 2025.	

Organisation	
Uppsala Vatten och Avfall AB (UVA)	
Åtgärder	**Status**
Ledningssystemet är grunden för fortsatt utveckling även inom andra områden än kvalitet. Under året pågår en satsning på att integrera systematiskt underhållsarbete samt miljöledning. För att följa upp bolagets processer identifieras effektivitetsmått för att utvärdera hur väl en process, metod eller aktivitet presterar i förhållande till de resurser som används samt identifiera förbättringar.	Påbörjad
Senaste kommentar (2024-12-31): En uppdaterad huvudprocesskarta beslutades av VD under hösten 2024 och i samband med det beslutades ett projektdirektiv för att implementera den. I arbetet ingår, utöver översyn av befintliga processkartor för att justera enligt den nya strukturen, att kartlägga och komplettera processer kopplade till bolagets styrning. Detta för att bygga ihop genomfört arbete gällande portföljstruktur, investeringsbeslut, och projektmodellen, samt kartlägga tidigare identifierade gap eller implementera förbättringsmöjligheter. Uppdateringarna i huvudprocesskartan tar om hand behovet att tydliggöra kopplingar och gränssnitt, särskilt gällande prioriteringar i bolaget samt hela flödet för hur bolaget styrs. Vidare lyfter den uppdaterade huvudprocesskartan kopplingen mellan bolagets grunduppdrag, krav och kundernas behov, till kärnverksamheten och återkoppling till ägaren.	